

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (11.03.24 12:26:28)

Dame i gospodo, poštovani građani Crne Gore, kolege poslanice i poslanici, počinjemo rad.

Primjenom elektronskog sistema za glasanje utvrđeno je da postoji kvorum potreban za početak sjednice jer je prisutna većina ukupnog broja poslanika.

Otvaram **Drugu sjednicu Prvog redovnog prolječnjeg zasijedanja u 2024. godini Skupštine Crne Gore 28. saziva**. Podsjećam da sam sazvao Skupštinu na ovu sjednicu i dnevni red predložio saglasno Poslovniku Skupštine i dogovoru u kolegijumu predsjednika Skupštine.

Kolege poslanici, obavještavam vas da je od danas u velikoj sali u funkciji novi konferencijski sistem čime je zaokružen proces digitalizacije Skupštine Crne Gore. Upotrebom ove savremene opreme, kako se danas primjenjuje i u Evropskom parlamentu, biće značajno olakšan i unaprijeđen rad poslanicima čime stvaramo sve preduslove da u potpunosti digitalizujemo naš zakonodavni proces i izbacimo papir iz upotrebe.

Želim posebno da se zahvalim našoj stručnoj službi, želim da se zahvalim našem generalnom sekretaru, koji su omogućili da što se tiče digitalizacije budemo najnapredniji parlament u regionu. Sada ćemo pogledati film koji je pripremila Služba Skupštine o značaju i načinu upotrebe ovog sistema.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (11.03.24 12:34:40)

Dame i gospodo, želim da se zahvalim stručnoj službi i generalnom sekretaru koji su ovaj film pripremili. Vjerujem da ćemo u vremenu koje je pred nama kao poslanici u potpunosti svi ovladati ovom tehnikom i da ćemo imati značajne uštede kao Skupština. Ono što je dobro, a što radi Skupština Crne Gore, nekako nas odvaja u odnosu na druge države u regionu, jer stalno postoje neke inovacije, stalno postoji želja za napretkom, stalno postoji želja za učenjem i krećemo se u dobrom pravcu.

Sada prelazimo na utvrđivanje dnevnog reda. Predlog dnevnog reda imate u sazivu.

Vrlo važna procedura. Izvolite.

DRITA LLOLLA (11.03.24 12:35:52)

Poštovani građani i građanke Crne Gore, predsjedavajući, kolege i kolegice,

Pohvale za tehnološko unapređenje i za digitalizaciju ovog parlamenta. Nadovezala bih se na to da se razlikujemo od drugih država regiona jer očigledno i u ovom dijelu moramo kršiti Ustav.

Dakle, da bismo ličili na Evropski parlament, tražim da mi pojasnite zbog čega na listi jezika koji su u službenoj upotrebi nedostaju albanski, bosanski i hrvatski jezik. Znao da je princip i u Evropskoj uniji upravo to da se poštuju svi jezici, a naravno to propisuje i naš Ustav. Tražim da mi odgovorite na to pitanje. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (11.03.24 12:36:46)

Ne mogu vam sada odgovoriti na to pitanje iz jednostavnog razloga što kažem da je to radila naša služba. Ali ako to nedostaje, zamoliću ih da isprave taj nedostatak i da se i oni nalaze na toj listi. Hvala vam.

Da bismo utvrdili dnevni red, dozvolite da vas obavijestim o predlozima za izmjenu predloženog dnevnog reda. Prva izmjena - poslanici Boris Bogdanović, Zdenka Popović, Anđela Vojinović, Nikola Rovčanin, Albin Čeman, Momčilo Leković i Duško Stijepović obavijestili su da, saglasno članu 147 Poslovnika Skupštine, povlače iz procedure Predlog zakona o dopunama Zakona o biračkom spisku - tačka 3.

Poslanik Vasilije Čarapić predložio je da se iz dnevnog reda izostavi Predlog za razrješenje predsjednika Skupštine Crne Gore Andrije Mandića, a da se dnevni red dopuni Predlogom zakona o izmjeni i dopuni Zakona o povraćaju oduzetih imovinskih prava i obeštećenju i Predlogom zakona o izmjeni i dopuni Zakona o eksproprijaciji.

Vlada Crne Gore predložila je da se dnevni red dopuni Predlogom zakona o potvrđivanju Protokola o izmjenama i dopunama Sporazuma iz Marakeša o osnivanju Svjetske trgovinske organizacije, Sporazuma o subvencijama u ribarstvu.

Prelazimo na obrazloženje i izjašnjavanje o predlozima za izmjene predloženog dnevnog reda.

Predlozi poslanika Vasilija Čarapića. Izvolite, gospodine Čarapiću.

VASILIJE ČARAPIĆ (11.03.24 12:38:28)

Predsjedniče, kolege poslanici,

Podnio sam predlog za izmjenu dnevnog reda u tri tačke. Prvo je predlog da se skine s dnevnog reda inicijativa za razrešenje predsjednika Skupštine Andrije Mandića i tako ću prvo nju obrazložiti.

Dakle, predložio sam da se ovo skine s dnevnog reda iz više razloga. Prije svega, postoji formalni razlog. Apsolutno poslovničko pravo imam kao poslanik da tražim da se s dnevnog reda skine tačka koja nije usaglašena na nivou opozicije. Dakle, ovdje se ne radi o nečemu što ima apsolutnu prohodnost opozicije već o nečemu što nije usaglašeno na čitavom nivou opozicije. Mi iz javnog diskursa smo svjesni toga da nema dovoljno glasova podrške za ovakvu inicijativu, a ja sam u svom obrazloženju naveo, da sada ne ponavljam, razloge zbog kojih sam podnio tu inicijativu, a to su da sačuvamo neku društvenu stabilnost, da nemamo tenzije u društvu, zapaljivu retoriku jer smo se toga nagledali na Cetinju u četvrtak.

Dakle, mi smo na kolegijumu bili saglasni da sve ide na dnevni red, sve što predlaže opozicija. Međutim, nakon Cetinja smo se zapitali i rekli smo da li ćemo mi da puštamo da se ovakve teme non - stop provlače kroz Skupštinu, da se dižu tenzije, da se i naši građani koji su ponukani ovim političarima dovode u situaciju da se protiv njih podnose krivične prijave zbog izliva emocija i sl. Dakle, to su bili osnovni razlozi očuvanja neke stabilnosti, a s druge strane i sama inicijativa nema prohodnost u parlamentu, to je jasno deklarirano. Iz tih razloga sam tražio povlačenje.

Ono što smo čuli nakon što sam podnio inicijativu je da opozicija planira svakako da ponovo podnese inicijativu, dakle vjerovatno ispravi svoje proceduralne greške koje je sada napravila, da ponovo podnese to u proceduru, odnosno da oni neće odustajati od ove inicijative. Ponavljam, nemamo problema s inicijativom. Naša intencija je bila da spustimo retoriku na neki pristojan nivo. Prvi put smo u parlamentu, ne želimo da se priča o stvarima koje su u prošlosti, već želimo da se fokusiramo na nešto što je tema dnevnog reda i što je društvena realnost u kojoj živimo sada. Ali ako opozicija želi da insistira na tome da se raspravlja o ovoj tački dnevnog reda, pitam ih da li će ponovo da podnesu ovu inicijativu ako se ona povuče jer imam glasove iza sebe da skinemo ovo s dnevnog reda i ukoliko žele imaju opciju da ja povučem moju inicijativu u konkretnom pogledu i da ih pustim da imaju o tome danas raspravu. To je što se tiče ove tačke.

Da li da obrazlažem i ostale tačke ili samo ovu jednu?

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (11.03.24 12:41:31)

Dakle, gospodine Čarapiću, koliko sam razumio, vi ste predložili tačku o skidanju ove tačke dnevnog reda, potpuno ste spremni da se o njoj

raspravlja. Želim da vam kažem to je vaše pravo i vašeg poslaničkog kluba, to se i ranije radilo u ovom parlamentu, da su se skidale tačke dnevnog reda na predlog nekog poslaničkog kluba. Mi smo se na kolegijumu dogovorili bili oko dnevnog reda, ali nezavisno kakav je bio dogovor može ta tačka da se ukloni ili da se ne ukloni. Ni pred kim nemam potrebe da bježim niti u ovom parlamentu da se zacrvnim i da me od nečega sramota. Želim da vam kažem da, što se Andrije Mandića tiče, spreman sam na svaku raspravu. Ne bježim ni od kakve tačke dnevnog reda niti želim da neko pomisli da je nešto oštećen. Razumijem pravo najjačeg poslaničkog kluba u ovom parlamentu koji želi sve da podredi njihovom osnovnom programu evropskim integracijama i ne želi da se sada raspravlja o tačkama dnevnog reda koje nas udaljavaju od osnovnog cilja kojeg zastupljaju ova parlamentarna većina i Vlada. Tako da bih volio da se izjasnite. Što se mene tiče, nema nikakvog problema da se danas raspravlja o ovoj tački i da bude prva tačka dnevnog reda.

VASILJE ČARAPIĆ (11.03.24 12:42:57)

Razumijem da vi nemate problema da se obračunavate... Taj dio mi je jasan. Samo sam htio da skrenem pažnju na sledeće, da je dosta Crna Gora gledala zapaljive retorike, da smo mi izabrani glasovima velikog broja građana da bismo spriječili da ta retorika prodre u ovaj parlament. Mi smo vidjeli u četvrtak potpuno gubljenje kompasa, skretanje pažnje s konkretnih tema koje nisu bile sporne nikome i naši građani nas pitaju zašto mi to puštamo, zašto smo dio rijalitija. To je bila moja intencija. Kada sam čuo da opozicija baš insistira o tome da se glasa, razumijem i vaš osjećaj, vi ne želite da ispada da bježite. Tako da sam spreman da povučem ovu tačku, s tim što očekujem od svih jednu smislenu raspravu, retoriku koja je dostojna ovom domu i da spustimo tenzije malo u društvu. Nikome ne odgovara da dižemo tenzije.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (11.03.24 12:44:10)

Hvala vam, gospodine Čarapiću.

Razumio sam da ste povukli predlog, ja to prihvatam, i da će se raspravljati kao prva tačka dnevnog reda razrješenje predsjednika.

Nastavite da obrazlažete ova druga dva predloga koja imate, molim vas.

VASILIJE ČARAPIĆ (11.03.24 12:44:44)

Imam potrebu za dodatnim pojašnjenjem. Da bude jasno svim građanima. Dvadeset dva poslanika su podnijela inicijativu, shodno članovima 14 i 15 Poslovnika Skupštine, da se razriješi predsjednik. Nisu se pozivali na članove Poslovnika koji bi im garantovao tačku na dnevnom redu. Ja sam koristio moje pravo da podnesem inicijativu. (Govor iz klupa) Nema dobacivanja na sjednici. Vi ne znate šta ste podnijeli, čovječe. Iskoristio sam svoje pravo. Kada sam vidio reakciju i neizdrž da se o ovome raspravlja, ko sam ja da sprečavam diskusiju, ali ponavljam želim da ona bude racionalna.

Imam drugu tačku, a to je da se dnevni red dopuni tačkom Predlog zakona o izmjeni i dopuni Zakona o povraćaju oduzetih imovinskih prava i obeštećenju. Dakle, ovdje se radi o situaciji da je uredbom Vlade dio poslova koji su do juče bili u nadležnosti Ministarstva finansija prenesen na Ministarstvo urbanizma. Mi ovim izmjenama Zakona samo želimo da uskladimo zakonski tekst tako da to bude apstraktna norma i omogućimo da se sprovede postupci obeštećenja i povraćaj imovinskih prava.

Ista situacija važi i za treću tačku dnevnog reda. To su izmjene Zakona o eksproprijaciji koje smo stavili u proceduru prošle sedmice. Dakle, radi usklađivanja s uredbom Vlade tražimo da se ovo uvrsti na dnevni red kako bismo hitno mogli da izglasamo zakon i omogućimo da se sprovede eksproprijacije, odnosno realizuju svi kapitalni projekti koji zavise od tih eksproprijacija. To je moje obrazloženje za ove dvije tačke.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (11.03.24 12:47:09)

Gospodine Čarapiću, konstatujem da ste prvi predlog povukli i da ste obrazložili druga dva predloga. Vi kao šef najjačeg poslaničkog kluba u ovoj skupštini dali ste nam obrazloženje. Molio bih da se poslanici izjasne o drugom predlogu. (Govor iz klupa)

Molim vas, samo trenutak. U pretresu o predloženim izmjenama dnevnog reda mogu učestvovati samo predlagač promjene dnevnog reda, odnosno njegov predstavnik i predlagač, odnosno predstavnik predlagača akta zbog kojeg se predlaže promjena dnevnog reda, a učešće u pretresu može trajati najduže tri minuta - član 92. Je li gospodin Čarapić obrazložio, predložio?

Izvolite, gospodine Mugoša. Gdje je prekršena procedura vi mi objasnite.

BORIS MUGOŠA (11.03.24 12:48:32)

Predsjedniče Mandiću, procedura je prekršena kada je kolega Čarapić rekao da smo mi kao opozicija napravili grešku u proceduri, pa ćemo je ispraviti sledeći put. Vi ste trebali da mu kažete da ste tu tačku dnevnog reda vi predložili da bude kao prva tačka dnevnog reda, ali je predsjednik Parlamenta rekao da će biti prva tačka dnevnog reda, prema tome to nema veze s opozicijom. Mi nismo iskoristili naše pravo po Poslovniku da predložimo jer ste vi predložili tu tačku. Je li tako bilo? Ispravka navoda je, zbog javnosti, opozicija proceduralno nije napravila faul, nego se ovdje radi o nekakvim stvarima, samo nas da zaobiđete svi kod ovih stvari. Nemojte preko naših leđa da rešavate neke vaše interne probleme. Da vas zamolim sada i svaki put ubuduće ću vas zamoliti da nas zaobiđete.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (11.03.24 12:49:37)

Hvala vam.

Čuli smo vaše obrazloženje. Imamo ovo što se desilo. Što se tiče samog predloga, gospodin Čarapić je uradio sve u skladu s Poslovnikom kao i ovo što je uradio s Poslovnikom. Pročitacu vam član 92, poslednji stav - Predsjednik Skupštine može sve do odlučivanja o predlogu dnevnog reda u cjelini predložiti da se pojedina tačka izostavi iz dnevnog reda o čemu Skupština odlučuje bez pretresa. Dakle, mogao sam da koristim to pravo, ali nemam pravo da oduzmem ono što imaju drugi poslanički klubovi. Tako da prozivanje gospodina Čarapića koji nam je naveo vrlo jasno motiv zbog čega je to predložio, znajući kakav je odnos ovdje u Skupštini, ne treba da vas uznemirava. Čovjek je dao političko obrazloženje šta je želio i koji su bili ciljevi njegove inicijative.

Hoćete li vi proceduralno? Izvolite.

ANDRIJA NIKOLIĆ (11.03.24 12:50:37)

Zahvaljujem na datoj riječi. Izgleda da ćemo morati da počnemo da se zahvaljujemo kada počnemo da koristimo naša poslovnička prava.

Dakle, predsjedavajući, gospodin Čarapić se obraćao poslanicima opozicije polemišući sa nečim sa čim se ne polemiše. Zato sam mu s

mjesta dobacio da ne zna o čemu govori. Jer da zna ne bi korigovao opoziciju u njenim inicijativama, jer ovo nije tačka dnevnog reda koju je opozicija inicirala skladno Poslovniku da u svakoj sjednici ima pravo da kandiduje jednu tačku dnevnog reda. Ovu tačku dnevnog reda je kao prvu za ovu sjednicu predložio predsjednik Skupštine Andrija Mandić. Dakle, vi treba da polemishete s kolegom Mandićem, ne s opozicijom. Drugi put pročitajte Poslovnik, šef ste najjačeg poslaničkog kluba u Skupštini. Frapantno je da pokazujete ovaj nivo neznanja o Poslovniku Skupštine Crne Gore. Ovo što je materijalni dio izlaganja kolege Čarapića ... (prekid). Govorimo o političkim slobodama, govorimo o Evropskom Parlamentu, ođe se svakog dana predlažu inicijative kojim će da se zaustavi i uguši opoziciona riječ u parlamentu. Nemojte da nas učite demokratiji. Šta treba da uradimo, da ponesemo ove tablete i računare kući, pa da tamo tipkamo i da tamo prenesemo skupštinu?

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (11.03.24 12:52:27)

Hvala vam.

Gospodin Čarapić je sve uradio u skladu sa Poslovníkom i on traži proceduralno. Izvolite, gospodine Čarapiću.

VASILIJE ČARAPIĆ (11.03.24 12:52:50)

Moram da razjasnim proceduralnu stvar.

Predlog za vaše razrješenje niste podnijeli vi kao što tvrdi gospodin, nego su oni podnijeli. Molim vas samo da se ne pravimo ludi ovdje. Dakle, kolegijum utvrđuje dnevni red, nije bilo problema kada se dnevni red utvrđivao, vi niste imali problem da to bude tačka dnevnog reda, mi nismo imali problem da to bude tačka dnevnog reda, htjeli smo da spustimo tenzije jer ih neko konstatno diže. To je jedini razlog bio, mi smo to obrazložili, ali vjerujući da postoji želja da se ipak vodi neki zdrav dijalog u ovom parlamentu povući ćemo ovo kako ne bismo sprečavali da prolaze inicijative opozicije. Dakle, naša intencija je bila čista, niste vi podnijeli predlog da se vi smijenite sa tog mjesta, nego oni. Tako da ja ništa nisam pogriješio, nego sam ispoštovao Poslovnik do kraja.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (11.03.24 12:53:45)

Gospodine Čarapiću, mlad ste poslanik i nemojte da mi zamjerite, ali ja sam navikao na ovo. Da sam ja predložio sam svoju smjenu, to treba da ispadne sad pred građanima Crne Gore, ali građani Crne Gore su pametni, sve će oni dobro razumjeti.

Prelazimo na izjašnjavanje.

Stavljam na glasanje predlog poslanika Čarapića da se dnevni red dopuni Predlogom zakona o izmjeni i dopuni Zakona o povraćaju oduzetih imovinskih prava i obeštećenju. Izvolite, izjasnite se.

Samo trenutak, moramo malo da se uhodamo.

Zaključujem glasanje. Glasalo je 46 poslanika, svih 46 za, nema protiv, nema uzdržanih, pa objavljujem da je predlog gospodina Čarapića uvršten u dnevni red.

Stavljam na glasanje predlog poslanika Čarapića da se dnevni red dopuni Predlogom zakona o izmjeni i dopuni Zakona o eksproprijaciji. Kolege, glasajte.

Zaključujem glasanje. Glasalo je 47 poslanika, svih 47 za, nema protiv, nema uzdržanih, pa objavljujem da je Skupština prihvatila predlog gospodina Čarapića.

Imamo Predlog Vlade Crne Gore. Stavljam na glasanje predlog Vlade Crne Gore da se dnevni red dopuni Predlogom zakona o potvrđivanju Protokola o izmjenama i dopunama Sporazuma iz Marakeša o osnivanju Svjetske trgovinske organizacije, Sporazum o subvencijama u ribarstvu. Izvolite, kolege, glasajte.

Zaključujem glasanje. Glasalo je 48 poslanika, svih 48 za, nema protiv, nema uzdržanih, pa objavljujem da je Skupština prihvatila predlog Vlade.

Stavljam na glasanje predlog dnevnog reda u cjelini. Izvolite, kolege, glasajte.

Zaključujem glasanje. Glasala su 62 poslanika, 62 za, nema protiv, nema uzdržanih, pa objavljujem da je za sjednicu usvojen predloženi dnevni red iz saziva sa prihvaćenim izmjenama.

Pozivam službu Skupštine da poslanicima dostavi prečišćeni dnevni red.

Prva tačka dnevnog reda - **Predlog za razrješenje predsjednika Skupštine Crne Gore Andrije Mandića.**

Ja bih, gospodo, želio da ovoj sjednici sada preuzme predsjedavanje gospođa Zdenka Popović, potpredsjednica Skupštine Crne Gore.

Izvolite.

ANDRIJA NIKOLIĆ (11.03.24 12:58:14)

Predsjedavajući Mandiću, očigledno ste se odlučili da sa presedanima u parlamentu nastavite. Nikad se nije dogodilo da sjednica Skupštine počne a da se prethodno ne odži kolegijum i da se ne dogovori metodologija rada na samoj sjednici, to se nikad nije desilo. Današnja sjednica Skupštine počela je bez kolegijuma, mi ne znamo koliko vremena ćemo raspravljati o određenim tačkama dnevnog reda, nijesmo podijelili diskutante niti se dogovorili o dnevnom redu sa službom Skupštine Crne Gore. Dakle, ne možemo ovako da radimo. Predlažem da date pauzu pola sata da se sastane kolegijum predsjednika Skupštine, da se dogovorimo o raspodjeli vremena po poslaničkim klubovima o određenim tačkama koje su na dnevnom redu sjednice Skupštine.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (11.03.24 12:59:30)

Ja predlažem sledeće - da skupština i ova tačka dnevnog reda traje maksimalno vrijeme koje je po našem Poslovniku tri sata, da u ta tri sata podijeljeno prema snazi klubova bude vrijeme, da trošite to vrijeme kako ko hoće. Nakon ishoda glasanja možda ne bude više ovdje ovaj isti predsjednik Skupštine, nakon ishoda toga glasanja da se održi kolegijum i da se dogovorimo o drugim tačkama. Ja sam vas pozivao na Cetinju da održimo kolegijum, vi niste željeli, pa sada mislim da maksimalno koristimo ono što nam Poslovnik daje, a Poslovnik nam daje o tački dnevnog reda tri sata. Izvolite tri sata, ništa više od toga ne bismo ni na kolegijumu usaglasili, mogli bismo samo manje, ne više, pa kada već raspravljamo neka raspravljamo maksimalno vrijeme koje nam dozvoljava Poslovnik. Mislim da nam je to najpametnije, a posle te tačke dnevnog reda i završenog glasanja ćemo držati kolegijum, jer ne znamo kako će da se završi glanje.

ANDRIJA NIKOLIĆ (11.03.24 13:00:49)

Dakle, nema razloga za nervozu, uzmite Poslovnik i pogledajte, kad jedan poslanički klub traži da se da pauza onda Poslovnik predviđa da se da pauza. Nemojte a radite ovo što radite, nemojte da uvodite anarhiju u ovaj dom, dakle nije se dogodilo da počne sjednica Skupštine a da se nije održao kolegijum. Mmoramo na kolegijumu definisati pravila za rad. Ako ne želite kolegijum onda vas Poslovnik obavezuje da date pauzu, traži vam je drugi po snazi poslanički klub Skupštine Crne Gore.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (11.03.24 13:01:39)

Evo ga Poslovník, poštovani građani, ovdje je sve zapisano. Izvan ovog poslovníka i izvan tog vremena od tri sata niko ne može da se kreće, uvijek je dogovor da se to vrijeme dijeli saglasno veličini klubova. Dakle, nije da je bilo ko uskraćen, na tom kolegijumu niko ne može dobiti jednu sekundu više od onoga što propisuje ovaj poslovník. Prema tome, pošto ne znamo kako će se završiti ova tačka dnevnog reda, da se dogovaramo oko narednih tačaka dnevnog reda mislim da je sada bespredmetno.

Što se tiče pauze koju traži poslanički klub, ja ću je dati, ali ću vas podsjetiti pošto kažete da nikad nije počela skupština bez kolegijuma, ja se sjećam ovdje kada su bile i mnogo oštrije scene od onih na Cetinju i kada je nekadašnji predsjednik Parlamenta Krivokapić ili Brajović, ne znam ko je bio predsjednik Parlamenta, kada su sazivali kolegijum da smo mi odlazili na te kolegijume iako smo bili opozicija. Vi niste željeli kada sam ja tražio na Cetinju da prisustvujete kolegijumu, nije vas interesovao. Pošto nemate povjerenja, kada se završi ova tačka dnevnog reda, ako ćete pauzu, ja ću vam dati pauzu, nema problema. Svako neka troši svoje vrijeme kako procjenjuje. Ja mislim da je to najpoštenije, koliko je ko dobio vremena...(Govor iz klupa) Nema potrebe da meni objašnjavate, duže sam ovdje i od vas i od Slavena, ne morate vi prozivati ništa Slavena.

Dakle, dajem pauzu, a nisam siguran da će se kolegijum održati, jer ako vi tražite pauzu dobićete pauzu.(Poslanik Nikolić govori iz klupe)

Nismo mi ovdje prvi put dijelili vrijeme od tri sata i svi znaju koliko dobiju. Ja ću pročitati, poštovani građani. Na osnovu veličine klubova, Evropa sad kao najbrojniji klub u ovom parlamentu ima na raspolaganju 44 minuta, DPS 38 minuta, Nova srpska demokratija 20 minuta, Demokratska Crna Gora 16 minuta itd, svi imamo vrijeme koje nam je određeno. Ako vi hoćete uvodna izlaganja, izvolite zatražite, čitava Crna Gora nas čuje. Da li ste vi za to da imamo uvodna izlaganja ili niste ili ste za to da... Evo, čitava Crna Gora vas čuje.

Izvolite, gospodine Smailoviću.

AMER SMAILOVIĆ (11.03.24 13:04:52)

Zahvaljujem.

Uvažene građanke i građani, uvažene koleginice i kolege.

(Polemika u klupama)

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (11.03.24 13:05:33)

Molim vas da gospodinu Smailoviću dozvolite, on je vas slušao. Postoje tačno nekoliko poslanika koji ne poštuju druge poslanike jer imaju potrebu da prekidaju svakoga.

Izvolite, gospodine Smailoviću.

AMER SMAILOVIĆ (11.03.24 13:05:45)

Zahvaljujem.

Pošto ja nisam toliko dugo u Parlamentu, ali ovo što sam do sada ispratio jeste da prije svake sjednice smo imali kolegijum gdje smo dogovarali način rada i mislim da je svaki drugi način organizovanja ove sjednice prilično neozbiljan, jer mi nemamo ni okvirno koliko vremena ćemo diskutovati. Mislim da je to uvijek bila jedna deobra praksa i treba se striktno držati ovog dijela, ipak je ovo jedna ozbiljna institucija. Sugerisao bih ipak da ispoštujete ovu inicijativu za sazivanje kolegijuma, ne vidim razlog zašto to ne biste uradili i zašto na ovaj način vodite sjednicu. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK VANDRIJA MANDIĆ (11.03.24 13:06:29)

Ja mislim da vodim vro korektno. Nisam rekao da neće biti kolegijuma, rekao sam da gospoda traži pauzu, pa u toj pauzi ćemo se dogovoriti.

Izvolite, gospodine Kneževiću.

MILAN KNEŽEVIĆ (11.03.24 13:06:44)

Ne sumnjam u vaš demokratski kapacitet i spremnost da se vodi dijalog po svim temama, posebno dijalog na temu eventualnog vašeg razrješenja, ali ću vas podsjetiti da smo na sjednici u četvrtak, kada ste vi pozvali sve predstavnike poslaničkih klubova na kolegijum, dobili jasnu komandu od gospodina Dritana Abazovića da neće da se ide na kolegijum i oni su svi ispoštovali Dritana Abazovića i nisu došli na kolegijum kako bismo dogovorili nastavak sjednice u četvrtak. E sad da pitamo mi Dritana

Abazovića za opoziciju. Mogu li oni da idu na kolegijum? Evo. Ja vas molim da date kolegijum i nek se ide na kolegijum. Hvala vam.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (11.03.24 13:07:25)

Kada to kaže nekadašnji premijer i lider opozicije, ja zakazujem kolegijum i dajem pauzu. Za pet minuta u Bijelom salonu.

- Pauza -

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (11.03.24 14:10:26)

Uvažene kolegkinice i kolege, počinjemo sa prvom tačkom dnevnog reda, to je **Predlog za razrješenje predsjednika Skupštine Crne Gore Andrije Mandića.**

Podsjećam da su u skladu sa članom 14 stav 1 i članom 15 Poslovnika Skupštine Crne Gore poslanici Andrija Nikolić, Danijel Živković, Nikola Janović, Nermin Abdić, Drita Lola, Dušan Raičević, Oskar Huter, Aleksandra Vuković Kuč, Ivan Vuković, Jefto Eraković, Abaz Dizdarević, Sonja Milatović, Nikola Milović, Zoja Bojanić Lalović, Nikola Rakočević, Mihailo Anđušić, Aleksandra Despotović, Boris Mugoša, Branislav Nenezić, Nikola Zirojević, Adrijan Vuksanović i Mehmed Zenka podnijeli prijedlog za razrješenje predsjednika Skupštine Crne Gore Andrije Mandića.

Otvaram pretres. Predstavnik predlagača ima pravo da obrazloži predlog u trajanju najduže deset minuta.

Da li predstavnik predlagača želi da obrazloži predlog?

Izvolite, kolega Nikoliću.

ANDRIJA NIKOLIĆ (11.03.24 14:11:50)

Zahvaljujem, predsjedavajuća.

Imajući u vidu da niko do rukovodstva Skupštine to još uvijek nije učinio, koristim priliku da kolegama i svim građanima islamske vjeroispovijesti u Crnoj Gori čestitam početak mjeseca Ramazana prije nego što konkretno obrazložim inicijativu za razrješenje aktuelnog predsjednika Skupštine Andrije Mandića.

Mi smo, kao što znate, Andriju Mandića i kada je bio biran za predsjednika Skupštine Crne Gore okarakterisali kao teg o vratu evropskoj Crnoj Gori imajući u vidu političku biografiju i sve ono što je tokom prethodnih godina u političkom smislu predstavljao i zagovarao aktuelni predsjednik Skupštine. Mislimo da je poziciju predsjednika Parlamenta zloupotrijebio za unutarstranačke, nacionalističke i antievropske ciljeve i da je u tome za sada dobijao bezrezervnu podršku od strane svojih koalicionih partnera koje je i danas u ovom parlamentu obesmislio puštajući ih da predlažu povlačenje ove tačke sa dnevnog reda da bi im rekao - ne, ne, ova tačka će biti na dnevnom redu, ja sam šef parlamentarne većine. To je, poštovani građani, najveći problem u daljoj demokratizaciji Crne Gore. Zašto? Zato što prilikom izbora predsjednika Skupštine osnovni problem koji je predstavljao ključnu prepreku za izbor gospodina Mandića na ovo mjesto je činjenica da je on u nelegalnom posjedu crnogorskog državljanstva. Zašto? Zato što je prema sopstvenom priznanju koje je javnim učinio više puta, potvrdio da je vlasnik državljanstva Republike Srbije postao nakon 2. juna 2006. godine i od tada nije priložio niti jedan materijalni dokaz da je u legalnom posjedu državljanstva Republike Srbije, odnosno državljanstva države Crne Gore.

Ovdje pred sobom imam intervju koji je 28. marta 2011. godine Andrija Mandić dao za tadašnju televiziju "In" gdje navodi da posjeduje državljanstvo Republike Srbije koje je dobio na osnovu izmjena i dopuna Zakona o državljanstvu Republike Srbije iz septembra 2007. godine, kojim je propisano da svi pripadnici srpskog naroda koji nemaju prebivalište u Srbiji mogu da dobiju srpsko državljanstvo. Citiram: "Imam potebu da to kažem, da ponovim da sam ja taj koji je gurao taj zakon i koji je kada je izglasan u Skupštini Srbije bio jedan od prvih koji su uzeli to državljanstvo, ima ga i na hiljade građana Crne Gore. Ja hoću da pozovem svakog građanina Crne Gore koji je uzeo državljanstvo Srbije, a radi se o velikom broju, da taj odnos koji postoji između nas i države Srbije ne učine javnim niti da dokumenta prosleđuju bilo kome pa ni Ministarstvu unutrašnjih poslova."

Dakle, Andrija Mandić u izjavi za televiziju "In" 2011. godine svjesno krši Zakon o crnogorskom državljanstvu i ne smo što krši Zakon o crnogorskom državljanstvu nego poziva građane Crne Gore da krše Zakon o crnogorskom državljanstvu. Ovo su materijalni dokazi koji su dostupni svakom građaninu Crne Gore. Vi ste, kolege, preuzeli odgovornost na sebe da kršite Zakon o crnogorskom državljanstvu. Zašto još uvijek ne reaguje Ministarstvo unutrašnjih poslova i zašto ne postupa skladno zakonu, jer tamo jasno piše - ukoliko postoje javna saznanja da se krši

Zakon o crnogorskom državljanstvu po sili zakona će biti pokrenut postupak za oduzimanje crnogorskog državljanstva onome ko ga krši.

To je prvi i rekao bih ključni razlog zbog čega Andrija Mandić ne da ne treba da bude predsjednik Skupštine, nego zbog čega nije mogao biti poslanik u Skupštini Crne Gore i nemojte nam onda kasnije govoriti o tome kako mi provociramo političke podjele, kako mi postupamo antievropski. Nepoštovanje zakona je antievropsko ponašanje. Vi ne poštujete zakon.

Drugo, Andrija Mandić je od početka stupanja na dužnost sa mjesta predsjednika Parlamenta pokušao da dezavuiše i da kompromituje Skupštinu Crne Gore. Odlazak u Beograd da se slavi u izbornoj noći sa tamošnjim pobjednicima izbora u ime Skupštine Crne Gore i svrstavanje na jednu političku stranu koja poslednično znači i zamjeranje jednom dijelu građana Srbije ne samo što je diplomatski incident, jer ga čini neko od nosilaca tri grane vlasti u Crnoj Gori, već je debela kompromitacija svakog poslanika u ovom parlamentu.

Tri - flagrantna zloupotreba službenog položaja zbog čega smo podnijeli i krivičnu prijavu je uvođenje zastave druge države u kabinet predsjednika Skupštine. Ispričali smo temu, ali kratko ćemo se vratiti unatrag. Rukovodstvo Nove srpske demokratije je prilikom izrade koalicionog programa Demokratskog fronta pristalo da u 435. tačku programa uđe zahtjev za ustavno ozvaničenje trobojke sa plavetnom bojom, plavetnom bojom, koja je, kako kažu, istorijski simbol Crne Gore. Evo je, pogledajte logo, poštovani građani i drage kolege poslanici, pogledajte logo Demokratskog fronta, ovo je plava boja, a ovo je plavetna boja. To znači da Andrija Mandić svjesno uvodi zastavu druge države u svoj kabinet provocirajući na taj način građansku Crnu Goru, pretvarajući Skupštinu Crne Gore u pokrajinski parlament Republike Srbije i u predstavnički dom samo jedne nacije. Dakle, ovo je logo Demokratskog fronta sa drugim bojama, u kabinetu Andrije Mandića je narodna zastava Republike Srbije. Shodno članu 19 Zakona o upotrebi zastave, grba i himne Republike Srbije. Dakle i ovo je pokazatelj da svjesno žmurite na kršenje zakona od strane predsjednika Parlamenta.

Na kraju, čestitka predsjednika Skupštine povodom neustavnog dana Republike Srpske i organizacija posjete deklarisanog negatora genocida u Srebrenici Milorada Dodika Skupštini Crne Gore, lica koje je na crnoj listi Sjedinjenih Američkih Država i koje je od strane evropskog parlamenta i Evropske unije označeno kao lice koje destabilizuje region i zaustavlja proces evropskih integracija. Time se Skupština Crne Gore, parlamentarna većina koja na to čuti svrstava na stranu onih koji žele da sruše Bosnu i Hercegovinu imajući u vidu da je to ključni cilj politike Milorada Dodika. Dakle i Milorad Dodik i Andrija Mandić zajedno sa svojim međunarodnim

sponzorima imaju interese koji su najbolje uobličeni u suštini onoga što je nedavno kazao ambasador Ruske Federacije u Crnoj Gori Maslenikov, da će svako dalje insistiranje zemalja zapadnog Balkana na evropskoj integraciji voditi konfrontaciji sa Ruskom Federacijom. U tome je suština. E za to, kolege, vi glasate, vi danas optužujete Demokratsku partiju socijalista da je retrogradna politička snaga koja želi da smijeni čovjeka političke budućnosti Crne Gore i bastionika evropskih svjetonazora. Sjajna interpretacija, samo nastavite, mislim da ćete sa tim objašnjenjima daleko dogurati. Vi ste prešli put od postizborne poruke da nećete saradivati ni sa Demokratskim frontom ni sa Demokratskom partijom socijalista do toga da je Andrija Mandić evropsko lice vašeg političkog narativa i vašeg političkog puta. Za nas, poštovani građani Crne Gore, pored ovih materijalnih dokaza zbog čega je Andrija Mandić nedostojan da bude prvi čovjek zakonodavnog doma i predstavničkog doma Skupštine Crne Gore nema nikakve dileme. Andrija Mandić je svoje pravo evropsko lice pokazao onog dana kad je u ovom parlamentu ugostio Milorada Dodika i nemamo ništa tome da dodamo. Ovdje su stvari potpuno jasne. Andrija Mandić je vaš šef. Vaš šef nije Milojko Spajić, nego vaš je šef Andrija Mandić i dok god se tako budete ponašali i odnosili, ovaj eho evropske priče će ići u prazan prostor jer više nema argumenta na osnovu kojeg vi možete građanima Crne Gore govoriti o tome da ste zastupnici evropske politike. Zastupnici evropske politike ne dezavuišu ulogu Parlamenta. Zastupnici evropske politike ne pokušavaju da ugase opozicionu riječ u ovom parlamentu. Nikad se nije dogodilo ovo što se danas dešava u crnogorskom parlamentu, a čiji ste vi protagonisti. Vi ne dozvoljavate da građani Crne Gore čuju podatke o načinu sprovođenja programa Evropa sad 2. Ne dozvoljavate da čuju ono od čega zavisi život njihov i njihove djece. To je, čini mi se, najubjedljiviji dokaz o ideji transparentnosti vašeg političkog rada. Andrija Mandić je, poštovani građani Crne Gore, teg o vratu evropskoj Crnoj Gori. Ne treba puno da mi o tome da govorimo, o tome govore njegova djela. Da je vuk u jagnjećoj koži rekao nam je onog dana kada je biran za predsjednika crnogorskog Parlamenta, kada nam je obećao da ciljevi ostaju isti, samo će se promijeniti načini dolaženja do tih ciljeva.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (11.03.24 14:24:10)

Zahvaljujem kolegi Andriji Nikoliću.

Prije svega da vam se zahvalim, kolega Nikoliću, zbog toga što ste me podsjetili da nismo čestitali uvaženom gospodinu Rifatu Fejziću i svim

članovima i pripadnicima islamske zajednice početak svetog mjeseca Ramazana. Ja ovog puta čestitam i gospodinu Rifatu Fejziću i svim pripadnicima islamske vjeroispovijesti i u svoje lično ime i u ime Demokratske Crne Gore. Zahvaljujem na tome.

Sada riječ dajem kolegi Ivanu Vukoviću. Još jednom samo da podsjetim na član 105 Poslovnika, u prvom stavu se kaže - poslanici i drugi učesnici u pretresu dužni su da poštuju dostojanstvo poslanika i Skupštine i da se jedni drugima obraćaju sa uvažavanjem. Zahvaljujem.

IVAN VUKOVIĆ (11.03.24 14:25:25)

Zahvaljujem, predsjedavajuća.

Uvažene građanke i građani,

Krenuću sa tim poslednjim što ste rekli, dati prilog toj demokratskoj kulturi koja je, čini mi se, veoma dovedena u pitanje u svijetlu praksi na koje je skrenuo pažnju i kolega Nikolić. Ovo je veoma osjetljiva tema, vrlo važno političko pitanje, pa ću ja pokušati da mu pridem iz drugog ugla, pošto znam kako obično izgleda u Crnoj Gori kada neko pokušava da odbrani neobranjivo. To se svodi na ličnu ravan, na priču o tome da vam neko smeta zato jer je taj i taj u odnosu na svoj indentitet, pripadnost nekoj grupi, nekom kolektivu. Ja želim da kažem da što se mene tiče i svih nas, a ja sam možda najpozvaniji da govorim o tome, reći ću vam zbog čega, niko od nas nema nikakav problem sa gospodinim Mandićem. Gospodin Mandić i dan danas živi u kući koja je u odnosu na kuću u kojoj sam ja rođen udaljena 50m vazdušne linije i pokojni otac gospodina Mandića je bio dobar prijatelj sa mojim pokojnim đedom. Ja sam vaspitan u duhu poštovanja tih i takvih stvari, tako da ovo što govorim, govorim, gospodine Mandiću, zato što vi radite u političkom smislu uporno 30 godina pa i sad kao predsjednik Skupštine Crne Gore one iste stvari zbog kojih, kao što je gospodin Nikolić kazao, predstavljate kamen odnosno teg o vratu građanske i evropske Crne Gore. Vi ste, gospodine Mandiću, čovjek koji nikad nije porekao svoje teze o tome da je referendum o nezavisnosti Crne Gore, a da nije bilo toga referenduma ne bi bilo ni nas u ovoj skupštini u ovoj ulozi, pokraden i nikada nijeste porekli svoju tezu da se u Srebrenici nije dogodio genocid, a to je osnovna vrednosna orijentacija svih ljudi koji se u ovom dijelu Evrope bave politikom. Vi ste danas politički zaštitnik onih koji u jednom broju opština u Crnoj Gori neskriveno sprovode nacionalšovinističku politiku i o tome smo imali priliku da razgovaramo u ovom visokom domu. Vi ste predsjednik partije čiji potpredsjednik, a vi nijeste reagovali na to, gospodine Mandiću, prije samo nekoliko dana

nakon sjednice Parlamenta na Cetinju fašistički vrijeđa jednog od poslanika crnogorske Skupštine. Vi ni kao predsjednik partije, ni kao predsjednik Skupštine ne nalazite za shodno da dignete glas protiv toga. Vi ste otvoreni promoter velikosrpskog nacionalizma, to vam je osnovna politička legitimacija i za vas su heroji do dan danas ostali Radovan Karadžić, Ratko Mladić, a politički sponzor, kao što znamo, Aleksandar Vučić i zato ste vi, gospodine Mandiću, ne zbog toga kako se zovete, prezivate, kom narodu pripadate, nego zbog svog političkog djelovanja teg, odnosno kamen o vratu građanske i evropske Crne Gore. Zbog vas takvog i onih koji vas slijede svjesni ili nesvjesni što čine na putu u prošlost, danas je ovaj parlament mjesto u kom se gaze Ustav i zakoni ove države i to je nemoguće skriti od očiju domaće i međunarodne javnosti. Zbog vas takvih kakvi jeste i onih koji vas slijede na putu u prošlost danas se u ovom parlamentu, kao što je kazao kolega Nikolić, pokušavaju legitimisati opasne nedemokratske prakse, poslanicima se otvoreno prijeti, a opoziciji onemogućava da efektivno kontroliše rad vlasti. Zbog vas takvih, gospodine Mandiću, i onih koji vas slijede na putu u prošlost, danas se iz ovog parlamenta šalju poruke koje kvare odnose sa nama susjednim državama i zbog vas takvih i onih koji vas slijede na putu u prošlost najveći broj ambasadora zemalja zapadnog svijeta danas zaobilazi ovaj parlament. O tome mogu da vam govorim i kao predsjednik skupštinskog Odbora za evropske integracije, ili kad dođu zaobilaze kabinet predsjednika Skupštine. Meni nije drago zbog toga, bez obzira na ovo o čemu danas govorim.

Ova zemlja, poštovane građanke i građani, ima istorijsku šansu da krene dalje u bolju i svjetliju budućnost za sve ljude koji u njoj žive. Jednako i onih koji su glasači partija na vlasti i onih ljudi koji podržavaju naše opoziciono djelovanje, jednako i Crnogoraca i Srba i Bošnjaka i Hrvata i Muslimana i Albanaca i Roma. Sa Andrijom Mandićem na mjestu predsjednika Skupštine Crne Gore i sa ovom politikom koju on personifikuje mi tu šansu nećemo iskoristiti zato što je Andrija Mandić u političkom smislu teg o vratu građanske i evropske Crne Gore. Zahvaljujem.

ZPREDSJEDAVAJUĆA DENKA POPOVIĆ (11.03.24 14:30:32)

Zahvaljujem kojegi Vukoviću.

Sada riječ dajem kolegi Damiru Gutiću. Izvolite, kolega.

DAMIR GUTIĆ (11.03.24 14:30:38)

Zahvaljujem, potpredsjednice.

Ja bih da iskoristim priliku da na početku čestitam početak Ramazana svim pripadnicima islamske vjere.

Danas pričamo o jednoj veoma važnoj temi - inicijativi za smjenu predsjednika Skupštine, nekoga ko je na čelu zakonodavne vlasti posredno na čelu parlamentarne većine.

Podsjetiću, kada je biran za predsjednika Parlamenta gospodin Mandić dobio je 49 glasova, dok je Vlada birana sa 46 glasova i u tom kontekstu često se kaže da je gospodin Mandić neko ko predvodi parlamentarnu većinu. Da je to tako, prije par dana potvrdio nam je i koalicioni partner u vlasti gospodina Mandića, a to je Pokret Evropa sad koji je podnio inicijativu da se povuče ova tačka sa dnevnog reda i da se ne raspravlja o ovoj inicijativi. Reklo bi se ima Mandića iznad Mandića, a zašto to kažem - zbog toga što je i sam predsjednik Skupštine na kolegijumu prihvatio da se raspravlja o ovoj tački dnevnog reda i za parlamentarnu većinu nije to bilo ništa sporno. Međutim, njegovi koalicioni partneri nisu ga očigledno slušali i ja to tumačim kao neposlušnost PES-a prema vođi parlamentarne većine. Normalno, to je vjerovatno alarm za gospodina Mandića i gospodin Mandić je shvatio da to ne treba dozvoliti, tako da smo danas imali potpuno vraćanje, da kažem, ove tačke dnevnog reda i da se o ovoj tački dnevnog reda raspravlja. Ja mislim da je dobro da se priča o ovoj tački dnevnog reda i da je gospodin Mandić dozvolio da se na ovakav način ova situacija završi i da imamo jasnu situaciju oko toga ko predvodi proces u vladajućoj koaliciji.

Ipak, ostaje zagonetno pitanje šta je to što se ovih sedam dana dešavalo, nešto veliko što se dešavalo, a što je dovelo do toga da se parlamentarna većina predomišlja. Možemo reći da je veliko 750 miliona dolara zaduženja, možemo reći da su veliki planovi, možemo reći da je velika priča oko kontrole nad Upravom policije ili nad bezbjednosnim sektorima, a možda je nešto veliko i nešto što još ne znamo. Možemo ipak iskoristiti jednu staru izreku koja kaže - kada god ne znamo o čemu se radi uvijek se radi o novcu. I šta sada građani Crne Gore dalje da očekuju? Unižavanje institucija koje konstantno gledamo u zadnje vrijeme je nešto na što smo navikli, međutim unižavanje institucije Skupštine gdje ona ne može da zadrži svoj integritet u roku od sedam dana zaista je nešto što je prebrzo i što ne bi smjelo da se dešava.

Bošnjačka stranka kao stranka opozicije jasno je iskazala svoj stav da će glasati za smjenu gospodina Mandića jer razlozi koji su navedeni u inicijativi stoje i to je jasno. Ostaje nejasno da li gospodin Mandić ima

državljanstvo neke druge države, što bi mu onemogućilo da uopšte bude biran kao predsjednik Skupštine Crne Gore i ono što jeste simptomatično i paradoksalno, imali smo situaciju da je današnji premijer suspendovan da bude kandidat za predsjednika dijelom i glasovima stranke koju predvodi gospodin Mandić, a danas, godinu dana nakon toga, imamo situaciju da diskvalifikovani PES brani i štiti gospodina Mandića od toga da bude pokrenuta smjena ovdje u Skupštini.

Takođe, kvarenje odnosa sa susjedima čestitanjem 9. januara koji je u samoj Bosni i Hercegovini proglašen za neustavni praznik jeste nešto što ne promovise politiku koja je u skladu sa zvaničnom politikom Crne Gore, a koja Bosnu i Hercegovinu posmatra kao jedinstvenu i nedjeljivu kao što je i jedino i moguće. Odnosi sa Bosnom i Hercegovinom pogoršani su primanjem u posjetu gospodina Dodika. Imali smo situaciju da je ta posjeta organizovana kao poluzvanična, ali uz sve pogodnosti funkcije predsjednika Skupštine, ali ne ističući zvaničnu državnu zastavu Bosne i Hercegovine za što smo i dobili zvaničnu protestnu notu te države. Znamo, primali su Dodika i neki drugi, saradivali su sa njim i neki drugi, ali ne u ovom momentu kada je Milorad Dodik neko ko sam sebe predstavlja prvim ruskim čovjekom na Balkanu, kada znamo da je upravo došao iz Rusije sa ordenom Putina, da je bio u Bjelorusiji i da je došao u Crnu Goru, kako sam kaže, da prenese poruke. (Upadica) Poslije toga je išao kod Erdogana.

Da li Crna Gora ima luksuz kada je ponovo krenula svojim evroputom, a gdje se našla sticajem okolnosti, sticajem loših okolnosti za neke druge, da li ima luksuz da se odrekne tog puta podržavajući određene gubitničke imperijalističke i pogubne politike koje su inspirisane ideologijom krvi i tla? Ja mislim da nema.

Nama u Bošnjačkoj stranci smeta još nešto što nije navedeno u ovoj inicijativi za smjenu gospodina Mandića, a što se odnosi na kreiranje određenog narativa u javnosti koji se svoji na nepoštovanje zakona ove države, što predvodi predsjednik Skupštine, a slijede predstavnici lokalne vlasti tamo gdje je na vlasti stranka gospodina Mandića. Pitam koalicione partnere koji podržavaju lokalnu vlast u Pljevljima i u Nikšiću da li su saglasni sa stavovima koji nose predsjednici tih opština. Takođe bih pitao da li su zadovoljni stanjem u Budvi ili Andrijevići gdje uopšte lokalna vlast ne funkcioniše i na koji način mislimo i želimo to razrješavati. Polako se uklapamo u narativ da ništa ne funkcioniše, da tako treba i da urušavamo sve elemente državnosti i suverenosti, te da kao takvi i ne treba da imamo državu i da njome upravljamo.

Bošnjačka stranka zagovornik je poštovanja zakona po svaku cijenu i od toga nećemo odustati. Svako ko bude narušavao taj legalitet u nama će imati protivnika i danas i uvijek. Podržavaćemo smjene svakog onog za

koga se ispostavi da nije radio po zakonu i da ne doprinosi razvoju evroatlantskog puta Crne Gore. Hvala.

ZPREDSJEDAVALJUĆA DENKA POPOVIĆ (11.03.24 14:37:53)

Zahvaljujem kolegi Gutiću.

Sada riječ dajem kolegi Borisu Mugoši. Izvolite, kolega.

BORIS MUGOŠA (11.03.24 14:38:01)

Zahvaljujem, potpredsjednice Parlamenta.

Uvažene poslanice i poslanici, poštovane građanke i građani,

Ja neću u diskusiji govoriti o liku i djelu poslanika Mandića, što se nas iz SD-a tiče postoji najmanje 132 razloga da on ne bude na ovoj funkciji jer je toliki broj dana koliko obavlja funkciju predsjednika Parlamenta. Pričati o Andriji Mandiću za mene trenutno bi predstavljalo jednu vrstu gubljenja vremena, nego ću se fokusirati na one koji su izabrali Andriju Mandića, jer Andrija Mandić ima 14 poslanika zajedno sa DNP-om a trebalo mu je 41 glas, oni duguju odgovore na sledeća pitanja. Pošto u njihovoj izvedbi opozicija, evo da kažem ja Boris Mugoša, produkuje podjele, a Andrija Mandić produkuje pomirenje u Crnoj Gori, jer vi stvarno mislite da ljudi žive u paralelnom univerzumu. Navedite mi jednu izjavu, a pet godina sam poslanik, na stotine izjava sam dao, jednu izjavu da sam produkovao podjele. Jednu, jednu mi nađite. To je toliko licemjerno, politički tužno za nekoga ko treba da vodi računa o svom političkom integritetu. Ja vas pitam ko je otvorio priču u parlamentu o zastavama, je li Boris Mugoša ili Andrija Mandić. Ko je otvorio priču o jeziku u parlamentu, je li Boris Mugoša ili Andrija Mandić? Ko je otvorio priču o državljanstvu u parlamentu, je li Boris Mugoša ili Andrija Mandić? Ko je otvorio priču o posjeti čovjeka koji negira genocid u Srebrenici, Boris Mugoša ili Andrija Mandić? Ko je onu zastavu šetao od kabineta predsjednika Crne Gore do pres sale, zastavu Republike Srpske, Boris Mugoša ili Andrija Mandić? Ko je govorio o odnosu između dvije države na tom presu, a ne odnosu između države i entiteta u drugoj državi, Boris Mugoša ili Andrija Mandić? Ko je na tom presu govorio o velikodržavnim projektima, Boris Mugoša ili Dodik? I vi pričate da mi produkuje podjele, a da poslanik Mandić produkuje pomirenje. Je li vi stvarno do toga nivoa želite da vrijeđate razum građana, je li vi tako shvatate ozbiljno bavljenje politikom? Je li to ozbiljno bavljenje, ljudi? Ja razumijem da ste dobili podršku, ali ste je dobili prebrzo previše. Prebrzo,

previše i kako koji dan prolazi vide se posledice toga da ste neke stvari dobili prebrzo, ali znate li što - vi možete da ćutite i da vas bilo ko disciplinuje da vi danas ne progovorite ni riječ o ovom tačkama. Možete vi da ćutite i na ponašanje pedsjednika opštine iz Pljevalja, pedsjednika opštine iz Nikšića, možete vi da ćutite, ali je to, drage kolege, vaš politički obraz, to je vaš politički obraz, jer kod ćutanja ima jedna stvar, ćutanje je odobravanje. Nema ali. Znači to što vi radite, da namećete toliko degutantnan narativ za Evropsku uniju po cijeli dan jer morate da šest puta kažete kako ste za EU, a relativizujete sve vrijednosne anomalije koje vam se dešavaju iz dana u dan, to je vaš politički obraz.

Možete da se smijete koliko god hoćete, smijete se sebi i to morate da znate. Na kraju, navešću vam jednu izreku šesnaestog američkog pedsjednika Abrahama Linkolna koji je rekao jednu vrlo jednostavnu stvar: "Ne možete pobjeći od odgovornosti i sutrašnjice izbjegavajući je danas". Zahvaljujem.

ZPREDSJEDAVAJUĆA DENKA POPOVIĆ (11.03.24 14:42:35)

Zahvaljujem kolegi Mugoši.

Sada riječ dajem kolegi Filipu Adžiću. Izvolite, kolega.

FILIP ADŽIĆ (11.03.24 14:42:43)

Poštovani građani, uvažene kolege,

Danas nemamo nikakvu dilemu da treba da glasamo za smjenu gospodina Mandića. Mnogo je razloga zbog čega kao opozicija treba da glasamo za smjenu ovakve vladajuće većine i gospodina Mandića, isto bismo uradili i kada je u pitanju smjena gospodina Spajića ili bilo kojega ministra iz redova ovakve većine. Osim toga što svakako je neko ko bez obzira na pokušaj promjene narativa i pokušaj neke vrste okretanja evropskom putu i dalje izaziva ogromne podjele unutar našeg i vašeg društva i konstantno forsira teme koje ni na koji način ne utiču na prosperitet naše države, već upravo suprotno, na podjele koje su svakim njegovim pojavljivanjem dodatno izražene, ono što mene najviše brine je ćutanje gospodina Mandića na ono što jeste zaduženje Crne Gore od 750 miliona eura gdje ni danas ne znamo kolike su kamatne stope, ni danas ne znamo da li je to 650 miliona eura ili 678 ili 688 miliona eura, gdje će i poslije trajanja njegovog mandata, čak i ako bi ga u punom mandatu odradio, budući neki članovi Vlade i građani Crne Gore vraćati dugove koje

ste vi napravili. Takođe imamo situaciju koja mora zabrinuti svakog građanina u Crnoj Gori, a to je da već tri mjeseca ne možemo izabrati direktora Uprave policije. Imamo na čelu Uprave policije nekoga ko nema, kako smo čuli, povjerenje nijednog člana Vlade, a ni većine u Parlamentu što smo i pokazali glasanjem na sjednici Odbora. Na taj način ste upravo vi, jer ste vi nesumnjivo neko ko predvodi ovu vladajuću većinu, uticali da imamo i povratak obračuna kriminalnih grupa u Crnoj Gori, da imamo svakodnevno paljenje vozila, čak na Cetinju četiri u seriji gdje je oštećeno više od sedam ili osam vozila. Takođe imamo smrtne ishode, imamo samo pukom srećom izbjegnute neke žrtve i sve to je negdje na moje veliko čuđenje podržano i sa vaše strane.

Ono što su vaše ideološke odrednice ne moramo da obrazložimo, jer svakako se razlikujemo i vi ne odstupate ni milimetar od onoga što ste proklamovali i prije nego što ste postali vlast. Taj dio ne bih komentarisao, zbog toga nismo ni glasali da budete izabrani na mjesto predsjednika Skupštine, ali ovo je nešto što se duboko kosi sa onim što ste propagirali u periodu kada ste bili opozicija. Takođe, nešto što je nada građanima i obećanje građanima da će imati radno vrijeme od sedam sati danas je prozišlo u to da očekujemo uvođenje radne nedelje, da će građani umjesto sedam sati raditi sedam dana, to je nešto što vi kao parlamentarna većina podržavate, nešto što ni na koji način ne korespondira sa vašim predizbornim obećanjima. Zbog toga ne treba da dobijete podršku ni da nastavite vaš mandat niti da oblikujete i privredne aktivnosti u Crnoj Gori, ali ni život građana u Crnoj Gori.

Takođe rekao bih da mnoge stvari nijesu u saglasju sa onim što jeste evropska politika Crne Gore, vi ste na neki način unizili i dio parlamentarne većine koja je za sada, rekao bih, poštovala naš evropski put i poštovala nešto što je Ustavom i zakonima propisano, na neki način ste bacili pod noge. Naravno u to idu i posjete koje su polutajne, polujavne posjete koje su privatnog, a opet zvaničnog karaktera jer ste mu vi dali taj smisao je nešto što mora biti svakako kažnjeno i nešto što zaslužuje da snosite makar tu političku odgovornost.

Ono što takođe moram istaći je i netransparentnost koja je vašom zaslugom uvedena. Nakon Vlade koja je ukinula javne sjednice, koje su bile praksa tokom perioda trajanja prethodne vlade, vi pokušavate odjednom skratiti mogućnost da govori svakom onom ko se ne slaže sa onim što je vaše mišljenje i pokušate uvoditi red i mir u Crnoj Gori tako što ćete uskratiti riječ opozicionim poslanicima i to po nagovoru određenih poslanika u ovom parlamentu. To svakako ne treba da bude demokratska praksa, nije do sada bio takav slučaj i ljudi za koje sam smatrao da su mnogo manje osjetljivi prema opozicionom djelovanju su dozvoljavali da se

to dešava, sada vidimo da pokušavate na sve moguće načine da nas disciplinujete i da uvodite jednu vrstu ćutnje u parlamentu, jednu vrstu prihvatanja svega onoga što su predlozi Vlade, pokušaj Vlade ili izvršne vlasti da na neki način ponizi ovu instituciju i nesazivanjem kontrolnih saslušanja nemogućnošću da u ovaj dom dovedemo najznačajnije predstavnike izvršne vlasti, to je na neki način degradacija za ovaj parlament i svakako odraz onoga što jeste vaš rad. Mnogo je razloga, gospodine Mandiću, zbog čega ne bi trebalo da budete na poziciji na kojoj ste, ali i mnogo je razloga zbog čega ni ova vladajuća većina više nema kredibilitet da predstavlja građane Crne Gore. Meni je drago što se desio ovaj trenutak, što konačno igra koju je pokušavala najjača opoziciona partija da igra, to je koketiranje i sa Demokratskih frontom i sa predstavnicima vladajućih partija do 30. avgusta danas je završena. Morao je da dođe taj dan, morala je da dođe prekretnica. Ne mogu da kažem ni da sam srećan, ali da mi je žao što su između te dvije strukture izabrali da slijede vašu politiku, ali svakako da su maske danas pale. Ovakvim djelovanjem maske su pale i konačno je i Pokret Evropa sad pokazao svoje pravo lice i pokazao da u ideološkom smislu i u svojim evropskim i drugim pogledima ne ostupaju mnogo od onoga što jeste vaša zvanična politika i politika koju ste dugo godina proklamovali, tako da od danas ćemo makar imati jasniju sliku. Vjerujem da i svi oni koji vide Crnu Goru u Evropskoj uniji kao prvu narednu članicu od danas će vidjeti da svakodnevna priča o Evropskoj uniji, o našem evropskom putu je zapravo maska za ono što se sprovodi u Crnoj Gori, a to je pokušaj da se nekim brzim potezima, brzim radnjama stekne neka vrsta materijalne ili druge koristi, da se Crna Gora bači na koljena, da Crna Gora postane zemlja koja je najzaduženija u Evropi, zemlja koja će biti zavisna od mnogih drugih zemalja, a najviše se ide u pravcu da budemo zavisni od nekih zemalja regiona. Vidimo da je to plan i u energetske sektoru, vidimo da je to plan i na polju saobraćajne infrastrukture, tako da danas imamo potpuno demaskiranje i drago mi je da građani to mogu da vide, a isto tako mi nije drago što smo izgubili jedan veliki period, što smo uništili nadu građanima koji su vjerovali da su ovim izborom koji su napravili na poslednjim parlamentarnim izborima dobili jednu novu evropsku snagu, jednu snagu koja bi Crnu Goru trebala da gurne naprijed, a zapravo su dobili oličenje onoga što je politika Demokratskog fronta podržana toliko servilno i toliko nisko da niko ni od nas nije mogao očekivati da će to da se desi.

Još jedanput, glasaćemo za smjenu gospodina Mandića i svakako da neko ko je predstavnik takve politike, neko ko je za svega četiri mjeseca uspio da nanese ovoliko štete državi i na njenom međunarodnom kredibilitetu i po pitanju finansija i ekonomskog razvoja, nepripremljenosti

turističke sezone, podjela u društvu je nešto što mora da bude okončano. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (11.03.24 14:52:25)

Zahvaljujem kolegi Adžiću i da kažem da ste potrošili vrijeme kluba. Sada riječ dajem kolegini Radinki Ćinćur. Izvolite, kolegнице.

RADINKA ĆINĆUR (11.03.24 14:52:35)

Poštovana predsjedavajuća, uvažene kolege i kolegice poslanici, dragi građani,

Skoro svi veliki problemi koji muče naše društvo nastali su usled nedostatka razgovora. Vjerujemo da je važno što danas svi imamo priliku da sugerišemo šta bi moglo biti bolje u radu Parlamenta na čijem je čelu gospodin Mandić. Svojim dosadašnjim radom je pokazao da ima sluha za naše zahtjeve i stoga vjerujem da će i kritike koje su danas izrečene ozbiljno razmotriti i unaprijediti svoj dosadašnji rad koji je bio vrlo produktivan.

Podsjetiću vas da je ovaj saziv na čelu sa gospodinom Mandićem zatvorio tri izuzetno važna problema što je omogućilo nastavak evropskih integracija. To je razlog zbog čega gospodin Mandić ima i dalje podršku Posebnog kluba poslanika. Međutim, vrlo je vržno da ovom prilikom naglasim da je nedopustivo kršenje Poslovnika kako bi se zaštitio netransparentan rad Vlade, onemogućavanje parlamentarnoj opoziciji da sasluša premijera koji nas je tajno zadužio. To je sve nas vrlo zabrinulo i očekujem od kolega iz parlamentarne većine, a naročito od vas, gospodine predsjedniče koji ste do juče obilato koristili ovu poslovničku mogućnost, da nam omogućite rad kroz odbore. Dijalog bi trebalo da bude jedini alat u našem radu i neizmjereno je važno da razgovaramo kako međusobno tako i sa zvaničnicima naših susjednih zemalja.

Nažalost, mi na Balkanu živimo sudbinu njegovog imena i odnosi između i unutar samih država su kompleksni i ovog nasleđa svi moramo biti svjesni. Protokol i diplomatija su okviri koji nas čuvaju da ne povrijedimo jedni druge u ovom procesu i važno je da se svi u svom radu njih pridržavamo. Vjerujemo da svojim radom predsjednik Mandić ubuduće neće ostavljati prostor za kritike prilikom budućih diplomatskih aktivnosti. Mi ćemo mu dati još jednu šansu i nećemo danas glasati za njegovu smjenu. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (11.03.24 14:55:39)

Zahvaljujem koleginići Ćinćur.

Sada riječ dajem kolegi Jeftu Erakoviću. Izvolite, kolega.

JEVTO ERAKOVIĆ (11.03.24 14:55:59)

Zahvaljujem, potpredsjednice.

Ja ću se obratiti i građanima Crne Gore.

Mislim da, poštovanke građanke i građani, treba da vam bude potpuno jasno da današnja inicijativa Demokratske partije socijalista za smjenu gospodina Mandića, da nemamo nikakvu zabludu da neće imati uspjeh u ovom parlamentu u smislu izglasavanja, ali budite uvjereni i te kako da će imati uspjeh u tom smislu što ćemo još jednom ogoliti politiku koja trenutno vlada, nažalost, Crnom Gorom i još jednom ćemo ogoliti one neprincipijelne saveze, barem neprincipijelne iz predizborne kampanje koji su podržavali i koji i dalje podržavaju politiku Andrije Mandića.

Ono što treba svi da znamo danas u Crnoj Gori, ako želimo dobro i nama i našoj djeci i generacijama koje dolaze, da Andrija Mandić predstavlja kamen o vratu evropske budućnosti Crne Gore. To je čovjek koji na svaki način svojim djelovanjem, istina prikrivenim, od onog trenutka od kako je postao predsjednik Skupštine Crne Gore i od onog trenutka kao kandidat za predsjednika Crne Gore potpuno drugačijim putem pokušava da uruši evropski put Crne Gore. To je politika Andrije Mandića koga znamo još od devedesetih godina, politika Andrije Mandića koji je u doba Narodne stranke jurišao na Dubrovnik i Andrije Mandića koji je zajedno sa svojim sledbenicima propagirao velikosrpsku politiku koja je donijela toliko zla na ovim prostorima. Na svu sreću, Demokratska partija socijalista 1997. godine je napravila istorijsku prekretnicu i napravila istorijski zaokret od takve politike, naravno priznavajući greške koje smo imali prije toga. Neko ni dan danas poslije 30 godina nije u stanju to da uradi, nego i dalje slijedi takvu politiku, govori na potpuno drugačiji način. Ali kažem vam, ponavljam, nama je potpuno jasna politika i Andrije Mandića, nama je potpuno jasna politika bivšeg Demokratskog fronta, nama je potpuno jasna politika onih koalicionih partnera koji se predstavljaju kao evropski, a koji propagiraju takvu politiku, ali i oni koji u svom nazivu imaju Evropu, kao što je Pokret Evropa sad, predstavljaju jednu od najvećih političkih prevara koje je Crna Gora mogla da ima. Imali smo u svojoj istoriji mnoge, ali

posmatrajući aktuelni politički trenutak Pokret Evropa sad predstavlja jednu od najvećih političkih prevara koje smo mogli da imamo u savremenoj crnogorskoj političkoj istoriji.

Neću se mnogo obazirati na nepostojeći program Evropa sad 2 koji uporno pokušavamo da dobijemo i koji uporno pokušavamo da prezentujemo građanima Crne Gore, odnosno njih afirmišemo da ga prezentuju. Naravno da ne mogu da ga prezentuju zbog toga što i ne postoji, ali osvrnuću se na njihov veliki evropski potencijal kakav i postoji u imenu u smislu podrške Andriji Mandiću i njima, ali isto tako i koalicionim partnerima koji ih podržavaju i koji će danas da podignu ruku da Andrija Mandić i dalje bude onaj ko će da rukovodi crnogorskim parlamentom. Onim koalicionim partnerima koji podržavaju Andriju Mandića koji je zajedno sa Radojičićem, Veselinovićem i njihovim sledbenicima u Beogradu slavio pobjede Aleksandra Vučića, onim koalicionim partnerima Andrije Mandića koji ga podržavaju, koji negira zločin u Srebrenici, najveći zločin i genocid koji se desio u savremenoj istoriji na ovim prostorima i onim koalicionim partnerima koji podržavaju isticanje zastava drugih država u ovom visokom državnom domu.

Ono što treba takođe da znamo jeste da na osnovu podataka koje su službe Sjedinjenih Američkih Država dostavile i koji su javno publikovani Andrića Mandić predstavlja onu politiku koja je tajno finansirana iz fondova Vladimira Putina iz 2016. i 2018.godine. To je politika koju vi podržavate i to je politika za koju ćete vi danas da glasate. Uostalom i sam Andrija Mandić je jednom saopštio da Vladimir Putin predstavlja personifikaciju i njegovog predsjednika. Naravno, evo i gospodin Knežević će sa zadovoljstvom da podrži takvu konstataciju. U svakom slučaju ono što takva politika donosi Crnoj Gori u ovom trenutku jeste oslikano u izjavi ambasadora Ruske Federacije koji je konstatovao da svaka država iz ovog regiona koja namjerava da ide prema Evropskoj uniji predstavlja jasnu konfrontaciju politike Ruske Federacije i na taj način predstavljaju i njihove političke neprijatelje.

Prema tome, gospodo iz Pokreta Evropa sad, još jednom će nam biti zadovoljstvo da razotkrijemo, ponoviću još jednom, jednu od najvećih političkih prevara koja je zadesila Crnu Goru u poslednje vrijeme, tako što ćete danas da glasate za četničkog vojvodu, tako što ćete danas da glasate za čovjeka koji predstavlja najveću prepreku evropskom putu Crne Gore. Kao što danas vidimo, ova druga frakcija iz vaše nekadašnje partije takođe podržava gospodina Mandića, što vam šalje i te kako važnu poruku - kao onog trenutka kao što je zbrisao gospodina Spajića kao kandidata za predsjednika Crne Gore, budite sigurni da takva sudbina čeka i vas. Jakov Milatović možda je na vrijeme pobjegao, a vidjećemo ko će još od vas.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (11.03.24 15:03:04)

Zahvaljujem kolegi Erakoviću.

Sada riječ dajem Nikoli Rakočeviću. Molim vas iz kluba da malo racionalizujete vrijeme, da svodite diskusije, jer imate još šest prijavljenih diskutanata, kako bi svi mogli da govore. Imate još dvadeset i osam minuta.

NIKOLA RAKOČEVIĆ (11.03.24 15:03:22)

Zahvaljujem, potpredsjednice Skupštine.

Potpredsjednice, hoćete li omogućiti poslaniku da govori?

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (11.03.24 15:03:38)

Molim kolege da dozvolimo kolegi Rakočeviću da govori. Zaustavićemo vrijeme. Izvolite, kolega.

NIKOLA RAKOČEVIĆ (11.03.24 15:03:48)

Zahvaljujem, potpredsjednice.

Za početak kao i profesor Vuković, samo iz drugog ugla, saopštiću vam jednu stvar. Iako pojedini poslanici iz vlasti vrlo podmuklo pokušavaju da ovu inicijativu označe kao priliku i potrebu da se radi na podjelama u crnogorskom društvu koje su veće nego ikada do sada, to je rezultat vlasti trenutne parlamentarne većine. Ja ću kazati da ovo nije nipošto obračun, ponajmanje sa onima koje u nacionalnom smislu budući da je gospodin Mandić predsjednik nacionalne partije, dakle nije ovo politički obračun sa bilo kim. Da nije bilo Srba u Crnoj Gori, ne bi bilo ni multietničke Crne Gore u njenoj hiljadogodišnjoj tradiciji, da nije bilo Srba, kao i da nije bilo Albanaca, Bošnjaka, Crnogoraca, Hrvata, Roma i svih onih koji žive u Crnoj Gori, ne bi bilo ni Crne Gore. E sada ako smo zaokružili i otklonili tu dilemu, dopustite da vam i ja saopštim šta je razlog, zbog čega Mandić Andrija ne smije biti predsjednik crnogorskog parlamenta, zbog čega nije smio biti izabran za predsjednika crnogorskog parlamenta. Postoje razlozi zbog čega ne treba biti predsjednik, naravno postoje motivi zbog čega smo

ovu inicijativu upravo sada predložili. Razlozi su jasni. Poslednjih 30 godina dok smo se mi iz opozicije borili za obnovu crnogorske državnosti, za obnovu ekonomske nezavisnosti, za NATO i evropsku Crnu Goru, za građansku multietničku Crnu Goru, gospodin Mandić je bio na čelu politike koja je veličala, i dalje to radi, ratne zločince, koja je negirala genocid u Srebrenici, koja se borila protiv nezavisnosti Crne Gore, koja nije osudila rusku agresiju na Ukrajinu. I pazite šta vi radite, što će biti dodatan minus na našem evropskom putu i što će otežati dalji dijalog vlasti i opozicije i oko izbornog zakonodavstva i oko svega ostaloga - vi ne želite raspravu. Ne želite da ustanete i da kažete - gospodo, ovo što govorite možda je bilo tačno u nekom vremenu, a sada se to promijenilo. Bilo bi apsurdno, naravno, da to kažete, ali niti pokušavate to reći. Zašto? Očigledno iz ovog ili onog razloga podržavate tu politiku i ovo ovdje nema nikakve političke diskreditacije, ovo su činjenice, jasne činjenice koje gospodin Mandić nikada nije htio da negira iz prostog razloga, zaista ideološki smatra da je to platforma na kojoj treba da počiva budućnost Crne Gore. Ovdje govorimo vrat ćemo se u prošlost ako otvorimo ove teme, a vi želite budućnost Crne Gore da bude naslonjena na te teme i na tu platformu. E to je problem. A šta je motiv? Motiv je događaj ili nekoliko događaja koji zapravo dodatno potvrđuju ovo što sam maloprije kazao, a što se oslikava u razlozima za smjenu ili razlozima zbog čega Mandić nije trebao nikada biti predsjednik Parlamenta, a to je posjeta Milorada Dodika.

Dva dana nakon što se sastao sa Putinom, predsjednikom Ruske Federacije koju cijeli razvijeni svijet smatra diktatorskim režimom koji je napao na suverenitet druge države Ukrajine i koja uz Kinu stoji rame uz rame suprotstavljena razvijenom evropskom civilizovanom svijetu. Dodik je došao nakon sastanka sa Putinom kako je i sam kazao da prenese poruke, čovjek koji negira genocid u Srebrenici, koji otvoreno priča o tome da želi nezavisnost entiteta RS od Bosne i Hercegovine, kojem se daje naravno za pravo za takav stav time što se ističe zastava entiteta RS kao da je država na pres konferenciji uz zastavu Crne Gore. Ako to nije razlog za smjenu jednog predsjednika, bilo da se kao u konkretnom slučaju radi o inditetu RS, moglo se raditi i o entitetu druge države, onda ne znam šta je. Pri tom, gospodo, time zabadate prst u oko i Evropskoj uniji i našem najznačajnijem spoljnopoličkom prijatelju i partneru Sjedinjenim Američkim Državama na čijoj crnoj listi sankcija se nalazi gospodin Dodik i takvu Crnu Goru vi želite da vidite u budućnosti. E ono što smo radili poslednjih 20 godina radimo i danas, štitimo multietničku, evropsku i evroatlantsku Crnu Goru i pazite sad, štitimo je od istih onih koji su se borili da Crna Gora bude drugačija od toga, da Crna Gora najprije ne bude država, a onda kada je država postala da bude naslonjena na Rusiju, da

bude naslonjena na Kinu, da bude naslonjena na sve one države koje se protive evropskom sistemu vrijednosti za koje se zalažemo mi. To je jasna politika gospodina Mandića i političke strukture kojoj pripada i tu nema više potrebe diskutovati i govoriti. Problem je, kao što su moje kolege kazale, u onima koji tu politiku podržavaju.

Očigledno je iako smo dali prostora i vremena da pređu na platformu politike koju je Crna Gora vidjela i na tome predano radila, uz sve naše greške i nedostatke. Građani su nas kaznili prije tri - četiri godine i nije sporno, međutim predano je radila na evroatlantskom karakteru Crne Gore. Danas u crnogorskoj opoziciji su svi oni koji su 2017. godine glasali da Crna Gora postane članica NATO. Svi koji su glasali da Crna Gora postane članica NATO saveza - sada jasno vidimo koliko je to vizionarski pametno i ispravno bilo - sada su u opoziciji. Svi oni koji nisu glasali, a pojedini se žestoko protivili, sjećate se događaja 2016. godine da Crna Gora ne bude članica NATO-a, sada su u vlasti i sada su u Vladi. To je Crna Gora danas. Ali mi ne smijemo da ćutimo. Mi se borimo za ono u šta duboko vjerujemo bez obzira koliko je većine ili manjine i u Crnoj Gori i u politici u Crnoj Gori. To je evropska i evroatlantska Crna Gora.

Zbog toga, smatramo da je prvi potez za vraćanje Crne Gore onom karakteru kojem pripada, multietnička demokratija i evropska Crna Gora, smjena predsjednika Skupštine Andrije Mandića. Ukoliko, gospodo, nemamo nikakvu dilemu sada već, ne podržite takvu inicijativu svrstaćete se u politiku antievropske strukture u Crnoj Gori, nikakve dileme nemamo. Gospodin Mandić i njegovi politički saborci iz regiona su ljudi jedini koji nisu osudili rusku agresiju u Ukrajini, jedini koji zamišljaju prekompoziciju globalnog reljefa na drugi način, da države neslobode i one u kojima je demokratija, kako je oni vole nazvati neoliberalna demokratija, dakle uključujući Orbana u Mađarskoj, uključujući Kinu, uključujući Rusiju, uključujući Bjelorusiju. To je političko ozračje u kojem se gospodin Mandić tako ugodno osjeća uključujući Aleksandra Vučića koji je od strane Evropskog parlamenta označen kao glavni organizator neregularnih izbora u Crnoj Gori. Evropski parlament je to kazao, ne ja.

Prilikom takve pobjede, u takvom političkom ambijentu, gospodin Mandić je s ovima koje sam nabrojao ili nekima od njih slavio pobjedu takvog režima u Srbiji. Šta je motiv? Motiv je za ovu inicijativu u ovom trenutku što je gospodin Mandić s Dodikom na sastanku, a posebno iza zatvorenih vrata raspravljao i dogovarao ono što je zacrtano ne ni u Srbiji, nego u Moskvi. Nakon sastanka Dodika i Putina poruke su prenijete i sada to treba da se realizuje u Crnoj Gori. Mi nećemo nijemo to posmatrati.

Pozivam, kolege, bez obzira što nećete glasati za ovu inicijativu, da razmislite o njoj, jer budućnost Crne Gore zavisi od toga. Karakter Crne

Gore zavisi upravo od onoga ko će i s kakvim ideološkim i političkim narativom voditi Crnu Goru u njenu budućnost. Ta budućnost, ako ovako nastavite, kolege, ne može biti evropska. Ne samo ako nastavite time što nećete glasati za ovu inicijativu, nego ako nastavite da bježite od dijaloga, da ne želite razgovor s opozicijom. Vi ste htjeli ovu tačku da izbacite iz dnevnog reda. Samo je jedan razlog zašto je na dnevnom redu, jer je naš šef poslaničkog kluba kazao - u redu, ali ćete morati to u skladu s Poslovníkom tada kada bude inicijativa opozicije. Kada ste shvatili da ne možete od te tačke pobjeći onda ste sada ovdje pokušali da odglumite neku demokratiju time što ćete ipak da završite tačku dnevnog reda. Ogolila se vaša namjera u tome što ne učestvujete u raspravi. To je problem koji će prepoznati izvještaj Evropske komisije o napretku Crne Gore u oblasti demokratije, slobode govora, političkih sloboda. To je upravo ono što i želite, da Crnu Goru skrenete s njenog evropskog puta.

Zbog toga, građani Crne Gore, Crna Gora ima ozbiljan problem u vidu nedostatka demokratije, u vidu političke većine koja vodi Crnu Goru, a koja Crnu Goru nije željela nikad, a posebno nije željela nju u NATO-u i na evropskom putu. Sada iz vlasti rade predano na tome da Crna Gora bude država antievropskog smjera kretanja.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (11.03.24 15:15:17)

Zahvaljujem, kolega Rakočeviću.

Sada riječ ima poslanica Aleksandra Despotović.

Želim da vas informišem da je Poslaničkom klubu DPS-a ostalo još 14 minuta. Petnaest minuta, ispravljam se. Izvinjavam se.

ALEKSANDRA DESPOTOVIĆ (11.03.24 15:15:31)

Nadam se da ćete ubuduće dobro računati vrijeme, pogotovo kada se radi o poslanicima opozicije, da nemamo ove vrste problema.

Ono što je zabrinjavajuće danas u ovom domu i građanima koji nas slušaju jeste da je ova inicijativa izazvala ovakvu buru u parlamentu na početku. Zašto? Prosto je nevjerovatno da svaka inicijativa i svaka rasprava upravo izaziva buru reakcije od strane većine jer postoji razmjena mišljenja.

Druga stvar koja je veoma zanimljiva jeste da se, izgleda, od nas opozicionih poslanika traži da niti što govorimo niti što mislimo ili najbolje ako je moguće da svi postanemo tabularasa, da nemamo sjećanje i da

ništa o tome ne govorimo. Tako neće moći jer ovdje sede ljudi koji su obrazovani, koji su u svojim profesijama ostvareni i koji su politiku pratili ne u parlamentu nego možda iz nekih drugih vizura, radeći svoj posao i ostvarujući određene rezultate. Svako poticanje da će ova inicijativa dovesti do podjela ili do skretanja s evropskog puta ne stoji. Ako ćemo narativ bilo kakvog kritičkog mišljenja skretati na taj put, to tako nije jer upravo ta parlamentarna većina koja danas sedi u ovim klupama, koliko sam pratila politiku sve ovo vrijeme jeste bila onaj kočničar u razvoju države Crne Gore. Ovdje govorimo danas o politici koju personifikuje poslanik Andrija Mandić. Govorimo o toj politici koja je od početka bila, prije svega, protiv samostalne države Crne Gore, protiv simbola države Crne Gore.

Ono što meni kao nekome ko je slušao izjave i pratio politiku Andrije Mandića jeste veoma zanimljivo, da li je moguće da je neko prihvatio da se nalazi na čelu ovog parlamenta a ko je izjavio da je Crna Gora majmunolika tvorevina koja se od države razlikuje tačno onoliko koliko se čovjekoliki majmun razlikuje od normalnog čovjeka. Zar je moguće da prihvatimo onda takvu poziciju? Pravo na mišljenje moramo imati, ali se onda ne možemo posuti pepelom kao da ništa nije bilo. Ne možete onda od nas slobodomislećih ljudi reći da se ničega ne sećamo i da ništa ne smijemo reći. To tako ne može. Zato danas govorimo o tome i ova inicijativa. U čemu je problem?

Nije inicijativa do kakvih će podjela da dovede. Podjele već postoje. Sam poslanik Andrija Mandić 20.02.2023. godine izjavljuje i priznaje - podjele mi leže na duši. Priznaje da je učestvovao u stvaranju podjela u crnogorskom društvu. O čemu mi danas govorimo? Želimo to prebaciti na ovaj poslanički klub, na ove ljude koji su za tu inicijativu. Gospodo, to ne stoji.

S druge strane, govorimo o evropskom putu. Danas na početku čujem, kaže - ne treba ovu inicijativu pokretati jer imamo neku stabilnu većinu. Neku stabilnu većinu, šta to znači? Zar to nije stabilno? Dakle, o čemu mi govorimo sa stanovišta većine? Sledeća stvar, biti na čelu Parlamenta, ne poštovati državu i simbole države, pitam se čemu to vodi. O čemu mi govorimo? O kakvim podjelama danas govorimo? Molim vas, govorimo o evropejstvu. Govorimo o NATO-u. Evo izjave iz 2016. godine gdje poslanik Andrija Mandić kaže da Crna Gora pod hitno treba da izađe i da ne bude dio NATO-a. U čemu je problem? Ne govorim ništa što nije rečeno, govorim jezikom činjenica. To je ono što je bila politika Andrije Mandića i onih poslanika koji su tu politiku vodili. Danas od nas tražite da zaboravimo da niste bili saglasni i niste radili na tome da Crna Gora izabere i VDT-a i sve ostalo. Crna Gora je do 2020. godine imala

mogućnost da to isto uradi. Nastavili ste samo taj put samo što je put bio potpuno pripremljen. Svi koji ste sada 2023. glasali za to bili ste 2016. godine protiv. Ta zamjena teza ne može da ide. Nemojte od nas tražiti da tu zamjenu teza prihvatamo, jer kako kaže novi ambasador koji će doći u Crnu Goru, ipak određene politike postaju balast za priključenje Evropskoj uniji. Toliko od mene.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (11.03.24 15:21:34)

Zahvaljujem, kolegice Despotović.

Sada riječ ima kolega Branislav Nenezić. Imate dva i po minuta na raspolaganju. Izvolite.

BRANISLAV NENEZIĆ (11.03.24 15:21:50)

Hvala. Potrudiću se da budem u tih dva i po minuta.

Poštovani potpredsjedniče, kolegice i kolege poslanice i poslanici, uvaženi građani i građanke Crne Gore,

Nikome danas od potpisnika ove inicijative a i građane Crne Gore nije dovođeno u pitanje potencijalno glasanje i da li ova inicijativa može proći. Svi smo negdje znali kakav će rezultat glasanja da bude. Negdje mi je onda čudno zbog čega na samom početku inicijativa za izmjenu dnevnog reda. Ne znam koga je bilo strah od ove tačke, gospodina Mandića o kojem se danas raspravlja upravo nije bilo.

Ono što je mene kao jednog od potpisnika inicijative pokrenulo da postavim jedno pitanje je prva rečenica obrazloženja. Kod podnošenja ove inicijative postoji dvostruki aršin, a o tome - inače ispred A se uvijek u rečenici stavlja zarez, čisto za neke buduće inicijative - svjedoči činjenica da su nasuprot sadašnjem stanju upravo one partije koje su podnijele predlog za razrješenje Andrije Mandića 7. februara 2022. godine razriješili s mjesta funkcije predsjednika Skupštine Aleksu Bečića pozivajući se tada na velike društvene, političke i socijalne podjele i sve nadalje.

Moje pitanje Poslaničkom klubu Pokreta Evropa sad: Koliko vas je tog 07. februara ili neposredno prije te sjednice bilo članova Demokratske partije socijalista? Kolege vjerovatno znaju. Ima u vašim redovima i poslanika koji su s nekim ljudima iz SD-a možda pregovarali o nekim porodičnim angažmanima. Nemojmo ove ljude koji su ostali u partijama u kojima su bili neki od osnivanja, u partijama koje su izborile nezavisnost ove zemlje, tražiti negativce i one koji su loši. Molio bih, i time završavam,

da glasanje po ovoj tački bude javno, pa da vidimo još jednom ko su oni koji su loši, a ko su oni koji su dobri. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (11.03.24 15:24:12)

Zahvaljujem, kolega Neneziću.

U ime Demokratske partije socijalista imamo prijavljena tri poslanika: Oskar Huter, Nikola Janović i Danijel Živković.

Izvolite, gospodine Huter.

OSKAR HUTER (11.03.24 15:24:45)

Gospodine Pejoviću, na početku se pridružujem ovoj inicijativi uvaženog gospodina Nenezića da se glasa o smjeni javno, da ostane javni trag.

Skupština Crne Gore od konstituisanja ovog saziva nije bila i nije predstavnički dom svih građana, već državna institucija koja je zloupotrijebljena grubo od strane gospodina Mandića za njegove uskostranačke, nacionalističke, ali prije svega antievropske politike. Dominantno zbog te činjenice, odnosno izazivanja podjela u društvu i remećenja mukotrpnog građane politike odnosa sa susjedima koje podstiče aktuelni predsjednik Skupštine, našoj državi prijeti destabilizacija.

Molim vas da ovog provokatora konačno neko umiri, da nam dozvoli da jednu šednicu u miru završimo.

Takođe, pozivam gospodina Mandića da mi kaže, pošto je danas u proceduralnim reakcijama pominjano Cetinje i pominjana aluzija na tenzije i diskusije koje su bile na Cetinju, da li je bilo koje uvrede doživio u odnosu na one proceduralne reakcije za koje sam se ja javio. Propagandna mašinerija, gospodine Mandiću, gosti koji su išli po ovih televizija su širili ovih dana neistine. Ovo je gotovo jedinstvena prilika da narod Crne Gore čuje da li su takve formulacije istinite ili lažne. Zato od vas želim da mi kažete da sam u bilo kojoj diskusiji vas uvrijedio. Kao i na Cetinju, ostajem pri izrečenom da sam vam se obratio i da sam rekao da nosite titulu četničkog vojvode. Ukoliko je to vas uvrijedilo, spreman sam da se izvinim u odnosu na tu činjenicu. Takođe, rekao sam da ste i vlasnik dvojnog državljanstva. Ukoliko niste i tu sam spreman da te navode ispravim. Takođe, rekao sam i da ste osuđeni prvostepeno, odnosno da je bila osuda vaša za "državni udar". Da li je to netačno?

Danas nam se iz dalajlamskog pokreta priča o tenzijama na Cetinju tokom tog prvog redovnog zasijedanja. Da biste da progovorite o

nezapamćenoj opsadi koju Cetinje ne pamti? Āe bijaste svih ovih mjeseci na rafale šovinističkog govora, govora mržnje koji su izgovarani iz vaših klupa? Je li vam to projekat "mržnja sad 1", "mržnja sad 2" ili "mržnja sad 3"? Da li je to vaš novi identitetski program? Ko je unio identitetske teme na političku scenu? Ko unosi tuđe zastave u Skupštinu Crne Gore? Kome smeta i ona mala od pet milimetara zastavica Crne Gore na sajtu Skupštine? Ko dovodi fašiste u Skupštinu i zagovara "srpski svet" i veliku Srbiju na godišnjicu zločina u Štrpcima? Ko urinira, gospodo iz Pokreta Evropa sad, po Ljubu Āupiću? Ko pali zastavu NATO-a? Ko atakuje na sve crnogorsko? Ko gasi Fakultet za crnogorski jezik i književnost? Ko dok se intonira himna Crne Gore pokazuje srednji prst i govori da namješta sat? Ko slavi datume druge države, gospodo iz PES-a, potirući sve crnogorsko Āe što prije stigne?

Nije Andrija Mandić sam sebe izabrao za predsjednika Skupštine. Izabrali ste ga vi. Kome vi prigovarate? Koga vi optužujete? Jesu li vama kao i njima srpski heroji Mladić, Karadžić, Krajišnik, jesu li to heroji? Za mene je srpski heroj Srđan Aleksić, za razliku od vas. Putinove i Vučićeve marionete u Crnoj Gori nastavljaju raditi ono za šta su unajmljeni, da se institucionalno uništi Crna Gora kako bi se pokazalo da ona ne može biti funkcionalna država i da joj treba stariji brat iz Beograda kojeg kontroliše Moskva. To je upravo suprotno bilo kakvog evropskoj perspektivi države koja je prije litijaške kontrarevolucije iz 2020. godine bila na pragu ulaska u Evropsku uniju. Ne može se, gospodo iz Evrope sad, Evropska unija ne prima one Āiji su heroji na doživotnim robijama zbog genocida.

Da vam nešto kaŹem, vidio sam taj vaš projekat. Niko ga izgleda do sada nije našao, a ja sam ga sticajem okolnosti našao na sajtu Nove srpske demokratije. U programu Nove srpske demokratije stoji i sve vam je tamo napisano Evropa sad 2. Āestitke Andriji Mandiću na naćinu na koji je disciplinovao Pokret Evropa sad. Gotovo nestvarno. Da li su to ucjene, da li su to prijetnje, da li je to rijeć o neprikosnovenom autoritetu kojem niko ne smije da progovori i koji se u odnosu na vas ponaša kao vaspitaćica u obdaništu prema Āeci. Sasvim je nebitno. Vi ste nam danas pokazali na poćetku sjednice o kakvom se neozbiljnom sistemu radi, kakvi su neozbiljni politićari i cirkus kakvi jedni za druge ste i rekli na Prvoj šednici. Toliko za sada.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (11.03.24 15:31:09)

Zahvaljujem, kolega Huter.

Sada riječ ima kolega Adrijan Vuksanović. Imate četiri minuta na raspolaganju. Izvolite.

ADRIJAN VUKSANOVIĆ (11.03.24 15:31:30)

Hvala, gospodine potpredsjedniče.

Sve ono što se dešavalo od imenovanja gospodina Mandića na čelnu poziciju Skupštine Crne Gore pa do dana današnjeg opravdava odluku zastupničkog kluba Demokratske unije Albanaca i Hrvatske građanske inicijative da ne podrže zapravo njegovo imenovanje. Imali smo prilike nedavno da vidimo na jedan dan kada treba sa žalošću da se osvrnemo na ono što on predstavlja, na dan obljetnice zločina u Štrpcima, imali smo posjetu gospodina Dodika, posjetu čovjeka kojem je ograničena diplomatska putanja. Od Bjelorusije, Rusije, mogao je još biti ugošćen samo u Skupštini Crne Gore. Ali ne radi se ovdje o gospodinu Mandiću. Nemam nikakav problem s njim, on ima svoj stav i svoju konzistentnost. Postao je nježniji u izrazu, a u sadržaju isti kao što je i bio, i to treba cijeniti. Ovdje se radi o onima drugima koji danas, vidim ovdje, aktivno šute, ne progovaraju ni riječ, a prije i poslije se predstavljaju da su građanske orijentacije, da su puni širine, puni razumijevanja i ne znam čega sve ne. Zapravo puni evropske orijentacije Crne Gore. Danas će dati glas i podržaće čovjeka koji negira genocid u Srebrenici, koji negira agresiju Ruske federacije nad Ukrajinom, koji kaže da je Putin njegov predsjednik, zapravo koji od Crne Gore vidi Bjelorusiju na Balkanu.

Dobro je što danas raspravljamo na ovu temu, ne radi gospodina Mandića koji će ostati udobno smješten u fotelji predsjednika Skupštine Crne Gore, već zbog ovih koji danas aktivno šute, a prije i poslije su im usta puna evropske integracije i svega što to podrazumijeva.

Zastupnički klub Demokratske unije Albanaca i Hrvatske građanske inicijative, naravno, glasaće za smjenu gospodina Mandića. Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (11.03.24 15:33:56)

Zahvaljujem, kolega Vuksanoviću.

Sada riječ ima kolega Nikola Janović. Imate još četiri minuta na raspolaganju kao klub. Izvolite.

NIKOLA JANOVIĆ (11.03.24 15:34:16)

Potrudicu se da skratim što više da bi kolega Živković imao mogućnost da kaže svoj osvrt.

Dosta puta sam to i govorio, ako nam je nekad potrebno da bude što manje podjela svake vrste, nacionalnih i vjerskih, da je to potrebno danas. To sam se trudio i dok sam u politici sada i nekada kao reprezentativac i zajedničke države i kao kapiten naše reprezentacije, trudio sam se da svakom svojom izjavom kao i moje kolege koje su tada igrale sa mnom da to budu izjave koje će da donesu neku novu vrijednost građanima i u našem ponašanju i u tom ophođenju.

Ono što je potrebno reći možda prije nego što kažem šta bih zamjerio gospodinu Mandiću, obratio bih se kolegama iz Pokreta Evropa sad. Mislim da nacionalne podjele, a znamo svi, ne generišete ni vi, ne generišemo ni mi, nacionalne podjele u Crnoj Gori, nažalost, postoje odavno, i prije i nakon 1918. godine i one su duboke. Ono što je potrebno da se uvijek o nekim problemima koje imamo kada je i to na dnevnom redu, da o tome razgovaramo. Dakle, nije suština da od nekih inicijativa i od nekih rasprava se bježi kao što to vi radite, nego je potrebno da se o nekim inicijativama raspravlja.

Nije tačno kada kažete da nećete da raspravljate o tome zato što ne želite da doprinosite podjelama u društvu. Jer da je tako, prihvatili biste, recimo, inicijativu o kontrolnom saslušanju povodom programa Evropa sad 2. Ta inicijativa sigurno ne izaziva nikakve podjele, nego kao poslanici opozicije želimo da znamo šta želite da uradite s javnim finansijama naše države. Takođe, zamjeram vam što nemate petlju da branite čovjeka koga ste izglasali na mjesto predsjednika Skupštine. Da sam na vašem mjestu, ja bih to radio da sam za njega glasao. Dakle, vi na ovaj način, ne želeći da danas učestvujete u raspravi, pokazujete da sami sebi ne vjerujete, ne vjerujete vašim stavovima i stavovima zbog kojih je gospodin Mandić danas na čelu Skupštine.

Ono što bih zamjerio gospodinu Mandiću, želio bih da kažem da neke pomirljive tonove koje smo imali na početku mogućnost da čujemo i s vaše strane, prvi sam koji je bio spreman da pozdravim. Ono što ste govorili negdje na početku, bez obzira na sve to, smatram da čovjek ima mogućnost da ako nešto drugačije misli tu promjenu u razmišljanju kasnije i pokaže. Međutim, od vaše retorike do vaših djela i onoga što ste kasnije pokazali veliki je bio jaz. Da ne kažem dalje, neke su kolege danas navele primjere.

Posjeta gospodina Dodika i način na koji je onako teatralno ušao u Skupštinu i na onaj način otpozdravljao ljudima koji su ispred Skupštine protestovali tim povodom, način na koji ste vi organizovali tu posjetu, a prije

svoga način na koji ste odćutali i klimali glavom na njegovu priću o svim Srbima u istoj državi, o savezu srpskih država, mislim da zasluđu jednu osudu s naše strane u odnosu na vas. Smatram da je važno da nam kažete da li smatrate da u Evropsku uniju možemo da idemo kao savez srpskih država ili da gradimo svi zajedno budućnost za koju se ovdje zalažemo. Da li podjele za koje smo govorili da nećemo da ostavljamo našoj djeci, da li na taj način mislite da ostavljamo ili ne? Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (11.03.24 15:38:44)

Zahvaljujem, kolega Janoviću.

Vi ste pričali četiri i po minuta, tako da ste potrošili vrijeme koje je predviđeno za vaš poslanički klub.

Da li neko želi riječ?

Želi poslanik Mandić. Izvolite.

ANDRIJA MANDIĆ (11.03.24 15:39:17)

Poštovani građani Crne Gore, imali ste prilike da čujete sve one kritike koje je opozicija i u snažnijem tonu saopštavala one večeri kada se birao predsjednik Parlamenta i kada se birala Vlada na čijem je čelu gospodin Miloško Spajić. Imaju samo dva nova elementa koja se odnose na posjetu predsjednika Republike Srpske Dodika i vezano za jednu od istorijskih zastava države Crne Gore koja se nalazi u mom kabinetu. To su jedine dvije stvari. Sve ostalo je bila ona priča koju ste mogli da čujete i kada sam bio kandidat za predsjednika Skupštine.

Kolegama iz opozicije želim da citiram Stjepana Mitrovog Ljubišu, pošto su i danas željeli nekako da me ponize, da saopšte nešto drugo o meni, što ja nisam. Kanjoš Macedonović kada je došao u Mletke rekao je, a oni ga vidjeli pa bili nezadovoljni - draga gospodo, bolji i viši odoše boljima i višima, ja ovakav jedva vas dopadoh.

Dakle, takav sam kakav sam, ne bih se mijenjao ni sa kim od vas kao što se ni vi ne biste mijenjali sa mnom, ali bih želio zbog građana Crne Gore, a promovisao sam ideju pomirenja u Crnoj Gori, oštre rečenice i oštre formulacije da pokušamo da izbjegnemo u budućnosti. Danas sam ja bio predmet napada, slično je bilo i na Cetinju. Koristim priliku da se zahvalim građanima Cetinja, jer od onih koji su protestovali najmanje ih je bilo sa Cetinja, tako da je Cetinje većinski odlučilo da ne izlazi nego da čuje šta to ima da poruči Skupština. Zna li šta nije izašlo Cetinje? Cetinje nije

izašlo pošto ne izlaze ni drugi krajevi Crne Gore, jer parlamentarna većina kojoj pripadamo 2020. godine i u tom vremenu promijenile su se tri vlade i sve tri vlade su imale podršku pobjednika od 30. avgusta 2020.godine, izuzev jedne vlade koja je nekoliko mjeseca imala podršku sadašnje opozicije. One su uradile sledeće: Prosječna penzija u avgustu 2019. godine, poštovani građani, bila je 290 eura, a prosječna penzija oktobra 2023. godine 425 eura, a projektovana prosječna penzija za 2024. godinu će biti 550 eura. Od 290 do 550 eura što je stvorila ova parlamentarna većina, što je stvorila ova vlada zaslužuje svako poštovanje i građani to veoma vrednuju. Njih manje zanimaju ove priče, dueli u parlamentu, interesuju ih konkretna djela koja im je isporučila parlamentarna većina i koja su im isporučile vlade od 2020. godine do današnjeg dana. Znamo da 70.000 penzionera u Crnoj Gori veoma su se obradovali kada su dobili onu povišicu penzija, kao što su se obradovali i građani Crne Gore koji primaju plate. Godine 2019. prosječna plata je bila 520 evra. Moram vas podsjetiti, poštovani građani, da 2013. godine prosječna plata je bila 490 eura. Znači, za gotovo 6-7 godina plata je prosječna porasla jedva 30 evra, a prosječna zarada u decembru 2022. godine je 727 evra, a u decembru 2023. godine 814 evra. Uporedite 520 evra i uporedite 814 evra, e to je rezultat rada ove parlamentarne većine i to je rezultat rada ljudi koji žele da rade za sve građane Crne Gore.

Da bismo to mogli da radimo moramo da imamo mir i stabilnost u Crnoj Gori, nemile scene u parlamentu svakako nisu dobar izvještaj koji ide prema Briselu. Mi svi u parlamentu, a i preko 80% građana vidi Crnu Goru kao članicu Evropske unije i svi se trudimo na različite načine da pomognemo da naša zemlja što prije postane članica Evropske unije. Nisam sam zaslužan, ali sam prvi među jednakim u ovom parlamentu i u ovom sazivu koji smo uradili zajednički veliki posao. Nisu to mogli da urade mnogi prije nas, ali smo našli zajednički jezik da odblokiramo pravosuđe, da izaberemo vrhovnog državnog tužioca, poštovani građani, da popunimo Sudski savjet, da popunimo Tužilački savjet i to nam se vrednuje u Briselu, to nam se vrednuje na zapadu. A šta je Evropa? Pošto meni po čitav dan saopštavaju moji politički oponenti da sam ja teg o vratu, da sam ja najveći problem evropskih integracija, da sam ja problem Evrope, valjda više zna gospodin Varhelji šta je Evropa nego što znaju kolege iz opozicije. Ako on i drugi ljudi u Briselu sa kojima sam razgovarao veoma vrednuju to što je uradio ovaj parlament i ja lično, onda ne vidim razloga da neko ubjeđuje građane Crne Gore kako mi navodno imamo problem sa Evropskom unijom.

Naša ključna priča i ono o čemu bih volio da razgovaramo u ovom parlamentu je borba protiv organizovanog kriminala i korupcije. Ja mislim

da su i ovi napadi negdje rezultat onih starih političara koji danas nisu ovdje u parlamentu, koji imaju milijarde eura, koji su bili snažno spregnuti sa kriminalom, koji imaju svoje hidrocentrale, svoje banke, svoje milione, svoje slugе, koji su navikli da osionо vladaju Crnom Gorom, da im ne treba ta priča da se preispituje njihovo bogatstvo, da se preispituje njihov kriminal. Ja ništa nisam ukrao, nikoga nisam povrijedio. Svakoga mogu da pogledam u oči. Evo, gospodin Vuković mi je komšija, on je rekao da sam na istoj adresi od šestog razredа osnovne škole, tu živim. Nisam, dakle, neko ko je materijalan tip. Ovi koji su bili u mnogo gorem položaju, ne mislim na vas ovdje u Skupštini Crne Gore, govorim o onima koji pripadaju mojoj generaciji ili su nešto stariji, koji su bili u goroj materijalnoj poziciji, danas gledate taj bijes, gledate to prelivanje sa stotinama miliona, da niko od njih nije otkrio ni internet niti je dao neki doprinos ovoj zemlji bez što je pljačkao, švercovao cigare, švercovao drogu, švercovao oružje, ubijali se ljudi međusobno. Ja očekujem da tu temu otvorimo. Prije neki dan sam odgledao jedan intervju koji je uradio gospodin Mladen Stojović sa jednim od vodećih beogradskih policajaca, sada penzionerom, mislim da se preziva Popović, jedan od najboljih policajaca koji nam je objasnio i svima kao iskusni policajac saopštio sva ubistva koja su napravljena u Crnoj Gori i u Srbiji. U pozadini svega je bio novac. Nije bilo ličnih uvreda, nije tu bilo nesporazuma što je neko nekoga opsovao ili neko nekoga dotakao, nego ako uđete u nečiji novac, ako uđete u poslove kao što su bili šverc nafte, šverc kafe, šverc droge, šverc cigara onda su se međusobno ubijali i nije bilo granice koju nisu bili spremni da pređu. Dakle, ta opasna kriminalna struktura i danas pokušava da kontroliše pojedine političke stranke, pokušavaju da kontrolišu pojedince. Pokušavaju da preko iznajmljenih analitičara, novinara i političara koji se sada nalaze i među opozicionim strankama prenesu priču na teren, je li ovaj četnički vojvoda, je li ovaj teg o vratu evropskim integracijama i pored sjajnih rezultata koje pokazujemo, je li ovaj problematičan ovako, je li nosi naočare, ne nosi naočare, je li debeo ili je mršav, a ovamo kada pažljivo analizirate i sagledate njihovo materijalno stanje vidite da se oni boje od suočavanja sa pravdom. Mnogi od njih se boje tog suočavanja sa pravdom i spremni su da podignu i kuku i motiku samo da ne bi došlo na red da ih neki tužilac pozove i da im kaže daj malo da pričamo o ovom kastodi računu, o ničijoj kući, o hidrocentrali, o banci, o kreditima u kolateralu, što će biti vrlo zanimljivo, o kolateralu, kada kupite stotine kamiona, banci položite kolateral keš, a posle ne plaćate ništa, a taj keš fino još i operete nabavljajući tu tehniku. To su teme koje treba da obilježe politički život u Crnoj Gori.

Želim kolegama iz Evrope sad da se obratim. Nisam ja vaš lider, niti sam lider parlamentarne većine, niti sam to želio. Ja sam predsjednik

Parlamenta. Oni koji su mjesecima pokušavali da predstave i pozivali vas, što bi rekao moj kolega Milan Knežević pričali kako lijepe trepavice ima Milojko Spajić, vidjeli su da ova parlamentarna većina funkcioniše i da ova parlamentarna većina ostvaruje rezultate, da mi poštujemo jedni druge, da nalazimo rešenja, ukapirali su da ne mogu raditi ono što su prošli put uradili, da pronađu parlamentarnu većinu nekoga pa ga onda izdvoje, a onda pokušaju da ga prevare. Srećom, ta se vlada iščupala pa nije bila prevarana, ali danas kada ova parlamentarna većina stoji čvrsto na pozicijama i dogovoru koji imamo, kada ova parlamentarna većina ispuni sve one obaveze uključujući i rekonstrukciju Vlade za koju vjerujem da će uskoro uslijediti, ja nemam nikakve sumnje da će svi ciljevi koje smo postavili vezano i za sedmočasovno radno vrijeme, vezano za dostizanje prosječne plate, približavanje Evropskoj uniji za godinu dana mnogo više nego za prethodnih deset godina, da će to biti ona stvar koja će nas najbolje preporučiti građanima Crne Gore. Pokušavaju mene da predstave čovjekom prošlosti. Građani Crne Gore, vi vidite ko priča o prošlosti i čujte ko priča o budućnosti i samo po djelima sudite, a te kampanje, one se dešavaju u svakoj zemlji pa i Crna Gora u svom Parlamentu. Ovo je mjesto demokratije, moramo svi biti strpljivi, kao što sam ja danas strpljivo slušao kritike na moj račun, moramo biti svi strpljivi, moramo biti tolerantni, jer jedino kroz te različitosti možemo raditi za budućnost Crne Gore.

Poštovani građani, ova tačka dnevnog reda privodi se kraju. Vidjećemo kako će se poslanici izjasniti, tajno je glasanje, imaćemo priliku da se uvjerimo da li predsjednik Parlamenta ima podršku parlamentarne većine. Ja na tražim podršku opozicije, čuo sam vas što govorite. Da li ima podršku parlamentarne većine ili nema to ćemo vrlo brzo saznati. U svakom slučaju, svima hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (11.03.24 15:52:27)

Zahvaljujem, kolega Mandiću.

Prije nego što dam završnu riječ predstavniku predlagača, na listi prijavljenih imamo i poslanika Ervina Ibrahimovića. Hoćete da uzmete riječ, je li tako?

Koristim takođe priliku da vama lično, vašem poslaničkom klubu i svim pripadnicima islamske zajednice čestitam početak ramazanskog mjeseca. Neka vam je sa srećom praznik.

Izvolite.

ERVIN IBRAHIMOVIĆ (11.03.24 15:52:42)

Poštovani potpredsjedniče sa saradnicima, uvažene poslanice i poslanici, građani i građanke Crne Gore,

Imamo danas tačku dnevnog reda povjerenje predsjednika Skupštine gospodina Andrije Mandića i dozvolite da mi to ne gledamo samo kao smjenu gospodina Andrije Mandića. Mi to gledamo kao još jedan test evropskog i evroatlantskog puta Crne Gore, gledamo da li smo spremni da prepoznamo sve ono što nam slijedi kako bismo u što kraćem periodu bili u Evropskoj uniji ili sa druge strane smo spremni da dozvolimo kroz priču evroatlantske integracije da neko te poštapalice koristi za određeni period i posle određenog vremena da okrene Crnu Goru u nekom drugom pravcu. Dozvolite da predstavnici Bošnjačke stranke imaju pravo na taj upit, jer smo mi dali snažan doprinos da Crna Gora bude u NATO članstvu punopravna članica, imamo visoku agendu i naš evropski put Crne Gore i imamo pravo, jer non-stop pričamo da Crna Gora mora biti građanska sa svim pravima i za manjine i svim drugim pravima koja sleduju sve građane u Crnoj Gori. Dakle, imamo pravo da imamo upit. Mi smo prije 15 dana napunili 18 godina od osnivanja partije i tada smo imali u svojim aktima evroatlantska Crna Gora - građanska Crna Gora. Zato imamo pravo da ovdje pred crnogorskom javnosti stavljamo upit da li mi ovdje, prije svega u ovom visokom domu radimo ispravnu stvar i da li stvarno želimo da budemo u društvu razvijenih zemalja svijeta. Kada to kažem potcrtaću ću samo dvije - tri stvari.

Osamnaest godina borbe Bošnjačke stranke nije bilo lako, i sa lijeve i sa desne strane smo morali da primamo kritike iz ovih i onih razloga i uvijek smo ustajali još snažnije i snažnije. Time je Crna Gora danas bogatija i zato danas Bošnjačku stranku dominantno glasaju Bošnjaci, 7 i nešto posto. Ako uzmemo manju izlaznost skoro možemo reći da su Bošnjaci dominantno glasali Bošnjačku stranku. To je potvrda naše istrajnosti na evropskom i evroatlantskom putu.

Važno je danas čuti kako Bošnjačka stranka gleda ove procese u Crnoj Gori. Dozvolite, saglasiće se da nije bio lak put. Nije. Da li smo srećni, da li je moglo brže? Moglo je brže. Da li smo imali krivicu u tome? Bošnjačka stranka jeste. Ali da podsjetimo da smo imali namjeru da ovo ide brže, da smo imali određenu političku volju crnogorskog društva, ali da smo imali snažnu opoziciju, opoziciju koja je bila snažna i protiv evroatlantskih, evropskih vrijednosti građanske Crne Gore, i nismo posustali. Imali smo ozbiljnog političkog protivnika i neke ciljeve koje smo prije 18 godina zacrtali smo ostvarili, neki se sada ostvaruju, a za neke da utabamo staze da budu ostvareni u narednom periodu. Zato danas imamo

pravo da upitamo sve nas ovdje da li radimo ispravnu stvar. Ne možemo se hvaliti da smo u društvu razvijenih demokratskih država ako pošaljemo poruku našim susjedima. Sjećate se kad se ovdje birao gospodin Andrija Mandić za predsjednika, postavio sam upit kao što danas postavljam - da li je dobro rešenje da čovjek koji ne priznaje suverenitet i integritet dvije susjedne države treba da vodi ovaj visoki dom. Sjećate se da sam upozorio da gospodin Dodik, koji je tada priča, još u oktobru, o savezu srpskih država, evo desio se taj moj upit, na žalost, ne na moju sreću, da sam bio u pravu. Dakle, moramo usvojiti vrijednosti onih društava kojima želimo da idemo. Ako smo to spremni da radimo, imate Bošnjačku stranku kao saradnika. Bojim se da ovo što se desilo dva, tri, četiri mjeseca jasno smo vidjeli. Stavili smo prst u oko, neću ponavljati, kolege su već rekly, stavili smo prst u oko nezavisnoj, nama prijateljskoj državi Bosni i Hercegovini i Republici Kosovo. Nismo smjeli to da dozvolimo, jer su to nama prijateljske države, ali kažem svi snosimo određeni vid odgovornosti. Ne možemo oprostiti, drage kolegice i kolege, vjerujem da i vi saosjećate sa mnom i sa svim žrtvama, da na godišnjicu Štrbaca dođe čovjek koji je inspirator ili koji podržava onu politiku gdje je 21 civila, nedužne građane, izvukla banda zločinaca tzv. paravojne vojske Republike Srpske i odvela ih užasno u smrt. Ne možemo da ne pokažemo empatiju prema porodicama i stradanim žrtvama. (Upadica) On podržava politiku Republike Srpske koja ne priznaje, neću da se ponavljam i zahvaljujem što ste mi dali priliku. Neću ponavljati sve. Podržava Srebrenicu, podržava ratne zločince itd. Namerno neću da uđem u taj dio priče. Dozvolićete, ja ne znam zašto je nervoza, oni uživaju, sjede. (Upadica) E tako. Mi smo glasali vašeg predstavnika. Ako mislimo da je to visoki domet ovog parlamenta onda, uvaženi kolega... Neće me dekoncentrisati, neka pokušavaju, jer kad ste na pravom putu 18 godina ne može vas isključiti iz tog kolosjeka ni novi evropejci niti novi natoisti.

Uvažene kolege, javite se pa kažite, nemojte dobacivati, ipak nismo u nekom kiosku ili u nekom bioskopu za maloljetnike, shvatite da je ovo ozbiljan visoki dom. Ili ringišpil, što kaže ovaj. Nabavićete taj jedan ringišpil pa po cijeli dan se vozite.

Vidite koliko ozbiljno doživljavaju evropske integracije Crne Gore. Ovo je dokaz. Neka kažu šta sam pogriješio u mom iznošenju. Dakle, danas imamo one koji su se zdušno borili protiv Evropske unije, protiv NATO-a, protiv građanske Crne Gore, sad su im puna usta evropejstva, natoizma. Vidite, mi smo srećni zbog toga, to je potvrda da je Bošnjačka stranka bila svih ovih godina na pravom putu, ali vam sada postavljam pitanje, ono što sam postavio kad se birao uvaženi gospodin Mandić - da li je to priča člana za Evropsku porodicu? Nije, jer zadnja tri - četiri mjeseca

su to pokazala. Idemo redom. Dozvolite da imamo upit da li treba ovaj visoki dom da vodi čovjek koji je rekao kada smo trebali da glasamo za članstvo u NATO-u da je to promjena istorijskog kursa Crne Gore. Isto je rekao, podržavam njegov stav, isto je rekao - kakav NATO, to je završena priča vraća se Rusija, najjača Rusija. (Upadica) Imam, pokazaću vam gdje ćete to naći. Kažem, ne možete me dekontroisati, jer mnogo je dobro kada ste stabilni na svoje dvije noge i radite za interes građana, a ne populizma. Da li imamo pravo kao oni koji brinu za građane, za svoj narod da rizikujemo naš evropski put i naš program? Nemamo, zato ćemo glasati da gospodin Mandić ne bude više predsjednik ovog parlamenta.

Dozvolite jedan upit, gospodine Mandiću. Shvatite, ja sam srećan zbog promjene određene retorike i poruka vaših, jer shvatam to kao vaš odgovoran odnos prema Crnoj Gori i budućnosti moje i vaše djece, ali na tom mjestu dodatno morate upaliti sve senzore kako ne bismo taj kurs opet ugrozili. Otvarala je Evropska unija i 43. Vladi put, pa nismo uspjeli. Sada su nam otvorena vrata. Da li mi imamo pravo danas da ne pobijedimo uskostranačke interese, da pobijedimo interes određenih centara moći koji ne žele dobro Crnoj Gori i budućnosti građana Crne Gore, da zaustavimo evropski put Crne Gore? Hvala vam na vašoj gandijevskoj izjavi da iako ćemo glasati za vašu smjenu vama ne smeta da budemo članice 44. Vlade, ali ja vjerujem da ne odlučujete samo vi. Tu imaju i drugi konstituenti iako bismo mi htjeli da i drugi bi možda podržali ili ne. (Upadica) Evo vidite, ovo je neiskustvo, da nema niskih udaraca, ja pokušavam malo da vas branim, ali neko ne može da vas odbrani. Ali nema veze, idemo dalje.

Kolege, javite se. Znaš da se neće Mandić naljutiti što se javite. Vidite

...

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (11.03.24 16:02:33)

Molim vas.

Izvolite, inače želim samo da vas informišem da ste potrošili vrijeme. Naravno, kalkulisaćemo.

ERVIN IBRAHIMOVIĆ (11.03.24 16:02:44)

Ovo vama, gospodine Mandiću, i time završavam.

Za vašu poruku kažu da je gandijevska. Pomozite nam i građanima Crne Gore da vaše poruke, određene izjave, budu stvarno gandijevske, a ne da budu danajske. Zato vas pozivam da ste svjesni odakle ste i

pošaljete poruke da sve ovo što je bilo iza, da ste svjesni da je na vama najveća odgovornost i da nećete praviti greške kao što ste do sada radili. Kao što ste rekli kada su vas birali za predsjednika Skupštine, svi smo grijeshili, svi smo skloni da priznamo grešku. Ja vjerujem da ste vi uvidjeli greške koje radite i danas kada vas smijene lakše će vam biti sa druge pozicije da šalžete poruke u pravom smislu gandijevske, a ne danajske. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (11.03.24 16:03:37)

Zahvaljujem kolegi Ibrahimoviću.
Imamo prijavljenog poslanika Milana Kneževića.
Izvolite.

MILAN KNEŽEVIĆ (11.03.24 16:03:45)

Slobodna Crna Goro i vi u ZIKS-u,

Ja ću malo neubičajeno početi ovo moje obraćanje predstavnicima diplomatskog kora, posebno zemljama zapadne kvinte, da ih upitam da li mi možemo u Evropu sa ovakvim narativom, sa ovakvom jednom nazadnom, ostrašćenom ideologijom zagledanom u jedan vid srednjovjekovnog, plemenskog rekao bih čak i kanibalizma koje je sadržano u obrazloženju koje je isključivo antisrpsko, antidemokratsko i ima kvalifikacije koje podsjećaju na one totalitarne režime protiv kojih smo se borili i protiv kojih smo dužni da se borimo. Zato bih uvaženu gospođu Rajnke koja je još uvijek ambasadorica i ovog gospodina ... za koga se još uvijek ne zna da li će doći pošto je izgleda mobingovao neke ljude tamo po Varšavi pa se sad provjerava koliko je ostalo od tog mobinga ili nije, pitao da li možemo sa ovim ljudima u Evropu. Ja mislim sa ovim ljudima ne možemo ni u Rusiju. No way što bi rekli vi evroatlantisti. Ja sam uplašen za sudbinu Crne Gore, ali ovdje se pojavila jedna zračka nade, jer je Dritan Abazović, doskorašnji premijer, izrastao u lidera crnogorske opozicije. Dritan Abazović je postao lider crnogorske opozicije, ja mu čestitam na tome. Zamolio bih kolege iz pokreta Evropa sad da zajednički razmisle postoji li šansa makar 10 dana da ovu gospodu sa moje desne strane uvedete u Vladu, da se malo osjete živim, zdravim, čulnim, da naprosto se vrate u ono vrijeme kada su ovdje u Skupštini meni i Andriji Mandiću skidali imunitet svakih 20 minuta, kada su uhapsili čitav klub poslanika Demokratskog fronta bez skidanja imuniteta, kada sam ja ovdje ležao 15

dana u Skupštini Crne Gore zatvoren jer su procijenili da mi imunitet traje samo u plenarnoj sali, pa sam se tuširao, kupao u onom kupatilu tamo za osobe sa invaliditetom i to sve studenom vodom, dok su oni gore ... tekovine demokratije i da nema tople vode u Skupštini, pa kad su nam odredili pritvor skidajući nam imunitete obavljajući ulogu istražnog sudije i obavljajući ulogu specijalnog državnog tužilaštva, to su uradila sve ova gospoda evropejci koji su zabrinuti za evropski put, a pridruživao im se naravno i moj kolega Ervin Ibrahimović koji je i glasao i za onaj Zakon o slobodi vjeroispovijesti. Ja ne bih nikad glasao za zakon da postoje dvije islamske zajednice, pa da mi kiljanimo i dijelimo džamije po Crnoj Gori, pa da vam kažem da vi ne možete u ovu džamiju, gospodine Ibrahimoviću, u Staroj Varoši, a neko može u džamiju u Rožajama. U svakom slučaju, meni je potrebno da kolegama sa moje desne strane čiji je lider neformalno danas postao Dritan Abazović pomognem da se ogledaju u jednoj retrospektivi, da vide sami sebe, jer gledajući sami sebe možda ćete doći do nekih spoznaja koje ste zaboravili i koje ste previdjeli, jer kao što kaza Aristotel - katarza je kod svakoga čovjeka najvažnija. Samo katarza vam može pomoći da budete bolji političari. Za sada to vam ne ide nikako.

Pošto ste ovdje više puta pomenuli Milorada Dodika, crnogorsku, srpsku zastavu i sve ostalo, sada ću da vas pitam ko je ovo na fotografiji sa Miloradom Dodikom. Evo ja ću vam reći, gospodine Živkoviću, žao mi je što ste izgubili vid, vjerovatno poslije ovog onlajn kongresa, jer ste brojali lajkove. Ovo vam je Filip Vujanović treći put izabran za predsjednika države kada ga je izgurao Milo Đukanović da mu kaže da je pobijedio. Ovo vam je ovdje Milorad Dodik. Pored Milorada Dodika je ovdje, pogledajte, gospodine Ibrahimoviću trobojka, vidite, a pored gospodina Vujanovića ovaj alaj-barjak pod kojim smo se borili na Fundine i Martinićima, Vučjem dolu itd. a ovdje u pozadini, pogledajte, mapa Republike Srpske. Vidite, Filip Vujanović nešto pokušava da kaže mada mu je donja usna otekla kao da ga je zmija ujela, ali sigurno je nešto rekao. Ja ću da vam poklonim ovu fotografiju, pa kad budete vidjeli Filipa Vujanovića, nekadašnjeg predsjednika države i počasnog i uglednog člana DPS-a, da ga pitate zašto ti ne ubode ovom crnogorskom zastavom Milorada Dodika u njegov stomak da osvetiš sva nepočinstva Republike Srpske. Gledajte dalje, gospodo iz opozicije sa moje desne strane, ovo je Hram Hristovog vaskrsenja. Evo vam ga ovdje Igor Lukšić, bivši premijer, evo vam ovdje gospođa Svetlana Vujanović, supruga Filipa Vujanovića, evo ga ovdje gospodin Vujanović, evo ga ovdje Milorad Dodik, evo ga ovdje Miomir Mugoša, a evo ga ovdje i kolega Suad Numanović, Brano Gvozdenović, na događaju kod okupatorske Srpske pravoslavne crkve gdje je bio i patrijarh, gdje je bio mitropolit Amfilohije, gdje je bio vladika Joanikije. Šta oni rade

na ovom velikosrpskom piru? Da li ste ikad ustali i rekli sram vas bilo kako ste mogli da uđete u hram odakle se šire najgore anticrnogorske poruke, jer je velikosrpska politika potekla iz Srpske pravoslavne crkve i ima za cilj da uništi malu i nezavisnu Crnu Goru i da ponovi 1918. godinu? A gledajte dalje, gospodine Ibrahimoviću. Ovdje su vam Milo Đukanović i opet Milorad Dodik. Oni su se više gledali između sebe nego što ste se gledali vi sa Milom Đukanovićem. Gledajte, ovdje je zastava Evropske unije, vidite, Evropska unija i Milo Đukanović nijednom ne pita Milorada Dodika gdje ti je zastava Bosne i Hercegovine. Evo gospodine Živkoviću, pitajte Mila Đukanovića kako si ovo mogao da dozvoliš da jedan Milorad Dodik bude ispred zastave Evropske unije, a ti kao dokazani evroatlantista samo ispred ovog našeg prokaženog alaj-barjaka kome su neki od vaših koalicionih partnera otkinuli bili obje noge da ih ne bi podsjećao na krunu i na skiptar.

Nastavljam dalje retrospektivu vaše divne prošlosti koju želite da zaboravite. Da li poznajete ove ljude, gospodine Ibrahimoviću i gospodu iz DPS-a, ratnog zločinca proglašenog od strane Haga, gospođu Biljanu Plavšić, pogledajte, koja se ovdje smije kao Šeron Stoun, a vidite ko je gori ovdje - Milo Đukanović kao Majkl Džagls u onom filmu Niske strasti, a evo ga ovdje gospodin Dodik koji zamišljeno gleda kako je Milo Đukanović stegao Biljanu Plavšić. Pogledajte kako se Biljana Plavšić fino našminkala za susret i za prijem sa Milom Đukanovićem. Dostaviću vam ove fotografije da ih okačite u vašim stranačkim prostorijama. Pogledajte dalje, gospodine Ibrahimoviću i ostala gospodo čiji lider je postao Dritan Abazović, 2019. godina je 8 - 9. jul, tada smo Andrija Mandić i ja bili presuđeni teroristi po pet godina, ko je ovo? Milorad Dodik i Milo Đukanović, ja sam našao u matičnoj službi fotografije sa Đukanovićevog vjenčanja, tvrdim vam da se ovako nije smijao kad se oženio sa Lidijom i kad se vjenčao kao što se smije sa Miloradom Dodikom. Ajte sad, junaci, kad se završi ovo pođite kod Mila Đukanovića, ako nemate para do Dubaija mi ćemo da dignemo kredit da vam platimo odlazak u Dubai, pa mu kažite - što napravi ti od nas, nas gurnu da se svađamo sa njima, a u stvari se sve vrijeme svađamo sa tobom jer si ti bio ključni ideolog svih ovih politika o kojima pričate, a da vam nije bilo Putina i Milorada Dodika, poslušajte me sad, nikada ne bi imali nezavisnu Crnu Goru.

Što se tiče vašeg stava, gospodine Ibrahimoviću ...

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (11.03.24 16:12:49)

Molim vas, vrijeme, gospodine.

MILAN KNEŽEVIĆ (11.03.24 16:12:53)

Mi smo se dogovorili ispred Nove srpske demokratije da mi daju dva minuta - tri. Dozvolite mi da završim.

Što se tiče vašeg stava, gospodine Ibrahimoviću, da ćete da glasate za smjenu Andrije Mandića, ja sad želim da vam poručim, ne znam koliko ću se pitati, ukoliko Bošnjačka stranka danas bude glasala za smjenu Andrije Mandića mi ćemo kao Demokratska narodna partija biti protiv rekonstrukcije u koju ćete da uđete, tako mi Bog pomogao i sveti Vasilije Ostroški. Ne možete igrati za Zvijezdu jedno proluvrijeme, a za Partizan drugo. Tako da znate. Ne možete vi da pričate o evroatlantskim integracijama a slavili ste u Rožajama izlazak američkih snaga iz Avganistana. Vi, vi u Rožajama, pa ste slavili pad Carigrada 1453. godine, tako da nema potrebe sad da vi nas učite evroatlantskim integracijama. Dobrodošli ste u Vladu ako budete glasali protiv smjene Andrije Mandića, ali ne možete gospodine Ibrahimoviću da glasate za smjenu Andrije Mandića pa onda da uđete sa nama u Vladu i da ja kažem inšalah. Ne može, nije pošteno.

Završavam. Spremni smo, gospodo, da razgovaramo na sve ključne teme, ali vas i pozivam da osuđujući agresiju na Ukrajinu osudimo i agresiju na Saveznu Republiku Jugoslaviju tj. na Srbiju i Crnu Goru. Smijete li to? Ne smijete. Ajte, gospodine Ibrahimoviću, osudite agresiju Izraela na Palestinu. Evo ja je osuđujem, ajte vi evropejci na čijem čelu je Dritan Abazović osudite agresiju Izraela na Palestinu. Ne smijete, ali ste se ovdje uhvatili priče oko Ukrajine kao da ćemo mi da riješimo sukob između Rusije i NATO-a.

Tako, gospodo iz DPS-a čiji lider je postao Dritan Abazović, želim da vam najisrenije poručim, sledeći put kad se zaletite na nas sjetite se one narodne - gdje ćeš pile na kamion.

PREDSJEDAVALAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (11.03.24 16:15:04)

Zahvaljujem, poslaniče Kneževiću.

Proceduralno poslanik Ervin Ibrahimović. Procedura, je li? Replika, imate tri minuta.

ERVIN IBRAHIMOVIĆ (11.03.24 16:15:19)

Pokušaću, hvala vam, uvaženi potpredsjedniče.

PREDSJEDAVALAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (11.03.24 16:15:21)

Replika ili komentar? Ako je komentar onda i poslanik Knežević ima. Mi smo imali drugačiji dogovor na Kolegijumu, ali razumijem, izvolite.

ERVIN IBRAHIMOVIĆ (11.03.24 16:15:32)

Vidite, kao zet rožajski, znate, kada se dvoje vole pa možda nekad nešto i previše optimistično pričaju, tako neke stvari koje je čuo o Rožajama mislim da su totalno neistinita, ali ajde, to je zet rožajski pa mora da je malo moralo da bude kako jeste.

Uvaženi kolega Kneževiću, ne znam otkud vama tolika želja da odlučujete hoće li Bošnjačka stranka u vlast ili neće? Sa vaša četiri poslanika ako vi odlučujete onda ne bilo takve većine, ali dobro.

Idemo dalje, morate shvatiti jednu stvar, u Crnoj Gori jedino rahmetli Rafet Husović, Ervin Ibrahimović, pa evo da ne bude iz naše stranke, kao lideri Ranko Krivokapić i dozvolite još neko nije primio Dodika u Crnoj Gori. Šta je tu sporno, zašto nas prozivate? Mi kad bi gledali koliko nam je ko zlanio, bošnjačkom narodu, to sam ovdje rekao, mi danas u Crnoj Gori skoro ni sa kim ne bismo imali da pričamo, ali mi gledamo naprijed, gledamo u budućnost, uvaženi kolega. Očekivao sam od vas ipak nešto drugo. Mi pričamo o Miloradu Dodiku, čovjeku koji glorifikuje politiku Putina, čovjeku koji, ja sam izbjegao da se igram sa emocijama žrtava, da sad ređam, čovjeku koji ne priznaje genocid u Srebrenici, čovjeku koji predvodi jednu tvorevinu znamo kako je nastala i neću da otvaram ovo danas u tom pravcu. Pričate o Jugoslaviji, o Jugoslaviji koju je vodio presuđeni ratni zločinac Slobodan Milošević. (Upadica) Biljanu Plavšić si pokazao kojoj se sudilo u Hagu. Nikada nećemo dati glas za takvu Jugoslaviju koja je otvorila rane svima narodima u eks-Jugoslaviji, ali me neće odvući na taj teren moj dobri kolega, jer ja se vraćam na drugo. Očekivao sam od vas empatije malo i da komentarišete ovo da je na dan strašnog zločina kada su dva nedužna građanina stradala zbog politike koju podržava Dodik, da pokažete empatiju, da kažete da osuđujete tu politiku. Znate, ljudi ne mogu da se naviknu kada je u pitanju vladavina prava i jednakost svih građana u Crnoj Gori. Neki se moraju naviknuti da se mi za to i borimo, za takvu građansku Crnu Goru sa vladavinom prava i

manjinskim pravima. Mi ćemo odlučivati šta ćemo glasati i da li nećemo. Mi mislimo da je jednak glas i Bošnjaka i Crnogorca i Srbina i Hrvata, Roma, svih ovdje, i Albanaca, tako da nama ne treba tutor šta treba da glasamo ili ne treba da glasamo. Zato ovo danas ako se potvrdilo sve ovo što sam pričao na početku, hvala mojem dragom kolegi, zato kažem ne treba da imamo poštapalice evropske i NATO priče, a evo sad kada dođe i kada se malo otvori priča opet treba da neko ima više pravo od drugog. Neće Bošnjačka stranka dozvoliti i zato dominantno njoj vjeruje bošnjački narod i zato smo ostvarili najbolji rezultat do sada. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (11.03.24 16:18:45)

Zahvaljujem, poslaniče Ibrahimoviću.

Ovo je komentar bio.

Izvolite, gospodine Kneževiću.

MILAN KNEŽEVIĆ (11.03.24 16:18:52)

Pretpostavljam da ste vi ili neko od vaših predstavnika bili na kongresu Demokratske partije socijalista 2019. godine, vjerovatno jeste, pogledajte malo u arhivi i vidjećete čestitku Srpske demokratske stranke Radovna Karadžića upućene Demokratskoj partiji socijalista. Tada je pročitana pred svim delegatima kongresa i ne čini mi se da ste ni vi niti bilo ko od prisutnih iz redova Bošnjačke stranke demonstrativno napustili taj kongres jer ste bili koalicioni partneri sa DPS-om i dalje ste u emotivnom naboju kada se radi o Demokratskoj partiji socijalista. Svakako, gospodine Ibrahimoviću, da ću ja donekle odlučivati, jer sam potpisnik koalicionog sporazuma, a tiče se vašeg ulaska u Vladu. Evo sada da vam kažem, ako vi uđete u Vladu posle ovih antisrpskih izjava i kvalifikacija, ja neću biti u Vladi, gospodine Ibrahimoviću, i mirna Bosna. Bujrum, uđite u Vladu i neka vam je srećno, ali ja neću podržati vaš ulazak u Vladu posle ovoga što ste danas izrekli, ne samo za Andriju Mandića nego za srpski narod u cjelini. Ovdje iz redova DPS-a nema nijednog čovjeka koji se nacionalno izjašnjava kao Srbin. Napadate vi iz Bošnjačke stranke i napadaju kolege iz Socijaldemokratske stranke, nijednog čovjeka nema koji se nacionalno izjašnjava kao Srbin i vi očekujete da ja prihvatim obrazloženje da smo mi najgori narod na svijetu, da nemamo pravo na zastavu, da nemamo pravo da dočekamo nikoga iz Republike Srpske i Srbije i hoćete da kažem evo vam crveni tepih, uđite u Vladu i nastavite da nas šamarate i da udarate po

nama, jer mi treba da budemo autošovinisti i da se non-stop posipamo nekakvim pepelom genocida.

Smeta vam što se Milorad Dodik vidio sa Putinom, ali ne smeta vam što se vidio sa Erdoganom dva dana posle susreta sa Andrijom Mandićem. Što ne pomenete susret Milorada Dodika sa Erdoganom? Znaš li s kim si se sreo? Niste, gospodine Ibrahimoviću, niti ćete to da uradite, jer znamo se mi dobro. Ne čuh vas. Ustanite, osudite agresiju Izraela na Palestinu. Smijete li to da uradite? Do sada vas nisam čuo. Ispadoh ja veći Musliman i Bošnjak od vas jer sam osudio agresiju Izraela na Palestinu. Vi ne smijete zbog nekih drugih kalkulacija i kombinacija, gospodine Ibrahimoviću. Takođe, ne čini mi se da ste vi nas razumjeli kada smo donosili rezolucije o Velici i Pivskim dolima i o zločinima koje je počinila zloglasna Handžar divizija na tom području. Niste glasali za to. Niste glasali ni za Dan Njegoša jer ste rekli da je Njegoš genocidan pisac. Očekujete da u ime evroatlantskih integracija mi spuštamo glavu, a da nam vi samo udarate čuške. Ne može, gospodine Ibrahimoviću. Mi smo spremni da s vama gradimo partnerstvo, ali na ravnopravnim osnovama, a ne na tome da se mi non-stop vama izvinjavamo za nešto, a u stvari treba da vam se izvinu ova gospoda s vaše desne strane u čijim ste neformalno koalicionim redovima.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (11.03.24 16:22:15)

Zahvaljujem, poslaniče Kneževiću.

Možete meni da se obraćate.

Gospodin Knežević je imao izlaganje. Vi ste imali pravo na komentar, a onda je gospodin Knežević imao pravo. Imate pravo na proceduru i onda se obraćajte meni. Minut, izvolite.

ERVIN IBRAHIMOVIĆ (11.03.24 16:22:34)

Zamislite, lidera jednog naroda prozivati da li ima empatiju prema palestinskom narodu koji je od politike Dodika doživeo granatiranje, sve one zločine koji su bili u Bosni i Hercegovini i da mi nećemo podržati. Svi naši visoki funkcioneri su podržali i osudili agresiju na Palestinu i saosjećaju s nevinim žrtvama u Palestini. Prosto je nevjerovatno, ali dobro.

Ovdje morate shvatiti da me zaštitite jer je ova politika dugo godina zato što sam NATO i EU. Znači, niđe nema antisrpska politika u redovima predstavnika Bošnjačke stranke. To nije istina i to odbacujem. Tako da nije korektno što vam moj kolega kazuje. Uvaženi gospodin Knežević nastavlja da sprovodi ono što ne znam zašto, da ovu vlast što više ruši, i ja ga podržavam u tome. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (11.03.24 16:24:27)

Zahvaljujem, poslaniče Ibrahimoviću.

Proceduralno Milan Knežević. Molim vas da ne zloupotrebljavamo više procedure. Ovo je bila zloupotreba procedure, samo da konstatujemo. Izvolite.

MILAN KNEŽEVIĆ (11.03.24 16:24:40)

Želim da se izvinim gospodinu Ibrahimoviću i da saopštim da nije on antisrpski nastrojen do isključivosti jer je bio na izbornoj listi koju je vodio Novak Kilibarda, čovjek koji je po Hercegovini zajedno s Radovanom Karadžićem držao govore i slao poruke Bošnjacima - onaj ko dignu turski barjak ostaće bez ruke i bez barjaka. Tako da želim stvarno da podsjetim na taj period kada je zajedno s Novakom Kilibardom u Narodnoj slozi barjačio i vodio politiku Narodne stranke.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (11.03.24 16:25:16)

Izvolite.

ANDRIJA NIKOLIĆ (11.03.24 16:25:25)

Javljam se kao jedan od predstavnika predlagača koji u toku rasprave ima pravo da se javi i da komentariše navode, pri čemu mislim da bi i u sadržaju diskusije gospodina Kneževića bilo dosta materijala za kaznenu repliku. Tumačite to kako želite. Nemam ništa protiv da bude i komentar.

Da li procjenjujete da je bilo dovoljno materijala za repliku ispred poslaničkog kluba? Pitam vas kako vi to poslovnički procjenjujete, da provjerimo na djelu vašu demokratičnost i političku neutralnost.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (11.03.24 16:26:12)

Pozvaću se kada se vi pozovete na član i na stav. Član 101, je li tako? Imate pravo na komentar, ili se pozivate na repliku i na koji član?

ANDRIJA NIKOLIĆ (11.03.24 16:26:41)

Sad sam vam rekao. Pozivam se na repliku, a vi procijenite da li je u izlaganju gospodina Kneževića bilo dovoljno materijala za repliku. To je najjednostavnije moguće objašnjenje. Izvolite, izjasnite se.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (11.03.24 16:26:55)

Izvolite, imate pravo na repliku.

ANDRIJA NIKOLIĆ (11.03.24 16:26:58)

Zahvaljujem.

(Govor iz klupa)

Naravno da nikad u ovom domu nijesam bježao od dijaloga, gospodine Kneževiću, ali dovoljno je bilo uvredljivih kvalifikacija u vašem izlaganju da nam za to ne bi trebao Poslovník. Evo, pokušaću da ostanem u političkim okvirima i komentarisaću nekoliko navoda koje ste ođe iznijeli.

Prvo, da sam mjestu gospodina Ibrahimovića i njegovih kolega iz Bošnjačke stranke uopšte se ne bih uzbuđivao i uzrujavao zbog obećanja koje ste dali povodom njihovog potencijalnog ulaska u Vladu nakon rekonstrukcije, odnosno vašeg odgovora da ćete napustiti vladajuću koaliciju. Zašto? Zato što ste nam već tri puta obećavali javno, ne nama nego crnogorskoj javnosti, vašim biračima, kome god želite, da ćete napustiti parlamentarnu većinu ukoliko popis bude odložen i za jedan dan. Šta se desilo - ništa. Kazali ste nam da nećete glasati za VDT-a ukoliko se prethodno kandidat Marković ne izjasni o karakteru slučaja "državni udar", glasali ste. Kazali ste nam da ćete napustiti vlast u Podgorici ukoliko se ne izdefinišu do kraja odnosi između Podgorice i Zete. Nijeste napustili vlast. Tako da o političkoj principijelnosti biste nam mogli prigovarati kada biste tu

političku principijelnost potvrdili na onome što ste govorili i na onome što ste kasnije radili, odnosno nijeste uradili.

Kada govorite o Miloradu Dodiku i pominjete susrete koje je imao i s Filipom Vujanovićem kada je bio predsjednik Republike Crne Gore ili kasnije države Crne Gore i Mila Đukanovića kada je bio predsjednik Vlade Crne Gore, ne zaboravite da govorite o susretima koji su, neki od njih, bili organizovani u Briselu na poziv međunarodnih partnera đe je i Milorad Dodik bio jedan od učesnika tih razgovora. To je jedno. Drugo, govorite o susretima koji su organizovani u Republici Srpskoj kao entitetu Bosne i Hercegovine u sklopu državne posjete Bosni i Hercegovini. Najvažnije, i zato je ostavljeno za kraj, Milorad Dodik je, podsjetiću vas, 2008. na 2009. godinu, kada je jedan od tih susreta i organizovan, govorio kako se u Srebrenici dogodio genocid. U međuvremenu je reterirao jer je počeo politički da se finasira ruskim novcem i on sada ima drugačije političke svjetonazore. Nije bio prokazan od strane Sjedinjenih Američkih Država i Evropske unije kao lice koje se nalazi na crnoj listi, koje ruši demokratske procese u regionu zapadnog Balkana i kao takav je prepreka evropskom putu Crne Gore.

Kada govorite o tome kako Demokratska partija socijalista proizvodi podjele, da li je neku od ovih tema zbog koje je inicirana smjena Andrije Mandića u parlamentu inicirala Demokratska partija socijalista ili vaš koalicioni partner? Podjele, gospodine Kneževiću, znate vi to jako dobro i bez pve moje napomene, u Crnoj Gori postoje duže od 150 godina i neće nestati preko noći. Znate li zašto? Zato što Srbija nikad neće odustati od toga da se pita u Crnoj Gori i da Crnu Goru gleda kao svoje unutrašnje političko pitanje. Mi kao državotvorna partija i odgovorna opozicija nikad nećemo dozvoliti da ta šapa bude nad državom Crnom Gorom, to ćemo braniti ako treba i svojim životima. Tako da se ne bismo iscrpljivali oko teme podjela, najbolje o tome govori čovjek koji je iz vaše političke stranke, koji je profesor u Gimnaziji "Slobodan Škerović" u Podgorici, koji đecu kojima predaje istoriju uči o tome da je referendum u Crnoj Gori neregularan i da je pokraden. Zamislite koga mi imamo u našem obrazovnom sistemu i onda vam smeta i boli vas kada Demokratska partija socijalista ukazuje na to. Mi ukazujemo i ne dozvoljavamo da se ta praksa širi jer to nije državno odgovorno ponašanje, već je ponašanje koje destabilizuje unutrašnje političke prilike i antidržavne. U tome je suština. Završio sam. Hvala na tome što ste dozvolili da produžim.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (11.03.24 16:32:33)

Zahvaljujem.

Sada pravo na komentar ima poslanik Knežević.

Izvolite.

MILAN KNEŽEVIĆ (11.03.24 16:32:50)

"Vjerujem da svojim iskustvom i autoritetom možete značajno doprinosti daljem razvoju Republike Srpske kao i jačanju stabilnosti i funkcionalnosti Bosne i Hercegovine što je i doprinos regionalnoj stabilnosti i jedan od preduslova za progres na zajedničkom evropskom putu. Crna Gora ostaje otvorena za snaženje odnosa sa Republikom Srpskom u okviru dobrosusjedske saradnje sa BiH u zajedničkom interesu svih naših naroda", Milo Đukanović Miloradu Dodiku 25.novembra 2022. godine. Ja sam mislio da je ovo Anderija Mandić saopštio na pres konferenciji prije 15 dana, a u stvari ovo je saopštio deoskorašnji predsjednik Demokratke partije socijalista, i to kome - Miloradu Dodiku.

Gospodine Nikoliću, Milorad Dodik i Milo Đukanović prošli su mnogo, mnogo više političkih ofanziva nego što vi možete da prepostavite. Kada govorite o referendumu, kažem vam još jednom, pored slike Vladimira Putina treba da imate i sliku Milorada Dodika, i zbrojte kako su Hercegovci reagovali na referendumu u Crnoj Gori i da su podržali nezavisnost Crne Gore jer su smatrali da će posle toga biti nezavisna Republika Srpska. Tako da kad pokušavate da se vraćate u prošlost uvijek ćete sresti sami sebe, nećete sresti ni mene niti Andriju Mandića, to je vaš osnovni problem. Iakreno, vjerujte, meni je žao Demokratske partije socijalista. Zato što ne postoji onaj politički profil onih fajtera sa kojima smo se mi tukli prethodnih godina. Ne nerviram se uopšte, vas je bog poslao, što bi rekli Jevreji mazel tov. Nisu mogli bolji klub poslanika za nas da pošalju nego što ste vi, pa ima da vas pobjeđujemo stalno, stalno ćemo da vas pobjeđujemo. Evo i parlamentarni i lokalni svaki drugi izbori, samo neka ste vi ođe i neka ste mi zdravi, 100 godina napunili, ovakvi kakvi ste najviše nama odgovarate i PES-u. Što ćete vi posle da radite to me savršeno ne interesuje.

Gospodine Nikoliću, morate razumjeti da je politika jedna vrlo komplikovana rabota, nije to intervju đe vi napravite pitanja kao novinar, sat vremena traje, ugase se reflektori i onda pitate kamermana kakav sam bio. Znači, sve što sam planirao da ostvarim u politici ja polako ostvarujem i nemojte da brinete ni za VDT-a, ni za razgraničenje Zete i Podgorice, ni za šta od ovog nema potrebe da brinete. Da sam na vašem mjestu, ja bih se brinuo za Demokratwsku partiju socijalista, jer vam je Dritan Abazović

preuzeo opoziciono kormilo. Mislim da ćete biti u ozbiljnom problemu na sledećim izborima jer će Dritan Abazović imati više glasova nego vi, što možda i neće biti loše jer za njega još uvijek ima nade i sa njim se može dogovarati, a za vas nisam siguran.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (11.03.24 16:35:46)

Zahvaljujem, poslaniče Kneževiću.

Poslaniče Nikoliću, samo mi recite na što se pozivate. Konstatovali smo to, ne možemo naknadno.

Izvolite.

ANDRIJA NIKOLIĆ (11.03.24 16:35:59)

Predsjedavajući, dali ste mi pravo da koristim repliku, dozvolili ste komentar, nema nikakvih problema. Nije sporno ni da obavimo još jedan politički krug, da se raspravimo da bi se neke stvari iznijansirale u ovoj polemici.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (11.03.24 16:36:11)

Ja se izvinjavam, Vi imate pravo kao predstavnik predlagača dati završnu riječ, radi racionalnosti...

ANDRIJA NIKOLIĆ (11.03.24 16:36:20)

Nije ovo završna riječ, ovo je odgovor na komentar gospodina Kneževića.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (11.03.24 16:36:26)

Izvinjavam se, komentar na komentar ne postoji. Ne možemo dva kruga.

ANDRIJA NIKOLIĆ (11.03.24 16:36:29)

Dali ste meni repliku, a gospodin Knežević je komentarisao repliku, što nije dozvoljeno Poslovníkom.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (11.03.24 16:36:39)

Dozvolite.

Dakle, vi ste rekli da nemate apsolutno ništa protiv da to bude komentar, ja sam rekao imate pravo na komentar. Vi ste uzeli riječ, nakon toga se javio poslanik Knežević i završio se taj krug. Opet ponavljam vi imate pravo...

Izvolite.

ANDRIJA NIKOLIĆ (11.03.24 16:36:58)

Gospodine Pejoviću, ja sam ostavio vama da procijenite i vi ste procijenili. Nemojte da izvlačimo stenogram.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (11.03.24 16:37:03)

Naravno da sam procijenio jer vi niste imali ništa protiv.

Izvolite po minut i da izlazimo iz ovog kruga.

ANDRIJA NIKOLIĆ (11.03.24 16:37:12)

Zahvaljujem.

Dakle, gospodine Kneževiću, svako ponašanje koje ste opisali prethodne vlasti do 2020. godine i nakon 2020. godine u vidu sastanaka koje je imao predsjednik Milo Đukanović nije nikad rezultiralo protestnom notom Bosne i Hercegovine zato što su Milo Đukanović i njegovi politički saborci koji su predstavljali državu Crnu Goru u zvaničnim razgovorima sa predstavnicima entiteta Republika Srpska Bosne i Hercegovine uvijek govorili o Bosni i Hercegovini kao državi koja je međunarodno priznata i čija se teritorija, granice i ustavno određenje poštuju. U tome je suština. Nemojte da sad ođe zamjenjujemo teze da bi se prišilo Demokratskoj partiji socijalista neko antievropsko ponašanje. Nema ga. Što se tiče rejtinga, da vas obradujem, na današnji dan nakon juče urađenih istraživanja, a

vjerujem da će biti objavljena ovih dana i od nekih drugih renomiranih istraživačkih kuća, Demokratska partija socijalista je, gospodine Kneževiću, najjača politička partija u Crnoj Gori. Toliko o tome ko je lider opozicije, odnosno ko je lider političke scene u Crnoj Gori, a živi bili pa videli. Ja vjerujem da nas brzo čekaju izbori, izađite na izbore samostalno, mi ćemo samostalno, pa ćemo da vidimo kad se izmjerimo kod koga leži politička relevantnost.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (11.03.24 16:38:52)

Zahvaljujem.

Ko se javlja za riječ?

Poslanik Zirojević, procedura. Koji član? Ispravka navoda kojeg poslanika?

(Govor iz klupa)

Molim vas da izađemo iz toga.

NIKOLA ZIROJEVIĆ (11.03.24 16:39:27)

Ovo je minut. Ja ću vrlo dobronamjerno da kažem da dijelim potpuno isti stav.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (11.03.24 16:39:27)

Izvolite minut.

NIKOLA ZIROJEVIĆ (11.03.24 16:39:28)

S obzirom da nas je gospodin Knežević pozvao da stisnemo svi petlju i da izglasamo rezoluciju o osudi zločina Izrela nad Palestinom, da kažem da u potpunosti dijelim sa gospodinom Kneževićem, da kažem da sam prvi poslanik koji je javno govorio o tome, da kažem da sam tada jedini poslanik koji je kazao da je spreman da tu rezoluciju da u proceduru zbog toga što je to rezolucija koja ima preko sedam hiljada potpisa za 48 sati. Iz nekog razloga odbori koji bi trebali da razmatraju odbijaju da je razmatraju čime je u potpunosti obesmišljen princip peticije. Ja sad pozivam i desnu i lijevu

stranu ne da stiskamo petlju, nego samo da probudimo ljudsko u nama, da osudimo zločine koji se dešavaju u Palestini.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (11.03.24 16:40:15)

Zahvaljujem, poslaniče Zirojeviću.

Ko se javlja za riječ?

Poslanik Nikola Rovčanin. Izvolite.

NIKOLA ROVČANIN (11.03.24 16:40:24)

Hvala, predsjedavajući.

Uvažene kolegice i kolege, poštovani građani, želim da kratko saopštim stav poslaničkog Kluba Demokratske Crne Gore. Dakle, poslanici Demokrata će naravno glasati protiv predloga o razrješenju predsjednika Skupštine Crne Gore gospodina Andrije Mandića. U čitavom spektru razloga postoji više elemenata, osvrnuću se na dva. Prvi, temeljni i osnovni jeste koalicioni sporazum koji je potpisala parlamentarna većina, kolege sa moje lijeve strane. Iz tog političkog sporazuma ali i svakog pravnog sporazuma proističu određena prava, obaveze i odgovornosti i svi potpisnici pa i mi i ostale kolege u punom kapacitetu treba na ovu temu i na sve teme koje se nađu na dnevnom redu da poštuju i realizuju taj koalicioni sporazum.

Druga stvar je političke prirode. Ova parlamentarna većina u okviru koje je gospodin Mandić predsjednik Skupštine i Vlada Crne Gore koja je proistekla iz parlamentarne većine je za ova 132 dana postigla istorijske i rekordne rezultate koji su zapaženi sa svih mogućih međunarodnih adresa, a čuli smo danas u dijelu diskusija i taksativno navedene rezultate kada je u pitanju standard građana, kada je u pitanju borba protiv organizovanog kriminala i korupcije, a posebno ističem značaj i ulogu parlamentarne većine kada su u pitanju evropske integracije i realizaciju svih onih obaveza kada su u pitanju pravosudna imenovanja, usvajanje zakona koji su spriječili da se Crna Gora nađe na crnoj listi Manivala, tako da je pomak ka evropskom putu zaista rekordan u jednom kratkom periodu što je, vjerujem, u uporednoj praksi u istoriji Crne Gore možda jedan od najboljih mogućih rezultata u tom pogledu.

Razumijem u potpunosti i legitimno je pravo parlamentarne opozicije da u određenim aktivnostima iznalazi razloge i podnosi inicijative na ove teme, to je u parlamentarnoj demokratiji potpuno legitimno, ali želim da

kažem da je ovdje potpuno jasno bilo i prilikom podnošenja i samih diskusija da ova inicijativa neće moći da se efektira ovom parlamentu i da je ova parlamentarna većina čvrsta kao stijena dok god isporučuje rezultate i dok god se poštuje sporazum kojim je formirana, tako da se sve ove inicijative odbijaju od taj zid.

Još jednom ponavljam stav, glasaćemo protiv predloga o razrešenju gospodina Mandića sa pozicije predsjednika Skupštine Crne Gore. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (11.03.24 16:43:09)

Zahvaljujem kolegi Rovčaninu.

Sada pitam predstavnika predlagača da li želi dati završnu riječ. Kolega, završili smo diskusiju, stvarno se izvinjavam. Koleginice, trebali ste da se prijavite na vrijeme. Nema vas upisane ovdje.

Hoćete li diskusiju? Izvolite onda.

SLAĐANA KALUĐEROVIĆ (11.03.24 16:44:19)

Poštovane kolege poslanici i poslanice, uvaženi građani i građanke Crne Gore,

Socijalistička narodna partija će naravno glasati protiv predloga za smjenu predsjednika Skupštine Andrije Mandića jer to ne vidimo samo kao predlog za smjenu predsjednika Skupštine nego kao predlog za blokadu parlamenta. Podsjetiću da je ovaj saziv parlamenta pokazao i isporučio i te kako rezultate i pokazao efikasan rad na čelu sa gosodinom Andrijom Mandićem kao čelnim čovjekom Skupštine, a moram reći da su to prepoznale i veoma važne adrese u Evropskoj uniji i pohvalile naš put ka evropskim integracijama. Sad koja je adresa kojoj to smeta, vjerovatno najveća adresa kojoj to smeta je gospodin Milo Đukanović, zato što je Crna Gora bliža Evropskoj uniji i ostvarenju vladavine prava to je Milo Đukanović bliži Spužu.

Upravo zbog toga Đukanović na sve načine pokušava da opstruira rad parlamenta i borbu protiv organizovanog kriminala i korupcije, a to ne smijemo da mu dozvolimo jer pobjeda Mila Đukanovića predstavlja poraz Crne Gore. Jasno je da iza ove inicijative koju su potpisali poslanici DPS-a stoji lično Milo Đukanović. Žao mi je što nominalni predsjednik DPS-a koji je očigledno samo lider na papiru ne može da se odvaži dovoljno da spriječi te naume.

Na kraju da kažem da se uskoro završava i godina dana od predsjedničkih izbora kada je Milo Đukanović dotučen i potučen na izborima i ovo će na kraju krajeva da bude završni udarac i ovim šaljem gospodina Đukanovića u političku penziju. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (11.03.24 16:45:39)

Zahvaljujem kolegini Kaluđerović.

Da li predstavnik predlagača želi završnu riječ?

Kolega Živkoviću, samo imam jednu nedoumicu, da li vi možete kao predstavnik predlagača da date završnu riječ ili to mora dati kolega Nikolić, jer je on prvi. Može, u redu ako ste saglasni. Izvolite.

DANIJEL ŽIVKOVIĆ (11.03.24 16:46:08)

Uvažene kolegice i kolege, uvažene građanke i građani Crne Gore, Mislim da je bilo dragocjeno danas da povedemo raspravu o ovoj tački dnevnog reda i da razriješimo određene dileme koje su možda kod nekih postojale u crnogorskoj javnosti, prosto da čujemo i riječ više u crnogorskom parlamentu od poslaničkih klubova, ali smo i naslućivali kakva će biti sudbina ove inicijative onda kada smo je podnijeli.

Podnijeli smo je iz prostog razloga da bismo razriješili dilemu da li je Crna Gora na evropskom putu ili nije na evropskom putu. Danas glasanjem u crnogorskom parlamentu imamo svojevrsan referendum da li će Crna Gora ostati na evropskom putu ili će skrenuti sa evropskog puta. Objasniću to kroz nekoliko teza.

Nismo objasnili, objasnićemo vam još malo, posebno vama iz Pokreta Evropa sad, jer da imate imalo političkog dostojanstva danas biste ovdje ustali da makar neku riječ progovorite u odnosu na ono što je tema dnevnog reda. Ćutite, pognuli ste glave, ne odgovarate ni na jedno pitanje, ne znate ništa ni o Evopi sad 2, nećete ništa da kažete o onome što vam se postavlja kao pitanje u crnogorskom parlamentu o karakteru vašeg političkog subjekta i o tome na šta vi ličite, rekao bih da mene najviše podsjećate na vazduh. Prosto, samo lebdite ovdje reda radi, kao da ne sjedite, kao da niste u ovoj sali. Koliko god mislite da je to dobar politički pristup vidjećete na narednim izborima kako će vam se to vratiti. Meni je to drago, jer ste se vi okupili kao grupa ambicioznih ljudi koji nisu uspjeli da ostvare svoje ambicije u drugim političkim subjektima na jednom političkom mjestu nemajući ni ideologiju, ni vrijednosti, ni programske principe. Zato

danas nemate kuraži ni hrabrosti da ustanete i da kažete sve ono što su vam postavili kao pitanja i da branite vašeg ideološkog lidera Andriju Mandića. Današnjim ćutanjem vi ste se poistovjetili sa ideološkim vrijednostima onoga što predstavlja lik i djelo i politička struktura koju predstavlja između ostalog Andrija Mandić i sa punim pravom možemo da vam kažemo da je Andrija Mandić ideološki lider pokreta Evropa sad. Vjerujte mi, suštinski mi treba da se dogovaramo sa Andrijom Mandićem a ne sa Milojkom Spajićem o bilo kom važnom pitanju u crnogorskom društvu, jer je on predsjednik ove parlamentarne većine i rekao bih predsjednik Pokreta Evropa sad. U to nema nikakve dileme.

Ja vam, gospodine Mandiću, moram nešto reći, čestitam vam zaista na političkom iskustvu koje pokazujete i načinu kako predstavljate politiku i na pravi način uspjeli ste da stavite pod kontrolu parlamentarnu većinu, a posebno Pokret Evropa sad koji ovim ćutanjem pokazuje koliko su politički vrijedni i sposobni da se predstave na političkoj sceni. Ne znam da li su naivni ili nisu, ali očigledno je da ćutanje, makar u pravu, kod pravnika, znači odobravanje.

Mi smo ovu inicijativu, poštovane kolegice i kolege, podnijeli zbog toga što smo znali da će odnos parlamentarne većine ili dijela parlamentarne većine unaprijed biti saopšten. Znamo mi za stav Demokratske Crne Gore, znali smo mi za stav i Demokratske narodne partije i Socijalističke narodne partije, niste nas morali podsjećati na to, ali smo htjeli da čujemo konkretno od ovih vajnih evropejaca kakvo je njihovo mišljenje o ideološkoj orijentaciji i političkom djelatništvu Andrije Mandića.

Andrija Mandić je čovjek koji negira crnogorsku nezavisnost, suverenitet. Više puta je to kazao, da negira rezultate referenduma koji je održan 21. maja 2006. godine i kao takav se našao na poziciji predsjednika Skupštine Crne Gore. Više puta je Andrija Mandić kazao da se zalaže za društvo naroda, a ne za građansku državu onako kako smo mi to upisali u Ustav Crne Gore. Više puta je Andrija Mandić kazao i radio predano na tome da Crna Gora ne postane članica NATO-a. Treba li da se podsjećamo, da se vraćamo, da čitamo sve ono što je bilo u prethodnom periodu? Mislim da nema potrebe, Andrija Mandić se dokazao kao neko ko je suprotstavljen evroatlantskom sistemu vrijednosti. Treba li podsjećati na proteste, treba li pričati o izjavama, o Ruskoj Federaciji, o uticaju Ruske Federacije, o Vladimiru Putinu itd? Treba li podsjećati Andriju Mandića ili vas, kolege iz parlamentarne većine, o tome da je Andrija Mandić štrajkovao kada je trebalo da bude priznato Kosovo? Treba li podsjećati da je ovdje, prilikom jedne od sjednica Skupštine Crne Gore đe je prisustvovao bivši predsjednik države Crne Gore, Milan Knežević između ostalog rekao da je bio u prilici da uzme oružje i da krene na Tuzi i to

saopštio s ove adrese? Takođe, treba li podsjećati djelatništvo Andrije Mandića vezano za negiranje genocida u Srebrenici? Ne treba ništa od toga podsjećati i sve mi to dobro znamo.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (11.03.24 16:51:31)

Kolega Živkoviću, pravo na završnu riječ imate pet minuta, u skladu sa članom 99 Poslovnika. Samo svedite, molim vas.

DANIJEL ŽIVKOVIĆ (11.03.24 16:51:45)

Daću doprinos raspravi, svešču raspravu. Nadam se da vam ne smeta ovo što pričam.

Dakle, o Andriji Mandiću ne treba posebno ništa govoriti. Andrija Mandić je, između ostalog, ovdje prilikom njegovog izbora za mjesto predsjednika Parlamenta kazao da ciljevi ostaju isti samo su putevi drugačiji. Tu je i naivnima sve jasno. Ne treba tu nikoga posebno podsjećati šta radi Andrija Mandić. Do podne se pokušava dopasti međunarodnim partnerima, a od podne stavlja prst u oko građanskoj Crnoj Gori. Tu nema nikakve dileme.

Znamo mi da je to strategijski potez da Milorad Dodik dođe u Crnu Goru i da prenese određene poruke i da se ističu simboli druge države u kabinetu Andrije Mandića. Jer, kao neko ko se navodno zalaže za evroatlantske vrijednosti mora da zadovolji i interes svog biračkog tijela, pa mora da primi Milorada Dodika, mora da istakne zastavu druge države, mora malo da kaže da navodno ne priznaje Kosovo, pa da će povući sankcije Rusiji. Sve su to lijepo upakovane priče i politički iskusno Andrija Mandić pliva još uvijek u tim vodama. Kada će pokazati pravo lice - o tom potom, vidjećemo. Moraće da dođu na dnevni red određene stvari ovdje u crnogorskom Parlamentu o kojima ćemo svi morati da se izjasnimo prije ili kasnije. Vidjećemo doslijednost i principijelnost ove politike koju konkretno predstavlja kolega Andrija Mandić. Fokus ove čitave priče je upravo na onima koji se predstavljaju za evropske partnere koji čak i u nazivu svog političkog subjekta imaju ime Evropa sad. Dakle, ovaj politički subjekt koji se predstavlja navodno da je evropski danas je potpuno izgubio svoj integritet, dostojanstvo i politički legitimitet.

PREDSJEDAVAJUĆI ZDENKA POPOVIĆ (11.03.24 16:53:35)

Kolega Živkoviću, molim vas, dozvolila sam prekoračenje dva minuta. Imate još deset sekundi, zaokružite misao i nakon toga ću isključiti mikrofon.

DANIJEL ŽIVKOVIĆ (11.03.24 16:53:45)

Mislim da do sada nije bilo situacija da se u završnoj riječi ometa govornik, ali dobro. Navikavamo se i na neke nove prakse, nije nikakav problem.

Dakle, vi ste iz Evrope sad danas stavili tačku na evropski put Crne Gore. Znam da vam to smeta, ali moram još jednom naglasiti, Andrija Mandić je ideološki lider Pokreta Evropa sad. Pokret Evropa sad se saglasio sa onim što radi Dario Vraneš u Pljevljima, Pokret Evropa sad se saglasio s onim što radi Marko Kovačević u Nikšiću. Ovo ćutanje glasno govori u ime vašeg političkog subjekta.

Pošto se često spočitava Demokratskoj partiji socijalista o tome kako užurbano želi da postane sastavni dio vlasti, nemojte da brinete ni da zebete. Na izborima ćemo se izmjeriti, vidjećemo kako stoje političke karte, vjerovatno vrlo brzo, vjerujem na jesen da ćemo imati nove izbore, ali se čudu ne mogu načuditi da su Milan Knežević i Andrija Mandić postali promoteri politike Demokratske partije socijalista. Dakle, vi ste odjednom sada došli, makar deklarativno, na ideološku matricu da zastupate interese NATO saveza, da ste priznali nezavisno Kosovo, da nećete povući sankcije Rusiji. To je, dakle, politika Andrije Mandića i Milana Kneževića. Vjerujte mi, nema veće satisfakcije za Demokratsku partiju socijalista kako god nas vi smatrali, relevantnim ili nerelevantnim, da ste vi došli na našu ideološku platformu. Smjenjujemo ga jer sam rekao, gospodine Kneževiću, da je to deklarativno. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (11.03.24 16:55:33)

Zahvaljujem, kolega.
Izvolite, kolega Kneževiću, minut samo.

MILAN KNEŽEVIĆ (11.03.24 16:55:41)

Molim vas, gospodine Živkoviću, da mi se izvinite posle ove moje proceduralne reakcije iz prostog razloga što ste saopštili jednu neistinu. Poštujem vas kao kolegu i kao poslanika, neću upotrebiti neku grublju riječ, da sam ja izjavio u Skupštini da sam imao oružje 1998. godine jurišao bih na Tuzi. To je brutalna neistina. To nikad i nigdje izjavio nisam niti bih ikad to pomislio. Ako nađete tu izjavu da sam ja saopštio u Skupštini, evo stenogram i sve ovdje se javno snimalo, ja ću da napustim politički život i nikad se više pojaviti neću nigdje u javnom životu. Vi mi samo kažite, gospodine Živkoviću, gdje sam to rekao, kada sam to rekao i dajte taj citat. Ako to nisam rekao, a nisam, očekujem od vas makar da mi se izvinite, jer bih se ja vama izvinio.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (11.03.24 16:56:40)

Zahvaljujem, kolega Kneževiću.
Procedura, je li tako, kolega Živkoviću? Minut.

DANIJEL ŽIVKOVIĆ (11.03.24 16:56:47)

Ne volim da citiram Njegoša, ali što bi Njegoš rekao: "To je sreća dala, al' nesreća". Imamo video materijale. (Upadica) Objaviću, nije problem, jer vrlo strogo vodim računa o onome što pričam.

Dakle, kada je predsjednik države Milo Đukanović bio u parlamentu i kada je obrazlagao predlog za ombudsmana Sinišu Bjekovića, bio je ovdje i vi ste s mjesta dobacili - ja sam bio u toj grupi koja je, između ostalog, trebala da ide na Tuzi. Evo vidjećemo kada vam pustim snimak. (Upadica) Hoću, izviniću se ako to tako bude, javno ću da ustanem i da se izvinim.

Dobro znam da me sjećanje dobro služi, znam i da ste sjedeli upravo na ovom ovdje mjestu, nazdravlje meni, ali što se tiče ovog drugog dijela, gospodine Kneževiću, previše ste se učitali, ne govorite ništa na ove teme koje sam pomenuo. Vjerovatno ćutite iz nekog razloga. Očigledno zbog jedne funkcije potpredsjedničkog mjesta i trepavice su vam opale očijukajući s Milojkom Spajićem kako ćete ući u Vladu dok ste prodali nezavisno Kosovo, prihvatili ste NATO i očigledno da ste prodali majku Rusiju.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (11.03.24 16:58:21)

Kolega Živkoviću, zloupotreba procedure.
Kolega Kneževiću, imate minut i meni se obratite. Izvolite.

MILAN KNEŽEVIĆ (11.03.24 16:58:32)

Vjerujte da uopšte neću ni da polemishem s gospodinom Živkovićem jer je on sam demantovao sebe jer je tada kada je prisustvovao Milo Đukanović u Skupštini Crne Gore govorio o tome kako smo mi 1998. godine protestovali ispred nekadašnje zgrade Vlade, ona dva sanduka, zbog pokradenih predsjedničkih izbora. Ja sam tada kao srednjoškolac bio na tim protestima i ponosim se zbog te činjenice jer sam protestovao za pravdu i rekao sam Milu Đukanoviću bila mi je čast i ponos što sam protestovao i išao na Vladu. Tuzi se nisu pomenule ni jednom jedinom riječju niti sam ikad pomislio u svojoj glavi da uzmem automat i da kidišem na moje komšije iz Malesije. To je jedina istina. Volio bih da se gospodin Živković, kada odsluša snimak, javno izvini, ne mora danas, neka to uradi sledećih dana.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (11.03.24 16:59:29)

U redu. Zahvaljujem.

Kolege, konstatujem da je pretres završen. Prelazimo na izjašnjavanje.

Podsjećam da se saglasno Poslovniku Skupštine o razrešenju predsjednika Skupštine odlučuje tajnim glasanjem, saglasno odredbama koje se odnose na izbor predsjednika Skupštine. Odlučuje se većinom glasova prisutnih poslanika. Glasa se za razrešenje ili protiv razrešenja predsjednika Skupštine Crne Gore.

Generalni sekretar Skupštine sa službom Skupštine je pripremio uslove za tajno glasanje, glasačke listiće i glasačku kutiju, pa su se stekli uslovi da pristupimo glasanju. Molim generalnog sekretara da izvrši prozivku poslanika i uruči im glasačke listiće, a nakon glasanja odrediću pauzu da bismo utvrdili rezultate glasanja.

Izvolite, generalni sekretare.

ALEKSANDAR KLARIĆ (11.03.24 17:00:42)

Potpredsjednik Boris Pejović, poslanik Vasilije Čarapić, poslanik Seid Hadžić, poslanica Jelena Nedović, poslanik Uglješa Urošević, poslanik Dražen Petrić, poslanik Jovan Subotić, poslanik Miodrag Laković, poslanik Miloš Pežurica, poslanik Darko Dragović, poslanik Dane Marković, poslanik Tonći Janović, poslanik Vladimir Bakrač, poslanica Branka Marković, poslanik Milan Zečević, poslanica Jelenka Andrić, poslanica Dragana Vučević, poslanik Armen Šehović, poslanica Nađa Laković, poslanik Gordan Stojović, poslanik Andrija Nikolić, poslanik Danijel Živković, poslanik Nikola Janović, poslanik Nermin Abdić, poslanica Drita Lola, poslanik Dušan Raičević, poslanik Oskar Huter, poslanica Aleksandra Vuković Kuč, poslanik Ivan Vuković, poslanik Jefto Eraković, poslanik Abaz Dizdarević, poslanica Sonja Milatović, poslanik Nikola Milović, poslanica Zoja Bojanić Lalović, poslanik Nikola Rakočević, poslanik Mihailo Anđušić, poslanica Aleksandra Despotović, predsjednik Andrija Mandić, poslanik Slaven Radunović, poslanica Simonida Kordić, poslanik Milan Lekić, poslanica Jelena Božović, poslanik Jovan Jole Vučurović, poslanik Dejan Đurović, poslanik Vaso Obradović, poslanica Bojana Pićan, potpredsjednica Zdenka Popović, poslanik Boris Bogdanović, poslanica Anđela Vojinović, poslanik Albin Čeman, poslanik Momčilo Leković, poslanik Duško Stijepović, poslanik Nikola Rovčanin, poslanik Ervin Ibrahimović, poslanik Amer Smailović, poslanica Kenana Strujić Harbić, poslanik Damir Gutić, poslanik Admir Adrović, poslanik Mirsad Nurković, poslanik Milan Knežević, poslanica Maja Vukićević, poslanik Milun Zogović, poslanik Vladislav Bojović, poslanik Dritan Abazović, poslanik Miloš Konatar, poslanica Ana Novaković Đurović, poslanik Filip Adžić, poslanik Bogdan Božović, poslanica Maja Vučelić, poslanica Slađana Kaluđerović, poslanik Boris Mugoša, poslanik Branislav Nenezić, poslanik Nikola Zirojević, poslanik Nikola Camaj, poslanik Artan Čobi, poslanik Adrijan Vuksanović, poslanik Mehmet Zenka, poslanica Jevrosima Pejović, poslanica Radinka Ćinćur, poslanik Vladimir Dobričanin, poslanik Ilir Čapuni.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (11.03.24 17:10:38)

Zahvaljujem generalnom sekretaru.

Kolege, dajem pauzu od nekoliko minuta kako bi Komisija za glasanje sačinila kratak Izvještaj o rezultatima tajnog glasanja. Opozicija naravno može, jedan od vas predložite koga kod hoćete, biće u sastavu komisije. Dakle, nekoliko minuta pauza dok prebrojimo glasačke listiće.

-Pauza-

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ:

Uvažene kolege, nastavljamo rad. Dozvolite da saopštim rezultate glasanja.

Komisija za glasanje sačinila je kratak Izvještaj o rezultatima tajnog glasanja, pa dozvolite da saopštim rezultate glasanja. Uručeno je 72 glasačka listića. U glasačkoj kutiji nađeno je 72 glasačka listića - upotrijebljeni glasački listići. Važećih glasačkih listića ima 71, jedan je nevažeći. Za razrješenje predsjednika Skupštine Crne Gore Andrije Mandića glasalo je 27 poslanika. Protiv razrješenja predsjednika Skupštine Crne Gore Andrije Mandića glasala su 44 poslanika. Saglasno članu 123 Poslovnika Skupštine objavljujem da Predlog za razrješenje predsjednika Skupštine Crne Gore Andrije Mandića nije usvojen.

Sa ovim danas završavamo rad, nastavićemo sutra u 12 časova, ali prije toga obavještavamo kolege da u 11.30 časova imamo kolegijum kod predsjednika Skupštine kako bismo se dogovorili kako ćemo nastaviti rad i kako ćemo rasporediti vrijeme.

Ja se izvinjavam, imam obavezu da dam jedan minut procedure kolegi Živkoviću.

Izvolite.

DANIJEL ŽIVKOVIĆ (11.03.24 17:21:50)

Moja je obaveza da razriješim ovu dilemu kolega Knežević i ja, da ne bude da moram da se izvinjavam za nešto što nije tačno. Zapravo, našao sam taj snimak, kolega Kneževiću, rekao sam vam da me pamet još uvijek dobro služi, pa ću vam sada pustiti ovaj snimak, a vi evo ako možete budite tihi da čujete da li sam ja bio u pravu ili kolega Knežević. Što se mene tiče, potpuno sam opušten što se tiče izvinjenja, ali evo da čujete, samo vas molim da se umirite.

Govor sa audio-snimka:

Milo Đukanović: "Nakon zloslutnih poziva sa tog istog skupa da se ide na Tuzi, nakon odlazaka tih građana pred kasarne Vojske Jugoslavije u Crnoj Gori da traže oružje". Milan Knežević: "Ja sam tražio". Milo Đukanović: "Drago mi je da potvrdite. Dakle u tom trenutku je mitropolit crnogorsko-primorski"...

DANIJEL ŽIVKOVIĆ:

Treba li da ponovim još jednom? Evo još jednom da pustimo.

Govor sa audio-snimka:

Milo Đukanović: "Ispred zgrade tadašnje crnogorske Vlade. Dakle, nakon zloslutnih poziva sa tog istog skupa da se ide na Tuzi, nakon odlazaka tih građana pred kasarne Vojske Jugoslavije u Crnoj Gori da traže oružje." Milan Knežević: "Ja sam tražio".

Ja neću više ništa reći.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (11.03.24 17:23:27)

Izvolite, kolega.

Kolege, dozvolite kolegi Kneževiću da vam se obrati, jer smo bili mirni dok je kolega Živković pustio snimak.

MILAN KNEŽEVIĆ (11.03.24 17:23:50)

Ja sam bio sasvim miran i rekao sam istinu prije toga, očekujem da se kolega Živković izvini. Pošto ste vi bili tad veoma mlad dječak, vjerovatno je neko od vaših Živkovića bio tamo, pošto je Pljevljaka najviše bilo koji su išli na Vladu, nakon što je policija zajedno sa kriminalcima krenula da juri nas ispred zgrade Vlade, mi smo otišli ispred kasarne Morača da tražimo zaštitu od Vojske i da nam da oružje. Bez namjere da se ide na Tuzi i niko nije pominjao da se ide na Tuzi. Hajde, recite vi gdje sam ja ovdje rekao da treba da idemo na Tuzi. Tako je, bio sam ispred kasarne Morača nakon što ste nas ne vi nego vas predsjednik tada države i čitava ona ekipa kriminalaca iz zemunskoga klana ćerali goloruke preko mosta Blažovog i vi to odlično znate. Ponavljam vam još jednom, ponosim se činjenicom što sam i tad bio protiv Mila Đukanovića. Tako je, što sam tražio oružje da se branim od parapolicijskih hunti koje su nas ćerale ulicama Podgorice. Nego je trebalo da nas pusti da nas gađete i ubijate kao zečeve kao što ste radili 2015. godine. Tako je.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (11.03.24 17:25:18)

Zahvaljujem kolegi Kneževiću i zaključujem današnji rad.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (12.03.24 12:15:53)

Kolege poslanici,

Nastavljamo Drugu sjednicu Prvog redovnog (proljećnjeg) zasijedanja u 2024. godini.

Prelazimo na pretres o Predlogu zakona o izmjenama Zakona o visokom obrazovanju.

Podsjećam da su Predlog zakona podnijeli poslanici: Nikola Rovčanin, Branka Marković, Uglješa Urošević, Vladimir Bakrač, Vaso Obradović, Dejan Đurović, Milun Zogović, Aleksandra Vuković Kuč, Zoja Bojanić Lalović, Aleksandra Despotović, Branislav Nenezić, Adrijan Vuksanović i Radinka Ćinćur.

Izvjestioci odbora su: Bojana Pićan, Zakonodavnog odbora i Branka Marković, Odbora za prosvjetu, nauku, kulturu i sport.

Otvaram pretres.

Da li predstavnik predlagača želi dati dopunsko obrazloženje?

Gospodine Rovčanin, izvolite.

NIKOLA ROVČANIN (12.03.24 12:16:46)

Hvala, predsjedniče.

Poštovane kolege, poštovani građani,

Dakle, vrlo kratko. Ovo su izmjene zakona koje se u ovom Parlamentu usvajaju zadnjih šest, sedam godina, dakle, svake godine i mi smo na Odboru za prosvjetu, nauku, kulturu i sport jednoglasno, dakle, predstavnici svih političkih partija u ovom Parlamentu su stavili potpis i to je jedan zakon, odnosno izmjena koja je išla konsenzusom. Sada ću samo pročitati dvije rečenice na šta se odnosi radi javnosti.

Dakle, osnovni razlog za predlaganje ovog zakona uslovljen je potrebom da se izađe u susret zahtjevima studenata u vezi sa članom 122 dž i 122e i 122f Zakona o visokom obrazovanju. Dakle, ovaj zakon se donosi u cilju omogućavanja da studenti koji su upisani na osnovne specijalističke, magistarske i doktorske studije prije stupanja na snagu ovog zakona imaju pravo da završe studije prema studijskom programu koji je važio u vrijeme upisa po zakonu po kojem su upisani, a najkasnije do kraja studijske 2025/26. godine. Dakle, ovo je izmjena zakona koji uobičajna svake godine do donošenja očekujemo brzo, isto je u proceduri, novi Zakon o visokom obrazovanju zbog potrebe da se izađe u susret ovoj kategoriji studenata. Hvala.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (12.03.24 12:18:07)

Hvala.

Da li izvjestioci odbora žele riječ? Ne, žele.

Ko želi riječ?

Imamo prijavljenu gospođu Sonju Milatović i gospođu Zoju Bojanić Lalović.

Poslanice Milatović, izvolite.

SONJA MILATOVIĆ (12.03.24 12:18:30)

Uvažene građanke i građani Crne Gore,

Danas na dnevnom redu imamo Predlog zakona o izmjenama Zakona o visokom obrazovanju. Nakon što se predložene izmjene usvoje, studentima će se produžiti rok u kojem će moći studije da završe po onom sistemu po kojem su ih i započeli. Naravno, na samom početku podvlačim da ćemo podržati ovaj predlog jer sam nedavno istakla da je veoma važno da gradimo sistem u čijim okvirima će pružanje šansi trijunfovati nad uskraćenjem istih. Međutim, dok govorim o studentskoj populaciji, odnosno mladim ljudima u Crnoj Gori ne mogu da ne pomenem i položaj u koji su oni dovedeni zbog toga što premijer misli da je država, odnosno državna kasa kockarnica pa se on našom budućnošću, odnosno budućnošću mladih ljudi u Crnoj Gori kocka. Meni je jasno da 37 miliona za koliko se razlikuju iznosi zaduženja koje je pa, pa, pa premijer objavio u nekih 15-ak minuta su za njega smiješna para, ali isto tako za moralnu obaveznu uzimam to da mladim ljudima u Crnoj Gori saopštim istinu, da zbog kockarskih poriva Milojka Spajića je na današnji dan svaki čovjek pa tako i svaki mladi čovjek, i pored svojih studenskih kredita, zadužen 2.000 eura. Osim što mladi žele položene ispite u indeksu, oni žele i da budu građani Evropske unije. Biti građanin Evropske unije je san moje generacije kao što je san generacije naših roditelja bila nezavisna Crna Gora koju danas svi živimo. Međutim, ne mogu, a da se ne zapitam vjeruje li iko da će nas ovaj raštimovani orkestar pod dirigentskom palicom Andrije Mandića učiniti građanima Evropske unije. Osim što smo se juče uvjerali u to da je Andrija Mandić stvarni šef parlamentarne većine i ne samo to nego i suštinski premijer Vlade Crne Gore, te da Milojko Spajić

slobodno može da pođe doma osvijestili smo i trenutak u kojem je ogoljeno bezkičmenjaštvo najmlađe parlamentarne političke stranke. Oni su nedvosmisleno odlučili da se profiliraju kao politički kišobran koji će zaštititi novokomponovanog evropejca Andriju Mandića baš kao što ga je onog dana odlučno bez da trepne iza sebe sakrio i Boris Pejović. No dragi mladi ljudi svjsni toga da vam polaganje ispita na žalost nije jedina briga jer vas tišti preopterećenost skromnih studentskih budžeta usljed inflacije koja divlja koja je pojela i ono povećanje studentskih stipendija i kredita koje je došlo kao rezultat inicijative kolega iz SD-a mi smo željeli od mađioničara Milojka Spajića da dobijemo odgovor na pitanja o Programu Evropa sad II. S obzirom na to da je neko očigledno oteo parlamentarnu većinu, koja se kune u transparentnost i otvorenost, pa do tog kontrolnog saslušanja neće doći postaje jasno da Evropa sad II zapravo magija, dakle, ne postoji i da, iako su nas kao djecu učili da je važno saslušati u crnogorskom Parlamentu se guši opoziciona riječ i odlaže saopštavanje istine javnosti pa tako i vama da ovi ljudi ovdje nemaju pojma šta je Evropa sad II dok vam obećavaju bolji život. Neke neke javi odbjeglom osnivaču Pokreta Evropa sad, Jakovu Milatoviću koji je kazao da Evropa sad II nikada nije vidio iako ga je licemjerno promovisao u izbornim kampanjama da ni od one Evrope sad I, a tek od ove Evrope sad II građanke i građani, a naročito studenti neće otplovati na neku egzotičnu destinaciju niti kupiti, kako on to tada kaza, nova polovna kola, kao što ni poljoprivrednici neće kupiti tri nove krave. Dakle, neće se živjeti bolje jer se danas u Crnoj Gori živi mnogo gore nego što se živjelo prije tri godine. Dakle, onima koji sjede u Vladi Crne Gore neka bude jasno da mladima nije potrebno da nas se sjetite 12. avgusta na dan kad se obilježava Međunarodni dan mladih, kad možda dobijemo i prostor čak i u najavnim špicama informativnih programa. Mladima je potrebna istina, a ne obmane. Potrebna im je strategija za poboljšanje položaja, a ne priča o nepostojećim ekonomskim programima. Ono najvažnije potrebna im je suštinska podrška, a ne deklarativna, a ne populistička na svim nivoima. Usljed svega navedenog neka mi ne zamjere članovi Odbora za prosvjetu i oni iz opozicije i oni iz vlasti kojima sam i ja u ime mladih ljudi zahvalna za ove formalne izmjene zakona, ali ja o produžetku rokova za završetak studija zaista ne mogu govoriti kao o nekom ekstremno važnom podvigu na polju borbe za bolji položaj mladih. Bilo bi divno kad bismo pored ove borbe za prevlast u bezbjednosnom sektoru koja je postala i više nego degutantna gledali utrkanje u smislu toga ko će osmisliti bolje, efikasnije i efektivnije mjere kako bi se život mladih u Crnoj Gori učinio kvalitetnijim. Međutim, ako je suditi po dosadašnjim dešavanjima predstavnici vlasti su toliko gladni moći u tom sektoru bezbjednosti koji žele po uzoru na neke prethodnike koji su izdali i prodali državu da podrede usko-partijskim interesima da su, ne bi li utolili tu glad, spremni i da na očigled crnogorske javnosti bez trunke stida vrlo svjesno krše zakon.

Dragi mladi ljudi, želim vam svu sreću na predstojećim ispitnim rokovima. Iskazujem žal zbog onoga čemu svjedočimo da Vlada čovjeka od berze zbog nekih ranije preuzetih obaveza, nagona za kockanjem, međusobne borbe za titulu moćnika našim generacijama, našim problemima, našim potrebama nema kad da se bavi. No, ni trenutka ne sumnjajte u to da će uvijek biti prozvani i pozvani na odgovornost. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (12.03.24 12:24:59)

Za komentar na izlaganje gospođe Milatović prijavio se šef Kluba poslanika PES-a Vasilije Čarapić. Izvolite.

VASILIJE ČARAPIĆ (12.03.24 12:25:14)

Hvala, predsjedniče.

Dakle, što se tiče konkretnog predloga izmjena zakona jako je bitno naglasiti u kontekstu i ovoga izlaganja poslanice Milatović da se radi o situaciji koja je prvi put uvedena zakonom iz 1992. godine. Dakle, mi ovdje produžavamo mogućnost završetka studija onim ljudima koji su se prvi put školovali zakonom koji je donešen prvi put 1992. godine. Dakle, to dosta govori o sistemu obrazovanja koji je vladao u prthodnom periodu i činjenice da mi produžavamo rok da im omogućavamo da završe svoje studije koje su započeli pod tim zakonom naredne godine i 2026. godine, a ukazuje na to o pogrešnosti politika u oblasti obrazovanja koje je tadašnja vlast ili jedna vlast u konkretnom slučaju koja postojala u tom periodu vršila.

Što se tiče produkta tog obrazovnog sistema, produkt tog obrazovnog sistema je takav da nemamo kritičku misao razvijenu kod mladih ljudi i da nemamo mogućnost slobodnog izlaganja. Produkt tog obrazovnog sistema je to da mi sada imamo mlade ljude koji su možda perspektivni u nekom svom duhu koji čitaju govore koji su im nametnuti od strane partija kao to je to bio ovdje slučaj i kojima partije čiji su oni djelovi i za mnoge od njih je to jedini način da napreduju u ovom sistemu koji nije ravnopravan nikada nije bio ravnopravan i nije bio sistem jednakih šansi partija prisiljava nakon svojih reformi gdje se zategnuo kaiš da čita govore koje im da svoj lider partije ili ko zna ko o tim strukturama koje upravljaju tim partijama i to je stvarno problem. To je veliki problem, mi smo svjedočili ovdje situaciji da neko ko može biti kritički nastrojena

mlada osoba slobodnog duha se dovodi u situaciju da mora da čita govor koji je napisan od strane nekoga ko može biti od nekog ih Bemax struktura ili Radoja Zvicera ko zna ko upravlja tom partijom, ali to mora da predoči na ovu tačku dnevnog reda. Dakle, mislim da mi moramo da zaštitimo mlade ljude i od tih stvari, da situacija u društvu nije dobra, da mladi ljudi definitivno moraju da shvate šta je značaj kritičke misli jer ako se ona toliko suzbija u Parlamentu Crne Gore koji treba da bude forum za slobodan govor i ako se ćeraju poslanici ovog parlamenta da čitaju katastrofalne govore koje je neko drugi napisao ka čemu mi to težimo. Dakle, mi smo tu da se borimo za slobodnu misao, za kritičko razmišljanje i za budućnost Crne Gore kroz mlade. Naša agenda je u cjelosti usmjerena na budućnost, a vidjeli smo duh prošlosti koji je izašao iz boce i ovo je stvarno bilo šokantno za gledajući, više neću da učestvujem u ovome jer ipak poštujem koleginicu poslanicu i njene godine, ali ovo je stvarno bilo porazno za čitavo društvo.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (12.03.24 12:28:28)

Odgovor na komentar, gospođa Milatović.
Izvolite.

SONJA MILATOVIĆ (12.03.24 12:28:37)

Dobar dan, gospodine Čarapiću.

Pa vi ste tu, konačno da vam čujemo glas, konačno da vam čujemo glas u ovoj Skupštini. Dobro je da sam vas inspirisala da danas govorite, da građanke i građani konačno vide da ste i vi poslanik u ovom Parlamentu i da umijete nešto da kažete. Vi da govorite o kritičkoj misli? Pa, vidite da vama kritička misao smeta? Vi ne umijete da se nosite sa kritikom. Samo još jedna stvar nijesam ja nosila pice po Bemaksu nego vi.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (12.03.24 12:29:16)

Hvala.

Repliku je tražio poslanik dr Abdić. Morate mi samo obrazložiti zbog čega ste tražili repliku.

NERMIN ABDIĆ (12.03.24 12:29:27)

Uvaženi gospodine Madniću, tražim u ime kluba zato što je prethodnik gospodin Čarapić, poslanik Pokreta Evropa sad, poistovjećivao partiju kojoj ja pripadam sa kriminalnim strukturama, kazao da govore našoj partiji, pišu bezbjednosno interesantna lica itd. što mislim stvarno da zaslužuje jednu kaznenu repliku. Vi procijenite svakako, mislim da je ovo bilo na taj način rečeno u netetivnom prema klubu i prosto osjećam potrebu da neke stvari razjasnim.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (12.03.24 12:30:05)

Gospodine Abdiću, naravno ne želim da Vam oduzmem pravo na riječ, ali moram da pročitam član 1 koji kaže da ako se izrazi u negativnom kontekstu odnose na klub poslanika, političku partiju ili grupu građana pravo na repliku ima predsjednik, odnosno ovlašćeni predstavnik kluba. Vi se pozivate, je li, na taj član?

Izvolite.

NERMIN ABDIĆ (12.03.24 12:30:35)

Zahvaljujem, uvaženi gospodine Mandiću na datoj riječi.

Pozdravljam građanke i građane Crne Gore, uvažene kolegince i kolege,

Pošto juče iz objektivnih razloga nisam, jednom dobrom dijelu sjednice, bio prisutan koristim priliku danas da svim pripadnicima vjeroislamske ispovjesti, reisu Islamske zajednice čestitam mjesec ramazana i naravno želim svima da taj mjesec donese blagodet nesporno kom se Bogu molili i na koji način njemu bili bliži da nas uči razumu i politici praštanja.

Ono što svakako nije u duhu ovih blagih dana jeste upravo kritika i riječi kolege Čarapića koji je u prethodnom obraćanju izjavio da bezbjednosno interesantna lica pišu govore našim poslanicima. Zamoliću vas sad vrlo kulturno, kolegijalno da ne bi na drugačiji način zaista, a ne želim ovo da shvatite kao prijatnu počevši od mene gospodine Čarapiću pa od svih ovih ljudi koji sede ovdje u ovim poslaničkim klupama - prvi i posljednji put da bilo koga iz ovih poslaničkih klupa poistovjećujete sa kriminalnim grupama, prvi i posljednji put, bar dok ja sedim ovdje. Više tu priču završimo, kažite konkretno i direktno je li to Andrija Nikolić, je li to Nermin Abdić, je li Sonja Milatović, je li prof Milović, je li bilo ko u ovim klupama napravio neko krivično djelo i kojim i u kakvim vezama smo mi sa kriminalnim grupama. Kažite to ovdje pred cijelom crnogorskom javnošću, pred cijelom crnogorskom javnošću to kažite. Ovdje vam nećemo dozvoliti da nam imputirate stvari. Nećemo vam dozvoliti da vaše rudimente prošlosti prebacate na nas. Vi pominjete ovdje pojedine ljude sa kojima ste vi bili mnogo bliži saradnici nego što je bilo ko u ovom poslaničkom klubu. Vi, gospodine Čarapiću. Na ovaj način se obraćati to sigurno nećemo dozvoliti, sigurno nećemo dozvoliti. Drago mi je, slažem se sa mojom uvaženom kolegicom Milatović. Mislio sam i stvarno sam se zabrinuo dok sam pretio jučerašnje izlaganje da nemate, ne daj bože, neki problem sa grlom jer ste potpuno bili odsječeni, pa mislio sam da vam predložim možda nekog mog kolegu orl da pogleda da nije nešto problem zdravstvene prirode ne daj bože, ali drago mi je vidim danas da ste dobro, da glasovna mogućnost vam je adekvatna, ali vam je zaista misaoni tok, bar što se tiče ove priče, mogu vam reći izopačena. To je više priča što bi rekli staropodoričani Muja dajkova. Nema više te priče o kriminalu bar ne ovim ljudima. Etiketirajte tačno ljude i precizno koji su to radili i idemo, sto puta sam to ovdje rekao, idemo zajedno sa vama ruku pod ruku pa te ljude da procesuiramo nadležnim državnim institucijama. Ove ljude ovdje sigurno prozivati i etiketirati nećete. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (12.03.24 12:34:04)

Ovo je bila, gospodine Čarapiću, replika. Replika na repliku ima samo u slučaju kada predsjednik Skupštine ocijeni da su i navodi u replici uvredljivi i dozvoli tu repliku. Bolje da vam dam proceduralno nego da sada tumačimo ovaj misaoni tok. Izvolite.

VASILJE ČARAPIĆ (12.03.24 12:34:29)

Pa, evo imam potrebu da kažem isto proceduralno da postoje ispravke određenih navoda. Dakle, imputirano je bilo da nn lice ili kako god je to nazvano ne finansiraju DPS, ali mi imamo Sky prepiske koje su, od strane naših sudova prepoznate kao dokaz u krivičnom postupku i postoje presude, osuđujuće presude donijete na osnovu Sky prepiski, a o tim prepiskama šef jedne kriminalne organizacije Radoje Zvicer, šef kavačkog klana kaže da on mjesečno finansira Demokratsku partiju socijalista tako da mi ovdje imamo direktnu spregu između kriminala koja finansira određenu političku partiju i diktira politiku te političke partije, a samim tim i posredno i govore koji se pišu u ime te političke partije. Dakle, tu imam potrebu za ispravkom navoda, a takođe imam potrebu za ispravkom navoda, dakle, kao što čujete moj glas je ok, nisam nijem bio sam to i juče nešto sam rekao, a šta sam rekao samo radi podsjećanja javnosti. Mi smo kao Pokret Evropa sad imali jednu inicijativu da spuštimo retoriku negativnu zapaljivu retoriku unutar ovoga Parlamenta i smatramo da treba da se bavimo budućnosti, a ne da se vraćemo non stop na teme iz prošlosti. Međutim, juče sam donio odluku da dozvolimo opoziciji tj. moja milostinja je bila ta koja je omogućila opoziciji imamo taj princip na nivou kluba dogovoren da jednom mjesečno puštimo opoziciju da priča o četnicima i genocidima, a onda da radimo normalne stvari ostatak tog mjeseca tako da je to bila milostinja Evrope sad upućena opoziciji na osnovu toga su oni imali pravo da pričaju juče, a mi smo odlučili da prećutimo.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (12.03.24 12:36:20)

Molim vas, dr Abdiću, ne mogu da dozvolim da ovo krene u nedogled. Evo izbjegao sam da kolegi dam repliku iako onaj izopačeni tok misli mogao je da bude teška uvreda i da se tumači na taj način u vašem izlaganju. Kolega je prihvatio i napravio ispravku navoda i nijesam primijetio da je koristio ništa mimo onoga što je svakodnevna komunikacija u Parlamentu. Vi ako budete pola minuta onda će i on imati pola minuta i onda ćemo ovo da pretvorimo, molim vas da gospođi Zoji Bojanić Lalović damo riječ.

Izvolite, gospođo.

ZOJA BOJANIĆ LALOVIĆ (12.03.24 12:37:11)

Zahvaljujem, predsjedavajući.

Uvažene kolegice i kolege, građanke i građani,

Govorili smo o Zakonu o visokom obrazovanju, tačnije o izmjenama gdje smo se na Odboru usaglasili da je prihvatljivo za nas da i ovog puta izađemo u susret zahtjevu studenata, ali ono na čemu smo toga dana insistirali na odboru i na čemu ćemo i mi iz ovog kluba i dalje insistirati jeste novi Zakon o visokom obrazovanju. Naime, svi znamo da evo tri godine smo očekivali da će se neke promjene i na tom polju desiti koje su sve vrijeme isticane kao nužnost u odnosu na ono što je bilo do sada. Međutim, sve je ostalo na formiranju jedne radne grupe koja je netransparentno radila, radne grupe koja je imala čak i jednu apsurdnu situaciju gdje su se i članovi te radne grupe ogradili od samog nacrt, članovi koji su dolazili iz Akademske zajednice, a da ne zanemarimo i činjenicu da nije bio ni neki zvanični javni poziv kada je riječ o okruglom stolu gdje bi se moglo komentarisati kada je riječ o izmjenama zakona. Dakle, formirana radna grupa, nacrt ogradili se članovi radne grupe i sve je ostalo na tome. Dakle, govorimo o onoj Vladi iz 2021. godine. Nakon toga, opet formirana nova radna grupa, ništa se nije dešavalo ni po tom pitanju opet rasformirana. Sada ne znamo ni da li se radna grupa formirala. Ono što znamo iz plana jeste da očekujemo novi zakon krajem 2024. godine, a već nova generacija ovog juna, odnosno jula upisuje studije po starom zakonu i po pravilnicima koji su važeći, a koji prosto ne zadovoljavaju potrebe. Zakon znamo da nije usaglašen sa tržištem rada, odnosno model studija nije usaglašen sa tržištem rada niti sa zakonima o zapošljavanju. Sve u svemu, ostalo je sve na čekanju i sigurno će i dalje i razumijem zašto ako znamo da je nejasno šta će se desiti sa Ministarstvom prosvjete, nauke inovacija u čije ruke će politički pasti tako da očigledno da ni zakon ni pravilnici, a ni informacije budućim studentima neće stići još do naredne dvije godine. E, to znači kad nešto stoji. Nije samo riječ o ovom zakonu, riječ je i o mnogim drugim. Ozbiljna vlada mora prvo uspostaviti valjane okvire, kvalitetne okvire, kako bi i sam kontekst unutar tih okvira bio demokratski ili evropejski kako u javnom diskursu sve češće čujemo. Dakle, demokratska, evropejska, multietnička država jedno jedinstvo različitosti čini mi se da kontekst nije takav. Da bismo uopšte govorili o nekoj demokratskoj atmosferi u obrazovno-vaspitnim ustanovama onda moramo govoriti i o okvirima u ovom dijelu zakonskim koji takođe nijesu mijenjani. Pa, imamo situaciju da kada govorimo o toj demokratskoj kulturi i u školama sve češće nasilje na relaciji nastavnik - učenik, učenik - učenik, kaznene odredbe koje pokazuju nemoć sistema. Zatim, imamo situaciju da se učenicima šalju poruke koje nijesu u skladu sa ovim o čemu i kolega danas govorio nisu u skladu sa razvojem niti kritičke misli niti intelektualne svijesti. Dakle, imamo prosto s jedne strane kaznu za kritičku misao. S druge strane imamo kada govorimo o intelektualnoj svijesti, na kojoj toliko insistiramo, spaljivanje intelektualca, odnosno jedno simbolično spaljivanje intelektualca književnika, mislioca. Šta to znači? Dakle, slobodu hoću sebi ali ne i tebi, a onda tumačenje slobode onako slobodne misli ili riječi, kako hoćete, prilično da kažem negdje individualno sloboda je za mene, ona je moje pravo, ali ne i tvoje. Jer, tebe ću u tom slučaju jer je moć u mojim rukama gledati da moralno unizim udariću na moralni integritet ili na porodični, sloboda je moje pravo, e takva atmosfera i takav kontekst neće nas nigdje dovesti i zaista moram iskoristiti ovaj trenutak. Jer smo imali neusaglašenost i repliku dva mlada čovjeka u ovom parlamentu i to nikom od nas ne može da se dopadne i niko od nas ne može da podrži.

Gospodine Čarapiću, kolega iskoristiću svojstveno da budem patetična, ali da vam kažem da ja gotovo imam sina vaših godina i neću vam više nikada iz ove pozicije dugogodišnjeg prosvjetnog radnika, roditelja, građanke dozvoliti da nas nazovete ovako kako ste to pokušali ili da nas smjestite u kontekst u koji nas smještate. Sve izvan ovog Parlamenta može da važi za sve nas, dakle vi vjerujete u institucije sistema. Ja sam vam rekla zbog okvira koji nijesu postavljeni kako treba zbog urušenih institucija, zbog slobode koji samo pojedini sebi daju zbog toga što olako prelazimo granice pa koristimo ono što čovjeku ne bi bilo svojstveno da koristi u svom javnom diskursu, ja ne vjerujem baš u sve, ali vjerujem u pravosuđe i molim vas za svakog kao što je rekao doktor za svakog od nas slobodno, ali nemojte više da nas smještate u kriminalne kontekste. Ovo vam govorim jer je u ovoj sali možda ne u ovom trenutku ima i mojih bivših učenika. Tako da ovim ću završiti, ali ću vam i nešto reći kao poruku ne lično vama, nego uopšte svima nama, da ne znanje se vrlo često samo sebi divi, nemojte da upadnemo u to.

Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (12.03.24 12:45:10)

Hvala, gospođo Bojanić Lalović.

Komentar traži šef Kluba PES-a, izvolite, gospodine Čarapiću, i nemojte da se samo nervirate sve će biti kako treba.

Izvolite, gospodine Čarapiću, sa velikom tolerancijom.

Hvala.

VASILJE ČARAPIĆ (12.03.24 12:45:36)

Pa da imam komentar jer sam pomenut u govoru poslanice Bojanić-Lalović.

Moram samo da naglasim jednu stvar, kada sam se obratio poslanici Milatović i kada sam imao moj komentar, jako sam bio oprezan.

Dakle, rekao sam da uvažavam nju kao mladu poslanicu i nijesam sve što sam rekao nijesam rekao za nju već sam rekao u kontekstu govora koje je ona čitala i kontekstu kako je došlo do toga da čita taj govor. Tako da nijesam nju uvrijedio u mom izlaganju.

Što se tiče određenog načina na koji se vodi diskusija, ja sam ipak negdje u svom obrazovanju imao priliku da vidim kako izgleda kritička misao u sistemu visokog obrazovanja. Recimo jedna od prvih lekcija koju sam imao na početku mojih studija bila kada pričamo o geopolitičkom kontekstu, međunarodnoj trgovini arbitražama investicijama i multilateralizmu. Prvo pravilo je bilo da ne smijemo da krivimo Sjedinjene Američke Države, za sve što se dešava u svijetu, jer je to jako lako raditi. Ja sam se naučio kroz taj dio da najlakši argument stavim sa strane i da tražim vrijednost u nečemu što je drugi vid argumentacije.

Od početka rada Pokreta Evropa sad u Parlamentu, mi nikada nijesmo se koristili jeftinim trikovima, nikada ni jednom nijesmo izašli iskoristili najlakše oružje protiv nekoga, nego smo se trudili da te neke kontekste i te neke sukobe koji su postali od ranije stavimo sa strane i da vidimo da li možemo da nađemo novo političko tlo. Jer, mi smo dobili priliku da sjedimo u ovom Parlamentu zbog toga što smo predstavili drugačiju politiku i do današnjeg dana mi smo se držali toga. Vi ste možda u mojoj reakciji vidjeli kako to izgleda, kada bi se mi ponašali kao što se ponašaju, što se očekuje. Kada bi igrali na slabosti na koje očekujete da se igra.

Međutim, ja vam kažem sada mi ćemo nastaviti našu priču u ovom Parlamentu, onako kako smo je započeli. Kapiramo da smo mi manjina u ovom Parlamentu kada se tiče pravca u kom želimo da djelujemo, ali želimo da imamo da isto tako, da mijenjamo stvari, jer smo ih promijenili u društvu, promijenili smo ih u biračkom tijelu, želimo da ih i dalje mijenjamo.

Tako da, držaću se onog pravila da neću kriviti ovo pod znacima navoda jer ne radi se o nikakvom tergatiranju bilo koje strane države, da neću kriviti najdežurnijeg krivca i najlakšeg mogućeg krivca za to nego ćemo nastaviti da idemo dalje.

Međutim, napadanje integriteta našeg kluba potpuno neopravdano stavljen je u kontekst rada ove Vlade koja definitivno isporučuje istorijske rezultate, moraćemo da pokažemo zube nekada, a vjerujte mnogi će se ljutiti kada vide da smo mi izašli van scenarija da pričamo i da se spuštamo na neki nivo koji se traži od nas.

Dakle, ići ćemo dalje onako kako smo započeli, ali pokazaćemo zube onda kada treba da branimo svoj integritet.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (12.03.24 12:49:00)

Poslanica gospođa Bojanić Lalović, izvolite.

ZOJA BOJANIĆ LALOVIĆ (12.03.24 12:49:07)

Znate kolega, politika je zaista klizav teren i čini mi se da svako od nas ovdje ima pomalo bojazni da li će se na tom terenu kvalitetno zadržati. Vi ste mlad čovjek, puno ste nekih sad zanimljivih teza iznijeli poruka koje vas mogu uzdići lako, ali bih vas negdje savjetovala da ne iznosite prebrzo zaključke da je Vlada sa istorijskim rezultatima. Znate što znači istorijski rezultat vi to dobro znate. Još nešto, sloboda je takođe širok pojam, razmislite prije nego što iznesete iz zaključka da vi težite ovakvog ili onakvog u društvu, a nijesam vas čula, vas kao mladog čovjeka, da ste jednom rečenicom ikada javno iznijeli osudu bilo koje situacije u društvu koja je upravo značila kaznu za kritičku misao.

Ne govorimo o pojedincima, govorimo o pojavama nijesu bitni pojedinci, nije bitno ime i prezime nekog pisca koji je on prepoznat u zemlji i okruženju, vi kao mlad čovjek, intelektualac, treba da reagujete. Ako imate situaciju da imate

simbolično spaljivanje, znamo šta je karneval. Dakle, nemoćni ka moćnima sve je jasno, ali ja ne bih nikada rekla da su pisci toliko moćni u smislu političkom, oni su nosioci jedne druge drugačije misli i idejel. Ili imate situaciju da se sudi bilo kom novinaru kolumnisti, ne smijemo takvu atmosferu podržavati u društvu, s koje strane dolazili i politička kultura mislim da treba da krene iz ovih redova, a ne bih rekla, da je danas sve bilo na tom nivou. Saslušate koleginicu dopadne vam se kritika ili ne dopadne, imaćete prilike da reagujete, samo vodite računa o tome na koji način razgovarate sa ljudima kojima politika nije teren sa se izgrađuju, ne znam da li poznajete Sonju Milatović kao pjesnikinju, ne bi bilo loše možda i da upoznate taj dio njene ličnosti, da ne

bude ovo nije patetika, ovo je pa i neka bude patetike malo ništa strašno. Bilo je ovdje patetičnih tonova puno, ovo nije patetika, apsolutno. Tako da molim vas kada govorimo o kritičkoj misli o slobodi o evropskim kako ste rekli istorijskim rezultatima onda ajte malo da budemo i samokritični.

Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (12.03.24 12:52:15)

Za riječ se javio Milun Zogović, posljednji prijavljeni koga imamo po ovoj tački dnevnog reda.

MILUN ZOGOVIĆ (12.03.24 12:52:28)

Poštovani građani, uvaženi predsjedniče Skupštine, evo dobro je da i danas drugog radnog dana ove nedjelje imamo jednu ozbiljnu raspravu kao što smo imali juče razmjenu argumentacije koja je potvrdila da upravo vi nijeste džabe dobili najveću podršku ja mislim od uvođenja parlamentarizma u Crnoj Gori kao predsjednik Skupštine Crne Gore i ova parlamentarna većina koja isporučuje rezultate koji su poznati na svim evropskim i domaćim adresama. Ali, razlog zbog kojeg se javljam da o ovoj tački dnevnog reda jeste da između ostalog uz to što potpuno razumijem razloge da produžimo izmjenama i dopunama Zakona o visokom obrazovanju, svima onima koji su započeli studijski program bilo socijalistički, bilo osnovnih studija master studija, magistarskih i doktorskih studija i koji imaju želju i da okončaju te svoje studije po tom programu damo i mogućnost da to urade. Ali, kada sam danas čuo ovdje da se pominju razno razna spaljivanja treba napomenuti da je nakon 2004.godine u Crnoj Gori spaljeno i protjerano iz literature desetina znamenitih ličnosti pisaca, preko noći su nestali Sveti Sava, Teodosije, Efinija, Stefan Lazarević, Kostantin filozof, Jovan Jovanović Zmaj, kralj Prvi Petrović, Jako Ignjatović, Jovan Glišić, Stevan Sremac, Janko Veselinović, Ljubomir Nenadović, Bogdan Popović, Jovan Skerlić, Milutin Bojić, Dušan Vasiljev, Oskar Davičo, Aleksandar Vučo, Antonije Isaković, Aleksandar Tišma, Matija Bečković, Ljubomir Simović, Milorad Pavić, Branko Radičević, Mira Alečković itd. a njihovo mjesto su zauzeli neki domaći stvaraoci iz matice crnogorske itd. Onda dolazimo u situaciju koja je u stvari bila glavni razlog mog javljanja po ovoj tački dnevnog reda. Ovo je udžbenik crnogorskog jezika za treći razred Gimnazije, čiji su autori gospodin Adnan Čirgić i Jelena Šušanj.

Ja moram da pokažem građanima Crne Gore čime se i kako obrazuju naše buduće generacije i da kompletna crnogorska javnost treba da sudu da li ovo može da bude udžbenik po kome treba da se obrazuju nove generacije, naraštaji, uvažavajući ulogu obrazovnog sistema kao jedne od najačih uloga u razvoju i kreiranju neke ličnosti, a i posebno kada govorimo o obrazovnom i prosvetnom sistemu ima jer su i moji roditelji bili prosvjetni radnici. Sad ću da vam kažem u čemu je suština. Na strani 35 ovog udžbenika, govori se o manje proeduktivnim načinima borbe riječi i onda tu imamo druge načine borbe su konverzija skraćivanje duplikacije i slivanje i onda imamo četiri načina brobe riječi slivanja i jedan od načina je sljedeći.

Prva riječ se spaja sa krajnjim dijelom druge riječi, mojim građanima da izvinu što ću morati da pročitam ovo što piše u ovom udžbeniku. Znači riječ blambord nastaje spajanjem riječi blam i bilbord riječ čedovište nastaje spajanjem riječi čedo plus čedovište, a riječ pivagra nastaje spajanjem riječi piva i vijagra. E sada neka kompletna crnogorska javnost sudi da li ovo može da bude jedini udžbenik po kome se izvodi program crnogorskog jezika, odnosno maternjeg jezika i nastava u Crnoj Gori.

Zbog toga poštovani građani, smatram potpuno primjerenim da nakon što crnogorska javnost bude upoznata sa rezultatima popisa stanovništva ako srpskim jezikom u Crnoj Gori bude po izjašnjenju slobodnom na popisu stanovništva se izjasnilo da govori više od 50% građana Crne Gore potpuno je primjereno da srpski jezik postane ustavna kategorija, da postane službeni jezik, a da Crna Gora jednom zauvijek raskrsti sa ovakvim primjerima koji ne mogu da služe na čast nikome, a posebno akademskoj zajednici u Crnoj Gori koja je morala da vrši kontrolu prilikom izdavanja ovakvih udžbenika.

Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (12.03.24 12:57:40)

Hvala, gospodine Zogovoriću.

Nemamo više prijavljenih po ovoj tački dnevnog reda.

Može komentar, izvinjavam se.

Izvolite.

ZOJA BOJANIĆ LALOVIĆ (12.03.24 12:57:45)

Poštovani kolega, ja sam profesorica srpskohrvatskog jezika i jugoslovenske književnosti. Dakle, završila sam taj studij u svom radnom agažmanu predavala sam srpskohrvatski, srpski, maternji i na kraju bila profesor crnogorskog, srpskog, bosanskog, hrvatskog jezika književnosti.

Nijesu vam baš podaci precizni, kada govorite samo kratko. Nijesu vam baš podaci precizni kada govorite o izboru autora, a kada je riječ o našim programima. Svi autori koje vi spominjete su dio određenog književnog perioda i profesori u skladu sa svojim načinom rada, svakog od tih autora uključuje za određeni period. Ne možete govoriti o srednjovjekovnoj književnosti, a da niste govorili o Svetom Savi, nemate danas profesora to tvrdim ni crnogorskog ni onaj koji kaže da je profesor crnogorskog, srpskog, bosanskog, hrvatskog jezika i književnosti, da će valjano odraditi srednjovjekovnu, a da ne spomenemo i Svetog Savu. Nemojte nas spočitavati nešto što nije, ako je tako, to treba da utvrdi i utvrđuje eksterni nadzor to je jedno.

Drugo, kada govorite o udžbenicima, udžbenici tačno se zna na koji način udžbenik izlazi iz štampe, što znači tačno se zna kako se usvaja. Usvaja ga nacionalni savjet, svega nacionalni savjet na kraju i konačno odobrava svaki udžbenik koji ima on prolazi jasne procedura zakonom utvrđene u ovom trenutku Nacionalni savjet usvaja udžbenike za narednu školsku godinu takođe, a kada govorite o tome da li je jedini reći ću vam još nešto Nacionalni savjet još 2019.godine čak imate odluku, evo to možemo provjeriti dajte sad da ne manipuliram baš tačno datum, ali 2019, 2020.godina je donio odluku da svaka škola pored ovih udžbenika ima i udžbenike čitanka iz 2010.godine, 2017.godine za maternji i svaki nastavnik je mogao da koristi i tu literaturu. Primjeri koje ste naveli su iz crnogorskog jezika iz udžbenika za crnogorski jezik, takođe je sve to prošlo recezensku komisiju koju čine akademski profesori i koju čine praktičari, odnosno ljudi iz učionica. Nemojte mi reći da su sve oni to propustili baš tako da nešto nije u redu kako treba. Naravno kada govorimo o jeziku i to se zna kako ide u ovom trenutku crnogorski jezik, Crna Gora država crnogorski jezik a za dalje ćemo vidjeti.

Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (12.03.24 13:00:59)

Izvolite, gospodine Zogoviću.

MILUN ZOGOVIĆ:

Koleginice Lalović, u dobrom dijelu vašeg komentara se možemo složiti, posebno mi je drago da ste potvrdili moju osnovnu tezu da, bez obzira što iz literature su izbačeni ovi ljudi koje sam ja naveo znameniti stvaraoci, pisci, poznati istorijski praktična nastava jednostavno u učionicama bez njih nije mogla da se izvodi. I prosvjetni radnici bez obzira što je neko u cilju ideološke, indokrinacije, njih izbacio iz udžbenika, prosvjetni radnici su jednostavni morali da se snalaze prilikom izvođenja nastave i da pominju ličnosti koje je nemoguće zaobići prilikom bilo kakve priče o književnosti, istoriji i duhovnosti naroda koji živi na ovom prostoru. A dalje bih želio da vam kažem nećete ni vi potvrditi da u udžbeniku za treći razred Gimnazije treba da stoji da riječ ... spajanjem riječi piva i vijagra. Ako mislite to da treba da stoji u udžbeniku, onda ja mislim da je sve izgubilo smisao i da mi ne možemo da dođemo do tog nivoa da vodimo jednu ozbiljnu akademsku raspravu, što se drugog tiče, ja samo htio da navedem da je bilo mnogo spaljivanja u prošlosti i da u narednom periodu treba da nalazimo način da vrednujemo one teme koje su uopšte prihvatljive i koje reprodukuju bilo kakve podjele u crnogorskom društvu. Jer, smatram da nam je svima suviše podjela i da treba da se bavimo onime što je naša evropska budućnost i perspektiva jednog zdravog i normalnog života u Crnoj Gori.

Hvala.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (12.03.24 13:02:50)

Hvala, gospodine Zogoviću.

Pošto nemamo više prijavljenih da li predstavnik predlagača želi dati završnu riječ?

Konstatujem da predstavnik ne želi dati završnu riječ, pa konstatujem da je pretres završen. Izjasnićemo se naknadno o ovoj tački dnevnog reda.

Izvolite, kolega Đuroviću.

DEJAN ĐUROVIĆ (12.03.24 13:03:17)

Član103 Poslovnika Skupštine Crne Gore u ime Kluba poslanika Nove srpske demokratije radi konstatacija tražim pauzu od pola sata.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (12.03.24 13:03:47)

Kolege polanički klub Nove srpske demokratije tražio je pauzu.
Dajem pauzu u trajanju od 20 minuta.

- Pauza -

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (12.03.24 14:20:25)

Dame i gospodo, nastavljamo naš rad.
Izvolite, proceduralno, gospodin Anđušić.

MIHAILO ANĐUŠIĆ (12.03.24 14:20:36)

Obraćam se Vama, gospodine Mandiću, mi smo ovdje svjesni da, evo danima traje jedna dezorganizacija u dijelu parlamentarne većine. Znam da se suočavate sa puno problema. Evo sazvali smo pauzu bili na 20-ak minuta, punih sat vremena smo čekali i to nije problem, nije to prvi put da se ovdje dešava. Predmet mog javljanja jeste upravo ova dezorganizacija u dijelu i parlamentarne većine i funkcionisanja Parlamenta koja se ponavlja već neko vrijeme. Znam da imate puno problema, znam, vidimo kako ovdje to funkcioniše, stavljaju se zakon u proceduru, povlače se, daju se pauze, neko je tu neko nije, čeka li se sjednica Vlade, hoćemo li nekoga izabrati ili ne, neću ulaziti u to.

Htio bih da dobijem od Vas informaciju vezano za jednu inicijativu koju smo uputili prije svega stručnoj službi Skupštine, prije svega, generalnom sekretaru, stručnoj službi Zakonodavnog odbora, podsjetiću Vas i govorili smo o tome danima daje kontrolna uloga Parlamenta narušena u prethodnih nekoliko sedmica. Podsjetiću vas, da je sve započelo sa sjednicom Odbora za ekonomiju, finansije i budžet u okviru koga smo na osnovu onoga što nam pripada kroz Poslovnik tražili kontrolno saslušanje premijera i ministra po jednoj tački dnevnog reda vezano za nejasnoće koje imamo po programu Evropa sad 2 i druga tačka dnevnog reda koja je bila vezana za stanje u elektroenergetskom sektoru, odnosno povodom stanja u preduzeću CEDIS. Ta sjednica je, da podsjetim i vas i građane prekinuta iz razloga što smo tražili ispred odbora nakon višesatne rasprave i flagrantnog kršenja Poslovnika člana 75 koji nam omogućava da imamo to kontrolno saslušanje u redovnom zasijedanju, tražili smo mišljenje, prije svega Kolegijuma, a i generalnog sekretara o tome da li imamo na to pravo i tumačenje Poslovnika u tom dijelu.

Nakon toga, podsjetio bih i vas i cjelokupnu javnost, mi smo ispred Kluba Demokratske partije socijalista tražili zvanično mišljenje od strane generalnog sekretara i stručne službe Zakonodavnog odbora. Od tog našeg zvaničnog zahtjeva prošlo je punih nedelju dana. Treba im dati prostora, računam da za nedelju dana je neko mogao naći za shodno da nam da mišljenje na ono što je bio predmet našeg dopisa. Podsjetiću i pročitacu član Poslovnika na osnovu kog imamo to pravo. Dakle, stručne i druge poslove za potrebe Skupštine odbora, Skupštine poslanika u Skupštini određene poslove za klubove poslanika vrši služba Skupštine. Ono na šta se konkretno odnosi naš zahtjev jeste da stručna služba daje mišljenje na zahtjev poslanika, odbora i klubova poslanika koja su im potrebna za vršenje funkcija. Dakle, tražimo mišljenje i tumačenje Poslovnika kako bi mogli nastaviti započetu sjednicu Odbora za ekonomiju, finansije i budžet, pa Vas molim da Vi svojim autoritetom utičete na stručnu službu Zakonodavnog odbora i generalnog sekretara, u koje ne sumnjam da mogu dati neko tumačenje, a mislim da je bilo dovoljno vremena da dobijemo neku vrstu odgovora kako bi pokušali makar donekle da opravdamo tu kontrolnu ulogu koja je u najvećoj mjeri narušena. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (12.03.24 14:24:05)

Ja imam obavještenje da je taj odgovor pripremljen i ja Vam garantujem da ćete ga dobiti u toku današnjeg dana.

Prelazimo na tačku dnevnog reda: Predlog zakona o međunarodnoj razmjeni i saradnji, međunarodnoj humanitarnoj pomoći. Ovlašćeni predstavnici Vlade su vršilac dužnosti generalnog direktora Direktorata za ekonomsku i kluturnu politiku Dejan Vuković i Jelena Ražnatović, direktorica Direktorata za razvojnu saradnju i humanitarnu pomoć. Izvjestioci odbora su Bojana Pićan, Zakonodavnog odbora i Gordan Stojović, Odbora za međunarodne odnose i iseljenike.

Otvaram pretres. Da li predstavnik Vlade želi dati dopunsko obrazloženje?
Gospodine Vukoviću, izvolite.

DEJAN VUKOVIĆ (12.03.24 14:25:00)

Poštovani predstavnici zakonodavne vlasti,

Crna Gora kao kandidat za članstvo u Evropskoj uniji nastavlja svoje obaveze iz pregovaračkog procesa. U okviru pregovaračkog poglavlja 30 vanjski odnosi Crna Gora se obavezala da uspostavi sistem međunarodne razmjene i saradnje i međunarodne humanitarne pomoći, što je i učinjeno Zakonom o međunarodnoj razvojnoj saradnji i upućivanju humanitarne pomoći 2018.godine. Tokom implementacije važećeg zakona uočeno je da su potrebne određene izmjene i dopune, a to je takođe bila i preporuka Evropske komisije o Izvještaju za Crnu Goru za 2023.godinu, na osnovu toga mi smo, Ministarstvo vanjskih poslova u saradnji sa resornim organima je pripremio Nacrt zakona. Imali smo takođe i pomoć Njemačke razvojne agencije GIZ koja je obezbijedila ekspertsku pomoć iz Republike Hrvatske, tako da su preporuke unijete u Nacrt zakona koji je utvrđen na sjednici Vlade u decembru prošle godine.

Ono što je važno istaći vezano za ovaj zakon da je njegovo usvajanje takođe predviđeno i programom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji 2023. i 2024.godine. Takođe, ističem da je međunarodna razvojna saradnja i međunarodna humanitarna pomoć da se zasniva na načelima koje proističu iz tekovine Evropske unije. Da zaključim, da usvajanjem ovog Zakona o međunarodnoj razvojnoj saradnji i međunarodnoj humanitarnoj pomoći Crna Gora čvrsto stoji na put daljem i punopravnom učlanjenju u Evropsku uniju. Hvala.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (12.03.24 14:26:45)

Hvala Vam, gospodine Vukoviću.

Da li izvjestioci odbora žele riječ? Ne.

Ko želi riječ?

Prije nego što dam riječ prvom prijavljenom, to je gospodin Nikola Janović, želim da obavijestim crnogorsku javnost da naših 14 poslanika koji pripadaju POSP-u nalaze se u Briselu i rade zajedno sa svojim kolegama iz Evropskog parlamenta, tako da ovaj broj koji vjerovatno kamera ovdje prikaže da znaju da to ljudi nijesu koji su odsutni nego upravo sada razgovaraju sa svojim kolegama i rade onaj veoma važan posao u procesu pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji.

Poštovani građani, kada vidite poluprazan Parlament da znate da naši poslanici nijesu odsutni, da nisu sebi dali slobodan dan, nego su upravo u jednoj važnoj parlamentarnoj diplomatskoj misiji, vodeći računa i trudeći se da ono što smo obećali građanima Crna Gore to i uradimo.

Gospdin Nikola Janović, izvolite.

NIKOLA JANOVIĆ (12.03.24 14:28:13)

Hvala, gospodine Mandiću.

Uvažene kolegice i kolege, predstavnici Ministarstva vanjskih poslova, dragi građani i građanke,

Ovaj zakon koji je na dnevnom redu o međunarodnoj regionalnoj saradnji, odnosno razvoju i humanitarnoj pomoći, mislim da je jako važan iz razloga što praktično završava našu obavezu u poglavlju 30 o pristupanju ka Evropskoj uniji, mislim da je važan iz razloga što sada ćemo imati, slušao sam gospodina Vukovića, Direktorat koji će se baviti sa tim poslovima. Biće decentralizovan u odnosu na posao koji je do sada u tom segmentu obavljalo Ministarstvo vanjskih poslova, tako da će se nadam se, izbjeći one apsurdne situacije koje su bile prije nekoliko sedmica kada se uputila krivična prijava iz kabineta gradonačelnice službe i zaštite spašavanja u Podgorici zbog humanitarne pomoći koja je bila prema Turskoj. Takođe, mislim da je značajno reći i taj segment koji se tiče finansiranja sada iz fondova Evropske unije, tako da na taj način će se to riješiti. Ovom prilikom, pogotovo želim da pohvalim u tom segmenta rad Ministarstva vanjskih poslova i Vas lično, a usput da uputim i kritike ministru vanjskih poslova da mu se možda kaže da ima pravo da se javi ponekad kada sa svih ili iz nekih međunarodnih adresa nam drže lekcije kako bi trebao da izgleda naš spoljnopolitički kurs.

Takođe, ono što je značajno da kažem i što bih rekao evo i danas zaista prisustvujemo tome da kao parlamentarna većina očigledno niste u stanju da se dogovorite oko važnih segmenata i kako funkcionišu pogotovo kažem za bezbjednosni sektor kao član Odbora za bezbjednost i odbranu, pored toga što sam se jako neprijatno osjećao onda one sjednice koja je bila otvorena za javnost gdje su se vodeći ljudi našeg bezbjednosnog sektora na onaj način optuživali, evo danas pet minuta prije početka Vlade, otvorena je bila za javnost praktično cijeli dan. Sa druge strane, moram da kažem da i ovi dogovori koji su sada pet minuta prije početka Vlade i oko toga ko će biti na čelu Uprave policije upravo govore o tome da nije važno kakav će biti bezbjednosni sektor već čiji će biti bezbjednosni sektor, ato odudara od onoga što uporno govorite da neke stvari i neke prakse želite da promijenite. Takođe, ono što je možda i najznačajnija tema, a kojoj se na žalost malo daje značaju, to je zaduženje koje je bilo prije nekoliko dana koje ujedno govori o tome da 42., 43. i 44. Vlada su uspjele da zaduže našu državu zajedno sa kamatama za skoro dvije milijarde eura. Kada to uporedimo sa čuvenom pričom od 30 godina vladavine koja je bila prethodno, čisto samo jedan podatak da država u tih 30 godina bila zadužena nešto preko tri ipo milijarde eura, za to vrijeme su se ipak završili neki infrastrukturni projekti, govorim o Sozini, govorim o putu Risan - Žabljak, govorim o regionalnom vodovodu, govorim o kolektoru otpadnih voda u primorskim opštinama i naravno o mnogim drugim infrastrukturnim projektima. Sada se mi zadužujemo sa istim obrazloženjem, praktično da se vraćaju stari dugovi i da se radi na novim infrastrukturnim projektima. Znači, za ove tri ipo godine niti jedan novi infrastrukturni projekat nije završen, odnosno nije ni počeo. Oni koji su bili otpočeti nisu završeni, a ako nastavite gospodo da se na ovaj način zadužujete onda bi po ovom obrascu vašeg zaduživanja za sledećih 30 godina bila Crna Gora zadužena za 20 milijardi eura.

Ono što je posebno značajno, to je mislim da generalno, bez obzira kojoj partiji pripadamo, bez obzira da li smo vlast ili opozicija mislim da moramo više da govorimo o državnim finansijama, o tome na koji način se troši taj novac i pogotovo na koji način se troši zaduženje. Zašto? Zato što u koliko budemo nastavili ovim tempom sigurno da će biti problem u narednom periodu i sa platama i sa penzijama, a onda više neće biti važno ko je kriv. Tako da, mislim da i te kako moramo da vodimo računa o tome i da što više se posvetimo ovim temama. Hvala.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (12.03.24 14:32:50)

Hvala, gospodine Janoviću.

Riječ ima poslanik Abaz Dizdarević, nije prisutan. Gospođa Anđela Vojinović, nije ni ona prijavljena.

Jedini još prijavljeni na ovom spisku je Andrija Nikolić, hoćete li Vi gospodine Nikoliću riječ ili da sačekamo?

Evo gospodin Adrijan Vuksanović je spreman da diskutuje. Izvolite, gospodine Vuksanoviću.

ADRIJAN VUKSANOVIĆ (12.03.24 14:33:20)

Hvala Vam gospodine Mandiću.

Gospođo Ražnatović, gospodine Vukoviću, dame i gospodo,

Hrvatska građanska inicijativa će podržati prijedlog ovog zakona, to je dio i naše obaveze iz pregovaračkog procesa i kako smo čuli sadržano je u pregovaračkom poglavlju broj 30 koje se tiče vanjskih odnosa. Crna Gora se dokazala na ovom planu onda kada je bilo najteže, ako govorimo o regionalnoj saradnji, ako govorimo uopšte o saradnji, ako govorimo o humanitarnoj pomoći, onda možemo biti ponosni na sve ono što je Crna Gora uradila 90-ih godina kada je svugdje oko nas bjesnio ratni požar mi smo imali kapaciteta i senzibiliteta da ne bukne ista ta tragična vatra i kod nas i ne samo to već i da primimo one koji su pogođeni ratnim dešavanjima iz susjednih zemalja u Crnu Goru. Meni je takođe drago što se i na ovom primjeru vidi ova dobra saradnja sa Republikom Hrvatskom i vi ste to pomenuli i to nije takođe ništa novo. Preko 200 stručnih timova iz republike Hrvatske je davalo i daje doprinos u evropskoj integraciji Crne Gore ka Evropskoj uniji, a sjetimo se i onih vrijednih prevoda koji su bili takođe važni i koji su i dalje važni za naš integracioni put i Republika Hrvatska je prije prijatelj Crnoj Gori i tako treba da ostane. Hrvatska građanska inicijativa je tu da jača dobre odnose između službenog Zagreba i službene Podgorice, a po svoju političku i svaku drugoj savjesti, da detektira sve one opasnosti koje bi narušile te dobre relacije i gurnili nas ka nečemu drugom. U glavnom Klub zatupnika Demokratske unije Albanaca i Hrvatske građanske inicijative sa zadovoljstvom će podržati ovo zakonsko rješenje. Hvala vam.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (12.03.24 14:35:39)

Hvala Vam, gospodine Vuksanoviću.
Riječ ima poslanik Jefto Eraković. Izvolite, gospodine Erakoviću.

JEVTO ERAKOVIĆ (12.03.24 14:35:49)

Zahvaljujem.

Želim da pozdravim naše drage goste u Skupštini i da konstatujem, naravno, da sve one obaveze koje Crna Gora kao država je neophodno da ispuni u procesu pregovaračkih procesa za ispunjavanje uslova za pridruživanje Evropskoj uniji da ćemo uvijek podržati i da je to naš zajendički cilj. Tako da sa našeg aspekta, naravno, sva ova dokumenta koja budu dolazila u Skupštini koja vode ka tom procesu imaće našu podršku.

Što se tiče drugih međunarodnih obaveza koje ovih dana slušamo dominantno od premijera nadam se da i tu postoji sklad u okviru parlamentarne većine. Vidjeli smo izjave gospodina Spajića da spreman da inicira i da je spreman da podrži inicijativu o okviru, nadam se, i grupacija Pokreta Evropa sad da ojača prisustvo vojske Crne Gore na Kosovu. Vidjeli smo izjave i ministra odbrane koje su dovele do oprečnih komentara vezano za našu vojsku i njeno učešće u NATO misijama. Tako da mislim da komentari koji su ovdje bili od određenih poslanika vezano za Vojsku Crne Gore ću ostaviti jednom drugom prilikom iz fer odnosa, zbog toga što određeni poslanici nijesu trenutno u Skupštini i siguran sam da ćemo do kraja razjasniti da li je taj odnos prema vojsci Crne Gore i odnos prema ljudima koji su se zakleli da će da brane dostojanstvo i čast naše države da je to bila samo jedna propagandna akcija u cilju dominantno dodvoravnja državi u kojoj se davao određeni intervju. Ne bih želio da to bude stav prema vojsci Crne Gore. U svakom slučaju dobro je da Vlada ima agendu ispunjavanja međunarodnih odnosa. Dobro bi bilo i da čujemo da li je to jedinstven stav izjava gospodina Spajića da će da pojača broj vojnika na Kosovu. Da li je to jedinstven stav ili je to stav sličan ovom stavu kojem danas prisustvujemo oko izbora čelnika Uprave policije. U svakom slučaju naš stav prema svim obavezama i prema svim međunarodnim obavezama Crne Gore ka ispunjavanju uslova za članstvo u Evropskoj uniji ćemo podržati, pa samim tim i ovaj. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (12.03.24 14:39:13)

Hvala Vam gospodine Erakovću.
Komenar gospodin Zogović. Izvolite.

MILUN ZOGOVIĆ (12.03.24 14:39:18)

Kolega Erakoviću, poštenije Vam je bilo da ste pomenuli ime kad ste već rekli sve što ste planirali da kažete vezano za izjavu predsjednika Demokratske narodne partije, gospodina Milana Kneževića. Gospodin Milan Knežević je rekao jednu zrelu, odgovornu izjavu o položaju države Crne Gore u smislu kompleksnih stvari koje se odvijaju na geopolitičkom planu i da država Crna Gora skladno svojim kapacitetima, broju stanovnika, teritoriji i svemu onome što predstavlja na globalnom planu treba da vodi isključivo računa o interesima države Crne Gore, svojih građana, a ne nikako da se dodvorava bilo kome rizikujući potencijalnu perspektivi bezbjednost Crne Gore i njenih građana. Ja mislim da je to jedan odgovoran i iskren odnos, a da je upravo poltronstvo u dvorištu i služenje tuđim interesima, trčanje kako bi rekli građani Crne Gore pred rudu pokušavajući da se bude veći sultan od sultana i veći papa od pape i da je nešto značajna uloga države Crne Gore na geostrateškom planu.

Druga stvar vi dobro znate gospodine Erakoviću, koliko pripadnika broji Vojska Crne Gore, kakvi su njeni potencijali i sve vam je to jasno. Tamo uvijek imamo više administracije nego vojnika koji nose naoružanje. Jasno je da je gospodin Predrag Bošković napravio kaos od Vojske Crne Gore u vrijeme dok je bio ministar Unutrašnjih poslova. Jasno vam je da je za vrijeme dok je bio ministar odbrane, jasno vam je šta se sve dešavalo i kakvi su sve snimci izlazili iz redova Vojske Crne Gore i jasno vam je da od crnogorske nezavisnosti da je više vojnih lica unaprijeđeno za to vrijeme dok je Predrag Bošković bio na čelu Ministarstva odbrane nego za sve ostalo vrijeme da su čak pojedinci kako pišu neki crnogorski mediji koji su bliski predsjedniku vaše partije dobijali po dva unapređenja za jednu godinu. Ako hoćete da govorimo pošteno gospodin Predrag Bošković je bio i na čelu Komisije za dodjele stanova Vlade Crne Gore koja je formirana jednom protivzakonitom i protivustavnom odlukom, jer je srušila sistem podjele vlasti organizaciji države Crne Gore pa je Vladina komisija dodjeljivala stanove sudijima, tužiocima, a ne Sudski tužilački savjet, pa ste vi gospodine Erakoviću dobili stan bez ikakve liste i niste dobili stan zato što ste se predstavili kao stručnjak ako ste obmanuli crnogorsku javnost nego nije bilo nikakve liste, niti bilo čega na KBC-u nego ste odlukom

ministra koji je bio na čelu Vladine Komisije za dodjelu stanova kao politički funkcioner Demokratske partije socijalista dobili stan, a ne kao ljekar, a ja ne želim da komentarišem ni ti da ulazim u to i u vašu profesionalnu karijeru. Govorim krajnje principijalno i pošteno.

Druga stvar, prema zakonu, prema odluci Poreske uprave gospodine Erakoviću, bili ste dužni da platite porez na sve ono što ste dobili kao povlašćeni stan. Niko od svih funkcionera od svih onih koji su po povlašćenim uslovima dobili stan od države Crne Gore koji im je dodijelila ta protivzakonita i protivustavna komisija koja je srušila načelo podjele vlasti u Crnoj Gori nije se odvažio da plati porez na ono što ga je država oslobodila. Jer ako ga je država oslobodila protivustavno i protivzakonito da ne vrati 50 ili 60.000 eura nekog kredita stambenog ili bilo kakvog drugog, on je bio u obavezi da na to plati 8.000 eura poreza. Niko od vas to nije uradio, a vi ste ovdje rekli da ste zbog svojih profesionalnih referenci to dobili gospodine Erakoviću. Dobili biste zbog profesionalnih referenci da je postojala neka kadrovska lista tamo za dodjelu stanova, a ne na način kako ste dobili stan. Vi sad mislim da vam nije korektno gospodin Knežević će doći ovdje pa ste mogli da sačekate da on dođe da mu saopštite, a ne ja da moram da reagujem na ovakav način, ali vi ste to odabrali. Izvolite.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (12.03.24 14:44:16)

Hvala, gospodine Zogoviću.

Sada odgovor na komentar gospodin Eraković.

Izvolite.

JEVTO ERAKOVIĆ (12.03.24 14:44:25)

Zahvaljujem.

Drago mi je, gospodine Zogoviću, da smo sa terena ispunjavanja međunarodnih obaveza došli opet na teren dodjele stana i ja vam kažem to mi uvijek predstavlja privilegiju da pričam o tome zato što mogu sa ponosom svakoga da pogledam u oči i da kažem da sam ga upravo dobio zbog toga zbog svojih. Ja vam kažem pogledajte moju molbu i prijavu zbog čega sam ga dobio i na osnovu kojih stručnih referenci koje sam ostvario u inostranstvu dominantno, ali da se vratimo na osnovu teme.

Dakle gospodine Zogoviću, nijeste danas odgovorili da li podržavate ovu inicijativu gospodina Spajića da se povećava broj crnogorskih vojnika na Kosovu i da li je to u sklopu vašeg koalicionog Sporazuma i da li je to ono što podržavaju vaši glasači, odnosno da li je to zvaničan stav vaše partije da podržavate ovaj stav gosposina Spajića. To pod broj jedan. Pod broj dva kada pričamo o Vojsci Crne Gore mislim da ko se god rodio ne samo u Crnoj Gori nego na ovim prostorima mora da ima poštovanje prema jednoj takvoj instituciji kao što je Vojska Crne Gore. Vojnici i oficiri pa ma kome pripadali uvijek su bili neko ko treba da služi za čast i za ponos građana Crne Gore. To nisu ljudi koji nisu spremni "da idu ni na lov na zečeve". Takvim rečnikom i takvim odnosom prema jednoj časnoj profesiji, prema časnim vojnicima i oficirima nikad se nije postupalo u Crnoj Gori. Prema tome, najmanje što može da se uradi, da se uputi javno izvinjenje svim pripadnicima te časne profesije, a s druge strane imao sam priliku i ja kao neko ko pripada zdravstvenom sistemu u ovom periodu u kome pripada, u kome govorite da svjedočim nevjerovatnim podvizima Vojske Crne Gore koja nam je pomogla da prebrodimo kovid krizu i koja nam je pomogla u tim trenucima da formiramo avio helikoptersku jedinicu koja je mogla da prevozi pacijente sa bilo kog kraja Crne Gore bilo gdje danas u Evropi. Nisam siguran da se to i dalje koristi i nisam siguran da sve to što je postignuto u tom periodu da je dostupno i sada našem sistem, ali ostavimo drugima kao što ste i vi rekli da procjenjuju i da sude.

Ono što je suština nijesu crnogorski vojnici i nijesu crnogorski oficiri lovci na začeve nego su tu sinovi i šćeri naših porodica koji su spremni da brane čast i slobodu ove države i naravno da ispunjavaju međunarodne obaveze. Prema tome, ja vam kažem ako je nekom u naletu nekih drugih motiva došlo da saopštava takve izjave osnovna stvar je da se uputi zvanično izvinjenje pripadnicima Vojske Crne Gore.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (12.03.24 14:48:14)

Sledeći prijavljeni za diskusiju je Andrija Nikolić šef kluba poslanika Demokratske partije socijalista. Izvolite.

ANDRIJA NIKOLIĆ (12.03.24 14:48:22)

Zahvaljujem, poštovani gospodine Vukoviću sa saradnicom.

Predlog Zakona o međunarodnoj razvojnoj saradnji i međunarodnoj humanitarnoj pomoći je dio obaveza Crne Gore na putu pridruživanja Evropskoj uniji i nešto što podrazumijeva usklađivanje sa pravnom regulativom Evropske unije i naravno protiv takvog zakonskog rešenja ne možemo imati ništa protiv.

Ono što je važno ukazati kada otvorimo jednu ovakvu temu je prije svega optika kojom se posmatra međunarodna uloga i međunarodna pozicija Crne Gore na međunarodnom planu, a šta o tome treba da se kaže? O tome treba da se kaže da je aktuelna parlamentarna većina koja podržava Vladu u čije ime danas ovdje predlažete ovo zakonsko rešenje je heterogeno, sastavljeno ako hoćete na trulim političkim kompromisima i kao takva sprovodi nesinhronizovanu vanjsku politiku što znači da i ovo zakonsko rešenje ima rizik u pogledu primjene. Zbog čega to kažem? Zato što u ovom trenutku Crna Gora u svijetu ima sedam aktivnih ambasadora. Prošlo je već blizu 120 dana od imenovanja ove Vlade. Umjesto da to bude jedan od prvih zadataka da Crna Gora formalizuje ljude koji treba da budu njen prozor u svijetu da ih imenujem, ambadorska mjesta i da to bude strateški dogovor unutar vladajuće koalicije mi tog dogovora još uvijek nemamo. Mi funkcionišemo kao država koja je institucionalno onesposobljena da vodi djelotvornu i funkcionalnu vanjsku politiku. Šta to dalje znači, to dalje znači da nemamo perspektivu da će se to pitanje u nekoj doglednoj budućnosti rješavati na državni odgovorn način. Zašto? Zato u međuvremenu predsjednik države koji je istovremeno potpredsjednik Pokreta Evropa sad stranke koja je stožer aktuelne Vlade napustio stranku, a na tom nivou između predsjednika Vlade, predsjednika države, ministra vanjskih poslova i predsjednika Parlamenta treba da se vrše spoljnopolitičke konsultacije na kojima će se birati diplomatski predstavnici Crne Gore, da li neko u ovom trenutku misli da će do tog dogovora doći i da će se postići neki politički konsenzus po makar onim profesionalnim imenovanjima na mjestima ambasadora koja treba da predstavljaju Crnu Goru, a pa vidimo kako tih dogovori izgledaju kad je riječ o sektoru bezbjednosti. Kolega je malo čas rekao nije bitno ko će tamo bit, bitno je čiji će kadar pokrivati tu opoziciju i to je ono što je svakome jasno. Što se razvojne pomoći tiče Crnoj Gori je potrebna pomoć u tome je suština. Ova država se za 18 mjeseci u vremenu trajanja ministროvanja, predsjednikovanja vladom gospodina Spajića zadužila milijardu i 600 miliona eura, svaki građanin ove zemlje je zadužen preko dvije hiljade eura po glavi stanovnika, na netrasparetan način u ovom Parlamentu danas ne znamo koja je kamatna stopa po kojoj se dogodilo to zaduženje, ne znamo jesmo li se zadužili po eurima ili po dolarima, a razgovaramo o razvojnoj i humanitarnoj pomoći. Nema dilem Crna Gora kao stara humana država je spremna da učestvuje u humanitarnim akcijama i to je bezbroj puta pokazala na dijelu. Vrata naše državne kuće su i devedesetih godina bila otvorena brojnim izbjeglicama, kako iz Bosne i Hercegovine, kako kasnije sa Kosova i vidimo da u tim državama postoji respekt i zahvalnost za ono što su bili učinci tadašnje državne administracije Crne Gore. Videjećemo na pitanjima kao što je malo čas posjetio kolega Eraković, u kojoj mjeri je ova parlamentarna većina sinhronizovana da realizuje spoljnu politiku ove države na način da donosi odluke o pridruživanju sankcijama Rusije koja će vrlo brzo biti na dnevnom redu, o slanju vojnika na Kosovo i brojnim drugim pitanjima koja se tiču strateške orjetacije spoljen politike.

Ja vam odgovorno tvrdim, gospodine Vukoviću, da ćete imati ozbiljnih problema u ministarstvu kao profesionalac i kao ljudi koji u to ministarstvo razmišljaju profesionalno i odgovorno u odnosu na državni interes. Zato što će se politika permanentno baviti i institucionalnim razvojem Ministarstvom vanjskih poslova i sprečavati Crnu Goru da realizuje dobrosusjetske odnose, kao istratešku spoljnu politiku. Mi smo zbog ove parlamentarne većine koja toleriše narušavanje dobrosusjetskih odnosa rušenje principa na kojima se poštuju susjedi, dobili protestu notu od Bosne i Hercegovine. Dobili smo takođe opomene iz partnera od jednog najznačajnih partnera Crne Gore na putu učlanjenja Evropskoj uniji iz Hrvacke zbog neopreznih i ne odmjerjenih izjava koje su došle od strane crnogorske Vlade. Danas vidimo da sinhronizacija u politici i u vanjskoj politici ne postoji. Dakle, nema sinhroniacije nama se govori o evropskim praksama o principima na kojima treba da počiva ova parlamentarna većina, a istovremeno se direktno iz srca sistema, iz srca ove parlamentarne većine ruše principi koji su uspostavljeni u deklaraciju nezavisnosti Crne Gore, kad je riječ o učlanjenju Crne Gore u Evropskoj uniji i NATO.

Završavam.

Izvinjavam se što sam odužio privodim kraju, završavam jednu rečenic, imamo dovoljno vremena u poslaničkom klubu, ali evo cijenim da sam izveo teze koje sam mislio za ovo izlaganje.

Gospodine Vukoviću, ovu su projektne politike, Demokratska partija spocijalista podržava projektne politike Vlade i kao što smo obećali ničim nećemo ugroziti evropski put Crne Gore, ali se plašim da funkcionisanje profesionalaca unutar državnoga aparata Crne Gore dominantno zavisi i ugroženo je od strane političke volje aktuelne parlamentarne većine.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (12.03.24 14:56:13)

Hvala.

Sada se za diskusiju javio Vasilije Čarapić šef poslaničkog Kluba Pokret Evropa sad. Izvolite.

VASILIJE ČARAPIĆ (12.03.24 14:56:21)

Uvaženi predstavnici ministarstva, građani Crne Gore.

Pokret Evropa sad i naravno ponosan sam zbog toga što možemo na dnevni red da stavimo zakon koji je takođe kontinuitet naše evropske priče. Dakle, poglavlje 30 to je najbolje pogled u kom Crna Gora napreduje, imamo ono privremeno zatvoreno, ali mi pored toga nastavljamo sa radom upravo u ovoj oblasti. Ono što bih istekao kod konkretnog zakona je to da Crna Gora prepoznaje potrebu da u nekim teškim vremenima treba da djelujemo i mi kao mala zemlja možemo da ponudimo resurse. Međutim, ono što je jako bitno kod Crne Gore da Crna Gora uvijek može da istupi i da pruži onu pomoć kada su neke humanitarne krize ili katastrofe u širem svijetu, mi možemo da ponudimo naše iskustvo, naše znanje i da učestvujemo u tome u nekom procesu izgradnje, ponovo izgradnje demokratskih kapaciteta te države, jer mi kao malo zemlja imamo svježije iskustvo. Dakle, teško je kada vas pogodi neka humanitarna kriza, to ima dugoročne posledice na neko društvo i mi bi trebali da naše svježe znanje dijelimo sa tim. Nažalost, mi smo svjedoci toga da i ako su kod nas neke humanitarne katastrofe bile prije već 30 godina i slično, mi se kao društvo nijesmo zacijelili od tih rana, mi dan danas imamo otvorene nove, i mi smo kao društvo napravili taj neki odlučujući korak dalje. Trudimo se i mislim da imamo dosta toga što smo riješili, ali postoje neke stvari iz prošlosti koje nas proganjaju. U kontekstu recimo nekih geopolitičkih dešavanja koja se trenutno dešavaju, stvarno imamo primjere gdje bi mi kao Crna Gora mogla da se dobro zapitamo šta mi možemo da pružimo nekim političkim zatvorenicima, kada je u pitanju prevazilaženje humanitarnih kriza i društva, odnosno društvo prema krizama, kada su u pitanju politički zatvorenici. Uzeću primjer čovjeka koji trenutno zatvoren u Rusiji od početka invazije, zbog toga što je otvoreno pričao o ratnoj politici Putina, dakle oni su imali svog političkog zatvorenika i to će dugo vremena biti pitanje, svi vjerovatno znamo kako će ona da se završi. Ali mi na tom polju možemo da ponudimo naše negativno iskustvo, jer mi imamo naše antipolitičke oponente koje su tada ubijali zbog slobodne iskazane, a ti slučajevi gušno slobodnog novinarstva gušenja slobodne misli i retorike, pa je usmjerena bila prema nekoj pogrešnoj politici još uvijek nijesu bili riješeni.

Tako da želimo da ponudimo iskustvo, ali moramo prvo određene stvari na svom terenu da riješimo kako bi mogli da damo značajniji doprinos. Nekada kada imamo ispred sebe ovakav zakon, to nas upućuje na to koliko je bitno riješiti stvari na svom terenu, koliko je bitno napraviti taj demokratski iskorak naprijed i definitivno Pokret Evropa sad je tu da sprema da prije nego što pođemo u svijet i pokušamo da damo doprinos u rješavanju tuđih humanitarnih kriza i katastrofa mi treba da vidimo kako da se nosimo sa unutrašnjim problemima koja još uvijek nijesmo riješili, a koji definitivno predstavljaju izazov iza nas. U tom kontekstu ovo je dobar primjer toga da treba nastaviti sa radom i na domaćem terenu. Svakako podržavamo zakon i podržavamo našu vanjsku politiku.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (12.03.24 15:00:26)

Hvala, gospodine Čarapiću.

Upravo je došao gospodin Milan Knežević, predsjednik Demokratske narodne partije. Nisam razumio da li traži diskusiju ili proceduru. Izvolite.

MILAN KNEŽEVIĆ (12.03.24 15:00:48)

Uvaženi predsjedniče Skupštine, dva puta potvrđeni, bio sam van zgrade Parlamenta, ali sam čuo da me je dr Eraković nešto tražio. Osjećam se zdravstveno dobro, pretpostavljam da nije zbog neke medicinske intervencije nego zbog nečeg drugog. Volio bih pred crnogorskom javnošću da mi kaže zašto me je tražio, tu sam, pa da raspravimo to što imamo da ne bi bilo kakvih zabuna da sam negdje nestao. Nema potrebe za diskusijom, ali ako gospoda iz DPS-a imaju želju da ulazimo u neku raspravu, evo tu sam.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (12.03.24 15:01:30)

Viteški kao i uvijek.

Izvolite, gospodine Erakoviću.

JEVTO ERAKOVIĆ (12.03.24 15:01:35)

S zadovoljstvom prihvatam ovaj politički izazov od gospodina Kneževića. Naravno, bilo je i očekivati od njega da dođe ovdje. Očekivao sam da dođe iako su mnogi predviđali, nakon jučerašnjeg dana, da će on da podnese ostavku i da više neće da se pojavljuje u Skupštini Crne Gore.

Drago mi je, gospodine Kneževiću, ovo je bila i jedna inicijativa za vašom možda političkom dodatnom aktivnosti, ali tema današnje polemike između kolege Zogovića i mene bio je vaš intervju na jednoj od televizija koje podržavaju vašu politiku, politiku parlamentarne većine, gdje ste, po mom sudu, a siguran sam i po većinskom sudu crnogorske javnosti, izrekli neke izjave koje su bile neprimjerene poslaniku Skupštine Crne Gore. Neću da ulazim u to da li je to vaš politički stav i da li je to stav partije na čijem se čelu vi nalazite. Stav da crnogorski vojnici i crnogorski oficiri nijesu spremni ni u lov na zečeve, smatram da je, imaćete priliku da obrazložite, to nešto što nije bilo primjereno nikada nijednom pojedincu na ovim prostorima, a najmanje poslaniku Skupštine Crne Gore.

Gospodine Kneževiću, osim toga raspravljali smo i o inicijativi premijera Spajića da ojača broj crnogorskih vojnika u misiji na Kosovu. Htio sam i vama da postavim pitanje kao nekom ko je dio ove vlade, ko podržava ovu vladu da li je to u skladu s politikom partije koju vi zastupate i da li se to kosi s vašim izjavama koje ste davali ovdje u Skupštini. Ne bih polemisao i ne bih diskutovao o tome šta ste sve najavljivali šta biste vi uradili ukoliko se tako nešto desi.

Prema tome, vidjeli smo na osnovu jučerašnjeg događaja ovdje u Skupštini da je potrebno s vremena na vrijeme osvježiti vaše pamćenje. Zbog toga sam i insistirao da vidim i da čujem vaš stav vezano za vojnike na Kosovu i vezano za ovu izjavu koju ste dali na televiziji iz nama susjedne države.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (12.03.24 15:04:52)

Hvala, gospodine Erakoviću.

Riječ ima gospodin Milan Knežević. Izvolite.

MILAN KNEŽEVIĆ (12.03.24 15:04:57)

Iskreno ne volim da polemišem s braćom Hercegovcima. Ali, gospodine Erakoviću, tražite raspravu sa mnom i dobićete raspravu na relaciji starocrnogorac s ove strane ja i vi kao Hercegovac porijeklom i nema nikakvih problema. Mentalitetski smo blizu jedni i drugi i ne pravim razliku između Hercegovaca i Crnogoraca nego je problem što Crnogorci prave razliku između Hercegovaca i njih.

Pošto vidim da ste u dobroj fizičkoj snazi, da ste puni elana, energije, da ste pokazali zavidnu mobilnost i pokretljivost za vrijeme onog vašeg online kongresa kada ste uradili sve da eliminišete jedinog čovjeka koji je negdje pobijedio u redovima DPS-a, gospodina Raičevića, predlažem vama, gospodine Erakoviću, da vi budete prvi pokazni crnogorsko hercegovački primjer koji će pod punom ratnom opremom naše vojske da upali onog mašana i da krene na Rusiju tj. na Ukrajinu. Pošto volite da crnogorska mladost pogiba po geopolitičkim ratištima i da čuvate evroatlantske vrijednosti iz tih klupa kvalifikujući i servirajući ono ni u šta sami ne vjerujte, evo vam ponuda, gospodine Erakoviću, i svima vama koji želite da ratujete s Rusijom, u ratu koji nije naš, opremite se i krenite u Ukrajinu, pa onda na Rusiju i, dabogda, što se mene tiče, ubijte i Putina ako možete.

Nisam siguran da ćete imati dovoljno naoružanja. Znao zašto? Zato što je za vrijeme vašeg bivšeg kolege, a tada ministra odbrane Predraga Boškovića za potrebe Agencije za nacionalnu bezbjednost, slušajte ovo, građani Crne Gore, iz magacina u Brezoviku dato Agenciji za nacionalnu bezbjednost 30 automata iste te vojske za koju ste se vi zabrinuli da bi se pucalo, znate na koga, na lidere Demokratskog fronta. Tužilaštvo i dan danas čuti na tu akciju Ministarstva odbranu, niti je pokrenulo istragu iako sam na konferenciji za štampu dao flagrantne dokaze.

Ako ste zabrinuti za našu vojsku, gospodine Erakoviću, dajte da smanjimo ovo što dajemo NATO-u, ova 3% ili 2% pa da im omogućimo da kupe ti ljudi stanove, da kupe automobile, da zaposle žene, da opreme svoju djecu u škole, a ne da idu u ratne misije gdje najvjerovatnije mogu da se vrate u mrtvačkom sanduku da bi otplatili neki stan đe je 50 godina rok otplate po 500 eura, vjerujem, ili 700 eura koji nisu imali priliku da dobiju stan kao vi. Zašto, recimo, ne bi neki vojnik koji je bio u Avganistanu ili koga god planirate u neku vojnu misiju, mogao da dobije stan poput vas za 9.000 eura. Zašto ne bi mogao neki radnik Komunalnog preduzeća da dobije stan za 7.000 eura kao vi ili većina poput vas koji ste dobili stanove i sada pričate o evroatlantskim vrijednostima i zabrinuti ste za crnogorsku vojsku. Ne želim da nijedan crnogorski vojnik ide ni jednu ratnu

misiju, gospodine Erakoviću, đe može da izgubi život, ni u Ukrajinu, ni na Kosovo, niti bilo đe drugo đe može da izgubi život.

Ako vi želite da ih šalžete, dajte primjer, obucite uniformu, uzmite automat i krenite da ratujete i pokažite da branite evroatlantske interese Crne Gore. Crna Gora je članica NATO-a, to niko ne želi ovdje da preispituje i jasno je da se njoj neće dovesti u pitanje ni nezavisnost ni teritorijalni integritet ni suverenitet, ali Crna Gora nema obavezu ni po kom osnovu da šalže svoju vojsku na ratišta širom svijeta i da crnogorska mladost pogiba, a da vi bezbjedno iz loža i vaših stanova koje ste dobili za pet do deset hiljada evra navijate za njihove pogibije i da izigravate ugledne građane.

Neću biti dio te priče, gospodine Erakoviću, jer želim da pogledam svakog crnogorskog vojnika u oči. Samo mogu da zamislim, ne daj bože, kakav bi izgledao taj geopolitički sukob deset ili petnaest crnogorskih vojnika s ruskim vojnicima u Ukrajini. Daj bože da do toga nikad ne dođe i da nikad ne postanemo legitimna meta ni Rusije niti bilo koje druge države u geopolitičkim sukobima.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (12.03.24 15:09:55)

Hvala, gospodine Kneževiću.

Da raščistimo prvo i da znamo kakav će biti redosled.

Ako se vi javljate za riječ onda je ono prvo javljanje Kneževićevo diskusija. Vi ste odgovorili, on je vama odgovorio i ja tretiram da je ovo završeno. Ako želite da nastavite dalje, znajte da ću da dozvolim ako bude vremena, ali će poslednja biti njegova.

Hoćete li vi da nastavite, samo da znamo unaprijed pravila?

JEVTO ERAKOVIĆ (12.03.24 15:10:30)

Možda u ovoj diskusiji i dodijeli riječi gospodinu Kneževiću bude poslednja, ali ono što ja želim da vam kažem gospodine Kneževiću, nijeste mi odgovorili ni na jedno od pitanja, nego ste vješto politički manipulativno pokušali da prebacite stvari na drugu stranu. Ali ajde da krenemo opet od ovog stana i mislio sam nakon jedne naše diskusije kad sam vam poredio neke poređenja vezano za kornjače sa Galapagosa koliko mogu da žive i šta mogu da se ostvare u tom periodu. Ja sam vam rekao da ono što sam ja ostvrio u periodu kada sam dobio stan to ne može da prepozna neko ko nije imao nikakave profesionalne angažmane u životu, osim političkih angažmana. Prema tome, ja sam to zaslužio ja sam ga dobio zahvaljujući svojim stručnim referencama, kao i hiljade i stotine drugih koji su i sjedeli u ovom Parlamentu sa ove druge strane, kao i mnogi oni koji ne sjede u ovom Parlamentu. Prema tome, ja očekujem od vas da ne manipulišete i da konačno tu stvar stavimo sa strane.

Ono što hoću da vam kažem, nikada ni jednog crnogorskog vojnika nebih poslao na način da ga šalžem da bilo gdje gine, niti da bilo gdje ratuje. Kao što ste vi prozivali crnogorsku mladost u određenom periodu da idu na Kosovo da brane Kosovo, a nijesam vidio ni jednog vas da je obukao uniformu i da je otišao tamo da brani te svetinje kako ih vi nazivate. Prema tome, ako ste vi pozivali crnogorsku mladost i ako ste vi insistirate tada da treba da se brane srpske svetinje kako ih vi nazivate, trebali ste vi da budete prvi koji je trebao da ih brani. Ja našto insistiram i ja našta mislim da moramo da praktikujemo i da poštujemo jeste da Crna Gora ispunjava svoje obaveze u okviru NATO-a, NATO-a kojeg vi podržavate gospodine Kneževiću. Dakle, vi podržavate ovu Vladu, vi ste oni koji se zalažete za učešće Crne Gore u NATO-u, vi ste oni koji šalžete crnogorske vojnike u NATO misije. Znaete gdje ih ne šalžete, ne šalžete ih samo kad odete na beogradske televizije, tada ih proglašavate da su samo spremni ili nijesi spremni u ulov na zečeve. Kada ste u Skupštini i kada ste u foteljama vladinim ili tek planirate da budete u njima tada podržavate i odlazak crnogorskih vojnika u NATO i čak podržavate povećanje njihovog broja na Kosovu. Dakle, gospodin Spajić je tražio povećanje broja vojnika na Kosovo, gospodine Kneževiću nijeste ništa odgovorili na to, nego znate šta ste uradilo podržavate tu Vladu i podržavate tu odluku, mada ako ćemo da vjerujemo vašoj riječi vi ste rekli da nikada nećete da podržite manjinsku Vladu, ako bude takva Vlada da vi nećete imati vašu podršku ima je. Vi ste rekli gospodine Kneževiću, ako se jedan dan produži popis vi nećete podržavati tu Vladu, vi je podržavate. Vi gospodine Kneževiću, ste rekli u koliko gospodin Marković, javno ovdje ne izjavi da aferu "Državni udar" ne podržava, da neće dobiti vašu podršku za državnog tužioca. Vi ste rekli gospodine Kneževiću, da ćete da oborite vlast u Glavnom gradu u koliko ne bude odmah završeno razgraničenje sa Zetom ništa od te vaše riječi.

Na kraju gospodine Kneževiću, juče ste rekli gospodine Živkoviću, da se nećete više baviti politikom u koliko je istina ono što ste juče čuli da ste bili spremni sa puškama da idete na Tuzi. Prema tome, ne možete imati jedne standarde u Skupštini Crne Gore i jedne standarde kada čuvate vaše fotelje zajedno sa Pokretnom Evropom sada, a druge standarde kada gostujete na beogradskim televizijama. Odlučite se da li ste

vi Milan Knežević iz Skupštine Crne Gore ili ste vi Milan Knežević iz jutranjih programa beogradskih televizija.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (12.03.24 15:15:41)

Kolega Kneževiću, izvolite.
Ovo je završno.

MILAN KNEŽEVIĆ (12.03.24 15:15:48)

Gospodine Erakoviću, jedino što je istinito u našoj polemici, tiče se vaših kvalifikacija o tome ko ste i šta ste, jeste da ste vi ljekar koji je izašao iz šinjela Mila Đukanovića i zbog toga dobio ove privilegije o kojima govorite. Na stotine ljekara u kliničkom centru i domovima zdravlja u Crnoj Gori nije riješilo svoje stambeno pitanje, niti je bilo u mogućnosti da ga riješi za devet hiljada evra, ko što ste ga riješili vi i nemojte nam govoriti o vašim zaslugama kao doktora, jer na stotine doktora ima veće zasluge od vas pa žive kao postanari. Na stotine prosvetnih ranika ima veće zasluge od vas pa žive kao postanari, na stotine ljudi koji rade u državnoj upravi ima veće zasluge od vas pa žive kao postanari, crnogorski vojnici imaju veće zasluge od vas, pa žive kao postanari i dižu kredite. Tako da što se tiče te eluzije kornjače sa Galapagosa nije vam uspjela eluzija, nemojte misliti da su građani Crne Gore magarci, da mogu da povjeruju ovu priču u kojoj vi govorite moja usta hvalite me sama. Tako da nemojte više da ulazimo u te priče oko stanova, je nećete se dobro provesti, jer nijeste zaluzili stan, tako kako vi predstavljate da ste ga zaslužili. Eto tako da znate.

Ja to mogu da kažem, jer nijesam od ove države dobio ništa, ni ja ni moja porodica, samo smo dobijali zatvore, sudove i tužilaštva, ja to mogu da kažem i gledam vas u oči. Mogu da kažem, a vi mi nađite nešto iz moje biografije da sam nešto uzeo od ove države da sam dobio po povlašćenim, nađite mi da sam kupio stan za devet hiljada evra, nađite da sam kupio stan, ne nego za 14, bez rang liste. Dalje, što se tiče poziva crnogorske mladosti, podsjetiću vas da je najvatreniji pozivalac crnogorske mladosti bio vaš doskorašnji predsjednik države Milo Đukanović, zvao je crnogorsku mladost na Dubrovnik, zvao je crnogorsku mladost da brani Banja Luku, zvao je crnogorsku mladost da brani Kosovo i Metohiju, govorio je i saopštavao da će sa jednom za vazda da završiti sa albanskim ekstremistima i redentima na Kosovu i Metohiji, govorio je za Slobodana Miloševića da je on nešto najbolje što je moglo da se desi Saveznoj Republici Jugoslaviji, tako da god budete pokušali da meni spočitete da sam imao bilo kakve izjave, učiniće vam se Milo Đukanović od mene. Ali vi to Milu Đukanoviću ne smijete da kažete, zato se služite onim spinovima da sam ja tražio oružje da idem na Tuzi iz usta koga Mila Đukanovića, iz usta Mila Đukanovića sam ja tražio oružje da idem na Tuzi, zato što sam za desetinama hiljada građana protestovao jer Milo Đukanović pokrao predsjedničke izbore. E nakon tih pokradenih predsjedničkih izbora počela je Crna Gora u moralnom i tradicionalnom smislu da se survava. Tako da nema potrebe da brinete ni za popis, ni za politku Demokratske narodne partije, na za naše principe, ni za naša uvjerenja. Ostali smo tvrdi kao Staljin grad ni korak nazad gospodine Erakoviću, a vi ćete morati da u vašim redovima malo razbistrite i probistrite ima li ikoga u DPS-u da može da krene ovim reformskim putem, jer ovako kako ste krenuli Dritan Abazović će biti za deset posto iznad vas na prvim sledećim izborima.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (12.03.24 15:19:52)

Konstatujem da je pretres završen, izjasnićemo se naknadno.
Sledeća tačka dnevnog reda, pozivam koleginicu Popović da preuzme predsjedavanje.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (12.03.24 15:20:41)

Uvažene kolegice i kolege, uvaženi predstavnici predlagača zakona,
Ovdje imamo sada na dnevnom redu Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o osiguranju.
Ovlašćeni predstavnici Vlade su Bojana Bošković državna sekretarka Ministarstva finansija, Vlada je preporučila Skupštini da prilikom razmatranja ovog Predloga zakona pozove i predstavnika Agencije za nadzor osiguranja tako da su sa nama Branko Barjaktarović direktor Agencije za nadzor osiguranja, Marko Ivanović-predsjednik Savjeta Agencije, Marina Lalović pomoćnica direktora Agencije.
Izvjestioci Odbora su Seid Hadžić Zakonodavnog Odbora i Slađana Kaluđerović Odbora za ekonomiju budžet i finansije. Otvaram pretres.

Da li predstavnik Vlade želi dati dopunsko obrazloženje? Želite. Izvolite.

BOJANA BOŠKOVIĆ (12.03.24 15:21:50)

Predsjedavajuća, dame i gospodo poslanici,

Crna Gora se obavezala da će na dan pristupanja Evropskoj uniji imati usklađene sve propise sa odgovarajućim EU direktivama. Postojeći zakonski okvir u oblasti osiguranja je djelimično usaglašen sa relevantnim EU direktivama, ali će potpuna usklađenost obezbijediti donošenjem novog Zakona o osiguranju koji je pripremljen i u fazi usaglašavanja sa Evropskom komisijom. Novi Zakon o osiguranju je planiran za usvajanje u četvrtom kvartalu 2024.godine, a od strane Vlade nakon saglasnosti Evropske komisije s tim da će se primjenjivati danom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji. Uvažavajući potrebu kontinuiranog unapređivanja postojećeg zakonskog okvira regulatornih zahtjeva i standarda kako bi se pratili trendovi regulacije osiguranja u cilju zaštite korisnika ovih usluga javila se potreba za donošenjem Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o osiguranju koji se danas nalazi pred vama. Razlog za donošenje ovog Predloga zakona je i praksa nadzora na djelatnošću osiguranja koja ukazuje na neophodnost kontinuiranog unapređenja regulatornih standarda kako bi se postupno postigao stepen zaštite interesa osiguranika, korisnika osiguranja i trećih lica, adekvatan međunarodnom, odnosno evropskom nivou.

Donošenjem Predloga zakona će se izvršiti usaglašavanje sa Zakonom o privrednim društvima i Zakon o stečaju likvidacije i društava za osiguranje u dijelu terminološkog usklađivanja kao i otkloniti nejasnoće pojedinih odredbi koje su uočene u dosadašnjoj primjeni važećeg zakona u cilju boljeg razumijevanja i primjene. Primjena propisa će omogućiti stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu osiguranja i povećanje konkurencije među zastupnicima i posrednicima u osiguranju iz razloga što se uvode novi subjekti nadzora koji se mogu baviti zastupanjem i posredovanjem u osiguranju tzv. sporedni zastupnici i posrednici te preduzetnik posrednik čime se stvaraju uslovi za dalji razvoj djelatnosti osiguranja kroz uvođenje novih kanala prodaje.

Takođe, očekuje se da će primjenom Predloga zakona obezbijediti veća dostupnost proizvoda osiguranja, edukacije zapošljavanje većeg broja lica na tržištu osiguranja na način što se uvođenjem novih kanala prodaje širi prodajna mreža te će proizvodi osiguranja biti dostupniji potrošačima, odnosno osiguranicima. Uvođenjem novih subjekata nadzora daje se mogućnost otvaranje novih radnih mjesta koje će novim zapošljavanjem uticati na širenje edukacije o djelatnosti osiguranja, a se ukupno na širenje svijesti o osiguranju kao vidu posebne vrste finansijske zaštite usled određenih rizika ili gubitaka. Na ovaj način se postiže i sprečavanje mogućih zloupotreba o osiguranju kao jačanje stabilnosti tržišta osiguranja. Takođe uvođenjem novim subjekata nadzora postiže se i veća transparentnost u prodaji osiguranja na način što se kroz konkurentnu prodaju teži boljim standardima koji u krajnjem obezbjeđuju bolju i veću zaštitu potrošača, odnosno osiguranika.

Predlogom zakona se utvrđuje i novi procentualni iznos maksimalno moguće naknade za nadzor koja po važećem zakonu iznosi 0,99 procenata i nije se mijenjalo od 2008.godine kada je tržište osiguranja bilo u početnoj fazi razvoja. Povećanje visine naknade do maksimalno mogućeg procentualnog iznosa od 1,3 procenta vi ste u skladu sa dugoročnim procjenama regulatora tržišta osiguranja obezbijedili uslove za održivim finansiranjem poslovanja regulatora, a u skladu sa zahtjevima nove izuzetno složene eu regulative osiguranja, obavezama koje propisuje međunarodno udružene super vizora osiguranja, evropsko tijelo za nadzor djelatnosti osiguranja i penzija kao i novih međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja.

Potrebama za zadržavanjem postojećeg zapošljavanja novog visoko specijalizovanog kadra koji može pratiti i odgovoriti potrebama tržišta, finansijskim zahtjevima u vezi sa tehničko tehnološkim unapređenjem poslovnih procesa regulatora, zasnovanim na digitalizaciji i automatizaciji procesa kao i rastućim potrebama adekvatne kibernetičke zaštite informacionog sistema. Promjena procentualnog iznosa ove naknade se prema Zakonu o osiguranju utvrđuje uz saglasnost Vlade. Bazirano na preliminarnim podacima regulatora ukupnoj premiji u osiguranja u 2023.godini, a ukoliko bi se ova naknada potencijalno uvećala sa sadašnjih 0,99% na maksimalno mogući iznos od 1,3% ista bi porasla sa sadašnjih 1,18 miliona eura, na 1,55 miliona eura te ne bi imala materijalan uticaj na troškove poslovanja osiguravajućih društava niti na cijenu osiguranja. Uzimajući u obzir da se troškovi ove naknade ostvaruju veoma nisko učešće u ukupnim troškovima osiguravača iznose svega 1,5% od ukupnih troškova poslovanja dok bi se u slučaju povećanja naknade na maksimalni iznos od 1,3 procenta učešće naknade u ukupnim troškovima poslovanja osigurača iznosio 1,9 procenata odnosno to bi podrazumijevalo rast od 0,4 procentna poena. Još želim da naglasim da implementacija ovog zakona neće zahtijevati dodatna finansijska sredstva iz budžeta Crne Gore. Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (12.03.24 15:27:06)

Zahvaljujem uvaženoj gospođi Bojani Popović.

Sada pitam da li predstavnik Agencije za nadzor osiguranja želi riječ?

Želite li? Ne želite. U redu. Hvala.

Da li izvjestioci Odbora žele riječ? Ne žele.

Sada prelazimo na pretres, otvaram pretres, Nikola Milović je prvi prijavljeni diskutant.

Izvolite kolega.

NIKOLA MILOVIĆ (12.03.24 15:27:40)

Poštovana potpredsjednice,

Pozdravljam goste u Parlamentu, predstavnike Ministarstva finansija i Agencije za nadzor osiguranja, uvažene kolegice i kolege, dragi građani Crne Gore,

Danas razmatramo izmjenu i dopunu Zakona o osiguranju i ono što je i kolegica rekla u uvodnom dijelu upravo možda i nepredvidivost same ekonomske politike kada je Crna Gora u pitanju može da promijeni ovaj zakon. Šta je suština moje intervencije? Rekli ste da će doći do povećanja naknade sa 099 na 1,3% i to na način toga što sama Agencija mora da ima veće troškove kada je u pitanju zapošljavanje stručni kadrovi oni koji mogu da prate sektor osiguranja. Pozdravljam stručne kadrove, pozdravljam zapošljavanje stručnih kadrova. Šta se može desiti, šta ako Agencija za nadzor osiguranja izmijeni sistematizaciju radnih mjesta pa bude povećan broj onih ljudi koji će biti zaposlen? Šta ako se desi kao što će se desiti ili se neće desiti u zavisnosti od toga da li ćemo imati program Evropa sad 2 ili nećemo, koliki će biti ti troškovi i da li će Agencija za nadzor osiguranja zbog toga možda biti u nekom gubitku, pa neće moći da pokrije svoje troškove. Da li ste kalkulirali taj trošak? Da li je ukalkulisan trošak plata za vezano za dio koji se tiče program Evropa sad 2? Vjerovanto nije, jer ga niste ni vi vidjeli, niti znate kako će on izgledati.

Druga stvar koja je vrlo bitna. Sektor osiguranja je u prethodnoj godini nastavio profitabilno poslovanje i dobro je da je i ovaj sektor i svi drugi sektori nastavljaju profitabilno poslovanje. Međutim, moram da vam kažem u sektoru osiguranja na kraju 2022.godine je značajan manji broj zaposlenih lica u društvima za osiguranje. Šta to znači? Da ova sigurnavajuća društva vode računa o troškovima. Sa druge strane mi ćemo povećati broj zaposlenih u okviru Agencije za nadzor osiguranja. I u Crnoj Gori imamo potpuno sumanutu model da vidite da društva vode računa o svojim troškovima, a država ne vodi računa o svojim troškovima, posebno kroz dio koji se tiče povećanog zapošljavanja.

Pazite sad ovo, osiguravači su u 2022.godini nastavili investicionu politiku iz prethodnog perioda. To ste vi rekli u okviru samog izvještaja koji postoji. Sa dominantnim u krajnjem sredstava u državne obveznice koje čine najveći dio institucionalnog portfolio osigurača. Na dan 31.12.2022.godine u obveznice čijem Crna Gora je uloženo oko 174 miliona eura. Sada postavljam pitanje javnosti, postavljam pitanje vama. Zašto se nije kroz ovo novo zaduženje omogućilo njima da možda povećaju iznos koji je bio vezan za emitovanje samih obveznica i kupovinu samih obveznica. Zašto? Zato što smo zaobišli domaće tržište i otišli smo na zaduženje koje je značajno veće nego ono što smo mogli da dobijemo možda u određenom trenutku na domaćem tržištu. Pazite, neko je uložio državne obveznice i to su osiguravajuća društva koja vrlo vode računa o tome kakvi će biti njihovi troškovi. Na kraju jedino ispada da država ne vodi računa o tome kakvi će njihovi biti troškovi kada su u pitanju kamate i znate li šta građani Crne Gore. Nije 1,6 milijardi za 18 mjeseci kao što su moje kolege rekly no skoro 2,1 milijarda sa kamatama, 280 miliona kamata na ovo zaduženje i 230 kamata na zaduženje iz 2020.godine i na ono sa kojim smo završili 2023.godinu i nije 2.000 eura po svakom građaninu Crne Gore nego 3.000 na pleća građana Crne Gore za 18 mjeseci. O kakvoj mi realnoj politici pričamo? Realna politika građani Crne Gore, treba da bude vezana za stvaranje uslova za funkcionisanje ekonomije, da se omoguću i društvima koji se tiču osiguranja da funkcionišu na samom tržištu, a ne da se guši njihova inicijativa kroz to što će možda biti neki veći namet i zbog toga smo i u okviru Odbora za ekonomiju finansije i budžet upravo su neka od kolegica i kolega postavili pitanje da li će doći do povećanja nekih nadoknada koji će negativno uticati na poziciju građana u smislu plaćanja određenih obaveza?

Zato moramo da se vratimo na nivo realne ekonomije da pruža se više usluga da se više proizvodi, da se stvaraju nove mogućnosti uz ulazak novih osiguravajućih društava, da imamo više onih koji će biti posrednici u samom osiguranju, a ne da vodimo ekonomiju na bazi populizma i na bazi administriranja, a to je da se uvode plate shodno onome kako su nekome želje, a ne onome što diktira tržište i što diktira realna ekonomija. Ako budemo imali takvu situaciju desiće nam se da vrlo brzo nećemo moći da isplatimo sopstvene obaveze i da će javne finansije Crne Gore u tom smislu biti toliko opterećenje da nećemo moći da servisiramo ono što je vezano za naša buduća sama plaćanja. Da vam kažem u tim uslovima teško možemo govoriti o boljem životnom standardu. U tim uslovima će i dalje spajanje kraja sa krajem biti naučna fantastika u Crnoj Gori, u tim uslovima administriranja ćemo imati potpuno suprotne efekte koje imamo u odnosu na susjedne države. Samo ću ponoviti jednu tezu. Hrvatska je imala minimalnu platu 2022.godine u iznosu od 500 eura neto. Prvog januara 2024.godine minimalna plata u Hrvatskoj je 677 eura, njeno povećanje je bilo

za 35%, a rast bruto društvenog proizvoda za preko 35 milijardi. Država Crna Gora je od 2022.godine sa tendencijom da dođe do ispunjavanja programa Evropa sad 2 povećala minimalnu platu će povećati sa 250 na 700 eura za čitavih 280%. Postavljam pitanje jesmo li mi Luksemburg. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (12.03.24 15:34:26)

Zahvaljujem kolegi Miloviću.

Sada riječ dajem mojoj malenkosti.

Uvažene kolegice i kolege, uvaženi kolega Miloviću, vi ste zaista inspirativni uvijek kada pričamo o ekonomiji, zato ću ja prije nego što počnem da obrazložimo ono što imam vezano za Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o osiguranju se osvrnuti samo na par teza koje ste sada rekli.

Rekli ste, hajmo da se vratimo realnoj ekonomiji. Šta smo radili prethodnih 30 godina. Gdje nam je ta realna ekonomija. Nije komentar nego zaista ja vrlo rado želim da polemishem sa kolegom Milovićem, apsolutno zato što smatram da kao prof. Ekonomskog fakulteta zaista ima jako puno znanje iz oblasti ekonomije pa mi prosto negdje zasmeta kad prof Milović zaboravi neke stvari koje bi trebao i te kako dobro da se sjeća, jer prof Milović je bio dekan Ekonomskog fakulteta iako se nije bavio politikom u to vrijeme, negdje je moje očekivanje bilo kao ekonomiste koja ja u politici da čujem stručno mišljenje ljudi sa Ekonomskog fakulteta, posebno dekana, kolegu Milovića. Uz svo uvažavanje, evo ja samo pitam da li je realna ekonomija koja se vodila u nekim prethodnim godinama zaista bila realna? Da li kažete sada treba nešto da proizvodimo? Tako je, trebamo da proizvodimo, ali šta da proizvodimo kad smo mi ukinuli proizvodnju. Mi nemamo šta da proizvodimo. Naša se ekonomija bazira samo na uslugama, na trgovini na turizmu, na ugostiteljstvu i to je naš mikro, mali i srednji biznis, ali koliko može da nam da mikro mali i srednji biznis ako je to uglavnom biznis opet iz oblasti uslužnih djelatnosti. Mi nemamo proizvodnju, mi nemamo proizvodnju čak i tamo gdje bi trebalo da imamo, a recimo gdje imamo drvo, imamo kapacitete, imamo vode, imamo zašto uvozimo čačkalice ljudi. Evo samo jedno prosto pitanje, zašto uvozimo one štapiće za ražnjiće, zašto uvozimo vodu, zašto to makar, zašto nemamo tu proizvodnju i evo tu stajem. Zista neću da se vraćam u prošlost, neću da se vraćam u sve one greške koje smo pravili u prethodnom periodu, ali istovremeno kolega Miloviću, pominjete zaduženja, nemojmo da zaboravimo da mi sada vraćamo zaduženja prethodnih Vlada, nemojmo da zaboravimo da smo 2006.godine bili zaduženi za 750.miliona eura da na kraju 2020.godine kada se promijenila vlast to zaduženje je bilo 3 milijarde i 500, 3 milijarde i 600. Ali tu stavljam tačku. Hajmo da krenemo da gledamo u budućnost da gledamo naprijed da svi mi zajedno i vi kao predstavnici parlamentarnog opozicije i mi kao predstavnici parlamentarne većine uradimo sve da poboljšamo životni standard građana i da unaprijedimo ekonomiju na način što ćemo povećati konkurentnost naše privrede, konkurentnost našeg proizvoda i što ćemo se vratiti realnoj ekonomiji. Sada se vraćam na Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o osiguranju.

Prije svega moram samo da podsjetim kolege da se ovaj zakon koji je sada važeći izmijenio 2021.godine i da je taj zakon izmijenjen na način što se u potpunosti usaglasio sa našim pravnim sistemom. Usaglasio se sa Zakonom o državnoj upravi. Pa je zbog tog usaglašavanja došlo do toga da Savjet Agencije bira Vlada i da da Agencija za nadzor osiguranja odgovara u potpunosti Vladi Crne Gore. Do te godine je Skupština razmatrala vaše finansijske izvještaje i birala predstavnike Savjeta. Zašto ovo pominjem? Pominjem zbog kolega koji su do prije dva tri mjeseca i te kako bili protiv toga da se mijenja Zakon o elektronskim komunikacijama, jer je taj zakon trebao da se na isti način usaglasa sa našim pravnim sistemom i sa Zakonom o državnoj upravi kao što je usaglašen Zakon o osiguranju.

Međutim, određenim lobiima iz sektora elektronskih komunikacija nije nikako odgovaralo da se mijenja taj model nego su vjerovatno htjeli da im se sadašnji članovi Savjeta da im se produži mandat pa kad su vidjeli da je to prosto nemoguća misija, računali su da će Skupština ponovo politički da bira članove Savjeta i zbog takvog lobiranja Zakon o elektronskim komunikacijama je morao da bude povučen. Ta agencija se našla u ogromnim problemima, jer oni od kraja decembra mjeseca nemaju Savjet, ne mogu da funkcionišu na zakonit način. Sada vidimo šta sve lobiranje određenih ljudi iz Savjeta određenih regulatornih agencija može da napravi samoj Agenciji za nadzor nečega ili elektronskih komunikacija ili energetike nebitno ili osiguranja.

Imala sam obavezu ovo da kažem zato što tada se nikad niko nije javio da kaže ovo nije u redu. Ne može to da se radi tako, to nije u skladu sa evropskim standardima, evo vidimo da je to u redu bilo tada sa evropskim standardima i da vaša Agencija u potpunosti funkcioniše na isti način bez obzira na način izbora članova Savjeta, na isti način kako je to radila dok je članove Savjeta birala Skupština Crne Gore. Dakle, vi nadzirete tržište osiguranja, trudite se da nema monopola. Ja se nadam zaista nisam baš uključena u sistem osiguranja tako da se izvinjavam svima onima koji imaju mnogo veća i bolja znanja nego što ih im ja iz ove oblasti, ali negdje procjenjujem čitajući neke vaše izvještaje i prateći tržište osiguranja vidim da zaista se trudite da se negdje pruži šansa svim osiguravajućim kućama da na tenderima ako naravno ispune određene

uslove ravnopravno učestvuju kad je potrebno osiguranje neke ili državne kompanije ili bilo kog fizičkog lica i da ne nabrajam dalje.

Dakle, predloženim zakonom sada vi koliko sam uvezala to sve usaglašavate sa dijelom sa evropskim zakonodavstvom, sa evropskom pravnom tekovinom. Uvođenjem ovih novih licenciranih kategorija lica, uvođenjem sporednih posrednika, sporednih zastupnika i preduzetnika posrednika. Međutim, evo i na Odboru za ekonomiju sam negdje postavila pitanje zbog čega se povećava procenat maksimalno moguće godišnje naknade za osiguravajuća društva za tih 30% ili zašto niste fiksirali taj procenat na ono 1,3 eura nego što je do 1,3 eura dakle povećanje do 30% zašto nije to jasno naznačeno, u kom procentu se povećava ta naknada i na Odboru smo negdje tražili pitanje koliko iznosi ta naknada u zemljama okruženja. Nismo dobili odgovor, nadam se da vi sada imate odgovor kolika je ta naknada recimo u Sloveniji ili u Hrvatskoj. Evo kao što je rekao kolega Milović, ja se takođe bojim da će ova naknada kako budete povećali ovu naknadu da će se ona preliti na krajnjeg korisnika i to zaista ne bi bilo dobro. Toliko od mene zahvaljujem.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (12.03.24 15:43:31)

Samo trenutak.

Kolega Miloviću, da li sada želite repliku, komentar?

Moja je bila diskusija, nije bio komentar.

Sada želite komentar, jer ako želite komentar onda je moja zadnja kao žene.

Izvolite.

Kolega Miloviću, hoćete li repliku, komentar?

Daću vam što god budete tražili, jer vi ste čovjek koga ja neizmjereno cijenim i čije znanje uvažavam.

Izvolite kolega.

NIKOLA MILOVIĆ (12.03.24 15:43:55)

Kako god da procijenite da se to zove ja ću uputiti jedan odgovor koji će biti na nivou onoga što i predstavljam u crnogorskom Parlamentu cijenići crnogorski Parlament i građane, a posebno uvažavajući činjenicu da se možda riječ jednoga dekana Ekonomskog fakulteta ili profesora Ekonomskog fakulteta o zagušenosti političkim prostorom možda nije čulo u prethodnom vremenu, a ja sam vrlo revnosno radio svoj posao na Ekonomskom fakultetu i to je moj bio posao. Upravo zbog toga što se ta riječ nije dovoljno čula ja sam danas u crnogorskom Parlamentu, a vi ste mi dali najbolji povod ne vi lično nego vladajuća većina od 2020.godine da se uključimo u crnogorski politički život i zbog toga sam ja danas ovdje, kao neko ko poznaje crnogorsku ekonomiju čini mi se prilično dovoljno da može da iznosi vrlo jake i argumentovane stavove kada je u pitanju njen razvoj, a posebno zabrinutost za to šta će se desiti sa crnogorskim javnim finansijama uključujući i sve ono što će nositi budućnost kad su u pitanju isplate plata i penzija. Da vam sad kažem da je realna ekonomija.

Crna Gora se od 2006.godine do 30.septembra 2020.godine zadužila 2,7 milijarde eura. Naš dug je bio 700 miliona 2006.godine. Za ovih 14 godina putem kapitalnog budžeta, a evo tu su kolege iz Ministarstva finansija pa mogu da me demantuju, jer su oni na dnevnoj osnovi se bave tim stvarima. Izvršenje kapitalnog budžeta kad su u pitanju ulaganja je bilo preko dvije milijarde eura u ključne infrastrukturne projekte u Crnoj Gori uključujući projekte koji su promijenili ekonomsku stvarnost Crne Gore. Autoput, Regionalni vodovod gospodo mi do prije deset godina nismo imali regulisano vodosnabdijevanja na crnogorskom primorju kao zemlja koja je posebno turistički organizovana i to smo regulisali. Preko 600 hotela koji su izgrađeni u međuvremenu, kroz strane direktne investicije i kroz ono što je urađeno imate potpuno drugačiji izgled Crne Gore. Na žalost moram da vam kažem sve te stvari su stale 2020.godine. Pa imamo situaciju da nam prokišnjava aerodrom da ne možemo da dočekati turiste onako kako treba, da ljudi nemaju gdje da sjednu kad dođu na crnogorski aerodrom, a nije što nemaju gdje da sjednu no neće ni željeti da sjede. Zna li zašto? Zato što lete iz Tirane. Aerodrom Titra je opslužio u februaru mjesecu 550.000 putnika. Mi imamo pet letova sa podgoričkog aerodroma što se tiče spoljnih letova kada je u pitanju odlazak. Imamo stanje aerodroma u Tivtu gdje moraju gosti kad dođu ili da nose kišobran ili suncobran da ih kiša ne bi nagrdila kada uđu i kada je potopljen taj, pa mislio da ne znaju, ne znaju je su li došli u zračnu luku ili su došli u drugu luku. To je suština cijele priče.

Da vam kažem jednu stvar, vi niste od 2020.godine kao vladajuća većina pokrenuli ni proizvodnju čačkalica, ni to niste uradili. Evo ja hoću da vidim svakoga dana očekujemo taj projekat, svakoga dana očekujemo demanti iz Ministarstva finansija ili od nekoga recite nam zašta ste se zadužili, koji je projekat koji ste od početka do kraja doveli u Crnoj Gori kada je u pitanju kapitalna investicija. Ministar saobraćaja ide i otvara sve one projekte koje su započele neke prethodne Vlade kao i ove projekte koji se sada nastavljaju.

Zbog toga je realna ekonomija ono što jedino može da poveća životni standard na realnim osnovama, plate se zarađuju, plate se ne pozajmljuju, plate se izvode iz veće porizvodnje, a ne iz toga što ćete imati administriranja i da vam kažem gospodo draga.

Građani Crne Gore, zakoni ne proizvode novu vrijednost, zakoni 50 propisa ne može stvoriti novu vrijednost iz koje ćemo podijeliti plate građanima Crne Gore. To je suština cijele priče, proizvodnja pružanja usluga, realna ekonomija, a ne populizam. Hvala.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (12.03.24 15:49:04)

Kolega Miloviću, ja sam vam odmah u startu rekla da ja prije svega izuzetno cijenim vaše stručno znanje, prije svega zbog toga što ste dugogodišnji prof Ekonomskog fakulteta i što ste jedno vrijeme bili dekan Ekonomskog fakulteta. Moja zamjerka vama je jedino zbog toga što vi u periodu kada se niste bavili ekonomijom niste rekli politici, tada niste bili političar, bil ste prof niste tada rekli politici politiko ne može ovo ovako. Ovako se ne vodi ekonomska politika. Ne samo vi nego bilo koji prof. sa Ekonomskog fakulteta. Da smo tada organizovali neke okrugle stolove pa da smo razgovarali da vidimo da li ekonomski model ovakav kakav jeste, da li je primjeren Crnoj Gori, treba li nama takav model, ali dobro. Evo kažete da je bilo od 2006.godine 2 milijarde investicija je li tako, to ste rekli realizovane kroz kapitalni budžet. Slušajte pominjete auto put to je zaista evo znamo koliko je značajno za sjever Crne Gore, znamo takođe kakva je bila početna cijena ugovorena cijena auto puta na kraju se to završilo sa jednom milijardom i pitanje će je otišlo onih 300 miliona eura.

Drugo, kažete prije 10 godina smo dobili regionalni vodovod, pa od kad vodi Demokratska partija socijalista ekonomiju Crne Gore, vodili je zadnjih 10 godina ili zadnjih 30 godina. Kako je moguće da se vi hvalite regionalnim vodovodom od prije 10 godina, a mi smo prevashodno prije 30 godina odlučili da budemo zemlja koja će se isključivo baviti uslugama, turizmom.

Znači, mi smo dozvolili i mi smo pričali o elitnom turizmu, mi smo pričali o tome da treba da masovni turizam da onako kako narodski kažem šutnemo, a da se opredijelimo za elitni turizam, a da nijesmo imali regionalni vodovod i kako sami kažete naši najznačajniji turistički centri nijesu imali vodu u sred sezone, a da ne pričamo o putevima.

Gospodine Miloviću valjda je prioritet Vlade bio onog momenta kada se odlučila Vlada, da se baziramo, da se naša ekonomija bazira na uslugama, prije svega na turizmu, da stvorimo putnu infrastrukturu, da uvežemo naše turističke centre, kako bi imali zaista elitni turizam. Pominjete investicije u hotele to su privatne investicije, to su investicije privatnih investitora i sad je pitanje ko su ti privatni investitori, koliko je njih došlo sa of šor destinacija jesu li baš strani investitori ili su to neki domaći investitori koji su se krili iza of šor destinacija, vrijeme će pokazati.

Kažete prokišnjava aerodrom i u Podgorici i u Tivtu, kad su izgrađeni ti aerodromi, pa ko je znači da li je moguće da su ti aerodromi toliko bili zapostavljeni i toliko se nije vodilo računa o tome da se rekonstruišu ti aerodromi da oni u 21 vijeku prokišnjava i vi sada spočitavate nekoj novoj vlasti, što nije vodila računa o tome da popravite krov ili da izvrši rekonstrukciju aerodroma da bi turisti koji dolaze u Crnu Goru zaista na prvom onom koraku kada ulaze u Crnu Goru znali da ulaze u jednu uređenu ekonomski evo da kažem srednje razvijenu ekonomiju i potpuno sam saglasna sa vama. Da se plate moraju davati i za realne ekonomije, da moramo imati privredu, da moramo imati konkurentnost, znači ništa ne pada s neba, nešto se mora zaraditi i vi i ja znamo da nekim akrobacijama se uvijek može poboljšavati ekonomski standard, ali pitanje je i za mene i za vas. Pitanje i za sve nas koji se bavimo ekonomijom, šta će biti sa našim javnim finansijama, ja se zaista nadam da u Vladi Crne Gore postoji svijest, da oni znaju kako na koji način, koja zakonska rješenja će primijeniti, što će da odrade kako bi se poboljšao životni standard građana. Računam da znaju zato što su znali i kada se uvodio program Evrope sad 1 i ako smo ga kritikovali, i ako smo pričali da ćemo da ne iz vladajuće većine nego iz opozicije, da će država da bankrotira kao što vidite, nije bankrotirala i 2022. i 2023.godine, evo sad i 2024.godine je suficit u budžetu, javne finansije su nam jake, ja se izvinjavam zbog prekoračenja vremena.

Zahvaljujem.

Izvolite kolega Miloviću.

Izvolite dajem vam riječ.

NIKOLA MILOVIĆ (12.03.24 15:54:40)

Hvala vam i naravno uvijek je zadovoljstvo diskutovati na realne ekonomske teme i ako ovo što ste upotrijebili izraz akrobacija je zaista akrobacija koju vi sprovodite sa javnim finansijama Crne Gore, ovo su zaista akrobacije. Vjerujte mi samo je pitanje kada će ili taj koji izvodi te stvari, ili taj avion koji nosi toga koji

izvodi akrobacije ili javne finansije izdahnuti konačno. Taj akrobata na kraju ima i danas probleme i zbog toga imamo ovakvu situaciju u vladajućoj većini.

Da vam kažem jednu stvar, javio sam se prvenstveno zbog toga što ste saopštili jednu stvar koja ne stoji posebno ne stoji za nekoga ko je takođe bio student Ekonomskog fakulteta, a to ste vi, ja to danas moram da kažem. Nijeste samo vi ovđe student ekonomskog fakulteta, ovđe ima još dosta studenata ekonomskog fakulteta i svi ti naši profesori sa poštovanjem uvijek treba da se odnosimo prema njima, uvijek su oni pričali kako treba da se razvija crnogorska ekonomija.

Ja ću vas podsjetiti da je najvažniji proces Crne Gore koje ona vodi danas na spoljnom planu integracija u Evropsku uniju. Profesori ekonomskog fakulteta su dio svih pregovaračkih poglavlja, vodili su ga aktivno i upravljali samim procesom i upravljali su državom i za 64 godine postojanja ekonomskog fakulteta, Ekonomski fakultet je stvarao ekonomsku istoriju Crne Gore. Bez obzira na to što se to nekome sviđalo ili se nije sviđalo, kažete da nijesu strane direktne investicije da su to privatne investicije hoćete da vam kažem koliko je manje privatnih investicija u Crnoj Gori na kraju 2023.godine 50% manje prema podacima Centralne banke Crne Gore investicija nema, a znate li zašto nema investicija, nema političke stabilnosti, nema stimulatívno g ambijenta i zato što su im investitori rasćerani. Mi za njih više nijesmo privlačna destinacija i odakle ćemo stvarati novu vrijednost ko će zapošljavati crnogorske građane. Svako peto preduzeće je u blokadi, a Crnoj Gori da bi otpočela turističku sezonu u kojoj morsko dobro još ništa nije riješilo kada je u pitanju turistička sezona, nedostaje preko 30.000 ljudi nedostaje da poslužimo kafu u nekom crnogorskom lokalu i kažete mi da ćemo se razvijati turistički. Znate li kolika je razlika uz puno m trgovinskom bilansu na početku 2024.godine, nikad gora nije bila, ništa nijeste uradili na planu niti izvoza, niti supstitucije samog uvoza, već sve živo uvozimo. Zbog toga je i ovakva stopa inflacije, ako hoćemo da se okrenemo budućnosti, dajte da onda realno gledamo ka toj budućnosti i da se ne vraćamo stalno šta je bilo prije 20, 30 ili 50 godina i da ćemo se vratiti u period prije 150 godina, kada je Crna Gora, kao što je bila i početkom 90'-tih godina bila stvarno najsiromašnija država u ovom okruženju i finansirala se iz Fonda za razvoj nerazvijenih. Ako je uloženo 20 milijardi u Crnoj Gori, za 15 ili 17 godina, ako imamo ove realne projekte pa dajte barem održavajte ove projekte koji su započeti u perthodnom periodu, ne radi Demokratske partije socijalista Crne Gore, nego radi građana Crne Gore, da se ne blamiramo pred turistima Crne Gore, da se ne blamiramo i dajte da zadržimo barem elemente dostojanstva kao država Crna Gora, da znamo đe idemo, sa kim idemo i koliko će to da košta.

Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (12.03.24 15:58:59)

Zahvaljujem kolega Miloviću, evo kao što vidite dozvolila da vaša bude zadnja, ne, ne, dozvolila sam vam da vaša bude zadnja. Samo me interesuje radi zapisnika, je li ovo bio komentar replika, šta je ne zbog zapisnika neću da vam odgovaram.

Dobro, mi ćemo upisati da je ovo bio komentar.

Hvala kolega Miloviću, vrlo edukativno građani su slušali, pa neka građani procijene, kako je ko radio i kako ko radi.

Sada dajem riječ kolegini Sladani Kaluđerović, izvolite.

Izvinjavam se kolegini, komentar je prijavila kolegini Marković, izvolite.

BRANKA MARKOVIĆ (12.03.24 15:59:41)

Javljam se povodom komentara na vaše izlaganje potpredsjednice Skupštine i da u svakom slučaju podsjetim sve poslanike i građane koji nas prate na konto vaše priče kako ste pomenuli fabrike da bi trebali napraviti makar fabriku ovih čačkalica ili šibica ili slično. Ja bih podsjetila naše građane, da sam ja kao učiteljica koja je radila u školi 30 godina, sjećam se da smo imali u predmetu priroda i društvo predmet na temu privreda. Godinama unazad, više od jedne decenije ta tema je potpuno ugašena zašto? Zato što je u periodu u zadnjih 30 godina vladavine DPS-a, ugašene su fabrike, samo Podgorica, Kombinat aluminijuma, Fabrika Raketa 19.decembar, Titeks, Fabrika "Radoje Dakić", Fabrika "Marko Radović", na Cetinju "Obod", "Košuta", na sjeveru "Polimka", "Gornji Ibar", "Šik Javorak" "Vunko", Prva petoljetka, "Lenka", Celuloza Berane, Solana Ulcinj.

Pa bih da podsjetim građane da nije kao što svi znamo, da nije kriva za ovo 44 Vlada i ako je kolegama jako smiješno, podsjetila bih i njih, da nije 44 Vlada kriva, niti premijer Miloško Spajić, sa potpuno uništenu privredu Crne Gore.

Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (12.03.24 16:01:46)

Zahvaljujem, kolegkinice Marković.
Sada riječ dajem kolegkinici Kaluđerović.
Izvolite, kolegkinice.

SLAĐANA KALUĐEROVIĆ (12.03.24 16:02:03)

Poštovana predsjedavajuća, uvaženi gosti, poštovane kolegkinice i kolege i drage građanke i građani Crne Gore.

Evo ja ću se malo i osvrnuti na vašu priču s obzirom da sam ja ekonomistkinja i eto negdje student bila Ekonomskog fakulteta o kojem mi priča gospodin i profesor Milović i bilo je lijepo slušati negdje vašu polemiku i uvijek je to negdje onako nešto što je poželjno neka zdrava debata između opozicije i vlasti. S tim što bih negdje podvukla da su nas recimo i u Gimnaziji na fakultetu učili da treba da pokažemo uvijek neki proaktivan pristup, da ne budemo samo nijemi posmatrači i da se to posebno očekuje od naših profesora, kako bi mi na tom primjeru mogli negdje i da učimo to je posebno bilo zastupljeno moram priznati u Gimnaziji gdje se njegovao taj buntovnički duh dok na Ekonomskom fakultetu zaista jesmo učili prave stvari, ali nekako od profesora i nijesmo u punoj mjeri, mada i tu je naravno bilo nekih finih izuzetaka gdje smo mogli da učimo da treba da iskritikujemo aktuelni sistem. S toga profesore Miloviću, mnogo je lijepo kad vi kritikujete i sigurno da ima podlogu za to ali bi negdje možda bilo još bolje, da se uz to osvrnete i na prethodnih 30 godina koje ne volite mnogo da pominjete, ali znate kako istorija je kako smo rekli, učiteljica i odakle se može mnogo toga naučiti i da bi mi negdje više uvažili te vaše kritike onda uvijek malo iskomentarišite, iskritikujete negdje i vašu vladavinu.

Evo kao što možete da vidite, mi vrlo često i u redovima parlamentarne većine nijesmo saglasni o nekim pitanjima i vodimo neku zdravu polemiku o raznim situacijama, čak i kad je ekonomija u pitanju i neke druge oblasti i u tom pravcu ću ja danas pričati. Zaista je dobro što je na dnevnom redu Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o osiguranju zato što treba da stimulišemo tržište osiguranja koje kod nas zaista i nije razvijeno i nije na onom nivou na kom bi trebalo da bude, a novi zakon o osiguranju koji treba da se usvoji u toku ove godine maltene primjena njegova počinje tek danom pristupanja u Evropsku uniju, što je negdje opet dalek period iz ovog ugla nema potrebe da čekamo sa tim. S toga sam ja uložila i amandman na predloženi zakon i iskreno očekujem komunikaciju sa predstavnicima Vlade kako bi mogli da razmijenimo negdje argumente, jer ne smatram da je svakako dovoljno ovih par minuta koliko ću se pokušati da se posvetim ovoj problematici.

Taj amandman se u suštini odnosi na osiguranje naše jedne od najvrednijih kompanija Elektroprivrede, gdje bih ako mi dozvolite, konstatovala da posljednjih sedam godina tu kompaniju osigurava jedna te ista osiguravajuća kuća, nekad samostalno, a nekad u konzorcijumu sa nekom drugom osiguravajućom kućom i to joj nažalost dozvoljava aktuelni Zakon o osiguranju.

Dakle, po aktuelnom Zakonu o osiguranju ne može da se izađe na međunarodno tržište, pa mi imamo situaciju da dobijemo jednu ponudu i da moramo da je prihvatimo kakva god da je, a znate kakva je, takva je da je 2022.godine ponuda i vrijednost ugovorene polise bila milion i 67 hiljada, da bi poslije godinu dana bila milion i po. Znači, porasla je za 50% vrijednost polise, a ove godine je vrijednost milion i 800 hiljada. Znači, skoro se duplirala cijena osiguranja i to je zaista problematično, jer to ne može da se objasni inflacijom, a pored toga dozvolite još jednu stvar, vrijednost imovine i Elektroprivrede koja se osiguravala prošle godine je iznosila 433 miliona, a ove godine iznosi 401 miliona. Po tome iz vrijednosti te polise je trebalo da pada, a ne da raste i da dođe sa milion i 60 hiljada na milion i 800.000 poslije dvije godine jeli tako.

Pored toga, još su gori uslovi osiguranja, zato što je za prošlu godinu bila 250.000 za generatore i još određeni dio opreme, a sad je 200.000, a ove godine je 250.000. Dozvolite eto da pokušam da objasnim građanima o čemu se radi.

Znači za svaku štetu čija je vrijednost ispod 250.000 odgovara Elektroprivreda i Elektroprivreda je nadoknađuje, a prošle godine je to bila vrijednost od 200.000 ta granica, taj limit. Isto tako, je za neke druge opreme vrijednost porasla za 35.000 na 50.000 i još pored svega toga, imamo činjenicu da mi imamo jednu ponudu 2020.godine ista aktivnost se javlja 2021.godine, 2022, 2023 i 2024.godine dobija Elektroprivreda kao državna kompanija naše najveće bogatstvo, najveće bogatstvo Crne Gore, jer ja ne pričam samo o Elektroprivredi kao tamo nekoj firmi za koju me ne bi interesovalo da je u pitanju neka privatna firma. To je naše vlasništvo, vlasništvo građana Crne Gore i to su pare građana Crne Gore.

Znači, građani Crne Gore, osiguranje Elektroprivrede plaćaju za 700.000 više nego prije dvije godine, dupliraju kome idu te pare, a jednu ponudu imamo, jednu osiguravajuću kuću koja nastupa u konzorcijumu, jeli tako.

Dakle, mi moramo, da spriječimo monopol, mi ne smijemo da dozvolimo da zakonski bude dozvoljen monopol, ako ostavimo ovakav zakon i ako se ovaj amandman usvoji, apsolutno dajemo za pravo toj osiguravajućoj kući, da oprostite to sam zaboravila da kažem. Nijesu se javili na tender ta ista osiguravajuća kuća u decembru 2023.godine, nijesu se javili nego su tražili, oni su nametnuli uslove na lijep način, zaista baš onako lijepo sročeno, tražili su da se poveća na milion i 800.000 i dozvolimo da neka osiguravajuća bilo koja osiguravajuća kuća ucjenjuje našu najvredniju državnu kompaniju da mora da poništi taj konkurs, da raspiše novi u skladu sa tim uslovima koje je ta osiguravajuća kuća navela milion i 800.000 i naravno evo sklopljen je taj tender je prošao, ta osiguravajuća kuća je dobila posao i ništa je ne sprečava da sljedeće godine kaže dva miliona, dva i po miliona, pet miliona zato što joj mi dozvoljavamo ovim aktuelnim Zakonom o osiguranju. Zato smatram da treba i zato sam amandmanski djelovala na ovaj zakon i očekujem zaista od predstavnika Vlade da ovo uzmu u obzir. Mi ovdje trebamo da štitimo interese građana interese države Crne Gore, a ne interese privrednih subjekata koji su inostrani privredni subjekti i koji se pored toga reosiguravaju kod inostranih firmi tako da ne prolazi ona priča mi hoćemo pare da ostanu ovđe kod nas zato što je to inostrana firma, zato što se ta inostrana firma reosigurava kod inostranih osiguravajućih kuća i zato što jedan dio dobiju brokeri jeli tako. Zaista očekujem da Vlada bude otvorena za razgovore, spremna sam ovdje još ima podataka koje bi valjalo iznijeti da ne zamaram građane u suštini to je bilo to.

Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (12.03.24 16:09:02)

Zahvaljujem kolegici Kaluđerović.
Sada dajem riječ kolegi Mihailu Anđušiću.
Izvolite, kolega.

MIHAILO ANĐUŠIĆ (12.03.24 16:09:10)

Zahvaljujem, uvažena potpredsjednice,

Pozdravljam naše goste. I mi smo nedavno na sjednici matičnog Odbora za ekonomiju imali prilike da razgovaramo o predmetnim izmjenama zakonskog rješenja i tom prilikom smo dobili odgovore na priličan broj pitanja koji su nas zanimali.

Zahvaljujem se ovom prilikom na korektnim diskusijama koje ste imali pojašnjenjima koja ste nam dali. Mislim da se radi generalno o ljudima koji imaju ozbiljnu institucionalnu memoriju, kada je u pitanju ova tematika i koliko sam uspio da shvatim iz odgovora i onoga što su bila naša pitanja i što nas je primarno zanimalo. Jer, sam shvatio da krajem godine slijedi jedno makar bi po pravilu trebalo da slijedi u skladu sa onim što je pregovaračka politika jedna ozbiljna izmjena ovog zakonskog rješenja. Koja obuhvata usklađivanje sa pravnim tekovinama Evropske unije, a da smo za ovim zakonskim rješenjem posegli kako bi između ostalog regulisali neka dodatna pitanja, koja između ostalog Agencija omogućava jedan veći iznos prihoda koje će uzeti od osiguravajućih kuća u ovom procesu. Ključno naše pitanje je u tom dijelu bilo da li ovo zakonsko rešenje će uticati na cijene koje krajnji korisnici u ovom procesu mogu da dobiju, a to su građani kroz polise osiguranja životnih, registracije automobila, nekretnina itd. Shvatili smo da će Agencija, makar kroz ove izmjene zakona, naše građane pošteđeti toga, i ja vam vjerujem. Ali, prateći ono što je ekonomska zbilja države Crne Gore, moram vam reći da nisam optimista da ćete ne svojom krivicom ili svojim zalaganjem uspjeti da izbjegnute tu situaciju. Ono što su tokovi javnih finansija u državi Crnoj Gori nam govori da ne postoji segment u našoj privredi koji nije obuhvatila jedna vrsta inflacije i koja direktno utiče na životni standard građana. Pričao bih o predmetnoj temi, odnosno o ovom zakonskom rešenju vrlo rado oko nekih stvari.

Međutim, s obzirom na to da nam je kontrolna uloga ovog parlamenta onemogućena i da, prije svega, nismo dobili priliku da razgovaramo, uz sve dužno poštovanje, o nekim mnogo bitnijim temama i opasnijim temama po crnogorske finansije i po građane kroz ono što je bila sjednica Odbora za ekonomiju da smo imali pregršt pitanja koja su mnogo ozbiljnija od nekih tema o kojima danas razgovaramo, svakako pomenuo bih temu koja se tiče inflacije koju sam maloprije pomenuo. Kao što mislim da ni branšu koju vi ovdje na neki način danas zastupate i predstavljate, nijednu drugu branšu neće zaobići bujajuća inflacija koja čini da građani Crne Gore na današnji dan sigurno mogu reći imaju nikad lošiji životni standard.

Nedavno sam govorio na temu i iznio neke konkretne podatke o cijenama nekih osnovnih životnih namirnica u maloprodaji. To je možda ovako, kada sam ih grupisao, izgledalo možda previše precizno da uđe u uši građana. Sproveo sam, onda, jednu analizu tako što sam cijene tih proizvoda koje su bile u 2020. godini stavio za neki iznos prosječne kupovine nedeljne ili višenedeljne jednog prosječnog crnogorskog građanina. Kada te cijene iz 2020. godine stavite u iznos od 100 eura koliko bi mogla da bude neka malo bolja

trgovina u maloprodajnim objektima, došao sam do podatka da građani Crne Gore imaju za takvu trgovinu u iznosu od 100 eura na današnji dan duplo manje kesa, što bi rekli našim jezikom kada dođu iz te trgovine.

Dakle, danas u odnosu na 2020. vi i kroz povećanja koja smo imali s programom Evropa sad možete da kupite duplo manje proizvoda nego što ste mogli da kupite u 2020. godini. Ono što je vrijedelo tada 100 eura, danas vrijedi 50 eura, dragi građani. To dosta govori o činjenici koliko su se ti parametri poremetili i kako uspijeva da se održi finansijska stabilnost našeg sistema. Između ostalog, uspijeva se održati i kroz ovu inflaciju koja ulazi u svaku poru naše privrede i koji god sektor zagrebete naći ćete jednu ovakvu situaciju. O tome se ovdje ne priča.

Mi smo nakon svega došli u situaciju da ne možemo da pričamo na ove teme. Sve što smo tražili je jedna stručna, civilizovana, pristojna rasprava da ovdje dođu ljudi koji su odgovorni za takvo stanje, da ovdje dođe uvaženi ministar finansija, da ođe dođe premijer, da ovdje ustanu kolege koje podržavaju takva zakonska rešenja. Tri dana mi ovdje pričamo, ljudi koji dižu ruke da podrže zakonska rešenja kao što je ovo danas ili neko drugo ili treće zakonsko rešenje, ne nalaze za shodno da nama odgovore na neko pitanje, da kažu da nismo u pravu, da uđu u neku stručnu raspravu s nama po ovom pitanju.

Dakle, mi ovdje danima iznosimo vrlo precizne i stručne argumente na ovu temu, a s druge strane ne možemo da dobijemo ni neku raspravu, ne neki kontra argument. Uz sve dužno poštovanje svima, takav pristup ne mogu da razumijem. Mnogi od ovih poslanika koji sede preko puta nas su došli i zavriježeli ove pozicije ođe na osnovu programa koji dan danas, dragi građani, ne postoji, kojeg niko nije uspio da vidi. Nije uspio da ga vidi ni potpredsjednik bivši te partije, predsjednik države. Ne uspijeva da nam kaže ni ministar finansija je li uspio on da ga vidi. Nedavno su neke nevladine organizacije uputile dopise svim institucijama zvaničnim u državi koje bi trebale da se bave ovim pitanjem, nijesu dobile odgovor ni od jedne od tih institucija, odnosno dobili su odgovor da ga niko od njih nije vidio.

Sve što mi tražimo jeste da popričamo i da nam objasnite kako će ovo funkcionisati. Dao sam vam samo jedan segment, danas sam se bazirao na njemu, a ovih dana ću se bazirati na pojedinačno na svim drugim ekonomskim aspektima za koje smatram da su problematični i koje trebate u ovoj fazi da objasnite građanima.

Pitao sam ovdje uvaženog ministra saobraćaja, ne mogu da dođem do nekog drugog člana Vlade, prvi koji je došao ovdje upitao sam ga - ako nam je premijer rekao da smo se zadužili 750 ili 780 ili koliko već miliona eura, to već teško da možemo znati precizno i da će to zaduženje isključivo biti iskorišćeno za vraćanje starih kredita, za anuitet iz prethodnog perioda i za kapitalne projekte, da mi nabrojite te kapitalne projekte i što će u ovoj budžetskoj godini realizovati od tih kapitalnih projekata. Ne da mi kaže kao što je on rekao tog dana da će to biti tridesetak projekata brzih cesti, autoputeva itd. nego da kaže ako u ovoj godini smo uzeli ovaj novac i da ćemo ga, između ostalog, u ovoj godini vraćati za nešto, da mi kaže pojedinačno o tim projektima za koji je pripremljena projektna dokumentacija, kada će biti započet taj projekat i kada će biti realizovan taj projekat. Ako neće nešto od toga da bude realizovano u toku ove godine, onda neko ne govori istinu. Neko građanima Crne Gore ne govori istinu.

Dakle, kapitalni projekti, odnosno nedostatak kapitalnih projekata su samo jedan segment problematike koju vežemo za program Evropa sad 2, inflacija je drugi segment. Pitanja oko penzionog fonda su treći segment. Dakle, građani Crne Gore, jedna generacija danas ne zna hoće li sutradan da prima penziju. Vjerovatno hoće, ali niko ne može da nam kaže hoće li ili neće. Neko ne zna da li će njegov iznos koji je izdvajao čitavog života u penzioni fond, da li će on da propadne. Da li vi shvatate o kako ozbiljnim pitanjima se radi za građane Crne Gore i na sve ovo se ćuti mjesecima. Neko nama ovdje brani da sjednemo u skupštinskoj sali i popričamo o ovim temama. Izvinite, molim vas, ali meni se to kosi sa zdravim razumom, a da ne govorim o odgovornosti prema građanima. Izvinjavam se što sam malo odužio, završavam.

Mene to ne čudi jer mi na snazi imamo jednu potpunu dezorganizaciju. U koji god segment ove države i državnog aparata zabodete, bila to ovdje skupštinska većina, vidite kako to funkcioniše. Na dnevnom nivou se stavljaju na dnevni red zakonska rešenja pa se povlače. Da li shvatate koliko je to ozbiljan politički gaf kada svako malo stavite neko zakonsko rešenje ili neku proceduru ili neku inicijativu u proceduru pa je povučete. To predstavlja sliku i priliku organizacije i parlamentarne većine i vlasti. Ali, nadovezaću se na ovu temu pošto, čini mi se da je neko od kolega uzeo komentar, pa ću vrlo rado iskoristiti priliku da dodatno pričam na ove teme. Hvala.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (12.03.24 16:18:38)

Hvala, kolega Anđušiću. Četiri i po minuta prekoračenja. Maksimalno sam tolerantna kada ste vi u pitanju.

Komentar ima kolega Pižurica. Izvolite, kolega.

MILOŠ PIŽURICA (12.03.24 16:18:55)

Uvaženi gospodine Anđušiću, nekako uvijek ispadne da polemišem vi i ja, ali meni je zadovoljstvo uvijek s vama da polemišem. Isto tako, ne mogu da ne primijetim veću aktivnost danas kolega iz Demokratske partije socijalista. Da li je na njih uticala prozivka da im je neko drugi lider opozicije, a ne oni sami, pa su danas uzeli malo veće učešće, svakako to podržavam. Mislim da je polemika između opozicije i vlasti veoma dobra i kritika iz opozicionih klupa je svakako poželjna.

Osvrnuo bih se na nekoliko stvari koje ste vi naveli. Iako ne volim da se vraćam na dio kada ste vi bili na vlasti ili prije 2020, ali na osnovu ovoga svega što ste vi naveli, moram se vratiti na period od prije 2020. godine. Crna Gora je bila tada među najzaduženijim zemljama u svijetu. Gotovo 100% njenog brutodruštvenog proizvoda je bilo zaduženje. Ako ćemo da vidimo koje su zemlje bile više zadužene od Crne Gore u tom periodu, vidjećemo da je to Sudan koji je u međuvremenu podijeljen, Grčka, Eritreja i Surinam. Zemlje koje su bile na nivou zaduženja Crne Gore su u tom momentu Dominikana, Jamajka i Egipat. Toliko o pretjeranom zaduženju o kojem ste sada govorili. Zaduzenje Crne Gore trenutno je 66,6%, ukoliko se ne varam.

Što se tiče inflacije, već smo vi i ja imali jedanput polemiku u vezi toga, pa da se vratimo na inflaciju u Crnoj Gori u 2022. godini, pa ćemo uzeti, evo, u novembru da je bila 17,5%, a u drugim zemljama da imamo da je u Mađarskoj bila 23,1%, Letonija 21,7%, Estonija i Litvanija 21,4%. Zašto se tu vraćam. Zato što želim da istaknem da u periodu kovid krize, rata u Ukrajini i suše u toj godini, bila je inflacija i povećanje cijene hrane u cijelom svijetu. Ako se ne varam, stopa inflacije u Turskoj je bila gotovo 100%. Tako da inflaciju i povećanje cijene hrane nije izazovao program Evropa sad 1 već je to globalno povećanje cijena hrane.

Želio bih da pitam pošto vi niste podržali tada program Evropa sad 1, niste podržali povećanje plata u Crnoj Gori već ste mislili da plate koje smo mi imali tada na zaduženje 100% brutodržavnog proizvoda, a imali smo plate tada minimalne 192 i 222 eura, da li ste mislili da je to dovoljno za preživljavanje stanovništva Crne Gore. Mislim da nije moguće naročito u svijetlu globalnog povećanja cijena hrane. Možemo slobodno reći da je program Evropa sad 1 koje, ponavljam, vi kao poslanici niste podržali, dao je mogućnost normalnog života stanovništva u Crnoj Gori. Vi niste podržali program Evropa sad 1 i povećanje plate u Crnoj Gori. To je činjenica. Sva istraživanja govore da se u Crnoj Gori sada bolje živi nego prije 2020. godine.

Još jedanput ću vas podsjetiti na dva intervjua, vaša dva lidera koja su dali posle izbora 30. avgusta i da su obojica i gospodin Duško Marković na Televiziji Vijesti i gospodin Milo Đukanović na TV Face na pitanja šta su loše uradili u svojoj tridesetogodišnjoj vladavini, obojica su odgovorili da su malo uradili za standard građana Crne Gore. Niko to drugi nije rekao nego oni. Hvala.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (12.03.24 16:23:35)

Zahvaljujem kolegi Pižurici.

Sada odgovor na komentar. Izvolite, kolega.

MIHAILO ANĐUŠIĆ (12.03.24 16:23:45)

Hvala, kolega Pižurica.

Nekoliko stvari. Zbog ovoga mi danima ovdje tražimo da sednemo i porazgovaramo i s premijerom i ministrom ovako kako s vama oče pričamo. Samo što bi nam za ove teme bilo potrebno mnogo više sati nego da u par minuta odgovorimo na pitanje oko programa Evropa sad ili oko kapitalnih investicija ili nečega drugog, ali nemam puno vremena, nekoliko stvari.

Mislim da vam je politički nepametno da pominjete lidere nekih partija. Rekao sam vam kako mislim da je jedan veliki broj poslanika iz kluba kojem vi pripadate došao ovdje i kako je zavrijedio svoj poslanički mandat, kako je radio na njemu. Kada govorimo o liderima, ovdje je makar čitava crnogorska javnost od one sjednice na Cetinju, pa do ove sjednice juče i danas, makar dobro videla ko je vaš politički lider. Dakle, ovdje danas nema niti gospodina Abazovića niti nekog drugog. Ovdje danas pričaju jedino poslanici DPS-a. Videli smo ovih dana dobro čija se ovdje riječ vodi kao glavna i ko je vaš politički lider. To je jedino nešto što je sigurno i što je očigledno građanima. To je jedna stvar.

Kolega, neko vam je dobio dok ste govorili, ne treba vam druga analiza ili slika. Ogdledajte bilo koju prosječnu anketu na crnogorskim televizijama, kada zaustavljaju građane ispred supermarketa pa ih pitaju kako prolaze danas u odnosu na ranije, bez obzira na uvećanje plata. Samo gledajte bilo koju prosječnu anketu ili pitajte bilo kog vašeg komšiju ili prijatelja i evo recite mi kakav će njegov biti odgovor. Govorio sam o preciznim ciframa. Ono što ste 2020. godine plaćali 50 eura, danas ga plaćate 100 eura. S duplo manje kesa danas dolazite iz trgovine svaki građanin Crne Gore nego što je to radio 2020. godine, bez obzira što su

mu povećane plate. Dakle, to je suština čitave priče. Ali, mi imamo i drugu opasnost koja vreba iza svega ovoga. Treba neko da nam objasni kako ćemo uz ovakve ekonomske parametre ući u 2025, hoće li završiti 2024. godinu. To je tek za drugu analizu.

Vi bježite od ove rasprave. Meni je drago što ste vi makar posle nekoliko dana, vi lično osetili potrebu da razmijenite po koji argument, ali vjerujte argumenti vam nisu na vašoj strani. Podsjetiću samo na podatak da je predsjednik partije vaše državu Crnu Goru za 18 mjeseci zadužio gotovo dvije milijarde. Kolega Milović je rekao, s kamatama to dođe milijardu i sedamsto miliona. Ljudi, da li vi shvatate o čemu se radi, kako bi obršila Crna Gora u ekonomskom smislu tom dinamikom zaduženja, a da pri tome se ništa nije desilo za tri i po godine, nikakva nova ekonomska vrijednost. Ima podatak, nabrajale su kolege na desetine investicija koje su vrijedele milijardama. Dakle, ne govorimo ni o dionicama saobraćajnica. Pomenuli smo samo tri, četiri. Evo vam samo jedan podatak kako su zaduženja DPS-a trošena.

Šetite se investicije koju vi nikad nećete pomenuti, mislite da ona ništa ne donosi Crnoj Gori. Nedavno sam došao do podatka da je u godini na izmaku Crna Gora prihodovala već 180 miliona eura od investicije podmorskog kabla. Tako se vodi pametna i vizionarska ekonomska politika. Svakog dana vi živite od prihoda koje ostvaruju kapitalne investicije koje su odrađene za vrijeme DPS-a, za vrijeme vlada DPS-a i od prve dionice autoputa i od 450 miliona ulaganja u skijališta na ševeru i od onih rizorta i direktnih stranih investicija za koje je trebalo stvoriti ambijent o kome je govorio kolega Milović, iako ih ne računamo kao izvorne kapitalne investicije. Tek u taj segment kada uđemo, to je tek jedna katastrofa koju imamo na snazi sve ovo vrijeme. Da ne pričamo o ostalim investicijama od kojih se živi, od kojih se ostvaruju prihodi, u okviru kojih su angažovane firme, u okviru kojih su otvarana nova radna mjesta u privatnom sektoru.

Nemojte da tražite podatke o meni, ne morate da vjerujete u moje argumente. Pitajte prvog komšiju, pitajte rodbinu, pitajte bilo koga danas kako prolazi sa svojom platom kada ode su supermarket. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (12.03.24 16:28:35)

Zahvaljujem kolegi Anđušiću.

Sada dajem riječ kolegi Nikoli Rakočeviću. Izvolite, kolega.

NIKOLA RAKOČEVIĆ (12.03.24 16:28:45)

Zahvaljujem, uvažena potpredsjednice.

Trudiću se da se pridržavam teme dnevnog reda. Ipak, za početak dopustite da dam jednu napomenu i iskažem svoj lični stav povodom ovog što je prijedlog izmjene i dopune ovog zakona koji je na dnevnom redu.

Dakle, nemojte imati nikakvu dilemu, što se mene tiče, apsolutno podržavam određene dalje namete za osiguravajuće kuće jer vjerujem da su građani Crne Gore u potpuno podređenom položaju u odnosu na određene osiguravajuće kuće u određenim aspektima.

Međutim, ono što ne mogu podržati je motiv zbog čega se mijenja zakon u tom dijelu. To se ne odnosi na bilo koga ko se bavi osiguranjima u ime države Crne Gore nego se odnosi na politički ambijent koji je stvorio katastrofu u javnim finansijama. Zbog toga je sada potrebno, naravno, da naša Agencija za osiguranje pribavi nova sredstva za finansiranje budući da je sve poskupilo, a da država ima sve manje para u budžetu da finansira svoje obaveze, pa i prema svojim agencijama i institucijama. To je motiv zbog čega se predlaže da se poveća namet osiguravajućim kućama jer su potrebna sredstva koja u budžetu ne postoje. Ovdje se sada postavlja ključno pitanje da li će ove ideje koju, ako mene pitate, podržavamo da li će građani na kraju plaćati veću cijenu usluge kod osiguravajućih kuća. Ako uzmemo iskustvo u posljednje tri godine onda je odgovor da jer što god se dešavalo na ovaj način u javnim finansijama na kraju se reflektovalo na finalnom potrošaču. Takođe, da iskoristim budući da samo ja govorim, a nemate pravo intervencije u toku mog govora da vi ubjeđujete i nas i građane da neće biti novih namete za građane. To je dobro. Međutim, obratite pažnju zbog čega je potrebna na ovaj način do finansiranje agencije i svih drugih vjerujte samo što mnogi to ne rade preko zakona nego na druge načine, lokacijom pozicija iz budžeta itd. Zašto je potrebno dodatno finansiranje agencija državnih institucija organa itd. Zato što je napravljen ogroman deficit u javnim finansijama, realni deficit zbog loše ekonomske politike koja se vodi. Očekivao sam da ovdje dođe ministar finansija. Ono što je on vješto uradio je naravno u dogovoru poslao stručno lice, eksperta koji radi dobro svoj posao i to u dugom nizu godina koji ima institucionalnu memoriju, ali nema političku odgovornost za ono što je problem javnih finansija. E, zbog toga sam očekivao da dođe ovdje ministar finansija i da dođe i premijer. Dakle, na svaki zakon koji predlaže Ministarstvo finansija budući da je kontekst politički, ali javnih finansija takav kakav jeste očekujem da čovjek ovdje dođe da raspravljamo o svim pojedinostima. Naravno nema ga. Zbog čega je ovakvo stanje i zbog čega su potrebne nove finansije za funkcionisanje, jednostavno funkcionisanje svih

državnih organa institucija da bi se opsuživali građani. Zbog jako lošeg upravljanja državnim preduzećima to su pazite većina partija koje sada čine političku elitu na vlasti je došlo na vlast tako što su obećavali da će da skreću budžete za nova zapošljavanja u javnom sektoru. Dakle, to je bilo jedno od ključnih obećanja meritokratija sjetite se i depolitizacija institucija i bez partijskog zapošljavanja. Preuzimamo dio odgovornosti jer smo kad smo bili vlast vjerovatno mogli raditi bolje na tome. Međutim, građani su se vrlo brzo uvjerali da može mnogo gore i mnogo neodgovornije jer sve što se radilo je od ozbiljnih preduzeća poput Elektroprivrede, CEDIS-a, Rudnika uglja trebalo bi nam dva dana ovdje da bi ostali kad bi nastavio da nabrajam, pretvorili se u gubitaše. Rekordni ugovori o djelu i po finansijskom iskazu i po broju ugovora o djelu, partijska zapošljavanja, negativni izvještaj DRI-a, sve je to doprinijelo da danas imamo potrebu da potpuno legitimno se predviđaju novi nameti za stein holdere na tržištu da bi prosto, jednostavno agencije preživjele. Drugi razlog je to, kolege su vrlo ubjedljivo pričale o tome, da su direktne strane investicije katastrofalne, dakle, 50% na kraju 2023. godine manje u odnosu na prethodnu godinu. Kolega Milović je govorio o tome koliko je uloženo u poslednjih 14 godina prije 2020. godine i u koje projekte koji generišu ogromnu ekonomsku vrijednost. Danas svi čekamo da dođe maj mjesec i da se napuni kasa od turizma, ali niko neće da kaže zbog čega se puni ta kasa od turizma ko je napravio tu osnovu na osnovu koje se puni budžet od turizma i infrastruktura i direktne strane investicije na način što su postojale ekonomske olakšice pa ako hoćete pozitivne mjere privlačenja stranih investitora ne tjeranje stranih investitora. Sve je to omogućilo danas imamo milijardu eura od turizma svake godine i svi čekamo kao u sušnom vremenu kišu da nam dođe turistička sezona. Šta ste doprinijeli da to bude u ove tri godine milijardu i 200 hiljada. Ne, budžet od turizma, odnosno naplata od turizma je sve manja i niža zato što nema infrastrukturnih projekata, nema održavanja postojećih infrastrukturnih projekata i naravno nema novih investicija protjerane su. Treće, sve je skuplje. Vrlo ubjedljivo je kolega Anđušić govorio o tome. Dakle, u marketima je sve skuplje osnovne životne namjernice. Dakle, građani žive značajno gore. Dakle, ne možete vi iz ove skupštinske klupe da ubijedite nikoga u ono što osjeća. Prenosim svoj utisak, a razgovaramo sa ljudima od Rožaja do Bara, razgovaramo sa ljudima, lošije žive sve je skuplje ne u marketima samo novi nameti na lokalnom nivou. Kolega Anđušić je ranije govorio o tome. Dakle, u Gavnom gradu imamo namete komunalne na svakom nivou. Cijena zakupnina je veća. Cijena struje je veća. Sve je veće, a životni standard je gori. Naravno četvrto vrlo kratko, a vezano za kapitalne projekte. Dakle, pomenuo sam ih kratko ne postoje. Gdje je osnova temelj, nada za novi ekonomski razvoj, za novu ekonomsku vrijednost ako kapitalni projekti ne postoje. Opredijele se sredstva prijedlogom zakona o budžetu stavka kapitalni budžet i što se desi do kraja godine realizacija bude oko 20 ili 30%, a ostalo se potroši na zarade jer se partijski zapošljavaju ljudi. E to je problem. Pazite sad ključno, ovo sve dovodi do ozbiljne političke nestabilnosti, a gdje je politička nestabilnost tu bježe investitori tu nema ekonomske stabilnosti i upravo to potvrđuje današnja izjava specijalnog izaslanika cijenjinih Američkih Država gospodina Eskobara. Iako ste potrcali da kažete kako je preuranjena inicijativa za smjenu predsjednika Skupštine, ne govorimo mi to napamet nego brinemo za Crnu Goru. Nijesmo mislili da smjenom predsjednika Parlamenta Mandića će prekomponovati politička scena niti to želimo. Odmah da vam kažem nego smo tražili da vidimo zrno odgovornosti prema državnim interesima da nađete novo rešenje, ali ne to je vaša platforma. Sada imamo najjačeg našeg strateškog partnera i prijatelja imamo, pazite šef parlamentarne većine faktor nestabilnosti, treba li da nastavljam da pričam kakve konsekvence ćemo imati dalje za ekonomski ambijent u Crnoj Gori.

Zahvaljujem, potpredsjednice Parlamenta. Moram vam reći da u ovom ambijentu ako mene pitate potrebe da se uguši politička sloboda u Parlamentu Crne Gore vi predstavljate, moram vam reći, svetionik jer ovdje dopuštate makar da se, to mislim, dopuštate makar u plenarnoj sali da iako ću podsjetiti građane i vas da ste bili protiv jednog poslovnčkog načela i prava opozicije povodom saslušanja na odboru, izvinjavam se, i tu ste pokazali demokratsku širinu i zahvaljujem zbog toga. Naizad, politička nestabilnost produkuje ekonomsku nestabilnost, a danas smo dobili poruku najozbiljnije diskvalifikacije demokratske političke, a u finalu na žalost po Crnu Goru jer svi ovdje živimo svi ovdje imamo svoje porodice to će dovesti do pogoršanja ekonomskih prilika manjka ulaganja samim tim na žalost slabije privrednog ambijenta time manje radnih mjesta i slabijeg životnog standarda građana Crne Gore.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (12.03.24 16:39:54)

Zahvaljujem, kolega Rakočeviću.
Sada se za komentar javio kolega Čarapić.
Izvolite, kolega.

VASILJE ČARAPIĆ (12.03.24 16:40:04)

Hvala, predsjednice.

Kao što je moj kolega rekao ne smeta nam diskusija dao sam komentar da bi kolega Rakočević mogao da nastavi možda svoju besjedu ukoliko ima za tim potrebu, ali moram da kažem jednu stvar. Slažem se da su cijene skupe, da je globalna inflacija pogodila Crnu Goru kao posebnu senzitivnu zemlju na inflaciju koja nema svoju proizvodnju zbog toga što smo se mi fokusirali na uvoz nismo razvili izvoz iz naše zemlje jer su sve fabrike koje su postojale pogašene kroz veliku ekonomsku misao koja je vladala ovom zemljom prije 30 godina i naravno uz podršku svih naših vrsnih ekonomista koji su došli sa Ekonomskog fakulteta ili drugih institucija, ali tu smo gdje smo. Globalna inflacija je pogodila Crnu Goru i ona je i dan danas prisutna. Imam samo jedno pitanje šta bi se desilo da nismo povećali plate, da je ostala minimalna plata 200 eura kao što je to bilo za vrijeme DPS-a i to od 2006. do 2020. godine minimalna plata je bila između 150 i 200 eura. Šta bi se desilo da smo dočekali ovu inflaciju sa toliko malom minimalnom zaradom. Šta bi se desilo da čekamo inflaciju sa penzijom od 190 eura kolka je bila dok ste vi bili na vlasti. Samo se pitam jesmo li mi tada kada smo predlagali Program Evropa sad, a koji se desio prije velikog inflatornog skoka možda smo mi bili veliki vizionari i skapirali da ovim građanima ipak treba povećati zarade iz one ekonomske vrijednosti koja postoji u zemlji, ali koja je bila zaključana. Tada da to nismo uradili pitam se šta bi se desilo onda sa inflacijom koja je bila neizbježna. Svi ekonomisti tvrde da mi nismo mogli kao mala zemlja ne samo mi nego čitava Evropa nije mogla da zaobiđe ovaj talas inflacije. Tako da mi zbog našeg zakonodavstva i ustrojstva i nečijih odluka da svoju ekonomsku sudbinu vežemo za uvoz samim tim ukoliko postoji uvozna inflacija ona će nas da pogodi nam su ruke vezane oko određenih stvari. Mi nismo razvili za 30 godina konkurentnu ekonomiju, šta više, napravili smo situaciju tako da ovom zemljom vladaju privredni monopoli kada je u pitanju privatni sektor. Treba da radimo na jačanju konkurentnosti, ali to nije lak posao to je najteži posao u trenutku kada ste izbrisali da svu ekonomsku vrijednost koja je postojala na terenu. Dakle, naša rješenja su jednostavna, da vidimo onu ekonomsku vrijednost koju imamo da rasporedimo na najbolji mogući način tako da građani obični osjeti boljitak i istrpi sve inflatorne pritiske i to je naša ekonomija. Kao i prvi put Evropa sad II će biti održiv program, kao što je Evropa sad I bio održiv program tada ste pričali o grčkom scenariju. Nikad manji javni dug, a tada kada ste vi bili ekonomski tigar, kako ste sebe nazivali, imali smo 103% javni dug u odnosu na BDP. Mi sad imamo situaciju da imamo manji javni dug da smo prve godine nakon smjene vlasti vratili 900 miliona vaših kredita i da dan danas vraćemo vaše kredite koje ste vi uzeli. Gdje je ta ekonomska vrijednost zašto kada je vaš BDP rastao zašto se nije povećala prosječna zarada, zašto se nije povećala minimalna penzija, zašto je ista bila prosječna zarada i 2006. i 2020. godine, a BDP je rastao i vi ste bili ekonomski tigar. Ako ste zadužili tri milijarde za kapitalne projekte, a realizovali dvije milijarde kapitalnih projekata đe je ta jedna milijarda. Ko se ugradio u tu jednu milijardu ona sigurno nije pošla u džepove građana. Dakle, mi ovdje pričamo o nečemu pokušavate da u kontekstu specifičnog trenutka globalnog koji je pogodio Crnu Goru kao malu zemlju pokušavate da svoj obraz operete. Ovi građani su videli po prvi put povećanje zarade od kad je bila smjena vlasti. Našim dolaskom na vlast to će se nastaviti. Program Evropa sad II pa njega vidi 74.000 građana svakog dana od 1. januara 2024. godine. Dakle, to su suvisla pitanja imate prostor da nastavite vašu priču jer je dobro da građani čuju kako DPS je zabrinut za njih jer mnogo su oni tražili od vas da vi budete zabrinuti za njih pa ste bili potpuno ste bili nezainteresovani za to. Molimo vas pričajte dajemo vam prostor pričajte o tome kako treba Crna Gora da se razvija jer je to ljekovito za sve.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (12.03.24 16:45:21)

Zahvaljujem, kolegi Čarapiću.

Pravo na odgovor na komentar ima kolega Rakočević, izvolite.

NIKOLA RAKOČEVIĆ (12.03.24 16:45:27)

Zahvaljujem, potpredsjednice.

Dobro, naravno da razgovaramo, ja sam htio da se osvrnem svega nekoliko argumenata jer je bio konstruktivan vaš početak diskusije, a kasnije ste ušli u manipulacije. Žao mi je zbog toga, a zato ćemo morati makar da pokušamo da ih razobličimo.

Gospodine Čarapiću, konstano jednu stvar koja prolazi ne znam zbog čega, zašto se ljudi ne bave time, pokušavate da objasnite da zaduženje koje ste tajno i organizovano sproveli od 750 miliona eura je zapravo zaduženje koje ste zatekli, to je zapravo zaduženje vaše Vlade. Pokušavate objasniti da je to bio dug koji ste naslijedili, a onda ste poslije nekoliko mjeseci refinansirali dospelje obaveze i spustili taj javni dug i objašnjavate da ste zapravo zatekli 2,1 milijardu duga pa ste to sveli na 500 miliona eura, odnosno otplatili 500 miliona eura. Zapravo, je suština jedna, da ste vi građane Crne Gore zadužili za 2,1 milijardu eura u 18 mjeseci, to je suština i to je vaša vizija, to je vizija razvoja Crne Gore. Zaduziti se što više i finansirati tekuće

obaveze, a da stvar bude katastrofalno loša, kada smo mi se zaduživali koristili smo to za kapitalni budžet i za dospjele obaveze, kojima smo refinansirali prethodno uzete kredite i to po kamati posljednjoj 2,7%, a vaše kamate su 10% u Vladi gospodina Abazovića do 7,5% u sada vašem zadnjem zaduženju uz najavu, pazite, da ćemo imati novo zaduženje do pola godine od 180 miliona eura, e to su učinci vaše politike zaduživanja.

Dakle, gospodo inflacija je pogodila građane Crne Gore, više nego bilo gdje u svijetu, imali smo najveću stopu inflacije, zbog lošeg upravljanja finansijama i da vam kažem nešto Evropa sad ne snosi odgovornost za to jer ste vi tu tek skoro. Međutim, vaše vaši politički partneri su upravljali vladama od 2020.godine, oni snose odgovornost za to. Dakle, zbog toga mi upozoravamo da su javne finansije pred krahom i ne upozoravamo na to da bi vas kritikovali, nego da bi nešto promijenili u tome u vašem ekonomskom pristupu. Za početak dopustite da razgovaram na očigled ukupne javnosti, na stručan način u radnom tijelu đe u svakoj demokratiji, zapravo stanuje ili u radnom tijelu su uvijek predviđene rasprave na stručne teme, na stručan način.

Dakle, dopustite razgovor, evo sad vas pozivamo, ako nije problem, ako ne bježite od ovih tema koje namećemo i upozorenja i potrebe da zajednički kreiramo novi ekonomski ambijent, da možda pomognemo možda nešto znamo, možda ne, ali saslušajte sad vas pozivamo. Priihvatite kontrolno saslušanje što je obaveza u Odboru za ekonomiju, finansije i budžet, naravno već ste kazali odgovor.

Završavam, gospodo već ste dali odgovor, dali ste odgovor, ne, ne želim, želite da bježite od rasprave i zbog toga vas molim, evo potpredsjednice završio sam raspravu.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (12.03.24 16:49:51)

Zahvaljujem, kolegi Rakočeviću.
Procedura je li, izvolite, meni se obraćate.

VASILJE ČARAPIĆ (12.03.24 16:49:57)

Mislim da niko nije ispravio, ali 43. Vlada koja je zadužila po kamatnoj stopi 11% je bila Vlada DPS-a, a ne Evrope sad, odnosno njihov premijer je tada bio odnosno sadašnji lider opozicije je tada bio premijer DPS-a, a ne Evrope sad, čisto da to raščistimo.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (12.03.24 16:50:36)

Zahvaljujem kolegi Čarapiću. Ovo je procedura. Proceduru minut imate pravo. Izvolite.

NIKOLA RAKOČEVIĆ (12.03.24 16:50:43)

Dopustite minut ja vama da se obratim, ustvari da polemišem sa gospodinom Čarapićem, jer on je zloupotrijebio, upravo je zloupotrijebio proceduru.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (12.03.24 16:50:45)

Kolega Rakočeviću, ako je kolega Čarapić zloupotrijebio proceduru, evo ja sada vama pružam priliku da i vi zloupotrijebite, a obratite se meni, nemojte da polemishete sa kolegom Čarapićem, imate pravo po Poslovniku.

Međusoban razgovor.
Niste prozvani u negativnom kontekstu. Izvolite.

NIKOLA RAKOČEVIĆ (12.03.24 16:51:16)

Da vam kažem jednu stvar. Šta mene zabrinjava sad vrlo, a vjerujte vrlo je važno. Politički narativ koji je uspostavio gospodin Knežević koji politički odgovara Dritanu Abazoviću, meni je jasan, jer postoji ista politička laboratorija u kojem nastaju politike URA i DNP-a. Okej. Međutim, zaista brinem. Šef poslaničkog kluba Evrope sad se pridružuje tome i očigledno i sam se pridružuje toj laboratoriji, toj političkoj misli, o kojoj smo imali šta da čujemo od najvažnijeg saveznika Crne Gore, gospodina Eskobara.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (12.03.24 16:52:00)

Zahvaljujem kolega Rakočeviću. Ušli u rizik zbog toga što pominjete osobu koja nije tu. Nijeste trebali da pominjete kolegu Kneževića, ali u redu.

Posljednji diskutant za danas je kolega Mandić.

Kolega Mandić ima riječ.

Koleginice, ne možete sa da imate proceduru, jer je već bila procedura. Izvolite minut.

SLAĐANA KALUĐEROVIĆ (12.03.24 16:52:44)

Poštovana predsjedavajuća,

Zaista pokazujete veliku demokratičnost i negdje dajete kolegama iz opozicije minutažu čak da se preskoči po pet minuta i vama zaista pohvale na to i hvala na prilici da i ja nešto kažem, posebno zato što ste pomenule vlade nakon 41 Vlade, a ja mogu da istrpim i smatram da svaka vlada treba da se kritikuje, pa i ona u kojoj učestvujemo i gdje smo bili dominantni konkretno u 43 Vladi. Hoću samo da govorim onako brojkama, jer brojke su tačne,precizne i tu ne ostavlja puno prostora politizaciji.

Učešće javnog duga u bruto domaćem proizvodu 41 Vlade, kolega Rakočeviću, ako ste saglasni. Učešće javnog duga u bruto domaćem proizvodu 105%, a 43 Vlade 60%. Broj nezaposlenih u Crnoj Gori 41 Vlade Duška Markovića 47.000, 43 Vlade 39.000. Prosječna zarada 41 Vlade 527 eura, prosječna zarada 803 za vrijeme 43 Vlade. Vama koleginice da se obratim i negdje da kažem da s obzirom na to da se kolege nekad pozivaju na međunarodne adrese kad im to odgovara, a onda kad su neke druge situacije prave onako politički naivni, pa preskoču i činjenicu da su nama i neki međunarodni partneri, ajde iz svijeta finansija sugerisali da će vjerovatno doći i do zaduženja i da mi kao skupštinska ne većina, nego kao ovaj saziv Parlamenta kočimo zaduženja koja će nam prosto trebati da vraćamo dugove sledeće godine, dugove koji je napravila Vlada Demokratske partije socijalista. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (12.03.24 16:54:24)

Zahvaljujem. Ovo je zaista bilo kršenje procedura i od strane kolege Čarapića i vas i od strane kolege Rakočevića dozvolila sam to, jer smo u granicama vremena koji je predviđeno i dato klubovima za raspravu po ovoj tački dnevnog reda. Sada pozivam kolegu Mandića on ima pravo na diskusiju. Izvolite.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (12.03.24 16:54:47)

Ja bih prvo želio da se izvinim kolegama iz Ministarstva finansija i Agencije za nadzor osiguranja. Prosto pokazuje se veliki interes evo ovdje, i ako sam imao sastanak, ali sam uspio da čujem da se pominje ovdje neke reakcije našeg gosta Gabrijela Eskobara, pa mislim da je prikladan trenutak, uz izvinjenje što se najmanje bavim ovom temom, ali Skupština je takvo mjesto da se mora raspravljati i o temama koje ponekad nijesu ni povezane sa dnevnim redom. Kao jedan od domaćina u Crnoj Gori želim da se gospodin Eskobar osjeća ugodno i lijepo u našoj državi. Mislim da je dobro došao svak, naši partneri ili prijatelji koji žele dobra ovoj zemlji, koji žele da ova država funkcioniše kao što funkcionišu druge demokratske zemlje, a to podrazumijeva i neka pravila. Jedna od pravila da nije lijepo miješati se u unutrašnje stvari neke države. Može da se čuje i ovaj i onaj stav i vrednujemo sve to što saopštava gospodin Eskobar, ali Crna Gora ne želi da postane jedna od saveznih država Sjedinjenih Američkih Država nego želi da postane članica Evropske unije. I mi koji smo potpisali koalicioni ugovor kao parlamentarna većina Nova srpska demokratija ,DNP - Koalicija za budućnost Crne Gore, ona se pridržava svega onoga što smo potpisali i vraćanje nekih tema unazad, kao što sam danas primijetio u izjavi Gabrijela Eskobara, mislim da su više u funkciji destabilizovanja prilika u Crnoj Gori, nego što su u funkciji očuvanja mira i stabilnosti evropskog puta.

Svi naši partneri iz Brisela saopštili su da je ovaj Parlament uradio sjajan posao. Vlada funkcioniše, i oni isporučuju rezultate. I to mnogo bolje ta Vlada i parlamentarna većina to uradila nego što su radili neki koji su imali velike hvalospjeve i od strane gospodina Eskobara i od strane nekih koji su sa strane dolazili i pokušavali da uredi odnose u samoj Crnoj Gori. Kada se raspravljalo o jednoj od tih tema, a to je pristupanje od Crne Gore NATO savezu, a to je daleko iza nas. Imali smo različite odnose, imali smo različite pristupe, kao što ste imali 2006.godine, zato što smo slobodno i demokratsko društvo i što oni koji misle drugačije ne

treba da budu satanizovani, ne treba da budu diskvalifikovani nego prosto se njima treba razgovarati kao što mi razgovaramo sa kolegama iz opozicije.

Neko želi da uvede pravilo da postoje oni koji su loši i postoje oni koji su dobri. Ko su oni koji su dobri? To su oni za koje neko sa strane navodno njihovi nalogodavci, njihovi prijatelji, ajde da ne bude samo nalogodavci, žele da imaju političare koji su njima bliski, privatno, ovakvo ili onako, manje je važno. Ali ova zemlja ima svoj put i građani su se opredijelili za taj put i svi koji učestvuju u parlamentarnoj većini svakako rade na ostvarenju tih ciljeva i kažem samo pozitivne ocjene imamo od naših partnera iz Brisela.

Posebno pozitivne ocjene ima Skupština Crne Gore, a teme koje su iza nas, ne moram podsjećati šta je tada govorio predsjednik Sjedinjenih Američkih Država, objašnjavajući kako u Crnoj Gori žive temperamentni ljudi i kako ti temperamentni ljudi mogli bi možda da dovedu do velikog haosa na relaciji NATO-a i nekih drugih država koji nijesu u NATO savezu. To nijesam govorio ja, to je govorio predsjednik Sjedinjenih Američkih Država koji je tada bio prvi čovjek Sjedinjenih Američkih Država. I znate, od vremena Platona i Aristotela, ta politička psihologija ona često obuhvati određene predjele i određene narode. Postoji oni narodi koji su možda više surveljivi, koji imaju drugačije predrasude od nekih drugih naroda i kažem tim se bavi politička nauka, analizira i države i ljude, i jedna od takvih analiza je bila i upravo analiza predsjednika Sjedinjenih Američkih Država, a u Crnoj Gori su postojali ljudi, građani koji su imali drugačiji smjer od onoga koji je na kraju izglasan u ovom Parlamentu.

Danas to niko ne preispituje, jer moraju se poštovati obaveze koje su preuzete. I dobro zna i gospodin Eskobar da ono što smo potpisali sa našim koalicionim partnerima da to niko nije preispitivao.

Zašto se tako saopštava? Očigledno da postoji neki konkretan interes. Ja mislim da bi bilo lijepo da gospodin Eskobar saopšti to što ima, ali da mi odluke, uvažavajući što kažu naši partneri iz Brisela, uvažavajući što kažu naši partneri iz Vašingtona, ali da mi naše odluke donosimo u ovom Parlamentu, a naša Vlada radi u skladu sa Ustavom i Zakonom i da jednom iza nas ostane to pravilo da nam vlade sastavljaju neki sa strane, nezavisno koliko je to njihov interes. Jedino možemo biti gospodo i dame, jedino možemo biti demokratska država, ako odluke budemo donosili u našoj kući. Kao što svako od nas želi da odluke u svojoj porodici donose članovi porodice, tako i o državi. Dok mi budemo donosili odluke u ovom Parlamentu, rukovođeni našim interesima, interesima građana Crne Gore, mi ne treba da brinemo za našu budućnosti. Ako mi prihvatimo da odluke donosimo tako što će neko sa strane definisati šta je to dobro a šta je to loše, a uvijek će neko sa strane definisati ono što procjenjuje da je najbitnije za njega, tako da po ovom pitanju, uz još jedan pozdrav i našem uvaženog gostu i želim da se on lijepo osjeća u Crnoj Gori, ali ja pozivam građane Crne Gore da brinemo i vodimo računa o našoj kući, našoj kući treba mir i stabilnost. Ova parlamentarna većina je uradila sve što je u njenoj moći da ispuni one obaveze koje nijesu mogle da ispune nekoliko parlamenta i nekoliko saziva prije ovog parlamenta, to je pozdravljeno od strane svih adresa, ali nama je najvažnija ona adresa gdje smo se zaputi. A mi smo se zaputili da ova zemlja postane članica Evropske unije, bez ikakvih emocija pretjeranih i bez ikakvih posebnih analiza.

Ne želim nikoga da uvrijedim, ali želim da na jedan pošten način skrenem pažnju svima onima koji imaju svoje vlastite interesa da malo prepoznaju i interese građana Crne Gore koji su poslije 300 godina prvi put osvojili slobodu da smijene vlast na demokratskim izborima i da poslije te slobode, koja se pojavila u Crnoj Gori, dozvole da se i ona i dalje razvija, tako što će građani sami birati svoju vlast i odlučivati koliko će ona da traje ili neće da traje, ali da to bude naš izbor, a ne izbor nekoga sa strane. Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (12.03.24 17:03:21)

Zahvaljujem predsjedniku Parlamenta. Komentar imate, izvolite kolega Vuksanoviću.

ADRIJAN VUKSANOVIĆ (12.03.24 17:03:31)

Uvaženi, gospodine Mandiću,

Divno vas je bilo slušati i vidim koliko sam juče bio u pravu kad sam kazao da ste postali nježni u izrazu, a u političkom sadržaju isti. I kazali ste mi smo se zaputili da budemo članica EU i imali ste krirički osvrt prema gospodinu Eskobaru, pa da li takav isti osvrt i isto tako kritizerstvo imate i prema gospodinu Vladislavu Maslenikovu, koji je kazao da svako proširenje Evropske unije na Balkanu direktno konfrotira i sa Ruskom federacijom, jer tu nijeste imali nikakav osvrt pa bilo bi principijelno i konzinstentno da se i prema toj izjavi odnesete i da nešto kažete kako ste to uradili i danas. Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (12.03.24 17:04:23)

Zahvaljujem kolegi Vuksanoviću. Pravo na odgovor na komentar ima predsjednik Parlamenta, izvolite kolega.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (12.03.24 17:04:29)

Naravno da imam isti pristup i prema onome što saopšti gospodin Eskobar i prema onome što saopšti neki drugi ambasador uključujući i ambasadora Rusije. Nemamo mi nikakvu obavezu, Koalicija za budućnost Crne Gore i nikakve preuzete obaveze prema bilo kom sa strane. Mi želimo da se ovdje u našoj kući u Crnoj Gori odlučuje i pozivamo sve građane Crne Gore da slobodno na izborima biraju svoju vlast, a ta vlast nikada neće biti sastavljena od jedne strane. Mi smo parlamentarna većina, različite stranke koje su se dogovorile oko programa koji je jasno definisao ciljeve kojim putem se kreće ova zemlja i mi smo poštenu ortak u tom poslu, to mogu da kažu i kolege iz PES-a, to mogu da kažu kolege iz Demokrata, kolega iz SNP-a zajednički radimo jedan važan i odgovoran posao i želim da odam priznanje kolegama iz opozicije, ne bi mi mogli ovaj posao Parlamenta odraditi da i kolege iz opozicija, prvenstveno kolege iz URE, bilo je tu i glasanja i kolega DPS-a i drugih, posebno kolega iz Ujedinjene Crne Gore i dvije kolegice poslanice iz Posebnog poslaničkog kluba, to je sve za veliko poštovanje i sada kada smo našli negdje neki zajednički jezik da možemo da razgovaramo bez mržnje, bez ostrašćenosti, neko sa strane upada i pokušava to da sruši. Ovaj stav gospodina Maslenjikova, ovo je bio načelan stav koji se odnosio na čitav region i odnos Rusije prema čitavom regionu. Nije on uperio prstom pa da je rekao ovaj, onaj političar po Crnoj Gori. Ovaj drugi stav koji nam dolazi od gospodina Eskobara, on je bio više stav koji targetira pojedince i pojedine političke strukture koji imaju legitimitet na osnovu toga što su ih birali građani Crne Gore. Niko od nas, ni vi, ni mi, ni naši poslanici nijesu ovdje na silu, mi smo ovdje voljom nekih ljudi koji nas podržavaju i u njihovo ime saopštavamo politiku. Koliko će ta politika da bude uspješna vidjećemo na narednim izborima. Ja sam gotovo uvjeren, gledajući od 2020.godine kako se povećava procenat onih koji su pobijedili na izborima 30.avgusta da već na neki narednim izborima taj procenat će biti preko 70%, sad je negdje na 60%. To što se pojavljuje neka konstruktivnost od strane opozicije u dijelu ovih tema, svakako da će nam zaustaviti taj rast, ali ako se nastavi sa ovim samoprozivanjem i pričama o prošlosti, a ovo što priča gospodin Eskobar, to su isto priče iz prošlosti koje smo juče slušali ovdje. Priča budućnosti o kojoj smo mi govorili i naš put, kažem ka Evropskoj uniji to je onaj put koji je odabrala većinska Crna Gora i koji podržavamo sa 80% građana Crne Gore. I nema razlike, gospodine Vuksanoviću, da li to miješanje u unutrašnje stvari dolazi sa Zapada ili dolazi sa Istoka, vrlo sam principijelan u odnosu na jedan i u odnosu na drugi slučaj.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (12.03.24 17:07:58)

Zahvaljujem predsjedniku Parlamenta i poslednji diskutant za danas je kolega Andrija Nikolić. Izvolite, kolega.

ANDRIJA NIKOLIĆ (12.03.24 17:08:10)

Zahvaljujem, potpredsjednice Popović.

Poštovani predstavnici Ministarstva finansija i Agencije za nadzor osiguranja, predpostavljam da vam je u finalu ovih poslaničkih diskusija i jasno zbog čega smo od starta rasprave problematizovali ukupno stanje političke i finansijske stabilnosti u Crnoj Gori će onda kao posledica takvog jednog stanja dolazi i do ovakvih zakonskih intervencija. Naravno, kao što je kazao moj kolega Rakočević, apsolutno razumijemo vaše pozicije, znamo da ste vi tu ljudi koji ste angažovani da ispred struke obavite onaj dio posla koji od nas zahtijevaju naš međunarodni partneri, da nemate onaj nivo političke odgovornosti da bismo direktno vama mogli amputirati određene nedostatke u politikama koje prepoznajemo, ali je svakako ova tema u nedostatku prisustva ministra finansija zahvalna da upozorimo na deficite koje vidimo, a oni se prije svega oslikavaju i u ovoj poslednjoj intervenciji koja je stigla od strane predsjednika Parlamenta. Juče smo u ovom domu upozoravali naše kolege iz parlamentarne većina da inicijativa za smjenu predsjednika Parlamenta ne dolazi slučajno i da nije kako su nam to prigovarali proizvod našeg političke ideje, da uvodimo podjele u politički život, jer ni jedno od tema koje su našle u sadržaju te inicijative nije inicirala parlamentarna opozicija. Potvrda tome je današnje upozorenje koje je kao država, rekao bih dobijamo od strane naših strateškim međunarodnih partnera iz Sjedinjenih Američkih Država i poruke od strane predsjednika Parlamenta da su upozorenja od naših strateških međunarodnih partnera poruke prošlosti, rekao bih treba da zabrinu ne samo nas kao parlamentarnu opoziciju i parlamentarnu većinu nego i vas kao ljude koji ste angažovani da obavite posao na unapređenju Evropskih standarda kojima težimo. Zašto? Zato što dezavuisanje Parlamenta kroz

onemogućavanje njegove kontrolne uloge, da se poslanici upoznaju sa onim što su ključne politike Vlade Crne Gore nedoprinosile evropskom imidžu zakonodavnog doma, ali iznad svega kompromituju pozicije parlamentarne većine. Jer ako vi danas kao parlamentarna većina kažete, ne dozvoljavamo vam da obavite kontrolno saslušanje koje je pritom naslovljeno sa idejom da se upoznamo sa načinima sprovođenja programa Evropa sad od kojega zavisi život svakog građanina Crne Gore pa rekao bih i nekih budućih generacija. Imajući u vidu finansijske o kojima su govorile moje kolege ekonomisti, pa kakvu vi poruku šaljete onda, da li je ovo ozbiljna država, da li je to ozbiljna vlast, da li je ovo ozbiljna parlamentarna većina, ko je taj koji smije da se usudi da kaže da je to ozbiljan pristup politici i transparentnom radu Parlamenta nema ga, jer insistiranje da se pobjegne sa ovako važnih tema zahvaljujući kojima je jedan politički subjekt ovdje dobio 20 i nekoliko mandata u ovom Parlamentu, neko je juče rekao prebrzo se efektuirala posledica onoga što je bila ideja tog ekonomskog programa. Ne možete tek tako da uđete u političku arenu, da preuzmete odgovornost da budete vlast, jer posledice takve akcije vide danas, vide se svi nedostaci, nemojte da imate dilemu, ne govorim ja da među vama nema ljudi koji i znaju svoj posao i imaju određena znanja i vještinu. Ali morate da shvatite da ovo što vi radite ja ne znam da li je ovo bilježi Parlamenti ne demokratskih sistema, nego poludemokratskih sistema, a ne možete vi da dođete ođe i da kažete poslanicima nećete raspravljati u ovako važnim pitanjima. Zna li što to znači, to znači da su naše sumnje da je sve ovo prevara vrlo opravdana, jer ako nema papira zna li ko je mogao da smisli ideju da se povećaju plate građanima Crne Gore, da se povećaju penzije građanima Crne Gore, pa to može dijete i osnovnj školi da predloži. Ali je pitanje na koji način se dolazi do tih povećanja i ono našta su kolege upozoravali ne radi se više danas o tome da li su ta povećanja plata unaprijedila životni standard građana, jer nijesu o tome govori i oficijalni podaci, imate da je na kraju 2020.godine prosjek razvijenosti u Crnoj Gori bio na 50% prosjeka Evropske razvijenosti. Danas su ti standardi isti, istraživanju koje sam imao uvid, koji je rađeno prije tri-četiri mjeseca, kaže da 70% ispitanika, smatraju da se ničim njihov životni standar nije unaprijedilo. Nemojte svi mi dobijamo svakog mjeseca račune za struju, pa vidimo kako izgledaju ti računi za struju, pa svi idemo u tržne centre da kupimo garderobu za sevoju decu, pa svi idemo u prodavnice da kupimo prehrabrene proizvode i namirnice za redovno funkcionisanje naših potrošačkih korpi i šta vidimo tam, vidimo nevjerovatan rast cijena, de i mi koji imamo relativno visoke primanja, razmišljamo o tome, a na koji način prolaze ljudi i na koji način žive ljudi koji imaju veće domaćinstvo i koji imaju mnogo manje plate, kako ti ljudi obezbjeđuju sebi normalno funkcionisanje. To je ono o čemu mi želimo da razgovaramo sa vama, u pravu ste vi kad kažete da je možda i za period naše vlasti u tim segmentima nedovoljno urađeno. Možda je trebalo imati malo više sluha, i malo više pažnje sa državnog razvoja, koncentrisati na ono što su bili interesi pojedinaca za poboljšanje životnog standarda. Ali i to je bila jedna od ideja ekonomske politike poslednje Vlade koju je vodio gospodin Marković.

Međutim, ne zaboravite, mi smo u tom vremenu bili država koja je imala među najvišim ekonomskim rastovima u Evropi, imala je ekonomski rast među najvišim u Evropi, omela nas je korona koja se pojavila sa 2019 na 2020.godinu koja je potpuno poremetila finansijsko tržište ne samo Crne Gore, nego cijelog svijeta. Ali ne zaboravite 600 hotela, od obnove nezavisnosti u Crnoj Gori, tri milijarde obima investicija u turizmu, investicije u turizmu od renomiranih svjetskih investitora o kojih i danas se putem poreskih obaveza finansira država Crna Gora. Porto Montenegro, Aman, Portonovi i druge važne investicije auto-put, Sozina, SKI centar Žarski Kolašin i brojni drugi projekti o kojima mi možemo danas da govorimo uključujući pomorski kabal. To su rezultati možda nedovoljni, ali vrlo opipljivi i vrlo mjerljivi, jer će te benefite koristiti generacije ljudi koji budu živjeli u Crnoj Gori, mi smo decenijama se vozili kroz Platije i decenijama gubili ljudske živote. Naša politička konkurencija je nas posjećala na to da se taj put gradi iz niđe u niđe i da će to biti rezultat tog finansijskog projekta, infrastrukturnog projekta. Na kraju, su išli tamo dsa presjecaju vrpce i danas se hvale tim infrastrukturnim projektima.

Dakle, ođe je suština da se vratimo političkoj ozbiljnosti i da građani Crne Gore kroz razgovore i dijalog koji vodimo u ovom Parlamentu vide da ođe stanuje makar zera političke obziljnosti. Ne može da se zaustavlja inicijativa opozicije, nemožete kao parlamentarna većina na onaj način da se odnosite prema argumentaciji koju smo iznijeli tokom jučerašnje skupštinske rasprave, a da danas dobijate poruke, ovakve poruke od naših strateških međunarodnih partnera, pa znate li zašto ih dobijate. Zato što ste zamislili da neke stvri mogu da traju u nedogled, ne mogu jer ono što mi vidimo vide i drugi, a obećali smo na startu ovog mandata, ničim kao parlamentarna opozicija nećemo ugroziti evropski put Crne Gore, de god budemo strateški mogli da pomognemo pomoćićemo, ali nemojte da očekujete da nam gurate prst u oko, da narušavate dobro susjedske odnose, da rušite sporazume na koje ste vi potpisali, kad ste sklapali ovu parlamentarnu većinu i da se onda žalite na to kako mi kao opozicija primjećujemo to i kako mi kao opozicija zbog toga vas kritikujemo. Šta je posao opozicije nego da koristi svaku slabost koju pokazuje parlamentarna većina, a vi ste tokom ovih 120 dana pokazali puno slabosti, toliko da to djeluje ne samo neozbiljno, nego toliko neorganizovano da su građani Crne Gore veoma zabrinuti kako će se ovo završiti. Zaduženja su velika, nijesu više to mali novci, to su sad kamate među najvgećim u sklopu zaduženja koja smo imali, vi se ponašate kao kockar koji krizira, jer je pitanje kome će sada naši međunarodni partneri u finansijskim institucijama dati novac za sledeće zaduženje.

Znači, ođe se postavlja pitanje, na koji način ćese finansirati plate i penzije, čije ste povećanje najavili dio toga sproveli. Ko će to da finansira, ako nema nove vrijednosti ekonomskog sistema Crne Gore, pa ljudi pa to je prva lekcija iz ekonomije zato ne morate da budete profesor ekonomije. Zato nam ne treba profesor Milović, pa toliko smo valjda elementarno ekonomski pismeni mi koji smo završili neke visoke škole.

Hvala, potpredsjednice, na razumijevanju koje ste iskazali da se čuje glas opozicije u ovom Parlamentu.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (12.03.24 17:20:17)

Zahvaljujem.

Jedna ispravka navoda prije kolege Pižurice.

Kolega Nikoliću rekli se da smo 2019.godine imali najveći rast, ekonomski rast, 2019.godine ekonomski rast je bio oko 4%- 3,8% zvanično, negdje 3,8% negdje 4%, 4,2% iz raličitih izvora. Znači, 2020.godine najveći pad ikad zabilježen u bilo kojoj ekonomiji regiona i Evrope od 15,3% i to mi nije poenta, nego najveći rast ikad zabilježen u Crnoj Gori se desio 2021.godine 15,3%. Sada kažem da je jezički tako, imali smo rasta svake godine, suština je bitna, a suština i ono što je činjenica to je da je 2021.godine ekonomski rast bio 15,3%.

Izvolite, kolega Pižurica.

MILOŠ PIŽURICA (12.03.24 17:22:12)

Uvaženi kolega Nikoliću, krenuću prvo od dijela koji ste vi rekli oko nepoštovanja opozicije, guranja prsta u oko i u tom dijelu ja želim da Vam kažem da što se tiče mene lično, ali i Pokreta Evropa sad, uvijek ćete imati poštovanje, kako Vi lično, a iskazivanje poštovanja prema Vama lično i prema svakom poslaniku iz vašeg kluba mi iskazujemo poštovanjem prema svakom vašem glasaču. Isto tako kad iskazujem poštovanje prema Vama lično ja iskazujem poštovanje i prema svojim prijateljima ili članovima šire porodice koji su bili ili su i dalje vaši glasači. To će ostati uvijek nepromijenjeno što se tiče i mene lično i Pokreta Evropa sad.

Što se tiče Vaše konstatacije da je prebrzo došlo do formiranja Pokreta Evropa sad tj. do njegovog rasta, ja želim da kažem da tu niste apsolutno u pravu, 30 godina su građani Crne Gore čekali da se Evropa sad pojavi na političkoj sceni Crne Gore, 30 godina su čekali da se promijeni plata sa 192 eura koju ste vi tako uporno držali, penzije od 100 eura. Građani Crne Gore su čekali da neki nazovi kockari koje vi tako nazivate, povećaju plate i penzije u Crnoj Gori, to što vi niste uradili za 30 godina gospodine Nikoliću, ja potpuno podržavam vašu svijest da to što vi tada niste uradili nije bilo dobro za građane Crne Gore. Takđe, vi se pozivate na koronu da je omela rast i privredni razvoj Crne Gore, a u isto vrijeme govorite da je program Evropa sad 1 kriv za povećavanje cijena. Znači, to su dva stava koja su potpuno suprotna. Nije uopšte program Evropa sad 1, gospodine Nikoliću. Ja sam nabrojao korona, suša u svijetu i rat u Ukrajini. To su najveći krivci povećavanja cijena u Evropi, pa tako i u Crnoj Gori.

Što se tiče, opet zaduženja. Vi i dalje govorite kako je Vlada zadužila za 1,7 milijardi, 4,04 milijarde je bilo zaduženje u zadnjim danima Vlade Duška Markovića, 103% bruto društvenog proizvoda. Takođe, što se tiče demokratičnosti i nedemokratičnosti u Crnoj Gori - 06. maja Fridom Haus je Crnu Goru svrstao u kategoriju hibridnih režima u koje je demokratija smanjena, 06.maja 2020.godine, gospodine Nikoliću. Isti taj Fridom Haus je prije nekih 20-ak dana konstatovao poboljšanje demokratije u Crnoj Gori. To su rezultati vlasti DPS-a koja je bila hibridnog režima po konstataciji Fridoma Hausa i Fridom Haus koji je prije desetak dana konstatovao povećanje demokratije u Crnoj Gori i to značajno. To su rezultati gospodine Nikoliću i vlasti Demokratske partije socijalista i vlasti u kojoj glavnu ulogu igra Pokret Evropa sad. Zato gospodine Nikoliću, mislim da je značajna uloga i opozicije u evropskom putu Crne Gore. Mislim da treba svi zajedno da se fokusiramo ka tome, a svakako ja ponavljam da je dobra opozicija samo jedan benefit i za Crnu Goru i zato ja bih vas pozvao da aktivno učestvujete u evropskom putu Crne Gore a ne konstantno vraćanje u prošlost. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (12.03.24 17:26:06)

Zahvaljujem kolega Pižurica.

Riječ ima kolega Nikolić, odgovor na komentar.

ANDRIJA NIKOLIĆ (12.03.24 17:26:13)

Hvala Vam kolegice Popović.

Kolega Pižurica, možda da krenem od ovog posljednjeg na bazi ove vaše sugestije koju ste nam dali, nadam se da se i Vi ne pridružujete upozorenjima Gabrijelu Eskobaru koja je izdao sa predsjedavajućeg stola Andrija Mandić, jer ne bih volio da budete pogrešno interpretirani, pa možda će biti prilike da u nastavku dana i nekim zvaničnim saopštenjem kažete šta mislite o karakteru parlamentarne većine koju predvodi Andrija Mandić a koji je ocijenjen i okarakterisan kao neko ko remeti evropski put Crne Gore. Dakle, autor tih izjava više nije samo Demokratska partija socijalista ili parlamentarna opozicija, sad je autor tih poruka neko ko je prepoznat kao strateški partner ove zemlje dugi niz godina, uključujući i onog strateškog partnera koji je svojevremeno kritikovao vlast Demokratske partije socijalista.

Drugo, govorili ste o tome da je prethodna Vlada i vi, a komentarisala je i potpredsjednica Popović, imala rekordnu stopu rasta od 15%, da, uz napomenu da je to došlo nakon korone kada smo imali pad i životnog standarda, podsjetiću, nismo imali ni turističu sezovu te godine. Dakle, pretpostavimo koliko turistička sezona donosi novca budžetu Crne Gore, pretpostavimo. Znamo koji su to iznosi, na nivou milijardi. Sad, ako nemate taj priliv u budžetu logično je da ćete imati pad ekonomskih aktivnosti i da će prva naredna godina kada korona stane i kada počne ljudi i roba imati značajan ekonomski rast. Evo ja to mogu ovako najprostije da objasnim kao neko ko nije ekonomista. Vlada Duška Markovića se u mandatu od 2016. do 2020.godine gospodine Pižurica zadužila 500 miliona na deset godina po kamatnoj stopi od 2,5%, to za kapitalne projekte. A vaša Vlada se zadužuje da li 700 ili 750, mi ne znamo koliko ste se vi novca zadužili, jeste li se zadužili u eurima ili dolarima, ali znamo da je kamatna stopa po kojoj ste se zadužili tri puta veća od one po kojoj se zadužila Vlada Duška Markovića. Sad vi nama želite da objasnite da se vi zadužujete u finsnsijski stabilnijim uslovima kao bolja ekonomija od one koja je u svim svojim performansama imala bolje uslove za zaduživanje. Pa to su priče koje, rekao sam vam, ako želite da izgledate ozbiljno u ovom Parlamentu onda morate da govorite ozbiljno i morate da govorite argumentima. Najlakše je uraditi ovo što ste vi uradili, ako hoćete to je politički i nefer. Posebno je nefer protiv nekoga ko je 30 godina bio na vlasti pa je zaslužen u nekom trenutku pošao na klupu za rezerve i opoziciju. To niko ne spori, logično je, moralo je jednog dana doći do promjene vlasti, logično, ali mi ničim nismo pokazali da rušimo demokratske principe i demokratske standarde time što smo pokušali da zloupotrijebimo tranziciju vlasti ili da smo na bilo koji način opstruirali Vlade ovdje je problem što su Vlade koje su dolazile nakon 30.avgusta bile tranzicione Vlade i ovo su tranziciona rešenja i ovo je tranziciona Vlada. Ovo nije dugoročno rešenje za političku i ekonomsku stabilnost Crne Gore. U tome je suština i to se vidi u heterogeno postavljenoj parlamentarnoj većini koja nema apsolutno nikakvu sinhronizaciju niti saglasnost oko strateških prioriteta ove zemlje. To je vaš osnovni problem.

Na kraju nemojte da mislite da ste vi napravili čarobnim štapićem neko čudo. To sam vam već rekao. Osmislili ste novu logičku disciplinu prije svega, ne ekonomsku, nego logičku da u Crnoj Gori može da se živi bez rada i jedan broj ljudi je povjerovao u to, ali ta ekonomska platforma svakog dana blijedi, zato što ti ljudi idu u prodavnice, plaćaju račune i mnoge druge dažbine koje su porasle do nevjerovatnih nivoa i visina i zbog toga mi vama sugerišemo da sa nama razgovarate o tim stvarima, a ne da krijete od nas program Evropa sad 2. Donesite gospodine Pežurica program Evropa sad 2 u Skupštini, donesite ga ako ga imate. I vi i ja znamo da ga nemate jer je vaš dojučerašnji potpredsjednik koji je uzgred rečeno političku kampanju na tom programu, samoporažavajuće je priznao nedavno da taj program nikad nije vidio. Šta onda mi politički da mislimo o vama, pa mi se ponašamo vjerujte veoma pristojno u odnosu na ono kako bi se ponašala opozicija prema tako neodgovornoj vlasti. Moram da kažem neodgovornoj vlasti, jer to što ne dozvoljavate da o tim temama razgovaramo u ovom Parlamentu ne možete nam začepiti usta, jer će svakoga dana u ovoj Skupštini da se razgovara o tim temama, svakoga dana. Zato je za vaše demokratske kapacitete bilo bolje i pametnije politički da ste tu temu vi otvorili, a ne da ovako budite dodatnu sumnju ne samo kod vaše političke konkurencije nego kod građana koji već sad počinju da razmišljaju o tome ako nema tog programa Evropa sad 2, ako Vlada i njena radna tijela projektuju da će ekonomski rast do kraja godine biti takav da je nemoguće izdejsstvovati povećanje plata u onom obimu u kojem nam se to obećava. Pa od čega će onda da se obezbijedi taj novac?

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (12.03.24 17:33:24)

Može li jedna prosto proširena rečenica molim vas, samo nemojte složenu i sa tim završite?

ANDRIJA NIKOLIĆ (12.03.24 17:33:37)

Završava.

Ja se plašim gospodine Pižurica da ovaj sumanutu ekonomski populizam vodi ovu državu u nepovoljne finansijske scenarije, a građane na ulice, jer sa više strana počinju da se javljaju zainteresovani za povećanje plata. Zašto? Zato što ste jednom napravili poremećaj u platama. Plate se ne povećavaju, niti se penzije povećavaju onako kako je ekonomski uradila vaša Vlada. To se radi na drugačijim ekonomskim osnovama. Zato kažem bojim se, jer je to nepovoljan scenarijo za Crnu Goru bez obzira što je za nas kao parlamentanu opoziciju povoljno da Vlada ili vladajuća većina zbog toga trpi političku štetu.

PREDSJEDAVALJUĆA ZDENKA POPOVIĆ (12.03.24 17:34:36)

Zahvaljujem, kolega Nikoliću, samo da obavijesti kolege da sam dozvolila prekoračenje zbog toga prekoračenje vremena za diskusiju komentara izlaganja samo zbog toga što smo i dalje u vremenu koje je predviđeno za diskusiju po ovoj tački dnevnog reda. Tako da apsolutno i kolege iz opozicije ispoštovale vrijeme koje je dogovoreno na kolegijumu kod predsjednika Skupštine, a koje se ticalo ove tačke dnevnog reda. Zahvaljujem sada.

Pošto je ovo bio poslednji diskutant sada pitam predstavnika Vlade da li želi dati završnu riječ? Može, naravno izvolite.

Obzirom da predstavnik Vlade ne želi dati završnu riječ zbog zapisnika da konstatujemo da će završnu riječ dati predstavnik Agencije za nadzor osiguranja.

Izvolite.

BRANKO BARJAKTAROVIĆ (12.03.24 17:35:44)

Zahvaljujem.

Poštovanje predsjedavajući i svim poslanicima i onima koji su uzeli učešće u raspravi o ovom Predlogu izmjena i dopuna Zakona o osiguranju barem u onom dijelu koji se odnosi na tržište osiguranja ulogu i nadležnosti Agencije za nadzor osiguranja. Ne bih pojedinačno ulazio u komentare pojedinačnih poslanika, ali otprilike oni su se fokusirali na dva ili tri ključna mjesta koja se tiču Predloga zakona koji je pred vama. Najviše je bilo vezano za maksimalno moguću naknadu koja se predlaže u Predlogu izmjena i dopuna zakona zapravo od tih 1,3% u odnosu na bruto fakturisano premiju osiguranja. Bilo je komentara koji su se ticali broj zaposlenih u Agenciji broja zaposlenih na tržištu osiguranja, odnosno u društvima osiguranje dok je bilo i komentara o potencijalnim monopolima na tržištu osiguranja. Evo pokušaću da u par nekih kratkih crta dam par naš argumenata koji će oponirati nekim stavovima koji su se čuli ovdje, ali na raspravi, a koji čini mi se se pokazuju određeno nerazumijevanje vezano za ulogu i nadležnost Agencije, njeno finansiranje kao i potencijalne monopole koji su se mogli čuti da postoje na tržištu osiguranja.

Što se tiče samo formulacija koja je komentarisana do 1,3% posjetiću vas da u dosadašnjem članu 175. Zakona o osiguranju stoji takođe ista formulacija do 1% u odnosu na bruto fakturisano premijue. To je izvorni prihod Agencije i napominjem više radi javnosti da Agencija nije na državnom budžetu Crne Gore, dakle, ona ima svoje izvore finansiranja i prosto je nezavisno u tom dijelu od finansiranja od javnih finansija države Crne Gore. U tom smislu izraz do 1,3% to je prethodnih zakonskih rešenja i prosto se u istom smislu u komunikaciji sa Sekretarijatom za zakonodavstvo usojila ta uopštena formulacija u tom smislu.

Što se tiče samog potencijalnog povećavanja naknada budite uvjereni da Agencija kada predlaže ovakvo neko zakonsko rešenje ne razmišlja o jednokratnim i jednostranim aktima koje bi ona uradila kao što ste čuli od predstavnika Ministarstva finansija bilo kakav Predlog sa nivoa Agencije u smislu povećavanja potencijalne naknade osiguranja sadašnjih 0,99 na neki veći iznos svakako bi mora biti razmatran prvenstveno od strane Ministarstva finansija, a zatim i od Vlade Crne Gore. Dakle, tu postoji više koraka u odlučivanju o samoj promjeni naknade. Poznajući trendove koji su danas prisutni na tržištu osiguranja rastu premije i snazi tržištu osiguranja uvjeravam vas da Agencija apsolutno nema barem u kraćem roku da uvećava postojeću naknadu osiguranja sa sadašnjih 0,99% ali imajući u vidu sve one argumente koje ste čuli od predstavnice Ministarstva finansija koje ja ponovo potvrđujem moramo staviti potencijalni prostor da u nekom srednjem do na dugom roku Agencija zbog određenih razloga, a vjerujte mi da postoji i veliki inflatorni pritisci u troškove poslovanja Agencije koje osjećamo posebno zadnje dvije godine kao i zbog potencijalnog negativnog efekta koji je primjena novog međunarodnog standarda finansijskog izvještavanja 17 koji se zove ugovor o osiguranju može imati na bilanse osiguravajućih društava u smislu smanjivanja uknjižene premije osiguranja u bilanse. Dakle, mislim da sam razjasnio situaciju vezano za maksimalno moguću naknadu. Naravno, teorijski moguće je postojeća naknada i u novom kontekstu može biti i manja od postojećeg .tako da ova naknada osiguranja se bazira na planovima Agencije za nadzor osiguranja koji su prema zakonu do kraja juna svake tekuće godine i dostavljaju se Ministarstvu finansija i Vladi Crne Gore zajedno sa planom rada na razmatranje i odobravanje. Što se tiče broja zaposlenih u Agenciji mogućih zloupotreba kako su se

mogli čuti potencijalno većih resursa finansijskih koja bi Agencija mogla pribaviti, uvjeravam vas da tu takođe nema mjesta bilo kakvoj zloupotrebi potencijalno dostupnih resursa. Evo iznijeću vam podatak da u odnosu 2020.godinu, a sada smo u 2024.godini agencija je uvećala broj zaposlenih za svega dva, sada imamo 28 zaposlenih lica u agenciji po tome smo najmanja institucija ovoga tipa čini mi se među svim regulatornim tijelima u Crnoj Gori, a daleko manji u odnosu na naše partnerske regulatorne organe u zemljama regiona. Mislim da ste vi predsjedavajući upravo pomenuli da li agencija raspolaže sa nekim uporednim iskustvima vezano za finansiranje regulatornih agencija, tu je vrlo teško odati jedno značajan odgovor koji može nu konkretnim crtama da otkloni veće dile. Zašto? Zato što u bližoj regiji postoje samo osim Agencije za nadzor osiguranja, još dvije institucije toga profila koja nadziru strogo tržište osiguranja, to su Slovenačka Agencija za nadzor osiguranja i Makedonska Agencija za nadzor osiguranja, koji takođe ubiraju naknadu samo sa tržišta osiguranja, u odnosu na premijum osiguranja. Brojne i druge institucije toga profila u regiji, a posebno šire su najčešće univerzalna finansijska regulatorna tijela, koja nadziru ne samo tržište osiguranja nego i bankarski sistem, penzioni sistem i investicione fondove na nekom tržištu. Osnova na koju se bira naknada na tim tržištima je ili bruto fakturisana premija i dodatne naknade koje se vrše na osnovu izvršenih kontrola poslovanja ili aktiva društava za osiguranje. Mi nijesmo mijenjali u tom smislu osnovu na koju se uzima naša naknada, tako da će oni u budućnosti ostati ista u tom smislu tržišni subjekti imaju predvidljivost regulatornog okvira i naglašavan da s obzirom na postojeći broj zaposlenih koji 28 i potencijalna uvećanja koja su nam stvarno i realno potrebna. Imajući u vidu sve ono sa čime se suočavamo i kompleksno zadatka koje obavljao apsolutno neće biti mjesta da se to prelije na krajnje korisnika, odnosno potrošača, odnosno osiguranike. U tom smislu želim da ponovim stavove koje možda nijeste pažnjom ispratili od strane predstavnice Ministarstva finansija koja je to ću sada ponoviti radi javnosti koja je navela da u koliko bi se potencijalno naknada sutra povećala sa 0,99 na 1,3% to bi zasnovano na preliminarni podacima o bruto fakturisanoj premiji osiguranja bio rast sa 1,17 na 1,55 miliona eura. Da bi to približio javnosti, a i vama to u strukturi troškova poslovanja društava za osiguranje u sagregatnom nivou, čini pri postojećoj naknadi od 0,99 -1,5% njihovih ukupnih troškova poslovanja. Ukoliko bismo premijenili ovu maksimalno moguću naknadu od 1,3% to bi bilo povećanje na 1,9% u odnosu na ukupne troškove poslovanja za društvo osiguranja.

Dakle, ispod dva posto što se u praksi smatra ne materijalno velikim troškovima, dakle sa tih do 1,9% troškova ukupnih učešća, ukupnih troškovima poslovanja sasvim sigurno i tako neko povećanje budućnosti neće se osjetiti na troškove, na način da se preko premije osiguranje u raznim proizvodima osigura to može odsjetiti kroz premiju koja će plaćati sadašnji budući osiguranici. Mislim da smo se razjasnili da sam pružio dovoljno detalja vezano za samu naknadu osiguranja, želio bih takođe da napomenem da imam ispred sebe i podatke u ukupnom broju zaposlenih na tržištu osiguranja, nije bilo nikakvog drastičnog pada u broju zaposlenih, bilo je nekih prirodnih oscilacija koje su prisutne na svakom tržištu pa na i ovom dijelu finansijskog tržišta. Navešću podatak da je u 2019.godini, broj zaposlenih bio 877 u društvima osiguranja, 2020.godine je bio 889, 2021.godine 860, dok je 2022.godine bio 835 vidjećemo na osnovu najnovijih izvještaja društava za osiguranje, koliki je broj zaposlenih lica bio u društvima na kraju 2023.godine, ali moja računica od prilike ide nakon 850 lica. Znači, to je manje više jedna stabilna linija i stabilni trend. Ovdje ne računamo i broj zaposlenih koji se nalaze u sekundarnim dijelima tržišta osiguranja, kao što su društvo za zastupanje osiguranja, društva za posredovanje osiguranja, preduzetnici, zastupnici i lica koja su zaposlena u bankama koji rade na poslovima banke zastupanja.

Što se tiče, potencijalnog monopola na tržištu osiguranja u kontekstu osiguravanja našeg vodećeg energetskog preduzeća mislimo da je u pitanju prilično nerazumjevanje materije i mogući nesporazumi. U ovom smislu želim samo da naglasim da smo mi u međuvremenu dogovorili sastanak u Ministarstvu finansija u petak sa uvaženom poslanicom Kaluđerović, na kojoj bi smo da u detalje razmotrili navedeno pitanje. Ono što sasvim sigurno mogu reći da ovim pitanjem bi se trebalo izvorno baviti Agencija za zaštitu konkurencije, ali imajući u vidu da smo imali vrlo preciznu komunikaciju sa njima po ovom pitanju, mogu sa sigurnošću utvrditi da se ne radi o nikakvom monopolu, već da se radi o tako specifičnim i velikim rizicima koji su na strani ponude doveli do sužene ponude, odnosno sužene mogućnosti osiguravanja vrlo specifičnih rizika koja ima EPCG u svom poslovanju, a kojim se na žalost tiču najnovije evropske regulative vezano za ograničeni otisak, odnosno misiju gasova staklene bašte. Prema kojima EPCG se smatra danas prljavom energetskom kompanijom te u tom smislu su premije osiguranja posebno reosiguranja mnogo-mnogo veće nego za one elektro energetske kompanije, nebitno da li državnom ili privatnom vlasništvu koji imaju ugljenički otisak koji je manji od određenog procenta. U tom smislu naglasiću da Termoelektrana Pljevlja često je sa oko 40% ukupne proizvodnje u proizvodnji električne energije i elektroprivrede. Te prema tome to je taj da je ključni detalj koji je uslovio da premija osiguranja, odnosno reosiguranja moraju biti skupljena na međunarodnom tržištu reosiguranja. Znajući podatke na međunarodno tržištu reosiguranje, evo jedan čisti klasičan primjer koliko su se u međuvremenu promijenile okolnosti na međunarodno tržištu osiguranja prema zadnjim dostupnim podacima od 2017.godine do danas cijena direktnog i fakultativnog reosiguranja imovine i odgovornosti je povećana za 160% od čega samo 45% od 2023.godini. To su sve činjenice sa kojima se suočavaju naši osiguravači nebitno koji, koji se moraju prosto uzeti u obzir prilikom osiguranja bilo kojeg

rizika kompanije tog profila kao što je Elektroprivreda Crne Gore. Za sve ostale detalje naravno možemo pričati na dogovorenom sastanku.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (12.03.24 17:47:44)

Gospodine Barjaktaroviću, već ste u prekoračenju od sedam minuta, možete li to da svedete? Je li to to?

BRANKO BARJAKTAROVIĆ (12.03.24 17:47:51)

Mislim da je to to, to su ključni momenti koje sam htio da iskometarišem. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALA ZDENKA POPOVIĆ (12.03.24 17:47:57)

Tako je vi ste danas bili jedini u temi.

Konstatujem da je pretres završen, izjasnićemo se naknadno.

Sjutra počinjemo u 12 sati sa tačkama dnevnog reda pet, šest i sedam.

Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (13.03.24 12:18:24)

Kolege poslanici i poslanice,

Nastavljamo **Drugu sjednicu Prvog redovnog (proljećnjeg) zasijedanja u 2024. godini.** Prelazimo na pretres o **Predlogu zakona o upravljanju otpadom.**

Izvolite, gospodine Lekoviću, Vi ste se javili za riječ.

MOMČILO LEKOVIĆ (13.03.24 12:18:42)

U ime više klubova poslanika, a i našeg Kluba, tražim da se zbog krize Vlade koja je izazvana brutalnim kršenjem zakona, prekoračenjem granica ovlašćenja, te preuzimanjem ovlašćenja, i to po prvi put u istoriji Crne Gore koja pripadaju ministru unutrašnjih poslova, te izbora v.d. direktora na nezakonit način, i to onoga koji po pisanju medija nije prošao poligraf, ponavljam, po pisanju medija - da odmah prekinete današnje zasijedanje. I da to uradite na onaj način kako ste radili i tokom prethodnih puta kada su drugi klubovi poslanika tražili pauzu i tražili odlaganje, jer smatram da nema potrebe da ovdje pravimo cirkus. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (13.03.24 12:19:40)

Prvo, gospodine Lekoviću, ovdje ne pravimo nikakav cirkus. Imamo različite odnose i različita posmatranja u odnosu na mnoge stvari, pripadamo različitim političkim organizacijama, ali svakako da ću izaći u susret zahtjevu sa kojima su upoznati svi.

Prekidam sjednicu, o nastavku sjednice bićete blagovremeno obaviješteni. Hvala vam.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (18.03.24 12:13:41)

Dame i gospodo, poštovani građani Crne Gore, kolege poslanici,

Nastavljamo **Drugu sjednicu Prvog redovnog (proljećnjeg) zasijedanja u 2024. godini.** Prelazimo na pretres o Predlogu zakona upravljanju otpadima. Ovlašćeni predstavnici Ministarstva turizma, ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera je Nenad Vitomirović državni sekretar u Ministarstvu, sa svojim saradnicima.

Pozdravljam ih.

Izjestioci odbora su Darko Dragović, Zakonodavnog odbora i Oskar Huter, Odbora za turizam, poljoprivredu, ekologiju i prostorno planiranje.

Otvaram pretres, da li predstavnik Vlade želi dati dopunsko obrazloženje?

Izvolite, gospodine Vitomiroviću.

NENAD VITOMIROVIĆ (18.03.24 12:14:34)

Poštovani predsjedniče, poštovane poslanice i poslanici,

Pred nama se nalazi jedan od najvažnih zakona za životnu sredinu i za ispunjavanje veoma zahtjevnih aktivnosti i ciljeva u vezi EU direktiva koje prenosimo u naše zakonodavstvo. Mogu slobodno da kažem da ćemo donošenjem ovog zakona biti u porodici razvijenih država, po pitanju zakonske regulative u vezi upravljanja otpadom i da napomenem da je ova djelatnost djelatnost od javnog interesa.

U prethodnom periodu se uočila potreba za poboljšanje upravljanjem otpadom, a za većim stepenom selekcije otpada na mjestu nastanka, većim procentom reciklaže ponovne upotrebe, što je zahtijevalo inoviranje zakonodavnog okvira i planskih dokumenata. Radi pomenutog i radi daljeg usaglašavanja naše zakonske regulative sa regulativama Evropske unije ukazala se potreba za novim zakonom, a Crna Gora je opredjeljujući se za proces evropskih integracija prihvatila obavezu harmonizacije našeg zakonodavnog okvira sa zakonodavnim okvirom Evropske unije. Tokom perioda usvajanja prethodnog zakona do danas, došlo je i do niza izmjena najvažnih EU direktiva, poput Okvirne direktive, Direktive o deponijama, otpadnoj ambalaži, otpadnoj električnoj i elektronskoj opremi i otpadnim baterijama, Direktive o smanjenju uticaja određenih plastičnih proizvoda na životnu sredinu i drugo. Iz tog razloga u Predlog zakona o upravljanju otpadom su transponovane najznačajnije odredbe iz 12 direktiva i jedne regulative, dok će ostale biti transponovane kroz podzakonska akta. U okviru svih ovih novina u EU zakonodavstvu poseban akcenat prilikom izrade Predloga zakona upravljanju otpadom dat je na efiksan organizovan sistem preuzimanje skupljanja obrada

i obrade otpada od proizvoda ambalaže, električne elektronske opreme, baterije akumulatora vozila, ribolovnog materijala od plastike, platike za jednokratnu upotrebu i guma. U vezi s tim, najbolja praksa EU koja je sadržana u Predlogu zakona je program proširene odgovornosti proizvođača sa mjerama koje obezbeđuju da proizvođači, odnosno uvoznici proizvoda, snose finansijske i organizacione odgovornosti za upravljanje pomenutom vrstom otpada. Ovo je jako bitno za Crnu Goru koja uvozi relativno veliku količinu, veliki broj proizvoda koji su obuhvaćeni ovim sistemom proširene odgovornosti, kako bi se stvorili uslovi za održivo upravljanje sa vrednijim materijalima i proizvodima nakon njihove osnovne upotrebe. Znači, proizvođač, odnosno uvoznici ovih proizvoda, su odgovorni za upravljanje otpadom od navedenih proizvoda, u skladu sa EU direktivama.

Jedan od krajnjih ciljeva ovog zakona je da se do 2030. godine dostigne minimum 50% ponovne upotrebe reciklaže otpadnog materijala iz mase sakupljenog otpada domaćinstava. To su materijali kao što su plastika, staklo, papir i metal. Veliki problem u ovoj oblasti su neadekvatni podaci, pa je nužno uspostaviti kvalitetan informacioni sistem za oblast upravljanja otpadom u vezi proširene odgovornosti. U Predlogu zakona o upravljanju otpadom posebna pažnja je posvećena upravo ovom segmentu. Ovim zakonom predviđena je zabrana upotrebe laganih kesa za nošenje od 15 do 50 mikrona debljine zida. Prodavac plastičnih kesa koji prodaje kese preko 50 mikrona plaćaće naknadu, a ta naknada će biti uplaćivana u Fond za zaštitu životne sredine. Novina u odnosu na važeći zakon je formiranje državne inspekcije sa zadatkom bolje implementacija ovog zakona i kontrole lokalnih planova upravljanja otpadom. Jedna od glavnih koristi donošenja ovog zakona je što se njime stvaraju uslovi za primjenu ključnog koncepta cirkularne ekonomije, shodno Sofiskoj deklaraciji i Nacionalnoj strategiji cirkularne tranzicije do 2030. godine. Shodno svemu prethodno navedenom, a uzimajući u obzir činjenicu da akcenat novog Predloga zakona dat cirkularnoj ekonomiji, zakonska rješenja koja su navedena u ovom predlogu podstiču zdrave, održive ekonomske principe i efikasnije korišćenje naših resursa prirodnih. Potrebno je da novi Zakon o upravljanju otpadom bude donesen da bi njegova rješenja implementirali u praksi kako bi na taj način sistem upravljanja otpadom u Crnoj Gori bio efikasan i efektivan, a mi ispunjavali obaveze iz Poglavlja 27 za pristupanje Evropskoj uniji. Hvala.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (18.03.24 12:19:31)

Hvala, gospodine Vitomiroviću.

Da li izvjestioci odbora žele riječ?

Izvjestioci su Darko Dragović i Oskar Huter za dva odbora.

Dakle, izvjestioci ne žele da daju neko dopunsko obrazloženje.

Ko želi riječ prije prelaska na prijavljene, a već imamo prijavljene?

Proceduralno, gospodin Huter.

Izvolite.

OSKAR HUTER (18.03.24 12:20:05)

Predsjedavajući, gospodine Mandiću,

Želim istaći da je i ova šednica, odnosno nastavak počeo bez ikakvog objašnjenja i izvinjenja i želim reći građanima Crne Gore da, kao što vide Parlament je otključan. Promtna reakcija opozicije, u prvom redu Demokratske partije socijalista, je imala svoje dejstvo. Treba naglasiti, ipak, da je nedopustivo da kada god zapne u ovoj parlamentarnoj većini i kada se ispriječi neka politička trgovina ovaj Parlament trpi, trpe građani Crne Gore. Teme koje su prošle nedelje trebale biti diskutovane i o kojima se trebalo govoriti u ovom domu nemaju ama baš nikakve veze sa optužbama i krivičnim prijavama kojima su se čašćavali u sitnim satima sada već tromjesečno oročene Vlade.

Ono što želim istaći je da riječ koju smo čuli kada je ova vlada konstituisana, takođe u sitnim satima, je termin cirkus koji su, takođe, upotrebljavali oni koji su činili i prethodnu parlamentarnu većinu, ali i ovu. Prošla šednica je, čini mi se od gospodina Lekovića koji je zatražio, iz poslaničkih klupa Demokrata, rečeno je bilo da se šednica prekine da se ne bi pravio cirkus. /upadice/ Ne, uopšte nije diskusija veoma je važno da istaknemo zbog čega se sve to radi i čiji je talac ova Skupština. Hvala.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (18.03.24 12:21:59)

Hvala, gospodine Huter.

Evo ako Vam je lakše, sjećam se kao i mnogi građani Crne Gore prije 20-ak godina kada penzioneri prime penzije na Javnom servisu Crne Gore ili tadašnje Televiziji Crne Gore išlo je penzioneri su primili penzije zahvaljujući Vladi Crne Gore koja je bila tada DPS-ova Vlada. Ako vam je lakše i mislite da ova sjednica nastavljen zahvaljujući Demokratskoj partiji socijalista, hvala Demokratskoj partiji socijalista, ali vjerujte da to nije tako.

Prvi prijavljeni za riječ je gospodin Dušan Raičević.

Izvolite, gospodine Raičeviću.

DUŠAN RAIČEVIĆ (18.03.24 12:22:32)

Zahvaljujem, uvaženi predsjedavajući.

Uvaženi predstavnici Ministarstva,

Koristim priliku da vas pozdravim i poželim uspješan rad na današnjem plenumu s obzirom da je ovo već treći pokušaj da danas raspravljamo o ovom predlogu zakona.

Na samom početku dozvolite da informišem crnogorsku javnost da je nepunih pola sata prije početka rasprave o ovom predlogu zakona Zakonodavni odbor raspravljao o slovom i brojem 18 amandmana na Predlog ovog zakona koji su dostavljeni neposredno prije početka plenuma. To dovoljno govori o ozbiljnosti pripreme samog zakonskog rješenja. Pokušaću da dam doprinos u onom dijelu gdje zaista smatram da trebamo da se, ipak, razumijemo i usaglasimo.

Ono što bih želio danas da govorimo jeste da pokušamo u diskusijama da definišemo trenutno stanje u Crnoj Gori. Zabrinjavajuća je činjenica da se otpad sakuplja na samo dvije sanitarne deponije, da svijest o primarnoj selekciji otpada nije na adekvatan način razvijena, da, sa druge strane, procenti reciklaže iz godine u godinu su sve niži. Kad govorimo o tretmanu otpada koji do sada nije bio jasno preciziran i definisan zakonskim rješenjem, a govorimo o otpadu koji je kao nus proizvod iz postrojenja za tretman otpadnih voda tj. kanalizacionom mulju, te moramo govoriti i o činjenicama da plan upravljanja otpadom, kao takav, je bio oročen do 31.12. 2020. godine, iako znamo da on još uvijek jeste na snazi. Sa druge strane moramo se usaglasiti oko još jedne činjenice, a to je da je radna grupa koja je konstituisana sa ciljem da se pripreme izmjene i dopune ovog zakonskog rješenja, formirana 05.04.2018. godine, da je vrlo malo urađeno u ovom periodu. Danas mi govorimo ovdje o zakonskom rješenju koje će biti samo puko zadovoljavanje određene forme koja je neophodna da bude zadovoljena s obzirom na Poglavlje 27 i svih onih obaveza koje čekaju Crnu Goru. Sa druge strane ono što nas posebno zabrinjava jeste ogroman broj odredbi sa odloženom primjenom neke čak u posljednjem kvartalu 2025. godine, dok većina nekih podzakonskih akata se planira donijeti tj. krajem 2027. godine.

Postavlja se pitanje kakvo ćemo mi to danas zakonsko rješenje dobiti. Da li ćemo dobiti kvalitetno zakonsko rješenje koje će uticati i na promjenu svijesti građana Crne Gore? Moramo se složiti da je upravo svijest ona koju moramo mijenjati, navike koje se moraju dodatno prilagođavati zakonskim rješenjima. Ono što, takođe, jeste problematično je nastojanje da prihvatimo zakonsko rješenje razvijenih sistema koji predstavljaju apsolutnu nadogradnju na ono što se već primjenjuje, a tiče se i primarne selekcije i razvijene svijesti o reciklaži koju, nažalost, mi ovdje u Crnoj Gori nemamo.

Sa druge strane, da je situacija prilično zabrinjavajuća potvrđuju i podaci sa kojima raspolazem. Konkretno, da se komunalni otpad deponuje na dvije sanitarne deponije i to preko 56% se doponuje na sanitarnoj deponiji u Podgorici i sanitarnoj deponiji Možura u Baru, koja je kao takva definisana kao sanitarna deponija za cijelo crnogorsko primorje. Konkretno u 2023. godini na sanitarnoj deponiji Možura je deponovano 96.435 tona različitog otpada ili 8.440 tona više u odnosu na 2022. godinu tj. 9,59% više u odnosu na uporedni period 2022. godine. To dovoljno govori da mi kao država nijesmo definisali strategiju kako i na koji način da idemo, prije svega, u pravcu smanjenja otpada, odnosno količina ovog otpada. Sa druge strane i to što se sakupi postavlja se pitanje kako, na koji način se tretira, da li se adekvatno obrađuje i da li mi, od nečega što su razvijene evropske države već prihvatile, resurs koristimo na adekvatan način ili je otpad u Crnoj Gori još uvijek tretiran kao trošak što za domaćinstva, što za komunalna preduzeća koja se bave sakupljanjem i odvođenjem komunalnog otpada.

Ovdje moram napomenuti još jednu ozbiljnu prepreku, jedan ozbiljan izazov sa kojim se susrijećemo na početku ove već kalendarske godine, govorim o Granskom kolektivnom ugovoru koji tretira oblast sakupljanja, odnosno rad komunalnih preduzeća, koja će morati da isplaćuju zarade svojim zaposlenima uvećane za preko 35%. Sve ovo kad saberemo moramo da shvatimo i da je ozbiljnost problema sa kojim smo suočeni mnogo veća nego li što je to definisano u samom obrazloženju ovog zakona.

Takođe, želim da istaknem, govorili smo o nekim odloženim primjenama samog zakona, mene lično, a i mnoge moje kolege predstavnike lokalnih samouprava zabrinjava činjenica da određene odredbe ovog zakona, koje su obaveza lokalnih samouprava, se primjenjuju sad i odmah. Sa druge strane odložene su primjene određenih zakonskih rješenja za one koji bi trebali na neki način da doprinesu smanjenju upravo ovih problema sa kojima se mi susrijećemo i o kojima danas govorimo.

Ako, između ostaloga, dozvolite da prokomentarišem da su članom 21 stav 2 definisane određene obaveze opština, postavlja se pitanje da li su opštine u mogućnosti da obezbijede neophodnu infrastrukturu i da započnu sa primjenom ovog zakonskog rješenja 01. januara 2025. godine. Rekao sam da odlaganje primjena proširene odgovornosti proizvođača otpada ide i do tri godine. Vi ste, gospodine Vitomiroviću, govorili o tome da je Crna Gora zavisna od uvoza. Postavlja se pitanje da li ćemo mi kroz ovo zakonsko rješenje u naredne dvije godine svjesno stimulisati uvoznike i osloboditi ih odgovornosti koja stupa tek na snagu od 2027. godine.

Takođe, članom 28 je definisano da se definišu i određeni programi, odnosno planovi za sprečavanje nastanka otpada, nije jasno ni precizno definisano ko priprema ovaj plan, niti koga donosi.

Članom 30 stav 4 tačka 12 definisan je način upravljanja kanalizacionim uljem, u skladu sa članom 29 tog zakona, je u kompletnoj suprotnosti sa članom 29 stav 5 tj. *Ministarstvo obezbjeđuje uslove i stara se o sprovođenju plana upravljanja kanalizacionim uljem*. Podsjećanja radi, crnogorska javnost to već dobro zna, znaju to posebno moje kolege sa crnogorskog primorja iz Budve, i iz Tivta da se kanalizacioni mulj, kao nus proizvod, iz postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda pod okriljem noći izvozi za susjednu Albaniju, te se generišu dodatni troškovi za ta preduzeća tj. za preduzeća koja upravljaju postrojenjima za prečišćavanje otpadnih voda.

Član 42 stav 5 definiše registar sakupljača otpada, a ne definiše da se upisuju fizička lica, odnosno individualni sakupljači otpada koji sakupljaju sortirani, neopasan otpada na teritoriji jedinice lokalne samouprave. Na osnovu čega ova fizička lica, odnosno individualni sakupljači otpada, mogu da sakupljaju sortirani neopasni otpad na teritoriji jedinice lokalne samouprave? Ovo zaista jeste jedno ozbiljno pitanje.

Član 43 stav 3 tačka 6 - *saglasnost nadležnog organa lokalne uprave na čijoj teritoriji će se vršiti sakupljanje ukoliko se sakupljanje otpada odnosi na komunalni otpad*, neophodno je dodati i neopasni građevinski otpad s obzirom da i ova kategorija kao vrlo ozbiljan izazov za jedinice lokalne samouprave treba na adekvatan način biti definisana.

Ono što zaista predstavlja ozbiljnu dilemu i ozbiljan izazov govorio sam o obavezama koje se ovim zakonskim rješenjem definišu za jedinice lokalne samouprave. Član 62 stav 5 kaže - *proizvođač ambalaže i ovlašćeni zastupnik proizvođača ambalaže koji nema sjedište u Crnoj Gori dužan je da postupa u skladu sa članom 14, 15 i 16 ovog zakona, tj proširena odgovornost proizvođača*. Ovo bi bilo dobro da nije članom 122, stav 4 odložena primjena na period od 36 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona. Složićete se sa mnom, što je mnogo mnogo je. Mi ovim zakonskim rješenjem trebamo da ponudimo adekvatnu metodologiju za rješavanje toliko nagomilanih problema u ovoj oblasti, podsjećamo i na kritike nevladinog sektora koji je jasno definisao da je bilo neophodno zbog silnih izmjena i evropske regulative i čestih djelovanja na sam predlog zakona organizovati novu stručnu javnu raspravu kako bismo se svi mi ovdje prisutni i cjelokupna crnogorska javnost, i laička i ona stručna, upoznala sa izmjenama ovog zakonskog rješenja. Nažalost, izostala ja ova javna rasprava, pozivamo se na određeni konsultativni sastanak kao valjani momenat gdje vi konstatujete da je javnost upoznata. Sve ovo nas navodi na zaključak da je ovaj Predlog zakona koji je ovdje danas pred nama samo puko zadovoljavanje određene forme, svjesni činjenice da je to neophodno da bude usaglašeno sa našom evropskom agendom, Poglavljem 27, ali postavlja se pitanje da li ovakvo zakonsko

rješenje nudi adekvatnu metodologiju za rješavanje toliko nagomilanih problema o kojim sam ukratko govorio. Hvala.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (18.03.24 12:36:05)

Hvala Vam gospodine Raičeviću, govorili ste trinaest i po minuta.

Samo da konstatujem zbog podjele vremena da znamo trinaest minuta ste potrošili vašeg poslaničkog kluba. Da li želite Vi odgovor?

Izvolite, gospodin Vitomirović.

NENAD VITOMIROVIĆ (18.03.24 12:36:28)

Gospodine Raičeviću, poslanice, sve što ste rekli ima logike, međutim, moramo se vratiti malo u nazad. Da bi krenuli u rješavanje ovih problema moramo imati krovni zakon. Nakon ovog krovnog zakona imamo 45 akata koje moramo donijeti, a to ne možemo u jedan dan i odmah, a vrijeme, nažalost, smo izgubili u prethodnom periodu. Što se odredbi zakona tiče, ovo odlaganje primjena upravo govori da je ovaj zakon odličan, jer da bi sproveli ono što je u ovom zakonu napisano zaista trebamo vrijeme.

Što se tiče samog sprovođenja u slučaju da ga ne sprovedemo nije kriva ni izvršna ni zakonodavna, nego cijelo društvo, jer ovo je pitanje svih u Crnoj Gori, nije pitanje samo ekonomije, već zaštite života, zdravlja i upravljanja prirodnim našim resursima. Što se lokalnih komunalnih preduzeća tiče oni su i po važećem zakonu imali obaveze koje su trebali da ispune. Svi planovi o kojima ste pričali, o naknadi, će proizaći iz drugog strateškog dokumenta koji dolazi nakon ovoga, a to je državni plan upravljanja otpadom. Što se tiče sakupljanja, organizovanog sakupljanja, može samo da bude od pravnog lica ili od preduzetnika. Znači, fizička lica ne. Ovaj zakon je definisao na koji način oni to mogu da rade. Naravno, da se zahvalim svima onima koji su učestvovali u izradi ovog zakona u prethodnom periodu. Hvala.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (18.03.24 12:38:09)

Hvala, gospodine Vitomiroviću.

Da li želite komentar? Izvolite.

DUŠAN RAIČEVIĆ (18.03.24 12:38:45)

Zahvaljujem, gospodine Vitomiroviću.

Ono što ćemo se složiti jeste da se na ovo zakonsko rješenje neopravdano dugo čeka i upravo zbog te činjenice smo očekivali da će zakon kao takav ponuditi određena promptna rješenja. Ako mi kažete da ove odložene primjene zakona koje se tiču obaveza na strani proizvođača moraju da budu odložene za period od 36 mjeseci smatram da je to previše dugo, da mi time otvaramo ozbiljan prostor ovom uvozničkom lobiju, ne mijenjamo svijest i ne nudimo konkretna rješenja onda kada su nam potrebna, potrebna su nam sada. Zaista podržavam i nastojanje da se izradi i strategija, državna strategija o upravljanju otpadom, jer iz te strategije trebaju da proisteknu i lokalni planovi i strategije za upravljanje otpadom. Postavlja se pitanje kada će biti izrađena državna strategija za upravljanje otpadom kako bismo mogli da napravimo neku procjenu u kom periodu možemo doći do kreiranja lokalnih planova za upravljanje otpadom. Hvala.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (18.03.24 12:39:54)

Hvala gospodine Raičeviću.

Sledeći prijavljeni je Momčilo Leković. Izvolite, poslanice Lekoviću.

MOMČILO LEKOVIĆ (18.03.24 12:40:01)

Zahvaljujem, predsjedniče Mandiću.

Poštovane kolegice i kolege poslanici, poštovani građani Crne Gore,

Postoji jedna izreka starih Indijanaca koja kaže - Dobro se ponašaj prema zemlji nije su ti je dali roditelji nego su ti je pozajmila djeca. Dakle, zemlju ne nasljeđujemo od naših predaka, mi je pozajmljujemo od naše djece. Smatram da mi koji predstavljamo jednu novu generaciju političara i donosioca odluka moramo upravo na ovaj način razmišljati, funkcionirati i donositi te važne odluke, jer se sve te odluke tiču budućnosti naše zemlje i budućnosti naše djece.

Ovaj Predlog zakona o odlaganju otpada i jeste jedna od takvih odluka, odluka koja determiniše u kojem pravcu ćemo se kretati u narednim godinama, na koji način ćemo upravljati otpadom i na koji način ćemo se truditi da ga bude što manje. Što je manje otpada naša zemlja će biti bolja, čistija i zdravija. Ovaj zakon je važan jer je usmjeren, prije svega, na prevenciju otpada koja je prioritet, a takođe i krči put prema cirkularnoj ekonomiji. Dva su, po meni, aspekta, odnosno problema koja bih izdvojio u našem društvu kada je u pitanju odlaganje otpada. Prije svega svijest građana koja je, nažalost, na jako niskom nivou i slobodno mogu reći bez ustezanja da se u proteklim decenijama gotovo ništa nije radilo ili se radilo veoma malo da se ta svijest promijeni i da se unaprijedi. Dakle, mi danas kao kad se malo dijete uči da hoda učimo građane da hodaju, odnosno kako da na pravilan način odlažu otpad.

Sa druge strane, takođe, jedan od značajnih problema je infrastruktura. Slušao sam prošle nedjelje u ovom domu dosta tih nekih konstatacija i priča da nam je do 2020. godine ekonomija bila značajno u usponu. Evo sve da je to bio slučaj interesuje me, a kako ćemo da kažemo za odlaganje otpada i za kompletnu tu problematiku, da li nam je ti to bilo u usponu. Pa mi do 2020. godine nijesmo imali rijeku koja nije bila devastirana, nijesmo imali jezero koje nije bilo zagađeno, nijesmo imali morsku obalu koja, takođe, nije bila devastirana i uništena, nismo imali nacionalni park u kojem nije postojala bar jedna velika ekološka crna tačka. Mi danas nemamo grad u Crnoj Gori koji nema bar jednu veliku crnu ekološku tačku. Pronašao sam negdje podatak da ih mi trenutno u Crnoj Gori imamo oko 400. Pazite, u ovako malenoj zemlji 400 crnih ekoloških tačaka i to u zemlji koja je 1991. godine proglašena za ekološku i zemlji u kojoj je turizam glavna privredna grana. To je, po meni, veoma porazno i to je vrlo katastrofalno. Nažalost, nijesam stigao da odštampam neke fotografije, kao i uvaženi poslanik Knežević na prošlom zasijedanju, pa da pokažem kako izgledaju te crne ekološke tačke.

Gospodin Radunović mi je svjedok kad smo putovali zajedno u Austriju, kad smo poletjeli tim avionom, znate prvo šta sam ugledao, ugledao sam onaj mulj kod KAP-a, onaj crveni basen koji je atomska bomba ekološka, slobodno mogu reći, u Podgorici. Sve su to neki katastrofalni podaci i katastrofalne posljedice koje se nijesu desile od 2020. godine pa ovamo, nego koje su se desile mnogo toga prije. Takođe, u Crnoj Gori danas imamo samo 13 reciklažnih dvorišta. Podaci govore da zemlja gubi na desetine milione eura dok se priroda zagađuje, jer prosto nemamo reciklažu i ne vrši se selekcija otpada.

Podsjetiću i da zbog pristupnih pregovora i obaveza prema EU Crna Gora bi i to 2030. godine, kako ste i rekli, trebalo da reciklira najmanje 50% komunalnog otpada. Pazite sad na ovaj podatak koji sam, takođe, pronašao, u 2022. godini reciklirali smo pola odsto otpada, a treba za samo pet godina da dosegne ovaj nivo od 50%, a gdje su, takođe, druge zemlje u odnosu na nas, to je jako bitno da se ovako malo poredi, gdje je svijet, gdje je Evropa. Njemačka je, naravno, prva na listi po količini recikliranog otpada gdje je 68% stanovništva reciklira, Južna Koreja je druga po toj količini, ova zemlja je u projekat Zeleni rast uložila čak 2% svog BDP-a koji je zajedno sa drugim javnim inicijativama uspio da postigne stopu od čak 59% recikliranog otpada, treće mjesto po količini otpada dijele Slovenija i Austrija, ove zemlje uspijevaju da recikliraju čak 58% svog otpada. Upravo sam bio, kao što rekoh, u Austriji i slobodno mogu da kažem da je to druga dimenzija, ne druga država i drugi kontinent, nego druga dimenzija kada je u pitanju svijest i kada je u pitanju odlaganje otpada u odnosu na Crnu Goru. Unapređenje sistema recikliranja i edukacija građana o važnosti odgovornog postupanja sa otpadom predstavljaju, po meni, ključne korake ka ostvarenju ciljeva čistijeg i zdravijeg okoliša u Crnoj Gori.

Na kraju zaista čvrsto vjerujem da ovaj zakon neće ostati samo slovo na papiru. Iskreno vjerujem da će se uz proaktivnu ulogu ovog Parlamenta, nas poslanika, pa bilo iz vlasti bilo iz opozicije, evo nećemo zamjeriti sve to što se dešavalo u proteklih dvije decenije, očekujemo podršku kada je u pitanju ovaj zakon i kada su svi zakoni koji se tiču budućnosti naše zemlje, jer po meni, upravo sad taj momenat i taj trenutak, da adekvatno upravljanje otpadom postane imerativ za očuvanje naše zemlje i to u korist onih, kao što rekoh na samom početku, od kojih smo je samo privremeno pozajmili. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (18.03.24 12:47:09)

Hvala Vam, gospodine Lekoviću.

Sljedeća prijavljena za riječ je gospođica Bojana Pićan.

Izvolite, poslanice Pićan.

Zahvaljujem, predsjedniče.

Uvažni građano Crne Gore, dame i gospodo,

Kao što smo čuli danas je pred nama jedan važan zakon Zakon o upravljanju otpadom koji se tiče zaštite životne sredine. Otpad predstavlja jedan od najvećih izazova sa kojima se suočavamo, posebno mi koji se bavimo turizmom. Njegovo prisustvo duž putnih pravaca, rijeka i jezera stvara negativne percepcije o našoj zemlji, a same štetne materije u otpadu utiču na zdravlje ljudi. Dolazi do povećanja troškova zdravstvenog osiguranja, odsustva sa posla, pa samim tim postoje jasne reperkusije po ekonomiju u cjelini. Cilj novog Zakona o otpadu je uspostavljanje efikasnog sistema upravljanja otpadom koji podstiče reciklažu, smanjenje otpada i odgovornije postupanje. Implementacija ovog zakona trebalo bi da podrži razvoj cirkularne ekonomije, gdje otpad postaje resurs, a ne prosti nus proizvod.

Kratko bi se zadržala na cirkularnoj ekonomiji. Naime, smatram da će ona biti jedino moguća ako sve ciljeve cirkularne ekonomije inkorporiramo u sve javne politike, a njene prakse postanu dio svih sektora na svim nivoima vlasti. Znači, radi se o jednoj izazovnoj oblasti, jer u našoj zemlji i dalje dominira taj linearni model privrede, mi prosto kupimo nešto, koristimo, a zatim i bacimo. Mislim da je važno da se fokusiramo na reciklažu i da domaćinstva počnu da vrše selekciju otpada. Reciklaža sirovina posebno je važna za ekonomiju jer se smanjuju rizici vezani sa snabdijevanjem, posebno kada govorimo o nestabilnim cijenama, nedostupnosti resursa i zavisnosti od uvoza. Mi znamo daje Crna Gora zemlja koja je uvezno zavisna, pa je recimo zato u našoj zemlji inflacija hrane iznad stope inflacija hrane koja postoji u zemljama Evropske unije. Međutim, iako smo imali slična zakonska rješenja u prošlosti kao društvo nijesmo uspjeli da promijenimo svoje loše navike. Postali smo ekološka država na papiru još davne 1991. godine, imali smo zakonska rješenja, ali ta zakonska rješenja nijesmo primjenili u praksi. Ovaj zakon u odnosu na svoje prethodnike promovise odgovornost svih aktera u lancu upravljanja otpadom, od proizvođača preko distributera do industrije. Pohvalila bih proširenje odgovornosti proizvođača na plastične proizvode za jednokratnu upotrebu. Sa druge strane mi našim proizvođačima ne stavljamo okove oko vrata, jer nudimo im jedan nivo fleksibilnosti. Te obaveze iz proširenog programa odgovornosti mogu da obavljaju samostalno sa drugim preduzećem ili čak da se uključe u kolektivan sistem sakupljanja otpada, reciklaže itd. Jedan od izazova u vezi sa ovim zakonom su postavljeni indikatori, koje možemo teško postići. Detaljnije na kratak rok predviđamo sljedeće - do 31. decembra 2024. godine, treba da sakupimo najmanje 45% od prosječne godišnje mase električne i elektronske opreme, koju mi stavimo na tržište posljednje tri godine itd, da sad takstativno ne nabrajam sve datume.

Jedno je sigurno, ovaj zakon je u skladu sa Zelenom agendom za Zapadni Balkan, u skladu je sa direktivama Evropske unije. Pohvalno ke što imamo zacrtane ciljeve, ali smatram da nemamo adekvatnu podlogu. Mi smo ambiciozni, ali da li smo realni to će vrijeme pokazati. Kada su u pitanju lokalne samouprave one imaju mogućnost zajedničkog upravljanja otpadom, ali je pitanje da li su to pravo zaista koristili u prethodnom periodu ili su usmjerene na sebe. Novitet su naknade koje lokalne samouprave moraju plaćati ako privremeno skladište komunalni otpad duže od godinu dana. Time želimo da demotivise naše lokalne samouprave od te linearne ekonomije i da ih podstaknemo na cirkularnu. Ovim zakonom se povećavaju troškovi za proizvođače, uvoznike električnih i elektronskih proizvoda, vozila, baterija, akumulatora itd. Na prvi pogled povećanje troškova je teret, ali zapravo naši proizvođači i uvoznici mogu da imaju dugoročne koristi. Kroz efikasno recikliranje, ponovnu upotrebu, proizvođači i uvoznici ovih proizvoda mogu da smanje svoje troškove na dugi rok, kroz smanjenje količine otpada koji trebaju odlagati i obraditi. Takođe, implementacija održivih praksi može doprinijeti poboljšanju imidža brenda i stvaranje dodatne vrijednosti za potrošače, koji sve više cijene kompanije koje su društveno odgovorne. Posebno ističem društveno odgovorne kompanije, jer naime, nije društveno odgovorno poslovanje ukoliko određena kompanija otplati porez, već treba na neki način da doprinese zajednici, posebno kompanije koje vrše eksploataciju rudnog bogastva, smatram da je kod njih zagađenje na nešto višem nivou, samim tim treba da postanu društveno odgovorniji.

Za kraj, kada želimo već promjene mislim da treba da krenemo od sebe samih i da se aktivno uključimo u implementaciju ovog zakona. Recimo mi u Parlamentu ne vršimo reciklažu papira koji svi koristimo, pa može da krenemo od toga, malim koracima ka velikom cilju.

Takođe, šta kao građani možemo da uradimo, možemo telefonom da snimimo nelegalne deponije i prosljedimo fotografije nevladinoj organizaciji Cellula putem otvorenog portala. Mislim da bitno da imamo registar divljih deponija, pa samim tim na taj način ćemo moći da upravljamo njima, recimo tamo gdje je nekad bila deponija, možda danas da bude igralište, park ili neko odmaralište. Za kraj, podijelila bih sa vama jednu lijepu rečenicu, naime - ne postoji otpad samo vrijedni resursi na pogrešnom mjestu. Nadam se da ćemo mi te vrijedne resurse znati da prepoznamo i privesti ih namjeni. Hvala.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (18.03.24 12:54:08)

Hvala, poslanice Pićan, evo zamjenica generalnog sekretara gospođa Vuković, me obavještava da su u Parlamentu naše službe organizovale recikliranje papira, pa da pošaljemo poruku svim građanima Crne Gore, da svak na svom nivou što može da uradi vezano za otpad neka uradi.

Sljedeći prijavljeni je gospodin Damir Gutić.
Izvolite.

DAMIR GUTIĆ (18.03.24 12:54:35)

Hvala vam.

Uvažene poslanice i poslanici, poštovani predstavnici Vlade,

Danas je na redu jedan veoma važan zakon koji treba da čitavu jednu oblast kakava je oblast upravljanja otpadom svede u okvire koji će biti bolje definisani od dosadašnjeg rješenja. Imajući u vidu da danas pričamo o potpuno novom zakonu, ne o izmjenama i dopunama zakona, već potpuno novog zakona koji će zamijeniti Zakon o upravljanju otpadom iz 2016. godine. To znači da postoji velike izmjene u odnosu na važeći zakon, i potrebno je sagledati da li novo zakonsko rješenje ima dobar balans između onog što Crna Gora treba da postigne u ovoj oblasti, kako bi sačuvala svoj biodiverzitet, između onoga što su kriterijumi pristupanju Evropskoj uniji i onoga što možemo implementirati i praktično, imajući u vidu potrebna materijalna sredstva za to. Bez obzira na cijenu koštanja disciplina u oblasti upravljanje otpadom treba biti potpuna jer će svako odlaganje izazvati kaznu koju nam sprema ekologija.

Mi u Bošnjačkoj stranci sa time nemamo dilemu. Treba reći da se izmjene zakona ili novi zakon čekaju već pet godina, te da smo dobili zakon koji je djelimično usklađen sa evropskom pravnom tekovinom, jer nijedan od relevantnih evropskih propisa, izuzev Direktive o pošiljkama otpada, nije u cjelosti prenesen. Posebno zabrinjava što je donošenje podzakonskih akata kojima će se vršiti dalje usklađivanje odloženo za četvrti kvartal 2025. godine, a neka i za četvrti kvartal 2027. godine, čime dolazimo u situaciju da transponovanje evropskih akata ovaj zakon vršimo punu deceniju što odmah za sobom povlači pitanje kada će se ostvariti implementacija ovih propisa. Čekanjem novog zakona ušli smo u četvrtu godinu u kojoj ne postoji državni plan upravljanja otpadom, pa samim tim ni lokalni planovi upravljanja otpadom, što znači da su i sve lokalne odluke istekle, pa se otpadom u Crnoj Gori, u određenom smislu, stihijski upravlja. Nijesu urađeni ni planovi prevencije otpada na lokalnom nivou, a što su zahtjevi evropskog zakonodavstva i prvi važan korak ka izgradnji kulture reciklaže i cirkularne ekonomije.

Kada je riječ o ovom predlogu zakona o upravljanju otpadom, sama izrada ovog zakona bila je netransparentna, bez održane javne rasprave na kojoj se zainteresovana javnost mogla upoznati s predlogom. Iako za mnoge probleme u Crnoj Gori koji u dužem vremenu nijesu riješeni kažemo da su sistemski, problem upravljanja otpadom jeste sistemski problem i zahtijeva sistemsko rješenje. Za to je potrebna intenzivnija i sveobuhvatnija saradnja državnih i lokalnih nosilaca vlasti kao i edukacija i učešće građana i privrede. Većina lokalnih samouprava ne uspijeva da se izbori sa otpadom koji stvaraju, a na državnom nivou ne postoje konkretne instrukcije ko je zadužen i za šta u kompleksnom sistemu prikupljanja, sortiranja i recikliranja otpada, što uzrokuje da već godinama nema napretka u povećanju stopa reciklaže. Na teritoriji Crne Gore od 13.812 kvadratnih kilometara zvanično je popisano čak 346 neuređenih odlagališta otpada od čega se mnoga nalaze pored puteva, pored rijeka i tome sl. Trenutno se oko 56% otpada odlaže na samo dvije sanitarne deponije i to u Podgorici i Baru dok se 21% nalazi na privremenim deponijama.

Takođe, jedinice lokalne samouprave nijesu organizovale upravljanje neopasnim građevinskim otpadom u skladu sa Zakonom o upravljanju otpadom. Vrijedan otpad od građenja i rušenja trenutno se odlaže na deponiji Mojanski krst ili je možda i ona van funkcije ili se nelegalno odlaže, a istovremeno postoji potreba za građevinskim materijalom za infrastrukturne projekte.

S druge strane, novo ambiciozno evropsko zakonodavstvo od Crne Gore kao kandidata za članstvo u Evropskoj uniji zahtijeva da lokalne vlasti ubrzaju u narednim godinama kako bi se razvijale politike prevencije i ponovne upotrebe otpada kako bi odvojeno sakupljanje otpada dominiralo, kvalitetna reciklaža bila pravilo, a odlaganje na deponije bilo svedeno na nužni minimum. Ciljevi postaju sve zahtjevniji. Tu imamo nove minimalne stope reciklaže koje se odnose na ambalažu, komunalni otpad, plastiku, drvo, obojene metale itd.

Kada je riječ o plastičnom otpadu koji je jedna od ključnih tema u ovoj oblasti kojoj se države članice Evropske unije bave, Crna Gora ne ide u korak sa trendovima u Evropi, koji nalažu smanjenje uticaja određenih plastičnih proizvoda na životnu sredinu, zabranu upotrebe plastičnih proizvoda za jednokratnu upotrebu za koju su dostupne pristupačne održivije alternative. Cilj je prikupljanje 90% recikliranih plastičnih boca do 2029. godine.

Zbog pristupnih pregovora i obaveza prema Evropskoj uniji, Crna Gora bi do 2030. godine trebalo da reciklira najmanje 50% komunalnog otpada. Međutim, prema podacima Uprave za statistiku, u 2022. godini proizvedeno je 336.000 tona raznog otpada od čega je reciklirano samo nešto preko hiljadu tona, što je manje od pola procenta.

Kao rezultat toga, ne samo da se dodatno degradira životna sredina, podstiču klimatske promjene kroz povećanje emisije gasova sa efektom staklene bašte i uništavaju prirodni resursi, koji bi inače ostali očuvani da se više reciklira iz postojećih otpadnih materijala već se gubi ogromna ekonomska i novčana vrijednost sirovina pogodnih za reciklažu samo iz razloga jer se otpadom ne gazduje na pravi način. Ključni uzročnici ovog hroničnog stanja jesu neprilagođena infrastruktura za reciklažu jer dominantno učešće ima infrastruktura za odlaganje miješanog otpada, nedostatak edukacije građana i privrede o važnosti recikliranja, nedostatak efikasnog sistema sakupljanja i sortiranja materijala, nedostatak naprednih tehnologija za recikliranje i tretman otpada, nedovoljna kontrola, kao i nedostatak finansijskih podsticaja za reciklažu. Ovim aspektima zakon se nije bavio, a na svakom od ovih nedostataka treba raditi kako bi se u ukupnom efektu stanje popravilo.

Ono što je pozitivno u Predlogu zakona jeste plaćanje naknade za upotrebu laganih plastičnih kesa čime bi trebalo da se obeshrabri upotreba istih. Važno je i to što se uvodi naknada za deponovanje miješanog komunalnog otpada jer će prema zahtjevima Evropske unije Crna Gora morati značajno da smanji količinu otpada koji se šalje na deponije, kao i oslobađanje od plaćanja naknade za privremeno skladištenje neopasnog građevinskog otpada kod onih subjekata koji prerađuju taj otpad u skladu s ciljevima koji se odnose na reciklažu i ponovnu upotrebu. Nadam se da će se upravljanje neopasnim građevinskim otpadom poboljšati jer jedinice lokalne samouprave nijesu dosad organizovale njegovo upravljanje u skladu sa zakonom.

Ako navedene odredbe predloženog zakona budu dosljedno implementirane biće stvoreni podsticaji da se privredni subjekti okrenu ka reciklaži koja bi dugoročno mogla da postane konkurentna u poređenju s odlaganjem otpada. Da bi sistem reciklaže počeo da funkcioniše, rad inspekcijskih organa mora da bude unaprijeđen, a što predloženi tekst zakona predviđa kroz uvođenje tzv. državne komunalne inspekcije. Inspekcija treba kontinuirano da sprovodi aktivnosti na praćenju postupanja građana sa otpadom, sprovođenjem nadzora toka otpada od mjesta nastanka do mjesta konačne obrade, izbjegavanju i smanjivanju količine proizvedenog otpada. Ipak, tek ostaje da se vide efekti njihovog rada. Korak naprijed je i obaveza plaćanja naknade za one jedinice lokalne samouprave koje ne obezbijede lokaciju za privremeno skladištenje komunalnog otpada, odnosno koje skladište komunalni otpad duže od godinu na lokaciji za privremeno skladištenje komunalnih otpada. To je slučaj sa većinom opština u Crnoj Gori.

Navedene naknade biće privremeni prihodi Fonda za zaštitu životne sredine koji će biti u obavezi da ih namjenski koristi i investira u projekte koji se tiču upravljanja otpadom u skladu sa evropskim propisima. Ono što ostaje nejasno je to kako je zamišljeno uspostavljanje depozitnog povratnog sistema za ambalažu jer je ovaj sistem uveden kao mogućnost privrednom društvu koje upravljanja organizovanim sistemom prikupljanja, sakupljanja i obrade otpadne ambalaže. Ostaje, takođe, otvoreno pitanje troškova sprovođenja mjera koje predviđa zakon. Dakle, nemamo ekonomsku aproksimaciju sprovođenja mjera predviđenih zakonom. To jesu velike cifre i da bi zadovoljili određene kriterijume u procesu pristupanja Evropskoj uniji radi se o milijardama eura koje se u krajnjem prenose na krajnjeg korisnika, odnosno na građane.

Takođe, smatram da podatak koji se odnosi na fiskalni efekat ovog zakona od 80.000 eura nije kompetentan, da tako kažem. On se odnosi samo na nove troškove za inspekciju i, pretpostavljam, na godišnjem nivou i taj podatak ne obuhvata sve one troškove koje će ovaj zakon izazvati. Dobro je da se ovaj zakon aktuelizuje u trenutku kada je i Prostorni plan Crne Gore na javnoj raspravi i neki segmenti mogu biti potpomognuti određenim rješenjima koja se predviđaju ili ih treba ugraditi u Prostorni plan. Ovaj zakon je potreban Crnoj Gori i pred manjkavosti koje su ostale u njemu, a što je kvalitetna javna rasprava mogla da popravi, ali uvodi nekoliko rješenja koja su Crnoj Gori potrebna ne zbog usaglašavanja već zbog odgovornijeg odnosa prema životnoj sredini i zbog očuvanja biološke supstance životne sredine koja je naš najvažniji resurs. Očekujem brzo izmjene i dopune ovog zakona kako bi se propusti koji postoje u ovom predlogu zakona ispravili, a Crna Gora dobila akt koji je u potpunosti efikasan i efektivan u praksi. Hvala.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (18.03.24 13:05:47)

Hvala, gospodine Gutiću.

Sljedeći prijavljeni je poslanik Vladislav Bojović. Izvolite, gospodine Bojoviću.

VLADISLAV BOJOVIĆ (18.03.24 13:05:53)

Zahvaljujem.

Uvažene kolege, predstavnici Vlade, poštovani građani,

Ovo je jedna od tema, odnosno jedno od pitanja kojima bi mi valjda dominantno trebali da se bavimo u Skupštini Crne Gore. Ovo je pitanje koje se može nazvati par ekselans pitanjem životnog karaktera. To je pitanje koje opterećuje život svakog čovjeka, koje se tiče njihovih životnih uslova, koji se tiče uslova u kojem naša privreda posluje, uslova koji se tiču unapređenja našeg turizma odnosno turističke ponude, par ekselans životno pitanje kojima bi, da je sreće trebalo, trebalo dominantno da se bavimo u ovom Parlamentu.

Međutim, imamo situaciju da je višedecenijska vlast prije 30. avgusta 2020. godine u fokusu imala potpuno druge stvari, druga pitanja. Vidjeli smo na osnovu pokrenutih krivičnih postupaka i na osnovu Sky aplikacije šta je to bilo u fokusu višedecenijske vlasti u Crnoj Gori one od prije 30. avgusta 2020. godine, šta su im bili prioriteta. Eto odgovora na pitanje zašto imamo toliko zapuštenu i zapostavljenu oblast kao što je oblast tretiranja otpada. Kada je u pitanju situacija koju smo zatekli i koju smo naslijedili da navedemo samo taksativno ključne stvari.

Dakle, imamo na snazi jedan i to više godina već neadekvatan zakon, imamo neadekvatan plan upravljanja otpadom. Molim Vas, gospodine Vitomiroviću, Vi recite pred javnošću Crne Gore koliko Crna Gora ima u ovom trenutku ekoloških inspektora u odnosu na stvarnu potrebu, pa će se na osnovu tog podatka vidjeti koliko se zanemarivala ova oblast i koliko se bacala prašina u oči i domaćoj javnosti i evropskoj javnosti kako se ovdje navodno sprovode neke reforme.

Takođe, nijesmo imali nikakvu ozbiljnu, osmišljenu, sveobuhvatnu i organizovanu kampanju, kada je u pitanju jačanje ekološke svijesti kod naših građana. To što se, sporadično, nešto dešavalo to je opet bilo sve u svrhu manipulacije i zamajavanja javnosti. Imamo jednu dramatično lošu sliku kada je u pitanju tretman otpada u Crnoj Gori. Kad govorimo, recimo, o sjevernim opštinama, ne zna se gdje je situacija gora. Evo navešću tri najveće opštine na sjeveru vjerovatno - Bijelo Polje, Berane i Pljevlja. Svi imaju dramatično tešku sliku stanja u ovoj oblasti. Kada je u pitanju konkretno djelovanje o tome ću govoriti prije svega, jer već smo čuli kakva je slika stanja. Mi moramo, nažalost, i pored svih naslijeđenih problema i ovakvog naslijeđenog stanja brzo reagovati i brzo djelovati. Da bi se ovaj zakon efikasno primjenjivao i da ne bi ostao ono što je bio slučaj sa mnogim zakonima koji su se usvajali, ajde usklađujemo ga sa Evropskom unijom, a onda u primjeni ga uopšte nema. Mnoge stvari će morati da se urade sa nivoa Vlade i sa nivoa države koji se ne tiču konkretno ovoga zakona, o tome ću nešto više govoriti.

Dakle, mi imamo u Crnoj Gori više divljih smetlišta, negoli uređenih deponija, koje ispunjavaju minimalne evropske standarde, imamo više privremenih odlagališta negoli stalnih odlagališta. Imamo u ruralnom području, u selima, ne samo u prigradskim, situaciju da su na svakom koraku brojna divlja smetlišta koja su problem i stanovništva u ruralnom području, ali i samih lokalnih zajednica i lokalnih samouprava. Rijeke su nam pretvorene u smetlišta i deponije, već sam novodio na prethodnoj sjednici primjer rijeke Tare u kojoj ćete prije vidjeti gumu od kamiona negoli pastrmku ili lipjana.

Šta je potrebno? Potrebno je da kada je u pitanju sjever Crne Gore da se u najskorije vrijeme završi izrada novog plana upravljanja otpadom i da se u najskorije vrijeme definiše lokacija za regionalnu deponiju za sjever Crne Gore jedna ili dvije. Imajući u vidu naš razučeni sjeverni dio opštine.

Dalje, kad govorimo o Pljevljima iz kojih dolazim, potrebno je da Vlada sprovede, u najkraćem mogućem roku, sve procedure kako bismo napravili reciklažni centar u Pljevljima koji je obećavan od 2016. godine, sad je 2024. godina. Imam informacije da je Uprava za kapitalne projekte u fazi izrade projektne dokumentacije za ovaj reciklažni centar, u Pljevljima, sa sortirnicom, i apelujem na Vladu i pozivam premijera i resornog ministra da ubrzaju čitavu izradu projektne dokumentacije za reciklažni centar sa sortirnicom, kako bi se nakon sortiranja tog otpada minimalna količina ili mnogo manja količina od postojeće onda transportovala do neke buduće regionalne deponije ili regionalnog centra.

Isto tako pozivam Vladu, da već za sljedeću budžetsku godinu planira sredstva za ovaj reciklažni centar u Pljevljima sa sortirnicom jer je Pljevljacima ionako previše zagađenosti, daj bar da ovo pitanje skidamo sa dnevnog reda.

Kad su u pitanju generalno reciklažni centri pozivam Vladu da razmisli da gradi tzv. privatno-javna partnerstva. U saznanju sam da postoje kompanije iz Evropske unije koje su zainteresovane da investiraju i da zajedno sa lokalnim samoupravama, sa državom, grade te reciklažne centre, prerađuju otpad i recimo proizvode električnu energiju. Mislim, da tu šansu treba da iskoristimo jer je to nešto što je praksa i standard u modernim evropskim državama.

Kada je u pitanju otpad životinjskog porijekla to tek predstavlja problem u Crnoj Gori. Mi imamo tzv. prerađivače hrane, odnosno prerađivače mesa koji ne znaju šta će da rade sa nus proizvodima i znate na kraju možemo da pretpostavimo gdje oni završe. Potrebna su bar dva krematorijuma kada je u pitanju proizvodnja mesa. Da država stupi u kontakt sa najvećim prerađivačima mesa, sa ljudima koji vode mesnu industriju u Crnoj Gori i da se napravi plan izgradnje bar dva moratorijuma, jedan u Podgorici ili Nikšiću, drugi na sjeveru. Govorim o konkretnim idejama, konkretnim rješenjima koja predlažem da budu razmotrena na

Vladi. Zaista, toliko je toga što nam je ostavljeno u nasljeđe, a što treba odjednom da rješavamo, a nemamo mnogo vremena na raspolaganju. Razumijem i činjenicu da se i radi na ovako sveobuhvatnom zakonu i da sada imamo potpuno novi zakon u odnosu na onaj postojeći, a ne samo obične izmjene i dopune zakona. Ponavljam još jednom, ukoliko ne budemo organizovali ozbiljnu kampanju i organizovanu kampanju na jačanju ekološke svijesti, ukoliko ne budemo imali više ekoloških inspektora, koji će biti motivisani da rade i da primjenjuju kaznenu politiku i ukoliko ne budemo imali adekvatan plan upravljanja otpadom i lokacije samih deponija što bi trebalo da bude stvar od javnog interesa tj. njeno definisanje, nećemo imati mnogo svrhe od ovoga zakona.

Sad je ključna stvar, izvjesno je da ćemo ga usvojiti, kako da ga sprovedemo u praksi i kako da imamo primjenu ovih odredbi koje su navedene.

Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (18.03.24 13:14:36)

Hvala, gospodine Bojoviću, sada doskorašnja ministarka i sadašnja poslanica gospođa Đurović, izvolite.

ANA NOVAKOVIĆ ĐUROVIĆ (18.03.24 13:15:47)

Pozdravljam predstavnike Vlade, uvaženog saradnika iz 43. Vlade, raduje me što se institucionalna memorija zadržava u našim resorima posebno u oblasti zaštite životne sredine, vjerujem da je to jedini način da znanjem i kapacitetima, postojećim i ojačanim, ispunimo standarde i postanemo uistinu ekološka država.

Moram reći da mi je ovo jedan od dražih dana u Skupštini, zato što raspravljamo, moram biti lična, o Predlogu zakona koji je bio moj prvi prioritet tokom mandata u 43. Vladi i zahvaljujući saradnicima i saradnicama uspjeli smo da ga završimo, da obavimo konsultacije sa Evropskom komisijom i da ga utvrdimo na Vladi u oktobru prethodne godine. Ono što mi je žao je što prethodni saziv Parlamenta zbog političkih dešavanja, bez obzira na to što smo mi predlog istog teksta uputili u skupštinsku proceduru nije zakazao sjednicu, smatrala sam da je to trebalo da se uradi i da je ovo bio zakon koji je hitno trebalo usvojiti kako bi se što prije krenulo sa njegovom primjenom. Praktično, da se to desilo u oktobru, recimo, već danas u Crnoj Gori bi bila zabranjena upotreba laganih plastičnih kesa, jer bi istekao ovaj period od šest mjeseci i mi smo šest mjeseci praktično izgubili. Govorim konkretno za jednu odredbu ovog zakona, a mogli smo društvo osloboditi jednog od problema u dijelu otpada koji opterećuje našu državu.

Što se tiče postupanja Ministarstva u 44. Vladi nemam zamjerku. Meni je drago što ste ovaj zakon odmah dali u proceduru na samom početku redovnog zasjedanja, ali, ponavljam, žao mi je što smo propustili šest mjeseci da se sa primjenom ovog zakonskog teksta krene.

Neću vam postavljati pitanja, bilo bi malo i neprirodno jer su mi norme i detalji zakonskog teksta dobro poznati. Naglasicu da sigurno ne govorimo o idelanom zakonskom rješenju, da se direktive u oblasti zaštite životne sredine, posebno u oblasti upravljanja otpadom, stalno mijenjaju i da je vrlo izvjesno da ćemo mi u narednom periodu imati intervencije na ovaj zakonski tekst, ali da je ovo bila mjera mogućeg tokom prethodnih godina i mjera mogućeg u odnosu na ono što su standardi Evropske unije u ovoj oblasti i onoga što je Evropska komisija od nas tražila. Po mom mišljenju, imamo kvalitetno rješenje, naravno sa prostorom za unapređenje koje će nam se neminovno desiti kako i Evropska komisija bude usvajala nove standarde.

Proširena odgovornost je već pomenuta kao dobro rješenje. Takođe, smatram to jednim od važnijih iskoraka. Pomenula sam i rješenje koje se odnosi na zabranu upotrebe laganih plastičnih kesa, ali ono što mislim da je sistemski jako važno što je sadržano u ovom predlogu zakona upravo se odnosi na bolji inspekcijski nadzor i na formiranje inspekcije na nivou Ministarstva. Dakle, nijesam saglasna sa komentrima koje smo mogli čuti u prethodnim diskusijama da je lokalnim samoupravama ovim zakonskim tekstom dat neki dodatni teret. Lokalne samouprave, policije i komunalne inspekcije su imale nadležnosti i imaju već iz postojećeg zakonskog rješenja, ali problem je bila njihova neefikasnost. Upravo su nam godine analize problema upravljanju otpadom pokazale da zbog neefikasnosti, ne svih, ali značajnog dijela lokalnih samouprava, mi kao rješenje moramo nametnuti državnu inspekciju koja bi bila neka vrsta krovne kontrole. Moja poruka za opštine je da bolje rade, a ne da se, na neki način, pribjavaju novih zakonskih rješenja jer ovo nijesu nikakvi novi nameti za opštine već stavljanje u funkciju boljeg inspekcijskog nadzora.

Što se tiče komentara mislim da je i predstavnik Vlade, gospodin Vitomirović, rekao da smo izgubili vrijeme kada je u pitanju ovo zakonsko rješenje, a i nekoliko diskutanata se na to osvrnulo. Potpuno sam saglasna da smo izgubili vrijeme i podsjećam da je rad na ovom zakonskom tekstu započela 41. Vlada. Dakle, 2018. godine, koja je u svom mandatu, da je bilo volje, da je bilo ozbiljnog rada u namjeri da se ovo zakonsko rješenje zaokruži, mogla to i da učini. Pa, ni 42. Vlada nije radila dovoljno ili gotovo ništa po ovom

pitanju i 43. Vlada je uspjela da završi zakonski tekst, da ga stavi u proceduru. Ponavljam to se nije desilo iz političkih razloga, evo dobro je da će se to desiti za vrijeme mandata 44. Vlade.

Dakle, što se mene tiče i našeg kluba imaćete naravno podršku za usvajanje ovog zakona, kao i svih drugih dobrih rješenja usaglašenih sa Evropskom komisijom kad je u pitanju postizanje standarda ekološke Crne Gore. Moram samo zaključiti još jednom, puno puta sam to govorila i u mandatu prethodnom, da smo mi, naravno, fokusirani dominantno na poglavlje 23 i 24 jer bez napretka u tim poglavljima ne možemo zatvarati druga, ali da tvrdim da je najkompleksniji i najteži zadatak i najskuplji zadatak pred nama u Poglavlju 27. Očekujem, kao što je kohezioni faktor ovog saziva u Parlamentu Evropska unija evo sad IBAR, koliko čujemo, da i zelena Crna Gora i ekološke politike budu naš kohezioni faktor, očekujem da se i ovo zakonsko rješenje podrži od strane 81 poslanika, odnosno poslanice. Da konačno dobijemo vjetar u leđa i kada je u pitanju zelena agenda i kada je u pitanju izvještaj koji čekamo od Evropske komisije u oblasti zaštite životne sredine. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (18.03.24 13:21:56)

Hvala, gospođo Đurović.
Komentar, poslanik Raičević.
Izvolite.

DUŠAN RAIČEVIĆ (18.03.24 13:22:02)

Predsjedavajući, za mene ovo zaista jeste inspirativna tema i nećete zamjeriti što koristim pravo na komentar.

Uvažena poslanice Novaković Đurović je dala šlagvort za ovo što ću sada upravo i reći. Hvala vam što ste potvrdili upravo ono što sam i u mom uvodnom izlaganju danas ovdje govorio, a tiče se nastojanja da ponudimo kakvo takvo zakonsko rješenje i potpuno podržavam i vaš stav da je bolje da imamo i ovako nesavršeno zakonsko rješenje nego da ga uopšte nemamo. Sa druge strane podržavam i ovo što ste Vi, između ostalih, prokomentarisali da je kontrola sa nivoa inspekcijских službi i organa lokalne uprave neophodna, pa je predlagač zakona definisao da je neophodno da se formira i državna inspekcija.

Ovdje ću samo definisati nešto što su trenutno važeća zakonska rješenja, i dozvolite, moram stati u zaštitu svih predstavnika lokalnih samouprava zbog činjenice da Zakonom o Komunalnoj policiji je definisano da jedan komunalni policajac je delegiran na 5.000 stanovnika, što znači da za grad koji ima populaciju 50.000 stanovnika imate deset komunalnih policajaca. Kako i na koji način deset komunalnih policajaca može da pokrije ovu, i te kako, značajnu i bitnu oblast za Crnu Goru? Tako da potpuno podržavam upravo ovo što ste Vi rekli da se formira državna inspekcija. Možda će kontrola sa nivoa državnih inspekcija biti mnogo adekvatnija. Volio bih da bude mnogo rigoroznija u odnosu na kontrolu državnih inspekcija u dijelu planiranja prostora izgradnje objekata, s obzirom da veoma mali broj građavinskih inspektora kontroliše ono što je sve prisutnija divlja gradnja manje-više u cijeloj Crnoj Gori i ovdje ću zaista da zaključim moj komentar. Drago mi je da ste se upravo Vi javili, upravo zbog nečega što je nametnuto zakonsko rješenje prema svim opštinama. Govorim o Granskom kolektivnom ugovoru koji je nametnuo pored ovih obaveza o kojima mi danas govorimo ovdje, a biće definisane zakonskim rješenjem, povećanje zarada svih onih u komunalnim preduzećima na iznos od preko 35%. Budite sigurni, danas ovo govorim, svjedočićemo u narednih par mjeseci realizaciji svih onih odredbi Granskog kolektivnog ugovora na kraju ove kalendarske godine sva vodovodna preduzeća u Crnoj Gori, sva komunalna preduzeća će biti gubitaši upravo zbog gGanskog kolektivnog ugovora koji je i predmet ocjene ustavnosti od strane Ustavnog suda. Hvala.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (18.03.24 13:25:09)

Hvala, gospodine Raičeviću.
Odgovor na komentar, gospođa Đurović.
Izvolite.

ANA NOVAKOVIĆ ĐUROVIĆ (18.03.24 13:25:17)

Dakle, nadam se da predstavnici opština prate ovu diskusiju i da sigurno ne treba kolega Raičević da staje u zaštitu i da ih brani od mene. Govorila sam o onome što godinama nije funkcionisalo na lokalnom

nivou, i ponavljam još jednom, podržavam novo zakonsko rješenje i formiranje inspekcije na državnom nivou očekujući da to daje rezultate. Pratićemo, naravno, realizaciju i primjenu zakona, pa ćemo vidjeti da li je to bilo rješenje.

Što se tiče Granskog kolektivnog ugovora, dakle, proizašao je kao produkt višemjesečnih, mislim da je u pitanju pet ili šest mjeseci, konsultacija tada nadležnog resora Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma i Ministarstva finansija i naravno predstavnika sindikata. Takođe, konsultovani su zaštitnici imovinsko-pravnih interesa i druge institucije. Što se mene tiče kako se Ustavni sud odredi naravno da će to biti ono što je konačna ocjena ustavnosti ovog Granskog kolektivnog ugovora. Mi smo radili u skladu sa zakonom u odnosu na bilo koju instituciju koja daje mišljenje na Granski kolektivni ugovor, nijesmo dobili ni jedno jedino upozorenje da se na bilo koji način ulazi u kršenje zakona, jer nam ne bi padalo na pamete da to učinimo. Tako, dok je na snazi neka se primjenjuje. Što se mene tiče neka zapošljeni u komunalnim preduzećima dobiju povećane zarade poslije, čini mi se, mnogo, mnogo godina, ako ne i decenija, a ako to ne bude u skladu sa Ustavom, naravno ta odluka će se na kraju poštovati.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (18.03.24 13:27:02)

Hvala gospođo Đurović.
Prijavljena za riječ je poslanika, gospođa Radinka Činćur.
Izvolite, gospođo Činćur.

RADINKA ČINĆUR (18.03.24 13:27:09)

Poštovani predsjedavajući, uvažene kolege poslanici i poslanice, dragi građani,

Crna Gora je postigla u oblasti životne sredine veoma ograničen napredak kaže se u posljednjem Izvještaju Evropske komisije o proširenju. Što je jedna od najgorih ocjena koje je država do sada dobila od Evropske komisije za Poglavlje 27- Životna sredina i klimatske promjene. Zaista nam ne treba izvještaj ni jednog stranog eksperta da bismo shvatili da svakodnevno uništavamo dragocjenosti životne sredine koje nam je gospod podario kada nas je na ove prostore doveo. Hvalimo se najljepšim nacionalnim parkovima, bogatstvom čiste vode, planinskim vrhovima sa netaknutom prirodom, a kud god krenemo nailazimo na divlje deponije čiji otpad neminovno završava i u zemlji i našim plavim rijekama koje neće još dugo biti ni bistre, ni plave ako ovako nastavimo da ih uništavamo.

Svaki osviješćeni građanin bez obzira što je ponosan što živi u jednoj od najljepših oaza prirode morao bi da se zastidi što ništa ne može uraditi da nam Crna Gora bude čistija. Zaista sam se mnogo puta osjećala i postidena i nemoćna pred strancima kojima nijesam mogla objasniti otkuda smeće po ulicama, na obalama rijeka, otkuda plastične kese po granama drveća. Danas kada govorimo o Zakonu o odlaganju otpada voljela bih da se zapitamo šta bi svako od nas kao dijete koje je raslo u prirodi i, sigurno, uređenijem i čistijem okruženju reklo kad vidi plastične kese u rijekama ili ilegalne deponije na svakom koraku ili rijeku ukroćenu u cijevi malih hidroelektrana, koje su uništile mnoge endemske biljne i životinjske vrste. Sigurno nema razloga da budemo ponosni na sebe ovakve odrasle i neodgovorne.

Nijesmo svjesni koliko otpada stvaramo kupujući i ono što nam ne treba, uzimajući od prirode mnogo više nego što nam treba. Evropa nas je obavezala Poglavljem 27 da donesemo ovaj zakon, prethodna Vlada ga je pripremila, završila posao oko usklađivanja sa evropskim tekovinama i važno je da ga mi što prije usvojimo. Neće biti dovoljno da ga samo usvojimo i pokažamo Evropi na papiru nego moramo usvojiti i sva podzakonska akta kojima ćemo kontrolisati njegovo poštovanje. Bez odgovornosti za nepoštovanje ovog zakona koji jasno precizira ko je odgovoran za održivo upravljanje otpadom, nećemo zaustaviti devastaciju prirode, a naša djeca koja odrastaju ispred ekrana biće uskraćena za ljubav i život u skladu sa prirodom.

Ako govorimo o skandinavskim društvima kao pravednim, socijalno humanim, naprednim u obarzovanju, pogledajmo njihov odnos prema prirodi. Da li iko u Finskoj ili Norveškoj ili na Islandu može ostaviti plastičnu kesu u parku gdje se igraju njegova djeca. Na Novom Zelandu Parlament je donio zakon da se jedna rijeka sa svojim pritokama i slivom proglasi živim bićem. Institucije su dobile zadatak da čuvaju to živo biće koje ima pravo na dostojanstven život.

Najvažnija novina koju ovaj zakon donosi je produžena odgovornost, što znači da će oni koji uvezu ambalažu plastičnu, staklenu i slično imati obavezu i da brinu šta će sa njom biti poslije upotrebe. Tako će biti motivisani da je prikupljaju, recikliraju ili ponovo pripreme za upotrebu. Nadamo se da će voda i koka-kola biti jeftinije za vrijednost boce koju donesemo da vratimo. Bez plastičnih kesa ćemo poreživjeti, kao sav razvijeni svijet. Uz ovo nas jedino brine da li će naša inspekcija biti sposobna i motivisana da kontroliše sprovođenje ovog zakona, da li će i on ostati samo mrtvo slovo na papiru kao mnogi naši zakoni koji se polovično sprovode. Valjalo bi razmisliti da kontrolu sprovođenja ovog zakona vrši Agencija za zaštitu životne sredine ili

možda neka krovna državna inspekcija, jer je važno da svi radimo na zaštiti životne sredine, a ova agencija je možda za ovaj posao najkompetentnija institucija.

Što se tiče ekologije, ne možemo novim generacijama pokazati čist obraz, ali valjalo bi da im bar damo putokaz za budućnost tako što ćemo jednoglasno usvojiti ovaj zakon kojim bismo im poručili da smo svjesni svojih grešaka i čuvamo ono malo čistih izvora koji su nam ostali. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (18.03.24 13:33:27)

Hvala Vam, gospođo Ćinćur.

Prijavljena sljedeća za riječ je poslanica Aleksandra Despotović.

Izvolite, gospođo Despotović.

ALEKSANDRA DESPOTOVIĆ (18.03.24 13:33:55)

Zahvaljujem, predsjedavajući.

Pozdravljam sve prisutne u sali, a posebno naše građane i građanke koji nas danas slušaju da raspravljamo o ovom jednom veoma važnom zakonu za sve nas i za njih i za privredne subjekte i za državu Crnu Goru.

Prije nego krenem na komentare po pitanju zakona obratiću se predsjedniku Skupštine u smislu rada Skupštine i vjerovatno Službe jer vrlo sam iznenađena da danas deset minuta pred ovu Skupštinu dobijamo izvještaj Zakonodavnog odbora, po ovom pitanju, koji sadrži ni manje ni više nego 18 amandmana. Vidim da je taj odbor imao zasijedanje 11. marta, što znači da je bilo dovoljno dana da se nama poslanicima upute ti izvještaji, a mi smo to dobili u 11.50 h, a Skupština je počela u 12.00 h. Dakle, datih 18 amandmana sa Zakonodavnog odbora ipak zahtijeva da to pročitamo, jer smo ozbiljni ljudi da bismo ovdje raspravljali, tako da date sugestije upravo i potvrđuju amandmani koji se nalaze u zakonodavnom tijelu i koji je dao prijedlog tih amandmana.

Da u javnom diskursu ne bi ostalo ovako da Crna Gora je država đe je sve nešto loše i gdje je neki otpad i gdje se ama baš ništa nije radilo, ja bih moje građane i građanke podsetila na sljedeć, da od 2004. godine držav Crna Gora je prilježno pristupila dijelu koji se odnosi na zaštitu životne sredine donijevši 2004. godine Nacionalni program upravljanja otpadom, donijevši 2005. godine, takođe, jedan strateški okvir vezano za zaštitu životne sredine. Godine 2011. zakon koji je dopunjen 2015. godine i krenulo se 2018. godine u izmjene tih zakona.

Sljedeće što želim da naše građane da ohrabrim da žive u jednoj državi koju svi stranci i istraživači koji dolaze u ovu državu mnogo poštuju, poštuju i njen biodiverzitet, da ih motivišem da kasnije se pridruže, nadam se, akciji koja će postojati kada zažive određeni zakoni Evropske unije, pa da ne bi bilo da u Crnoj Gori ama baš nemamo ništa što je dobro, želim samo da par stvari kažem koje su proglašene sa naučne strane i đe se kaže da je indeks diverziteta u Crnoj Gori 0,837, najveća moguća vrijednost je jedan (1) i to je najviše od svih evropskih zemalja. Dakle, i to je Crna Gora. Crna Gora je i to da je nacionalna mreža zaštićenih područja 2021. godine sadržala 58 područja sa površinom od 1908 km² ili više od 13,85% kopnene površine koja je imala zaštićen prostor. Crna Gora ima pet nacionalnih parkova Durmitor, Skadarsko jezero, Prokletije itd. Takođe, ako govorimo o istraživanjima koja dolaze od strane svjetskih botaničara moram da iskažem mišljenje građanima da su jednostavno oduševljeni svim onim što vide u Crnoj Gori i da zaista taj diskurs te jedne crne mrlje Crne Gore maknemo, jer ništa nije crno i bijelo postoji i onaj dio koji treba pohvaliti i koji treba reći da predstavlja ishod određenih politika koje su sprovedene do dana današnjeg.

Sada ću preći na analizu zakona koji se nalazi pred nama i nadam se da su građani dobro razumjeli moju poruku da ne budu obeshrabreni da žive neđe đe se ništa nije činjelo i đe je priroda apsolutno uništena, jer to tako nije. Mnogo je projekata koje država Crna Gora sprovodi i sa Italijanima i sa Austrijancima upravo po ovom pitanju, a da nijesmo bili interesantno područje ne bi ni stranci dolazili da rade sa nama razna istraživanja.

Kad govorim o zakonu prvo što ću morati da kažem jeste da mi se čini da je zakon donešen ovako ad hok u formalnom smislu - da sprovedemo tu aktivnost, da zabilježimo jednu aktivnost i da idemo dalje. Zašto to kažem? Prvo i ključno jeste da nije bilo javne rasprave po ovom zakoni, iako je navedeno da 2022. godine da to možda i nije potrebno pošto ima malih intervencija u odnosu na Zakon iz 2018. godine. Ako govorimo o Zakonu iz 2018. godine, pa se kaže da on nije bio sproveden itd. čini mi se da se prevazilazi jedna važna činjenica, a to je da je početkom 2020. godine počela korona i kovid, pa ne znam da li se tad razmišljalo o sprovođenju Zakona o otpadu ili se razmišljalo o tome da se zaštite životi građana Crne Gore. Tako da i to moramo uzeti u obzir jer je to jako važna činjenica u sprovođenju određenog zakona.

Ono što želim da kažem da nijeste dovoljno iskazali šta to znači donošenje zakona u odnosu na građanina, u odnosu na privrednog subjekta. Ovdje navodite da će doći do promjene i da nećemo moći koristiti plastične kese. Ovdje postavljam pitanje da je kampanja bila i da li to sutra znači kad građanin dođe u prodavnicu, ne može da kupi plastičnu kesu, da li to znači da će mu biti ponuđena papirna kesa kao u svim evropskim državama, pa nas pitaju hoćete li da kupite to, to vam košta toliko i toliko. Dakle, to je jedan izdatak za građane na koji oni moraju biti spremni i moramo im to jasno i pošteno reći.

Druga stvar, kad govorimo o privredi, molim vas, da li oni koji uvoze određene automobile znaju da će oni biti ti kada mi odlučimo da ih više ne koristimo koji će snositi troškove otpada tih automobila, to je privreda. Treća stvar jeste poljoprivreda. Mi smo rekli ima poljoprivreda i opasnih otpada. Na koji način će taj opasni otpad biti tretiran na poljoprivrednom gazdinstvu i ko će snositi troškove tog gazdinstva, odnosno da li će to biti sam proizvođač? To su jako važne činjenice koje direktno utiču, moram da kažem, i na životni standar.

Sljedeća stvar koju želim da istaknem jesu lokalne samouprave, molim vas, koliko god ovdje čujemo da to neće biti toliko strašno za lokalne samouprave rekla bih da hoće. Već zadnjih godinu dana svjedočimo da Podgorica nije bila spremna za bilo kakve promjene i vidimo da Podgorica sa svih portala, građani se žale, da imamo otpad, da imamo smeće koje se redovno ne nosi itd. a u najavama imamo da će se povećati te cijene kod Deponija itd. Dakle, to su ti da inputi koji moraju biti građanima, građankama jasno definisani. Koliko će njih to da košta? Ono što je jako važno koliko će ovo da košta državu Crnu Goru, jer ovo nije ni malo jeftino poglavlje, da vam kažem. Da je ovdje procjena koliko će državu da košta implementacija ovoga zakona? Jer je možda i jedno on najskuplijih poglavlja. Ne vidim ovdje, niti u onom kapitalnom budžetu o kome smo ovdje raspravljali, da je ovaj dio 27 posebno tretiran, niti sam videla ide u tom programu Evrope sad 2 ili neđe, kojeg i nema inače, koliko će biti novca opredijeljeno za ovo poglavlje koje je izuzetno skupo.

Govorimo ovdje o kadrovima. Kažete nije bilo kadrova itd. a ovdje se ide ad hok u prenos i u formiranje određenih inspekcija itd. Koja je procjena, koliko je to kadrova potrebno da bi se ovaj zakon implementirao? Dajte da vidimo, da bi Univerzitet Crne Gore krenuo u obrazovanje kadrova ukoliko za to imamo mogućnosti. Dakle, to su vrlo važne činjenice da nam ovaj zakon nije dao odgovore. Ja ih sad ovdje problematizujem iz razloga što direktno mogu da utiču na građanina, na privrednog subjekta, na lokalnu samoupravu.

Ono što želim da kažem da sam zaista očekivala da ćemo dobiti jednu svestraniju ekonomsku analizu uticaja implementacije ovog zakona na, prije svega, budžet države Crne Gore, njegovo učešće u kapitalnom budžetu i o tome se apsolutno do sad nije nimalo pričalo. Veoma mi je žao što premijer na početku nije izložio svoj ekspeze, jer bi jedno od pitanja, makar evo iz ovog kluba i mene lično, upravo bilo Poglavlje 27 znajući koliko je skupo, koliko nosi novca i koliko je jako komplikovano za pregovaranje sa Evropskom unijom.

Tako da dragi građani ja sam željela da vam osvijetlim sve ove nedorečenosti, evo upravo završavam ja se zahvaljujem, ali mislim da sam na jedan sveobuhvatan način ipak dala sliku ovoga o čemu govorimo i naravno razotkrila to da jednostavno ipak mi živimo u jednoj veoma lijepoj državi sa puno nacionalnih parkova. Ovdje, ipak, nije samo smeće i otpad nego ovdje zaista jedna divna priroda biodiverzitet, a to prije svega govore ljudi koji dolaze sa strane. Zahvaljujem i izvinjavam se na prekoračenom.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (18.03.24 13:44:14)

Hvala, gospođi Despotović.

Sljedeći prijavljeni je poslanik Oskar Huter.

Izvolite, gospodine Huter.

OSKAR HUTER (18.03.24 13:44:23)

Prešedavajući, gospodine Mandiću.

Nakon iscrpnih diskusija mojih kolega o ovoj tački dnevnog reda, naročito gospodina Raičevića, pokušaću iz nešto drugačijeg ugla da se osvrnem na zadatu temu.

Fokusiraću se na uticaj otpada na turizam koji je kod nas vodeći faktor razvoja i koji je zamajac ostalim sektorima. Naravno, mislim na taj uvodni dio svog izlaganja.

Priroda je zaista bila darežljiva prema Crnoj Gori. Na ovako malom prostoru smjestili su se neki od najljepših nacionalnih parkova u regiji. Preljepo more koji neki samo mogu da sanjaju, nestvarne planine koje snagom volje nije uspio pomjeriti ni bivši premijer. Važno je, građani Crne Gore, podsetiti se ovih neozbiljnih izjava, onih koji su u ovoj državi obavljali najozbiljnije funkcije i čija politička deca danas nastavljaju tamo da je stao njihov učitelj i njihov politički otac. Upravo smo danas u ovakvoj situaciji koju karakteriše potpuna dezorijentacija zahvaljujući neozbiljnom, gotovo šarlantaskom pristupu i takvim politikama. Dok druge turističke destinacije u regionu i u Evropi iznalaze inovativne pristupe kako bi se borile sa negativnim uticajem

povećanog broja posetilaca na životnu sredinu Crna Gora, na žalost, ne može da pokupi ni svoje smeće. Hoće da pomjeraju planine, a ne mogu smeće da pomjere.

Naše more je jedno od najzagađenijih u Evropi, ali da ne idemo toliko daleko ili duboko kada je riječ o moru primjer kako grad koji je donedavno bio uredan i čist, a danas je zatrpan smećem, naš glavni grad - Podgorica, će god se okrenete smeće je u prvom planu. Vjerovatno će oni koji danas upravljaju Podgoricom reći da otkada oni upravljaju gradom moje kolege iz Demokratske partije socijalista Podgorica bačaju duplo više smeća nego ranije. Siguran sam da to neće pripisati svom neznanju ili nesposobnosti. Uspjeli su da nam demonstriraju kako bi oni to znali da ruše, ali ne i da sagrade, makar nešto. Pored uklanjanja biclističkih staza, započetog rušenja jedne stambene zgrade, aktivan je i projekat, nazovimo tako, uspješnog dijeljenja ulice - čunovima.

Što se tiče samog Predloga zakona o upravljanju otpadom tj. zakonske legislative, ne bih tu imao značajnijih primjedbi od onih koje je iznio kolega Raičević. Istakao bih još jednom, ili akcentovao, na onaj dio koji je i on pomenuo da nije bilo javne rasprave. Pretpostavljam da nije ni urađena procjena ekonomskog uticaja na turističku privredu, i mene to ne čudi. Mislim da ne čudi ni običnog laika. Jer, ovđe se sve svodi na pač - pač strategiju koja hrli ka možda nekom novom sloganu tipa pač - Evropa krah.

Djelovanje Pokreta Evropa sad je ništa drugo do isturenog odjeljenja Demokratskog fronta u političkom smislu. Ekvivalentno zaduženje u 2,1 milijarde eura kojim nas je pač premijer zadužio, mogli bi raspisati i nagradu u tom iznosu za onog iz Pokreta Evropa sad koji bi nam danas prezentovao program Evropa sad 2. Potvrdu da to niko iz poslaničkog Kluba nije vidio imamo i od odbjeglog ili prebjeglog dojučerašnjeg potpredsjednika ovog subjekta političkog koji kaže da taj projekat nije vidio iako je obavljao drugu po značaju funkciju u vašem pokretu. Kako god, to je još jedna potvrda prevarantskog odnosa prema građanima Podgorice, kao i građanima Crne Gore koje je tokom izbornih procesa obmanjivao ovom fantomskom formulom. Iz svega navedenog se zaključuje da je dvojac Miloško i Jakov danas isto što su bili gazda Jezda i Dafina juče.

Završavam sa već nebrojeno puta ponovljenim ili potvrđenim zaključkom - da naši zakoni kakvi god da su sa svim svojim manjkavostima su adekvatni i dobri ukoliko bi se isti primjenjivali. Ovaj će se, konkretno, u punom kapacitetu primjenjivati tamo neđe 2027. godine. Upitno je koliko je svrsishodno sada usvajati isti cijeneći njegovu potpunu neusklađenost sa zakonskim i podzakonskim aktima i rješenjima. Hvala.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (18.03.24 13:49:53)

Hvala, gospodine Huter.

Samo trenutak, da pročitam da građani znaju o čemu se radi, vezano za repliku.

Ako se poslanik ili drugi učesnik u radu sjednice u svom izlaganju u negativnom kontekstu izrazi o drugom poslaniku navodeći ime ili funkciju, poslanik na koga se odnosi ima pravo da zatraži i dobije riječ - pravo na repliku. Predsjednik Skupštine tom poslaniku daje riječ odmah po završetku izlaganja prethodnog poslanika.

Dakle, Vi se pozivate na ovo pravo u ime Kluba poslanika. Izvolite.

MILOŠ PIŽURICA (18.03.24 13:50:47)

Bilo je inspirativno slušati gospodina Hutera u njegovim analizama rada Vlade i Evrope sad kao političke organizacije. Podsjetio bih, prije svega, građane Crne Gore šta je uradila 44. Vlada za samo 150 dana njenog trajanja. To je uspješno organizovan popis, gospodine Huter, bez ijednog incidenta, sa širokim konsenzusom svih političkih i društvenih organizacija u Crnoj Gori. Imamo povećanje penzija. Imamo izvjesno dobijanje IBAR-a u Crnoj Gori i veliko ubrzanje evropskog puta Crne Gore. Takođe, imenovanje u pravosuđu koje se nije moglo završiti ni za nekih sedam godina u trajanju mandata prošlih vlada. Ako je vama to pač - pač politika, zaista je možete nazivati kako god želite. Ono što će biti pač - pač politika 44. Vlade Crne Gore je to da ćemo svi zajedno ući u Evropsku uniju, gospodine Huter. Mislim da je to cilj svih nas. Takođe, imaćemo i bolji životni standard svih građana Crne Gore kao što su ga osjetili 73.000 najugroženijih penzionera u Crnoj Gori.

Sve ono što nijesu uradile prošle vlade, 44. Vlada je uradila u jednom kratkom roku. To je ono kako će da nastavi da se radi. Vi uporedite prvih 150 dana rada ove vlade sa punim mandatima nekih drugih vlada. Sve će Vam biti jasno, gospodine Huter. Ono što je, ipak, bitnije da je to jasno građanima Crne Gore. Hvala.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (18.03.24 13:52:42)

Hvala, gospodine Pižurica.

Sada riječ ima poslanica Sonja Milatović. Izvolite, gospođu Milatović.

SONJA MILATOVIĆ (18.03.24 13:52:45)

Hvala Vam.

Uvažene građanke i građani Crne Gore, prije nego što počnem da diskutujem na predmetnu temu, želim da vas informišem da je predsjednik Opštine Nikšić, Marko Kovačević, protiv kolega Ivana Vukovića, Aleksandre Vuković Kuč, protiv Borisa Muratovića koji je šef Odborničkog kluba DPS-a u nikšićkom parlamentu i protiv mene podnio prijave u kojima navodi da smo ugrozili njegovu sigurnost.

Kovačević je prijave podnio nakon naših reakcija koje su uslijedile nakon njegove skandalozne izjave koja je uslijedila nakon svih onih dešavanja na Cetinju. Čini se da mu nijesu smetali samo kritički stavovi poslanika i funkcionera Demokratske partije socijalista, ako je suditi po onome što vidimo u crnogorskoj javnosti, odnosno medijima danas. Prijave su podnešene i protiv nekih novinara i NVO aktivista, što jasno govori u prilog tezi o kojoj sam u prethodnom periodu govorila da se u Crnoj Gori žele zastrašiti opozicionari i želi ugušiti opoziciona riječ.

Međutim, ono što sa ovog mjesta jasno želim da poručim da mi hakovani nijesmo, da stojimo iza svake svoje izgovorene i napisane riječi i da su ove prijave koje je Kovačević podnio ništa drugo nego odraz političkog licemjerstva i političkog kukavičluka, nešto što je njemu svojstveno, bestidni pokušaji da diskredituje političke oponente, naročito sada u susret nikšićkim izborima na kojima zna da će zbog svega što je činio i nije činio doživjeti politički nokaut, odnosno poraz. Sada nešto i o predmetnoj temi.

Dakle, uvažene građanke i građani, tema o kojoj danas govorimo je Predlog zakona o upravljanju otpadom koji je nesporno važan iz više razloga, pa i zbog procesa evropskih integracija. Ipak, ne možemo govoriti o sadržini navedenog predloga, a da se ne osvrnemo na stvarno stanje u crnogorskom društvu počevši, recimo, od Podgorice, odnosno našeg Glavnog grada koja je uslijed nesposobnosti gradske uprave toliko zatrpana smećem da prijete da ugrozi zdravlje građana Podgorice. Koliko će državu koštati primjena ovog zakona ne znamo, baš kao što ne znamo ni to da li je Milojko Spajić zadužio građanke i građane Crne Gore u dolarima ili eurima. Kao što ni ne znamo ništa o povećanju zarada i skraćanju radnog vremena koji su obećani kroz program Evropa sad 2 koji, po priznanju parlamentarne većine, ne postoji.

Ovaj zakon jasno definiše da će se upravljanje otpadom vršiti na način na kojim se ne stvaraju štetni uticaji po životnu sredinu i zdravlje ljudi. Ali, uvažene građanke i građani, izgleda da nema tog zakonskog teksta koji će ograničiti štetnost ekonomske politike Milojka Spajića po javne finansije i crnogorsku ekonomiju baš kao što nema ni teksta programa Evropa sad 2 da nas uvjeri u suprotno. Takođe, predmetni zakon precizno definiše odgovornost proizvođača otpada, ali parlamentarna većina na sve načine sprečava pozivanje na odgovornost Milojka Spajića budući da parlamentarna većina ne dozvoljava da Skupština radi svoj posao i da kroz kontrolna saslušanja vrši nadzor nad izvršnom vlašću Crne Gore. Potpuno nam je jasno zбо čega to parlamentarna većina radi, jer, ukoliko bi premijer Spajić došao u Skupštinu morao bi da odgovara na pitanja zašto nas je za 18 mjeseci ministrovanja i rukovođenja Vladom zadužio 1,6 milijardi eura bez kamate, a da pri tome ni jedan euro nije uloženo u razvojne projekte.

Da zaključim, potpuno sam saglasna da moramo našu zemlju učiniti čistijom i da moramo čuvati ovu prirodu jer ovakve države nema nigdje na svijetu. Isto tako moramo i političku scenu urediti na način što ćemo uspostaviti sistem odgovornosti gdje će javno izgovorena riječi obavezivati na činjenje, gdje se neće simbolično kazano iz praznih pušaka pucati i razbacivati pričama o ostavkama, gdje vašim novcem, drage građanke i građani, neće biti plaćano potpuno odsustvo vizije, čisti populizam i nikad prisutnije partijsko zapošljavanje.

Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (18.03.24 13:57:54)

Hvala Vam, gospođu Milatović.

Prije nego što dam riječ Nikoli Rovčaninu koji je posljednji prijavljeni, pošto gospodin Kovačević nije poslanik Skupštine Crne Gore, i žao mi je što nije poslanik Skupštine Crne Gore, a kao predsjednik stranke iz koje dolazi gospodin Kovačević, moram da Vam kažem da je Marko Kovačević, jedan dobar i čestit čovjek, veliki političar kojim će se ponositi Crna Gora i njegov narod, odsutan danas i ne može da Vam odgovori da ovo što ste Vi rekli o njemu onako vrlo oštro. Vi ste protiv mene ovdje podnijeli čitav niz krivičnih prijava, to nijesam komentarisao pretpostavljam da će se o sudbini tih prijava koje je podnio Kovačević izjasniti Tužilaštvo, tako da ne bi dobro bilo da opterećujemo Skupštinu Crne Gore sa tim činjenicama. Vi ste podnosili prijave, ne Vi nego ljudi iz vaše partije, protiv Kovačevića i ranije, on je podnio sad protiv vas, sve će

se to u jednoj pravnoj proceduri razjasniti, ali ne bi bilo dobro da ovdje neko nekoga uvrijedi, a da taj nema priliku da može da odgovori.

Hoćete li Vi nešto da kažete, gospođo Milatović? Izvolite.

SONJA MILATOVIĆ (18.03.24 13:59:23)

Predsjedniče Skupštine, samo želim da ispravim navode u svojoj diskusiji, nikoga nijesam vrijeđala ni po kojem osnovu, iznijela sam činjenice u cilju informisanja javnosti i poslala jasnu poruku da nas ovakva jedna i bijedna činjenja zaista neće zastrašiti i zaustaviti u namjeri da Crnu Goru čuvamo od nazadnih politika koje je gospodin Kovačević predstavlja.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (18.03.24 13:59:52)

Vi naravno imate pravo da ocjenjujete onako kako želite da ocjenjujete tuđi politički rad, ali samo govorim da treba da povedemo računa, posebno što nije u mogućnosti čovjek da odgovori, ali vjerujem da će uskoro biti ovdje, pa da će biti i u prilici da može da sam saopšti to što želi.

Gospodin Nikola Rovčanin, posljednji prijavljeni po ovoj tački dnevnog reda.
Izvolite, gospodine Rovačnin.

NIKOLA ROVČANIN (18.03.24 14:00:15)

Hvala predsjedniče, uvažene kolegice i kolege, predstavnici Ministarstva, poštovani građani,

Pred nama je danas jedan veoma važan zakon, i vezan direktno za Poglavlje 27, i raduje me usaglašenost sa evropskim tekovinama, Zelenom agendom za Zapadni balkan i uvažanim sugestijama Evropske komisije što je veoma važno na našem evropskom putu. O samoj sadržini zakona i određenim amandmanima koje ću predložiti nešto ću kasnije, a prije toga bih želio da otvorim određenu temu vezanu za samo upravljanje otpadom.

Dakle, mislim da Crna Gora ima infrastrukture, ima i kapaciteta, a ima i ideja, a ima i zainteresovanih investitora da od samog otpada, odnosno od organskog otpada proizvodi električnu energiju. To je tehnologija koja je primjenjiva koja je u evropskoj i u regionalnoj praksi i negdje pored reciklaže otpada dio selektovanog otpada koji je organskog porijekla može da se koristi u kombinovanim kotlovima za proizvodnju električne energije.

U nekom mom prethodnom angažmanu potpisao sam jedan sporazum, memorandum, koji između ostalog takođe tretira i tu temu. Crna Gora raspolaže kompletnom energetsom infrastrukturom na području Termoelektrane Pljevlja gdje postoje svi uslovi za izgradnju jednog takvog kotla, odnosno prethodnog postrojenja za selekciju otpada gdje bi se upravo organski otpad, šumski otpad i biomasa koristili za proizvodnju električne energije. Nadam se da u viziji vašeg Ministarstva u saradnji sa Ministarstvom energetike i rudarstva postoji plodno tlo za realizaciju tog projekta koji će, prije svega, doprinijeti samoj eliminaciji otpada, s druge strane proizvodnjom električne energije i novim radnim mjestima uz veliki doprinos za ekologiju.

Takođe, drugi segment koji je veoma važan i nije direktno vezan za ovaj zakon, jeste da model zagađivač plaća će omogućiti akumulaciju velike količine novca i sredstava u narednim godinama, kroz eko fond. Znam samo da Elektroprivreda Crne Gore plaća godišnje 10.000.000 eura po osnovu CO2 takse plaća pojedinim lokalnim upravama, kao što je Opština Pljevlja, 1.500.000. Sada vidite u mandatu ove Vlade do 2027. godine, akumuliraće se sigurno 50-ak miliona možda do 30 godine i 100.000.000 eura koji se mogu koristiti za ekološke projekte. Mislim da dobrom primjenom i dobrom strategijom ta sredstva Crna Gora mora da iskoristi na najbolji mogući način, da obezbijedimo energetske efikasne objekte, da uljepšamo gradove, da uljepšamo naselja, da uljepšamo domove naših građana, učinimo ih energetske efikasnim, smanjimo potrošnju energije i na najbolji način iskoristimo ta sredstva.

Međutim, na talasu čitave te strategije korišćenja tih miliona, desetina miliona eura koji će se akumulirati, potrebno je aktivirati određene privredne aktivnosti. Dakle, da naši privrednici krenu u proizvodnju upravo onih elemenata koji se mogu koristiti poslije, kao što su i demit fasade i PVC stolarija i ostale stvari koje će biti potrebne u našim domovima.

Raduje me, takođe, najava Ministarstva da će ove godine biti usmjereno 11.000.000 eura bespovratnih sredstava građanima, privredi, javnim upravama, upravo kroz ove određene projekte koji su veoma važne, tu su ključne dvije ideje. Što se tiče problema koje je govorio gospodin Raičević, slažem se u potpunosti za komunalna preduzeća, ali, ono za šta se zalažem mislim da radnici komunalni preduzeća

poštujući standard povećanja zarada na nivou Crne Gore, imaju puno pravo na povećanje tih zarada. Međutim, tu će morati da se uključi, prije svega, i država i opštine kako da ovu godinu i naredne godine prevaziđu, da li djelovanjem, da li dokapitalizacijama iz lokalnih budžeta tih preduzeća koja sigurno neće moći samostalno da se izbore i samim tim može doći do ugrožavanja njihove osnovne funkcije obavljanja djelatnosti u javnom interesu. Tu, takođe, očekujemo možda i određena rješenja Parlamenta i Vlade Crne Gore i resornog ministarstva.

Na kraju, što se tiče samog teksta zakona, predložiću određene amandmane koje se prije svega tiču proširenja nadzorne uloge, registra i sl. u dijelu nadzora nad primjenom ovog zakona. Pošto su mi tu ja sam ih uputio u skupštinsku proceduru i koristim ovu priliku da ih obrazložim, ja ću ih pročitati, to je na osnovu člana 148 Poslovnika Skupštine Crne Gore.

Amandman 1 član 100, stav 1, mijenja se i glasi: *Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i propisa donijetih na osnovu ovog zakona vrše u okviru nadležnosti utvrđenih ovim zakonom Ministarstvo, organi uprave nadležnog za poslove zaštite životne sredine, organi državne uprave, nadležni za oblast poljoprivrede, šumarstva, energetike i rudarstva i geoloških istraživanja, saobraćaja, unutrašnje trgovine i nadležni organi lokalne uprave.*

U članu 100 poslije stava 1 dodaje stav 8 koji glasi: *Organ uprave nadležan za poslove zaštite životne sredine vrši kontrolu dostavljenih podataka o otpadu, koje su privredni subjekti dužni dostaviti po osnovu ovog propisa. Kontrola podataka se vrši na način što će organ uprave nadležan za poslove zaštite životne sredine u saradnji sa organom uprave nadležnim za poslove inspekcijskog nadzora, ili samostalno, prispjele podatke provjeriti na terenu.*

Dakle, predloženim amandmanom vrši se dopuna nadzora nad zakonom i sve iz razloga operativnosti. Kada se govori generalno o otpadu i obavezama Agencije za zaštitu životne sredine kao organu uprave nadležnim za poslove zaštite životne sredine su propisane Zakonom o upravljanju otpadom sa sigurnošću se može kazati da su podaci prikupljeni u prethodnom periodu nedovoljni za zadovoljenje propisanih obaveza Agencija. Problemi za adekvatnu verifikaciju podataka se, između ostalog, ogledaju u tome što nemamo dovoljan broj inspektora na terenu (ispod deset), dok predmetnih subjekata, po podacima iz 2023. godine, dobijenih od Poreske uprave, imamo oko 95.000. Kada samo brojeve stavimo u perspektivu možemo zaključiti da je nemoguće za godinu dana, kako je propisano Zakonom o upravljanju otpadom, napisati gore pomenuti broj rješenja. Ovo je iz razloga što se u zakonskom tekstu nalazi u članu 111 stav 1 tačka 7 obaveza kojom se pravno lice za prekršaj nedostavljanja godišnjeg izvještaja o otpadu može kazniti od 1.000 do 40.000 eura.

Značajna brojka još koja se odnosi na godišnje izvještaje o otpadu je i ta da Agencija za zaštitu životne sredine godinama unazad dobija do 200 izvještaja godišnje što ukazuje na veličinu problema.

Amandman 2 u članu 37 stav 6 mijenja se i glasi: *Ispunjenost uslova za obavljanje djelatnosti prerade ili odstranjivanja otpada utvrđuje Agencija neposrednim izlaskom stručne komisije i nakon utvrđivanja stvarnog stanja izdaje dozvolu iz stava 1 ovog člana. Bliži uslovi za utvrđivanje stvarnog stanja biće utvrđeni podzakonskim aktom.* Tu je potpuno jasno.

U članu 42 stav 2 mijenja se i glasi: *Ispunjenost uslova iz člana 19 stav 6 ovog zakona utvrđuje Agencija neposrednim izlaskom stručne komisije i nakon utvrđivanja stvarnog stanja upisuje se u registar sakupljača. Bliži uslovi za utvrđivanje stvarnog stanja biće utvrđeni podzakonskim aktom.*

Amandman 4, posljednji, u članu 48 stav 4 mijenja se i glasi: *Upis u registar vrši se na osnovu zahtjeva neposrednim izlaskom stručne komisije i nakon utvrđivanja stvarnog stanja upisuje se u registar trgovaca i posrednika. Bliži uslovi za utvrđivanje stvarnog stanja biće utvrđeno podzakonskim aktom.*

Dakle, ista procedura. Obrazloženje, kao i u prethodnom dijelu, formira Agencija stručnu komisiju i nastavlja se procedura i preko posrednika, privrednih subjekata i sl. Eto, toliko. Hvala.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (18.03.24 14:08:58)

Hvala, gospodine Rovčaninu.

Gospodin Vitomirović, želi da da, u ime Vlade, završnu riječ.

Izvolite.

NENAD VITOMIROVIĆ (18.03.24 14:09:04)

Hvala na predlozima. Nemamo primjedbi na amandmane s obzirom da se ide na poboljšanje kontrole implementacije ovog zakona. Moram samo da napomenem da je javna rasprava održana 2018. godine i da vam kažem da onaj ko razumije kompleksnost i cijenu sprovođenja ovog zakona razumije i ovo postepeno uvođenje članova zakona, odnosno uvođenje samog zakona.

Ovo je kompleksna i izazovna tema i za razvijene zemlje jer se ove direktive stalno mijenjaju i puna implementacija ovog zakona, odnosno implementacija evropskih regulativa će biti donesena kroz podzakonska akta, odnosno kroz 36 pravilnika i 12 uredbi koje dolaze nakon ovog zakona. Takođe, moram da napomenem, da nakon donošenja državnog plana upravljanja otpadom lokalne samouprave imaju obavezu donošenja lokalnih planova upravljanja otpadom što znači da imamo ... odgovornost za upravljanje samim otpadom.

Pričali smo i o ekonomskim aspektima. Samo ću nekoliko stvari reći, da ovim zakonom ono što je trošak napokon postaje resurs koji se može koristiti od prodaje osnovnog materijala ili kroz proizvode koji će nastati upotrebom materijala koji su završavali na deponiji, primjer plastike. Imamo podatke da se transparentni PET po toni prodaje 320 eura, da plavi PET 220 evra po toni, zeleni PET 120, da se melje plastika, da tona samljevene plastike se prodaje za 300 evra. Znači, moramo razmišljati o tome da ovaj otpad napokon postaje resurs, a rekao bih da dobijemo sirovinu, jer zbog čega bi izvozili ili prodavali mljevenu plastiku kad ista ta plastika može da postane proizvod - plažni mobilijar od reciklirane plastike ili neki drugi proizvod koji, takođe, daje mogućnost da razvijamo jednu granu privrede koju do sada i nijesmo baš posmatrali kao veliku mogućnost.

Ono što je možda najznačajnije, sa ekonomskog aspeketa, jeste zdravlje naših građana, manje bolesti. Ovaj zakon upravo ide ka tome. Takođe, pominjali smo i turizam, održivi turizam. Znači, ekologija i turizam danas idu zajedno. Zbog toga i svega ovoga što smo pričali prije moram još da vam kažem da svi vidite kakvo je stanje prirode u Crnoj Gori. Višedecenijska nebriga ogleda se i u tome što smo zatekli samo šest ekoloških inspektora za cijelu Crnu Goru i na ovo se mora staviti tačka i da ubrzamo i dostignemo ono što smo propustili u prethodnom periodu. Znači, upravo prvi korak jeste donošenje ovog krovnog zakona. Hvala.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (18.03.24 14:12:48)

Hvala, gospodine Vitomiroviću.

Vidite da su potpredsjednici Skupštine odsutni. Na žalost, nijesmo izabrali potpredsjednike iz opozicionih stranaka nismo ni potpredsjednika iz manjinskih naroda. Mnogo bi mi bilo lakše da je recimo ovdje gospodin Nikiolla Camaj, a ovako ću biti prinuđen da dam pauzu od 45 minuta. Nastavljamo sa radom. Hvala.

/Pauza/

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (18.03.24 15:19:31)

Dame i gospodo nastavljamo sa radom.

Tačka dnevnog reda o kojoj ćemo voditi raspravu je **Predlog zakona dopuni Zakona o industrijskim emisijama.**

Ovlašćeni predstavnici Vlade su Vladimir Martinović, ministar turizma i ekologije, ovo je bila ta najava, i Nenad Vitomirović državni sekretar ministarstva sa svojim saradnicima.

Izjestioci odbora su Vasilije Čarapić, Zakonodavnog odbora i Milan Zečević, Odbora za turizam, poljoprivredu, ekologiju i prostorno planiranje.

Otvaram pretres.

Da li predstavnik Vlade želi dati dopunsko obrazloženje?

Procedura, izvolite.

DANIJEL ŽIVKOVIĆ (18.03.24 15:20:13)

Obraćam se Vama kao predsjedniku Parlamenta i građankama i građanima Crne Gore, a posebno Vladi Crne Gore i Upravi policiji.

U saznanju smo i u posjedu informacija da su u Šavniku pristalice Vašeg političkog subjekta namjerile da spriječe održavanje sjednice Skupštine Šavnika koja je uredno sazvana kako bi se otklonile sve dileme ili nedostaci koje Vlada uputila zahtjevom prema tri opštine. Dakle, Opštini Andrijevica, Budva i Opštini Šavnik i u saznanju smo da su pristalice upale u prostorije Skupštine Opštine Šavnik kako bi onemogućile održavanje Skupštine.

Dakle, očigleno se radi o još jednom nasilničkom aktu i činu gdje treba primjeniti scenario kao u Skupštini Opštini Andrijevića gdje očigledno nije moguće održavati sjednice i gdje državni organi, konkretno Uprava policije i Tužilaštvo nijesu u mogućnosti da sprovedu ono što je slovo Ustava i što je slovo zakona. Ovim putem pozivam nadležne državne institucije da pravovremeno i hitno reaguju, jer ćemo u Šavniku imati ozbiljan problem. Sad vam kažem da ćemo imati ozbiljan problem i da ćemo shodno onome što je naloženo, prije svega od strane Vlade, ispoštovati kao što je već i najavljeno jer znate i samo da je tamo kompleksna i pravna i politička situacija, kako ne bismo došli u situaciju da mi reagujemo tamo, i da otklanjamo mi probleme na terenu mimo državnih institucija. Vi ste u obavezi kao predsjednik Parlamenta da upozorite Vaše pristalice da ne krše zakon, a ukoliko to ne uradite i ne bude adekvatne reakcije nadležnog Tužilaštva i Uprava policije nemojte da imate bilo kakvu dilemu da ćemo mi to razriješiti bez ikakvih problema.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (18.03.24 15:22:18)

Evo da upozorim sve građane Crne Gore da poštuju Ustav i zakon, ne samo naše pristalice, nego i vaše pristalice i svakog građanina Crne Gore. O ovome sam obaviješten u ovom trenutku, upravo od Vas. Mislim da mi imamo veoma složenu situaciju u tim opštinama i da je Vlada dala određena rješenja, ali ova država ima svoje institucije koje treba da se bave svojim poslom, ima policiju, ima tužilaštvo, ima sudstvo, to su oni koji trebaju da sprovedu zakon i da se zakon poštuje. Ne bih volio, da Vama da kažem i Vašim pristalicama da bilo ko uzima pravdu u svoje ruke, jer ti koji budu uzimali pravdu u svoje ruke i oni će da odgovaraju zbog nepoštovanja zakona. Dobra praksa svake demokratske države je da postoje institucije koje se bave sa stvarima gdje je kršenje zakona, gdje je kršenje Ustava u pitanju.

Upozoravam sve građane Crne Gore, upozoravam i ljude u svim tim opštinama da se pridržavaju zakona, da smo imali, gospodine Živkoviću, poštovanje zakona i da nije bilo prepisivanja u Opštini Šavnik i upisivanje u biračke spiskove i onu, za tu malu opštinu sramotu, da je na jednom mjestu u jednom stanu od 40 kvadrata upisano po 17 porodica ili ne znam koliko članova koji ne žive u Šavniku ne bi ni imali danas ovaj problem u kojem raspravljamo.

Izvolite.

DANIJEL ŽIVKOVIĆ (18.03.24 15:24:01)

Dakle, nijesam slučajno na početku pozvao na poštovanje zakona, poštovanje Ustava i pozvao nadležne državne institucije da pravovremeno i adekvatno reaguju na postojeću situaciju. Od strane lokalne samouprave Uprava policije je obaviještena pravovremeno i na vrijeme da će se ovaj scenario, kako je i planirano očigledno ranije, i sprovesti. Uprava policije nije odregovala na tu okolnost i danas su pristalice Vašeg političkog subjekta u Skupštini Opštine Šavnik nasilno upali, nemaju ovlašćenje tamo da budu, po istom principu kako se to uradilo u Andrijevići i zbog toga sam rekao da policija nije odregovala i da treba da reguje Tužilaštvo i policija iako su obaviješteni od strane lokalne samouprave i predsjednika Opštine Šavnik, koji dolazi iz redova Demokratske partije socijalista.

Ne vidim nikakvu potrebu da se ovaj način razrješavaju situacije i u Šavniku ili bilo kojoj drugoj opštini. Da smo imali pravovremenu reakciju nadležnih državnih institucija mi bismo danas imali i razriješenu situaciju i u Šavniku i Andrijevići. U Šavniku je bila neophodno sprovesti izborni proces na dva biračka mjesta. Podsjetiću vas samo da je, što se tiče upisivanja birača, za to nadležno Ministarstvo unutrašnjih poslova. Ne zaboravite da je tada bila druga vlast, nije bila vlast Demokratske partije socijalista da biste nas mogli optužiti za bilo kakvu vrstu malverzacija ili nelegalnih upisa. Dakle, to je dozvolilo Ministarstvo unutrašnjih poslova koji vodi birački spisak, i na osnovu toga birački spisak je zaključen. Postoji važeće izborni zakonodavstvo i na osnovu važećeg izbornog zakonodavstva neophodno je sprovesti izborni proces do kraja na još dva biračka mjesta. Ko pobijedi na ta dva biračka mjesta i završi se izborni ciklus pružiće se ruka i neka se taj proces adekvatno završi.

Ali ako neko misli da na ovaj način, kršeći zakone, i uz neadekvatnu reakciju institucija, krene da ruši demokratske principe i izbornu volju građana, da nasilno preuzme vlast u Šavniku ili nasilno zadrži vlast u Andrijevići, pod krinkom navodne odbrane izborne volje građana, na potpunom je krivom putu. Zato sam i Vas opomenuo, kao predsjednika Skupštine, i naravno, pomenuo institucije da pravovremeno reaguju. Ali, pošto očigledno nema pravovremene reakcije, mi kao politički subjekt, moramo zaštititi osnovna načela demokratije koja podrazumijevaju da se izabrani predstavnici u lokalni Parlament, konkretno odbornici, moraju izjasniti o onome što je predlog Vlade, a to je da se isprave određene nepravilnosti na koje je Vlada uputila. Dakle, sada predstavnici parlamentarne većine onemogućavaju lokalnu samoupravu u Šavniku da razriješite dileme koje Vlada uputila nasilnim aktom tako što su uputili svoje pristalice da zaposjednu Skupštinu Opštine Šavnik. Ako budemo imali ovakve primjere, a imali smo ih u Andrijevići, upozorili smo na to ranije da

ćemo ih imati u Šavniku i u drugim krajevima Crne Gore, nemojte da imate dilemu, ne da ulazimo u anarhiju, nego ulazimo u ozbiljni problem gdje institucija ne funkcionišu, Vlada ne radi svoj posao, i mi naravno moramo na adekvatan način odebraniti i demokratske principe i izbornu volju građana. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (18.03.24 15:27:24)

Gospodine Živkoviću, nas dvojica se slažemo da treba poštovati Ustav i zakon i da treba institucije da rade svoj posao, ali uvijek postoji uzrok i posljedica, ne sjećam se da je ovdje bila ovakva rasprava kada se nešto tako dešavalo u Andrijevići gdje mi nismo kao stranka blokirali da se okupe odbornici i smijene čovjeka koji je bio u ime naše stranke predsjednik Skupštine. Ali se ne sjećam da je sada, u prethodnom periodu zapravo, bila ovakva priča oko Andrijevice. Sada imamo problem u Šavniku, ovdje smo sa predstavnicima ODIHR-a pričali o problemu u Šavniku. Pričali o problemu da u tom uzroku da neko upisuje ljude koji nemaju pravo da budu u biračkom spisku, zaključa se birački spisak i vi imate grupu ljudi koja nema pravo glasa u Šavniku, koja mijenja volju građana Šavnika.

Uzrok je doveo do ove posljedice koju imamo. Nemojte da mislite da je prijatno oni ljudima koji su pozvani tamo u sudovima u Pljevljima, u Beranama, koje osuđuju na novčane kazne, uslovne kazne, nije to nikome od tih ljudi iz Šavnika prijatno jer su dobri ljudi i domaćini, ali trpe jer znaju da je neprada u pitanju. Ta prva nepravda i to nepoštovanje zakona, ono je dovelo do svega ovoga o čemu danas pričamo. Ne možemo reći ajmo sada da poštujemo, a nismo poštovali prije. Imamo problem da institucije nijesu radile prije. Institucije očigledno ne funkcionišu ni u ovom trenutku, niti su funkcionisale prethodnih nedjelja. Mene je strah da ćemo, ako ne bude ovaj Odbor za reformu izbornog zakonodavstva radio na valjan način, da ćemo imati problem da nam se čitava Crna Gora pretvori u Šavnik. Nećemo moći organizovati izbore. To nam je problem. Treba da nađemo neko rješenje. Pozivam na dijalog da nađemo neko rješenje da ne bude čitava Crna Gora Šavnik da se ne mogu nigdje održati izbori, niti se mogu održati skupštine, kao što se ne mogu održati u Andrijevići.

Dakle, jedan pošten pristup i pošten odnos i prema svojim, ali pošten odnos i prema onima drugima, jedino se tako može izaći dijalogom i dogovorom iz ove krize koja je izazvana, kažem, prvim činom da su ljudi koji nemaju pravo glasa dobili pravo glasa, i onda se to zaboravi, a samo se rješava posljedica čitave te ružne situacije.

DANIJEL ŽIVKOVIĆ (18.03.24 15:30:03)

Vaše pristalice su u Skupštini opštine Šavnik. Ja Vas pozivam, kao predsjednika Nove srpske demokratije i kao predsjednika Skupštine, da pozovete Vaše pristalice da napuste Skupštinu Opštine Šavnik kako bi sjednica Skupštine koja je uredno zakazana mogla i da se do kraja obavi, u skladu sa Paslovnikom i u skladu sa zakonom, i onim što je zahtjev Vlade. Vi to dobro znate tu nema nikakve dileme, da niste upoznati, to je jedna stvar.

Druga stvar, kada govorimo o Andrijevići mi smo javnost u Andrijevići više puta upozorili. Dakle, Demokratska partija socijalista, kako Opštinski odbor u Andrijevići, tako i Demokratska partija socijalista sa nivoa centrale, je upoznala javnost i upoznala Vladu, pri čemu je Ministarstvo javne uprave dalo mišljenje kako treba da postupe u Skupštine Opštine Andrijevice. Nijesu pristalice Demokratske partije socijalista u Andrijevići upale u Skupštinu Opštine da onemogućavaju sprovođenje demokratije i onemogućavaju da se obavi tamo Skupština, nego pristalice političkih subjekata koje se nalaze na vlast. Nije tamo Demokratska partija socijalista uradila ništa nezakonito, nego je tražila da se obavi sjednice Skupštine gdje bi se odbornici mogli izjasniti o tome da li treba razriješiti predsjednika Skupštine ili predsjednika Opštine. Ako nije moguće u ovim uslovima i ovim okolnostima, vi ste predstavnici parlamentarne većine i vi dajete podršku izvršnoj vlasti, omogućiti da se sprovede Skupština Opština Andrijevice, i omogućiti da se sprovede Skupština Opština Šavnik, nemojte nam pričati o oslobođenju, nemojte nam pričati o demokratiji, nemojte nam pričati o Vladi, nemojte nam pričati o funkcionalnosti institucija, jer ovdje, kao što ste i Vi sami kazali, institucije ne funkcionišu. Ovdje nema funkcionalne demokratije, ovdje se onemogućavaju odbornici da se izjasne. Da Vam to prosto prevedem, to bi značilo, gospodine Mandiću, da mi dođemo ovdje sa 50 ili 100 naših pristalica, sjednemo ovdje u Skupštinu i nećemo da izađemo i ne dozvoljavamo da se održi sjednica zato što nam se ne sviđaju uređena pravila izbornog prava i ne sviđa nam se neka parlamentarna većina. Ako Vi mislite da je to način kako treba sprovoditi demokratiju u Crnoj Gori srećno vam bilo, mi ćemo na to kao što sam Vam već kazao imati adekvatan odgovor.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (18.03.24 15:32:17)

Evo da budem precizan. Kad nam istekne četvorogodišnji mandat, i Vama i meni, a još godinu i po dana budemo sjedeli ovde više nego što nam je narod dao i što su nam izbori dali slobodno dovedite vaše pristalice da nam onemoguće to zasijedanje, takva je situacija u Opštini Šavnik. Davno je istekao četvorogodišnji mandat tim odbornicima u Opštini Šavnik. Imamo problem, priznajem evo kao dio parlamentarne većine imamo problem sa institucijama. Prvo onim institucijama koje su omogućile da se formira takav birački spisak i zaključali takav birački spisak prije izbora, sada imamo problem sa tom krizom i imamo problem u Andrijevi. Volio bih da vi, kao ozbiljna i velika partija, imate jedinstven pristup za Andrijevicu i za Šavnik. Da ne bude pristuo - mi smo spremni da riješimo tu situaciju i ja u tome *riješimo* prepoznajem i upotrebu sile. Tako prepoznajem to da ćete tako da riješite, a nijeste rješavali do sad u Andrijevi ne znam koliko puta se odgađala ta skupština, nekako mi to ne ide jedno sa drugim. Pozivamo institucije i treba to zajedno to da uradimo, pozvamo institucije da pravilno funkcionišu, da se poštuju Ustav i zakon, to je ono što možemo da uradimo i Vi i ja, mislim da je to korektan pristup.

Mir i stabilnost nema alternative u Crnoj Gori. Moramo da se potrudimo da ova zemlja funkcionišu tako što će te dvije kategorije da budu nam najvažnije, mnogo važnije od toga šta će uraditi ili neki poslanik ili neki odbornik, pogotovo u situaciji kada je taj mandat odbornički veoma upitan i prema tome treba da se odrede institucije i da li neko poslije četiri godine može da se predstavlja i dalje da je i ono što nije birani jedan period od četiri godine. Predlažem da mi krenemo, evo vi ste saopštili to što ste imali.

Izvolite, gospodine.

NENAD VITOMIROVIĆ (18.03.24 15:34:42)

U vezi zakona, jer nije bilo jasno definisano ko snosi troškove rada komisije. Ovim članom se jasno definiše da troškove rada komisije snosi podnosilac zahtjeva, i to jedina izmjena u zakonu. Hvala.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (18.03.24 15:34:53)

Hvala Vam.

Prvoprijavljeni za diskusiju dr Nermin Ambdić.

Izvolite, doktore.

NERMIN ABDIĆ (18.03.24 15:34:59)

Zahvaljujem predsjedavajući, gospodine Mandiću, zahvaljujem na prilici da promijenimo redosljed prijavljenih diskutanata zbog unaprijed preuzetih obaveza. Pozdravljam uvažene kolegice i kolege poslanike, predstavnike Vlade i pozdravljam građanke i građane Crne Gore.

Moram konstatovati, sa žaljenjem, da sam ovdje danas u skupštinskim klupama na poziciji za predstavnike Vlade očekivao resornog ministra. To je negdje bila i njegova ozbiljnost i odgovornost da se ponese sa predloženim predlozima zakona o izmjenama zakonskih rješenja, ali u redu, shvatio sam da u vidu najbližih saradnika želi da možda i odgovornost prenese na vas, ali to je da kažem vaše. Zaista sam očekivao da prvi čovjek resornog ministarstva bude ovdje, ali evo to se nije desilo. Kao jedina predložena izmjena člana jeste ova ko snosi troškove ovih komisija. Pravo da vam kažem sva nam šekiracija oko toga bila. Mislim da ova tačka dnevnog reda, odnosno ovaj zakon, ima mnogo veće stvari o kojima mi treba da se pozabavimo. Prije svega kako da ovaj zakon sprovedemo, na koji način i sa kojim resursima, i ljudskim i materijalnim, da uđemo u ovu priču. Jesmo li uopšte spremni da ovaj zakon na pravi način inkorporiramo u zakonske okvire kakve nalaže moderna evropska agenda, a svi se zalažemo za tu modernu evropsku agendu. Nije samo zakon slovo na papiru nego je zakon ovo, kao što rekoh, da ga sprovodimo onako kako jeste bez privilegovanih i da ova Crna Gora zaista se adekvatno odnosi i kad je u pitanju i ovo zakonsko rješenje.

Kako da građane Crne Gore ubijedimo da ćemo ovaj zakon poštovati ako se najodgovorniji ljudi u Vladi Crne Gore međusobno optužuju da na ozbiljnim sjednicama, a smatram da je sjednica Vlade koja je redovna ozbiljan organ u ovoj državi, međusobno optužuju da su na samoj sjednici Vlade vršena krivična djela? Kako ćemo ubijediti, vesela nam majka, građane da slušaju ova zakonska rješenja da nam budu prihvatljiva ako se najodgovorniji ljudi u državi ovako čašćavaju krivičnim prijavama i prijete jedan drugome da će pasti rješenje na ovom ili onom sudu? Kako ćemo bezbjednost obezbijediti građanima Crne Gore zbog kojih svi šedimo ovdje i čijim glasovima smo svi izabrani ovdje da budemo njihovi legitimni predstavnici? Jesmo li mi kadri uopšte da prije svega svu odgovornost svalimo na građane? Čuli smo ovdje da ima

neodgovornosti građana itd. slažem se. Ima neodgovornih pojedinaca, ali da li smo svi mi i ovdje prisutni, da li su svi predstavnici i vlasti i opozicije jednako odgovorni kao predstavnici građana? Jesmo li svi sa dobrim pokaznim vježbama, dobrim pokaznim putem u životu i činjenjem učinjeli da građani slijede onako kako mi to radimo? Bogami kako se pojedini ozbiljno ponašaju čini mi se da im ne bih dao da vode i resor jaslica u vrtiću, a kamoli ozbiljno ministarstvo u Vladi Crne Gore.

Ali, nekada će i ti ljudi morati da snose odgovornost pred građanima Crne Gore, ovo što kaže predsjedavajući Mandić, nije me ohrabrio, pravo da vam kažem, nego mi je unio nemir ovdje da institucije sistema ne funkcionišu. Ako institucije sistema ne funkcionišu, ako nemamo dobru kaznenu politiku, a konkretno ova priča o industrijskim emisijama mora imati adekvatnu kaznenu politiku. Jer ako ljude koji se neodgovorno ponašaju, a posebno sa opasnim materijama, ne sankcionišemo adekvatno ta će djela da ponavljaju i onda nećemo dobiti samo zakonsko rješenje koje je na papiru nego ćemo, nažalost, dobiti i ljude, odnosno građane koji neće vjerovati u ovo zakonsko rješenje i neće slijedjeti ovo što je napisano u ovim spisima. To je naš najveći problem.

Zaista ne znam kako i na koji način mislimo da ubijedimo građane da poštuju zakone ako ih najodgovorniji ljudi u državi Crnoj Gori, koji su predstavnici Vlade, ne poštuju. Evo smo i danas čuli čaščavanja na relaciji jednog od ministara u Vladi ka premijeru koji kaže - *Svi znaju jedino vi nemate pojma o tome, ali uskoro ćete znati kad dođe rešenje Upravnog suda*. Nemojmo samo da i ova zakonska rješenja ne budu usaglašena sa evropskom agendom, nemojte samo da nijesmo prošli sve adekvatne procedure u ovim zakonskim rješenjima da se i oko njih o jadu ne zabavimo, nego zaista da budu usklađeni sa evropskim propisima, a da sve ne svalimo na građane nego da i mi budemo putokaz kako, i u životu i u činjenju i u poštovanju ovoga što je napisano, se ophodimo i kako se ponašamo. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (18.03.24 15:41:54)

Hvala Vam, gospodine Abdiću.

Moram Vam reći da ste Vi potrošili gotovo pola vremena Vašeg poslaničkog Kluba, jer smo se dogovorili na Kolegijumu da ova diskusija vezano za ovu tačku traje jedan čas.

Sljedeća prijavljena je gospođa Aleksandra Despotović.

Izvolite.

ALEKSANDRA DESPOTOVIĆ (18.03.24 15:42:15)

Zahvaljujem.

Ono što mogu da kažem jeste da mi je sad ovako jako teško govoriti o ovom zakonu, odnosno dopuni ovog zakona ako smo na početku ove šednice čuli sve ono što se događa u Opštini Šavnik, a pogotovo mi je teško sad govoriti kada vidim jednu potpunu relativizaciju tog događaja. Ono što je posebno loša poruka građanima jeste obesmišljavanje svakog govora o tome da se sada i u ovom trenutku ovde nešto dešava. Stalno se govori da je to nekada nešto bilo, pa zbog toga *nekada* ne smijemo reći da je to sad. Dakle, mi potpuno zaustavljamo proces vremena, proces tokova i zaustavljamo se na nekom vremenu koje je bilo. Ti događaji se dešavaju sada i u ovom trenutku i nijesam čula šta će se to konkretno preduzeti da do toga ne dođe i da čujemo osudu zašto su ljudi ušli u Opštinu Šavnik, ako su već sasvim legitimno zakazali Skupštinu. Zaista poslije toga govoriti o ovoj jednoj primjeni zakona, odnosno o nekoj dopuni zakona, postavljam pitanje relevantnosti uopšte ove svoje diskusije kada se van ovih prostorija dešavaju mnogo značajnije stvari, a dešavanjima u ovoj prostoriji se upravo želi pokriti to što se dešava vani, da se razumijemo. Ne možemo samo da ekonomijom kažemo da se van ovog Parlamenta apsolutno ne dešava ništa, pa i evropske demokratije tako ne postupaju ko god to pogleda sa strane kada se ovakvi događaji dešavaju svakako da i njihovi glavni parlamenti o tome govore i o tome pričaju.

Tako da sada dragi građani, kada sam saopštila sve ovo pokušaću kratko da ovu tezu vezano za ovaj zakon kažem, da se radi o toj promjeni ko će komisiju finansirati, shvatila sam tako vas kao predlagača. Šta smo dobili ovim zakonom, evo videćemo na kraju, kolega Abdić je o tome govorio. Ako govorimo o ovom zakonu koji se nalazi u oblasti opet Poglavlja 27, opet ću ponoviti, da ova vlada nije dala jasan okvir ovog Poglavlja 27. Ponoviću opet da ne znamo koliko novca je opredijeljeno za Poglavlje 27. Treće, ne znam ko će sprovesti ove mjere u okviru ovoga poglavlja i koliko to košta, nema nikakvih relevantnih činjenica.

Takođe, taj program Evropa sad 2, koga niko niđe nije vidio, ne znam da li će se baviti ovim programom. Ono što mogu da vam kažem, makar ono što sam videla kroz ove pregovaračke grupe, jer ovo je jako zahtjevno poglavlje o kome se uopšte ne govori ili vrlo kratko govori da je to sve krenulo nekim divnim putem. Reći ću vam sada da je izgleda glavni cilj je bio da se rasformiraju sve radne grupe koje su siđele do 2020. godine đe su bili jako eminentni ljudi pa su te komisije rasformirane i znate formirana 2021/22/23.

godina. Imamo zapisnik sa 2023. godine đe gospođa, koja je bila recimo članica, imate zapisnik koji je javno dostupan, kaže da i ona ne zna svrhu formiranja tih radnih grupa zato što se samo drže konstitutivne šednice i apsolutno se više ne radi. Da li su te grupe poslužile da se zaposle ljudi koji vjerovatno dobijaju određene nadoknade u tim radnim grupama, a ishodi tih radnih grupa - mi i dalje o njima ništa ne znamo. Dakle, govorim vrlo precizno da je jako bitno da od Vlade, koja ima izvršnu vlast, dobijemo šta se u ovom poglavlju planira šta se radi i kako će se raditi i đe su ishodi tih radnih grupa za ove četiri godine koje su vodile ovo poglavlje, osim ako nijesu siđeli samo na konsitutivnim šednicama i bili plaćeni za to.

To je ono što mogu da saopštım oko ovih emisija. Mislim da ste se vi ovdje fokusirali na to ko će ih finansirati. U redu, donijecete to kroz ovaj zakon, a ostavili ste jednu izuzetno jaku oblast van svih ovih zakona, a govori se o poljoprivredi koja je vrlo značajan emiter svih ovih emisija i kojoj se treba posvetiti i videti koliki će to biti troškovi i koliko poljoprivreda uopšte može tome da doprinese i kako naći mjere za to. Poslije svih ovih događaja, koje evo čitamo i gledamo, pokušala sam da u jednoj karatkoj diskusiji građanima dam pregled Poglavlja 27 o kome se čuje samo da je važno, ali bez ikakvih pokazatelja, bez ikakve ekonomske analize, bez toga koliko novca za to, nama građanima, treba nego samo onako čini mi se ne zamjerite, ali odokativni neki procesi se dešavaju, odokativno se govori o ciframa bez ikakve prave analize na osnovu kojih mi možemo donositi zaključke. Hvala.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (18.03.24 15:47:31)

Hvala.

Ostalo je još minut i po na raspolaganju vašem klubu koji je prijavljen.

Prijavljen je gospodin Anđušić i gospodin Dizdarević.

Izvolite, gospodine Dizdareviću.

ABAZ DIZDAREVIĆ (18.03.24 15:47:54)

Zahvaljujem, predsjedniče Mandiću.

Zahvaljujem, koleginicima i kolegama poslanicima, kao i predstavnicima Ministarstva,

Dakle, kako su i kolege saopštile možda je bespredmetno danas govoriti o ovoj temi kada vidimo koliko se urušavaju demokratski principi i sve ono na čemu je počivala jedna demokratska država kakva je bila Crna Gora donedavno. Danas se obesmišljava pozicioniranje u smislu izbora ljudi koji će voditi vlast na lokalnom nivou. Evo imamo eklatantan primjer u Šavniku šta se danas radi, ali mi ćemo se potruditi da budemo ozbiljni i da na ovu temu adekvatno odgovorimo.

Danas je pred nama Predlog dopune Zakona o industrijskim emisijama. On se odnosi na manju korekciju koja se može tumačiti kao potrebna sa aspekta definisanja troškova, odnosno preciziranja ko će snositi troškove rada komisija. Smatram da bi trebalo da sagledavamo kompletno zakonsko rješenje. To treba da bude predmet interesovanja svih parlamentaraca pogotovo onih koji dolaze iz sjevernog regiona Crne Gore. Dakle, građani sjevera suočeni su sa višedecenijskim problemima koji su uzrokovani dijelom zbog geografskog položaja, ali ključno zbog zastarelih energetski neefikasnih sistema koji su dokazano okarakterisani kao definitivno štetni i narušavaju zdravstveni bilans stanovništva tog regiona Crne Gore. Kada kažemo da bi trebalo da nas interesuje sprovođenje Zakona o industrijskim emisijama, odnosno kada konkretno govorimo o zagađenju vazduha koje posebno pogađa građane Pljevalja, Bijelog Polja koje, na žalost, preteklo ove godine po parametrima i Pljevlja, Nikšića i djelova Podgorice, posebno se misli na određene stavove iz zakona. U članu 2 stav 5 ovog zakona se kaže: *Granična vrijednost emisije je masa izražena u obliku određenih specifičnih parametara, koncentracija i nivoa emisije koja se ne smije prekoračiti tokom jednog ili više vremenskih perioda.* Znamo kakva je ta koncentracija bila posljednjih nekoliko mjeseci, imali smo priliku da se uvjerimo kako su zatrovane sredine na sjeveru Crne Gore i to u kontinuitetu i desetostruko veće vrijednosti u odnosu na ono što regulator računa kao podnošljivo. Dakle, prisustvo PM10 i PM2,5 čestica u vazduhu kroz ovaj monitoring je pokazalo da veoma štetno utiče na zdravlje građana sjevera. U istom članu 2 stav 10 ovog zakona predviđeno je korišćenje BAT tehnika ili Best available techniques i tehnologija kako bi se obezbijedilo postizanje graničnih vrijednosti emisija.

Članom 4 ovog zakona predviđa se da je operater dužan da preduzme sve potrebne i, posebnim propisima, određene preventivne mjere radi sprečavanja zagađenja. Takođe, primjenjuju se najbolje dostupne tehnike. U cilju harmonizacije u oblasti sprečavanja industrijskog zagađivanja sa legislativom Evropske unije kako bi se ispunili prioriteti u okviru procesa stabilizacije i pridruživanja i približili standardima koji se primjenjuju u Evropskoj uniji važno je prilagođavanje u ovom slučaju sa, dakle, podrazumijeva se da je u pitanju Direktiva 2015/2193 Evropskog parlamenta i Savjeta od 25. novembra 2015. godine o ograničenju emisija određenih zagađujućih supstanci u vazduhu i srednjih uređaja za loženje. Utvrđuju se pravila za

kontrolu emisija sumpor dioksida, azot oksida, ugljen monoksida i čvrstih čestica u vazduhu iz srednjih uređaja za loženje, čime bi se smanjile emisije u vazduhu i potencijalni rizici od tih emisija za zdravlje ljudi i životnu sredinu. Dakle, ovako bi trebalo da izgleda izlaganje na temu dnevnog reda, s potrebom da iskažemo zabrinutost za zdravlje naših građana, ali ne, nama je, na žalost, važnije kako ćemo politizovati i instrumentalizovati sektor Policije, kako ćemo uzeti monopol nad sistemom bezbjednosti, kako skrenuti pažnju sa enormnog zaduženja u najkraćem mogućem roku. Da kažem jedan precizan primjer o našoj diplomatiji, na veb sajtu Vlade ćete pronaći podatak o ambasadama i konzulatima Crne Gore u svijetu. Od ukupno nabrojanih 178 zemalja sa kojima imamo uspostavljene diplomatske kontakte i 38 u kojim bi trebalo obavljati diplomatsku misiju Crna Gora trenutno u svojoj cjelokupnoj diplomatskoj mreži ima sedam ambasadora. Da li je ovo ozbiljna politika? Da li nas Vlada na ovaj način vodi prema onome što su evropska stremljenja naše države i da li ćemo sa ovom vladom prosperirati? To je pitanje za građane. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (18.03.24 15:53:59)

Gospodine Dizdareviću, evo imate komentar, gospodin Mišo Laković, izvolite.

MIODRAG LAKOVIĆ (18.03.24 15:54:14)

Komentarom ću se dotaći ovog dijela koji se tiče sektora bezbjednosti i koji je, naravno, van dnevnog reda. Što god da je na dnevnom redu kolege iz DPS-a se dotaknu sektora bezbjednosti i kad smo raspravljali o Zakonu o međunarodnoj saradnji i kad smo raspravljali o ovim zakonima koji su danas na dnevnom redu oni se dotaknu sektora bezbjednosti. Generalno, mi kao parlamentarna većina, nemamo ništa protiv da raspravljamo i na te teme, međutim, kad se raspravlja na te teme onda bismo trebali da imamo i malo duže pamćenje, pa da legitimitet za raspravu o tim temama vučemo iz nekih pređašnjih slučajeva, situacija koje mogu da nam daju određene argumente. Dotaći ću se činjenica da u vrijeme vladavine DPS-a imali smo od 2005. do 2020. godine tri direktora Uprave policije od kojih su dva trenutno u krivično-pravnim postupcima za krivična djela povezana sa krijumčarenjem i organizovanim kriminalom i zadržaću se radi prezumpcije nevinosti na toj konstataciji. Takođe, podsjetiću javnost i uvažene kolege iz DPS-a da smo imali 2012. godine i trećeg direktora Uprave policije koji je bio visoki rukovodilac Demokratske partije socijalista, a ja ću vas sada podsjetiti šta je i kako je izvještavao javnost, medij Radio Slobodna Evropa. Govorimo o 2012. godini - *Crna Gora preko dvije godine nema zakonski izabranog direktora Policije i ako to mjesto trenutno pokriva Božidar Vuksanović. Upravo je njegovo naimenovanje za vršioca dužnosti direktora Uprave policije dva puta kao nezakonito oborio Upravni sud Crne Gore. Pravnici i opozicija smatraju da to što sud dva puta obara Vladinu odluku govori o nepostojanju vladavine prava, kao i da je u pozadini svega politika, odnosno, borba unutar vladajućih DPS-a i SDP-a za kontrolu nad policijom i sektorom unutrašnjih poslova.*

Poštovane kolege, prenebregavajući ovu činjenicu vi danas komentarišete šta je neko nekome rekao na Vladi, ko je najavio podnošenje krivičnih prijava očigledno u tom smislu vam malo smeta i naša posvećenost vladavini prava. Imate problem sa tim što će neko da pokrene upravi postupak, a to upravo svjedoči i o našoj posvećenosti institucijama i posvećenosti vladavini prava. Imali smo danas i komentar kolegice koja se, takođe, osvrnula na jedno zakonsko pravo i mogućnost da neko podnese krivičnu prijavu u odnosu na određene činjenice i okolnosti za koje on smatra da su protivzakonite. Vidimo da se to doživljava kao progon opozicije. Mislim da ako zaista želite sebe da okarakterišete kao državno odgovornu opoziciju, a ja zaista želim da vi tako djelujete i želim da vjerujem da ćete u narednom periodu tako djelovati, mislim da nije nivo najjače partije u opoziciji u ovom Parlamentu da se bavi time ko je šta izjavio, ko je šta prokomentarisao i da se bavi ovdje na plenumu prepričavanjem novinskih naslova. Zahvaljujem predsjedniče.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (18.03.24 15:58:11)

Hvala, gospodine Lakoviću.
Odgovor na komentar gospodin Dizdarević.

ABAZ DIZDAREVIĆ (18.03.24 15:58:28)

Zahvaljujem kolegi Lakoviću.

Ne bih se baš hvalio time koliko ste istrajni da poštujete vladavinu prava i demokratske principe, počevši od toga da je premijer, vaš predsjednik pokreta ili partije, gospodin Spajić, na kraju je dokazano, imao dvojno državljanstvo Srbije, a uporno u javnosti govorio da ga nema. Možemo gledati ili tumačiti kako je bilo nekada, ali posmatrajući ono šta se trenutno radi, dakle, apsolutno nepoštovanje zakona, prije svega ste uspjeli da nezakonito smijenite gospodina Brđanina, jedanput, pokazaće Upravni sud, vjerovatno da je u pitanju greška, pa će se i drugi put vratiti na funkciju, a onda ste radili na politizaciji pitanja direktora Uprave policije. Dakle, pitanje interesa partijskog ko će rukovoditi tim sektorom. Vi dolazite iz sektora bezbjednosti ili imate mnogo više iskustva nego svi mi u ovim klupama, znate da takve poruke koje smo čuli iz ,ne samo nagađanja nego ono što se čuje i na pres konferencijama, nas ne ubjeđuju da ste vi adekvatna i odgovorna većina koja može upravljati ovim sistemom na adekvatan način. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (18.03.24 15:59:47)

Hvala.

Prvo ima doktor Abdić ispravku navoda, a onda ima gospodin Laković ispravku navoda. Izvolite.

NERMIN ABDIĆ (18.03.24 15:59:58)

Javljam se radi jedne ispravke navoda samo u jednoj rečenici ili dvije.

Uvaženi gospodine Lakoviću, ovdje se ne radi o priči kako biste Vi rekli, u narodu poznatoj, rekla - kazala, ovo nije priča rekla - kazala. Zna li Vi koja je funkcija ministra unutrašnjih poslova? Ministar unutrašnjih poslova u Vladi Crne Gore kaže, nijesu novinski članci, nije žuta štampa, nego ministar unutrašnjih poslova kaže da će podnijeti krivičnu prijavu jer su na sjednici Vlade vršena određena krivična djela. Nije to rekao niko iz DPS-a, ministar unutrašnjih poslova, koalicioni partner vašeg političkog subjekta, gospodine Lakoviću. Danas je to potvrdio ministar odbrane. Dakle, nije ovo žuta štampa, ovo su ozbiljni ljudi, ministri u Vladi Crne Gore, nije ovo priča čaršijska, nego je priča ozbiljna od ozbiljnih ljudi. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (18.03.24 16:01:09)

Gospodine Abdiću, izvršili ste ispravku i to u jednom vrlo dramatičnom tonu. Hvala Vam. Izvolite, gospodine Lakoviću.

MIODRAG LAKOVIĆ (18.03.24 16:01:16)

Hvala Vam predsjedniče.

Moja korekcija navoda će se odnositi na smjenu za koju je kolega rekao da smo mi smijenili Zorana Brđanina, to nije tačno, njega je smijenila 43. Vlada. Slažemo se u tome da je to bilo nezakonito. Vi znate da smo mi pokrenuli zakonitu proceduru, da smo cijenili izvještaj na Odboru za bezbjednost i odbranu i tu smo većinom članova odbora, i to značajno velikom većinom 10-1, donijeli zajednički odluku da ne prihvatimo izvještaj i to je zakonski osnov da se može zakonito smijeniti gospodin Brđanin. Znači, ne stoji teza da smo ga mi smijenili, nego stoji takođe teza da smo mi posvećeni vladavini prava i da jedino na zakonit način možemo da vršimo takve radnje.

Kada je u pitanju ovo što je rekao kolega Abdić, kolega Abdiću, nijesam rekao da ste Vi govorili nešto što je rekla - kazala, u ovoj zemlji svako ima pravo da podnese krivičnu prijavu. Mi to pravo ne sporimo nikome. Kad god se krivična prijava podnese mi to pozdravljamo. Ovdje smo u ovom Parlamentu govorili više puta na račun iskaza nekih kolega koji su insinuirali na nekakva krivična djela, na korupciju i tako dalje, podnesite prijavu, ko god misli da je počinjeno krivično djelo neka slobodno podnese prijavu i mi to pozdravljamo. To će raditi nezavisni organi, baviće se time, utvrđivati činjenice i okolnosti eventualno dokaze počinjenog krivičnog djela, mi sa tim zaista nemamo nikakav problem. Čuli smo, kao epilog toga dijaloga na Vladi, da će se pokrenuti upravni postupak, pozdravljamo i tu odluku i potpuno smo spremni da uvažimo... /upadica/

Kolega, da ne prejudiciramo, svakako će, neko će biti odgovoran, kao za svaku političku odluku je neko odgovoran. Nemojte da žurite, nemojte da ste nestrpljivi, svako snosi odgovornost za svoje političke odluke. Zahvaljujem, predsjedniče.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (18.03.24 16:03:36)

Hvala, gospodine Lakoviću.
Iskrpili smo listu prijavljenih.
Da li predstavnik Vlade želi dati završnu riječ?
Izvolite, gospodine Vitomiroviću.

NENAD VITOMIROVIĆ (18.03.24 16:03:57)

Meni je žao što nijesam dostojna zamjena ministru, ali mi se ovdje nalazimo, već četvrti put pokušavamo da vam prezentujemo ove zakone, ministar danas nije mogao da dođe.

Podsjetiću vas da je ovaj zakon donesen 2019. godine i da ovaj zakon funkcioniše. Zakon ovaj nije Sveto pismo, podložan je promjenama naravno, trenutno je predlog da se ovakva jedna mala nedoumica otkloni iz zakona, jer određeni predmeti stoje upravo zbog ovoga. Kada dođe vrijeme da suštinski raspravljamo o izmjenama ovoga zakona, mi ćemo to i uraditi.

Moram vas podsjetiti da je Poglavlje 27 vrlo kompleksno, znači tu se nalazi možda 190 zakona, uredbi pravilnika i ovi zakoni i uredbe su međusobno povezani. Tako npr. kad smo pričali o zagađenju vazduha, moram samo napomenuti, da je ta priča više vezana za Zakon o zaštiti vazduha, nego za ovaj zakon. Samo ukazujem koliko je to isprepletana materija i da, za sada, bi vas molili da ovaj član izglasamo da ne bi imali oko ovakvih minornih problema, problema sa sprovođenjem tog zakona.

Hvala.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (18.03.24 16:05:29)

Hvala, gospodine Vitomiroviću.

Konstatujem da je pretres završen, izjasnićemo se naknadno.

Prelazimo na sljedeću tačku dnevnog reda - **Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o biocidnim proizvodima.**

Otvaram pretres.

Izjesci odbora su Vasilije Čarapić, Zakonodavnog odbora i Gordan Stojović, Odbora za turizam, poljoprivredu, ekologiju i prostorno planiranje.

Otvaram pretres.

Da li predstavnik Vlade želi dati dopunsko obrazloženje?

Izvolite.

NENAD VITOMIROVIĆ (18.03.24 16:06:13)

Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o biocidnim proizvodima predlažemo sa ciljem unapređenja regulative i usklađivanja sa savremenim evropskim standardima.

Znači biocidni proizvodi, kao takvi, igraju ključnu ulogu u zaštiti ljudi, životinja, biljaka životne sredine od štetnih organizama, te imperativ imati jasno definisan pravni okvir koji osigurava bezbjednost, efikasnost njihove upotrebe. Ove izmjene proizilaze iz potrebe da se prilagodimo najnovijim evropskim smjernicama i normama, stvarajući okruženje koje omogućiti održivu primjenu biocidnih proizvoda.

Ključne tačke koje su obuhvaćene ovim zakonom obuhvataju postavljanje jasnih kriterijuma za odobrenje biocidnih supstanci, unapređenje postupaka izdavanja dozvole, te jačanja nadzora nad uvozom biocida. Zakonom je definisano da Agencija vrši detaljnu procjenu podataka iz rezimea dosijea, uzimajući u obzir klimatske uslove, period razmnožavanja ciljnih organizama, okolnosti upotrebe i druge relevantne faktora za efikasnost biocida između države, članice Evropske unije, koja je izdala dozvolu sa jedne strane, i Crne Gore sa druge strane.

Znači ova ... nije samo puko prepisivanje EU zahtjeva, već Agencija uzima u obzir potrebe Crne Gore, kako bi se ocijenilo da li je stavljanje biocida u promet i njegova upotreba neophodna, da li predstavlja potencijalni rizik po zdravlje ljudi, životinja i životnu sredinu. Izmjene, takođe, pružaju alate za zabrane ili ograničenje biocida koji sadrži supstance koji imaju zamjene sa manjim rizikom, čime se podstiče i prelazak na bezbjednije alternative. Uz sve navedeno insistira se na redovnom plaćanju izvještavanja u promjenama kod biocidnih proizvoda, kao i prijave štetnih uticaja, tokom primjene, čime se osigurava dinamičan pristup regulisanja u skladu sa najnovijim saznanjima i istraživanjima.

Ove izmjene predstavljaju ključni korak ka jačanju kapaciteta Crne Gore, da efikasno reguliše i kontroliše upotrebu biocidnih proizvoda. Kroz ove izmjene postavljamo osnovu održivog korišćenja biocidima čime štitimo zdravlje ljudi, životinja i životne sredine doprinoseći i dugoročnoj bezbjednosti naše zajednice.

Hvala.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (18.03.24 16:08:32)

Hvala Vam.

Da li izvjestioci odbora žele riječ? Ne

Hvala vam.

Imamo prijavljene, prvi prijavljeni je Nikola Rakočević, poslanik. Nije tu.

Drugi prijavljeni je Andrija Nikolić, poslanik i šef Kluba.

Izvolite, profesore Miloviću.

NIKOLA MILOVIĆ (18.03.24 16:08:58)

Predsjedavajući, zahvaljujem.

Pozdravljam uvažene goste u Parlamentu, kolegice i kolege poslanike i naravno građane Crne Gore,

Moram da kažem niko nije rekao za vas kolege da nijeste dostojni predstavnici u crnogorskom Parlamentu vašega ministra, nego smo mi samo kazali, odnosno kolega je kazao, da kada imamo set ovako bitnih zakona koji se odnose na jednu bitnu djelatnost, da smo očekivali da će ministar biti ovdje.

To je ono što je suština, jer mislim da ovakve teme koje prožimaju crnogorsko društvo, kada je u pitanju najbitnija stvar u ovoj državi, a to je zdravlje građana. Svaki od ovih zakona ima poseban uticaj, na ono što je najbitniji resurs, sem toga da postoji stanovništvo određeno, da to stanovništvo raste i razvija se, jeste resurs koji se tiče samog zdravlja, zdravlja samih stanovnika. Zbog toga je ovo vrlo bitna materija, a posebno je bitna materija kada je u pitanju Poglavlje 27 i pridruživanje Crne Gore Evropskoj uniji. Koštaće nas mnogo. Ono što je suština ekonomskog integrisanja Crne Gore sa Evropskom unijom je upravo primjena standarda, a ti standardi trebaju da budu propisani kroz dio same zakonske regulative, to će da nas košta.

Pričamo o izgradnji puteva o pretpostavkama za bolji ekonomski rast, za bolji ekonomski razvoj, ali ono što je suština kompletne priče je upravo održivi razvoj, da ostavimo budućim generacijama barem isti nivo blagostanja koje smo mi koristili koje smo imali, ili da ga povećamo u odnosu na te elemente.

Zbog toga zaštita zdravlja ljudi, životne sredine, utvrđivanje jedinstvenih uslova za stavljanje ovih biocidnih proizvoda na samo tržište, treba da poboljša, kao što ste ovdje rekli, i da osigura i dio konkurentnosti privrede i podsticaj sigurnije proizvodnje i korišćenja ovih sredstava. Posebno je to bitno zato što moramo imati održivo upravljanje i ljudskim i društvenim i ekonomski resursima u jednoj zemlji. To je posebno bitno kada povezujemo dvije osnovne grane koje danas čine preko 25% od ukupnog bruto društvenog proizvoda Crne Gore, a to je veza između upravo segmenta i onoga što vi danas predstavljate, a to je sektor turizma. Zbog toga je bitno da je danas ministar ovdje bio, jer imamo mnogo, mnogo problema koji već govore da mogu da ugroze i dio koji se tiče same turističke sezone u Crnoj Gori. Zbog toga moramo obratiti pažnju na to kako se predstavljamo kroz primjenu zakonskih rješenja koja trebaju da osiguraju ustavnu kategoriju Crne Gore, a to je da je Crna Gora ekološka država. Ako se na taj način ne budemo predstavljali bojim se da ćemo ugroziti i ono malo osnove koju smo do sada napravili, kada je u pitanju ekonomska sama supstanca, a to je sve povezano.

Zbog toga i očuvanje samih resursa i zaštita same životne sredine i njihova planska upotreba i način na koji se regulišu elementi koji se tiču samih zakonskih rješenja i izvori finansiranja održivosti tih prirodnih resursa su u samom fokusu. Vrlo je teško danas govoriti kada sa ove pozicije čujemo da institucije ne funkcionišu u Crnoj Gori. Kada vidimo da je javna scena pretrpana međusobnim optužbama i pozivanjem na to da se vratimo i da funkcionišu sami zakoni. Osnovno pitanje koje se postavlja jeste - kako, za koga i sa kojim resursima ćemo uspjeti da ostvarimo i primjenu ova tri zakona o kojima danas raspravljamo i primjenu svih drugih zakona koji su od presudnog značaja za funkcionisanje samog ekonomskog sistema.

Zbog toga se moramo vratiti izgradnji jakih i stabilnih institucija, a jake i stabilne institucije i crnogorski Parlament je upravo onaj parlament iz koga institucije iz koje treba da se čuje, ne da se poziva na poštovanje zakona, nego da oni koji su dobili odgovornost da sprovode zakone, to rade na način na koji to treba da se radi, a to je po zakonu. Zamislite kada danas moramo da pozivamo na poštovanje samih zakona, građani Crne Gore danas ovo gledaju. Da imamo jednu relativizaciju svega onoga što se dešava u samom sistemu, kako možemo govoriti o standardima, kako možemo govoriti o boljem životnom standardu, kada ne poštujemo ni onaj minimum koji je neophodan i koji treba da ispunimo da bismo bili ozbiljna država. Ovako

ispadamo vrlo neozbiljna država, ovako ispada vrlo neozbiljni i oni koji predlažu i ovako ispadaju neozbiljne institucije koje su odgovorne da zaštite građane. Zbog toga sve ovo može da proizvede i dio koji se tiče ogromne neizvjesnosti, i naravno, zabrinutosti samih građana. Jer, na jednoj strani narasli ekonomski i politički apetiti za nekontrolisanim i zapošljavanjima i reaktivizacijom poštovanja zakona ne mogu da proizvedu ništa dobro za građane Crne Gore. Zbog toga - pozivanje da se vratimo institucijama i poštovanju zakona je od presudnog značaja za dalje funkcionisanje ekonomskog sistema Crne Gore.

Zahvaljujem, i izvinjavam se na prekoračenju.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (18.03.24 16:14:50)

Hvala, poslaniče Miloviću.

Sada riječ ima poslanik Nikola Rakočević, izvolite.

NIKOLA RAKOČEVIĆ (18.03.24 16:14:57)

Zahvaljujem, predsjedniče.

Već cijeli dan danas raspravljamo o prijedlozima zakona iz resora gospodina ministra Martinovića.

Gospodine Mandiću Vi ćete se sjetiti, ja sam poslanik crnogorskog Parlamenta evo sad već gotovo deset godina, nije postojala šansa, niti jedna sjednica da ukoliko kada smo bili u vlasti ne bi pojavio ovdje resorni ministar koji predlaže zakone, da je tadašnja pozicija dopustila da se raspravlja toga dana o predlozima zakona. Dakle, insistirali su na tome da glavni predlagač zakona bude u sali. U redu, mi smo prihvatili da bi prosto radili danas da ne bi blokirali Skupštine Crne Gore na bilo koji način, da prosto teče rasprava, posebno budući da oni koji su predstavnici predlagača danas su ljudi verzirani, stručni za ovu oblast i imali smo čini mi se konstruktivan dijalog.

Međutim, ipak se postavlja pitanje zbog čega pred najvažniji ekonomski trenutak za Crnu Goru, uvijek, a to je priprema turističke sezone, ministra turizma nema u Parlamentu. Zbog čega inicijativa opozicije da razgovaramo o potrebi pribavljanja 20.000 i više radnika u turističkoj privredi je naišla, ili nailazi za sada, na blokadu od strane parlamentarne većine? Zbog nespremnosti ministra i Vlade da razgovaraju sa poslanicima crnogorskog Parlamenta, ne opozicije, nego svih poslanika crnogorskog Parlamenta, na očigled ukupne javnosti, da vidimo na koji način se priprema turistička sezona, jer primici u budžetu, pa samim tim i realizacija svih ekonomskih planova Crne Gore dominantno zavise od turizma.

Kao što smo kazali na nekoj od prethodnih sjednica mi imamo u Crnoj Gori milijardu, ili nešto više od toga, eura od turizma. Kako i zbog čega? Zato što se prethodnih 15 godina radilo na tome i u infrastrukturnom smislu i u smislu avio-dostupnosti Crne Gore, direktnih stranih investicija i zbog toga sada imamo te primitke koji su tako važni za Crnu Goru. Šta su vlade od 2020. godine pa do danas uradile da taj obuhvat bude veći? Ništa, naprotiv.

Gospodo, dopustite da vas podsjetim, da smo 2013. godine usvojili agendu turističkih reformi i ta agenda, sjetite se, je podrazumijevala mnogo toga. Prvo - smanjenje aerodromskih taksi. Drugo - ukidanje komunalnih naknada za hotele sa četiri i pet zvjezdica, ovo je, naravno, naišlo tada na ozbiljan otpor dijela javnosti, tadašnje opozicije, pa ipak zbog toga mi smo od tog perioda 2013. do 2020. godine i nakon toga imali preko 400 novih hotela, diljem Crne Gore. Umanjenje PDV-a na 7% za turizam i ugostiteljstvo i naravno podsticaj za avio-dostupnost i smanjivanje birokratskih barijera. Ovo napominjem jer je to bila agenda turističkih reformi koja je Crnoj Gori obezbijedila ovih milijardu i kusur eura svake godine od turizma, postavlja se ključno pitanje šta je ideja ove Vlade za jačanje turističkih kapaciteta i jačanje Crne Gore u tom smislu. Mi ne možemo, već danima i mjesecima, da vidimo ministra turizma ovdje da razgovara sa poslanicima crnogorskog Parlamenta, na ovako važnu temu.

Podsjetiću vas da su te reforme i ukupno vizija razvoja Crne Gore, u turističkom smislu, doveli neke od najrenomiranijih ulagača, investitora, u Crnu Goru. Čak 800.000.000 eura je uloženo u Porto Novi, 700.000.000 eura je uloženo u Porto Montenegro, 423.000.000 eura u Lušticu i Mamulu, 200.000.000 eura u skijalište, jedan jedini euro u te projekte nije uložen od 2020. godine. Naprotiv, saradnja i povjerenje sa tim investitorima je značajno narušeno, i to ne kažemo mi to kažu ti investitori. Mnogi su na arbitražama pred međunarodnim sudovima sa državom Crnom Gorom. To je istovremeno i poruka koja se poslala potencijalnim investitorima i zbog toga crnogorski turizam pati, pati u posljednjih nekoliko godina.

Dakle, i time završavam, nemam dovoljno vremena, ali se nadam u ovo i evo sada i apel ministru turizma, ali i poslanicima parlamentarne većine, da omoguće u odboru kontrolno saslušanje povodom alarmantnog stanja u turizmu Crne Gore pred predstojeću turističku sezonu. Nemamo luksuz da sebi dopustimo da pokleknemo u pripremi, jer neuspjeh u pripremi je priprema neuspjeha, to svi znamo. Ne samo u ekonomiji nego uvijek u životu. Zbog toga pozivamo da se uključi ukupna stručna javnost i politička javnost,

da ovu temu stavimo na vrh agende crnogorskog Parlamenta i da pokušamo da doprinesemo da priprema turističke sezone od strane države bude na visokom nivou kako bi i primici u budžetu bili adekvatni našim očekivanjima.

Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ

Poslanik Rovčanin, izvolite.

NIKOLA ROVČANIN (18.03.24 16:21:57)

Hvala predsjedniče, samo sam osjetio potrebu da dam određena pojašnjenja pošto se danas u Skupštini više puta pominjao kolega, ministar Martinović, da ne prisustvuje današnjoj raspravi. Vidjeli ste i u medijima i to više radi javnosti da saopštim da se ministar Martinović upravo nalazi na otvaranju puta Jezerine - Lubnice dug 15 km i otvaranje tunela dug 2,8 km. Jedan važan za turizam, u svakom pogledu, infrastrukturni projekat koji se čeka toliko godina koji će skratiti put za građane Berana koji dolaze u Podgoricu za jedno 30 - 40 minuta i povezanost. Neka građani procijene. Sa druge strane on je delegirao svoje saradnike koji u punom kapacitetu mogu da daju sve odgovore na pitanja i da iznesu i obrzaloženje i uvodno izlaganje i svaki odgovor koji je postavljen.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (18.03.24 16:23:03)

Sve smo razumjeli, gospodine Rovčanin i mislim da je važno to obavještenje da čuju građani Crne Gore.

Sada riječ ima gospođa Anđela Vojinović, pošto je tu ne vidim gospodin Leković.

Izvolite, gospodine Lekoviću.

Posljednji prijavljen je dr Jevto Eraković.

MOMČILO LEKOVIĆ (18.03.24 16:23:12)

Zahvaljujem predsjedniče Mandiću, poštovani građani Crne Gore, poštovane kolege poslanice i poslanici, poštovani gosti,

Pa evo, mogli smo da čujemo i danas da u proteklih 20 i 30 godina u Crnoj Gori bilo jedno blagostanje, da je vladala jedna demokratija, jedan uspjeh, jedan red, rad i disciplina. Vjerujte mi da mi nije smiješno bilo bi mi jako žalosno. Ali, sve vrijeme sam se smijao i bitno mi je da to apostrofiram još jednom da građani dobro čuju.

Što se tiče same teme, jer ću se u nastavku baviti temom, kao što je poznato Skupština Crne Gore je na Šestoj sjednici Prvog redovnog zasijedanja 2016. godine po prvi put donijela Zakon o biocidnim proizvodima, a neposredna primjena ovog zakona počela je 01. januara 2017. godine. Važno je napomenuti da je obaveza, saglasno ovom zakonu, donošenja podzakonskih akata za njegovo neposredno sprovođenje iznosila 18 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona. S obzirom na to da prije donošenja ovog zakona ova materija nije bila zakonski definisana, trebalo je zakonom urediti način stavljanja u promet i upotrebu biocidnog proizvoda kao i njegov uvoz, izvoz i druga pitanja od značaja za upotrebu biocida. Neposredna primjena ovog zakona, polazeći od specifičnosti materije čije stavljanje u promet uređuje, kao i uvoz i izvoz ovih posebnih materija, nametnula je više razloga za njegove izmjene i dopune, što je i logično.

Analizom predloženog zakona mogao sam da primijetim da ponuđene izmjene i dopune sadrže suštinske izmjene 11 članova zakona, zatim brisanje članova 38 i 34, a u okviru članova 26, 27 i 43 radi cjelishodnih rješenja i optimalnih pojašnjenja dodaju se novi stavovi u postojećim članovima. Jasno je da ponuđene izmjene i dopune zakona obezbjeđuju pravilnu primjenu čime se doprinosi bezbjednosti ljudi, bilja, životinja i životne sredine.

Polazeći od potrebe da se bezbjedno upravlja ovom materijom, zakon, pored ostalog, uređuje da će se uvoz vršiti preko određenih graničnih prelaza, a nadležna inspekcija je dužna da obavještava Agenciju o svakom uvozu i zabrani izvoza. O ponuđenim izmjenama u skladu sa svojim nadležnostima, kao što sam vidio, izjasnilo se i Ministarstvo finansija koje je dalo mišljenje, uz ocjenu da Predlog zakona ima za cilj

osiguranje visokog stepena zaštite ljudi, životinja, životne sredine, i da pritom utvrđuje jedinstvene uslove za stavljanje biocida na tržište.

Takođe, ima za cilj unapređenje i poboljšanje uslova prometa biocidnih proizvoda sa zemljama EU i drugim zemljama osiguravajući konkurentnost privrede i podsticanje sigurnije proizvodnje i korišćenje ovih sredstava. Poseban kvalitet leži u činjenici da će se zakonom izvršiti dodatno usklađivanje sa regulativom EU o naknadama i taksama koje se plaćaju Evropskoj agenciji za hemikalije.

U mišljenju se, kao što vidimo, ističe da će troškove koje Agencija za zaštitu životne sredine ima u vezi sa sprovođenjem postupka za izdavanje dozvole za stavljanje biocidnog proizvoda u promet snositi podnosilac zahtjeva. Takođe, Ministarstvo evropskih poslova i Ministarstvo za turizam, ekologiju, održivi razvoj i razvoj sjevera dali su mišljenje o usklađenosti Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o biocidnim proizvodima sa pravnom tekovinom EU. Napominjem da je pravo Evropske unije u oblasti upravljanja biocidnim proizvodima utvrđeno kroz regulativu EU 528/2022 Evropskog parlamenta i Vijeća 2012. godine o stavljanju na raspolaganje na tržištu i upotrebi biocidnog proizvoda.

Dakle, Predlogom ovog zakona će se vršiti dodatno usklađivanje sa pravnom tekovinom, s obzirom na to da se stvara pravni osnov koji uređuje naknade i takse koje se plaćaju Evropskoj uniji za hemikalije. Nakon pozitivnog izjašnjenja nadležnih ministarstava, institucija i suštinski sveobuhvatne regulative ove materije, smatram da su stekli svi uslovi da ova skupština usvoji izmjene i dopune ovog zakona koji, po meni :

- 1) omogućava konstantno praćenje i izvještavanje o mogućim štetnim efektima odobrenih biocida;
- 2) jača kontrolu i propisuje strožije kriterijume za odobravanje biocida;
- 3) utvrđuje detaljnu procjenu potrebe uvođenja novog biocida, uzimajući u obzir specifičnosti Crne

Gore, i

- 4) utvrđuje moguće bezbjednije alternative.

Dakle, sve je ovo za Crnu Goru, za ekološku i turističku zemlju, za građane koji čine ovu zemlju. Zbog toga će naš Klub podržati ovaj zakon, a nadam se da će to uraditi i ostali u ovom parlamentu. Toliko u zahvaljujem.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (18.03.24 16:28:21)

Hvala, gospodine Lekoviću.

Riječ dajem dr Jevtu Erakoviću. Izvolite, poslaniče Erakoviću.

JEVTO ERAKOVIĆ (18.03.24 16:28:27)

Zahvaljujem.

Poštovane poslanice i poslanici, uvažene građanke i građani Crne Gore,

Demokratska partija socijalista, kao partija državno odgovorna i partija koja podržava svaki zakon koji doprinosi napretku ove zemlje, budite uvjereni da ćemo da podržimo izmjene i dopune Zakona o biocidnim proizvodima. Mislim da je ovo važan zakon.

Ono što želim da poručim kolegama, mislim da je najvažnija stroga primjena ovog zakona u budućnosti. Kao što ja u sferi zdravstva svjedočim zloupotrebi lijekova, bojim se da zloupotreba i biocida može biti ozbiljna u našoj državi. Ako želimo zdravu hranu, ukoliko želimo zdravlje građana Crne Gore, kontrola upotrebe ovih proizvoda mora biti rigorozna. Zbog toga, mislim da ključni akcenat u ovom zakonu treba da posvetite ovom, zakonska rješenja čini mi se da su dobra, ali kontrola mora biti prioritet vašeg rada u budućem periodu. To vam kažem jer ne možemo se u ovom trenutku pouzdati u sve kontrolne mehanizme u našoj državi.

Poštovane građanke i građani Crne Gore, mislim da se naša država nalazi u ozbiljnom problemu. Ovaj parlament da ima političke odgovornosti i da ima političke hrabrosti danas bi, osim ovog veoma važnog zakona, raspravljao o ozbiljnom političkom trenutku i o ozbiljnom ekonomskom trenutku u kojem se nalazi naša država.

Čini mi se da nema ilustrativnije slike političkog trenutka Crne Gore od sjednice Vlade, koja je održana prije nekoliko dana, ili od one sjednice Odbora za bezbjednost koja je održana prije petnaestak dana. Dakle, imamo parlamentarnu većinu gdje ne možemo sa sigurnošću tvrditi gdje ko pripada i ko kome pripada. Imamo Vladu gdje najbliži saradnici, gdje premijer i ministar unutrašnjih poslova jedna drugog optužuju za zloupotrebu službenog položaja i najavljuju podnošenje krivične prijave za teško krivično djelo. Naravno, najavljuju. Vidjeli smo šta ima od najave. Dobili smo izvještaj, odnosno medijsku prezentaciju iz tužilaštva da toliko puta najavljivane krivične prijave i toliko puta potezane krivične odgovornosti padnu čim se zadrma nečija fotelja. To je ključni razlog da li je neko spreman u ovoj državi da podnese krivičnu prijavu ili nije.

Isto tako, svjedoci smo teškog ekonomskog trenutka u kojem se nalazi naša država. Vidjeli smo, čuli smo i od mog kolege Rakočevića, u kakvom je trenutno stanju priprema turističke sezone u Crnoj Gori. Čuli smo od mog kolege Milovića izvještaje o prometu putnika na aerodromima Crne Gore. Dakle, prošle godine 56.000 građana Crne Gore je bilo primorano da s podgoričkog ili tivatskog aerodroma ode na aerodrom u Tirani. Za dva mjeseca ove godine već ih je 20.000. Znači, predviđamo da će preko 100.000 građana Crne Gore morati ove godine da putuje iz Tirane jer je neko uništio avio-kompaniju i zato što neko namjerno uništava i naše aerodrome. Da ne govorim o drugim kompanijama u Crnoj Gori koje su uništene. Da ne govorim o investitorima koji su poćerani. Ovdje je na djelu sistemsko urušavanje naše države.

Danas čujemo od gospodina Mandića, u jednom pomirljivom tonu kakvom smo navikli da ga slušamo otkako je na poziciji predsjednika Skupštine, da treba situacija u Šavniku da se završi poštujući Ustav i zakon. Tako je, gospodine Mandiću. Treba da se završi poštujući Ustav i zakon, a da se ne dešava to što se dešava na način što ste vi organizovali vaše pristalice da upadnu u salu Skupštinu Opštine i ne dozvole da se održi sjednica Skupštine Opštine Šavnik, na isti način kao što ste spriječili održavanje i sjednice Skupštine Opštine u Andrijevici.

Moramo konačno da shvatimo u kakvoj se situaciji mi ovdje nalazimo. Mi možemo da guramo probleme pod tepih, ali očigledno agenda se polako, ali ciljano sprovodi.

Prema tome, meni je jasna vaša pozicija. Vaši ciljevi su jasni još od onog dana kada ste se zalagali da Crna Gora ne bude nezavisna država. Vi želite, i to je vaše istinsko utemeljenje, da Crna Gora ne bude nezavisna država, vaše istinsko utemeljenje je da Crna Gora nije trebalo to da bude nego da bude u zajednici sa susjednom državom Srbijom. Poštujem to vaše utemeljenje. Takođe, druge kolege iz parlamentarne većine koji u svom predznaku nemaju taj nacionalni predznak kakav ima vaša partija, ali koji se izjašnjavaju isto kao i vi, njih razumijem što iz jednog drugog ugla podržavaju istu tu vašu agendu. Dakle, vaša je agenda da ne želite Crnu Goru kao nezavisnu državu. Ali, ne razumijem kolege koji u svom predznaku imaju evropski znak, dakle Pokret Evropa sad, da ćutke podržavaju sve ono što vi sprovodite ovih dana slijedeći vašu agendu iz dana u dan.

Znate što mi je jedino ćudno, poštovane kolege iz Pokreta Evropa sad? Znam da mnogi od vas koji sjede sad u ovim poslanićkim klupama, dakle u ovom parlamentu, a i mnogi oni od vaših ćlanova koji nijesu u ovim skupšćtinskim klupama, znam da su pripadali politici Demokratske partije socijalista prije mnogo godina i neki od njih bili visoki funkcioneri naše partije. Znam da ste barem tada bili iskreno za evropski put i da ste tada bili za sprovoćenje politike Demokratske partije socijalista i za sprovoćenje politike evropske Crne Gore. Shvatam i to da neke vaše politićke ambicije nijesu možda ostvarene u Demokratskoj partiji socijalista i da ste našli drugi politićki put, svjesno ili ne, naravno to ostavljam građanima Crne Gore da prosućuju, ali ne mogu da vjerujem da podržavate ovu agendu koja je trenutno na snazi u Crnoj Gori.

Isto tako, za druge pripadnike parlamentarne većine koji dolaze iz reda manjinskih naroda, ne mogu da vjerujem da podržavaju politiku koja u ovom trenutku ima jasan put kuda vodi Crnu Goru. Znate kako se kaže - nekad se najteže suoćiti sam sa sobom. Ostavljam vam da se suoćavate sami sa sobom, a građanima Crne Gore porućujem da smo spremni da branimo ovu politiku i da smo spremni da podržavamo sve zakone, kao što je ovaj, koji vodi putu ka evropskoj Crnoj Gori. Hvala.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (18.03.24 16:37:50)

Hvala, gospodine Erakoviću.

Šta Vi tražite? Repliku.

Ćitirajte mi gdje Vi prepoznajete, nije zbog mene nego da građani znaju zbog ćega tražite pravo na repliku.

MOMĆILO LEKOVIĆ (18.03.24 16:38:09)

Gospodin Eraković je govorio o tome da se, kada se dovede u pitanje fotelja, neko ovdje lati krivićnih prijava.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (18.03.24 16:38:19)

Gospodine Lekoviću, predlažem Vam da se javite za komentar. Ako spućtimo nivo replike bez pominjanja imena. Mislim da je najviše prićao o meni. Ja ću da komentarišem njegovo izlaganje, komentarićite i Vi.

MOMČILO LEKOVIĆ (18.03.24 16:38:46)

Vjerujte mi da i danas, a i tokom prošle nedjelje prosto moj mozak ne može da apsorbuje činjenicu da ovdje neko govori o bezbjednosnom sektoru, da se danima poziva na nešto i da priziva nešto i to isti oni ljudi koji su isti taj bezbjednosni sektor zavili u crno. Kada kažem vi, da ne bi sada skakali kao kenguri ovdje, da se ne bi to dešavalo, mislim na politiku i režim koji je vodio ovu državu 30 godina. Ne morate vi meni da govorite hoću li voditi računa ili neću. /upadice/

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (18.03.24 16:39:41)

Gospodine Lekoviću, vrlo je važno da uđe i u naš zapisnik. Molim Vas, uzdržite se. Neki ljudi mogu da se prepoznaju u tome da mislite na njih, a ja mislim da Vi nijeste tako.

MOMČILO LEKOVIĆ (18.03.24 16:39:58)

Naravno, kengur je u Australiji, nije u Crnoj Gori. Ne znam zašto ste se vi tu pronašli. Kengur živi u Australiji, ne u Crnoj Gori. Mislim da je to lako i jednostavno.

Dakle, bivši režim je ovu državu gradio kao paklicu od cigareta. Upravo tako, dakle vraćam se u prošlost jer je bitno da sve razjasnimo, duvanski šverc je postao glavna privredna grana u doba 90-ih, ne turizam kako se sada, vidimo da ovdje svakodnevno govorimo o turizmu i o svemu tome, ne turizam nego duvanski šverc. To je, nažalost, dovelo do katastrofalnih posljedica po ovu državu čije posljedice osjećamo i dan danas.

Kada su u pitanju ubistva i kada je u pitanju bezbjednosni sektor, mogu i o tome da govorim. Jedan podatak za Vas, gospodine Mandiću, a i za kompletnu javnost. Na teritoriji Crne Gore od 1991. do 2019. godine dogodilo se 711 ubistava od kojih gotovo 100 ostalo nerasvijetljeno. Vi ste, bre, ovu državu, ovu lijepu zemlju koja je bogom data, koja ima prirodu kakvu nema cijela Evropa, pretvorili u jedan veliki kriminalni klan, gdje kriminalni klanovi igraju brutalne orgije. Siguran sam da bi ovdje čuveni bos, Eskobar iz doba Kolumbije, mogao da pozavidi svemu ovome što se ovdje dešavalo. Državom je upravljala mafija, pravosuđem je upravljala mafija, tužilaštvom je upravljala mafija. Svaki treći državnik je imao kriptovani telefon. Vidimo šta se sve dešavalo po Crnoj Gori. Ubijalo se i spaljivalo se. Na kraju, policija. Zbog toga je bitno da opet neko proba da zasjedne na tim pozicijama na kojima je bio, ali to se definitivno neće desiti.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (18.03.24 16:42:35)

Hvala Vam, gospodine Lekoviću.
Izvolite.

NIKOLA ZIROJEVIĆ (18.03.24 16:42:51)

Predsjedniče, Vama se obraćam, da nas prosto obavijestite, s obzirom da sam primijetio i možda na facijalnoj ekspresiji i neke simpatije, s kojim životinjama je prihvatljivo porediti kolegice i kolege poslanike u Parlamentu. S obzirom da pored kengura postoji i širok dijapazon životinja, manje korisnih, više korisnih. Majmun je, recimo, najsličniji čovjeku, konj je, recimo, vrlo korisna životinja i u Crnoj Gori se dosta koristio kroz istoriju, koristi se i danas. Postoje razne vrste papagaja koje možete naučiti da razgovaraju, da izgovaraju raznorazne stvari. Veliki, dakle, broj životinja. Čisto da nas obavijestite da li je ovakav način komunikacije među poslanicama i poslanicima preporučljiv i primjeren, da bismo znali prosto u našim narednim diskusijama da li da se koristimo nekim sličnim interesantnim poređenjima.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (18.03.24 16:43:47)

Volio bih u ovom parlamentu da imamo jednu akademsku diskusiju. Ponekad neka riječ koja ode i prejako, ne mislim da se odnosila konkretno na ljude niti je moglo to poređenje da ide u tom pravcu. Tako sam je ja barem doživio. Opomenuo sam gospodina Lekovića i Vi ste intervenisali. Mislim da su građani Crne Gore izvukli zaključke i oni će vrednovati šta je rekla jedna, a šta je rekla druga strana.

Zamolio bih dr Erakovića da odgovori na komentar, molim Vas, tri minuta.

JEVTO ERAKOVIĆ (18.03.24 16:44:21)

Naravno, neće biti ni potrebno duže.

Dakle, sve činjenice koje građanke i građani Crne Gore znaju možemo se mi ovdje vraćati i 10 i 15 i 20 i 30 godina unazad, vratio sam i ja u svom prethodnom izlaganju retrospektivu šta je ko radio i šta su definisani politički ciljevi svakog od vas pojedinačno. Ali niko ne može da zamaže oči građanima Crne Gore u ovom trenutku, koji su svjedočili situaciji sa sjednice Vlade Crne Gore, a biće interesantno vjerovatno i na Odboru za bezbjednost da se čuje šta je i prethodilo toj sjednici, gdje prvi saradnik premijera tvrdi da je premijer napravio teško krivično djelo, da je napravio tešku zloupotrebu službene dužnosti i da će podnijeti krivičnu prijavu protiv njega. Da li iko u ovoj državi nakon toga i nakon sjednice Odbora za bezbjednosti i nakon situacije da je isti taj ministar kandidate za Upravu policije podvrgao poligrafskom testiranju i gdje četiri kandidata, koji obavljaju najodgovornije funkcije u Policiji, nijesu prošli to testiranje, i nakon dešavanja koja se danas dešavaju u Šavniku i koji su se dešavali u Andrijevici, da li i jedan građanin Crne Gore ima ikakvo povjerenje u institucije? Čuli smo od Vas gospodine Mandiću, da nemate ni Vi. Kuda vi to vodite onda ovu našu državu? Dakle, to je osnovno pitanje.

Trenutno u Crnoj Gori je na djelu jedna politika, sa jedne strane tendenciozna od onih koji žele zlo ovoj državi, a s druge strane neznavena od onih koji ne znaju šta rade na pozicijama na kojima se trenutno nalaze. Ne bih komentarisao ove doskočice vezano za poređenja kako se ponaša koji poslanički klub i kako odgovara koja politika. Međutim, ima jedna politika u Crnoj Gori koja je prepoznatljiva po tome da ne možete da ih uhvatite ni za glavu ni za rep, odnosno jedna politika koja može i lijevo i desno i naprijed i nazad, a to bi se mogla nazvati kameleonska politika.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (18.03.24 16:47:50)

Hvala, gospodine Erakoviću.

Samo nekoliko rečenica, uzdržaću se. Vi sami procijenite hoćete li se dogovoriti ili ne. Uzdržaću se od klasičnog komentarisanja Vašeg izlaganja, ali samo želim da kažem da mi moramo ovdje da se dogovaramo. Institucije se grade, ne postoji institucija bogom date nego se grade, ljudi moraju da se dogovore. Mislite da je bilo kome, nije ni Vama ni meni prijatno kada vidite da sudije Vrhovnog suda ne mogu da se dogovore da predlože kandidata za predsjednika Vrhovnog suda. To kada govorimo o institucijama mislim upravo na takve stvari. Kada ne mogu da očiste birački spisak imamo problem, onda poslije toga imamo posljedice takvih problema. Treba da razgovaramo i treba da nalazimo rješenja i da te naše institucije osnažimo, prvenstveno da ih oslobodimo organizovanog kriminala i korupcije.

Što se tiče ovih zasluga vezanih za nezavisnu Crnu Goru, eto sticajem okolnosti ja sam u ovom Parlamentu zatekao tada već kaoiskusne poslanike sve vodeće političare Liberalnog saveza Crne Gore. Vi ste kao partija tada mijenjali program i od partije koja je bila za zajedničku državu postojali partija koja se zalagala za nezavisnu Crnu Goru. Ni tada nije to izgledalo lijepo kako su reagovali vaši, kako su reagovali Liberali, to su sve bile priče prošlosti koje nikakvu korist, vjerujte, nijesu donijele ni tadašnjoj Demokratskoj partiji socijalista niti Liberalnom savezu Crne Gore, koji je, htjeli Vi to da priznate ili ne rodonačelnik te ideje politički, ideološki i kako god hoćete. Ja sam bio u Narodnoj stranci, vi ste bili naši, u suštini, partneri na braniku zajedničke države Srbije i Crne Gore. To što ste vi poslije promijenili program, zadržali ime, zadržali glasače to je sada i stvar jedne vještine, vješti ste bili političari, posebno vaši lideri, ali nemojte kao prvoborac da se ponašate, bar po pitanju projekta nezavisne Crne Gore, jer je bilo prvoboraca i prije Vas i prije Vaše partije.

Da ostavimo tu temu, a da pričamo o budućnosti kako da ovu državu učinimo srećnom, kako da ona bude i stabilna i bogata i prosperitetna, jer to ko je više zaslužan, ko je manje zaslužan, znate kako to ona posljednja pamet, neki dan danas iz tog Liberalnog saveza Crne Gore dokazuju svoju istinu, neki od pojedinih tih političara, ali to više niko ne sluša, pa vam preporučujem da ne idete tim putem, jer će tako se i završiti. Proći će par godina ili nekoliko godine, pa ćete vi objašnjavati negdje tamo kako ste vi sve bili u pravu, ali to neće imati podršku građana. Dajem jedan savjet kao stariji, iskusniji kolega, a kažem, imao sam i to doživljam kao jednu vrsta privilegije da sam zastao u ovom Parlamentu sve one političare koji su negdje ušli u Skupštinu kada je obnovljen višepartijski sistem u Crnoj Gori. Mogao sam izbliza da ih gledam, da razgovaram sa njima, od njih da učim i da gledam šta je značilo to busanje i zaklinjanje - ja sam prvi to osmislio, ovo je moja igračka, nije tvoja, šta si ti mislio i slično. Preporučujem, dobronamjerno, a Vi kako god hoćete.

Izvolite.

JEVTO ERAKOVIĆ (18.03.24 16:51:32)

Želim da vjerujem da su Vaše sugestije dobronamjerne.

Prvo, što se tiče nezavisne Crne Gore još kao dječak i neko ko je sa zadovoljstvom gledao jedan pokret koji je rastao i koji je uticao na obnovu nezavisnosti Crne Gore želim evo i sa ovog mjesta, ne samo u svoje ime, nego siguran sam u ime svih mojih kolega, da odam priznanje gospodinu Slavku Peroviću na onome što je uradio i onu klicu koju je zasijao da se ta ideja nezavisne Crne Gore probudi kod svih nas.

Gospodine Mandiću, dobro ste rekli, Vi ste iskusan političar. Ne bih želio da bude zlonamjerman u ime ovih kolega ovdje iz Parlamenta da kažem da ste Vi političar nekih ranijih generacija. Vi ste političar koji je promijenio veliki broj stranaka. Vi ste političar koji je se okretao protiv lidera sa kojima ste Vi osnivali te stranke. Prema tome, što se tiče vaše političke prošlosti, i u tom smislu, čini mi se da nije baš najbriljantnija. Građani Crne Gore, neko pamti, neko ne pamti, ne želim sad da se osvrćem na Vašu političku prošlost, ali Vas samo upozoravam na te činjenice. Dakle, sa te pozicije baš i nije lagodno dijetliti savjete drugima.

Ali gospodine Mandiću, da se ne vraćam u prošlost nego da pogledamo sadašnjost gdje se nalazi Crna Gora. Ono što je Vaša obaveza, kao predsjednika Nove srpske demokratije, koju uporno zaobilazite danas cijeli dan, ako želite mir i stabilnost u ovoj državi prvi potez koji ste već trebali da uradite jeste da pozovete Vaše pristalice koje se nalaze u sali Skupštine Opštine Šavnik da izađu i da na taj način onemogućite potencijalne probleme koje mogu nastati i u Šavniku i u Crnoj Gori. Tako se ponaša neko ko je odgovoran, ne samo političar, nego su se tako ponašali odgovorno ljudi u Crnoj Gori. Mi smo svi slušali priče i znamo o ovoj našoj državi mnogo toga i iz istorije i iz prošlosti, ali ako želimo, zaista, da napravimo prave odnose treba jedne i druge da poštujemo. Ne trebamo sa nepoštenim radnjama i sa nedemokratskim radnjama da sprečavamo da ova naša država raste, ako joj želimo dobro.

Ja sam Vam kroz moj komentar naveo zbog čega vi intimno želite da Crna Gora ne bude takva država. To je Vaš stav politički, zastupali ste ga 2006. godine, nastavili ste ga godinama unazad, ovdje ste zveckali i prijetili da ćete da pozivate vaše ratne drugove na koji način ćete da se suprostavljate i šta ćete da radite po Crnoj Gori. Na kraju krajeva, gospodine Mandiću, Vi ste bili osumnjičeni, i još uvijek ste, da ste zahvaljujući Vašem političkom djelovanju mogli da nanesete jednu od najtežih političkih i istorijskih tragedija u istoriji Crne Gore.

Tako da, gospodine Mandiću, ako imate zeru političkog dostojanstva osnovna stvar koju treba sada da uradite da povučete ljude, Vaše pristalice, koji se nalaze u sali Skupštine Opštine Šavnik i da omogućite da ljudi, da komšije, da prijatelji, da rođaci, da oni koji svaki dan u jednoj maloj sredini, kao što je Šavnik jedni sa drugima funkcionišu zaista tako i nastave, da se ne gledaju poprijeko i da ne izazivaju probleme koji ne trebaju Crnoj Gori. To je Vaša obaveza, kao predsjednika Nove srpske demokratije.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (18.03.24 16:56:34)

Hvala Vam, gospodine Erakoviću. Da ne bi bilo zabune, ja sam prvi put za to što se dešava u Šavniku čuo od Vašeg predsjednika stranke. Niti je mene ko zvao iz Šavnika, niti se konsultovao sa mnom šta će danas da uradi. Kada se završi ova Skupština ja ću zvati te ljude da vidim o čemu se radi. Prvo, ne bih želio da se oslanjam na vaše informacije dok ne stupim u kontakt sa našim ljudima u Šavniku.

Mi smo decentralizovana stranka, mi nijesmo kao vi, kod nas ljudi na terenu, ljudi u opštinskim odborima odlučuju o onim stvarima koji se tiču tih opštinskih odbora. Znači, to su stvari koje su uređene različito od stranke do stranke, ja sada ne zamjeram, možete i ovako, možete i onako, ali mi smo tako uređene stranka. Što se tiče ovih drugih stvari sjetite se vaših, vi ste nastali iz Saveza komunista, sjetite se onih prvoboraca, sjetite se onih osnivača Saveza komunista i 1988. godine iz koje je nastala Demokratska partija socijalista. Nemojte vi pominjati drugima kako su se oni odnosili prema svojim prethodnicima, nego se sjetite onih jagnjofuka kako ste ih vi zvali, vaših prethodnika kojima ste naslijedili sve, od mandata pa nadalje.

Tako da pogledajte uvijek svoju kuću, /upadice/ Vi ste došli u Demokratsku partiju socijalista, nijeste je osnivali, nego ste došli u Demokratsku partiju socijalista koja je bila najorganizovanija stranka tada u Crnoj Gori. Odabrali ste je vjerovatno zbog toga što ste željeli da budete dio tog projekta i dio tog društva i onda da vam kažem prvo uvijek pogledajte firmu kojoj pripadate, njena iskustva, pa druge kritikujte. Ja sam za jedan tolerantniji odnos, mislim da je bilo mnogo ružnog u svakoj partiji i u partiji u kojoj sam ja bi, o to je Narodna stranka i Srpska narodna stranka, svuda, u Demokratskoj partiji socijalista u Savezu komunista vašem prethodniku ili prethodnoj partiji koja je bila prije Demokratske partije socijalista. Evo pred nama novo vrijeme. Ja sam stariji od Vas. Ajmo da gledamo naprijed, ajde da se ne vraćamo stalno unazad. Vi kao ljekar, potpredsjednik velike stranke, stalno vučete i okrećete pozadi. Ajmo zajednički nešto da radimo na dobro Crne Gore. Ja Vas pozivam da radimo na dobro Crne Gore. Kažem, da radimo na dobro Crne Gore, vi

nećete, vi hoćete uporno samo jednu te istu priču, četnički vojvoda, šta se dešavalo šta je bilo tada, ko nije bio za Crnu Goru, ko je bio za Crnu Goru. Svi mi volimo Crnu Goru. Svako od nas voli Crnu Goru i nemojte da podbacate bilo kojem čovjeku ovdje da ne voli Crnu Goru.

Naša ljubav prema Crnoj Gori ona se pokazuje na svakom mjestu i nemojte da nas onako proglašavate, a to je svojstveno bio nekim prethodnicima u vašim ranijim strankama, unutrašnjim neprijateljima, ovakvih i onakvih. Mi smo vaša braća. Često sam sebi postavljao pitanje - zašto ovi naši rođaci Crnogorce, naš Srbe tako mrze i njihove političke predstavnike. Često sam postavljao to pitanje. Ne mogu da nađem odgovor zašto. Evo to je moje mišljenje, Vaše mišljenje može da bude drugačije, ovo je moje mišljenje. Možda ja griješim, možda ja nijesam u pravu, ali imam pravo sebi da postavim takvo pitanje i da tražim neke odgovore, a onda u tim odgovorima Vi mi ne dajte ni malo za pravo da ja nijesam u pravu kada Vas čujem kako nastupate i počnete ko ne voli Crnu Goru, vi bili protiv ovoga, vi bili protiv onoga, ja sam za budućnost Crne Gore, koju bi želio da grade i vaša i moja djeca zajedno. To je onaj put kojim treba da idemo. Vi nećete tim putem vi hoćete stalno neko sukobljavanje, neku svađu, to je vaš izbor. Politika ima različite puteve.

Izvolite, gospodine Erakoviću.

JEVTO ERAKOVIĆ (18.03.24 17:01:02)

Zahvaljujem.

Gospodine Mandiću,

Vi ste, rekao sam Vam političar iz jedne ranije generacije, neko ih je drugačije nazivao u drugom kontekstu, ali ste zahvaljujući tom iskustvu izuzetno vješt političar i to je, čini mi se, Vaš glavni kvalitet.

Gospodine Mandiću, ovo je Crna Gora i ovdje se vjekovima živjelo da su ljudi drugačije mislili. Imali smo podjela ovakvih i onakvih, kao što ih imamo i danas. Vjerujte, počevši od porodice svih od nas preko prijatelja, kumova, poznanika, kolega ima nas sa različitim mišljenjima i pripadamo drugačijim političkim opcijama. Vjerujte, mi funkcionišemo i radimo i družimo se na najbolji mogući način. I to je onaj kvalitet Crne Gore. Ne samo Srba i Crnogoraca, gospodine Mandiću, nego i Albanaca i Bošnjaka i Hrvata i Roma i svih onih koji žive u ovoj državi. To je onaj građanski koncept Crne Gore sa kojim smo bili ponosni i za koji se zalažemo da se očuva. Prema tome, to je jedina budućnost Crne Gore.

Gospodine Mandiću, moramo se vratiti na one ljudi koji su željeli to da sruše. Neko je želio to da sruši, gospodine Mandiću. Neko je želio da prolije krv na crnogorske ulice. To je, vjerujte, ključni momenat koji mora biti razjašnjen u novijoj političkoj istoriji Crne Gore, ako Vi želite da nastavite da se bavite uopšte političkim životom. Ona afera u kojoj ste Vi učestvovali, afera državni udar, to mora biti razjašnjeno i raščišćeno pred svakim građaninom Crne Gore, ako mi želimo da u, političkom smislu, razgovaramo o budućnosti Crne Gore.

Da se ne vraćamo na prošlost, ostaje ovo što ste rekli i što ste saopštili građanima Crne Gore da čim se završi ova sjednica, da ćete sa Vašim pristalicama obaviti razgovor vezano za nastavak sjednice Skupštine Opštine Šavnik.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (18.03.24 17:04:13)

Ja bih volio da budem pobijeden kao najiskusniji političar u ovom Parlamentu sa modernom političkom mišlju da budem nadvladan, savladan, pokazano mi je da zaostajem u nekim političkim procesima ali ja to ne vidim, a najbolje da vi uzmete.

Da li predstavnik Vlade želi da da završnu riječ? Izvolite.

NENAD VITOMIROVIĆ (18.03.24 17:04:41)

Prvo da vam se zahvalim što ste mi omogućili raspravu o zakonima koji se tiču životne sredine i da vam kažem da sva ova tri zakona koja predlaže Ministarstvo imaju dvije zajedničke stvari, a to je zaštita životne sredine i zaštita zdravlja ljudi.

U vezi sa tim napomeo bih nešto jako bitno u vezi ovog zakona i sprovođenja ovog zakona. Kako bi se ove zakonske norme primijenile i spriječile zloupotreba biocida, Agencija za zaštitu životne sredine potpisala je Memorandum u saradnji sa Ministarstvom zdravlja, Prirodno-matematičkim fakultetom, Smjer biologija, Institutom za javno zdravlje, Institutom za lijekove i medicinska sredstva, Centrom za ekotoksikološka ispitivanja, Upravom za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove, sa ciljem da omogući bezbjedno upravljanje hemikalijama i biocidnim proizvodima. Hvala.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (18.03.24 17:05:38)

Hvala Vam.

Konstatujem da je pretres završen. Izjasnićemo se naknadno.

Da obavijestim da su nam ostale tri tačke dnevnog reda - Predlog zakona o potvrđivanju Protokola o izmjenama i dopunama Sporazuma iz Marakeša o osnivanju Svjetske trgovinske organizacije, Sporazuma o subvencijama u ribarstvu. Tu smo se dogovorili oko te tačke da bez rasprave usvojimo.

Imamo dva predloga zakona - Predlog zakona o izmjeni i dopuni Zakona o povraćaju oduzetih imovinskih prava i obeštećenja i Predlog zakona o izmjeni i dopuni Zakona o eksproprijaciji. Oni još nijesu prošli Odbor za ekonomiju, finansije i budžet, pa ćemo morati sačekati da se to završi, a da ne nastavljamo sutra samo oko jedne tačke dnevnog reda, predlažem kada završi Odbor za ekonomiju, budžet i finansije da onda zakažemo i održimo Skupštinu i pređemo ove tri tačke. Imamo, naravno, i onu standardnu tačku - Izboi i imenovanja. O nastavku sjednice ćete biti obaviješteni. Vama hvala na učešću.

Izvolite.

ANDRIJA NIKOLIĆ (18.03.24 17:06:55)

Gospodine Mandiću,

Ostali ste nam dužni informaciju, imajući u vidu da smo se na posljednjoj sjednici Kolegijuma dogovorili da projektovani datum za održavanje sjednice o Premijerskom satu i poslaničkim pitanjima bude 27. mart. Preuzeli ste obavezu na sebe da iskontaktirate sa predsjednikom Vlade, Spajićem, i samo da nas obavijestite, jeste li dobili povratnu informaciju, imajući u vidu da 72 sata prije početka sjednice poslanici imaju obavezu da dostave pitanja ministrima i to nas obavezuje da polako počnemo da se pripremamo za tu sjednicu Skupštine i zbog toga veoma je važno da znamo kada će ta sjednica biti.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (18.03.24 17:07:40)

Gospodine Nikoliću, da Vas obavijestim, u skladu sa dogovorom isti danas sam obavijestio premijera dopisom i ministre o sjednici Premijerski sat i poslanička pitanja. Imao sam razgovor nakon toga sa njim, očekivao sam do sada da nam stigne odgovor, ali evo i ova javnost i apel prema premijeru i Vladi da dobijemo odgovor. Mi smo okvirno rekli da to bude 27. marta, kao što sam i ja u dopisu poslao predsjedniku Vlade, očekujem odgovore i dobro je što ste istakli ovo - 72 sata, da razumiju da poslanici imaju obavezu da pripreme pitanja koja će poslati, ako nema odgovora računam da je to prihvaćeno, ako nemamo neku ispravku.

Na kraju, želim da pozovem građane Šavnika i sve građane u Crnoj Gori, na mir, stabilnost. Mi smo jedni drugima najbliži i iz naših problema, iz naših nesporazuma treba da izađemo dogovorom, tolerancijom oko svih problema koji pritiskaju ovaj narod i ovu zemlju.

Zaključujem sjednicu. O nastavku ćete biti naknadno obaviješteni. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (22.03.24 11:31:13)

Kolege poslanici,

Nastavljamo **Drugu sjednicu Prvog redovnog zasijedanja u 2024. godini.**

Prelazimo na pretres o **Predlogu zakona o potvrđivanju protokola o izmjenama i dopunama Sporazuma iz Marakeša o osnivanju Svjetske trgovinske organizacije, odnosno Sporazuma o subvencijama u ribarstvu.**

Ovlašćeni predstavnici Vlade su Vladimir Joković, ministar poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede i Katarina Burzanović, generalna direktorica Direktorata za ribarstvo.

Izvjestioci odbora su Darko Dragović Zakonodavnog odbora i Gordan Stojović Odbora za međunarodne odnose i iseljenike.

Otvaram pretres. Da li predstavnik Vlade želi dati dopunsko obrazloženje?

Želite proceduru? Izvolite.

MILOŠ KONATAR (22.03.24 11:32:11)

Uvaženi potpredsjedniče Skupštine, najprije poštovani kolege poslanici i predstavnici Ministarstva poljoprivrede, poštovani građani,

Prvo, žao mi je što na Vašem mjestu nije predsjednik Skupštine Crne Gore gospodin Andrija Mandić a sad ću Vam reći zbog čega. Zato što i moj razlog proceduralnog obraćanja jeste što smo mi na pragu još jednog kršenja Poslovnika Skupštine Crne Gore, koji držim u ruci i na pragu smo kršenja Poslovnika upravo od predsjednika Skupštine Andrije Mandića.

Naime, poštovani građani, mi opet dolazimo u situaciju u kojoj smo bili u decembru prošle godine, a to je da premijer Crne Gore odbija da dođe na Premijerski sat. To je problem svakako, prije svega, premijera, ali ono što je veći problem, što mene kao poslanika zabrinjava, jeste što predsjednik Skupštine odbija da zakaže sjednicu posvećenu Premijerskom satu. Apsolutno je Poslovnikom koji držim u ruci, članom 187 stavovima 3 i 4, jasno i nedvosmisleno kazano da se sjednica posvećena Premijerskom satu mora održati svakog mjeseca tokom redovnog zasijedanja Skupštine Crne Gore. A u zadnjem stavu člana 187 stoji da Skupštinu na posebnu sjednicu saziva predsjednik Skupštine.

Dakle, ako ima nedvosmislenosti oko kontrolnih saslušanja na inicijativu poslanika opozicije, oko ovoga nema apsolutno nikakve dileme. Mi moramo imati sjednice posvećene Premijerskom satu svakog mjeseca tokom redovnog zasijedanja, i tu sjednicu mora zakazati predsjednik Skupštine. Ako to ne uradi, predsjednik Skupštine krši Poslovnik Skupštine Crne Gore. A u članu 8 ovog istog Poslovnika u djelokrugu rada predsjednika Skupštine stoji da se predsjednik Skupštine stara za poštovanje Poslovnika Skupštine Crne Gore.

E pa, ako mi dođemo u situaciju da predsjednik Skupštine bude taj koji će jasno da prekrši Poslovnik Skupštine Crne Gore, onda se postavlja pitanje i uvodi jedna totalna anarhija u rad Parlamenta. Žao mi je opet kažem, što Vi predsjedavate današnjom sjednicom, ja se nadam da će u toku dana, ali i Vi ako imate odgovore obzirom da ste potpredsjednik iz reda Pokreta Evropa sad, čiji je predsjednik premijer Crne Gore Milojko Spajić. Nadam se da imate možda i Vi odgovore. U svakom slučaju, mi očekujemo odgovor od predsjednika Skupštine. Jer predsjednik Vlade može da ne dođe i neće mu biti prvi put da ima takav odnos prema Skupštini Crne Gore, koji je ponižavajući, ali predsjednik Skupštine Crne Gore mora zakazati sjednicu Skupštine Crne Gore posvećenu Premijerskom satu. Oko toga nema nikakve dileme, ako to ne uradi - mi imamo kršenje Poslovnika. Hvala.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (22.03.24 11:36:06)

Zahvaljujem, kolega Konatar. Na osnovu informacija kojima raspolazem, već je iz Vlade Crne Gore upućen dopis na inicijativu kolega poslanika, tako da očekujem da će se Poslovnik ispoštovati u potpunosti. Zahvaljujem. Izvolite.

MILOŠ KONATAR (22.03.24 11:36:29)

Ovdje je vrlo važna jedna stvar.

Danas je 22. mart. Predsjednik može bez saglasnosti Kolegijuma da zakaže sjednicu u roku od nedelju dana. Znači, ako je zakaže danas, ona može biti održana sledećeg petka (to je 29. mart). Znači, ako predsjednik ne zakaže sjednicu danas, ona najvjerovatnije ne može i neće biti održana tokom marta. Ponavljam, ima li spremnosti, jer Vi ste i član Kolegijuma i potpredsjednik Skupštine Crne Gore, mi skoro mjesec dana čekamo od Vlade da nađe termin za premijera kad će da dođe u Skupštinu Crne Gore. Ako mi do 22. marta nemamo jasan termin kad će oni doći, valjda je jasno svima da se pokušava izbjeći sjednica Premijerskog sata, jer smo mi to iskustvo imali već u decembru.

Ja Vas molim, Vi ste potpredsjednik Skupštine Crne Gore, zaštitite dignitet institucije Skupštine Crne Gore, bez obzira što ste poslanik Evropa sad i što predstavljate parlamentarnu većinu. Obaveza Skupštine je da se zakaže sjednica, hoće li Vlada doći, premijer može da ne dođe na sjednicu Premijerskog sata, ministri mogu da ne dođu, to je njihov možda politički stav nepoštovanja Poslovnika, zakona i institucije, ali mi moramo zakazati sjednicu Skupštine Crne Gore posvećenu Premijerskom satu i to moramo znati danas. Ako je nemamo danas, onda imamo jasnu namjeru da se to izbjegne i da se /upadica/. Nema saglasnosti Kolegijuma da se sjednica održi u aprilu.

Teoretski, znate u kakvu situaciju možemo da dođemo, kolege? Da predsjednik Skupštine hoće kao da zakaže sjednicu ranije, prije 29. marta, a da onda recimo predstavnik Pokreta Evropa sad bude protiv toga. On može da koristi da nema opravdanje da zakaže sjednicu prije 29. marta. /Upadica/ Pustite vi političku odgovornost. Situacija je jasna. Želim da kažem Andriji Mandiću kad dođe. Ako se desi da on prekrši Poslovnik kao predsjednik Skupštine Crne Gore, nemojte samo da nekome pada na pamet onda da poslanicima određuje vrijeme u kojrm će da razgovaraju, poštovanje Poslovnika itd. Ako se prekrši Poslovnik, onda ulazimo u stanje anarhije ovdje. Nemojmo to da radimo.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (22.03.24 11:39:39)

Zahvaljujem, kolega Konatar.

Veoma mi je drago što afirmišete poštovanje Poslovnika i apsolutno sam saglasan sa Vama da premijer treba da dođe i da je korisno kao što je bilo korisno i prethodnog puta. Takođe, želim da Vam kažem da smo mi u rokovima. Nikakav rok još uvijek nije prekršen, hvala Vam što na to ukazujete. Dozvolite, dug je dan, informacije sa kojima raspolazem ukazuju na to da ćete dobiti i odgovor i dopis.

Zahvaljujem.

Izvolite.

SLAVEN RADUNOVIĆ (22.03.24 11:40:16)

Znači, da se solidarišem sa kolegama iz opozicije, to nije treba li ne treba, nego to je obaveza da se zakaže svaki mjesec Premijerski sat i to je jasno i on će biti zakazan. Naravno da je predsjednik Parlamenta pokošavao da nađe zajednički termin, shodno obavezama koje imamo mi u Skupštini, i onima kojima ima on. Došlo se malo u škripac vremenski, to je tačno, ali ja ne mogu da vjerujem da bi se moglo desiti na Kolegijumu gdje svi traže Premijerski sat da neko bude protiv, da bude u kraćem roku zakazano. /upadice/ Dozvolite samo da završim.

Zvanično, svi poslanici u ovom Parlamentu treba da budu za to da se održi Premijerski sat, jer je to shodno Poslovniku. Ukoliko neki poslanički klub bude napravio ovo o čemu vi pričate snosi političku odgovornost, drugačije ne možemo, ne možemo hapsiti ljude. Znači politička odgovornost, druga ne može. Ukoliko ne bude saglasnosti na Kolegijumu postoji određena odgovornost kluba koji bude napravio potez kojim bi se to onemogućilo, samo to kažem. Inače, slažem se da treba. Raduje me što očigledno postoji neka mogućnost da i to danas bude, to bi bilo najbolje od svega i ne bismo imali potrebe da o ovome svemu pričamo. Ali, samo da potvrdim ono što ste vi rekli, zaista naša je obaveza da mi zakažemo svakog mjeseca, pa sad kako će da postupi premijer, opet pričamo samo o političkoj odgovornosti, mi ga ne možemo natjerati.

Znači, biće zakazano, ne vidim nikakav problem oko toga, 100% sam siguran da će da bude zakazano. Da li će neko pokušati da na neki način napravi neku smetnju, taj koji bude pravio smetnju treba da snosi političku odgovornost. Mi se bavimo politikom, mi ovdje ne hapsimo, ne ubijamo, ne možemo tim drugim stvarima da se bavimo.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (22.03.24 11:42:37)

Poslanik Mugoša, procedura.

Izvolite.

BORIS MUGOŠA (22.03.24 11:42:45)

Zahvaljujem potpredsjedniče, uvažene kolegice i kolege, poštovani građanke i građani,

Situacija je jasna, po Poslovniku koja je ustavna kategorija, koji smo mi donijeli u ovom Parlamentu i koji se usvaja sa većom većinom nego 90% zakona u Crnoj Gori, on je jasan. Prvo je da se mora sazvati sjednica sa Premijerskim satom, oko toga smo se dogovorili do kraja marta ona mora biti sazvana. Da li će se pojaviti premijer i poslanici mi na to ne možemo da utičemo, ali naša obaveza da sazovemo sjednicu. Normalni rok je 15 dana on je već istekao 16. marta, ekstenzivno tumačenje, jer je specifična tema ove sjednice Premijerski sat, može sedam dana danas ističe. Treća solucija na koju su kolege ukazivale ne može se primijeniti u ovom slučaju. Zašto? U roku manjem od sedam dana možemo da se dogovorimo na Kolegijumu, ali tada predsjednik samo saziva sjednicu, a dnevni red predlaže na samoj sjednici. Prema tome, mi do same sjednice ne znamo što je dnevni red jer ga on predlaže na samoj sjednici, ali u cijeloj ovoj priči vrlo je izražena nekorektnost izvršne vlasti.

Zaboravljamo sljedeću činjenicu da mi pitanja premijeru moramo postaviti tri dana prije roka za Premijerski sat, odnosno ministrima dva dana. U ovoj situaciji gdje mi čekamo 22. mart, a ne znamo hoće li biti Premijerskog sata, a moramo tri dana ranije da postavljamo pitanje je klasični odraz nekorektnosti prema Parlamentu od strane izvršne vlasti koju bira Parlament. Prema tome, ko ima, ko će postaviti ili neće, to je na poslanicima, ali da je normalna situacija trebali bi predsjednik Skupštine i predsjednik Vlade da se unaprijed dogovore o svim terminima u toku redovnog zasijedanja. Dinamiku rada Parlamenta ne određuje Vlada,

dinamika rada Vlade nije stvar o kojoj mi pričamo niti se mi miješamo u njihovu dinamiku niti njihova dinamika ne treba da utiče na rad našeg Parlamenta. Tako da vam zamolim da se zakaže sjednica i to u roku od najmanje sedam dana koji ističe danas i da mi to odradimo, a što će biti 29. marta kad bude zakazana sjednica, svakako vidjećemo.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (22.03.24 11:45:11)

Zahvaljujem, kolega Mugoša.
Procedura, kolega Andrija Nikolić.
Izvolite.

ANDRIJA NIKOLIĆ (22.03.24 11:45:21)

Poštovani, potpredsjedniče Pejoviću,
Kolege Konatar i Mugoša su već kazali ono što treba da se kaže po pitanju upozoravanja na poštovanje Poslovnika i tu nema šta da se doda.

Ono što treba da bude suština ovih proceduralnih intervencija je poziv Vama i rukovodstvu Skupštine da danas zakažete sjednicu posvećenu Premijerskom satu, jer vas na to obavezuje ono što je za poslanike Ustav, to je ovaj dokument, pokazao ga je već kolega. Danas posljednji rok da to uradimo, a da budemo u domenu poštovanja Poslovnika.

Moram da vam kažem jednu stvar. Dakle, za mene je poražavajuće, kao poslanika ovog doma, poražavajuće, da postoji ovolika količina neozbiljnosti u odnosima zakonodavne i izvršne vlasti. Zašto? Zato što mi ovde komuniciramo već treći ili četvrti put oko toga da li će predsjednik Vlade da dođe u Parlament i da ispoштуje obavezu koju ima prema kontrolnoj ulozi zakonodavne vlasti. Kakvu poruku ta vlada šalje građanima Crne Gore? Pitam vas kao člana parlamentarne većine koji daje podršku toj vladi. Na šta to liči, u šta se pretvara politička scena i politički život Crne Gore? Da mi par dana ususret Premijerskom satu, posljednjem terminu za održavanje Premijerskog sata, ne znamo hoće li ga biti, ne možemo da napravimo organizaciju u poslaničkim klubovima, da se ljudi pripreme da postave pitanja, jer ne znaju hoće li ga biti. Ulazimo u, potencijalno, kršenje rokova na koje nas Poslovnik obavezuje, podsjetio je kolega, to su 72 sata i 48 sati. Pozivam vas da ne čekate odgovor od Vlade Crne Gore nego da ispoštujete ono što su vaše ustavne i poslovničke obaveze, a Vlada ako ne želi da dođe u Parlament neka Vlada ne dolazi u Parlament. Mislim da time šalje jasnu poruku koliko je interesuju građani Crne Gore, jer ovde sede predstavnici građana koji imaju interes da postave pitanja Vladi i da od Vlade dobiju odgovore. Uporno se ponavlja nonšalantan i neodgovoran odnos, kako od strane rukovodstva Parlamenta, moram da kažem, tako od strane Vlade. Ta vaša tolerantnost koju ispoljavate prema vašim poslovničkim obavezama ulazi polako u domen neodgovornosti, jer danas je 22. mart, imamo obavezu da održimo sjednicu posvećenu Premijerskom satu u martu mjesecu, mjesec polako ističe, mi ne znamo hoće li biti sjednice, a tek ne znamo kada će se ta sjednica održati. Dakle, moj apel je, ne samo poslovnički nego suštinski, mislim da ovim što se čini ne doprinosimo nikako povjerenju građana u institucije jer ako smo mi, kao najodgovorniji ljudi u sistemu, spremni da kršimo procedure i da kršimo zakone pa to šalje poruku građanima da je sve dozvoljeno i da oni sutra treba, takođe, da krše zakone zato što neki tamo koji donose zakone krše i procedure i zakon.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (22.03.24 11:49:01)

Zahvaljujem, kolega Nikoliću.

Naravno iznijeli ste i neke političke kvalifikacije, konkretan da budem, da je neozbiljna izvršna i zakonodavna vlast. Prepustio bih to građanima Crne Gore da oni sami prosude, jer za veoma kratko vrijeme zahvaljujući saradnji upravo izvršne i zakonodavne vlasti mi smo isporučili konkretne rezultate. Moguće da su prethodni sazivi u ovom dijelu, poslovničkom, bili vjerovatno disciplinovaniji, ali izostajali su rezultati. Mislim da građana najviše zanima ovo drugo. Takođe sam saglasan sa vama da članovi Vlade treba da dođu u Parlament zato što je to njihova obaveza i uvjeren sam da će tako i biti. Zahvaljujem.

Riječ ima, gospodin Smailović.
Izvolite.

AMER SMAILOVIĆ (22.03.24 11:49:49)

Uvaženi potpredsjedniče, uvažene kolegice i kolege, poštovani građani,

Meni je zaista prosto nevjerovatno da danas uopšte razgovaramo o ovome da nakon situacije koju smo imali i u decembru, a oko Premijerskog sata ponovo dolazimo u sličnu situaciju da nagađamo da li će biti Premijerskog sata ili ne. Zato želim da, u ime Kluba Bošnjačke stranke, pozovem na poštovanje Poslovnika. Mi insistiramo na tome da se Premijerski sat i poslanička pitanja održe onako kako to Poslovnik predviđa. Kažem, nevjerovatno je da ponovo razgovaramo na ovaj način, da Vi kao potpredsjednik Skupštine, ali svakako i predsjednik Skupštine, ne nalaze za shodno da zakažu sjednicu u poslovnikom određenom roku, 15 dana, naravno ima i ovaj rok koji su kolege saopštile.

Dakle, pozivam na poštovanje Poslovnika, na poštovanje onoga što znači uloga ovog Parlamenta u odnosu na rad Vlade. Nama su potrebne informacije koje se tiču rada Vlade, naravno očekujemo da i izvršna vlast, pored Vas kao rukovodioca ovog doma, ispoštuje ono što znači Poslovnik Skupštine Crne Gore. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (22.03.24 11:51:16)

Zahvaljujem, kolega. Osvrnuću se kratko na Vaš komentar. Naravno, Vi, kao predstavnik opozicije, imate potpuno legitimno pravo da postavite stvari iz Vašeg ugla. Smatram da je, takođe, izvršna vlast veoma korektna i prema opoziciji i poslanici koji ovdje podržavaju tu izvršnu vlast i koji vode ovaj Parlament jako su tolerantni upravo prema poslanicima opozicije, kad je u pitanje izlaganje, veoma česta kršenja Poslovnika. Tako da bih vas molio da to uzmete u obzir. Da na kraju zaključimo, da je možda ovo i neki balans. Dakle, ako već očekujete vi od izvršne vlasti malo veći stepen tolerancije očekujem i ja od vas.

Kolega Adžić, proceduralno.

Izvolite.

FILIP ADŽIĆ (22.03.24 11:52:09)

Poštovani građani i građanke, uvažene kolege poslanici i poslanice,

Dakle, mislim da je ne manje važno od Premijerskog sata, koji svakako smatram da mora biti što prije zakazan, tj. danas da bi ispoštovali sve zakonske rokove, mislim da je i sjednica Odbora za bezbjednost i odbranu nešto što se možda još urgentnije i hitnije od Premijerskog sata mora zakazati. S obzirom da imamo iskustva sa prošlog Premijerskog sata gdje nam se premijer pojavio kao spiker na nekoj televiziji i samo pročitao neke fraze i floskule, bukvalno iste svakom poslaniku, bez obzira što su pitanja bila dosta različita. Mislim da u jednoj komunikaciji na Odboru gdje neće imati prostora da se na taj način izvuče iz svih onih pitanja koja javnost očekuje da sazna. Neophodno je jer moram vas upoznati da u odnosu na utorak, kada smo se jednoglasno usaglasili da je neopohodno da imamo premijera i ministra unutrašnjih poslova na Odboru za bezbjednost i odbranu, desilo se nekoliko stvari i situacija koje samo dodatno potvrđuju da mi premijera i ministra unutrašnjih poslova moramo hitno imati u ovom domu.

Prvo bih rekao da smo imali jednu situaciju da je na Birou za operativnu koordinaciju, kojim predsjedava potpredsjednik Vlade zadužen za bezbjednost u Crnoj Gori i koordinaciju svih službi bezbjednosti, glasao protiv direktora Uprave policije, zajedno sa svim članovima koji dolaze iz njegove partije, što zaista jeste zabrinjavajuće. To je jedna situacija koja ne može u funkcionalnim sistemima biti održiva. Nakon toga imali smo televizijsko gostovanje v.d. direktora Uprave policije nakon kojeg je bilo ekspresno reagovanje ministra unutrašnjih poslova, što dodatno unosi zabrinutost među svim građanima, ali svim poslanicima koji, zaista, vode računa i brinu o bezbjednosti građana. Da bi nakon toga imali jednu nemilu situaciju, jedan obračun koji se desio u Podgorici gdje, srećom, nije bilo ljudskih žrtava u smislu gubitka života, ali jeste bilo povreda. Gdje prema prvim operativnim informacijama radi se o ljudima bliskim kriminalnim strukturama. Tako da sve ovo što se dešava, kompletna ova situacija, da ne pominjem Savjet za antikorupciju iz kojeg je isključen direktor Uprave policije, situacija koja je neodrživa. Vjerujem da i Vi, kao neko ko sigurno želi da imamo jednu stabilnu bezbjednosnu situaciju, morate dati svoj doprinos, što prije zakazati ili uticati na gospodina Lakovića, da zakaže ovaj odbor, jer je ovo možda i najpreči interes javnosti u ovom trenutku. Gomilaju se problemi, vidite da su kriminalni obračuni nešto što je postalo svakodnevice, vidimo da su prepucavanje unutar sektora bezbjednosti svakodnevice i mi sa tim moramo završiti. Jedina adresa u ovom momentu da se to riješi su premijer i ministar unutrašnjih poslova, zbog toga molim vas, ne odugovlačite, molim vas nemojte pokušavati da štitite premijera od ovog doma. Niko od nas ne zove premijera zato što volimo da ćaskamo sa njim, kao što ga ni ranije nijesmo gledali, pogotovo ne do 30. avgusta, mogli bi i sad da ga ne gledamo, ali radi se o građanima, radi se o državi, radi se o interesima svih nas da imamo bezbjednu situaciju u Crnoj Gori.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (22.03.24 11:56:18)

Zahvaljujem, kolega Adžiću. Veoma mi je drago što sada afirmišete princip kontrole zakonodavnog doma prema izvršnoj vlasti, ja ću Vas podsjetiti da ste Vi bili u 43 Vladi. Ovdje Premijerskog sata nije bilo godinu i po, a Vi, kao ministar unutrašnjih poslova, nijeste godinu i po dana dolazili u ovaj Parlament da polažete račune. Tako da mi je veoma drago što ste sada promijenili mišljenje, to je vrlo dobro i ja ću se zalagati, upravo, da mi afirmišemo tu kontrolnu ulogu, a vi ste nažalost dok ste bili vlast na to zaboravili.

Sada idemo dalje.

Izvolite.

FILIP ADŽIĆ (22.03.24 11:57:08)

Nemam ništa protiv toga politički da se obraćate kako god želite i da koristite situaciju i mjesto na kojem sjedite, ali morate biti korektni, moramo se držati činjenica. Ne postoji jedan jedini put da su poslanici izrazili želju ili potrebu da raspravljaju o bilo kojem pitanju, koje je vezano za Ministarstvo unutrašnjih poslova da nijesam došao u plenumu ili na odborima gdje sam bio pozvan. Vjerujte mi da je dosta puta to uticalo i na rad Ministarstva unutrašnjih poslova, gdje smo odlagali neke obaveze, ali smo pokazivali poštovanje prema svim poslanicima i prema ovom domu, bez obzira što se sa većinom od njih nijesmo slagali i bez obzira što gospodin Spajić sada ima podršku 47 ili 48 poslanika. Mi u tom momentu smo imali svega 11 ili 12 poslanika koji su stvarno, iskreno podržavali tu Vladu. Dakle, mnogo manju obavezu prema ovom domu, ali smo se svaki put odazvali i bili tu.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (22.03.24 11:57:57)

Gospodine Adžiću,

Upravo radi korektnosti. Samo sam konstatovao da godinu i po dana nijesmo imali Premijerski sat, odlukom Parlamenta, izborom Parlamenta i vi ste učestvovali tada. Ta većina koja vas je izabrala i koja ovdje sada nama dijeli lekcije, želim da podsjetim, da tada nijesu bili toliko ažurni sa tim inicijativama. Samo da vas podsjetim.

Izvolite, gospodin Konatar.

MILOŠ KONATAR (22.03.24 11:58:37)

Potpredsjedniče Pejoviću,

Vrlo je važno, zbog građana Crne Gore, da budemo potpuno jasni oko Poslovnika.

Dakle, 43. Vlada Dritana Abazovića izabrana je od Skupštine Crne Gore 28. aprila, manje od mjesec dana od izbora Vlade, mislim dvadeset i nekog maja je bila sjednica posvećena Premijerskom satu. Mi nijesmo mogli da dovedemo ovdje, kraj decembra je bio, ista situacija budžet, na stotinu jada, Milojka Spajića, kao premijera, da dođe i sa onakvim ponašanjem odgovaranje na poslanička pitanja. Ministar Adžić i svi ministri 43. Vlade, kad god je Skupština Crne Gore zakazala sjednicu Premijerskog sata ili kontrolno saslušanje na odborima su se pojavili u Skupštini Crne Gore. Znate li koja je razlika, na primjer, i to je vrlo važno u principu između mog i našeg djelovanja i vašeg djelovanja. Svaki put kada je neko predložio u Skupštini Crne Gore na Odboru za bezbjednost, ekonomiju i finansije kontrolno saslušanje premijera Abazovića tada, ili bilo kog ministra njegove Vlade ja sam, kao i poslanici URA-e glasali za ta kontrolna saslušanja.

Vaše kolege poslanici na odborima grebu svim silama da do kontrolnih saslušanja ministara i premijera ne dođe. Vi sad kažete, pošto ste na tom mjestu, potpredsjednik Skupštine Crne Gore, koji je član Poslovnika prekršen i da li je po Poslovniku Skupštine Crne Gore mogla biti održana sjednica posvećena Premijerskom satu poslije izglasavanje nepovjerenja Vladi Crne Gore? Valjda je to jasno, oko toga ćemo se saglasiti i Vi i ja makar da sjednica Skupštine Crne Gore posvećena Premijerskom satu nije mogla biti sazvana.

Još jednu informaciju da znate. Kolege koji su tada bili na Kolegijumu znaju da sam ja i tad govorio da nemamo ništa protiv, ni gospodin Abazović nije imao ništa protiv, da dođe i da se održe sjednice Premijerskog sata. Međutim, neke kolege su tada smatrale da bi to bio možda prostor za reklamu gospodinu Abazoviću i da je bolje da ne dolazi u Parlament. Tako da to je velika razlika, osim drugih, naravno velikih razlika, između Milojka Spajića i Dritana Abazovića što Milojko Spajić se boji Parlamenta i neće da dođe u

Parlament, a gospodin Abazović je dolazio kad god je Parlament Crne Gore procijenio i zvao da treba da dođe.

Dakle, samo Vas molim u tom dijelu, ako mislite, molim vas pozovite se, ja sam tačno rekao koji se član Poslovnika krši u ovom slučaju, Vi kažete koji je član Poslovnika bio prekršen kad su u pitanju sjednice posvećene Premijerskom satu u prošloj Vladi. Hvala.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (22.03.24 12:02:04)

Hvala, gospodine Konatar.

Veoma je dobro, i zbog građana, da smo otvorili ove teme, naravno. Konstatovao sam da gospodin Abazović godinu i po dana nije dolazio u ovaj Parlament. U redu, Vi ste se pozvali na Poslovnik, u međuvremenu ste konstatovali da gospodin Spajić, aktuelni premijer, bježi od suočavanja sa poslanicima i tako dalje. Ja ću Vas podsjetiti da ste vi kršili Ustav ovdje, vi ste bježali od izbora, to je Ustavni sud utvrdio. Mnogo veći prekršaji od Poslovnika, gospodine Konatar. Vi ste bježali od izbora, ne samo od Premijerskog sata, godinu i po dana smo imali problem da tehničku vladu natjeramo da izađe na izbore. Vama je odgovarao tada taj paralisani sistem. Sada se pozivate na Poslovnik, a u međuvremenu ste kršili Ustav. Vaši poslanici zajedno sa DPS-om, to je Ustavni sud utvrdio. Zahvaljujem.

Gospodin Nikolić. Izvolite.

ANDRIJA NIKOLIĆ (22.03.24 12:02:55)

Poštovani, potpredsjedniče Pejoviću,

Sad ste se djelimično korigovali u odnosu na ono što je bila Vaša prethodna intervencija kada ste prigovorili parlamentarnoj opoziciji, ili dijelu parlamentarne opozicije, zbog toga što principijelno insistira na poštovanju Poslovnika. Tačno. Principijelno insistiramo i poštovali smo Poslovnik. Jednako danas kao i onda kad je Dritan Abazović izabran za predsjednika Vlade voljom Demokratske partije socijalista. Dok je bio premijer u funkcionalnom mandatu taj Poslovnik se poštovao. Ovo što ste nadogradili kroz kasniju intervenciju je tačno, pri čemu, moram da Vas korigujem, nije samo dio parlamentarne većine koju je predstavljao Dritan Abazović prekršio Ustav, nego vaši koalicioni partneri danas koji sjede u ovim klupama. Upravo izbjegavajući izborni proces koji je bio jedini logičan epilog nakon pada Vlade. Ko je učestvovao u dogovorima, da tehnički mandat Vlade traje godinu i više dana, mislim da su i naknadne političke prilike razotkrile te tajne građanima Crne Gore. Moram Vas upozoriti da budete precizniji kada optužujete dio parlamentarne opozicije za neprincipijelnost u pogledu poštovanja Poslovnika.

Kažem Vam, dok je Dritan Abazović bio premijer, i tu je kolega Konatar u pravu, Poslovnik u ovom Parlamentu se poštovao. Onog trenutka kad je postao premijer u tehničkom mandatu, od tog trenutka se Poslovnik nije poštovao, ne samo Poslovnik nego ni Ustav Crne Gore, na šta ste pravilno upozorili, a o tome je, evo da ne sudim ja i ostali poslanici, odluku donio Ustavni sud Crne Gore.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (22.03.24 12:04:47)

Jasno, kolega Nikoliću, ali da zaključim, i vi ste tada prekršili Ustav i Ustavni sud je o tome donio odluku.

Sad vas molim da pređemo na dnevni red. /upadice/ Vi ste glasali tada za Zakon o lokalnoj upravi, ako se sjećate, da biste odložili izbore da i Ustavni sud je po tom zakonu donio odluku da nije u skladu sa Ustavom, a vi ste tada glasali te zakone. Ovo je politička konstatacija, molim vas, ako postavljate pitanje, dozvolite da odgovorim onda.

Molim vas da se vratimo sada na dnevni red.

Gospodin Mugoša, izvolite, proceduralno.

BORIS MUGOŠA (22.03.24 12:06:22)

Meni je žao zbog uvažene gospođe Burzanović, zahvaljujem što prisustvuje sjednici, ali mi ne možemo da raspravljamo o tački dnevnog reda na kojoj ne prisustvuje ministar, koji je predstavnik predlagača. Pročitacu vam stav 2 član 95, to je Poslovnik koji je donijet u oslobođenoj Crnoj Gori, poslije 30. avgusta, kako vi volite da kažete. Ali, moram vam reći da sam zaista srećan što sam predstavnik jedne partije koja je u opoziciji od 2020. godine, kad sve ovo vidim što se dešava.

Član 95 stav 2 kaže: *Na sjednici Skupštine dužan je da učestvuje nadležni ministar ako je određen za predsjednika predlagača koji se razmatra.* Ministar Joković je predlagač akta, ovo smo donijeli, imalo je logike, na sjednicama odbora mogu da dođu pomoćnici jer tu je stručna rasprava, sjednica plenuma ima i obrise političke rasprave, ovo je politički dom, ministar je politička ličnost. Tako da vas zamolim, zbog poštovanja Poslovnika, da odgodimo raspravu o ovoj tački dnevnog reda dok se ne pojavi ministar poljoprivrede. Opet dobacujete, hvala Vam kolega Radunoviću, u tome ste stvarno uspješni, ne u kvalitetu nego u kvanitetu dobacivanja. Moram Vas podsjetiti, volio bih i da se Vi držite uvijek tačke dnevnog reda, a vjerujte mi u 90% slučajeva pričate o onome što nije predmet tačke dnevnog reda. Izvinjavam se, prosto zbog principa, jer ako ovdje prekršimo princip dešavaće se i u narednom periodu da će se drugi ministri pozivati na situaciju koja se sad dešava.

Izvinjavam se još jedanput, uvaženoj gospođi Burzanović, i hvala vVm što prisustvujete današnjoj sjednici.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (22.03.24 12:09:22)

Zahvaljujem, poslaniče Mugoša.

Za proceduru se javio poslanik Božović, a takođe Janović i Čarapić.

Izvolite.

BOGDAN BOŽOVIĆ (22.03.24 12:09:28)

/prekid/ Dođe u 11 sati na Skupštinu, on je već imao zakazane međunarodne obaveze, pokušaću da stigne i da prisustvuje današnjoj Skupštini. Stvarno, u najmanju ruku smatram neozbiljnim, da se ministar obavještava sat vremena prije Skupštine da mora da prisustvuje Skupštini.

Čisto ovo kažem zbog građana ovo objašnjavam da ne bi neko shvatio da ministar izbjegava da se pojavi u Skupštini kada se raspravlja o zakonima koji se tiču njegovog Ministarstva.

Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (22.03.24 12:09:54)

Zahvaljujem, kolega Božoviću.

Sada Tonći Janović, izvolite.

TONĆI JANOVIĆ (22.03.24 12:10:01)

Hvala predsjedniče, javio sam se i dosta prije nego me izgleda nijeste notirali, imao sam samo ispravku navoda na izlaganje gospodina Konatar.

Gospodine Konatar, znate li koja je ključna razlika između Milojka Spajića i Dritana Abazovića? Ključna razlika je tome da je Milojko Spajić neko ko radi i ko daje rezultate, a gospodin Abazović samo priča, a ne radi ništa i to su rezultati govorili. U 100 dana Vlade, gospodine Konatar, su povećane penzije. Zašto vi nijeste u toku godinu i po dana vaše vlasti povećali penzije? Zašto nijeste dobili grant od 240.000.000? Hvalili ste se da ste vi počeli pregovaranjem sa grantom. Ali vi ništa ne završite što krenete.

Za kraj, molim vas. Htio bih da pohvalim jučerašnju odluku Vlade povodom ograničavanja marži, jer konačno, ovdje se radi ne samo o ograničavanju marži, nego spuštanju cijena.

Ova Vlada je još jednom pokazala da radi u korist građana i to je kontinuitet jedan, pored povećanja penzija, radi u korist građana snižavanjem cijena. Na 500 artikala, to je nešto što vi nijeste uspjeli da sprovedete, vaša akcija Stop inflacija, doživjela je sunovrat, stavili ste tu 150 artikala, drugorazredne ili trećerazredne kategorije, pa što vi mislite da su građani Crne Gore da su neznaveni, da su glupi.

Tako da, ne stoji vam ta teza o radu gospodina Abazovića, jer smo vidjeli dobro kakve rezultate i kakve odluke vaša Vlada donosila, pa je oštetila budžet građana za blizu 8.000.000 eura, sa dvije nezakonite odluke o finansiranju Instituta *dr Simo Milošević* i finansiranja Željezare.

Hvala vam.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (22.03.24 12:11:29)

Zahvaljujem Vam.

Molim vas, ovo nije bila procedura, ovo je bio komentar.

Izvolite gospodine Adžiću, prozvani ste direktno.

FILIP ADŽIĆ (22.03.24 12:11:35)

Opet kažem, ništa protiv ne bih imao, gospodine Janoviću, ne znam čime ste se ranije bavili, ali vidim da apsolutno niste pratili, jer ne smatram da ste toliko nekorektni da biste svjesno lagali građane. Reći ću ovo da niste možda bili upućeni, pa ću redom da vam kažem o tom radu koji vi predstavljate.

Prvo da krenem od penzija, gospodine Janoviću, morate znati da je 43. Vlada, procentualno, podigla penzije za gotovo 50%, gotovo 50%. To je bilo najveće povećanje, procentualno, koje se nikad više neće ponoviti. Uzmite statistiku, ako ne budem ja u pravu slobodno objavite javno, ja ću Vama da se izvinim.

Pričate o grantu koji ste vi dobili. Nema kolege Adrovića, volio bih da Vam kaže kolega Adrović, zato što su njegove kolege iz Vlade Crne Gore, konkretno gospodin Ibrahimović iz njegovog Ministarstva, završili i prikupili svu dokumentaciju i obezbijedili grant kojim se vi danas hvalite.

Dakle, sve ono što ste vi napravili od dana kada ste došli na vlast je samo kopiranje, ali neuspješno kopiranje onoga što je radila 43. Vlada. Zašto kažem da je neuspješno? Sad ste sami pomenuli Stop inflaciji. Vi ste pokušali da iskopirate Stop inflaciji koji je u drugoj fazi imao preko 1.000 sniženih proizvoda. Prvo, premijer je slagao javnost u svojoj izjavi da je bilo samo ograničavanje cijena, ne, bilo je sniženje cijena programa Stop inflacija i obuhvatalo je preko 1000 artikala, možete sve da ih provjerite. Vi ste od najave od 5.000 sniženih artikala došli, vjerovali ili ne dragi građani, provjerićete vrlo brzo učete u markete i vidjeti na 43 artikla. Takva vam je politika. Magla koju vi obećavate, svaka se u roku od 10 - 15, mjesec ili pola godine svede na magla priču koju prodajete građanima i svi će to vidjeti. Sa 5.000 proizvoda uspjeli ste 43.

Još ste imali obraza da se javite i da pomenete radnike Instituta i radnike Željezare, samo me sad saslušajte, kad ste pričali sad morate istinu slušati, znam da vam nije milo. Dakle, da pomenete radnike Instituta i Željezare, kompanija koje smo spasili u tom periodu, radnika koji su primali plate u tom periodu i sad zahvaljujući vama, koji ste ih u tom periodu politički huškali da prave proteste, oni ne mogu da ostvare svoja prava. Vi ste najbolju pohvalu dali 43. Vladi, da je 43. Vlada svojim odlukama brinula i o državnim kompanijama koje su ništavane i o radnicima koji su obespravljeni.

Da znate, gospodine Janoviću, ako ikad budemo imali priliku ili Vlada koju mi budemo podržavali imala priliku, radićemo isto što smo radili, brinuti o radnicima, brinuti o državnim kompanijama i brinuti od životnom standardu građana. Ali ne na način što ćemo im obećavati nego što ćemo isporučivati rezultate. Sve o čemu mi pričamo vi jednostavno možete provjeriti i to vam je više puta ministar finansija i potvrdio. Sve ovo što vi pričate je na nivou špekulacija i magla politike

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (22.03.24 12:14:59)

Zahvaljujem. Hvala, kolega Adžiću.

Molim vas sada, da se čujemo, daću vam riječ.

Ovdje je više puta bilo kršenje Poslovnika, više puta. I Vi i gospodin Janović, konstatovao sam to, molim kolegu Janovića u pola minuta da završi i da idemo dalje.

Javio se i kolega Abdić, je li tako?

Izvolite, molim Vas u pola minuta. Prije toga, kolega Čarapić, izvinjavam se.

TONČI JANOVIĆ (22.03.24 12:15:40)

Hvala, predsjedniče.

Očekivao sam da ćete reagovati kada je gospodin Adžić pominjao obraz. To je čovjek koji je zadnji u nizu da meni prigovori o obrazu. Moj obaz je čist i moj obaz je svijetao za razliku od vaših. To ste Vi prvi potencirali.

Druga stvar. Će su vam ti rezultati? Jeste li bili u Vladi, povećali ste penzije, što ih niste povećali na 450? Dobili ste grant Će vam je grant bio? Ograničili ste marže? Na koliko artikala? 150 artikala, a ovdje imate 500 artikala, danas 500 artikala.

Gospodine Adžiću, samo se bavite obmanama, neistinama i lažima. Hvala.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (22.03.24 12:16:46)

Kolega Čarapić se javio za proceduru. Molim vas, samo momenat, da se čujemo.

Kolega Adžiću, Vi ste imali prvo izlaganje, pa se javio kolega Janović, imali ste onda Vi, kolega Janović, dakle, 2:2. /upadice/Nijeste Vi ćutali, gospodine Adžiću.

Kolega Adžiću, mislim da je korektno, dakle, Vi ste imali dva izlaganja, kolega Janović dva izlaganja i da završavamo krug. Ako budemo ovako, a neću to dozvoliti, molim vas, kolega Janoviću, da se čujemo, ako budemo tako nastavili mi nećemo završiti cijeli dan. Molim vas, postoji javni prostor, možete da sazovete pres, možete na drugi način da odgovorite, ali mi moramo da nastavimo ovdje da radimo. To je drugo pitanje.

Kolega Čarapić ima riječ. Izvolite.

VASILIJE ČARAPIĆ (22.03.24 12:17:59)

Hvala, predsjedniče.

Javljam se proceduralno radi tumačenja člana 95 Poslovnika koji se odnosi na prisustvo predstavnika predlagača zakona. Dakle, u aktu kojim se određuje predstavnik predlagača navedena je direktorica Direktorata Katarina Burzanović, zajedno sa ministrom resornim. Smatram da je sasvim dovoljno da danas bude prisutna predstavnica predlagača i nije neophodno prisustvo ministra. Zašto to kažem? Pa mi smo imali prošle sedmice situaciju da je predstavnik predlagača za neke druge zakone bio drugi ministar koji, takođe, nije bio prisutan nego je tu prisustvovao državni sekretar i njegov tim i mi smo dozvolili raspravu. Dakle, ne krši se Poslovnik nego se prosto tumači ako je neko od predstavnika predlagača prisutan onda možemo da nastavimo sa pretresom. Dakle, smatram da treba nastaviti sa ovom tačkom .

Podsjećam sve poslanike da smo se na Kolegijumu čak dogovorili da nema rasprave o ovoj tački budući da se radi o nečemu što je ratifikacija Konvencije, tako da smatram da bi samo trebali da završimo sa ovom tačkom, da pređemo preko nje, a ne krši se Poslovnik budući da imamo praksu od ranije da ministar, kada je određen drugi predstavnik, predlagača ne mora da prisustvuje sjednici.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (22.03.24 12:19:22)

Zahvaljujem, kolega Čarapiću.

Samo sa vama da podijelim informaciju koju sam upravo dobio. Ministar Joković dolazi za 20-ak minuta, tako da predlažem da nastavimo sa radom.

Prije toga, poslanik Mugoša. Izvolite.

BORIS MUGOŠA (22.03.24 12:19:36)

Zahvaljujem, kolega Radunoviću, Vi ste zaduženi za sugestije kada se ja javim.

Samo volim da budemo do kraja jasni, kolega Čarapiću. Ne mogu Vam reći da ne pričate istinu, jer nije to negdje moj manir. Ja ću Vam pročitati stav 2 člana 95 - *Na sjednici Skupštine dužan je da učestvuje nadležni ministar ako je određen za predstavnika predlagača.*

Predstavnik predlagača je ministar i uvažena gospođa Burzanović, zahvaljujem se 14. put što ste tu, ali je i ministar. Ako je ministar predstavnik predlagača mora da bude. Opet vam kažem, ovu odredbu je unijela parlamentarna većina nakon 30. avgusta i ja je podržao jer ima smisla. Političko je tijelo, vjerovatno mnoge kolege čekaju ministra Jokovića, nije često dolazio od kad je samo ministar poljoprivrede, imamo puno zanimljivih tema, tako da mislim zbog toga. Raduje nas informacija da je požurio, mislim da je korektno da sačekamo 15 minuta i da ga imamo sa punim likom i djelom tada da razgovaramo, a da iskoristimo ovih 15 minuta pauze da riješimo neka druga pitanja vezano za održavanje ove sjednice. Zahvaljujem, potpredsjedniče, što ste me dobro i pažljivo slušali.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (22.03.24 12:21:04)

Zahvaljujem, kolega Mugoša, bilo mi je zadovoljstvo.

Sada poslanik Čarapić ima riječ. Izvolite.

VASILIJE ČARAPIĆ (22.03.24 12:21:12)

Samo pojašnjenje, odnosno ispravka navoda.

Ja sam u svom izlaganju rekao da smo na prošloj sjednici raspravljali o zakonu gdje je, takođe, bio naveden, kao jedan od predlagača, ministar koji nije bio na sjednici i imali smo raspravu. To je ono što sam ja rekao. Nijesam se pozivao na Poslovnik.

Tako da u maniru, takođe, kolege ja nemam taj manir da nekome govorim da ne govori istinu, međutim ja sam samo želio da podsjetim građane da smo imali i takvu situaciju i prošli put. Nijesam se pozivao ni na koji član Poslovnika nego sam samo rekao da smo imali takvu situaciju i da je praksa ovog Parlamenta da možemo da nastavimo sa raspravom.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (22.03.24 12:21:57)

Zahvaljujem, kolega Čarapiću.

Da li ima više procedura? Nema.

Izvinjavam se, poslaniče Abdiću, imate riječ, oprostite. Izvolite.

NERMIN ABDIĆ (22.03.24 12:22:08)

Zahvaljujem, uvaženi potpredsjedniče.

Poštovani kolegice i kolege, dragi građani,

Samo kratko jedan osvrt, a to vezano za ozbiljnost ove situacije danas u crnogorskom Parlamentu. Zahvaljujem, prije svega, i vjerujem u tačnost ovih informacija koje je dao moj uvaženi kolega Bogdan Božović, jer ako ministra koji je predlagač ovakvog zakona pozivate u 10h da bude prisutan ovdje za 11h, dovoljno govori, bio bih slobodan da kažem, o paf - paf mogućnosti kršenja Poslovnika, ovo što je kolega Mugoša veoma lijepo obrazložio, a to je nedolazak ministra na vrijeme.

Znači, molim vas da se ove stvari ne dešavaju. Ovdje je bilo puno smijeha i onda ne slučajno u jednom dobrom dijelu mojih obraćanja ćete čuti ono što ću svaki put reći, da nas gledaju ljudi češće pored malih ekrana pomisliće da je ovo zabavište, kako bi rekli, a ne ozbiljna državna institucija. Molim sve da poštuju Poslovnik, svi smo ovđe legitimno i legalno izabrani predstavnici naroda, ovđe smo predstavnici građana, građani su nas delegirali da postavimo neka pitanja i da dobijemo konkretne odgovore na ista. Ako je ovo zakonodavni dom, ako se ovđe donose zakoni, a očekujemo od građana da ih poštuju, kada se ovako ponašamo „ozbiljno“, kako da očekujemo od građana da oni budu ti koji će zakone poštovati u potpunosti.

Molim vas da se ova neozbiljnost više ne dešava. Ipak, razumijemo obaveze resornih ministara, ali razumite i potrebe kolega koji su od građana prikupili pojedine informacije i interesovanja da postave pitanje i dobiju adekvatne odgovore od resornog ministra. Još jednom se zahvaljujem kolegi. Siguran sam, ponavljam, i vjerujem u ozbiljnost njegove informacije koju je rekao da je ministar dobio poziv u 10h da bude prisutan na sjednici u 11h. Dovoljno govori o ozbiljnosti. Neću dalje. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (22.03.24 12:24:33)

Zahvaljujem, kolega Abdiću.

Da budem potpuno otvoren, nijesam informisan ranije o ovom detalju, ali naravno, ukoliko se već to desilo, razumijem i gospodina Jokovića zbog čega kasni. Takođe sam saglasan s vama da treba da obratimo pažnju kako se ovdje ponašamo. Reći ću vam neki moj utisak, kolege iz Pokreta Evropa su najmanje učestvovali u nekim akcijama koje liče ovđe na zabavište. Tako da, naravno, to je vaša percepcija, a dozvolite da iskažem svoju.

Sada dajem pauzu od desetak minuta kako bismo kasnije nastavili kada dođe ministar Joković.

/PAUZA/

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (22.03.24 12:49:09)

Poštovane kolegice i kolege,

Nastavljamo sa radom.

U međuvremenu je stigao i uvaženi ministar.

Da li neko iz Vlade želi dopunsko obrazloženje? Ne, u redu.

Da li izvjestioci odbora žele riječ? Ne.

Ko želi riječ?

Poslanik Boris Mugoša.

Izvolite.

BORIS MUGOŠA (22.03.24 12:49:35)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Uvažene građanke i građani, poštovani ministre, uvažena direktorice Direktorata,

Radi se o značajnom dokumentu, vrlo jednom kompleksnom dokumentu. Sad možemo diskutovati koliko će se on implementirati na Crnu Goru, u određenim fazama, ali mislim da je generalno važan sa aspekta razvoja ovog sektora. Takođe, mislim da će tu biti jednoglasna podrška svih poslanika vezano za ovu tačku dnevnog reda.

Ribarstvo je jedna izuzetno značajna tema koja budi dosta izazova vezano za Crnu Goru. Tu bih počeo od one činjenice koju smo nedavno dobili i moramo biti svjesni, Crna Gora godišnje izvozi negdje u vrijednosti 680 i nešto miliona eura, cjelokupni izvoz Crne Gore, 680 i nešto miliona, a uvoz samo hrane je preko 700.000.000 eura. Znači, mi samo uvozimo više hrane nego što nam je vrijednost cjelokupno izvezene robe. Tu pravim kopču sa ribarstvom, sjećaju se, posebno starije generacije kako je to nekad izgledalo i u dijelu Rijeke Crnojevića i u dijelu još nekih mjesta i onda se stalno postavlja pitanje da li se stvari suštinski mijenjaju, nabolje. Zbog toga ću vam kratko postaviti nekoliko pitanja jer vidim da je bila jedna emisija gdje je Udruženje ribara dalo određena pitanja. Iskazalo je nezadovoljstvo, prije svega, onim ljudima kojima je ribarstvo osnovna i primarna djelatnost, ne nešto što je vezano uz određeni biznis, nego da im je osnovna i primarna djelatnost. Pročitacu vam njihove konstatacije, volio bih da mi date vi odgovor vezano za to.

Između ostalog, oni su rekli da *država koči razvoj ribarstva*, znači, citiram ono što su oni rekli, da *na moru nema ribarskih luka niti prvog iskrcaja ribe sem što se može vidjeti dotrajala komercijalna ribarska flota*, opet konstatacija iz Udruženja ribara. Infuzije koje dobijaju i dobro je da postoje razni programi i agro budžet, MIDAS, IPARD itd. ali infuzije koje dobijaju pojedinci u poljoprivredi i ribarstvu a koji imaju novca i kojima poljoprivreda i ribarstvo nijesu primarna djelatnost. To je ocjena Udruženja ribara. Napominju da svi kojima su ribarenje i poljoprivreda osnovna i primarna djelatnost su u teškim problemima kako opstati i očuvati svoja sredstva, odnosno ribarske komercijalne brodove. Takođe, iskazuju zabrinutost kada je u pitanju prejak uvoznčki lobi. Iznio sam konstatacije ljudi koji žive od toga i volio bih da iskoristim ovu priliku, opet kažem podržavamo svi tačku dnevnog reda, ali je dobro da naparavimo kopču, da malo otvorimo priču o samoj djelatnosti ribarstva. Kako čujem od mojih i rođaka i prijatelja, koji imaju malo više godina, kad evociraju te uspomene vezano za ribarsku flotu i sve ono što se nekad dešavalo i sam ne mogu da razumijem, to je jedan višedecenijski problem, da me pogrešno ne shvati neko, nikad nemam taj dnevno -politički pristup, ali mi se nekako čini da iako postoje naponi da ti naponi nemaju adekvatne rezultate i vjerujem da bi svi htjeli da budu mnogo bolji u tom segmentu. Siguran sam da bi ogroman broj pojedinaca zajedno sa svojim porodicama mogao pristojno da živi od djelatnosti ribarstva. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (22.03.24 12:53:49)

Zahvaljujem, kolega Mugoša.

Da li se još neko javlja za riječ?

Poslanik Čarapić, izvolite.

VASILJE ČARAPIĆ (22.03.24 12:53:57)

Hvala, potpredsjedniče.

Uvaženi ministre i saradnici, uvaženi građani Crne Gore,

Drago mi je što imamo priliku danas da raspravljamo o ovom protokolu. Radi se o jednom monumentalnom dokumentu koji se pregovarao 20 godina unutar Svjetske trgovinske dokumentacije. Veoma smo zadovoljni što je Crna Gora danas tu da ratifikuje sporazum. Ono što je veoma bitno, što se konačno na globalnom nivou utvrđuju zajednička pravila kada je u pitanju davanje subvencija za ribarstvo, što je okosnica ekonomija mnogih zemalja koje imaju, prije svega, izlaz na more.

Takođe, ovaj dokument pokazuje da je multilateralizam živ i da je moguće na globalnom nivou postići određene sporazume ekonomskog tipa. Mi svi znamo da je ekonomija najbolji način da ujedinjava različite

narode i nacije. Nadam se da će Crna Gora, usvajanjem ovog protokola, usvajanjem ove konvencije, dati svoj doprinos da se uniformiše globalni standard kada je u pitanju davanje subvencija u ribarstvu. Ono što ovaj dokument znači za nas, da ćemo, takođe, kao jedna od potpisnica ovog sporazuma, morati da određena pravila uskladimo, a prije svega da uvedemo red u nešto što može da bude značajan segment ekonomije i tzv. plave ekonomije, a to je ribarstvo.

Dakle, svjesni smo činjenice da mi u Crnoj Gori, ipak, gledamo kroz prste kada su u pitanju određeni oblici ribarenja i da nije nepoznanica da imamo i krivolov i da imamo ribolov u vremenu kada je zabran ribolova, ali i da se korišćenjem nezakonitih i nekonvencionalnih metoda izvlači riba koja se dalje plasira na tržište. Ova konvencija, na neki način, obesmišljava nelegalnu eksploataciju ribe, zbog toga što onaj koji ne može da dokaže da je legalno ribario, ne može dobiti subvencije države. Svi znamo da su subvencije u ribarstvu preduslov da se bavimo ovim biznisom. Nadamo se da ćemo u narednom periodu uvesti red, da ćemo kao država moći da pojačamo naše izdvajanja za ovu oblast, ali i da ćemo razvijati infrastrukturu u vidu ribarskih luka i da ćemo moći da privučemo značajna sredstva, prije svega od Evropske unije, koja ćemo moći kroz grantove i subvencije da plasiramo našim ribarima i to onima, ponavljam, koji žele legalno i pošteno bave ovim poslom.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (22.03.24 12:56:52)

Zahvaljujem, kolega Čarapiću.
Da li se još neko javlja za riječ?
Kolega Bojović, izvolite.

VLADISLAV BOJOVIĆ (22.03.24 12:57:08)

Zahvaljujem.

Uvaženi građani, prije svega ovo govorim zbog ribara, dakle ljudi koji se bave ribarstvom. Upoznat sam i saradivali smo u više navrata i pokušavali da riješimo problem nepostojanja ribarskih luka u Crnoj Gori i na našem primorju. Znam da tu postoje problemi koji se tiču, eventualnih, predrasuda samih lokalnih zajednica o tome šta bi im jedna ribarska luka donijela, a šta bi oduzela ukoliko bi se ona izgradila u mjestu u kojem oni privređuju, stanuju itd. Samo želim da vas motivišem, dodatno, i da apelujem i da vas pozovem da nastavite sa potragom lokacija za izgradnju ribarskih luka. To je osnovna stvar, to je osnovna infrastruktura koja treba da se razvije da bismo stvorili elementarne pretpostavke da obnovljamo ribarstvo ili da ga razvijamo. Slažem se, apsolutno, da je neprihvatljivo za državu koja ima obalu kakvu ima i pristup moru da ovoliko ribe uvozi koliko uvozi. Međutim, ovaj problem je, slažem se potpuno, veoma složen, višedecenijski, ali moramo ga početi negdje sistemski rješavati.

Kada je u pitanju problem ribarskih luka, možete odgovoriti dokle se stiglo sa izgradnjom ribarske luke u Ulcinju. Kako stoje stvari, recimo, u nekim drugim opštinama gdje bi trebalo utvrditi lokaciju za ribarske luke. Naime, znam da postoji problem i sa samim predstavnicima lokalnih samouprava, da i oni razmišljaju o tome kakva će biti reakcija lokalnog stanovništva i kako se to može odraziti na te lokalne vlasti, odnosno garniture. Smatram da je neophodno intenzivirati komunikaciju i koordinaciju Vlade i lokalnih samouprava sa mjesnim zajednicama, odnosno predstavnicima mjesnih zajednica gdje bi se, eventualno, predložila takva jedna lokacija. Potrebno je stanovništvu tog prostora objasniti da postoje brojne prednosti koje bi im jedna ribarska luka donijela.

U tom smislu samo želim da podstaknem da imate jednu inicijativu ili da pojačate angažman na toj koordinaciji i komunikaciji sa lokalnim samoupravama kako bi se lokacija za ribarske luke i za stvaranje osnovne infrastrukture, konačno, pronašle i kako bismo mogli da stvorimo osnovne pretpostavke za razvoj ribarstva. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (22.03.24 13:00:03)

Zahvaljujem, kolega Bojoviću.
Koleginica Despotović, izvolite.

ALEKSANDRA DESPOTOVIĆ (22.03.24 13:00:12)

Zahvaljujem.

Otvorili smo značajno pitanje za Crnu Goru na kojem Crna Gora, čini mi se, duži niz godina radi. Upravo je to bilo na polju ribarstva. Mislim da ćemo se svi složiti da je već nekih 10,15 godina ribarstvo bilo u fokusu Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja, da je Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja mislim 2015, vi ćete me ispraviti ako nijesam u pravu, donijelo Strategiju razvoja ribarstva koja je trebalo da bude od 2015. do 2020. godine. Mislim da je u okviru Ministarstva poljoprivrede formiran i Direktor za ribarstvo koji se značajno bavio, upravo, uspostavljanjem mjera u oblasti ribarstva i svih onih zakonskih i institucionalnih procedura.

Čini mi se da ovaj sporazum danas dolazi kao posljedica svih onih radnji koje smo imali u okviru prethodnog perioda, đe su svi zaposleni u Ministarstvu poljoprivrede, pogotovo u ovom sektoru dali nemjerljiv doprinos, posebno povlačeći sredstva iz evropskih fondova, stvarajući veoma dobru kopču sa Institutom za biologiju mora. To bih pomenula jer su ti ljudi na Institutu za biologiju mora dali nemjerljiv doprinos da danas možemo da razgovaramo o ovom zakonu, oni su povukli značajan broj sredstava i sve to u periodu koji je prethodio. Dakle, da samo otklonimo tu situaciju da je ovo jedan krucijalan plan. On je samo posljedica svega onoga što je bilo ranije. Mislim da Ministarstvo poljoprivrede ima jednu odličnu podlogu da radi dalje jer je neko to prije toga stvorio. Mislim da ovdje niko nema polemiku vezano za to da se 20 godina prilježno radilo na svim oblastima što se tiče razvoja poljoprivrede, a pogotovu ribarstva. Ovo je danas posljedica svih radova prije 20 godina.

Sljedeća stvar koju bih voljela i željela da kažem, kada govorimo o uvozu proizvoda i uvozu poljoprivrednih proizvoda, moramo napomenuti da je taj uvoz značajno povećan, da u strukturi uvoza imamo veoma veliko povećanje ribe, odnosno ribljih prerađevina, dolaze iz raznih krajeva.

Što se tiče bezbjednosti hrane, mislim da tu treba dati jak akcenat jer ta riba dolazi na naše granice, treba izvršiti kontrolu te ribe, tih proizvoda. Ono što bih napomenula sa stanovišta bezbjednosti, što bi Ministarstvo hitno trebalo da uradi s Upravom za bezbjednost hrane i sa CETI-em. Da poveća broj kontrola što se tiče graničnih prelaza. Imamo podatak da je, recimo, u toku 2023. godine urađeno 24 ili 25 kontrola, a da smo imali u dvije prethodne godine oko 247. Da li je neđe zakazalo između Uprave za bezbjednost hrane i CETI-a, ostavljam vam da vi provjerite. Sigurna sam da ćete provjeriti. Mislim da ćemo te informacije imati u pravom trenutku. Dakle, riječ je o tome da o bezbjednosti moramo povesti više računa, u operativnom smislu i u organizacionom smislu. Uprava za bezbjednost hrane mora biti više na terenu, kao i sve službe Ministarstva moraju biti više na terenu. To je apel, zaista, za ove iz našeg kluba, sve u cilju bezbjednosti građana i radi bezbjednosti hrane. Ne bih voljela da nam se dešava da imamo neka istraživanja koja ukazuju da hrana nije zdravstveno bezbjedna i da prealazi granice sa nedovoljno kontrole. Ovaj sporazum koji moramo potpisati upravo govori o tome da moramo sprečavati neke stvari koje ne idu u prilog za razvoj ribarstva. Tako da mislim da imate mogućnost, odnosno obavezu da pristupite ovome vrlo ozbiljno što se tiče kontrole i bezbjednosti hrane. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (22.03.24 13:04:31)

Zahvaljujem, uvažena kolegice Despotović.

Da li se još neko javlja za riječ?

Da li predstavnik Vlade želi dati završnu riječ?

Izvolite.

KATARINA BURZANOVIĆ (22.03.24 13:04:59)

Poštovani potpredsjedniče Skupštine, uvaženi poslanici,

Nakon gotovo više od dvije decenije pregovora članice Svjetske trgovinske organizacije zaključile su Sporazum o subvencionisanju sektora ribarstva, kojim su po prvi put uspostavljena obavezujuća globalna pravila za suzbijanje štetnih subvencija koje Vlade država članica STO daju sektoru ribarstva. Sporazum označava veliki korak naprijed ka postizanju globalnog cilja, održivosti okeana i mora, s obzirom da zabranjuje davanje štetnih subvencija za sektor ribarstva koje su ključni faktor, a koji doprinosi dugogodišnjem nesagledivom iscrpljivanju svjetskog ribljeg fonda.

Sporazum predstavlja istorijsko dostignuće za sve države članice, s obzirom da je prvi cilj održivog razvoja u potpunosti ispunjen na bazi usvajanja multilateralnog Sporazuma. Prvi je sporazum Svjetske trgovinske organizacije koji je fokusiran na zaštitu životne sredine. Prvi je široki, obavezujući, multilateralni Sporazum o održivosti okeana i tek drugi STO sporazum postignut od momenta osnivanja Svjetske trgovinske organizacije. Odredbe Sporazuma propisuju da će sporazum stupiti na snagu po završetku formalnih procedura od strane 2/3 STO članica. Od ukupno 164 država članica Svjetske trgovinske organizacije do

danas je njih 29 ratifikovalo, a ovim će Crna Gora biti naredna članica koja se pridružuje pomenutom Sporazumu.

S obzirom da Crna Gora svojim zakonodavstvom propisuje zabranu nelegalnog, neprijavljenog i neregulisanog ribolova, ne učestvuje u prekomjernom prelovu i kapacitetu i sve mjere upravljanja vrši u skladu sa preporukama Regionalne organizacije za ribarstvo za Mediteran (GFCM), čiji smo član, ovaj sporazum neće imati uticaja na trenutnu ribarsku politiku u Crnoj Gori.

Dakle, Sporazumom su zabranjene subvencije za nelegalni, neprijavljeni i neregulisani ribolov i aktivnosti koje su sa njim povezane, a koje daje država članica, ukoliko je to potvrđeno od strane obalne države članice za aktivnosti u području pod njenom jurisdikcijom, tzv. države članice vlasnice zastave za aktivnosti i plovila koje plovi pod njenom zastavom, ili od strane relevantne regionalne organizacije. Takođe, sporazumom je prepoznata i važnost luka u borbi protiv nelegalnog, neprijavljenog i neregulisanog ribolova, odredbama koje propisuje zabranu subvencionisanja NN ribolova date su proceduralne smjernice za utvrđivanje i pokretanje zabrana subvencionisanja. Propisan je način obaveznog obavještanja, odnosno notifikacija, i komunikacije među državama članicama, te procedure za utvrđivanje vremenskog roka trajanja zabrane subvencionisanja identifikovanog nelegalnog, neprijavljenog i neregulisanog subjekta.

Sporazumom je zabranjeno davanje ili nastavak davanja subvencija za ribolov i sa njim povezane aktivnosti, ukoliko je utvrđeno da se radi o aktivnostima u vodama za koje je obalna država članica, pod čijom se nadležnošću ribolov odvija, ili relevantna regionalna organizacija, utvrdila da je u njima došlo do prekomjernog izlova, odnosno prelova. Izuzetno, od ove zabrane države mogu nastaviti da daju subvencije i za ribarenje u vodama u kojima je došlo do prekomjernog izlova. Ukoliko se iste daju za obnovu ribljeg fonda ili za neke druge mjere koje su namijenjene za aktivnosti koje imaju veze sa očuvanjem i obnovom ribljeg fonda. Takođe, Sporazumom je zabranjeno davanje subvencija za ribolov i sa njim povezane aktivnosti koje se odvijaju izvan nadležnosti obalne države članice ili neobalne članice i izvan nadležnosti relevantne regionalne organizacije.

Sporazumom je propisano i to da države članice moraju strogo voditi računa o tome da ne daju subvencije za brodove koji ne plovo pod njihovom zastavom, kao i za ribolov i sa njim povezane aktivnosti koji se odvija u vodama gdje status tokova nepoznat. Pored redovnog godišnjeg izvještavanja o subvencijama koje države članica inače primjenjuju shodno odredbama Sporazuma o subvencijama i kompenzatornim mjerama ovaj Sporazum propisuje i dodatne obaveze izvještavanja koje se odnose na precizno definisanu ribolovnu aktivnost za koje se subvencije daju i status ribljeg fonda, zatim podatke o ulovu, mjere za upravljanje ribarstvom koje se sprovode, informacije o plovilima koje imaju korist od subvencija, kao i potpis svih plovila i operatera za koje je utvrđeno da su se bavili nelegalnim, neprijavljenim i neregulisanim ribolovom.

Na kraju, još jednom da naglasim, da bi Sporazum postao operativan i održiv 2/3 članica moraju deponovati svoje instrumente prihvatanja kod Svjetske trgovinske organizacije, koja je u ovom slučaju depozitar. Ovo znači da sve države moraju završiti svoje unutrašnje procedure ratifikacije koje se razlikuju od države do države, pa je samim tim i vrijeme završetka procedure različito, a to bi trebalo Crna Gora da uradi danas. Hvala vam.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (22.03.24 13:10:12)

Zahvaljujem, uvažena kolegice Burzanović.

Da li sada ministar želi riječ? Želi. Izvolite.

VLADIMIR JOKOVIĆ (22.03.24 13:10:21)

Hvala, predsjedavajući.

Izvinjavam se prvo što malo sam promukao, ali mi je zadovoljstvo da odgovorim na svako pitanje uz jednu opasku da sam poziv za ovu svjednicu dobio prije sat vremena i mislim da bi možda trebalo ranije, ali nikakav problem nije. Ono što me raduje jeste da su to sve pitanja koja su na temu i dijelim brigu ili interesovanje i ukupno poljoprivredne javnosti, ali ovdje se odnosi na ribarstvo, dijelim brigu ribara i svih onih koji brinu o tom problemu u Crnoj Gori.

Dakle, ako se slažete uvaženi poslanici, da prvo odgovorim na pitanje uvažene poslanice Despotović, pošto sam tako zapisivao pa redom, ali odgovoriću na svako pitanje koje ste postavili.

Uvažena poslanice Despotović, Vi ste rekli da mi radimo i da puno toga treba da se riješi u ribarstvu, da imamo velike probleme, da imamo veliki uvoz ribe i da nemamo dovoljnost soptvene proizvodnje ili sopstvenog ulova što sve stoji na mjestu i to je zaista tako, Sada bih samo ovdje kazao šta mi preduzimamo konkretno da bi se to postepeno, naravno svi znate da je to nemoguće nekim čarobnim štapićem riješiti, ono

što je ovde rečeno da su to višedecenijski problemi i sigurni budite da treba i više vremena da se to riješi. Jeste, tačno je da je 2015. donešena Strategija za razvoj ribolova i mi sad nastavljamo i u pripremi je nova koja će biti na sljedećoj sjednici Vlade, za period od 2024. do 2029. godine i ona će biti na sljedećoj sjednici Vlade usvojena i vjerujem da će doprinijeti poboljšanju situacije u ovom sektoru.

Pomenuli ste ovdje da imamo dobru saradnju, i tome se radujemo, sa Institutom za biologiju mora u Kotoru. Ministarstvo iz svojih sredstava, naravno, potpuno opravdano, pomaže Institut za biologiju mora i oni prikupljaju veoma važne podatke koje mi šaljem Evropskoj komisiji da bi se pravio taj monitoring kakva je situacija ukupno u ribarstvu i ukupno situacija u podmorju, Mediteranu i na obalama crnogorskog primorja. Dakle, te saradnje su se nastavile i radujem se jer su dobre i nemamo nikakvih primjedbi, a odgovoriću kasnije kad je u pitanju ribarstvo.

Što se tiče uvoza ribe on je zaista veliki. Crna Gora iz Jadrana lovi manje od 1% ribe od onoga što se izlovi, a imala bi mogućnosti mnogo više.

Sljedeće pitanje je bilo bezbjednost hrane. Vjerujte da mi imamo tu Upravu za bezbjednost hrane, imamo i određenih problema i uvijek nečega novoga za što moramo odvajati sredstva, kao što je ove godine, svi znate, ali na sreću nas je zaobišlo, afrička kuga svinja i Uprava za bezbjednost hrane zaista radi jedan dobar posao. Naravno, tu mora biti budnost 24 sata, ali smo vidjeli da ove godine, i tokom ljeta i tokom zime, nije bilo nikakvih nekih trovanja hranom, ako mogu tako da kažem. Ovi podaci ne mogu, zato što sam sad došao, nijesam znao ni za to pitanje, ne mogu znati da li su precizni, ali nakon sjednice kontaktiraću direktora Uprave za bezbjednost hrane i mislim da oni dobro rade svoj posao i sad su neke investicije, radi se laboratorija fitosanitarna, tako da mislim da ćemo u tom dijelu unaprijediti, a to su negdje i obaveze naše u procesu pristupnih pregovora kada je u pitanju Poglavlje 11.

Kada je u pitanju bezbjednost hrane ako kažu ne kontroliše se, pa kod nekog istog proizvođača pet puta se kontroliše, a dođe sljedeća isporuka, svaki put je to zaista na zadovoljavajućem nivou, onda se ne može baš i zbog zaustavljanja na granici, problema graničnih prelaza, imamo i to, radićemo i te prelaze, imamo grantove za kontrole na graničnim prelazima, na tri granična prelaza, na aerodromu, na Božaju i ne mogu sad da se sjetim, trenutno, ali tri prelaza, tako da imamo i dobru saradnju sa Evropskom komisijom i vjerujem da u ovom trenutku bezbjednost hrane, zaista, na zadovoljavajućem nivou.

Ponavljam, ne mora to i ne smije ni u jednom trenutku nikoga od nas koji radimo u poljoprivredi, posebno u Upravi za bezbjednost hrane i fitosanitane poslove, da ni slučajno ne izgubi, da se ne bi pohvalama zaustavili da rade, nego moraju da te pohvale, što se ništa nije desilo, da ih samo podstreknu da još više kontrolišu, jer bezbjednost hrane nerma alternativu nikakvu, jer je to pitanje zdravlja građana Crne Gore.

Gospodin Mugoša je postavio nekoliko pitanja. Zaista mi je zadovoljstvo, on uvijek i kad smo bili poslanici postavlja pitanja na teme i sa zadovoljstvom ću porazgovarati, prokomentarisati kakva je situacija u ribarskom sektoru. Složićemo se da nije dobra. Da li uvozimo dovoljno hrane i onog što je ukupno poljoprivrednih proizvoda, da li je to previše - jeste. Preliminarni rezultati za 2023. godinu su 935.000.000 eura. Tu spadaju i vode, alkoholna pića, vina, piva, sve ono i poljoprivredni proizvodi, uglavnom ono što, slatkiši, tamo dolaze konditorski proizvodi i tako dalje. Da li što je povećan taj uvoz, ako znamo da je za 28% povećana i poljoprivredna proizvodnja u Crnoj Gori jeste veliki broj stranih turista koji su čitave godine usljed tih globalnih dešavanja u Ukrajini, koji su boravili na crnogorskom primorju nekih 12 - 13% je to uvećalo broj stanovnika i samim tim je povećana i potrošnja.

Kakva je situacija u ribarstvu? Rekao sam već da izlovimo manje od 1% ribe iz Jadrana, a mogli bi neuporedivo više, ali mi za ovaj period koji smo tu radimo ono što je moguće. Dakle, do sad je, evo za ovo kratko vrijeme, skoro sad će dvije godine od kad sam u Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, uvezeno je 12 brodova, ribarskih brodova, preko MIDAS projekta, i na putu je, potpisani su ugovori za još osam, to je znači ukupno 20 brodova. Da li imaju neke benefite i dobijaju subvencije, oni su osobođeni i od akcize za gorivo, što ćemo tražiti i za ostale poljoprivrede proizvođače i sad je pitanje da li je to u Crnoj Gori toliko prihvatljiva i atraktivna privredna grana da se ljudi bave ili je negdje na obali lakše baviti se turizmom, nego uzgojem ili izlovom ribe.

Imamo razne subvencije za njih, pomoći, opredjeljujemo sredstva u budžetu gdje oni mogu aplicirati za popravku, nabavku određene opreme, za popravku postojećih brodova i naravno ovih 20 brodova iz ovog programa će biti nešto što će sigurno dovesti do toga da će izlov robe iz crnogorskog primorja biti veći. Imamo dobru situaciju, skoro dovoljnost, kad je u pitanju slatkovodno ribarstvo, pošto je dosta razvijeno, mada imamo jedan određeni uvoz, ali to nije ni približno kao što je uvoz morske ribe, slatkovodne ribe zahvaljujući u jezerima i rijekama što imamo te ribnjake koji naši vrijedni proizvođači ribe i oni koji se bave time proizvode. Da li je ovo nagomilani problem dugogodišnji? Jeste. Da li se može odmah riješiti? Ne može. Da li činimo u mjeri u kojoj je to moguće? Činimo. Koliko ćemo postići - videćemo, sud javnosti će o tome odlučivati.

Da li su ribari nezadovoljni? Pa u priči sa njima oni dobijaju dovoljno subvencija, e sad je pitanje koliko je ribara. Imamo taj problem što ste rekli, da neki ribari koji nijesu profesionalni ribari, međutim, dobijaju određene subvencije ili određenu neku podršku, kad bi gledali od strane Ministarstva, nama je bitno da

ustupimo što veću proizvodnju ili izlov ribe, da imamo dovoljnost. Da li će to raditi profesionalni ili amaterski ribari, za nas, sa strane Ministarstva, a ukupno vjerujem i skupštine društva, to apsolutno nije bitno. Dobro bi bilo da imamo jaču snagu onih koji se profesionalno bave ribolovom, da im je to osnovno ili jedino egzistencijalno zanimanje, to bi i te kako značilo.

Gospodin Čarapić je više komentarisao, ovo nije bilo pitanje. Zahvalan sam na prepoznavanju ovog veoma važnog dokumenta i vjerujem da će se sa ovim zakonom postići cilj, ono što je i stav i što smo već čuli, Svjetske trgovinske organizacije.

Imamo na kraju pitanje poslanika Bojovića, mi smo saradivali, vjerujem onoliko koliko je moguće dobro za period dok je gospodin Bojović bio direktor Direktorata za plaćanje i ovdje je bilo pitanje šta je sa ribarskim lukama i dokle smo stigli sa tim. To je nešto što je, zaista, obavezujuće i nećemo moći zatvoriti poglavlja, to je negde obaveza naša u pristupnim pregovorima prema Evropskoj uniji, da imamo te ribarske luke, taj prvi iskrcaj ribe kada ribari dođu sa pučine, sa mora, da mogu da bezbjedno tu ribu iskrcaju u hladnjače i da ona kasnije bude bezbjedno dopremljena do potrošača.

Mi smo vodili jaku borbu da dobijemo mjesto gdje se mogu praviti te ribarske luke, imamo podršku Svjetske banke, zato je i opredijeljena sredstva, pokušavali smo u marini Bar. Ljudi koji su tamo, to je akcionarsko društvo, jednostavno oni ne mogu da vide ribarsku luku pored marina, jahti tamo koje dolaze, a ponegdje u svijetu je to zaista atrakcija i mnogi dolaze i to poboljšava turističku ponudu mjesta gdje se nalaze te luke prvog iskrcaja ribe. Ono gdje smo najdalje otišli jeste u Ulcinju, tamo iza Rta Đeran gdje treba da se pravi ta luka, dobili smo pozitivno mišljenje Agencije za zaštitu životne sredine i sad je raspisan tender. Imamo saradnju sa opštinom i lokalnom samoupravom, oni imaju registrovanih nekih 60-ak plovila, imaju ozbiljan problem za vezove tih plovila gdje će biti. Sada smo u proceduri raspisivanja, raspisuje se ili je raspisan tender da se radi projektna dokumentacija. Rok za završetak ove projektne dokumentacije je 2025. godina. Imamo 15.000.000 da se ta luka završi i vjerujem da će to biti veoma značajan, kada je u pitanju ribarski sektor i kada je ponuda Ulcinja uopšte, da je to nešto što je veoma značajno.

Moram reći da će nama trebati još jedna ribarska luka negdje u Bokotorskom zalivu. Juče smo na sjednici Vlade imali jedan dopis i ja sam to uz komunikaciju sa ribarima iz Herceg Novog zaustavio, jer je tamo potpisan ugovor za luku Lazure, da je to luka nautičkog turizma i ribarska luka, gdje je trebala da se napravi ova luka prvog iskrcaja i određeni dio vezova za taj prvi iskrcaj. Šta se desilo? Naravno, po navici, želi se uvijek uzeti više za sebe, državi ostaviti manje, iskoristiti sve moguće, u to ne ulazim, ribari i Udruženje ribara Škver iz Herceg Novog podnijelo je krivičnu prijavu, formiran je predmet, po njihovim informacijama ne mojim, formiran je predmet u Specijalnom državnom tužilaštvu. To je bilo kod jednog tužioca koji je kasnije uhapšen, sa tim se stalo. Juče na sjednici Vlade došla je informacija da se luka Lazure koja je trebala da bude luka nautičkog turizma i ribarska pretvori samo u luku. Po informacijama kojima raspolažemo i ugovoru koji je potpisan, dakle, imam taj ugovor, tamo se kaže da je ta luka nautičkog turizma je ribarska luka i da su dužni toliko i toliko vezova itd. itd. Od toga se odustalo, a prilikom pregovora za dobijanje izgradnje te luke dat je veći akvatorijum da bi se taj dio za ribarsku luku ostavio i izradio. Tu je ugovor, mislim 25 godina, korisnika, a kasnije prelazi u vlasništvo države. Međutim, oni su napravili za jahte čitav taj dio, nijesu ostavili ništa kad je u pitanju dio za ribarstvo. Juče sam, znajući za to, imajući ugovor naravno i drugi ministri stopirali smo to na Vladi, ta odluka nije prošla. Naravno, niko nije od ministara da ne neko mislio to poturio nego jednostavno je bio takav zahtjev samo, pa su uz određene luke i ovu luku Lazure u Bokotorskom zalivu, u Meljinama, htjeli su da prođe to tako. Dakle, borićemo se koliko je moguće da se ta luka vrati ili da izvjesni investitor koji je potpisao takav ugovor da napravi tu ribarsku luku. Kad su vidjeli da ta luka nije prošla, dobio sam niz poruka od ribara da smo učinili dobru stvar, a oni će se boriti i imali su određene proteste. Znae kako to je neki period gdje je možda neko mislio da to može tako proći, radujem se da nije prošlo, da država nije oštećena da će ribari dobiti ono što im treba, vjerujem da će dobiti. Naravno, tu je bila i jedna sudska presuda na osnovu koje se trebalo postupiti tj. da se luka pusti u promet zato što je završena, ali se nije išlo za ovaj drugi dio, zato što nije u potpunosti ispoštovan ugovor sa državom Crnom Gorom tj. sa Morskim dobrom, da se napravi ovaj dio ribarske luke.

Evo toliko, nadam se da sam u mjeri u kojoj je to moguće za ovako kratko vrijeme pojasnio da ostajem otvoren za svako drugo pitanje. Hvala.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (22.03.24 13:26:28)

Zahvaljujem, uvaženi ministre Jokoviću.

Konstatujem da se više niko ne javlja za riječ i da je pretres završen, a o ovoj tački dnevnog reda izjasnićemo se naknadno. Shodno dogovoru u Kolegijumu predsjednika Skupštine prelazimo na objedinjeni pretres i to:

- **Predlog zakona o izmjeni i dopuni Zakona o povraćaju oduzetih imovinskih prava i obeštećenju i**

- Predlogu zakona o izmjeni i dopuni Zakona o eksproprijaciji.

Podsjećam da su predloge zakona podnijeli poslanici: Vasilije Čarapić, Darko Dragović, Boris Pejović, Dražen Petrić, Jelena Nedović, Miodrag Laković, Nikolla Camaj, Boris Bogdanović, Zdenka Popović, Anđela Vojinović, Nikola Rovčanin, Albin Ćeman, Momčilo Leković i Duško Stjepović. Za predstavnika predlagača određen je poslanik Darko Dragović.

Izvjestioci odbora su Bojana Pićan, Zakonodavnog odbora i Jelena Božović, Odbora za ekonomiju, finansije i budžet.

Otvaram pretres.

Da li predstavnik predlagača želi dati dopunsko obrazloženje? Želi.

Poslanik Dragović, izvolite.

DARKO DRAGOVIĆ (22.03.24 13:27:47)

Pozdravljam vas, prisutne poslanike i poslanice, kao i građane Crne Gore koji nas prate preko malih ekrana,

Pred nama su dva predloga izmjena i dopuna - Predlog zakona o izmjeni i dopuni Zakona o eksproprijaciji i Predlog zakona o izmjeni i dopuni Zakona o povraćaju imovinskih prava i obeštećenju.

U odnosu na predlog izmjena i dopuna Zakona o eksproprijaciji istakao bih da suštinski imamo procesne i materijalne razloge zbog čega smo predložili ovakav predlog teksta izmjena i dopuna zakona. Konkretno što se tiče procesnih razloga to se ogleda u činjenici da je Vlada Crne Gore donijela Uredbu o organizaciji i načinu rada državne uprave kojom je formirano novo ministarstvo i to Ministarstvo prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine koje je preuzelo poslove i službenu dokumentaciju, kako vezano za postupke eksproprijacije, tako i za postupke povraćaja imovinskih prava i obeštećenja u dijelu u kojem je to bilo prije u nadležnosti Ministarstva finansija. Tako da bi se upodobila Uredba sa zakonskom regulativom, odnosno omogućilo u Ministarstvu prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine da obavlja poslove iz svojih nadležnosti u dijelu eksproprijacije i povraćaja neophodno je bilo predložiti izmjene i dopune Zakona o eksproprijaciji i Zakona o povraćaju imovinskih prava i obeštećenja.

Suštinski, istakao bih da je Vlada Crne Gore najavila značajan broj infrastrukturnih projekata koje će u bitnom izmijeniti sliku Crne Gore. Svi smo svjedoci činjenice da je ministar Filip Radulović najavio devet velikih infrastrukturnih projekata u dijelu putne infrastrukture gdje jedan od najznačajnijih, odnosno prioritet je druga dionica auto-puta. Potvrda volje Vlade Crne Gore da najavljene investicije nijesu samo mrtvo slovo na papiru nego naša buduća realnost jeste upravo potreba za izmjenama Zakona o eksproprijaciji. O čemu pričam? Preduslov da Crna Gora postane jedno veliko gradilište jeste prethodno sprovođenje postupka eksproprijacije, odnosno oduzimanje imovinskih prava od pojedinaca zarad sprovođenja javnog interesa, uz plaćanje pravične naknade. Osim navedenih infrastrukturnih projekata mi imamo i veliki broj lokalnih infrastrukturnih projekata za koje novac iz kapitalnog budžeta obezbijeđen. Takođe, spremna je projektna dokumentacija i ona je u cjelosti gotova. Međutim, uslov da se uđe u realizaciju, kako velikih infrastrukturnih, tako i lokalnih, kapitalnih projekata, neophodno je prethodno urediti imovinsko pravne odnose putem eksproprijacije, odnosno neophodno je deponovati novac na prolazne račune kod sada ministarstva nadležnog za poslove eksproprijacije, ako prođe ovaj naš Predlog izmjena i dopuna Zakona o eksproprijaciji. Zatim, isplatiti sredstva na ime pravične naknade bivšim vlasnicima za oduzeti dio zemljišta gdje je planirana realizacija putne infrastrukture. Na taj način bi se potpuno deblokirao postupak koji je pokrenut pred nadležnim upravnim organima za poslove eksproprijacije i stvorili bi se svi preduslovi da Vlada nastavi kako sa započetim tako i sa planiranim investicijama. Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (22.03.24 13:31:42)

Zahvaljujem, kolega Dragoviću.

Da li izvjestioci odbora žele riječ?

Dakle, na listi prijavljenih prvi je kolega iz DPS-a, poslanik Dušan Raičević.

Izvolite, kolega.

DUŠAN RAIČEVIĆ (22.03.24 13:32:16)

Zahvaljujem, uvaženi predsjedavajući.

Koleginice i kolege poslanici, dame i gospodo,

Dozvolite na samom početku, evo uvodničar kolega Dragović je nastojao da nas u ovu temu uvede i pravnčkom terminologijom. Nastojću nastavim u tom maniru, citirajući možda Katonovo pravilo, ali u onoj interpretaciji koja je nama bliža, velikog pravnik Valtazara Bogišića koji je u *Opštem imovinskom zakoniku Crne Gore* rekao između ostalog: *Što se grbo rodi, ni vrijeme ne ispravi*. Upravo danas ovdje svjedočimo da je 44. Vlada grbo rođena i da ona počiva ne na vrednosnim principima već na interesnim principima koji se ogledaju u zadovoljavanju uskopartijskih interesa. Kako drugačije da okarakterišemo Vladu ako znamo da ovdje u Parlamentu prilikom rasprave o istoj smo mi poslanici ostali uskraćeni za prezentaciju ekspozea od strane tada kandidata za premijera, ako znamo da je formiranje te koalicije potrajalo dugih pet mjeseci, da smo tek krajem oktobra mjeseca došli do koncipiranja 44. Vlade. Takođe, ako znamo da se u minut do 12 mijenjala i Uredba organizacije o načinu rada državne uprave, pa su se dopisivala određene nadležnosti nekim ministarstvima i kao proizvod svega toga jeste Uredba o organizaciji i načinu rada državne uprave donijete 31.10.2023. godine. Međutim, kao i to da nije bilo dovoljno da se zadovolje svi koalicioni kapaciteti ista je pretrpjela određene izmjene i dopune. Tako da smo 15.12. imali izmjenu ove uredbe gdje smo podijelili Poresku upravu, tada jedinstveni organ, a dva organa, tj. Poresku upravu i Upravu carina, a jedinstveni organ podijelili na način što imamo sad Upravu za nekretnine i Upravu za državnu imovinu. Isključivo sa ciljem da se zadovolje uskopartijski interesi, odnosno da se zadovolje ti apetiti.

Šta mi danas imamo? Pored Vlade koja počiva na neprincipijelnosti i neozbiljnosti i ovo je danas pokazatelj da je ova Vlada pokazala svoj puni nefunkcionalni kapacitet, odnosno neefikasnost. Kako to drugačije da okarakterišemo, ako znamo da upravo pomenuta Uredba je donijeta 31. oktobra, da pet mjeseci nakon donijete Uredbe mi danas ovdje raspravljamo o izmjeni zakonskog rješenja kako bi se ono što je totalna blokada sistema konačno pokazalo kao neko svjetlo na kraju tunela u kojem se nalazimo već pet mjeseci. Zašto to govorim? Upravo je i kolega Dragović je govorio o tome da se postupci eksproprijacije za mnoge projekte od opšteg interesa, govorimo o projektima koji se finansiraju iz kapitalnog budžeta, a govorimo i o mnogim projektima koji se finansiraju iz lokalnih budžeta su zaustavljeni zbog nemogućnosti da se riješe imovinsko-pravni odnosi. Trenutno se na posebnom računu Ministarstva finansija nalaze višemilionska sredstva, koja su kao takva zarobljena i da su svi infrastrukturni projekti koji se realizuju sa nivoa lokalnih samouprava zaustavljeni.

O tome su govorile i moje kolege iz Opštine Tivat, skoro sam imao i komunikaciju sa predsjednikom Opštine Herceg Novi koji me je informisao da postoji otvorena prijetnja od strane onih koji polažu pravo na isplatu sredstava, da će doći do izvršenja odnosno blokade računa Opštine Herceg Novi, kako bi ono što je postupak koji je pred samim krajem bio okončan, odnosno kako bi se ta sredstva, na neki način, naplatila.

Sa druge strane, zbog ovih pet mjeseci došli smo u, takođe, još jednu poziciju, a to je da i procijene kojima se utvrđuje vrijednost nepokretnosti koja bi trebala da se ekspropriše će vrlo brzo da istekne, s obzirom da je ona oročena na period od šest mjeseci. Ovo je samo pokušaj da ono što je nefunkcionalnost Vlade, vi, kao grupa poslanika, danas kroz ove izmjene i dopune zakonskih rješenja razriješite.

Da je principijelnosti ovdje bi danas bio ministar koji bi predložio upravo ove izmjene i dopune. Sa druge strane ja vam, zaista, odajem priznanje, vi na ovaj način štitate vaše partijske drugove, ali se postavlja pitanje, da li su ova zakonska rješenja kao takva morala da stoje više mjeseci u fiokama ministarstava, dok se vi, kao parlamentarna većina, ne dogovorite oko toga ko, kako na koji način i koja grupa poslanika će da predloži izmjene i dopune zakona. O samim izmjenama govorio je i kolega Dragović, suština je da je ovo samo jedna u nizu potvrda da mi danas imamo jedan neozbiljan sistem, nefunkcionalan sistem i neefikasan sistem. Nadam se da ćemo kroz izmjene ovog zakonskog rješenja konačno neke procese pokrenuti, da će postupak eksproprijacije, odnosno rješavanje imovinsko-pravnih odnosa krenuti u pravom smjeru.

Ono što me zabrinjava kao poslanika je činjenica, nažalost danas ovdje nije sa nama predsjednica Odbora za zakonodavstvo, koja je, između ostalog, na toj sjednici istakla da je u saznanju da je možda došlo i do kršenja određenih zakonskih regulativa prilikom formiranja Komisije za povraćaj i obeštećenje konkretno komisije u Baru, žao mi je što ona danas nije ovdje, da nas informiše o kojim se to kršenjima zakona govori.

Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (22.03.24 13:39:08)

Zahvaljujem, kolega Raičeviću.

Sada riječ ima kolega Mihailo Anđušić, neka se pripremi Boris Mugoša, a nakon toga kolega Momčilo Leković, izvolite.

MIHAILO ANĐUŠIĆ (22.03.24 13:39:21)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Kolega Raičević nas je malo, s naše strane, uveo u temu i dao nekoliko značajnih teza, kada je u pitanju predmetno zakonsko rješenje, koje u dobroj mjeri pozdravljam. Na fonu priče o kojoj je govorio kolega Dragović, jer želim da vjerujem da ono što su infrastrukturni projekti u dijelu kapitalnih investicija o kojima ovdje govorim toliko puno, a u skladu sa onim što je između ostalog i odrednica ovog zakonskog rješenja, još jedanput želim da apelujem na resorno Ministarstvo saobraćaja, za koje opet kažem želim da vjerujem da će realizovati projekte za koje kaže da će realizovati. Međutim, ne na način kako je o tome govori ovde resorni ministar, da ćemo do 2030. ili već koje godine, bez preciznih termina i rokova govoriti o desetinama brzih cesta auto-puteva itd.što nije realno. Još jedanput na vas apelujem, govorio je o tome i kolega Raičević, da kada govorimo o procesu eksproprijacije, na današnji dan, da krenete u tu rabotu, da je tako nazovem pitanje je do kraja godine, šta biste i od manjih investicija u tom dijelu infrastrukturnom završili. Još jedan apel da mnogo aktivniji i podrobnije počnete da se bavite tim temama. Siguran sam da neke od tih investicija teško da ćemo započeti do kraja mandata ukoliko taj tempo bude u skladu sa onim što su neke političke i svake druge nestabilnosti, u dijelu izvršne vlasti, koje nas sprečavaju da se tim pitanjima bavimo na pravi način.

Toliko ću o ovoj temi. S obzirom da evo već neđeljama unazad kroz ono što je nepostojanje kontrolne uloge ovog Parlamenta, kroz iniciranje kontrolnih saslušanja ne možemo dobiti od strane predsjedavajućeg Parlamenta i od strane Kolegijuma i službe Zakonodavnog odbora, gdje smo dobili određene odgovore i informacije zbog čega nijesmo u prilici da organizujemo saslušanja ću preći na jednu drugu temu za koju smatram da je mnogo značajnija za građane Crne Gore. Sve to iz razloga što na neki način se može dovesti u vezi sa onim jednim od ovih zakonskih rješenja jer se direktno tiče ovog puta oduzimanja imovine od strane države određenih državnih preduzeća. O čemu govorim? Kada je u pitanju rad državnih preduzeća, nekoliko puta sam istakao da mi trenutno u Crnoj Gori na snazi imamo sistemsko uništavanje državnih preduzeća. Nije mi data mogućnost da govorim o CEDIS o Rudniku uglja, nije mi data mogućnost da govorim i o Elektroprivredi i o mnogim drugim preduzećima.

Danas bih iskoristio priliku da malo upoznam crnogorsku javnost i dodatno približim situaciju oko novog favorita koga imam u toj priči, oko kojeg se neđeljama unazad crnogorska javnost zgrožava na osnovu onoga samo što je ministar u Vladi iznio kada je u pitanju rad tog državnog preduzeća. Jasno vam je da govorim o preduzeću *Montefarm*. Ovu priliku bih iskoristio da podsjetim građane Crne Gore na nekoliko zaista frapantnih podataka. Šta je to što se tamo desilo, a šta zgražava cjelokupnu crnogorsku javnost u posljednjih par neđelja?

Dakle, prije svega, mi smo imali, po riječim ministra, jednu zloupotrebu službenog položaja, sa jedne strane i sa druge strane kršenje na desetine zakona reako bih. Kako to izgleda, na osnovu te zloupotrebe službenog položaja o kojoj, podsjetiću građane, govorio ministar, a nijesmo čuli demanti vezano za cjelokupnu situaciju.

Pomenuti gospodin direktor Montefarma je u ovom periodu za koji se odnosi ta kontrola realizovao 63 ugovora na neodređeno mimo sistematizacije koju nije usvojio i mimo poslovnika svog preduzeća. On je, bez procedura i ocjenjivanja, radio zaposljenja lica i ugovore među kojima je bio ugovor jedne gospođe koji je zaključen na 01. januar, u neđelju, dakle neradni dan.

Kada smo kod zapošljavanja i kod ugovora, bruto zarade u tom preduzeću su iznosile za period od godinu dana, pazite sada, 8,3 miliona eura, odnosno 23% više od plana. Kada govorimo o prezentaciji pomenutog gospodina koji predstavlja, između ostalog, po riječima mnogih kolega ovdje, rezultat menadžerskih pozicija u novoj oslobođenoj Vladi koja praktikuje meritokratiju i koja pravi otklon od onoga što se „dešavalo“ u prethodnom periodu. Za predviđenu prezentaciju koja je bila finansijskim planom u iznosu od 9.000 eura, on je potrošio 41.000 eura, a za usavršavanje s predviđenih 3.000 eura, takođe 41.000 eura. Za medijske usluge koje inače nijesu predviđene Statutom ovog preduzeća kroz nabavku led opreme da bi se reklamiralo po apotekama *Montefarma*, i promotivne aktivnosti s 10.000 eura prešli smo na 35.500 eura, a da to nije predviđeno Statutom ovog preduzeća.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (22.03.24 13:45:28)

Izvinjavam se. Kolega Anđušiću, udaljili ste se od teme, član 98.

MIHAILO ANĐUŠIĆ (22.03.24 13:45:31)

Jesam, ali sam na početku naglasio moju konekciju vezano za rad ovog preduzeća sa predmetnom temom, a i dozvoličete, brzo završavam, dobar dio kolega je u toku izlaganja i na prethodnu tačku i na ovu skrenuo sa teme, a našli su neku vrstu kopče.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (22.03.24 13:45:46)

Samo bih na fonu poštovanja Poslovnika, isto kao što i vaše kolege insistiraju. Izvolite.

MIHAILO ANĐUŠIĆ (22.03.24 13:45:50)

Saglasan sam, ali smo ga bogami danas prekršili mnogo više puta u odnosu na ovo moje izlaganje koje ću brzo završiti. Zahvaljujem.

Dakle, stao sam kod medijskih usluga. Mediji su pisali o 20.000 eura koje je Upravni odbor dodijelio ovom direktoru koji se odbranio da su to 18 bruto plata koje mu pripadaju jer nije računao sebi prekovremeni rad i pozvao se da takve naknade imaju njegovi članovi Upravnog odbora protiv kojih on ovih dana ima puno problema. Čak 20.000 eura mu je, mimo onoga što su njegova primanja, bilo dodijeljeno kroz 18 bruto plata. Takođe, bilo je riječi i otpisanom dugu u iznosu od 20.000 eura jednoj privatnoj klinici. Pomenuti gospodin je zakupio više poslovnih prostora bez odluke Upravnog odbora i mimo Statuta ovog preduzeća. Takođe, funkcija v.d. pomoćnika direktora trajala je više od šest mjeseci i niko nije bio u prilici da može da se prijavi na taj konkurs kako bi postao novi pomoćnik direktora.

Još jedan detalj vezan je za usluge advokata kojeg je plaćalo ovo preduzeće u mjesečnom iznosu od 950 eura, plus dodatno tarifu za redovni posao koji je obavljao ovaj advokat, a lično je ministar zdravlja upitao predmetnog direktora čemu služi Služba za pravne i ekonomske poslove u kojoj je zaposleno na desetine pravnika. Na kraju, branio se direktor na sva ova pitanja detaljem da mu po Poslovniku preduzeća, odnosno Statutu preduzeća pripada, ne sedam dana nego 30 dana, da odgovori na sva ova pitanja. Dakle, jedino u toj situaciji imam razumijevanje za njega. Jer, ovo što je ovdje navedeno, zaista mu treba mnogo više od neđelju dana da odgovori na sva ova pitanja.

Iskoristio bih ovu priliku da pozdravim jedan ovakav otvoren pristup resornog ministra zdravlja koji je uputio crnogorsku javnost na ove detalje. Kakvo vrijeme živimo, političko, i šta se dešava u Crnoj Gori u posljednje tri godine po pitanju, ponoviću opet, sistemskog urušavanja državnih preduzeća jeste da partija, vjerujte, nijesam imao nikakvu namjeru niti sam do juče znao ispred koje partije dolazi pomenuti gospodin i koga predstavlja, održala je pres i ključni argument odbrane za ovog funkcionera je bio da su oni časna opozicija posljednjih 30 godina i da je on, između ostalog, pokrenuo određene procese koje ne razumije crnogorska javnost.

Dakle, za ovo su se građani Crne Gore borili. Jer, dozvolite da je, možda, partiju koju ja predstavljam 30. avgusta, između ostalog, zbog nekih sličnih grešaka neko promijenio. Ako postavimo to pitanje i ako analiziramo tu činjenicu, dolazimo do ovakvih podataka. Slobodno mogu reći da ovakvih primjera za 30 godina, ne da nijesmo mogli da vidimo. Dakle, mi smo ovdje imali primjere i kroz dupla negativna mišljenja Državne revizorske institucije. Svjedočimo detaljima za koje nikad niko nije imao priliku da vidi. Ovdje sam, pojedinačno, pomenuo neke od njih.

Pozivam cjelokupnu crnogorsku javnost i bilo ko ko ima argumente za ovu priču da opovrgne bilo koji detalj iz ovoga. Ovo ne traje od momenta otkada je ministar upozorio na ove detalje. Tri i po godine je javna tajna šta se dešava u preduzeću *Montefarm*. Pitajte svakog farmaceuta u ovom preduzeću, pitajte ljude koji su upućeni u ovu materiju o kakvoj hajdučiji pomenutog gospodina se radi. Mislim da je, u najmanju ruku, sramota da niko iz Vlade ne ustane i da kaže o čemu se ovdje radi i šta je gospodin uradio i o kakvom govorimo flagrantnom kršenju zakona. Ovdje govorimo o kršenju desetak zakona i o privrednim društvima i o javnim nabavkama i Zakona o radu.

Pozdravljam inicijativu ministra. Nadam se da će mu aršini biti jednaki za sve, a neka crnogorska javnost sama prosudi šta znači čutanje na sva ova dešavanja od strane i Vlade i onih koji su ovog gospodina delegirali da obnaša jednu ovako odgovornu funkciju. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (22.03.24 13:50:53)

Zahvaljujem, kolega Anđušiću.

Sada riječ ima poslanik Boris Mugoša. Izvolite.

BORIS MUGOŠA (22.03.24 13:51:02)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Uvažene poslanice i poslanici, poštovane građanke i građani,

Moram malo plastičnije da objasnim o čemu se radi u ovom zakonu, jer imam osećaj da sve što se dešava se predstavlja kao da je fantastično za građane. Imali smo i zaduženje od 700.000.000, imao sam osećaj da svi treba da izađu na ulicu sa vatrometima kako je to dobro. Imamo, onda, ovo ograničenje proizvoda. Došli smo do 40 i nešto artikala s različitim gramažama, i to je strašno nešto. Nijesam primijetio da je iko pominjao 8.000.000 nezakonite državne pomoći Institutu i Željezari. Dobro je da samo pričamo realno što je poenta zakona. Poenta zakona je da vi pet mjeseci od formiranja Vlade imate blokirana prava građana po osnovu eksproprijacije i restitucije. Od kada je osnovana Vlada, od 31. novembra 2023. do kraja marta, građani ne mogu da ostvaruju prava po osnovu eksproprijacije i restitucije, zbog toga što su pretumbana ministarstva, legitimno. Ali, nije bilo legitimno da, ako pretumbate ministarstva, ne izmijenite zakone zbog toga što ste to uradili. Onda građani svoja prava, koja im pripadaju, čekaju pet mjeseci da se ostvare.

Govori se o eksproprijaciji i restituciji. Jedna prosta činjenica - 5.000 eura neko ko je trebao da dobije u novembru prošle godine, nije isto što je 5.000 eura koje će dobiti u aprilu zbog kašnjenja. Mnogo manje vrijede u aprilu ove godine nego što je trebalo tada. Kolega je pomenuo oko eksproprijacije. Možda će se i procjene promijeniti. Možda bi građani dobili više da se sada rade nove procjene. Restitucija, ista stvar se radi. Nijesu samo to problemi. Imate probleme, javljaju mi građani koji su uvezli određenu robu, gdje su državnim obveznicama plaćali to jer imaju pravo. Blokirano, ne može. Nijesu mogli da plate svoje carinske obaveze obveznicama, .. koje su morale da im izdaju sertifikat da bi uvezli tu robu, blokirano je na desetine i na stotine hiljada eura garancija. Pet mjeseci ljudi zašto, zato što se neko nije sjetio kad je prenio nadležnost iz jednog u drugo ministarstvo, da promijeni zakone, da bi mogli ljudi da ostvaruju svoja prava. Zašto to nijesmo uradili ranije, prije samog budžeta? Zašto to moraju poslanici da predlažu? Da poslanici ispravljaju nečije greške - može i to, ali nije bilo razloga da čekamo pet mjeseci.

Samo mi nemojte ovo predstavljati da je super, jer ovo je potvrda lošeg rada i zbog toga ajmo da pozovemo Vladu da predloži da na prvoj sljedećoj sjednici da predloži sve izmjene zakona zbog pretumbavanja ministarstva. Sad znamo za ove probleme, vjerovatno da brojni građani imaju druge probleme zbog pretumbavanja. Hajmo da ne čekamo još tri, četiri mjeseci da poslanici se sjete da imaju problema građani u primjeni nekih zakona. U tom pogledu trebamo malo kritičnije da pričamo o nekim stvarima. Bio sam i ja u ovom Parlamentu dvije godine dio vlasti, pa su me tada iz iste Vlade nazivali kritičarem, jer ja nijesam htio da pričam da je med i mlijeko u Crnoj Gori, jer nije bio med i mlijeko. Naučite nešto, ne pričajte, nego kažite danas - ispravljamo ozbiljnu grešku koja se desila. Samo malo više iskrenosti da imamo prema građanima, nevažni su politički poeni. Toliko ima aktivnosti u toku dana da će se sutra zaboraviti ovo što smo danas pričali. Samo treba da budemo realni, da uputimo, oni koji su odgovorni, izvinjenje građanima, da kažu - izvinite što pet mjeseci nijeste mogli da ostvarujete prava koja vam pripadaju, zato što smo mi odlučili da pretumbamo ministarstva. To je pošteno ljudi, mislim da će to ti građani više da cijene, nego da im pričate da je fantastično, da je ovo sve super, da se čudo učinjelo ograničavanjem marže, nemojte meni kao ekonomisti da pričate kako je to fenomenalno. Prvo sa aspekta tržišne logike je diskutabilno, a i suštinski, iako je moj amandman to omogućio na zakon, ne mogu da se hvalim. Nemojmo da se hvalimo što će mlijeko u onakvom pakovanju, kada je on inače na akcijama. Samo realni da budemo, ok ja sam rekao da je korektno, ne želim ni ja da ubiram dnevno političke poene, korektno je, a nemojmo da se nečim hvalimo - jer nema razloga. Ako vi ograničavate maržu i smanjujete cijene to je znak da nijesu stvari kako treba, da nije standard kakav treba da bude.

Prema tome, zbog toga želim da, nevažno opozicija, pozicija valjda treba da prevaziđemo tu mentalnu barijeru, nego trebamo da razgovaramo otvoreno o nekim izazovima i da je zajedno rješavamo na vrijeme, okej bolje i sad nego da se nije riješilo. Ali, ovo da bude ozbiljna i oštra poruka izvršnoj vlasti, nemojte da nas dovodite u ovu situaciju, ovo je vaša bila obaveza, jer ste vi donijeli odluku o organizaciji i načinu rada Uprave. Vi ste predložili takva ministarstva. Zbog toga ste trebali vi da predložite izmjene ovih zakona. Izvinjavam se, prosto nekako, ne sviđa mi se kakav ambijent stvaramo. Čini mi se da dobrano manipulišemo ljudima. Da im predstavljamo nekakvu šminkanu realnost okej neko je vlast, neko je opozicija, ovi što su opozicija su bili loši kad su bili u vlasti, sad su opozicija, super, fenomenalno, neka je sa srećom svakome, samo malo više iskrenosti.

Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (22.03.24 13:57:50)

Zahvaljujem, kolega Mugoša.

Sada riječ ima poslanik Momčilo Leković, a neka se pripremi poslanik Nikola Milović.

Izvinjavam, u međuvremenu imamo prijavljivi komentar poslanika Božovića, na izlaganje kolege Anđušića, izvolite.

Na osnovu člana 97 stav 1, da li se Vi na to pozivate?

Dobro zakasnio je, mislim da je dobro da se razjasni ova tema.

Izvolite.

BOGDAN BOŽOVIĆ (22.03.24 13:58:09)

Zahvaljujem, predsjedavajući.

Izvinjavam se građanima što nijesam bio u sali, nijesam mogao da čujem kompletno izlaganje kolege Anđušića. Uhvatio sam onaj dio gdje ste govorili o uslugama koje su se koristile od nekih advokatskih firmi, a da postoji u okviru *Montefarma* dovoljno pravnika ili pravna služba koja je to mogla da radi. Vi ste očigledno to vješto prenebregli, Vi ste bili odbornik, zajedno sa mnom, kada sam bio u Skupštini Glavnog grada u prethodnom sazivu i barem deset puta smo na Skupštini potencirali upravo ono što ste vi danas ovdje spočitali u radu državnih institucija, odnosno ustanove *Montefarm*.

Koliko je samo Glavni grad puta koristio usluge advokatskih firmi, a imao je određeni broj ljudi zaposlenih unutar samih službi Glavnog grada.

Što se tiče *Montefarma*, mi smo svjesni, kao i gospodina Marinović, da se vodi jedna negativna kampanja u dužem vremenskom periodu i jasno nam je iz kojih to centara dolazi. Brojna su reagovanja upućena od strane te ustanove ka javnosti Crne Gore, nezavisni medij, koji se dominantno bavi tom temom, ni polovinu tih reagovanja nije objavio. To je njihovo legitimno pravo imaju pravo kao nezavisni medij na nezavisnom za samosalnu uređivačku politiku.

Samo ću dio da pročitam kada je riječ o rezultatima *Montefarma* u prethodnom periodu, od kada se na čelu te institucije nalazi Marinović. Ono što je utvrđeno, navodno, u izvještaju DRI, da je prekršen niz zakona koji se konkretno odnosi na zapošljavanje. To na što se odnosi konkretno na zapošljavanje da nije u skladu sa sistematizacijom odnosno Pravilnikom iz 2018. godine, podsjećam da je formirana komisija koja je dala mišljenje da taj Pravilnik nije legitiman jer nije bio potpisan od strane Odbora direktora, odnosno potpisan je navedene godine od strane prethodnog direktora, a ne Odbora.

Takođe se govori o prekomjerenom zapošljavanju, gospodin Marinović u jednoj emisiji koja je objavljena na Yuotube kanalu, čini mi se dnevnih novina *Dan*, je kazao da je za njegovo vrijeme primljeno 60 ljudi, odnosno dobilo je rješenje za stalno.

Pročitacu samo par podataka koji se odnose na veliki broj bolovanja koji su bili dok je on rukovodio tom institucijom. Tokom 2022. godine otvoreno je 325 bolovanja dok je u 2023. godini bilo 303 odsustvovanja po pomenutom osnovu. Čovjek je morao da obezbijedi, da institucija može regularno da funkcioniše, iz tog razloga je koristio usluge Agencije, da bi zaposlio određeni broj lica. Ne očekujemo valjda da ta lica rade besplatno, oni moraju određena sredstva da prihoduju za svoj rad.

Što se tiče finansijskog rezultata, vjerujem da to mnoge boli, neto profit firme u prosjeku na godišnjem nivou je rastao za milion eura, dugovi prema dobavljačima na 15.06.2021. godine, su iznosili 14,3 miliona eura. To je ono što je gospodin Marinović zatekao kada je preuzeo *Montefarm*. Svi znamo čiji kadrovi su rukovodili tom institucijom u prethodnom periodu i to je najbolji dokaz kako se odnosi prema potencijalima u ovoj državi, posebno važne institucije u zdravstvenom sistemu, imajući u vidu koje su djelatnosti i oblasti kojima se bavi *Montefarm*. On je uspio za taj period, na kraju 2022. godine, da dug prema dobavljačima svede na nulu, je li to loš rezultat?

Apsolutno podržavam i ne želim da se miješam u posao Državne revizorske institucije, ona je dala pozitivno mišljenje na finansijsko poslovanje, odnosno negativno na pravilnost poslovanja. Svakako o tome treba da se diskutuje. Ovakva kampanja koja se vodi protiv čovjeka koji je, samo ovaj jedan podatak je dovoljno da se navede, pa da se cijeni kako je radio, da je smanjio čovjek za dvije godine dug te institucije sa 14 milona sveo ga faktički na nulu, je barem za poštovanje. i spremni smo, ne samo o tome nego o svim stvarima da diskutujemo, a da budemo što je moguće više objektivni bez obzira što se radi o čovjeku koji je član naše partije. Tu jeste u pravu, bili smo 30 godina opozicija časno i pošteno od osnivanja. Svi znamo kako je SNP nastao, nastao je sa željom da se napravi otklon od kriminalnih aktivnosti koje su tada bili vidljivi, ne samo nama, nego većini građana u Crnoj Gori.

Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (22.03.24 14:03:06)

Zahvaljujem, kolega Božoviću.

Sada pravo na odgovor ima kolega Anđušić, izvolite.

MIHAILO ANĐUŠIĆ (22.03.24 14:03:21)

Hvala Vam kolega Božoviću, na sjajnoj prilici da dodatno prodiskutujemo na ovu temu i ja sam rekao bez krajnje namjere jer do juče nijesam ni znao, dok se nijesam detaljnije informisao, da je gospodin funkcioner ispred vaše partije i nije mi namjera bila da govorim konkretno o partiji, ali sam sad uvezao tu temu. Neko od kolega je pomenuo zašto nijesam iskoristio priliku da pitam ministra. Vjerujte da ću je iskoristiti, on je bio tu, ali sam primijetio da su sve kolege bile u temi ribarstva i zaista nijesam htio na takav način da remetim temu dok sam vidio da u sljedećoj tački dnevnog reda ostali pričaju o svojim temama, pa sam iskoristio ovu priliku.

Kolega Božoviću, određeni centri moći, neformalni ili formalni, kao što kažete, prave hajku protiv ovog gospodina i rezultata njegovog rada. Zna li ko su ti neformalni ili formalni centri moći? To je lično i personalno ministar zdravlja, član Vlade koju vi podržavate, u okviru koje imate ministre i potpredsjednike Vlade. Dakle, ti centri moći su lično premijer, odnosno ministar zdravlja. On je toliko precizno, sve ove detalje koje sam iznio, predstavio u onom dopisu koji je uputio gospodinu, a za koji je gospodin Marinović tražio ne sedam nego 30 dana da odgovori na isti. To je jedno.

Napravili ste paralelu sa Glavnim gradom. Moram vam reći dvije stvari vezano za taj argument. Prvo u Glavnom gradu je u prethodnom mandatu uveden je Institut zaštitnika koji su zapošljeni, koji se bave svim ovim stvarima, na taj način su se racionalizovali troškovi tako što ovlašćena lica u okviru Glavnog grada u međuvremenu zastupaju sporove ispred Glavnog grada, to je jedno, ali je manje bitno. Neka bude da su DPS, građani i Podgorice i Crne Gore, između ostalog, zbog toga smijenili i oduzeli im vlast, između ostalog, a u ovoj mjeri takvih primjera nikad nijesmo imali. Ako je ovo vaš argument da se vi pozivate šta je neko ranije radio u prethodnom periodu po ovom pitanju, mislim da su vam argumenti mnogo loši. To je priča koja toliko postaje pase, jer su tri i po godine prošle od kad ste dobili priliku na svim nivoima u Vladi, na lokalnu, na svim nivoima da pokažete šta umijete i šta znate. Ako su ovo reprezentanti vaše izvršne vlasti, a vjerujete mi, gospodine Božoviću, Vi ste korektan kolega, uvijek ste i u temi i pričate na korektan način, teško je ovo braniti. Vjerujte da je ovo teško braniti, a to će dokazati i pravosudni organi, to su dokazale i revizorske kuće. Vjerujte, nije pametno ulaziti u ovu priču i pokušati da odbranite nekoga ko je predvidio svoju reprezentaciju na 10.000 eura, a ona izašla na 41.000 eura.

Dakle, da ne pričamo o tenderima, o kontraverzama, o cesijama, o ugovorima, o tome da je zaposlio gospođu 01. januara, u neđelju na neradni dan, tada joj počinje ugovor, do svega ovog ostalog, da ne pričamo o tome. Jednu reprezentaciju od 10.000 eura je doveo na 41.000 eura. Usavršavanja lična ili za zaposlene koja su dirigovana bila da idu ka jednom gradu u Bosni, ka jednom univerzitetu itd. je doveo, takođe, sa 10.000 na 41.000 eura. Protiv tih argumenata mislim da nije ni pametno ni popularno govoriti u ovom trenutku.

Još nekoliko stvari koje su jako mi bile upečatljive.

Rekao sam, i završavam time, a biće prilike da još diskutujemo, pitajte prosječnog farmaceuta, kao zaposlenog u toj instituciji šta misli o radu direktora i rezultatima rada, pitajte građane koji su sve ovo ispratili. Nemojte pitati ni mene, nemojte da se gađemo argumentima i videćete kakva će biti slika o radu ovog gospodina. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (22.03.24 14:07:32)

Zahvaljujem, kolega Anđušiću.

Za komentar se javila poslanica Kaluđerović, ali mislim da ne postoji ta mogućnost, ali izvolite procedura.

Da li koleginya želi proceduru? Izvolite.

SLAĐANA KALUĐEROVIĆ (22.03.24 14:07:54)

Zahvaljujem.

Vrlo je simpatično kad vidimo da neko iz DPS-a pominje ugovore na neodređeno, zapošljavanje i slično. Moram da vam kažem da ste vi iskoristili tri decenije da zapošljavate uskopartijski kadar. Prema tome, ono što najmanje možete da uradite jeste, /upadice/ gospodine Nikoliću, dozvolite da kažem ono što cjelokupna, vidite ima vas više samo ako možete horski, ali nekako ujednačeno. Da se obratim javnosti da kažem ono što javnost zna da je DSP tri decenije zapošljavao uskopartijski kadar i da niko iz, ima veze, jer ja pričam ono što građani znaju, ne možete vi iz DPS-a bilo kome da spočitavate bilo šta. Da bilo ko drugi iz ove sale, a da to nije DPS, nešto kaže, mogli bi da uvažimo. DPS apsolutno nema nikakav kredibilitet da priča o bilo kakvom zapošljavanju.

Dalje, dozvolite mi, vjerujem da poslanici DPS-a ne vole da slušaju istinu i da ih mi previše štedimo u ovom Parlamentu tako što im ne govorimo ono što zaslužuju to je što je njihov kontinuitet političkog djelovanja

zaslužio, ali i te kako moraju da znaju kad oni bilo kakve teme se taknu da moraju da gledaju svoju političku prošlost koja je neslavna.

Drugo, pravna služba, to što je kolega Anđušić pominjao dozvolite da objasnim određene stvari koje je kolega Anđušić iznio.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (22.03.24 14:09:43)

Molim Vas kolegice, dozvolite mi, ali ja se izvinjavam, dakle kad već ulazimo u rizik da se, hoćete komentar molim vas neka bude komentar, kolega neka odgovori, iako sad izlazimo iz forme poštovanja Poslovnika, na koji se pozivamo svi ovdje.

Izvolite.

SLAĐANA KALUĐEROVIĆ (22.03.24 14:10:02)

Pozivate se svi.

U suštini odmah da kažemo da pravna služba nema mogućnost da zastupa *Montefarm* pred sudovima tako da iz tog razloga imamo te konsultantske usluge o kojima gospodin Anđušić priča i koje vrlo često izvrće. Drugo, vjerovatno, ovo što je kolega Božović pomenuo, to što smo došli do nivoa da *Montefarm* nema dugova u odnosu na zaduženja koja su bila milionska za vrijeme kadrova DPS-a smeta i negdje onako pokazuje razliku kako je kad dođe neko iz SNP-a na neko čelno mjesto u odnosu na one kadrove iz DPS-a koji su radili za raznorazne farmaceutske lobije, da se razumijemo i to je nešto što, takođe, cijela crnogorska javnost zna. Gospodin Marinović je iznio sve argumentovano u svojim izjavama na pres konferenciji tako da se zna koliko je promet veći 2023. godine nego što je bio 2021. godine, koliko je apoteka sređeno. To što zaposlenima u *Montefarmu* koji su 90% iz DPS-a ne odgovara kad dođe neko iz opozicije da sredi situaciju, onda to vjerovatno bude oči.

Druga stvar, stimulacije su se za vrijeme DPS-a u *Montefarmu* davale isključivo uskom krugu ljudi gdje su i te kako profitirali od tih stimulacija, dok sad, kad je gospodin Marinović, dobijaju ljudi koji su zaslužili i ljudi koji rade. Kad imate situaciju da preko 300 zaposlenih iz jedne državne institucije ide na bolovanje i očekuje se da se pusti takva situacija i da se pusti da, vjerovatno DPS preko svojih ljudi sabotira rad državnih institucija, posebno *Montefarma* koja je izrazito osjetljiva institucija i značajna za Crnu Goru onda naravno da gospodin Marinović, kao pravi menadžer, nađe rješenje za te probleme.

Osim toga dozvolite da kažem da je meni zaista drago zato što su zapošljeni, ti ljudi o kojima gospodin Anđušić priča, jer ukoliko smo došli do toga da se promet povećava, da se profit povećava, da je sređenost apoteka veća, a da je veća čak i zaposlenost valjda mi trebamo da kažemo aplauz, bravo, mi takve menadžere hoćemo, ali to nije nešto što je manir DPS-a. Stoga da izrazim još jednom naše zadovoljstvo i ponos zato što je gospodin Marinović ispred SNP-a pokazao na koji način se vodi jedna institucija, kako postaje profitabilna, kako se povećava promet, sređuje situacija i kako raste broj zaposlenih. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (22.03.24 14:12:38)

Zahvaljujem.

Koleginice Kaluđerović imamo i komentar i proceduru u ime poslaničkog Kluba DPS.

Izvolite, gospodine Nikoliću.

ANDRIJA NIKOLIĆ (22.03.24 14:13:01)

Poštovani predsjedavajući, moraćete da zaštitite autoritet i integritet funkcije koju obavljate na mnogo ozbiljniji način, jer ovako kako se vodi sjednica i kako se dozvoljavaju intervencije, mimo svih pravila Poslovnika, je zaista nedopustivo. Neću da polemishem sa kolegicom Kaluđerović. Već sam jednom pokušao da pomognem da nedostatak iskustva nadograđujem drugačijim političkim pristupom. Vidim da nije uslišila tu sugestiju, ima pravo, naravno, da organizuje politiku svog subjekta kojeg predstavlja u Parlamentu na način na koji to želi. Međutim, moram da vas upozorim da o kredibilitetu poslanika ili poslaničkog kluba na kraju, možemo da govorimo i mi, ali o tome najbolje sude građani. Oni nam daju mjeru na izborima i oni govore o tome kakav je pojedinačno kredibilitet svakog od nas ko sedi u ovom Parlamentu. I zato Vas molim da ubuduće poštujuete Poslovnik na način da je gospodin Božović imao jednu korektnu političku razmjenu sa kolegom Anđušićem i ta razmjena se tu završila. Nakon toga je sve bila zloupotreba procedure u kojoj smo

zaslužili i komentar i repliku i ovu proceduru kojom se sad ja obraćam Vama. Mi ćemo biti elementarno pristojni i korektni, pa će kolega Anđušić dati odgovor na komentar ako to tretiramo ovako i da polako izlazimo iz ovog kršenja Poslovnika, uz poziv Vama da to ne činimo ubuduće.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (22.03.24 14:14:43)

Zahvaljujem, poštovani kolega Nikoliću.

Ja ću Vas samo podsjetiti da sam prije par minuta ukazao na potencijalne ovakve reakcije upravo pozivajući se na član 97. Sad ću upravo pročitati.

Nakon izlaganja pojedinog poslanika i predstavnika predlagača, pravo da zatraži i dobije riječ ima predsjednik, odnosno ovlašćeni predstavnik kluba poslanika i predstavnik Vlade, radi pojašnjenja stavova, i ispravki navoda ili konstatacija iz izlaganja (komentar izlaganja).

Apsolutno se razumijemo, ali upravo želeći da izađemo iz ovoga, saglasan sam da poslanik Anđušić ima pravo na komentar i da izađemo iz ovoga. Molim vas nemojte više. Molim vas da se držimo teme. Procedura i onda komentar gospodina Anđušića.

Izvolite, poslanik Božović.

BOGDAN BOŽOVIĆ (22.03.24 14:16:06)

Konstruktivan ću biti.

Dakle, nemamo ništa protiv toga, poslanici SNP-a, da se gospodin Marinović pozove na kontrolno saslušanje, da postavimo sva pitanja koja nas interesuju, imajući u vidu koliki je značaj u okviru zdravstvenog sistema i institucije kao što je *Montefarm*. Puna podrška da se čovjek pozove, da ga pitamo sve stvari koje vas interesuju i očekujem da ta inicijativa dođe od kolega iz DPS-a. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (22.03.24 14:16:29)

Zahvaljujem, kolega Božoviću.

Jako konstruktivno. Gospodin Anđušić želi komentar.

Izvolite.

MIHAILO ANĐUŠIĆ (22.03.24 14:16:53)

Hvala Vam, potpredsjedniče.

Pozdravljam ovaj apel da se potencijalno odblokira ova kontrolna uloga Parlamenta, jer ću vas podsjetiti za neka druga državna preduzeća za koje, uporno, tvrdimo u ovom domu, ponavljam svoju tezu da imamo na snazi sistemsko uništavanje državnih preduzeća, pozdravljam Vaš apel da pozovemo gospodina Marinovića na kontrolno saslušanje.

Kratko ću se samo osvrnuti na ovu opservaciju uvažene kolegice Kaluđerović. Kad sam čuo da je vaša partija napravila pres u okviru koga na sve ove navode vaš jedini argument, između ostalog, je bio da ste vi časna opozicija 30 godina, što je vrlo moguće da jeste i da ste optužili ministra da pravi hajku na direktora ja mislim da je to dovoljan argument samim građanima. Moram vam reći još jednu stvar. Ne znam da li ste vi svjesni kako ukupnoj laičkoj javnosti izgleda vaša priča kada govorite o nečemu što je bilo kada su vaši argumenti na sve ove stvari to što je neko radio prije nekoga.

Pošlo je tri i po godine morate se dozvati da ste preuzeli odgovornost i sa ovakvim rezultatima ćete doći, znate li de? Kad ste govorili o zapošljavanju, znate li da je ovaj gospodin za jednu godinu potrošio milion i po eura za usluge Agencije za zapošljavanje, a pritom u Statutu nije bilo predviđeno da može da koristi usluge Agencije za posredovanje pri zapošljavanju. Milion i po eura samo za ovu stavku.

Govorili smo o bolovanjima. Dakle, ima zakonsku mogućnost da nekog privremeno zaposli dok se taj zaposleni koji je na bolovanju ne vrati, a on je zaposlio 63 ljudi za ovaj period i preko 30% je svoj budžet potrošio za ove potrebe.

Samo još par stvari kolegice. Sa ovog mjesta vam kažem, dabogda vam svaki kandidat, što se nas kao opozicije tiče, bio dobar sa rezultatima kao što je ovaj i samo nastavite tako. Mi vam želimo da vam svaki bude ovakav, jer znamo koliko će vam onda trajati ta vaša uspješna rabota.

Druga stvar, imam samo jedno pitanje za vas apropo ovih stavki. Kad vidim ovaj dio vezan za reprezentaciju, nijesam od onih koji koriste takav senzacionalizam, ali ja vas moram pitati sa 10.000 na 41.000 - je li ovaj čovjek jeo doma što, za tri i po godine.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (22.03.24 14:19:40)

Zahvaljujem, poslaniče Anđušiću.
Sada da se vratimo na dnevni red.
Sljedeći prijavljeni poslanik je kolega Đurović.
Izvolite.

DEJAN ĐUROVIĆ (22.03.24 14:20:35)

Zahvaljujem, uvaženi potpredsjedniče, dame i gospodo, narodni poslanici,
Uvaženi građani Crne Gore, moram da vas razuvjerim da *Montefarm* nije imovina koja je eksproprisana, niti je imovina gde povraćaj u toku. Ovo su dvije teme koje su danas na dnevnom redu, prije pola sata sam primio desetak građana Ulcinja koji su zainteresovani za, upravo, ovu temu koja je na dnevnom redu.

Vi znate, poštovani građani, da je nakon 1945. godine oduzeta mnogim građanima Crne Gore vrijedna imovina. Mi očekujemo, ne samo od predstavnika parlamentarne većine, nego od čitavog Parlamenta, da ispravi ovu nepravdu koja je urađena, ne samo ovim građanima Ulcinja koji su danas bili kod mene na prijem, nego prema svim građanima Crne Gore kojima je oduzeta imovina od 1945. godine pa do danas.

Mi smo u prošlom sazivu napravili jedan mali iskorak kada smo učinili da smo svi u Parlamentu glasali za povraćaj imovine Valdanos kad je u pitanju Opština Ulcinj. Međutim, iako je to jedan iskorak to nije bilo dovoljno, a želim da vjerujem da će Parlament i Vlada uraditi sve da se što više građana, da njihova nepravda bude sankcionisana i da im se vrati imovina.

Moramo da budemo svjesni da je imovina koja je nakon '45. godine oduzeta građanima koji definitivno nijesu mogli da je zarade u Crnoj Gori. Ta imovina je zarađena po rudnicima bijeloga svijeta gdje su mučeničkim uslovima zarađivali novac i donosili ga ovjde. Te '45.godine i period nakon toga su ostali bez svoje imovine, a mislim da je red, i da ovaj parlament treba da donese toliko značajnih odluka da pomogne Vladi da se ta imovina vrati potomcima i da ti potomci kojima se vrati i oduže svoj dug precima kojima je oduzeta.

Takođe bi trebalo donijeti izmjenu zakona kad je izvršena prenamjena površine, jer ona imovina kojoj je izvršena prenamjena nije u mogućnosti povraćaj. Da li je to pošteno i da li je to korektno prema građanima, to možemo sami odlučiti, ali isto tako možemo i sami doneti odluku da se taj dio zakona izmijeni. Imamo obavezu i da izvršimo povraćaj imovine vjerskim zajednicama, ne aludirajući na bilo koju vjersku zajednicu, nego na komplet vjerske zajednice u Crnoj Gori kojima je oduzeta imovina, a to je poprilično, kao što smo vidjeli i u pitanju Valdanosa, velika imovina.

Mi imamo tri komisije u čitavoj Crnoj Gori. Imamo komisiju u Baru koja je za čitavo primorje Crne Gore. Imamo komisiju u Podgorici za centralnu Crnu Goru i imamo komisiju u Bijelom Polju koja je za sjever Crne Gore. Stvarno zar možemo misliti da će te tri komisije, ne želeći da sad govorim da li su pravljene politički, da li je neki politički reprezent gurao neku komisiju ili fokusirao svoje članove te komsije, želim da donesemo odluku da se komisije ponovo promijene, da u tim komisijama budu istaknuti stručnjaci, posebno pravne struke i da se završi ta velika bijeda koja je napravljena građanima Crne Gore.

Na kraju, ispraviti nepravdu to je i obaveza nas kao poslanika, možda sa velikim zakašnjenjem, ali nikad nije kasno za potomke tih predaka koji su ostali bez imovine. Izvinjavam se što se vratio temi, a ako vi smatrate da treba da oko *Montefarma* nastavite izvolite. Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (22.03.24 14:25:24)

Zahvaljujem, kolega Đuroviću.
Sada riječ ima kolega Nikola Milović, a nakon kolege Milovića kolega Momčilo Leković.
Izvolite.

NIKOLA MILOVIĆ (22.03.24 14:25:42)

Zahvaljujem, potpredsjedniče Pejoviću.

Tema je vrlo ozbiljna, posebno kada imamo ovoliko naduvana očekivanja koja imaju građani i kada su ovako ozbiljen teme u pitanju moramo da krenemo od samog početka, od samih osnova, a ne od kraja kako se to danas dešava. Šest mjeseci se kasni da nakon formiranja 19 ministarstava, pet potpredsjedničkih mjesta, na desetine sekretarskih mjesta se tek počinje voditi računa o tome koji su interesi građana i to tek u onom trenutku kada su ti isti građani izrazili bojazan da neće možda doći do mogućnosti da naplate nešto što im država duguje ili da će eksproprijacija možda ugroziti njihov položaj. Zbog toga, kao što je rekao kolega Raičević, ne možemo ići od kraja i što se grbo rodi, zaista, vrijeme ne ispravi. Da vam kažem sad jednu stvar, sa ovakvim pozicijama i konstatacijama koje danas iznio i kolega Anđušić i koje čujemo svakoga dana u medijima u Crnoj Gori znate li šta će se desiti, budžet će da bude prazan. Pa kada budemo htjeli da imamo eksproprijaciju i da pravedno to nadoknadimo, u skladu sa evropskim vrijednostima, nećemo imati odakle to da uradimo, a ne da imamo kapitalne investicije i da završavamo te kapitalne investicije, za koje se zdušno zalažem.

Zbog toga, građani Crne Gore, koji nas danas gledaju, žele samo jednu stvar da sa više odgovornosti se odnosimo prema onome što su državni interesi, da se sa više ozbiljnosti odnosimo u odnosu na ono što su naše pozicije i povjerenje koje smo od njih zadobili, da sa mnogo više onoga što je dostojanstvo poslanika, predsjednika, premijera i svih drugih obavljamo svoje pozicije, jer na kraju će biti da smo džabe krečili. Zna li zbog čega? Zato što, upravo, ovakvo ponašanje nas ne približava evropskim standardima, a ti evropski standardi nas značajno koštaju.

Druga stvar, možda postoje ozbiljne ideje kada je u pitanju povećanje životnog standarda građana Crne Gore, koje su upravo vezane za ovu temu, ali ono što se, definitivno, danas pokazuje da vladajuća većina to ne može da ostvari. Zašto? Zato što smo svakog dana zasuti pregrštom informacija šta se dešavalo sa onim što je vezano za neadekvatno trošenje državnih resursa. Sada vi mene ubijedite, kao nekoga ko ima vrlo kratak poslanički mandat, ali čini mi se dovoljno iskustva da može da razumije ekonomske procese, kako ako ste za tri i po godine uradili ovo što ste uradili planirate da nas uvedete u Evropsku uniju. Nepoštovanje zakona, donošenjem nezakonitih odluka kada su u pitanju državne pomoći i za Željezaru i za Institut *Simo Milošević* i za podršku CEDIS-u, koja je ovih dana nevjerovatna. Samo jedan podatak kako se troše državni resursi. Elektroprivreda Crne Gore je CEDIS-u u prethodne dvije godine, na račun toga što je to ćerka preduzeću Elektroprivredi Crne Gore, pomogla sa 37.000.000 eura. U isto vrijeme ta Elektroprivreda Crne Gore je dala nezakonitu državnu pomoć od 6.500.000 miliona uz to 1,3 miliona eura prema Institutu *dr Simo Milošević*. Građani Crne Gore, 45.000.000 eura.

Sad da vam kažem šta eksproprijacija treba da uradi. Za 45.000.000 eura smo mogli da sagradimo deset škola, 20 vrtića i tri bolnice. O kakvim kapitalnim projektima mi onda govorimo? Vjerujte mi da sam zabrinut kada je u pitanju kompletno rušenje povjerenja koje građani imaju u pojedine institucije i neka istraživanja to pokazuju. Ono što su neka istraživanja danas pokazala, jeste upravo činjenica da se vjeruje ovom poslaničkom klubu, ovom ovdje poslaničkom klubu, Poslaničkom Klubu Demokratske partije socijalista. Naš rast u prethodnim mjesecima je značajan u odnosu na ono što je vladajuća većina, da sljedeće nedelje izađemo na izbore 26% građana Crne Gore bi dalo podršku Demokratskoj partiji socijalista. Toliko o priči povjerenja, toliko o priči o tome kako mi ne vodimo računa o državnim interesima i toliko o priči o tome koja je politika koju vodi Demokratska partija socijalista uz poslanički Klub koji je ovdje danas i ja predstavljam.

Zbog toga, građani Crne Gore, većinu stvari koje danas iznosite vi definitivno ne možete da uradite i ne možete da isporučite građanima Crne Gore, ali to možemo da uradimo mi, i mi ćemo to uraditi. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BORIS PEJOVIĆ (22.03.24 14:31:50)

Zahvaljujem.

Kolega Miloviću, ako komentarišemo ista istraživanja radi građana Crne Gore želim da kažem da po istraživanjima CEDEM-a najjača politička partija u Crnoj Gori je Pokret Evropa sad, a da je najveće povjerenje gospodina Spajića, dakle, u odnosu na zadnje istraživanje, skočilo za više od 7%.

Naravno, izvolite.

NIKOLA MILOVIĆ (22.03.24 14:32:26)

Zahvaljujem na datoj riječi.

Kao što je rekao kolega iako ste predsjedavajući trebate voditi računa o primjeni Poslovnika. Dozvoljavam da i Vaše političko mišljenje treba da se čuje u samom Parlamentu, ali naravno sa druge strane moramo da ispravimo i dio samih navoda. Istraživanja su takva kakva jesu. Sva istraživanja koja su rađena u prethodnom periodu govore o konstatnom rastu povjerenja građana u Demokratsku partiju socijalista. Sa druge strane svjesni smo svih problema sa kojima se suočava vladajuća većina, uključujući i pokret koji vi predstavljate. Ja vam se u to ne bih miješao, da citirate do kraja istraživanja CEDEM-a vidjeli biste da ste sa 27 ili 28 ili 29% pali na 26% i da je to zajedničko istraživanje kada posmatrate Pokret Evropa sad i vašeg dojučerašnjega potpredsjednika, a aktuelnog predsjednika države Crne Gore Jakova Milatovića. Što znači, gospodine Pejoviću, da budemo vrlo plastični i jasni, Demokratska partija socijalista je trenutno, ne samo trenutno, nego će i biti i dalje, najjača partija u državi Crnoj Gori. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (22.03.24 14:33:50)

Kolega Miloviću, upravo ću, kad me već prozivate, da pročitam podatke, radi javnosti, da vam kažem da su podaci, odnosno istraživanje odrađeno u periodu od 5. do 19. marta. Pogledajte hronološki kada je predsjednik, gospodin Milatović, napustio Pokret Evropu sad. Takođe, da Vas podsjetim da je na parlamentarnim izborima Pokret Evropa sad dobila 25,5%, a po ovom istraživanju imamo 26,3% i opet smo najjača politička partija. Uz sve ove stvari koje ste Vi naveli, dakle, uz sva i napuštanja i odlaske, ipak građani Crne Gore vide šta radi ova vlada.

Izvolite.

NIKOLA MILOVIĆ (22.03.24 14:34:44)

Zahvaljujem, predsjedavajući. Zahvaljujem i na Vašoj korektnosti da pročitate neke navode iz istraživanja, da ne bismo reklamirali bilo kakvu vrstu istraživanja, ali pomenuo sam više istraživanja koje u kontinuitetu pokazuju ovo o čemu sam govorio. Zbog svega onoga što je sada trenutno situacija kada je u pitanju vladajuća većina, zbog svega onoga što je neozbiljnost sa kojom su građani Crne Gore suočeni kada je u pitanju i aktuelna vlada i aktuelna većina, za građane Crne Gore bi najbolje bilo da izađu na nove izbore, pa da onda vidimo koja je politička partija, po tom pitanju, najjača politička partija, a politički proces u Crnoj Gori, bez dileme, će dovesti do vanrednih parlamentarnih izbora. Pozivam Vas, kao nekoga ko se nalazi na funkciji potpredsjednika Skupštine i vrlo bitnog člana Pokreta Evropa sad, da se uozbiljite kada je u pitanju obavljanje svih funkcija na državnom nivou, jer preostaje vremenski period u kojem ako pokažete dovoljan nivo ozbiljnosti ćemo moći da razgovaramo nakon parlamentarnih izbora. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (22.03.24 14:35:57)

Zahvaljujem, poštovani kolega Miloviću na sugestijama i na ponudama. Kada pričamo o procentima, molim vas, samo da se osvrnem na to, molim vas samo kumulativno da saberete koliko političke partije koje čine većinu imaju, a koliko imate vi. Vidjećete da je razlika ogromna i da ti parlamentarni izbori apsolutno ne bi donijeli ništa novo. Sada vas molim da se vratimo na dnevni red.

Sljedeći prijavljeni je kolega Momčilo Leković.

Izvolite.

MOMČILO LEKOVIĆ (22.03.24 14:36:34)

Zahvaljujem, potpredsjedniče Pejoviću.

Poštovani građani Crne Gore, poštovane kolegice i kolege poslanici, poštovani predstavnici medija, Dakle, prije svega, baviću se samom tematikom i samim dnevnim redom. Kada su u pitanju konkretne ove izmjene zakona kolega Dragović je objasnio da je to potrebno zbog Uredbe o organizacije i načinu rada državne uprave. Potrebno je sprovesti ove izmjene koje se tiču promjene nadležnosti i da je to potrebno obaviti u hitnom postupku. Baviću se trenutnim zakonskim rješenjima, odnosno Zakonom o povraćaju imovinskih prava i obeštećenja koji je stupio na snagu 2004. godine i tokom godina više puta bio mijenjan i dopunjavan. Slična situacija je i sa Zakonom o eksproprijaciji koji je donijet još ranije, 2000. godine i koji je četiri puta do sada bio mijenjan. S obzirom na sve diskusije danas koje smo slušali možda je i došlo vrijeme, odnosno možda je zrelo, da u narednom periodu donesemo neka potpuno nova zakonska rešenja, a ne da

ovako mijenjamo i dopunjavamo konstantno, jer nijedan zakon, znaju svi pravници, nije dobar ukoliko se iznova i iznova mijenja.

Ono što bih na samom početku istakao je da je uspješan program povraćaja imovine, prije svega, pokazatelj efikasne vladavine prava u demokratskoj zemlji, a što u Crnoj Gori u većoj ili manjoj mjeri definitivno u posljednjih dvije do tri decenije nije bio slučaj i primjera je za to mnogo. Složio bih se sa kolegom Đurović i zaista bih dao podršku i građanima Ulcinja i građanima Bara i građanima svih drugih opština u našoj zemlji prema kojima treba da se ispravi nepravda koja je nekad, u nekom vremenu, definitivno napravljena. Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore u brojnim predmetima po pritužbama bivših vlasnika ukazivao je proteklih godina na činjenice nerazumnih aktivnosti komisija za povraćaj i obeštećenje da su neefikasno i neblagovremeno preduzimale određene radnje u cilju utvrđivanja odlučnih činjenica i okolnosti koje su od značaja za rješavanje povraćaja imovine bivšim vlasnicima u Crnoj Gori i da nadležni organi nijesu bili svjesni potrebe interesa građana da se o njihovim imovinskim zahtjevima odlučuje u razumnom roku. Na taj način bi se otklonile nedoumice u pogledu, eventualnih, smetnji, pravne nesigurnosti koje postoje i nepredvidljivosti njihovog položaja, kao i da usljed dugog trajanja postupka neminovno je dolazilo i do povrede prava na mirno uživanje imovine, što je rezultiralo vođenjem postupka za naknadu štete zbog nepravilnog i nezakonitog rada državnih organa slijedstveno tome dolazi do obaveze naknade štete koja, naravno, pada na teret budžetskih sredstava.

Moram istaći da se u praksi dešavalo i to je prisutno i primjetno i posljednjih godina da je država u prethodnom periodu davala u zakup i prodavala podržavljenu imovinu preduzeća i sl. bez prethodnog okončanja vraćanja oduzete imovine u postupcima restitucije.

Upravo ću se sada vratiti malo u prošlost kako bi naučili i kako bi vidjeli kako ne treba raditi, odnosno kako ne treba učiti od bivšeg režima i bivše vlasti. Vratiću se u jednu odluku iz 1980. godine kojim je jedan dio barske opštine bio predmet eksproprijacije zbog otvaranja asfaltne baze, odnosno kamenoloma. Zanimljivo je kako smo tada od jednog opšteg interesa, što je bio definitivno interes obnove grada Bara nakon katastrofalnog zemljotresa 1979. godine, došli do ponovo jednog privatnog interesa od kojeg, možda, najmanje koristi danas imaju država i njeni građani, uvažavajući, naravno, privredu i privrednike koji sada tamo na tom prostoru daju svoj doprinos. Neki vlasnici su, u ovom slučaju, doskoro vodili procese i prava mnogih su bila povrijeđena. Ono što je najžalije od svega je činjenica da ova vrijedna imovina, kao dio stečajne mase nekada državnog i opštinskog preduzeća, a danas propalog opštinskog preduzeća za mizeran novac prešla na kraju iz državne u privatnu svojinu, ali naravno ne svojinu građana već nekih mnogo drugih. Nakon obnove grada preko 275.000 m² kompaniji ZIB je tada dato na korišćenje, ponavljam dato na korišćenje, tu imam odluku koja to potvrđuje da je tada dato na korišćenje, a ne u trajnu svojinu, kako danas piše i stoji u katastru. Međutim, vlasniku ZIB-a koji je privatizovao ovo preduzeće tada je, vjerovatno mimo zakona, uknjižena ova vrijedna imovina koja vrijedi minimum tri miliona eura koja, dakle postaje, kao što rekoh, privatna svojina. Propadanjem ZIB-a propala je i njegova imovina, pa je kamenolom prodat privatnoj firmi kao dio stečajne mase za nekih 1.400.000 eura, iako je po izjavama radnika bio procijenjen na preko 2.000.000 eura i mjesečno je davao 60.000 eura. Radnici ZIB-a su te 2016. godine konstatovali da će se kamenolom kupcu sam otplatiti za samo dvije godine. Dakle, jedna uspješna priča, jedna moguća uspješna priča za državu i za sam grad. Smatrali su i da je kamenolom mogao biti slamka spasa za posrnulo preduzeće i nekadašnjeg privrednog giganta, ali njihova šansa da naplate svoja potraživanja na ime neuplaćenih poreza i dopnosa bi bila veća. Radnike, naravno, niko nije poslušao, pa je umjesto slamke spasa za državno ovaj kamenolom postao zlatna koka za privatno preduzeće i to u narednih 50 godina, koliko se procjenjuje da će ova koncesija trajati. Sve ovo je potvrda nečijeg lošeg rada. Ovo je samo jedna, potpredsjedniče Pejoviću, od brojnih potvrda lošeg rada u proteklih tri, odnosno dvije decenije i to je opštepoznato i to opšteprisutno u Crnoj Gori. Zaista ne znam šta mi dobro možemo iz tog perioda i te i takve istorije i takvih slučajeva da naučimo. Možemo samo da naučimo kako ne treba raditi na taj način i kako se ne treba ponašati.

Imajući u vidu i da su mnogi zahtjevi bivših vlasnika pred komisijama za povraćaj i restituciju i dalje u toku, mišljenja sam da ne bi bilo loše ići ka dodatnom unapređenju ove zakonske problematike, u vidu izmjena i dopuna ovog zakona, ili u konačnom, kao što rekoh na samom početku, i donošenjem novog zakona. Povećanje broja članova prvostepenih komisija sa tri na pet u cilju ažurnijeg i sveobuhvatnijeg rješavanja u postupcima restitucije po podnijetim zahtjevima, kao i da sve komisije imaju svoje posebne veb sajtove, smatrao bih, zaista, unapređenjem. Smatram i da treba razmisliti o brisanju roka od 18 mjeseci iz razloga jer se u praksi dešavalo da je dosta bivših vlasnika onemogućeno da podnese svoj zahtjev, pa bi se na ovaj način omogućilo svim zainteresovanim bivšim vlasnicima da pokrenu postupak restitucije bez ograničenog roka za njegovo podnošenje. Unapređenje bi se moglo postići i u propisivanju obaveze da se podaci iz evidencija i člana 45a koji postoje kod komisija moraju zbirno objaviti na njihovim posebnim veb sajtovima u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu tog novog zakona i da su komisije obavezne da sve podatke iz evidencija koje budu primljene nakon stupanja na snagu ovog zakona zbirno se objavljuju i ažuriraju jedanput mjesečno na ovim svojim veb sajtovima.

Mišljenja sam da Fond za obeštećenje bi mogao da bude u obvezi da obezbjeđenju sredstva do konačne isplate po pravosnažnim rješenjima u postupcima restitucije, bez uslovljavanja, da se sredstva obezbjeđuju u godišnjem iznosu od 5% domaćeg bruto proizvoda, te da se zakonom ne može ograničiti ukupna iznos obeštećenja za vrijeme njegove primjene i da se sredstva u budžetu Fonda za obeštećenje moraju redovno obezbjeđivati iz budžeta Crne Gore sa dinamikom isplate koju utvrđuje Vlada. Dakle, ovo su samo neki od naših predloga koje ćemo definitivno u narednom periodu uzeti u razmatranje kada je u pitanju ova problematika. Na kraju ću podsjetiti da mi za ovih 20, odnosno 30 godina u Crnoj Gori nijesmo, nažalost, dobili niti jednu novu bolnicu. Toliko i zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (22.03.24 14:45:51)

Zahvaljujem,, uvaženi kolega Lekoviću.

Sada riječ ima kolegistica Aleksandra Vuković, a neka se pripremi kolega Vladislav Bojović. Izvolite.

ALEKSANDRA VUKOVIĆ KUČ (22.03.24 14:46:04)

Zahvaljujem, potpredsjedniče Pejoviću.

Uvažene građanke i građani, kolegice i kolege,

Baš sam u Parlamentu danas pročitala esej jednog od najznačajnijih filozofa današnjice i jednog od meni omiljenih ljudi čije su misli veoma dinamične i sa čijim stavovima se često ne saglašavam, ali je vrlo izazovan, to je Slavoj Žižek, on kaže da Haiti pokazuje sve poznate karakteristike propale države. Teško mi je ovaj pridjev upotrijebiti uz državu koju zovemo Crna Gora i koju zaista najviše poštujem. Definitivno danas, i biću u temi, jer govorim o oduzimanju imovinskih prava, mi možemo govoriti o propaloj državi. Čim se uruše njene institucije tu države nema. Mi danas govorimo o oduzimanju imovinskih prava ili ja ću govoriti o onome na šta smo mislili da imamo pravo, a koje nam je pravo oduzeto ili ukinuto u prethodnih nekoliko mjeseci i nekoliko godina.

Naime, mislili smo da imamo pravo na parlamentarni dijalog, na kontrolnu ulogu Skupštine, mislili smo da imamo pravo na Premijerski sat. Mislili smo da imamo pravo na stabilan bezbjednosni sistem. Mislili smo da imamo pravo da znamo zašto smo se i kako zadužili 700.000.000 u jednom navratu i mislili smo da imamo pravo da vidimo nikad viđeni, valjda radi uroka, program Evropa sad 2. Mislili smo da imamo pravo na slobodu govora, ali dobili smo oduzimanje svega toga. Šta danas imamo? Imamo Parlament na čijem čelu sedi čovjek koji ima nelegalno crnogorsko državljanstvo, koji je pasivizirao i anestezirao crnogorsku Skupštinu i kad on sedi na toj stolici ona mi liči na lotos, na čovjeka koji sedi, meditira i pokušava da miri nepomirljivo, izigravajući gotovo nekog propovjednika, pa se i premijeru Milojku Spajiću učinio kao Dalaj Lama.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (22.03.24 14:48:13)

Molim vas, kolege, shodno članu 98 da se držimo teme.

ALEKSANDRA VUKOVIĆ KUČ (22.03.24 14:48:16)

Imovnska prava.

Oduzeta imovinska prava čijem se povraćaju ne nadam, ali moram govoriti da bismo ih mi ponovo uspostavili. Mislili smo da imamo pravo na stabilan bezbjednosni sektor, a šta smo dobili? Dobili smo državu u kojoj se ljudski moral ispituje na poligrafu. To je znate onaj aparat, takozvani detektor laži, đe se mjeri stepen znojenja....

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (22.03.24 14:48:43)

Ja Vas kolegice molim da se držimo samo teme, član 98, ne znam kakve sad veze ima ...

ALEKSANDRA VUKOVIĆ KUČ (22.03.24 14:48:51)

Imovinsko pravo koje mi je neko oduzeo, pravo da imam, da budem sopstvenica nečega.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (22.03.24 14:48:57)

Molim Vas, ako se već pozivamo i insistiramo da se držimo Poslovnika i shodno zahtjevima Vaših kolega sada insistiram na tome. Izvolite.

ALEKSANDRA VUKOVIĆ KUČ (22.03.24 14:49:06)

Mislili smo, ali smo dobili mjerenje morala na aparatu na kome se mjeri stepen znojenja, otkucaja srca i na taj način smo dobili prvoga čovjeka Uprave policije, onoga koji treba da obezbjeđuje našu bezbjednost.

Ono što je najstrašnije to je da smo mislili da imamo slobodu govora, ali su nam na vrata, kućna, zakucali ljudi iz Uprave policije, zato što ih je poslala tužiteljka po narudžbini predsjednika Opštine Marka Kovačevića koji, kako kaže Andrija Mandića, predsjednik Skupštine Crne Gore, jeste najperspektivniji mladi političar pred kojim je velika budućnost. Dakle, pred mojim vratima, vratima poslanice Sonje Milatović, pred vratima Borisa Muratovića, odbornika u Skupštini Opštine Nikšić, pred vratima potpredsjednika DPS-a i poslanika ovoga doma - Ivana Vukovića. Što je pet puta tragičnije pred vratima novinara, urednika određenih portala i pred vratima NVO aktivista, zakucali su policajci da nas povedu i da damo izjavu u vezi sa ugroženošću predsjednika Opštine, čovjeka koji pripada režimu, koji pripada vlasti koji ima moć, poluge moći koristi tako što zloupotrebljava bezbjednosti pravosudni sistem i tako što sprovodi hajku na one koji drugačije misle.

Kakva je situacija u Crnoj Gori, gospodine Pejoviću, pošto insistirate da budem u temi, najbolje je opisala najbolja među njima, najbolja u sadašnjoj vlasti jutros kazavši, da kad bi danas bili ili sutra izbori ne bi glasala ni za samu sebe. Dakle, takva je ova vladajuća većina. Najbolja među njima kaže da ne bi glasala za samu sebe, pa građani i građanke Crne Gore kad sagledaju ovakvu situaciju onda definitivno moraju biti vrlo oprezni, kao što jesu, jer ovo istraživanje to pokazuje.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (22.03.24 14:51:10)

Molim Vas kolegice, prošlo je više od četiri minuta Vi se ne držite teme, sada ste i komentarisali nešto što su mediji prenijeli iz konteksta, ja Vas molim još jednom da se vratite na tačku dnevnog reda. Izvolite, ako nećete onda ...

ALEKSANDRA VUKOVIĆ KUČ (22.03.24 14:51:24)

Upravo imovinsko pravo mi je oduzeto da imamo Parlament u kome opozicija iznosi svoje političke stavove jer oni koji zauzimaju mjesto predsjedavajućih to jednostavno ne dozvoljavaju.

Gospodin Pejović me prekinuo deset puta i ko god se nađe na tome mjestu prekida desete puta, a nije prekinuo poslanicu SNP-a koja je vrijeđala na nedostojniji način poslanike i poslanice DPS-a rekavši da mi nemamo nikava prava da govorimo o poštenju, zamislite te zaiste političke bezočnosti, i mi smo ćutali, jer smatramo da je nedostojno odgovarati na takve optužbe i Vi gospodine nijest prekinuli poslanicu u takvom izlaganju, a nalazite za shodno da mene koja želim da, suma sumarum, opišem situaciju u Crnoj Gori, dam najboljoj među vama priliku da ispravi navode i medije koji su je pogrešno citirali.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (22.03.24 14:52:14)

Kolegice, imali ste priliku kroz proceduralnu formu da reagujete. Molim Vas sada da se vratite na temu, pet minuta je prošlo. Izvolite.

ALEKSANDRA VUKOVIĆ KUČ (22.03.24 14:52:17)

Ovo je tema svih tema. Tražim da mi se vrata moja prava, da budem ona koja je sopstvenica, imaonica, kako bi rekao Valtazar Bogišić, svojih prava na slobodu govora. Ja to nemam, dakle, nemam ni u ovom Parlamentu, a kamoli da iznesem svoj stav na Twiteru zbog kojeg mi se šalje na kućna vrata policija ili zbog kojeg ću možda biti procesuirana, što bih bila veoma srećana, jer zaista situacija u Crnoj Gori ima svoj pandam literaturi u romanu velikoga Borislava Pekića *Kako upokojiti vampira*, jer ta vrsta isljeđivanja sprovodila se samo za vrijeme okupatorskih režima. Pošto se ovdje vole spominjati Švabe i okupatori i to u vrlo pejorativnom značenju kada se pominju poslanici DPS-a. Pa se opet u ovome domu ne oduzima pravo na riječ. Vi, gospodine Pejoviću, ne možete meni oduzeti pravo na riječ jer sam u temi i govorim upravo na način kako bi trebalo da se govori kada se oduzimaju prava koja suštinski, prirodno imam, ja i svi poslanici Demokratske partije socijalista. Posebno u svijetlu naše osnaženosti istraživanjima koja smo sada videli i koja pokazuju da su građani uvideli koga su izabrali krajem avgusta 2020.godine, ko im odlučuje o sudbini i zaista mislim da imamo pravo da iznosimo svoje stavove i da skrenemo sa puta koji je zacrtao Andija Mandić i Boris Pejović i neko drugi ko prešedava ovom Skupštinom.

Dakle, ja sam bila vrlo konsenkvantna i izvlačila sam - uzrok - posljedica stvari hoteći da zaista dočaram kaka je situacija u Crnoj Gori zahvaljujući i ovakvom zakonskom rješenju, ili iznuđenom zakonskom rješenju, s obzirom da se vlast vrši na ovaj način. Tako da, uvaženi građani i građanke, svima je sve jasno, nadam se da će podrška koju nam dajete i prema istraživanjima, i naravno na vrlo skorim vanrednim parlamentarnim i nekim lokalnim izborima, biti sve veća jer ste videli da bez obzira na to što Crna Gora, zaista, nema sreće, jer je na indeksu sreće pala za sedam mjesta u odnosu na prošlu godinu, ipak ima alternativu, a alternativa je ovaj klub koji, između ostalog, i ja predstavljam. Hvala vam.

PREDSJEDAVALAČICA BORIS PEJOVIĆ (22.03.24 14:54:47)

Uvažena kolegice Vuković, što se tiče istraživanja maloprije sam polemisao i sa Vašim uvažanim kolegom, nemam ništa protiv da vi zadržite ovu poziciju i da budu parlamentarni izbori i da potvrdite ovaj rezultat. To će vam sigurno omogućiti da budete i dalje na toj strani.

Izvolite.

ALEKSANDRA VUKOVIĆ KUČ (22.03.24 14:55:11)

Gospodine Pejoviću, da budem na pravoj strani, iako ne volim, nikako ne volim prava i kriva, i te vrste pridjeva. Ali očigledno Vama će takođe omogućiti da nemate ni moći, ni petlje, ni snage, da raskrstite sa retrogradnim politikama sa kojima pravite saveze samo da biste sačuvali tu fotelju na kojoj se nalazite. Mene fotelja u životu ne zanima. Zanima me samo to što stoji iznad te fotelje, što je ugroženo na svakom koraku i u svakom gradu u Crnoj Gori, počev od Nikšića do Pljevalja, đe se ugrožava i taj grb i ta zastava i ta himna, a vi ne reagujete nikada na te stvari i uživate da gledate razgrađivanje crngorske državnosti i uživate da gledate dok se poklanjaju kojekakave kapalice po mome gradu, Nikšiću, kao simboli uništenja državnosti Crne Gore, uništenja autokefalnosti Crngorske crkve, uništenja svake posebnosti crngorske i poraza dinastije Petrović od strane dinastije Karađorđevića. Hvala vam.

PREDSJEDAVALAČICA BORIS PEJOVIĆ (22.03.24 14:56:22)

Kolegice Vuković, koliko je ta Vaša stana prava to pustimo građanima Crne Gore neka se izjasne, oni su imali priliku da se izjasne i izjasniće se opet, tako da ja apsolutno tu nemam nikakvu brigu. Što se tiče retrogradnosti i progresivnosti, ja ću Vas podsjetiti da vi pregovarate sa Evropskom unijom od 2012. godine i od 33 pregovaračka poglavlja zatvorili ste svega tri.

Sada idemo dalje.

Proceduralno, kolegice Nedović.

Izvolite.

JELENA NEDOVIĆ (22.03.24 14:56:53)

Samo želim da se zahvalim gospođi Vuković na ovom lijepom komplimentu, i da iskoristim priliku što mi je, osim što me pohvalila i dala šansu da ispravim naovode svega ovoga što se jutros desilo. Sad samo da napravim jedan komparativ, izjavu što sam gledala jednog našeg gospodina koji je rekao - *Ja kad sam samog sebe uhvatio da lažem više ni sebi ne vrjerujem*. Ova izjava je tako ispala da ja ne bih ni glasala samu sebe,

da se sad dese izbori. Šta je suština izjave bila, koja je izvučena iz konteksta, jeste to da je Vlada stabilna, da će ova Vlada biti stabilna, da nikom u ovom momentu ne odgovaraju izbori, da su građani umorni od izbora, da smo imali rušenje Vlade Zdravka Krivokapića, da smo imali Vladu u tehničkom mandatu koja nije uopšte ni Ustavom ni zakonom tu trebala da bude. U toj neustavnoj Vladi i ovdje u Parlamentu glasali su se ti neki zakoni koje je Vlada slala na izglasavanje. To je suština moje priče bila, a ne da je sad ovo katastrofalna Vlada, da je ova većina ne znam ni ja kakva, pa ja sad kad izađem na izbore ne bih ni glasala samu sebe. Dakle, da se vratim šta je poenta i suština priče, da izbori nikom ne odgovaraju, da su ovi građani umorni više od izbora, da je nama potrebna stabinost, da su nam potrebne stabilne institucije, jer stalno mijenjanje ministara, direktora direktorata, načelnika unosi dodatnu nestabilnost i hajde da damo šansu ovoj većini i naravno Pokretu Evropa sad da ispuni ovaj program i predizborna obećanja.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (22.03.24 14:58:48)

Zahvaljujem, uvažena kolegice Nedović.
Za riječ se javio poslanik Pižurica, da li je proceduralno?
Dakle, kolegica Vuković.
Izvolite.

ALEKSANDRA VUKOVIĆ KUČ (22.03.24 14:59:10)

Treba zaista definisati Poslovnik kako je nama drago, pa sa komentar na diskusiju zove sada ispravka navoda.

Dakle, imala sam komentar i zahvaljujem gospođi Nedović, koristim ovo mjesto da osudim hajku koja je sprovedena nad njom u osvit formiranja ove Vlade, da kažem, zaista, subjekta nesklada, a to će tek vrijeme pokazati. Vama gospodine Pejoviću, naravno čestitam na tome što ste zahvaljujući Demokratskoj partiji socijalista koja je otvorila sva poglavlja, koja je promovisala evropsku politiku, koja je sa svojim partnerima uvela Crnu Goru u NATO, došli na našu platformu i na našu poziciju s obzirom na to da znamo da ste nekada bili i podržavalac Nove srpske demokratije. Jasno je zašto Vama ne smeta razgrađivanje građanskog koncepta u Pljevljima, u Nikšiću i u drugim crnogorskim gradovima. Prema tome, naravno da podržavam evropsku priču. Znao jedan od omiljenih mojih filozofa, španski filozof Hoze Ortega i Gasset (José Ortega y Gasset), znam i evo vidim ođe nekome nije zanimljivo da se citiraju pametni ljudi, govoreći o svojoj Španiji je govorio Španiju da voli, ali samo kao duhovnu nadgradnju Evrope i da mu je Evropa milija od Španije, tako i meni Evropa milija od Crne Gore. Ne samo da pominjem sad neki IBAR koji treba da se pređe, je li, kao Rubikon, da bi se postala članica Evropske unije, nego suštinski propovijedam evropske vrijednosti i zaprepašćena sam da ovaj režim, ova vlast, ovako sastavljen od različitih ideoloških subjekata, pokušava, upravo u duhu ovog velikog filozofa, da stavi zastore kako bi sve mačke postale sive, da Demokratskoj partiji socijalista podmentne kojekakve stvari, ali ne, ono što je naša politika je uvijek ona prava strana i ona strana na koju ste svi pohrlili. Bukvalno ste svi došli na našu platformu. Danas nema prepoznatljivog političkog subjekta niti ima više ideologija u Crnoj Gori, jer znamo da se politika uvijek razlikovala, makar prema ideološkim matricama. Danas nema razlikovanja, suštinski ima, naravno, i sprovodi se na jedan vrlo nekorektan način, ali formalno kada se predstavljate pred evropskim partnerima svi smo isti, svi ste ustvari Demokratska partija socijalista, odnosno ideje koje mi sprovodimo, od kada smo i mi zahvaljujući mudrim odlukama skrenuli sa onog puta sa kojeg vi nijeste uspjeli ni 30 godin, od devedesetih. Ostali ste na tome, duša vam u tome cvjeta, Vraneš, Kovačević to su stvari izvršiooci vaš želja i misli, i vste tu na višim pozicijama kako biste se evropskim partnerima lažno predstavljali dok oni rade sve ono što vi zaista želite i što sanjate.

To je, gospodine Pejoviću, politika licemjerstva, to je čista hipokrizija i to će DPS razobličavati svakog dana, a u tome nam vi volšebno pomažete. Zato što svojim činjenjem činite da vam podrška opada koliko god se vi njome hvalili jer jedinstveni PES je dobio ovu ocjenu građana i građanki Crne Gore, a ne PES koji je izgubio iz svojih redova čovjeka koji je kao što vidimo najbolje ocijenjen političar u Crnoj Gori. Hvala vam.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (22.03.24 15:02:42)

Zahvaljujem, uvažena kolegice Vuković.

Shvatio sam da je ovo komentar i dozvolite mi sada, molim Vas kolega Pižurica, imam potrebu da odgovorim na ova pitanja.

Dakle, da počnem od zadnjeg, ja Vas molim da pogledate istraživanja, da pročitate, da vidite u kom periodu su ta istraživanja odrađena, da pogledate pitanja i vidjećete tamo da se konstatuje već ostavka

gospodina Milatovića, tako da Vam ta teza u opšte ne stoji. Ovo je rezultat PES-a, ovakav kakav jeste. Kada je u pitanju Vaša opaska koga sam podržavao, možda da ste vi iskreno bili za evropske integracije imali biste šansu da imam malo veće simpatije prema vama. S obzirom da ste rekorderi u pregovorima sa Evropskom unijom, poslije Turske, apsolutno nijeste imali ni tu nikakvu šansu.

Takođe, kada već ističete indekse demokratije ja ću Vas podsjetiti da za vrijeme vaše vladavine, odnosno da je naša zemlja, nažalost, bila kvalifikovana kao zemlja hibridnog režima. Podsjetiću vas na to, imate sve tragove, ako vam bude nešto zafalilo, ja ću vam ih proslijediti.

Zahvaljujem.

Ovo je odgovor na Vaš komentar, Vi ste mene prozvali, imate pravo na proceduru, izvolite.

Podsjetiću Vas, Vi ste imali izlaganje, ja sam samo, shodno proceduri, Vas molio da se držimo člana 98, kog ću pročitati sada.

Poslanik ili drugi učesnik u pretresu može govoriti samo o predlogu koji je na dnevnom redu i u vremenu propisanom za izlaganje. Ako se govornik udalji od dnevnog reda i ne pridržava se vremena propisanog za izlaganje predsjednik će ga na to upozoriti.

Prema tome, to nije bio komentar na Vaše izlaganje već upozorenje shodno članu 98. Vi ste nakon toga prozvali koleginicu Nedović kojoj sam dao riječ, da bi objasnila ove navode koje ste Vi interpretirali na ovaj način i nijeste odgovorili kolegini Nedović, već upravo meni lično.

Sada izvolite, imate pravo na proceduru.

ALEKSANDRA VUKOVIĆ KUČ (22.03.24 15:04:56)

Jedna nesrazmjera između onoga koliko ste bili aktivni u ovom Parlamentu i Vaših primanja, moram Vas danas pohvaliti i ja ću češće biti u crnogorskoj Skupštini, jer ćete, očigledno, svoju aktivnost u Parlamentu povećati kad god budem ja u njemu. To je za pohvalu, svakako. Smatram da svoju platu uvijek treba, gospodine Pejoviću, zaraditi, pa neko zboreći, neko radeći, sve zavisno od toga za što imamo talenat. Kažete da je naša vlast ocijenjena kao hibridni režim, ja Vam tvrdim da je ovo što vi tvorite hibridni režim, jer u stvari pod evropskom platformom služite politikama velikosrpskim i putinovskim i zaista počinjete da se ponašate u sluhu i duhu Putinovog režima, jer ja se osećam kao, ne daj bože da tako završim, Navaljni, u crnogorskoj politici.

Hvala vam.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (22.03.24 15:05:53)

Zahvaljujem, uvažena kolegini Vuković, kada već pominjete Putina, ja ću Vas podsjetiti da vi sa njim, tj. sa tom političkom partijom i dalje imate potpisan partijski sporazum. Nijesam informisan da ste ga u međuvremenu prekinuli. Ne znam kakav je status i dalje, ako jeste možda bi bilo dobro da informišete javnost, znam da ste ga imali do 2015. godine.

Takođe, mi je veoma drago što ste pomenuli sekundažu i naravno i ovog puta ste se pozvali na nešto što nije objavljeno tačno i objektivno, ja sam u međuvremenu dobio papire iz Službe Skupštine i koristim sada ovu priliku da vas informišem za utrošeno vrijeme, konkretno moje malenkosti, dva sata 16 minuta i 48 sekundi. U odnosu na ono što su interpretirale neke nevladine organizacije, mislim da je drastično drugačije, jer smo imali prilike juče da pročitamo da je moje izlaganje trajalo svega dva minuta. Kao što vidite to nije tačno, nije objavljena možete naravno i vi da se informišete i da to provjerite.

Tako da vam se zahvaljujem na ovoj prilici da pojasnim i taj dio.

Proceduralno, poslanik Mugoša, izvolite.

BORIS MUGOŠA (22.03.24 15:07:05)

Kolega Pejoviću, Vama se obraćam.

Imamo, zaista, korektne odnose i mislim da ste jedan od političara koji se trudite da afirmišete tu kulturu dijaloga, ali Vam moram reći jednu stvar, danas ste imali preko sat vremena izlaganja u ovom Parlamentu. Znam da je ta pozicija izazovna u smislu da Vi predsjedavate, ali bih Vas zamolio ukoliko imate nekome nešto da odgovorite, javite se za riječ, uzmite izlaganje. To što predsjedavate Vam ne omogućava da polemishete sa bilo kim, ako Vas neko uvrijedi, ako Vas neko prozove, imate repliku i komentar, kao svaki od 81 poslanika u Parlamentu.

Kažem Vam, nikakav nije problem, nije jednostavna pozicija, ali prosto negdje prelazi granicu ukusa, da poslije svakog izlaganja Vi imate potrebu da objašnjavate i da 62 put govorite o istraživanjima. Odlično,

super su podaci, imaju pres konferencije pravo i hiljadu drugih kanala, nemojmo sad da pretvaramo Skupštinu u razgovor između poslanika i predsjedavajućeg. Eto prosto jedna najdobronamjernija sugestija, jer nekako moramo uvesti više ovu današnju sjednicu u neke korektnije poslovničke okvire.

Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (22.03.24 15:08:37)

Zahvaljujem poslaniče Mugoša, smatram da ste Vi jako korektan poslanik i iz tog razloga ću Vam samo kratko odgovoriti.

Dakle, ako mi neko postavi pitanje naravno moja je obaveza da odgovorim, e sad ako se nekome ne sviđa forma odgovora ili trajanje to je drugi problem, nemojte otvarati te teme i vjerovatno neće biti, bićemo... Izvolite.

BORIS MUGOŠA (22.03.24 15:09:16)

Kolega Kneževiću, ne znam, *Načisto* je završeno, razumijete, tako da sinoć smo bili načisto sa Vama, danas već krećete na drugi način da komunicirate.

Kolega Pejoviću, imate pravo da odgovorite, ja Vam to ne sporim, ali ako odgovorite, javite se i Vaš odgovor ulazi u vrijeme kluba kojem Vi pripadate, jer svaki klub ima svoje vrijeme. Nijeste Vi potpredsjednik iznad svih partija, Vi ste potpredsjednik kao dio poslaničkog Kluba Evropa sad. Imate pravo, ja Vam ne sporim da bilo kome odgovarate, samo da se zna da tražite riječ za to, a ne da koristite predsjedavanje i da to vrijeme ne ulazi u vrijeme kluba kojem Vi pripadate. Jer kad ja odgovaram nekome vrijeme koje ja odgovaram se oduzima od vremena kluba koje meni pripada.

Samo je potrebno, jer ova sjednica je danas malo otišla, zahvaljujući mnogima od nas, van nekih poslovnčkih tokova. Ajmo da je na fini način privedemo kraju.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (22.03.24 15:10:17)

Saglasan kolega Mugoša, trudim se da apsolutno ne zloupotrebljavam predsjedavajuću poziciju, ali i vi ste svjedoci kada su se otvorile polemike koje su vezane za proceduralnu formu itd. i meni direktno upućene. Da zbog javnosti imam i obavezu i potrebu da odgovorim.

Izvinjavam se, kolegice Vuković, ja ću da citiram Vaše kolege, da ne možemo da vrtimo komentare u nedogled. Imali ste komentar, dobili ste odgovor, sada mi recite na osnovu čega se Vi pozivate?

Procedura, izvolite.

ALEKSANDRA VUKOVIĆ KUČ (22.03.24 15:11:01)

Očigledno sam Vama i kolegici Nedović svojim komentarima omogućila da iznesete svoj stav u Skupštini Crne Gore i da odbranite svoju ličnost. Mislim da za služi ovaj dom. Često meni nije bilo omogućeno kada su sprovedene hajke nada mnom da to radim, znate zašto, jer sam bila u vlasti i nikada nijesam koristila klupe da bih se čerala sa ljudima po Crnoj Gori, da bih dolazila da ih hapsim zbog drugačijeg mišljenja i sl.

Gospodine, pominjete Putina, režim, Rusiju, podršku itd. hibridni režimi ne ulaze u NATO, ali znam da je Klub poslanika DPS-a morao na Cetinje da bi glasao o ulasku Crne Gore u NATO, biti pod specijalnom pratnjom, jer nam je bezbjednost bila ugrožena zbog toga što smo odlučili konačno Crnu Goru uvesti tamo gdje treba i na kojoj ste danas vi strani, a na čijoj strani nijeste bili.

Drugo, uradili smo mnogo za osam godina, otvorili smo sva poglavlja, za četiri godine, gospodine Pejoviću, nije urađeno ništa. Samo govorim da je dobro da je Pokret Evropa sad došao na platformu Demokratske partije socijalista, ali da nije korektno, evo da ne kažem da nije pošteno, kritikovati sve vrijeme naš Klub, Demokratsku partiju socijalista i našu politiku koju ste usvojili i prihvatili, na sreću Crne Gore, spočitavajući joj stvari koje nijesu tačne.

Da više završimo tu priču u vezi sa Putinom, Dodikom i sl. s kim se grlio predsjednik Demokratske partije socijalista i s kim nije. Rusija je država koja je prva ili među prvima priznala nezavisnost Crne Gore 2006. godine, kada mnogi od ovih ljudi ili njihovih političkih subjekata su bili protiv nezavisnosti Crne Gore. Tada je i predsjednik Ruske Federacije govorio da bi volio da Rusija postane članica NATO-a, vjerovali ili ne. Tada su drugi vjetrovi bili, tada Rusija nije bila agresor, niti je ugrozila teritorijalni integritet i izvršila agresiju nad Ukrajinom. Tada je sve bilo drugačije. Kao što je gospodin Dodik nekada govorio da se desio genocid u

Srebrenici i tada su se predsjednik naše partije i naši poslanici sretali sa njim, jer znamo da je bio socijaldemokrata, a danas kada ne samo da negira genocid u Srebrenici, nego zagovara politiku srpskog sveta ga ovde dočekuje predsjednik Skupštine, koga je na to mjesto izabrao Pokret Evropa sad. Dakle, svi vaši poslanici i poslanice, bez ostatka, u zagrljaju Milorada Dodika, koji negira sve evropske vrijednosti i koji pokazuje Crnu Goru u svijetlu kakvom je ne žele vidjeti oni koji treba da nas prime kao pčanicu Evropske unije. Prema tome, ovome ne možete dati kontraargument osim ako hoćete reći znate DPS je već 30 godina bio tamo i tamo da prije 30 godina, ali vi ste i danas tu đe smo mi bili prije 35.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (22.03.24 15:14:05)

Zahvaljujem kolegice Vuković, najbolje evropski zvaničnici mogu da procijene i ocijene gdje smo mi danas.

Ne mislim da je Pokret Evropa sad došla na vašu platformu, vi ste '90-ih godina imali neke druge pohode. Vi ste dali odgovor zato što želite da amnestirate, da abolirate tu politiku i Putin i Dodik su bili vaši saveznici, to je dio vaše politike. Ako ste se vi sada opametili, to ne znači da je neko došao na vaše, nego da ste vi promijenili mišljenje. Mislim da samo mijenjate teze, ali ja vas molim da se sada vratimo na tačke dnevnog reda.

Sada molim kolegu Vladislava Bojovića da uzme riječ, izvolite.

VLADISLAV BOJOVIĆ (22.03.24 15:14:50)

Poštovani građani, uvažene kolege, mislim da je krajnje vrijeme da se vratimo dnevnom redu.

Dakle, mi danas, između ostalog, treba da govorimo o 5.600 korisnika ili više njih, preko 5.600 građana ove države je imalo problem tokom prethodnih pet mjeseci, da ostvari svoje pravo na način što bi obveznicama Fonda za obeštećenje platili svoje obaveze prema državi, između ostalog poreski ili carinski dug.

Mi ovdje govorimo o konkretnom problemu sa kojim se suočilo hiljade i hiljade građana ove države. Zbog toga što se pet mjeseci čekalo da se legalizuje prenošenje nadležnosti sa jednog ministarstva na drugo. Mene je kontaktirao jedan značajan broj korisnika Fonda za obeštećenje i ukazao mi na činjenicu da oni već pet mjeseci nijesu mogli da ostvare svoja zakonom utvrđena prava.

Vi ste, poštovani građani, mogli da uočite da Demokratska narodna partija, bez obzira što čini vladajuću većinu, ne podilazi ovoj Vladi i premijeru, ne dodvorava se ovoj Vladi i premijeru, ne tapšemo ovu Vladu i premijera i ministre, ukoliko ne rade nešto kako treba, niti opravdavamo loše postupke bilo koga iz Vlade. Ne čutimo ukoliko konstatujemo da su se pravili propusti, greške ili da se izlazilo izvan okvira onoga što je pravni poredak ove države. Mi mislimo da ukoliko bismo se suprotno tome ponašali, odnosno ukoliko bi se ponašali tako kako sam naveo da podilazimo i tapšemo po ramenu i kada se prave propusti i greške, da bismo činili medvedu uslugu toj istoj samoj Vladi i tom istom premijeru. Mislim da je i za samog premijera korisnije da čuje kritički stav i kritički osvrt i ovo je jedan problem zbog koga moramo da kritikujemo nadležne.

Dakle, prosto ne mogu da vjerujem i da razumijem, a ne mogu da razumiju ni korisnici ovog Fonda za obeštećenje, da je pet mjeseci trebalo da se legalizuje prenošenje nadležnosti sa jedne institucije na drugu, a da oni u tom periodu nijesu mogli da iskoriste svoja prava i da plate, recimo, carinski dug što je bilo vleiko opterećenje i veliki problem za njih.

Elaborirao sam ovo pitanje ili ovaj slučaj koji se desio, koji može da bude mali primjer, ali koji mnogo govori, a nije bio mali problem nego veliki za korisnike koji su trebali da ostvare svoja prava, da bih ukazao i na ovom primjeru, zašto smo mi u više navrata posljednjih nedjelja slali poruke da je potrebno da dođe što prije do rekonstrukcije Vlade Crne Gore, da bismo bili funkcionalniji, da bismo bili stabilniji, da bismo bili operativniji i da nam se ovo ne dešava. Potrebno je da se jasno definišu uloge, obaveze i odgovornosti i nadležnosti svakog od ministara, u svakom konkretnom resoru. A ne da nam se desi konfuzija koja se desila, pa su poslanici morali da predlažu zakon i da sada spasu šta se spasiti može, poslije pet mjeseci čekanja. Osim rekonstrukcije Vlade, mi često zaboravljamo neophodno je da se usvoji zakon o Parlamentu i zakon o Vladi, da se jasno regulišu odnosi, da se jasno definišu nadležnosti, prava i obaveze i Vlade i Parlamenta, pa onda ne bi dolazili u situaciju u kakvu smo dolazili, recimo, kada je u pitanju izbor direktora Uprave policije.

Evo još jedan problem koji imamo kada je u pitanju prohodnost određenih inicijativa i funkcionalnosti. Mi već duže čekamo da se na dnevnom redu ovog Parlamenta nađe zakon o Sudskom savjetu, kako bismo odblokirali jednu situaciju u kojoj ne možemo da izaberemo predsjednika Vrhovnog suda. Za borbu protiv organizovanog kriminala i korupcije od suštinske je važnosti da imamo predsjednika Vrhovnog suda, a ne da

dozvolimo da i dalje Vesna Medenica, preko svojih ljudi, po vertikali i horizontali, kontroliše značajan dio sudstva.

Govorimo o činjenici, da je rekonstrukcija o kojoj mi pričamo i za koju se zalažemo nešto što može da doprinese funkcionalnosti i efikasnosti i većoj stabilizaciji ove Vlade i ne treba da čekamo IBAR i ne treba da čekamo budžet, već da reagujemo onda kad vidimo da je neophodno da reagujemo, kako bismo bili što funkcionalniji i što efikasniji kao vladajuća koalicija. A ne da dajemo mogućnost ili prava bilo kome da utiče na stabilnost ove koalicije ili da radi na eventualnom razdoru.

Završavam, vraćam se građanima koji su u ovom periodu bili oštećeni, oni su bili u problemu, carina je bila u problemu, špedicija je bila u problemu i oni sada žele da znaju tačno kada će biti ovaj mehanizam operativan ponovo. Ovaj zakon treba da usvojimo, on treba da stupi na snagu danom objavljivanja u „Službenom listu“. Mislim da je veoma važno da se od strane Fonda za obeštećenje pošalje poruka, bolje reći da se javno obavijeste korisnici ovoga Fonda, da će im ponovo biti na raspolaganju njihovo pravo tog i tog datuma, kako bi znali kada će moći da plate svoje obaveze prema državi koje nijesu mogli da plate zbog toga što ovaj mehanizam nije bio operativan.

Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (22.03.24 15:21:15)

Zahvaljujem, uvaženi kolega Bojoviću.
Imate komentar, poslanik Čarapić, izvolite.

VASILJE ČARAPIĆ (22.03.24 15:21:22)

Hvala, potpredsjedniče.

Imam komentar na izlaganje poslanika Bojovića, stvarno moram da kažem da cijenim to što mi nijesmo hibridna vlada, odnosno da unutar vladajuće koalicije svako ima pravo da iskaže svoje mišljenje javno, transparentno, da ako ima neko neslaganje da smo svjesni toga, jer to je princip dobre saradnje.

Ono što je veoma bitno da te stvari kada se kažu - na njima da se radi, da se unapređuju i da idemo dalje. To su stvari koje su zamjerke, ali ono što nas vezuje, mislim da je jako bitno i to navesti, su rezultati koji su nesporni. Dobro je pričati o stvarima koje su loše, ali treba uvijek podsjetiti građane da smo tu gdje smo i da smo tu zajedno zbog toga što zajedno isporučujemo dobre rezultate i kroz razmjenu mišljenja, kroz diskusije mi ćemo samo isporučivati još bolje rezultate.

Tako da je veoma bitno, reći otvoreno i iskreno šta neko misli o određenoj politici, jer ćemo onda na bazi dogovora doći do boljeg rješenja. U tom pogledu stvarno cijenim transparentno, jasno iskazano mišljenje, i ukoliko je ono kritički nastrojeno.

Druga stvar koju smo spomenuli i s kojom se negdje slažem tačno je da treba što prije usvojiti zakon o Sudskom savjetu i sudijama. Međutim, dobro je što smo mi vidjeli kako se ovaj trenutni zakon zloupotrebljava, to je dobra stvar, da vidimo da ponovo mi moramo, kao Skupština, da intervenišemo, da razbijemo jednu blokadu koja je bila ugrađena u zakon, upravo sa ovom namjerom.

Dakle, isti onaj zakon koji je omogućio mehanizam dobijanja trećeg neustavnog mandata Vesni Medenici je taj koji mi treba da promijenimo. Došlo je vrijeme da se pokaže sijaset razloga zbog čega mi treba da budemo kompaktni i zbog čega mi treba da kroz ovakve izmjene zakona ozdravljujemo naše društvo.

Jeste, neophodno je odblokirati, odnosno izabrati predsjednicu ili predsjednika Vrhovnog suda, neophodno je promijeniti zakon da bi riješili blokadu, ali je dobro što vidimo da neko apsolutno koristi, zloupotrebljava zakon i da je on napravljen da bi blokirao određene procese onako onda kada to ne odgovara onima koji su taj zakon pisali.

PREDSJEDAVALAČI BORIS PEJOVIĆ (22.03.24 15:23:55)

Zahvaljujem, kolega Čarapiću.
Poslanik Bojović, ne želi riječ. Sada riječ ima kolega Andrija Nikolić.
Izvolite.

Izvinjavam se, imate još tri minuta na raspolaganju, molim Vas imajte u vidu, uz prostor da možete prekoračiti.

Izvolite, imate riječ.

ANDRIJA NIKOLIĆ (22.03.24 15:24:13)

Zahvaljujem, predsjedavajući.

Na početku da konstatujem da sam iznenađen Vašim pristupom i tumačenjem Poslovnika na ovoj sjednici, ali otpisaću to potrebi da se evidentira pojačana aktivnost potpredsjednika u parlamentarnom radu, s tim što Vam sugerišem da bi to ulazilo u evidenciju moraćete umjesto pozicije predsjedavajućeg i sjedeće pozicije da ustanete i da prijavljujete komentare, odnosno diskusije, da bi to ušlo u tretman onih koji prate parlamentarne aktivnosti.

U svakom slučaju, pozdravljam ambiciju da Pokret Evropa sad pojača prisustvo u javnom prostoru, imajući u vidu evidentiranu neaktivnost tog poslaničkog kluba i mislim da je to zabrinjavajuće. Jer, oni koji bi najviše imali obavezu i najveću odgovornost da komuniciraju i objašnjavaju politike od kojih zavisi kvalitet života svakog građanina, a to su stranke koje podržavaju ovu vladu, imaju indolentan odnos prema obavezama u Skupštini Crne Gore, što ne bi smjelo da se ponavlja. Vjerujem da, ako su zbog nečega dobra ova istraživanja koja smo juče vidjeli onda su dobra zbog toga što pozivaju na dodatnu odgovornost izabrane predstavnike građana koji su u njihovo ime akreditorani da komuniciraju određene politike i određene interese.

Tema dnevnog reda je obrazložena da su intervencije kod ovih zakonskih rješenja neophodne da bi se realizovale najavljene investicije, kao i u svrhu potrebe da Crna Gora postane veliko gradilište. To bi pretpostavljalo da imamo temu razvoja u fokusu od formiranja ove vlade do danas. Mislim da je u fokusu crnogorske javnosti za sve ove mjesec od kada je formirana Vlada, dominantno i upečatljivo bilo ono što se radilo u sektoru bezbjednosti. Vjerujem da nikoga neću iznenaditi kad kažem da je politička borba za kontrolu nad tim sektorom obilježila rad ove Vlade u prvih nekoliko mjeseci.

Drugo, govori se o promjeni nadležnosti u okviru državne uprave koja u podkontekstu ima za cilj, opet, političku preraspodjelu moći, i iako iza ovog predloga zakona stoje potpisi, maltene, svih poslanika parlamentarne većine. Ono što bi moj komentar bio u odnosu na i ove najavljene izmjene, one se ne sprovode na način kako ste vi to zamislili. Ovo su ozbiljni zakoni. Priprema ovih zakonskih rješenja traje mjesecima, upravo, da bi se kroz zakonsku intervenciju omogućilo i državi i pojedincima da nađu najbolja zajednička rješenja koja će da ih učine održivim kako niko ne bi bio nezadovoljan. Čini mi se da ovo nema tu intenciju.

Šta je intencija objasnio je, čini mi se, jedan od kolega iz Nove srpske demokratije koji je nastavio ono što je danas najavio Andrija Mandić kada je kazao da je cilj vratiti oduzetu imovinu nekim vjerskim zajednicama do '45. godine. Jedna vrlo interesantna i potencijalno opasna ideja, imajuću u vidu ko je ključni kriterij ove parlamentarne većine, jer ne zaboravimo, Vlada prije prethodne Vlade, prva Vlada od 2020. godine nakon političkih promjena 30. avgusta formirana je u Manastiru Ostrog. Tako da ja odgovorno sumnjam da i ovo usklađivanje zakonskih rješenja je vrlo usko povezano sa interesima određenih vjerskih zajednica.

Naravno, vrlo ćemo temeljno i uporno pratiti ono što se bude dešavalo na polju implementacije ovog zakona, ali istovremeno želim samo da zaokružim ovu elaboraciju jednom porukom.

Razumio sam da je kolegica iz Pokreta Evropa sad ispravila navode i prihvatam da je to što je oblasnila i mislila da kaže, pa da je pogrešno protumačeno. Verujte kolege, ovo kako se ponašate u ova prva nekoliko mjeseca vlasti, ponašate se tako da vam opozicija gotovo i nije potrebna.

Završio sam. Vidim da imam prijavljen komentar, pa ću se javiti.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (22.03.24 15:29:45)

Izvinjavam se, gospodine Čarapiću, imam samo potrebu da gospodinu Nikoliću odgovorim na sljedeće.

Naravno, pomenuli ste aktivnost poslaničkih klubova i želim samo sa vama da razjasnim. Mene poslovnička mogućnost ne limitira da mogu da komentarišem sa ove pozicije, pogotovu u okolnostima kada nema zamjene, kao što vidite. To se računa, gospodine Huter, možete da proverite kod Službe, ne samo da čitate paušalne interpretacije nekih nevladinih organizacija koje su samo djelimično prenijeli činjenice i minutažu. Nemojte da brinete, iznio sam podatke. Na kraju, teoretski je nemoguće za četiri i po mjeseca sjedim ovdje da sam svega utrošio dva minuta, naravno, to vam je bilo, vjerovatno, nelogično. Dalje, kada ste pomenuli aktivnost poslaničkog Kluba PES, mislim da ste, uvaženi kolega Nikoliću, zaboravili koliko je vaš poslanički klub bio aktivan kada ste bili pozicija, pogledajte malo iz prethodnih saziva, pa ćete da vidite. Na kraju, to je negdje u političkoj praksi da pozicioni poslanički klubovi imaju manje diskusija i manje učešća u raspravi, a opozicija je ta koja, naravno, ima malo više prostora.

Smatram da smo, takođe, kao vlast, u velikoj mjeri, što smo svaki put pokazali i širinu i želje i volje ovdje da razgovaramo, pa i da vam ostavimo prostora da iznesete neke stvari i kada prekoračite vrijeme.

Izvolite, imate riječ.

ANDRIJA NIKOLIĆ (22.03.24 15:31:36)

Ulazim u zonu rizika da ocjenjujem da li su navodi i istraživački podaci koje je predstavila jedna renomirana nevladina organizacija, koja je svoj integritet gradila kritikujući i opoziciju i vlast, ali mislim da je u tretman, istraživački, ušao broj minuta povodom određenih diskusija, prijavljenih diskusija. Uglavnom, to ćete raščistiti sa pomenutom nevladinom organizacijom, za koju, nemam nikakvu dilemu, da su vjerodostojno obavili svoj posao. Možda su neke tehničke nedoumice proizvele određene komentare i sa Vaše strane, u svakom slučaju to ćete razjasniti.

Moja intervencija nije bila u funkciji da ja sad likujem nad tim što dio parlamentarne većine ne učestvuje u raspravi u o ovom domu. To je stvar vaše odgovornosti, ali je odgovornost poslanika da upozori i svoga kolegu da mora biti primjer drugome, i u pogledu intelektualne, i moralne, i društvene odgovornosti. T, o podrazumijeva da posao kojeg radimo u ovom domu radimo tako što zastupamo građane koji su nas izabrali na izborima. Ako tih aktivnosti u Parlamentu nema, ako se sputava opoziciona riječ, ako se sputavaju kontrolne inicijative, ako se sputavaju mnoge druge procedure koje treba da nam ponude odgovore na određena pitanja nemojte onda da se iznenađujete kada danas u istraživanjima koja ste citirali Vi, zajedno sa nekim mojim kolegama, nađete podatak da najveći broj ispitanika ne vjeruje da postoji program Evropa sad 2. Znate li zašto, gospodine Pejoviću? Zato što o tome nijeste komunicirali vi, koji imate obavezu da o tome govorite. Nijeste nam pokazali taj program. Imate potpredsjednika stranke, bivšeg, koji je izašao u javnosti i kazao da taj program ne postoji. Pritom, napravio je ozbiljan faul, jer je zaboravio da je svojevremeno on vodio političku kampanju za izbore na principima tog programa za kojeg je kasnije kazao da ga nema, da ne postoji, da ga nije vidio. Ova intervencija je imala za cilj da učinimo svi dodatni napor da budemo malo transparentniji.

Za Vas, konkretno, sugerisao sam, ako imate komentar slijedite jedan od malobrojnih dobrih primjera predsjednika Parlamenta, koji kada je komentarisao poslanike javljao se za riječ, ustajao i uredno prijavljivao komentar.

Ne vjerujem do kraja da Vam je namjera da zloupotrijebite proceduru, ali da biste poštovali proceduru, u redu je i ispravno je da prijavite komentar, da vrijeme počne da Vam teče, kao i ostalim poslanicima, i da to ulazi u tretman i u računanje onoga što je međusobna diskusija i međusobna razmjena. Jer, svaki drugačiji pristup Vas stavlja u privilegovani položaj, a Vi ne možete biti u privilegovanom položaju, zato što ste jedan među jednakim poslanicima i izabrao Vas je Pokret Evropa sad, da u njihovo ime budete potpredsjednik Parlamenta, ali da se izdignete iznad onoga što su političke obaveze koje imate u odnosu na savez kojeg predstavljate. Ovo je odgovor na komentar Vašeg kolege.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (22.03.24 15:35:36)

Zahvaljujem.

Uvaženi kolega Nikoliću, i dalje nijesam zaključio na osnovu čega sam prekršio Poslovnik. Naravno Vi imate apsolutno legitimno pravo da sa pozicije opozicije, što je potpuno legitimno, iznosite kritički sud, tu su građani Crne Gore da procijene. Kada je u pitanju opet vaš osvrt na Evropu sad 2, imali smo prilike da čujemo različite interpretacije. Smatram da vi i dalje nećete da priznate da je taj program već počeo da se primjenjuje. To najbolje znaju penzioneri koji su dobili već minimalne penzije od 450 eura, ali naravno mi kad ga budemo implementirali do kraja očekujemo da ćete i tada da osporavate, kao što osporavate, cijelo vrijeme, Evropu sad 1. Imali smo priliku i to da slušamo mjesecima, na kraju smo, ipak, svi zaključili da je taj program bio uspješan i to je to što imam da kažem na tu temu.

Sada izvolite.

ANDRIJA NIKOLIĆ (22.03.24 15:36:32)

Gospodine Pejoviću,

Ne znam da li u dobroj ili u lošoj namjeri kršite Poslovnik. Ne znam. Ne mogu da budem siguran. Vi ste se prijavili za komentar na moje izlaganje i ja sam Vam odgovorio na komentar, i tu se razmjena politička i proceduralna između mene i Vas završava. Vi nastavljate da komentarišete moj odgovor na komentar čime ulazite u kršenje procedure. Pitajte saradnicu koja sjedi pored Vas da li kršite proceduru. Meni ne smeta, mogu da polemishem s Vama cijeli dan ako treba, ali nemojte da zloupotrebljavate Poslovnik.

Imate šefa poslaničkog Kluba koji se prijavio za komentar, ili za neku intervenciju, da čujemo da li on ima kapaciteta, pretpostavljam da ima, da odgovori u Vaše ime, jer Vi zloupotrebjavate poziciju potpredsjednika Parlamenta. Vaše je da date riječ i da konstatujete, ako je neko prekršio proceduru, ili na pogrešan način zloupotrijebio svoje izlaganje, i da na to upozorite, tu se završava. Vi ste komentarisali, dali ste komentar, zadnja riječ je na mojoj strani u odgovoru na komentar. U tome je suština Poslovnika, gospodine Pejoviću. Vi možete da nastavite, ja Vam kažem, nije problem da raspravljamo. Ja sam za dijalog, ja sam za to da se u ovom Parlamentu što više razgovara. Imate kolegu, neka prijavi diskusiju, ili komentar, ili koleginica, bilo ko iz ovog poslaničkog sastava, možemo da nastavimo raspravu na temu, imajući u vidu da sam ja govorio o ovoj tački dnevnog reda zajedno, kumulativno sa nekim drugim politikama koje Vlada sprovodi.

PREDSJEDAVALJUĆI BORIS PEJOVIĆ (22.03.24 15:38:38)

Zahvaljujem, kolega Nikoliću.

Radi javnosti i ostalih kolega poslanika, ne želim da više polemishem sa Vama. Građani Crne Gore imali su priliku da čuju Vaše izlaganje i moje malenkosti.

Nemamo više prijavljenih komentara.

Imamo samo prijavljene diskusije gospodina Čarapića od ranije i koleginice Jelenke Andrić.

Koleginica Andrić, izvolite.

JELENKA ANDRIĆ (22.03.24 15:39:07)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Ne bih se saglasila sa Vama u vašoj razmjeni mišljenja sa kolegom Nikolićem. Rekla bih da je potpuno u pravu kada kaže da poslanički Klub PES-a nije dovoljno komunicirao, jer da smo dovoljno komunicirali danas u Crnoj Gori ne bismo imali narative koje imamo.

Dragi građani i drage građanke,

Kao poslanica Pokreta Evropa sad dužnost mi je, a negdje sam dobila negdje dobar šlagvort od kolege Mugoše, da iznesem par činjenica ,kada je u pitanju ova Vlada, koju ja branim i koju ja zastupam.

Krenućemo od onog prvog sa čim smo se suočili kada smo došli na poziciju vlasti, popis stanovništava. Niko nama, kolega Pejoviću, nije kriv što nijesmo građane uveli u priču da ono što su doživljeli za prethodni popis, onu polemiku, ono prebrojavanje i prestrojavanje, mi smo vidjeli i ove godine, odnosno prethodne, jer je tad počeo popis, počelo sa tom retorikom podjela, što smo umirili sve one uzavrele strasti i pronašli jedno kompromisno dobro rješenje na ono što je zahtjev i pravo građana, a to je pravo na popis, da se izjasne slobodno.

Ova država, njene građanke i građani prvenstveno, su imali pravo na pravedno pravosuđe na kompletno pravosuđe. Ovi građani imaju pravo na ovu izmjenu zakona da bi konkretno i konačno dobili pravo na obeštećenje. Već je prošlo dovoljno vremena, čak sam i htjela uvaženi kolega Mugoša da se javim na komentar nakon Vašeg izlaganja. Vi znate koliko cijenim Vaše izlaganje i koliko učim od Vas. Samo sam htjela da ukažem na jednu pojedinost, a to je upravo ono što ste i Vi istakli- komunikacije. Da smo komunicirali na pravi način, svaki građanin u Crnoj Gori bi znao da to što smo imenovali sudije, VDT-a, ajde to je negdje krovno što smo uradili, je samo korak naprijed ove naše države ka EU integracijama.

Ako govorimo o postignućima, ne bih rekla da ovi građani su ikada imali više prava nego sada, za vrijeme ove Vlade. To je negdje moj sud, nekoga ko je svakodnevno sa ljudima. Koliko smo slabo komunicirali govori činjenica, da kada smo podigli minimalnu penziju na 450 eura mi nijesmo govorili o 74.000 porodica Crne Gore, već smo govorili o diskriminaciji ili nediskriminaciji ostalih penzionera. Suma sumarum, ggrađanke i građani Crne Gore treba da znaju da svaki zakon koji izglasa ova većina ima samo jedan cilj, a to je da čuvamo i štitimo njihova osnovna ljudska prava. Sada vam govorim, kao profesorica i kao građanka ove države. Kad vidim odstupanje ili prebrojavanje ili predstrojavanje u bilo koje redove istupiću iz Pokreta Evropa sad ili bilo koje većine, jer to nije moja zastava, to nije moja priča.

Tako da ta, negdje, sugestija koja dolazi iz opozicionih klupa da mi pripadamo ovom ili onom bloku, apsolutno ne stoji. Zašto ne stoji? Jer ovdje ima dosta ljudi koji su se tokom cijelog svog života zalagali i borili, upravo, za prava, ali građanska prava, nijedne manjine ili većine, nego svih nas. Ovo vam govori neko ko ništa nije preko noći dobio, nego neko ko se borio. Pa, ako neko pokušava da me smjesti pod ovaj ili onaj kišobran ili suncobran, ne znam više ni šta se koristi u diskusijama, nećemo to dozvoliti, jer imamo i mi dignitet. Nas je birao onaj broj građana o kojima često govorimo kada tražimo sebi integritet da neke stavove ovdje zastupamo. Mišljenja sam da svako ko u budućnosti bude osporavo rad ovog Parlamenta nekim diskusijama koje čine ovo društvo podijeljenim čini na štetu budućnosti i djece Crne Gore. Mi smo sada,

konačno, došli u situaciju da možemo da napravimo, a vjerujem daje to cilj i Demokratske partije socijalista, da napravimo onaj odlučujući korak ka dobijanju tok čuvenog IBAR-a, pa zašto stajati na tom putu. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (22.03.24 15:45:00)

Izvolite, gospodine Nikoliću, šta tražite?

ANDRIJA NIKOLIĆ (22.03.24 15:45:05)

Tražim pravo na repliku po osnovu pominjanja od strane koleginice Andrić, može da bude i komentar, mogla bi biti i replika, jer je bilo negativne konotacije, ali evo imajući u vidu da ste poslanica sa nešto manje staža od mene, neka bude komentar.

Neka ovo bude dobra praksa za ubuduće, nadam se da će i predsjedavajući i Vaše kolege slijediti jedan, prije svega, džentlmenski i dobar primjer u razmjeni političkih argumenata.

Ono što je džentlmenski pristup u razmjeni, političkoj, ne podrazumijeva istovremeno da ne saopštimo neke stvari koje su očigledne i na koje obavezuje, rekao bih, naš izborni program. Vi ste kazali da ste dobili povjerenje zahvaljujući podršci na izborima. Tačno. Dobili ste povjerenje zahvaljujući programu Evropa sad 2 za kojega većina ispitanika u ovom trenutku smatra da ne postoji, što vas ozbiljno sumnjiči da ste prevarili građane i da ste neshvatljivo brzo dobili šansu da budete poslanici u ovom domu.

Kad bih bio maliciozan mogao bih da kažem da svi oni koji su govorili za PES da je rezervna klupa DPS-a, odnosno da je okupio ljude koji nijesu ostvarili svoje ambicije za vrijeme vlasti Demokratske partije socijalista, onda bih mogao da dodatno problematizujem jedan vaš aspekt politike, ali ću ostati na ovom strateškom koji, prije svega, osporava stratešku komunikaciju i stratešku politiku u ekonomskoj oblasti. Ne možete vi da se hvalite da ste uradili za građane Crne Gore i donijeli građanima Crne Gore neki strašni benefit ako znamo da za ove četiri godine ekser nije zaboden u Crnoj Gori. Ne samo što ekser nije bio zaboden, nego nijedno pregovaračko poglavlje nije zatvoreno od svih onih poglavlja koja su otvorena, a neka od njih i zatvorena. To su egzaktni podaci o tome koliko zemlja napreduje od kad ste vi dobili političku šansu. Ne samo kao pokret, nego kao nosioci političkih promjena od 2020. godine na ovamo.

Znate li šta su rezultati, gospođo Andrić? Jedna milijarda investicija u prvu dionicu izgradnje auto-puta, jedna milijarda investicija u izgradnju podmorskog kabla, 800.000.000 eura u Porto Novo, 700.000.000 eura u Porto Montenegro. U Porto Montenegro koji se nalazi u Tivtu koji danas kao korisnik tog investicionog benefita ima najveću prosječnu platu u Crnoj Gori. Zatim, 430.000.000 u Lušticu Bay i Mamulu, 150 do 200.000.000 u preostalu putnu infrastrukturu, 70.000.000 za Sozinu. Takođe, 200.000.000 za Ski centre na sjeveru zemlje. Ovo su rezultati, gospođo Andrić. Sa ovim možete da izađete u javnost i da kažete građanima - mi smo vam obezbijedili rezultate.

Vi ste osmislili političku strategiju kako da dođete do političkih mandata u Parlamentu tako što ste osmislili program, ekonomski program, koji nije nikakva tajna, koji nije nikakvo sad neko čudo ekonomsko i ekspertska. Vi ste povećali plate u Crnoj Gori na bazi onog zaduženja koje je uslijedilo nakon 2020. godine kada je Miloško Spajić, aktuelni premijer, a tadašnji ministar finansija, zadužio zemlju za preko 700.000.000 eura. Danas građani kada ih pitate šta je sa platama, šta je sa rastom životnog standarda kažu - pojela je inflacija, pojele su visoke cijene. Ti ljudi, gospođo Andrić, i Vi i ja to znamo, idu svakog dana u prehrambene centre, idu svakog dana u mesare, idu svakog dana u apoteke, idu svakog dana na pijacu, idu svakog dana u knjižaru, idu svakog dana u neke druge prodavnice da bi isfinansirali tekuće obaveze, da bi mogli redovno da funkcionišu. Šta vide tamo? Tamo vide da njihova plata i penzija ne vrijede onoliko koliko im vi govorite da vrijede. Zato vam sugerišem, nemojte puno sa tim da barjačite i nemojte puno sa tim da se hvalite, jer svaki čovjek kad zaviri u svoj novčanik, kad vidi koliki su mu mjesečni računi za struju i ostale dažbine on zna sa koliko novca raspolaže i zna da ne može da živi od onoga što nije zaradio. To je, ako nije bilo jasno prije četiri godine, danas to svakome jasno.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (22.03.24 15:50:41)

Hvala, gospodine Nikoliću.
Izvolite, odgovor na komentar.

JELENKI ANDRIĆ (22.03.24 15:50:47)

Zahvaljujem, kolega Nikoliću.

Volim da polemishem sa iskusnijim kolegama i zahvaljujem Vam, prvenstveno, na ovoj prilici.

Kad govorite o Evropi sad 2, Vi treba da znate, a i svi u Crnoj Gori, da ovdje ne govori neko ko je došao sa Marsa, nego sam ja ta građanka, ja živim privatno, nemam svoj stan, radim samo ja, četvoročlana porodica, tako da ja benefite Evrope sad 1 i Evrope sad 2 i te kako osjećam. To Vam ne govori samo poslanica Pokreta Evropa sad, jer ja sam poslanica od skoro, nego Vam govori neko ko je bio u učionici za vrijeme Evrope sad 1.

Apsolutno sam saglasna da je DPS vladavina od 30 godina imala dobrih benefita za građane i građanske Crne Gore. To ne sporimo, pa ne možemo, kolega, reći da je sve crno, nije sve crno, ali isto tako trebamo da shvatimo da ova Vlada ne postoji ni četiri mjeseca. Dajte priliku. Zbilja cijenim da smo ovdje svi na istom zadatku, a to su EU integracije. To je bolji život građanki i građana Crne Gore. Zašto ste došli sa preubjedenjem da će naš premijer, naša Vlada, da učine neko čudo neviđeno za građane Crne Gore ja zbilja ne mogu da prepoznam. Kažem vam, /upadice/ ne, u negativnom smislu, stalno kritikujući, ne znam tako mi se dojmilo.

Svakako šta želim da kažem građankama i građanima, za nepuna četiri mjeseca 450 minimalna penzija. /upadice/ Tta diskriminacija o kojoj sam ja govorila kada smo govorili o samom zakonu će biti ispravljena u narednom periodu. Popis stanovništva koji je završen bez ijednog problema, ključna imenovanja u pravosuđu, da se negdje povrati ono izgubljeno povjerenje građana u institucije ovog sistema. Danas smo čuli, kolega Janović je pomenuo, 500 artikala kojima su snižene cijene, upravo, zbog potrebe da se sačuva standard građana Crne Gore. Zatim, ova najava IBAR-a koja nam slijedi i tako dalje.

Sve negdje, ajde rekla bih, neoprezne izjave pojedinih konstituenata vlasti, ne bih komentarisala. Mišljenja sam da ako ja i koleginja Nedović imamo u bilo čemu različito mišljenje da to treba da završimo u Klubu PES-a, a onda ćemo ovdje doći sa jedinstvenim stavom. To je ono čemu, možda, nijesmo dorasli, nijesmo dovoljno zreli, politički, razumijete. Vrlo često vi nama imputirate našu nezrelost sasvim sa pravom, je li tako, ali nemojte nam zamjeriti zato što je namjera vrlo dobra i vrlo čista i vrlo povoljna za građane i građanke Crne Gore. Mislim da će narod najbolje suditi. Imala bih još da malo pričam, ali dovoljno je da građani prepoznaju ovo o čemu govorim. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (22.03.24 15:54:33)

Hvala, gospođo Andrić.

Prijavljeni za diskusiju je gospodin Vasilije Čarapić, predsjednik Kluba poslanika Pokreta Evropa sad. Izvolite.

VASILIJE ČARAPIĆ (22.03.24 15:54:45)

Hvala, predsjedniče, uvaženi građani,

Osvrnuću se na tačku dnevnog reda, budući da sam jedan od rijetkih koji se bavi tematikom. Dakle, ono što bih rekao je da izmjenama ovih zakona se rješava jedna trenutna administrativna blokada postupaka eksproprijacije i obeštećenja koja je posljedica ... rigidnih zakonskih tekstova. Zašto imamo rigidne zakonske tekstove? Zato što je u prethodnom periodu partijska podjela vlasti se upravo kroz zakon implementovala. Neko je u zakon unosio šta njegov dio kolača, tako da smo mi sada došli u situaciju da moramo da mijenjamo zakon da bi mogli da sprovedemo Uredbu o funkcionisanju Vlade, koja se redovno može mijenjati. Građani moraju da budu svjesni činjenice da kada se dijelila vlast mijenjali su se zakoni, shodno tome kako je koja partija dobila to, u toj partijskoj podjeli.

Međutim, ono što svakako treba naglasiti, ovđe ću da istaknem Zakon o eksproprijaciji, je da implementacijom ovih zakonskih izmjena moći ćemo konačno da dođemo do realizacije konkretnih ciljeva infrastrukturnog razvoja koji su, prije svega, značajni za sjever Crne Gore, što će dovesti do stvaranje novih radnih mjesta, privući privatnu investicije i poboljšaće životni standard. Da budem konkretan, samo ove godine izmjenama ovog zakona stiču se uslovi da se na nivou Crne Gore izgradi oko 230 kilometara. /upadice/ Tako je, zato što se ne mogu sprovesti eksproprijacija bez ovog zakona. Nakon usvojimo izmjene ovog zakona moći ćemo da dođemo do realizacije oko 230 kilometara novoizgrađenih puteva i to 120 kilometara na sjeveru Crne Gore, 75 kilometara u centralnoj regiji i 36 kilometara u primorskoj regiji.

Ovdje bih istakao sljedeće projekte, to su - petlja Veruša - Lopate, put Jasenovo polje - Zaborje, most Zeleni - Vuča, obilaznica Rožaje, most Mojkovac - Vragodo. Naravno, kao što je ranije najavljeno, do kraja godine će se stvoriti uslovi za početak realizacije druge dionice auto-puta, dionice Mateševo -Andrijevića,

koja će se finansirati iz veoma povoljnog kredita IBRD banke, čije je sjedište nije u Kini već u Londonu, kao i iz preko 200.000.000 eura bespovratnog granta koji smo dobili od Evropske komisije.

Jako je bitno bilo da naglasimo ove stvari iz sljedećeg razloga. Ovo su upravo one stvari koje smo mi obećavali da smo ušli u kampanju, kada smo odlučili da se bavimo politikom, pa smo stoga ponosni da možemo da kažemo da ispunjavamo upravo one stvari koje smo obećali. Nedavna istraživanja javnog mjenja reflektuju to dobijeno povjerenje. Dakle, mi smo ovdje imali priliku da čujemo o tome koliko ko govori u Parlamentu, ali smo, takođe, dobili podatke i o podršci koju pojedine političke partije uživaju.

Meni je stvarno, stvarno sam ponosan na moj klub zbog toga što smo bili efikasni, sa veoma efikasnom minutažom, uživamo najveću podršku u zemlji. Imamo primjere da pojedini poslanici ili pojedine političke partije satima govore u ovom Parlamentu, a imaju podršku oko 2% ili neki čak apsolutni rekorderi, kada je u pitanju minutaža imaju oko 3%. Dakle, Pokret Evropa sad je veoma efikasan u svojim nastupima u Skupštini, ima rezultate iza sebe, vjerujem da ćemo u narednom periodu samo još poboljšati svoj rezultat.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (22.03.24 15:58:40)

Hvala, gospodine Čarapiću.

Da li ima još neko prijavljen? Nema.

Da li predstavnik predlagača želi dati završnu riječ? Ne.

Konstatujem da je pretres završen, izjasnićemo se naknadno.

Ostala nam je još jedna tačka Izbori, imenovanja i razrješenja, izjasnićemo se kad svi poslanici budu tu da možemo da obavimo glasanje, tada ćemo odratiti tačku Izbor i imenovanje jer nama je dosta poslanika odsutno iz Parlamenta.

Za deset minuta zakazujem Kolegijum gdje ćemo se dogovoriti vezano za Premijerski sat i poslanička pitanja.

Hvala vam.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (04.04.24 12:20:28)

Kolege poslanici,

Nastavljamo Drugu sjednicu Prvog redovnog pojećnjeg zasijedanja 2024. godine.

Sada vas pozivam da minutom ćutanja odamo poštu nedavno preminuloj Danijeli Danki Marković, bivšoj poslanici i savjetnici potpredsjednika Skupštine Borisa Pejovića.

Slava joj.

Prelazimo na tačku **Izbor, imenovanja i razrješenja**.

Imamo proceduralnu intervenciju. Izvolite.

VLADIMIR BAKRAČ (04.04.24 12:21:34)

Poštovani poslanici,

Koristim priliku da svim studentima u ime Pokreta Evropa sad i svoje lično čestitam njihov praznik, želim da od svojih profesora akumuliraju što više znanja i saznanja i da ta znanja usmjere ka nekoj ljepšoj i boljoj budućnosti Crne Gore. Eto toliko.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (04.04.24 12:22:01)

Hvala vam, gospodine Bakrač.

Naravno svi u parlamentu želimo da čestitamo Dan studenata, to smo uradili pojedinačno, ali je dobro i odavde da se čuje od predstavnika naroda.

Kao što sam rekao, prelazimo na tačku Izbor, imenovanja i razrješenja. U okviru ove tačke imamo nekoliko predloga i to:

- Predlog za imenovanje Savjeta za visoko obrazovanje,
- Predlog za imenovanje zamjenice zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore i
- Predlog odluke o imenovanju jedne članice Komisije za zaštitu prava u postupcima javnih nabavki.

Podsjećam da je Vlada Crne Gore kao ovlašćeni predlagač za predlog za imenovanje Savjeta za visoko obrazovanje utvrdila Predlog za imenovanje Savjeta za visoko obrazovanje. Vlada je predložila da Skupština Crne Gore imenuje Savjet za visoko obrazovanje u sastavu: predsjednik profesor doktor Srđan Stanković - Univerzitet Crne Gore i članovi: profesor doktor Nata Raičević - Univerzitet Crne Gore, profesor doktor Tatijana Novović - Univerzitet Crne Gore, profesor doktor Ilija Vujačić - Univerzitet Donja Gorica, magistar Dragica Anđelić - Univerzitet Mediteran, Dragan Kujović - Privredna Komora Crne Gore, Dušan Stamatović - Studentski parlament Univerziteta Crne Gore.

Ovlašćeni predstavnici Vlade su profesor doktor Anđela Jakšić Stojanović, ministarka prosvete, nauke i inovacija i magistar Dragana Četković, vršiteljka dužnosti generalne direktorice Direktorata za visoko obrazovanje i studentski standard.

Otvaram pretres.

Da li predstavnica Vlade, želi dati dopunsko obrazloženje? Profesorice, želite li? Izvolite.

ANĐELA JAKŠIĆ STOJANOVIĆ (04.04.24 12:23:45)

... 2024. godine utvrdila Predlog za imenovanje Savjeta za visoko obrazovanje. Članom 12 Zakona o visokom obrazovanju propisano je da Savjet imenuje i razrješava Skupštine Crne Gore, na predlog Vlade.

Savjet ima sedam članova koji se imenuju na period od četiri godine, članovi Savjeta imenuju se iz reda istaknutih stručnjaka iz oblasti visokog obrazovanja nauke i umjetnosti, reda studenata, oblasti privrede, društvene djelatnosti i drugih relevantnih oblasti.

Ono što je važno da pomenem jeste da od 2022. godine ovaj savjet ne funkcioniše. Imali smo pet članova Savjeta kojima je istekao mandat, tako da nijedna važna odluka, nijedan zakonski akt, nijedna strategija u oblasti visokog obrazovanja ne može da se donese bez postojanja ovog savjeta.

Mi smo tražili od predstavnika svih institucija da dostave predlog članova Savjeta, kao i biografije. Sve biografije su nam dostavljene i vama se ovdje nalaze u prilogu, tako da bi bilo važno ukoliko planiramo da radimo na zakonu o visokom obrazovanju, a već smo pokrenuli određene aktivnosti, kao i na strategiji visokog obrazovanja, da što prije formiramo ovaj savjet i da počnemo da realizujemo sve one aktivnosti koje smo predvidjeli programom rada Vlade. Hvala puno.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (04.04.24 12:25:06)

Hvala vam.

Da li neko želi riječ?

Izvolite, gospođo Lalović.

ZOJA BOJANIĆ LALOVIĆ (04.04.24 12:25:22)

Zahvaljujem.

Prije svega koristim priliku da pozdravim ministarku gospođu Jakšić Stojanović i da izrazim zadovoljstvo što je započela jedna deblokada, možemo reći, sistema visokog obrazovanja.

Dobili smo biografije članova Savjeta i možemo konstatovati da među članicama i članovima postoje zaista imena za respekt kada je riječ o naučnoj zajednici i samim tim vjerujemo da će se nešto što je do sada bilo prilično zapušteno razvijati u pozitivnom smjeru. Ne smijemo zaboraviti da kvalitet jednog društva upravo zavisi od toga koliko je i kako razvijeno visoko obrazovanje. Ne možemo govoriti o kvalitetnim nivoima obrazovanja uopšte, mislim na predškolsko i na osnovno i na srednjoškolsko obrazovanje, ako nijesu dobro postavljene osnove u visokom obrazovanju. Vi, ministarka, dobro znate i kada govorimo o nastavnicima i svim slabostima koje prepoznajemo i u ovom dijelu, opet se oslanjamo na visoko obrazovanje. Ni 42. ni 43. vladi to nije očigledno bilo u fokusu, jer imamo samo započete nacрте, započete nacрте strategija, započete nacрте zakona, a ništa do kraja nije izvedeno, tako da sada zaista očekujemo kada je riječ o tim okvirima pravnim da će se i to zaokružiti i

tada možemo očekivati da će kada je riječ o nastavi i kada je riječ o programima se učiniti nešto i da ćemo konačno sve to usaglašavati sa zahtjevima tržišta.

S druge strane, ono što očekujemo uz naravno ovo da su predloženi novi članovi Savjeta, podsjetićemo i to da ne zaboravimo da se na ovo dugo čekalo, da je članovima prethodnog Savjeta istekao mandat, neki su dali i ostavku i prosto je bila jedna blokada, a ako uzmeo u obzir činjenicu da Savjet analizira stanje i dostignuća u visokom obrazovanju, daje stručne prijedloge ministarstva u Vladi, da daje mišljenje na predlog strategija razvoja visokog obrazovanja, da propisuje uslove i kriterijume za izbor u akademska zvanja, takođe da daje mišljenje na propise za oblasti visokog obrazovanja, da saraduje sa ustanovama visokog obrazovanja u obezbjeđivanju, unapređivanju kvaliteta, onda šta se dešavalo za ove tri godine?

Ono što takođe očekujemo jeste i da se unaprijedi rad Agencije za kontrolu i obezbjeđenje kvaliteta visokog obrazovanja. To je u fokusu u poslednje vrijeme, prije svega zbog činjenice da je na čelu ove agencije lider jedne političke partije, a znamo da kada je riječ o ovoj agenciji zamišljeno je da bude nezavisno državno tijelo. Važno je da na čelu takve jedne agencije bude i neko ko posjeduje određena akademska znanja, jer bi nas to prosto učinilo negdje bližim zahtjevima evropskog obrazovnog sistema. Ovih dana čujemo da je fokusu državni ispit onoga ko je na čelu Agencije za utvrđivanje kvaliteta, a to nikako ne bi smjelo da bude tako. Moramo govoriti o onome što je važno za unapređenje sistema, a ne da u fokusu budu nečije kompetencije, jer se očekuje da onaj ko vodi ovakvu agenciju bude zaista neko od izuzetnih akademskih zvanja i znanja. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (04.04.24 12:29:58)

Hvala vam, gospođo Bojanić Lalović.

Sledeća prijavljena za riječ je poslanica Aleksandra Despotović.
Izvolite.

ALEKSANDRA DESPOTOVIĆ (04.04.24 12:30:08)

Dobar dan svima. Ja se zahvaljujem.

Danas 4. aprila kada je Dan studenata želim iz Kluba Demokratske partije socijalista i u svoje lično ime kao profesor Univerziteta da svim

studentima čestitam praznik. Slučajno ili ne, ali tema našeg okupljanja danas je visoko obrazovanje i o tome zaista treba razmišljati. Ono što mogu da kažem jeste da u zadnje četiri godine, od kraja 2020. godine do dana današnjeg, visoko obrazovanje je bilo u potpunosti na marginama Ministarstva prosvjete i drago mi je da ste pokrenuli formiranje Savjeta, drago mi jed da je formirana i radna grupa po pitanju strategije vezano za visoko obrazovanje, jer sve ono što je urađeno u prethodnom roku u stvari nije urađeno ništa, ali se nije radilo ništa zato što se nije znalo i umjelo i zato što su sjedjeli nekompetentni ljudi da vode visoko obrazovanje ili je to bila namjera, ja to ne znam, ali kao profesor Univerziteta zaista mogu da kažem da oni koji su bili imenovani za vođenje Direktorata za visoko obrazovanje nijesu svojim kompetencijama apsolutno doprinijeli unapređenju Zakona o visokom obrazovanju niti visokom obrazovanju. Za svaku državu je veoma bitan ovaj segment, a mi smo sebi dozvolili taj luksuz da za ove četiri godine upravo visoko obrazovanje bude na margini, jer smo se mnogo više bavili koji će direktori biti smijenjeni u osnovnim i srednjim školama, da li su oni pripadnici ove i one partije, umjesto da se bavimo obezbjeđenjem kvaliteta u visokom obrazovanju, osnovnom i srednjem. Žao mi je što ovdje danas konstatujem da četiri godine imamo nazadovanje u oblasti kvaliteta visokog obrazovanja. Zašto to govorim?

Kao prvo, imali smo poslednje imenovanje 2018. godine Savjeta za visoko obrazovanje, imali smo 2019. godine istupanje sadašnjeg predloženog predsjednika, pa smo imali pet članova kojima je u martu 2022. godine istekao mandat, a dva člana su dala ostavke pred kraj 2023. godine. Ne mogu da shvatim da za dvije godine niko u Ministarstvu nije našao za shodno da pozove ljude i da se ovaj savjet formira. Sam Univerzitet Crne Gore ima oko 400 ljudi u akademskom zvanju, ima to i Donja Gorica, ima Mediteran, pa valja je moglo da se nađe tih sedam ljudi koji bi sa zadovoljstvom prihvatili rad u Savjetu.

Koje su posledice nerada Savjeta, mislim da su ogromne posledice.

Pod broj jedan, govorili smo o promjeni Zakona o visokom obrazovanju kao o jednom značajnom i ključnom elementu za sva ostala podzakonska akta u oblasti visokog obrazovanja. Mi smo krenuli u ... (prekid) godinu, pa se tadašnjoj ministarki nije sviđelo što su nevladine organizacije dale svoje komentare, što je akademska zajednica dala komentare i ona je to hladno stavila sa strane. Molim vas, ko će da odgovara što mi nemamo zakon o visokom obrazovanju, a toliko se toga promijenilo od 2017. godine, vidjeli smo neke nedostatke za ovih pet godina? Ja samo tražim odgovornost ko je stavio u fioku taj zakon o visokom obrazovanju.

Sledeća stvar u kojoj imamo posledicu, šta je to značilo za univerzitete u Crnoj Gori da li je razmišljao neko ko je vodio Ministarstvo prosvete? Značilo je da je 2022. godine Univerzitetu Crne Gore istekao ugovor vezano za akreditaciju i onda smo na brzinu morali da radimo akreditaciju po tom starom zakonu, pa je onda rečeno nije to akreditacija, nego reakreditacija. Šta smo dobili, samo smo neko stanje koje je tada bilo konstatovali. Dakle, to je jedan ogroman propust i meni je samo želja da građani zaista znaju koliko je bitan današnji dan i koliko je bitno ovo pokretanje o kome mi govorimo. Druga stvar jesu mjerila za izbor u zvanja, koja će vjerovatno pretrpjeti određene izmjene i o kojima moramo voditi računa, i o nauci i pedagogiji u procesu visokog obrazovanja. Dakle, to su sve posledice koje smo zaista imali kao jedna naučna zajednica. Ponavljam, najvažnije je bilo baviti se politikom, odnosno ko pripada kojoj partiji u Ministarstvu, a sve ostalo staviti sa strane. Ja se nadam da se to zaista više neće ponoviti i ovo je neka nada da ćemo neke stvari da vodimo putem kojim je neophodno.

Agencija za visoko obrazovanje je prema Zakonu o visokom obrazovanju formirana 2017. godine, ona je tim zakonom preuzela značajan broj ingerencija. Šta se tu desilo, šta smo dobili kroz zadnju akreditaciju, promjenu određenih dokumenata za koje ustanove visokog obrazovanja nijesu znale. Dobili smo imenovanje, političko imenovanje na čelu direktorata. Da ne budem pogrešno shvaćena, ali Direktorat za visoko obrazovanje, Agenciju za visoko obrazovanje moraju voditi ljudi koji poznaju sistem visokog obrazovanja, jer sami proces napredovanja u visokom obrazovanju mora voditi neko ko poznaje te procese, a ne da sad imamo probleme, više da pričamo o direktoru, evo upravo o direktoru Agencije, nego o tome šta Agencija treba da radi. Mogu da konstatujem da je nazadovala u procesu svog rada. Agencija je postavila sebi cilj da bude član međunarodne, evropske agencije za obezbjeđenje kvaliteta, ona to nije, ona je nazadovala u radu, to je agencija koja ima aktivnih po 10-12 projekata, sada ima tri projekta. To su pitanja koja je neophodno rješavati, a ne da samo u etru bude neko ko je predstavnik i ko je direktor i ko je postavljen po političkoj liniji. Dakle, u fokus staviti kvalitet visokog obrazovanja.

Nadam se da će sa ovim promjenama i sa formiranjem Savjeta početi korjenite promjene u onoj oblasti koja je bila potpuno zapostavljena. Smatram da neko za to zaista treba da snosi odgovornost. Zahvaljujem se i izvinjavam se na prekoračenju, ali tema je zaista veoma važna.

Hvala vam.

Sledeći prijavljeni za riječ je poslanik Mugoša. Izvolite.

BORIS MUGOŠA (04.04.24 12:37:09)

Uvažena ministarko, poštovane poslanice i poslanici, uvaženi građanke i građani,

Na početku želim da kažem da u predlogu uvažene ministarke se nalaze profesorice i profesori sa izuzetno respektabilnom karijerom i u tom dijelu zaista nemam nikakvih primjedbi, drago mi je da je sastav dominantno takav da odgovara djelokrugu nadležnosti toga savjeta. Ipak se radi o jednom tijelu koje treba da doprinese unapređenju kvaliteta visokog obrazovanja, svi smo mi svjesni da tu ima dosta izazova. Ono što je porazno za jednu državu je da kad Savjetu istekne mandat, a on je istekao većini članova 1. marta 2022. godine, da mi dvije godine nemamo savjet sa visoko obrazovanje. To samo govori o neozbiljnosti onih ljudi koji su obnašali funkcije u izvršnoj vlasti tada kada su imali obavezu da po zakonu predlože Skupštini imenovanje članova Savjeta za visoko obrazovanje. Zamislite koliko je njih interesovalo visoko obrazovanje kad nisu bili u stanju da nakon isteka mandata jednom savjetu predlože članove za izbor novog savjeta za visoko obrazovanje. Nažalost, svega smo se nagledali u sistemu prosvjete u prethodnih nekoliko godina, nakon oslobođenja. Kako čitamo tekstove dan za danom vidimo na sudovima pravosnažne presude da su ljudi nezakonito razriješeni i to nije samo bila odgovornost članova, odnosno članice Vlade koja je to radila, nego odgovornost svih onih koji su joj aplaudirali dok to radi. Ali ti isti koji su joj aplaudirali dok to radi neće sad iz svojih džepova da nadoknade to što se mora platiti tim nezakonito razriješenim, nego će se to plaćati iz džepova građana, a oni su sve vrijeme aplaudirali. Toliko o tome da oni drže lekcije o vladavini prava. To se desilo i sa Etičkim komitetom. Vi znate da je Upravni sud poništio kao nezakonito rješenje o smjeni članova Etičkog komiteta, tada su aplaudirali isti ti ljudi, jer misle da tako treba da se postupa sa građankama i građanima koji su obnašali određene funkcije. Ja vjerujem da vi nećete tako da radite, po ovom predlogu vidim da ste krenuli u dobrom pravcu, zbog toga ja podržavam tu intenciju.

Međutim, ono što je činjenica i što je proizvod klasične političke trgovine to je da jedna ministarka vodi resor na godinu dana. Zamislite vi koliko je politički nebulozno smisliti takvo nešto, da vi imate ministarku kojoj od tri resora otkidate jedan resor za godinu dana. Sad se postavlja pitanje

koji je motiv nekoga ko vrši funkciju ministra da sprovodi aktivnosti u resoru gdje će za godinu dana da mu neko kaže sad vi više ne vodite taj resor. To su stvari koje samo govore o nivou političke zrelosti i o nezrelosti i nivou političke emancipacije, odnosno neemancipacije, o onima kojima je zapalo da vrše vlast i da donose određene odluke. Prema tome, kažem vam, podrška članovima koje ste predložili uz upozorenje svima da se na ovaj način kako ste zamislili kad ste kreirali Sporazum ne igra sa sistemom državne vlasti. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (04.04.24 12:41:43)

Hvala.

Naš dogovor je da današnja rasprava oko ovih tačaka dnevnog reda izbor i imenovanje traje dva sata. Više nemamo prijavljenih, pa bih pitao predstavnicu Vlade da li želi dati završnu riječ.

Izvolite.

ANĐELA JAKŠIĆ STOJANOVIĆ (04.04.24 12:41:56)

Imam ja pravo možda da odgovorim kolegama na neki dio.

Hvala vam svima na vrlo korisnim sugestijama. Zaista ćemo se truditi da ovaj savjet opravda očekivanja. Koleginica Zoja je istakla, zaista je vrlo važna nadležnost Savjeta kada je u pitanju visoko obrazovanje. Ovo je bio prvi korak bez kojeg ne možemo da idemo dalje.

Zbog profesorice da pomenem da je formirana komisija, odnosno radna grupa koja će raditi na pripremi zakona o visokom obrazovanju, taj zakon o visokom obrazovanju je stavljen u program rada Vlade, tako da računamo da će biti usvojen u četvrtom kvartalu. Što se tiče strategije visokog obrazovanja, strategija je skoro pa završena, radi se jedna finalna faza i nadamo se da ćemo i nju veoma brzo prezentovati javnosti. Što se tiče Agencije za kontrolu kvaliteta visokog obrazovanja, vi znate da je zakonom, odnosno kasnije određenim pravilnicima promijenjeni su kriterijumi koji se odnose na izbor direktora. Ranije je direktor morao biti univerzitetski profesor, moje lično mišljenje je da je to mnogo bolje rješenje, ili da bude osoba koja je u sistemu visokog obrazovanja, jer vrlo teško možete da upravljate nekim sistemom a da ga ne poznajete. Što se tiče konkretno kadrovskog rešenja, ja tu ne bih zaista komentarisala ništa. Mislim da se treba držati zakona, mislim da se treba držati procedura. Mi smo imali određene primjedbe na račun rada Agencije za kontrolu i

obezbeđenje visokog kvaliteta. Ono što je nadležnost Ministarstva jeste da uputi predlog upravnoj inspekciji da se svi navodi iz inicijativa i primjedbi ispituju. Takođe, prošlog petka je formirana komisija u Ministarstvu prosvjete, nauke i inovacija. Pošto Ministarstvo vrši između ostalog i nadzor nad radom Agencije tako da postoji određeni dio koji Ministarstvo može da provjeri. U skladu sa rezultatima nalaza kako upravne inspekcije tako i komisije Ministarstva donijeće se određeni zaključak i o tome će naravno javnost biti blagovremeno upoznata. Hvala puno svima.

(Prekid)

ZDENKA POPOVIĆ (04.04.24 12:44:41)

Zahvaljujem, predsjedniče.

Uvažene kolegice i kolege,

Izvinjavam se što sam malo kasnila, pa nisam na početku tražila proceduralno reagovanje.

Ovom procedurom prije svega želim da pružim podršku našoj kolegici Maji Bogićević i gospođi Maidi Gorčević koje su prethodnih dana bile predmet napada i sa društvenih mreža, portala i od strane kolega političara koji u krajnjem ne smiju na takav način da komuniciraju sa ženama. Ja ne želim da pružim zaštitu ovoga puta, niti sam se zbog toga javila, nijednoj ženi koja se bavi javnim poslom. Ne želim da pružim zaštitu zato što svaka od nas ovdje i svaka žena koja se bavi javnim poslom prije svega ima ličnu hrabrost i njoj ne treba zaštita ni moja niti bilo koje druge žene. Žene koje se bave javnim poslom ne žele da budu žrtve, jer ako su žrtve onda nisu liderke. Ako smo ovdje želimo da budemo liderke i želim da kažem, a već je neko to rekao, da žene moraju biti heroine sopstvenog života i ja zaista smatram da svaka od nas ovdje bez obzira na političke razlike, bez obzira sa kojeg mjesta obavljamo javnu funkciju zaista smo heroine sopstvenog života.

Sada da se obratim ovim junacima sa društvenih mreža i ovim komentatorima sa portala koji na prizeman i primitivan način se obraćaju svima nama. Samo nastavite, izvolite, nastavite, sigurni budite da nas nećete pokolebati, sigurni budite da smo mi i lično hrabre, jake, da ćemo nastaviti sa svojim radom i da ćemo se na isti način baviti politikom ili javnim poslom kao što to čine naše kolege muškarci, a vi se zapitajte da li je to čojstvo i da li je to junaštvo, uvažene kolege koji komentarišete i uvaženi junaci i heroji društvenih mreža i svih portala. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (04.04.24 12:47:17)

Hvala, gospođo Popović.

Za riječ se javio poslanik Vuković, proceduralno. Izvolite.

IVAN VUKOVIĆ (04.04.24 12:47:22)

Potrudicu se da budem koncizan, jer smatram da javnost Crne Gore mora biti upoznata sa onim što se maločas desilo na Odboru za evropske integracije čiji sam predsjednik.

Naime, u skladu sa onim što je procedura, što je član 75 Poslovnika o radu Skupštine, pet opozicionih poslanika članova i članica tog Odbora je zatražilo da se organizuje sjednica Odbora na kojoj će se raspravljati o odluci da se organizuje kontrolno saslušanje ministra vanjskih poslova gospodina Ivanovića i ministarke evropskih poslova gospođe Gorčević na temu odstupanja predstavnika vlasti od zvanične vanjske politike Crne Gore i posledica koje to proizvodi na proces evropskih integracija. Dozvolite mi samo da pročitam kratko obrazloženje, u pitanju je nekoliko rečenica.

U poslednje vrijeme u nekoliko navrata smo svjedočili primjerima neadekvatnog odnosa visokih državnih funkcionera prema potrebi zaštite promocije zvaničnih vanjskopolitičkih interesa Crne Gore. Nedavno je specijalni izaslanik SAD-a Gabrijel Eskobar naveo da ta država iskazuje zabrinutost zbog činjenice da bi dio parlamentarne većine kod koje nisu prepoznali posvećenost evroatlantskim integracijama mogao postati dio Vlade, glasanje predstavnice koalicije Za budućnost Crne Gore koja je inače dio vladajuće koalicije u Crnoj Gori povodom prijema Kosova u Savjet Evrope kao i na urušavanje dobrosusjednih odnosa sa Bosnom i Hercegovinom. Podsjećam da se nedavno desilo i to da smo dobili protestnu notu Ministarstva vanjskih poslova Bosne i Hercegovine zbog načina na koji je organizovana posjeta predsjednika Republike Srpske predsjedniku Skupštine Crne Gore. Prošlo je bez reakcije Vlade Crne Gore.

Ideja ovog kontrolnog saslušanja je bila, pošto se kontrolno saslušanje neće desiti, a reći ću zbog čega, da sa predstavnicima Vlade zaduženim za oblast vanjskih poslova i evropskih integracija provjerimo da li je ono što na različitim novinama rade predstavnici vlasti usklađeno sa vanjskopolitičkim interesima Crne Gore. Šta se desilo poštovani građani? Desilo se to da mi nemamo ...

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (04.04.24 12:49:36)

Gospodine Vukoviću, vi ste tražili proceduralno. Procedura traje jedan minut i dobili ste još jedan minut.

Zdenka je pričala o drugoj stvari, a vi pričate... Nemojte se miješati, ja vas molim. Javite se vi za proceduru.

Jedan minut imate pravo na proceduru, dobili ste minut. Znam da je vaša potreba da to iznesete u direktnom prenosu. Eto, bila je prenošena i sjednica Odbora. Ja sam vrlo korektno pustio da vi sve to što ste predložili saopštite ovdje.

IVAN VUKOVIĆ (04.04.24 12:50:19)

Mislim da kao čovjek koji obavlja tu funkciju trenutno bi trebalo da budete više od svih nas zainteresovani da čujete šta se desilo danas, jer se prvi put da je meni poznato, gospodine Mandiću, desilo da predstavnici vladajuće većine bojkotuju rad jednog odbora, da uskraćuju kvorum za rad odboru kako se ne bi čulo nešto više o onome što smo mi kandidovali kao temu. Nismo zvali tamo ljude da...

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ:

Mislite li da se to nikad ranije nije desilo? Odmah da vam kažem da se to dešavalo.

IVAN VUKOVIĆ:

Ja da znam, gospodine Mandiću, to se nije desilo. Da vam kažem nešto, i da se desilo, dakle, karakteristika rada Odbora na čijem sam čelu do sad je bila takva da smo se u kontinuitetu izdizali iznad onoga što je dnevna politika. Nerijetko su predstavnici opozicije afirmativno govorili o radu Vlade na planu evropske integracije i davali puni doprinos. Vi ste govorili o tome u Skupštini i u kontekstu glasanja o nekim imenovanjima. Danas smo doživjeli da nam kolege iz vladajuće koalicije ne dođu na sjednicu Odbora, na taj način efektivno suspenduju pravo opozicije

odnosno ovoga visokog doma da vrši kontrolnu funkciju u odnosu na Vladu Crne Gore. Mislim da je to prvorazredni skandal. Mislim da vi treba da se zabrinete zbog toga budući da ste tu đe jeste.

Što se tiče komentara kolegice Popović, jedan od razloga ovog kontrolnog saslušanja koje se neće desiti jer su ga ovi ljudi onemogućili, zahvaljujem se u ime kolega koji sjede u Odboru sa vama i koji su do sada sa vama korektno saradivali, bila je izjava na nedavnoj pres konferenciji predsjednika Srbije gospodina Aleksandra Vučića koji je kazao - vidio sam danas i ovu ministarku Gorčević, sva je ustreptala.

Iako vi mislite da ovakve izjave treba da prođu bez komentara, iako vi ne nalazite za shodno, gospođo Popović, da stanete u odbranu ministarke Vlade Crne Gore, nego danas vaši članovi u tom Odboru ne dođu da bi se onemogućila rasprava o ovome, onda je sve u redu, onda ja prihvatam te principe.

Samo da vam kažem, koliko sam bio do današnjega dana ponosan na to kako je taj odbor radio, mislim da je taj odbor postavio novi standard kad se tiče rada u Skupštini Crne Gore, danas me je, vjerujte, pomalo sramota zbog ovakvog odnosa naših kolega koji ne dozvoljavaju da razgovaramo civilizovano, demokratski, pristojno na ove važne teme, jer se krije ovo o čemu se čula očigledna razlika u redovima vladajuće koalicije, odnosno ovo što su vanjskopolitički prioriteti Crne Gore.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (04.04.24 12:53:08)

Hvala vam.

Izvolite, gospođo Vukićević.

MAJA VUKIĆEVIĆ (04.04.24 12:53:13)

Zaista nemam namjeru da svoje stavove objašnjavam Demokratskoj partiji socijalista, posebno nemam namjeru da raspravljam o evropskim integracijama sa čovjekom koji je zloupotrebjavao svoj položaj i sa pozicije gradonačelnika molio Vesnu Medenicu da pritvara ljude sa kojima je imao spor oko određene imovine. Dakle, takav čovjek meni ne može da govori o evropskim integracijama, takav čovjek meni ne može da prigovara zbog bilo kakvog glasanja. Između ostalog, kolege treba da znaju da politički odbor Savjeta Evrope i Skupština Savjeta Evrope ne donose odluku o prijemu ili isključivanju bilo koje zemlje, to je odluka koju donose ministri. Poslanici glasaju po svom uvjerenju i zaista smatram bespotrebno da bilo

ko iz Vlade komentariše moje glasanje. Nemam ništa protiv toga da se organizuje to saslušanje, ali kolege su očito procijenile da to ne treba da se dogodi jer ne treba degradirati ni funkciju poslanika. Dakle, vi znate da mi u delegacijama glasamo različito i ovo nije prvi put. Između ostalog, prije neki dan sam rekla da sam glasala i protiv Rezolucije o Crnoj Gori, nakon što sam postala članica delegacije, zato što se tu nalazila jedna konstatacija koja je dosta bila negativna, o Srpskoj pravoslavnoj crkvi. Tako da nije prvi put, to će se ponavljati, a nemam namjeru da objašnjavam kolegama iz DPS-a ništa vezano za glasanje.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (04.04.24 12:54:24)

Hvala, gospođo Vukićević.
Izvolite, poslaniče Vukoviću.

IVAN VUKOVIĆ (04.04.24 12:54:39)

Gospođo Vukićević, vi imate potpuno legitimno pravo u političkom smislu da glasate kako god hoćete i u ovom parlamentu i u Savjetu Evrope i đe god. To vam pravo niko nije osporio, gospođo Vukićević.

Ono što je bilo predmet interesovanja javnosti pa i mene lično kao predsjednika Odbora za evropske integracije i potpredsjednika najjače opozicione partije u Crnoj Gori jeste činjenica da vaša partija čini vladajuću koaliciju u Crnoj Gori, da je ta vladajuća koalicija formirana na temelju političkog sporazuma u kome stoji da će Vlada koja je proistekla iz tog sporazuma poštovati ono što su međunarodne obaveze Crne Gore. Podsjećam vas, gospođo Vukićević, iako imate legitimno pravo da se intimno osjećate, ja se neću se spuštati na ovaj nivo, vrlo vas cijenim kao poslanicu, neću vam se spuštati na ovaj nivo. Nema tu ništa lično, nema tu ništa sporno, ali vi ste ... (Upadica) Ne, nisam ja inspirator, izvinjavam se, nemojte da zloupotrebljavate nešto što je u Crnoj Gori objektivan problem. Kazao sam da ste vi dio vladajuće koalicije koja daje podršku Vladi da realizuje zvaničnu politiku Crne Gore na vanjskopolitičkom planu. Crna Gora je 2008. godine priznala Kosovo. Ako vama to smeta, pokrenite inicijativu, gospođo Vukićević, zato jer ste dio vladajuće koalicije, da se ta odluka revidira. To je vaše legitimno pravo. Nemam problem sa tim, ali imam problem sa tim zato što to komplikuje živote svih nas koji se trudimo da Crnu Goru dovedemo do kraja evropskog puta, imam problem sa tim kada u djelu vladajuće koalicije djeluju suprotno proklamovanim

vanjskopolitičkim interesima Crne Gore. Dakle, vas niko personalno nije pominjao niti je to bitno u ovom kontekstu, bitno je da ste vi dio vladajuće koalicije koja djeluje suprotno onome što su zvanični ...

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (04.04.24 12:56:36)

Hvala, gospodine Vukoviću.
Izvolite, Maja, završite.

MAJA VUKIĆEVIĆ (04.04.24 12:56:43)

Nigdje u našem sporazumu ne piše da treba da glasam za prijem bilo koje države u bilo koju međunarodnu organizaciju. Između ostalog, na tom komitetu je bilo kolega koji su glasali za, ali su prebacili odgovornost na svoje ministre pominjući da Kosovo nije ispunilo dva od tri uslova koja se postavljaju kao uslov za ulazak u Savjet Evrope. Dakle, jasno su izrazili rezervu prema mogućem ulasku Kosova u maju prebacujući odgovornost na ministre koji u konačnom treba da donesu odluku.

Neću se spuštati na nivo gospodina koji je govorio prije mene jer je on jedan od inspiratora onoga što se dešavalo na društvenim mrežama. Dakle, on je tamo tagovao neke ljude sa Kosova koji su poslije dalje to raširili i to je krenulo nekako lančano, ali želim da se zahvalim koleginići Popović, moram da kažem, mene te prijete nimalo nisu dotakle, imam svoj stav. Moj stav je bio isti i prije izbora, isti je i sada, sigurno se neću mijenjati zbog bilo kakve fotelje ili bilo čega drugog, ali samo sam željela da pojasnim, dakle nigdje u sporazumu ne piše da treba da podržavam bilo koju državu da uđe u bilo koju međunarodnu organizaciju.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (04.04.24 12:57:47)

Hvala, gospođo Vukićević.
Gospođa Novaković Đurović pa gospođa Kordić.

ANA NOVAKOVIĆ ĐUROVIĆ (04.04.24 12:57:54)

Prvo jedno pojašnjenje.

Tema ove inicijative za održavanje kontrolnog saslušanja nije bilo glasanje kolegice Vukićević u Parlamentarnoj skupštini Savjeta Evrope, tema je bila odstupanje zvanične politike Vlade od spoljne politike Evropske unije i uticaj tog odstupanja na naš proces evropske integracije. Dakle, čitav niz događaja koji je bio u prethodnim mjesecima nas je podstakao da pokrenemo tu inicijativu i činjenica da smo u poslednjih nekoliko dana iz parlamentarne većine i predstavnika Vlade imali dijametralno suprotne stavove u vezi sa onim što je spoljnopolitički kurs Crne Gore. Apsolutno cijenim da imamo pravo da čujemo da li u parlamentarnoj većini i Vladi postoji saglasje šta je spoljnopolitički kurs Crne Gore, jer vas moram podsjetiti da je do sada, zaključno sa 43. Vladom, postojala 100% usklađenost naše spoljne politike sa spoljnom politikom Evropske unije. Malo podsjećanje, u maju prošle godine je organizovano kontrolno saslušanje tadašnjeg premijera kolege Dritana Abazovića, dakle ne ministara nego premijera tadašnjeg, na temu podrške zahtjevu Kosova za prijem u Savjet Evrope. Tu inicijativu podržali su poslanici tada Demokratskog fronta, koliko se sjećam, Demokratske Crne Gore i SNP-a. Molim kolege da me isprave ako nisam u pravu. Tada je, prije godinu dana, opoziciji bilo izuzetno važno da čuje u kom pravcu se kreće spoljna politika Crne Gore. Smatram da bi trebalo i danas kad su u većini da im je jednako važno da nam pojasne da li postoji nesaglasje u ovom procesu, jer moram vam reći, čak i da dobijemo IBAR u junu, ako odustanemo od spoljnopolitičkog kursa nećemo ući u Evropsku uniju. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (04.04.24 12:59:56)

Hvala, gospođo.

Želim jednu stvar da razjasnim. Vi zovete ministre da ih saslušavate vezano za ono što su uradili poslanici. Podsjetiću sve da se vlast dijeli na zakonodavnu, izvršnu i sudsku i da ono što su uradili poslanici, a što vi procjenjujete da je u nesaglasju, ne možete zvati ministre koji ništa nisu uradili suprotno od ovoga što vi zastupate. Dakle, ponašanje u parlamentu i danas da li ima kvoruma ili nema kvoruma to je odluka poslanika. Šta će da urade poslanici to je odluka poslanika, svi smo slobodni ljudi, predstavljamo ovdje naše birače, predstavljamo građane Crne Gore, a oko našeg koalicionog sporazuma mislim da bi najmanje trebalo da brine opozicija šta je sa koalicionim sporazumom. Ostavite nama iz parlamentarne većine da se dogovaramo oko koalicionog sporazuma, jer vidim da neki izgoreše da nekako uđu u parlamentarnu većinu. (Prekid)

ANA NOVAKOVIĆ ĐUROVIĆ (04.04.24 13:01:31)

... Slavene, kao nekadašnji predsjednik Odbora za evropske integracije sigurna sam da si sada bio član da bi podržao.

Evo, da vam se još jednom zahvalim na ovom pojašnjenju u vezi sa podjelom vlasti, poznajem je dobro. Mislim da niste upoznati sa inicijativom za kontrolno saslušanje jer tema nije bila, ponavljam, da se ispituje ono što su stavovi poslanika ili poslanica izrečeni u bilo kom tijelu, nego je tema adresirana na Vladu. Dakle, udžbenički primjer kontrolne uloge Skupštine. Nadam se da ćemo se u vezi sa tim saglasiti. Kako se vi u parlamentarnoj većini dogovarate u vezi sa različitim pitanjima, o tome može dobro da svjedoči javnost, razgovaraćemo o tome i danas i sutra, ali zaista smatram da je ovo jedna jako loša poruka. Znao zašto dodatno? Kolege iz većine i kolege iz Bošnjačke stranke danas nisu dali kvorum za održavanje ove sjednice i za procesuiranje inicijative i možda bih to mogla i da razumijem da u opoziciji imaju nekonstruktivne partnere u procesu evropskih integracija, ali zaista smatram da je opozicija prethodnih mjeseci pokazala svoju posvećenost, svoju konstruktivnost izglasavanjem svih imenovanja i podrškom koju je ovaj odbor dao Vladi u procesu evropske integracije i kada mi iniciramo neku temu onda od kolega iz većine nemamo podršku. Svi smo rekli deklarativno da smo za Evropsku uniju, ako je tako onda o svim temama na putu ka Evropskoj uniji moramo da razgovaramo.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (04.04.24 13:03:13)

Ovo me jako podsjeća na nekadašnji Sovjetski savez gdje svi moraju da budu isto, a ja ću vas podsjetiti koliko britanskih konzervativaca se ne slaže sa nečim i saopštava svoj stav, šta rade republikanci i demokrate i kada je republikanski predsjednik ili demokratski predsjednik. Pustite parlament da bude mjesto slobodnih ljudi. Vi uporno hoćete ovaj parlament da pretvorite, ne vi konkretno, ali ljudi iz opozicije, da je ovo glasačka mašina. To je bilo u vrijeme DPS-a, sjećam se, mogao je samo doći neki pomoćnik ministra ovdje, postrojiti poslanički klub i svi da glasaju bez ikakvog komentara. To vrijeme je za nama, ovdje ljudi mogu slobodno da se ponašaju, a oko našeg koalicionog sporazuma nemojte vi iz opozicije da brinete. Evo, to bih vas zamolio.

Gospođa Kordić.

Sačekajte, dobićete, niste se javili prije gospođe. Vi ste govorili već dva - tri puta. Molim vas, evo svi dobijate vremena, imate veoma tolerantno vođenje, imamo različita mišljenja o kojima raspravljamo.

Javila se gospođa Kordić, ako vam ne smeta, da budete džentlmen, dobićete riječ odmah poslije nje. Budite džentlmen, što morate vi prije gospođe Kordić.

Izvolite, gospođo Kordić.

SIMONIDA KORDIĆ (04.04.24 13:04:55)

Hvala.

Možda ćete imati još ponešto da dodate.

Ja sam član Odbora za evropske integracije i u potpunosti sam upoznata sa tokom pripreme ove sednice i predlogom inicijative za kontrolno saslušanje.

Da prvo otklonimo elementarnu dilemu da li vladajuća većina podržava ili ne podržava kontrolu ulogu Parlamenta. Već za sutra je zakazana sednica sa kontrolnim saslušanjem ministarke Gorčević na temu IBAR-a i kada je gospodin predsjednik Odbora pokrenuo na našoj neformalnoj grupi ovu inicijativu, predstavnici vladajuće većine su upravo ukazali na činjenicu da ministarka već dolazi na kontrolno saslušanje i da ima prostora da joj se postavi pitanje koje god, jer poslanici su po našem mišljenju istinski slobodni da misle i govore u skladu sa svojim uverenjima i mi nikada sigurno naše kolege iz bilo koje političke partije u tome ne bismo ograničavali. No, ovaj današnji odbor i ova današnja inicijativa pokazuje veliki broj problema, izlaženja iz okvira nadležnosti Odbora sa elementima protivustavnosti.

Počnimo od činjenice da se drži odbor na kojem nema kvoruma, nastavimo sa pozivom ministrima koji treba da dođu na kontrolno saslušanje. Pored ministarke Gorčević, za koju mi jesmo resorni odbor, pozvan je i ministar Ivanović, za kojeg mi nismo resorni odbor. Postoji Odbor za međunarodne odnose koji vrši kontrolu formalno, sistemski nad radom tog ministarstva. Dalje, vi ste čuli ovdje kolegu koji tvrdi da nije bila intencija da se kontroliše rad i mišljenje poslanika. Naprotiv, ne samo da je bila nego doslovce tako piše u pozivu i u obrazloženju. Ako bi postojala bilo kakva dilema oko pozicije Vlade po pitanju glasanja u Savjetu Evrope u vezi sa pristupanjem Kosova toj organizaciji, mislim da je ministarka Gorčević upravo bila dosta izričita na tu temu, te ne vidim bilo kakvu nedoumicu ili potrebu da se ispita stav Vlade i konkretno stav ministarke Gorčević. Ako treba, ona je sutra tu, a obrazloženje jasno kaže da se

problematizuje način na koji su se ponašali naši poslanici, poslanici iz ovog parlamenta i način na koji određene korake preduzima i predsjednik Parlamenta.

Prema tome, Odbor je u ovom slučaju krenuo da izađe ne samo van okvira svog kontrolnog postupka u odnosu na Vladu već se postavlja kao telo koje kontroliše sam parlament i same poslanike sugerišući pri tom još skandaloznije da to treba da čini Vlada i da Vlada ima nekakvo ovlašćenje da se postavi u odnosu na rad, mišljenje i postupke poslanika.

Da vas samo podsetim, osim podele vlasti, mi takođe znamo da je ovaj parlament rodio ovu Vladu. Kao što je svaki parlament rodio svaku vladu i parlament kontroliše vladu, vlada ne kontroliše parlament. To su elementarne ustavne postavke i u njima sadržana ustavna prava svakog čoveka i naravno poslanika da ima sopstveno ubeđenje, da misli slobodno i da to ubeđenje iznosi bez obzira na to da li se to nekome sviđa ili ne.

Da zaključim. Kolege, u pravu ste, preterala sam. Poslednja rečenica, da zaključim. Razlog svega ovoga nije da mi čujemo šta misli ministarka Gorčević ili ministar Ivanović. Razlog svega ovoga je ono što DPS radi već dugo, posebno uoči rekonstrukcije Vlade, koja je glavni momenat političke panike jer kada do nje dođe u potpunosti se menja politička slika Crne Gore i DPS čiji je koalicioni kapacitet, nažalost, dosta smanjen u tom trenutku postaje praktično nepostojeći. Nije ovo jedina stvar, kolega Vukoviću, nije ovo jedini poduhvat koji je DPS pokrenuo u tom smeru, to je samo deo niza takvih poduhvata.

Izvinjavam se još jednom svima.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (04.04.24 13:09:29)

Ovo prekoračenje je bilo veliko, ali ćemo biti toleranтниji prema durgima.

Izvolite, gospodine Vukoviću.

IVAN VUKOVIĆ (04.04.24 13:09:40)

Prvo, vezano za to šta ste vi potpisali, a šta nijeste kao dio vladajuće koalicije u političkom sporazumu koji vas obavezuje, nas to ne zanima u političkom smislu, nego nas zanima zbog toga što na tom sporazumu počiva Vlada Crne Gore koja vodi unutrašnju i vanjsku politiku u ime svih nas, zato smo mi zainteresovani za to.

Kaže se - Vlada će biti fokusirana na jasan programski kurs, saglasni smo da će vanjskopolitička orijentacija 44. Vlade biti utemeljena na aktivnom i kredibilnom članstvu Crne Gore u NATO, punoj posvećenosti EU integracijama, ubrzanom procesu pristupanja Crne Gore EU i, obratite pažnju, daljem razvijanju prijateljske saradnje sa svim susjednim državama priznatim od strane Crne Gore. Vi ste to potpisali, jedna od tih država se zove Kosovo, jedna od tih država se zove Kosovo. To je jedno.

Drugo, sutra nemamo kontrolno saslušanje, nego imamo konsultativno saslušanje. Mislim da je važno da Odbor nastavi da radi kako je radio i radi zahvaljujući vašem doprinosu i našem doprinosu, ja nikad to neću poreći, da damo priliku ministrima da nam kažu koliko smo daleko odmakli na planu ispunjavanja privremenih mjerila od kojih zavisi famozni IBAR u junu, što je opet opšti društveni, nacionalni interes, a ne interes vladajuće većine. Zato se mi interesujemo za ovo, ne zato jer nas mnogo interesuje kako izgledaju odnosi u vladajućoj koaliciji, nego nas interesuje da li to što vi radite proizvodi korist ili štetu za interese Crne Gore. U konkretnom slučaju to proizvodi štetu po interese Crne Gore.

Dakle, ponavljam, ovo je prvi put da ja znam, a nažalost nakon perioda koji je karakterisala izuzetna saradnja u odboru, do te mjere da se nije moglo sa strane posmatrano reći ko je predstavnik vlasti, ko je predstavnik opozicije. Tako izgleda kad se izdignemo iznad dnevne politike.

Ideja bi bila da se najodgovornijim ministrima kad se tiče realizacije spoljne politike Crne Gore da šansa da nam kažu šta misle primjera radi o izjavi ruskog ambasadora da će evropska integracija za koju se svi mi zalažemo značiti konfrontaciju sa Ruskom federacijom. To je Vlada prećutala, kao što je prećutala mnoge druge stvari. Ja sam kazao, nama je prije 15 dana stigla protestna nota iz Sarajeva, pa neće biti da je to doprinos regionalnoj saradnji, pa ovo što se dešava sa Kosovom, to sve opterećuje Crnu Goru i naše odnose i sve nas i otud naša inicijativa. Kažem potpuno iskreno, nije politički nego ljudski razočaranje danas zbog toga što ste postupili suprotno onome što je bio duh rada u našem odboru do sada.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (04.04.24 13:12:37)

Gospodine Subotiću, izvinite, molim vas.

ANA NOVAKOVIĆ ĐUROVIĆ (04.04.24 13:12:49)

Kolega, samo ću jednu rečenicu, bukvalno jedna rečenica, samo jedna rečenica pojašnjenja.

Dakle, moramo razgovarati samo o činjenicama. Preispitivati nadležnost Odbora za evropske integracije u vezi sa ovom temom može samo pokazati nepoznavanje procesa evropskih integracija. Spoljna politika i regionalna saradnja je poglavlje u pregovaračkom procesu i kao što sutra imamo konsultativno saslušanje u vezi sa poglavljima 23, 24 tako treba da imamo saslušanje u vezi sa poglavljem 30. i to je to što se tiče nadležnosti.

Nadležnost Odbora apsolutno postoji, kontrolna uloga Parlamenta je suštinska uloga Parlamenta i tema tog saslušanja bila je da od ministara iz Vlade dobijemo odgovor na pitanje u kom pravcu se kreće naša spoljna politika. Dakle, ispunjeni su suštinski svi uslovi, principijelno smatram da je većina trebalo da omogući da razgovaramo na tu temu.

Vi ste govorili o dijalogu, pa ovo o čemu mi pričamo i kontrolno saslušanje je upravo potreba za dijalogom i razgovorom na tu temu, ne da se bilo kome instruiira da mora raditi ovako ili onako, nego da razgovaramo i čujemo ko u vezi s ovim pitanjima ima kakav stav. Upravo ste vi onemogućili taj dijalog tako da nama ne treba da dijelite lekcije u vezi s tim da se u Skupštini treba sprovoditi dijalog jer ste pokazali da ne želite da do tog dijaloga dođe.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (04.04.24 13:14:20)

Naravno da smo uvijek za dijalog, to ne možete reći. Danas vodimo dijalog kroz ove procedure i prate građani Crne Gore. Ono što je po meni važno, vlada se bira u ovom parlamentu i može je jedino oboriti parlamentarna većina kao što je DPS oborio vladu Dritana Abazovića jer su oni bili parlamentarna većina. Ne može ona da obori parlamentarnu većinu, nego parlamentarna većina obara vladu ili dio parlamentarne većine. Ovo što je govorila gospođa Kordić, pročitao sam pažljivo šta je sadržano u tom obrazloženju. Briga za naš sporazum u okviru parlamentarne većine, to je naša stvar u parlamentarnoj većini kako ćemo ga mi tumačiti. Nije nam potrebno neko sa strane da nam ga tumači.

Gospodin Subotić pa gospodin Ibrahimović.

JOVAN SUBOTIĆ (04.04.24 13:15:24)

Uvaženi predsjedniče, uvaženi građani Crne Gore,

Pokušaću da budem u okviru proceduralnog reagovanja, čak i vremena, da se obratim vama i da kažem da, kada smo kod eventualnih zamjena teza, to je ono što se i desilo danas. Neću ulaziti previše u neka objašnjenja, koleginica Kordić je izuzetno dobro to odradila, reći ću radi javnosti Crne Gore. Nisam se pojavio na ovom odboru kao zamjenik predsjednika tog odbora zato što nisam htio, zato što mislim da nije bilo potrebno i zato što mi se nije svidjelo zbog čega i kako je tehnički zakazana ova sjednica. Mi ćemo već sutra, kako smo čuli, imati saslušanje, konsultativno ili kontrolno, ministarke Gorčević i to će biti šesta sjednica našeg odbora.

Naš odbor je zaista funkcionisao fantastično do sada i tako će nastaviti da funkcioniše već od sutra. Unaprijed i po hitnom postupku zakazivati sedmu sjednicu koja će se desiti prije šeste, s ovakvim temama koje su upravo ono što smo pokušali da izbjegnemo, a to je stavljanje dnevne politike u okvir rada Odbora za evropske integracije. Komentarisanje izjava ambasadora koje su se desile već prije četiri, pet sedmica itd. potpuno nisu tema našeg odbora, a koliku štetu radimo Crnoj Gori imali smo prilike da čujemo od svih međunarodnih faktora i na svim sastancima koje smo imali u poslednjih dva, tri mjeseca gdje smo čuli da je ovo najbolji saziv Parlamenta, da je ispunjena evropska agenda, da smo na pravom putu, na tom putu treba da ostanemo, da je IBAR izvjestan, da je finansijska pomoć izvjesna, jednostavno da radimo pravu stvar. Koliko god smo se mi pokušali u prethodnih par mjeseci nekako skromno predstaviti kao polako ćemo, temeljno, svi su nas ohrabivali i davali nam jasne poruke iz Brisela.

Prema tome, mislim da je ovo dobro, da je ovo samo jedan nesporazum u samom radu Odbora, da ćemo već od sutra da se vratimo na pravu stranu onako kako smo navikli u prethodnih nekoliko mjeseci i da ćemo nastaviti sa ovako sjajnim rezultatima za koje su nam evropski partneri rekli da ih postizemo. Hvala.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (04.04.24 13:17:26)

Hvala.

Sada riječ ima gospodin Ibrahimović. Upozoriću vas da ova procedura troši ono dogovoreno vrijeme, pa ćemo na drugim tačkama uštedjeti.

ERVIN IBRAHIMOVIĆ (04.04.24 13:17:35)

Zahvaljujem.

Samo kroz par napomena. Nikako moje kolegice i kolege da shvate da Bošnjačka stranka djeluje autonomno, da joj ne trebaju ni tutori ni mentori. Kada to shvatite imaćete pouzdanog partnera da zajedno radimo za dobrobit građana. Ali to je vaš problem, uvažene kolegice i kolege. Mi nećemo da nas iko usmjerava šta ćemo da radimo. Mi razgovaramo s građanima i nama je glavno da su to građani 11. juna prepoznali. Pored PES-a jedino je Bošnjačka stranka napravila izvanredan rezultat. Fakti su jasni. Znači, nama su građani rekli da vodimo ispravnu politiku. Isto ovakve smo imali portale koji brinu za nas i s lijeve i s desne strane, koji su pod uticajem, ali su građani podržali nas i duplirali smo rezultat. Pročitajte danas, kolega, na portalu šta piše. Prestanite da brinete šta mi radimo.

Bošnjačka stranka kada radi dobro je Crnoj Gori. To se dokazalo od našeg osnivanja. Vrlo je važno pomenuti, Bošnjačka stranka je dala ključni doprinos da Crna Gora bude punopravna članica NATO-a. Zato smo danas od šest zemalja na zapadnom Balkanu u dvije koje su najsigurnije. Mi smo srećni da radimo ono što je dobro za građane Crne Gore. Vidite, danas nama neki koji nisu glasali spočitavaju šta treba da radimo. Zarad građana, možda taj naš poslanik danas nije došao iz opravdanih razloga. Nemojte da nam dijelite lekcije šta treba da radimo. Pozivam na politički dostojanstven odnos jedni prema drugima. Nama je cilj punopravno članstvo u Evropskoj uniji. Nećemo biti dio zakulisnih radnji nikoga koji će da zaustavi taj put. Završavam time, kada su neki barjačili s Open Balkanom, bili smo jasni da je Berlinski proces ono što treba Crnoj Gori. Eto, vidite, tada neki nisu razumjeli našu politiku.

Ono što me danas kao čovjeka koji poznaje većinu ozbiljnih političara ovdje iznenadilo, ali to je pravilo partija koja će da radi, narod će na to odgovoriti, iznenadilo bi me ako bi me pohvalio ambasador Rusije u Crnoj Gori jer mi smo jasno rekli za sankcije prema Rusije, ali da me iznenade neke kolege koji stavljaju pod sumnju politiku Bošnjačke stranke onda treba da se upitamo je li to taj partnerski odnos koji očekuju građani u Crnoj Gori, je li to ono o čemu pričamo da smo svi za evropske integracije, je li to ono što svi pričamo - jedinstvo na ovom polju, a taj voz ili ta lokomotiva koja ide u pravcu Evropske unije može biti jedino ako budemo jedinstveni oko tih pitanja.

Zato pozivam vas još jednom, pustite Bošnjačku stranku da sa svojim građanima, svojim glasačima, simpatizerima donosi odluku i tada je dobro Crnoj Gori. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (04.04.24 13:20:46)

Hvala, gospodine Ibrahimoviću.
Riječ ima Vladislav Bojović.

VLADISLAV BOJOVIĆ (04.04.24 13:20:56)

Uvaženi predsjedniče Skupštine, kolege poslanici, uvaženi građani, Kada već uzimamo proceduralne intervencije radi reakcije, da krenemo i sa tim. Dakle, mislim da Skupština Crne Gore treba da se jasno odredi prema činjenici da je gospodin Ivan Vuković danas grubo zloupotrebio poziciju predsjednika Odbora za evropske integracije na način što je održao sjednicu Odbora za evropske integracije iako nije bilo kvoruma i omogućio je samom sebi da pola sata govori, iako kvoruma nije bilo, ovo što smo već danas u određenim tezama mogli da čujemo kroz zloupotrebu proceduralnog reagovanja. Mi, naravno, moramo da reagujemo na ovu vrstu, da kažemo, očajničke političke provokacije i najnovijeg uklizavanja Milojku Spajiću i da mu adekvatno odgovorimo.

Neko ko je svojom porukom, a ona je objavljena u medijima, molio Vesnu Medenicu, dakle gospodin Ivan Vuković s pozicije gradonačelnika Podgorice piše Vesni Medenici, tadašnjoj predsjednici Vrhovnog suda poruku u kojoj nju moli da zadrži pojedine ljude u pritvoru i naziva ih glibavim neandertalcima je jedan od faktora ili razloga zašto još uvijek nismo dobili IBAR i zatvorili privremena mjerila. Znači, gradonačelnik traži od predsjednice Vrhovnog suda da sudstvo odredi nastavak ili produženje pritvora za određena lica, pri tom ih nazivajući glibavim neandertalcima. On nama govori o evropskom putu Crne Gore i o evropskim vrijednostima Crne Gore.

Kada govorimo o spoljnoj politici Evropske unije, dakle mi prvo treba da konstatujemo činjenicu da postoji pet članica Evropske unije koje nisu priznale nezavisno Kosovo - Španija, Rumunija, Slovačka, Grčka, Kipar. Kada je u pitanju prenošenje nadležnosti u trenutku kada se formirala Evropska unija i kada se konstituisao evropski integracioni sistem, mnoge države su insistirale da zadrže autonomiju, veliki dio autonomije kada je u pitanju spoljna i bezbjednosna politika njih kao država članica, što vidimo na primjeru pet država koje nisu priznale nezavisno Kosovo. Ne vidim kakve veze ima glasanje naše poslanice Maje Vukićević sa dobijanjem IBAR-a.

Zaključujem, kada je u pitanju IBAR i 83 mjerila koje smo trebali da zatvorimo u okviru poglavlja 23 i 24, znate zašto ih je 83, a ne 18 recimo - zbog nasleđa koje nam je ostavio DPS, kriminalnog i korupcionaškog nasleđa. To je nešto što je svih ovih godina kočilo evropski put Crne Gore. Dakle, zbog nasleđa partije kojoj pripada gospodin Ivan Vuković. Prosto, gospodine Vukoviću, neće vas Milojko Spajić, vi mu uklizavate, željeli biste da se dese određene rotacije kada je u pitanju vladajuća koalicija. Međutim, očigledno je da gospodin Spajić kao premijer shvata da biste vi ulaskom u tu vladu zaštićivali one koji su bili nosioci organizovanog kriminala i korupcije i sprečavali dalju borbu i intenziviranje te borbe i ispunjavanje mjerila u poglavljima 23 i 24.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (04.04.24 13:24:35)

Hvala.

Sledeći je gospodin Boris Mugoša.

Zar ovo nije poruka koju je čitala čitava Crna Gora? Ne, nego mi recite nije ovo poruka, ovo ja nijesam pisao. Ovo je objavila sva javnost. Vi recite ono nije moja poruka. Hoćete li da kažete da ovo nije istina?

IVAN VUKOVIĆ (04.04.24 13:25:16)

... jeste nedavno problematizujući neka pisanja nekih ljudi po poratalima itd. koja su bila dovođena u vezu sa vama, pa ste rekli to nije tačno, to nisam ja i ostalo. Vi ste reagovali, gospodine Mandiću, nemojte da zloupotrebljavate. To nije jedina stvar.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (04.04.24 13:25:27)

Govorim o poruci koja je iz telefona i koju je objavila čitava javnost. Izvolite, recite da to nije tačno, ali to smo svi čitali.

IVAN VUKOVIĆ (04.04.24 13:25:43)

Dozvolite mi da odgovorim. Rekao sam neću se spuštati na taj nivo, kazao sam u prethodnoj diskusiji. Samo da vam kažem, ovo nije

procedura, ovo je replika, u odnosu na tu temu sam se odredio. To je jedno.

Drugo, mislim da je vrlo zabrinjavajuće... (Govor iz klupa) Saglasan sam potpuno sa gospodinom Zogovićem. Problem je u tome kad vi nama pokušavate da branite, odnosno da onemogućavate da koristimo svoje pravo da djelujemo politički u parlamentu. Razumijete li vi to?

Čovjek problematizuje, i nije jedini, činjenicu da je nas pet sjelo tamo danas. Ivan Vuković nije glavni... Molim vas, jesam li ja prekidao nekoga? Je li ovo dio plana da mi se onemogući da govorim danas? Ja nisam glavni i odgovorni urednik Javnog servisa. Javni servis odlučuje o tome šta će da prenosi, ali nemojte mi osporavati pravo da sjedim i da pričam sa ljudima zato jer sam između ostalog zbog toga tu. Vi ste počeli da se ponašate u jednom maniru koji je sve autoritarniji. Dakle, imali smo na Cetinju situaciju đe se kaže doći će obezbjeđenje da vas iznese iz sale. Danas problematizujete to da je Odbor pokušao da radi u odnosu na vrlo važnu temu, kolega Subotiću, sa kojim izvanredno saradujem, koja nažalost nije dnevno-politička, jer kad vam ruski ambasador kaže da vaša zemlja ulazi u konfrontaciju sa tom zemljom, a to nije bilo koja zemlja, kolega Subotiću, nego je nuklearna sila koja trenutno vrši agresiju na jednu drugu nezavisnu državu, valjda je normalno da se neko iz Vlade oglasi u odnosu na to zato jer se vi i ja borimo za to da Crna Gora uđe u tu Evropsku uniju. On kaže ako to pokušate da uradite maltene postajete naši neprijatelji. To nije dnevna politika, gospodine Subotiću. Takvih je stvari bilo još. Podsjetio sam na to, kazao sam, završavam, hoću da ostanem u temi, neću da se obazirem na ove komentare, na svakoj sjednici Odbora za evropske integracije dosad, vi ste mi svjedoci, lično ja i kolege iz opozicije su afirmativno govorile o tome što radi Vlada na planu evropskih integracija. Govorili smo afirmativno, gospodine Mandiću, nije nam smetalo što ste vi predsjednik Skupštine, o tome što je Skupština odradila u procesu evropske integracije kroz proces imenovanja i ostalog. Dakle, mi smo do danas funkcionisali na nivou koji je iznad dnevne politike na ponos ovoj Skupštini. Danas je ono sramota za ovu skupštinu. Nemojte to da pokušavate da relativizujete i nemojte da mislite da će sutra biti sve kako treba, sutra imamo tri ministra dva sata i treba pored toga da raspravljamo o tome što je bilo danas. Hajde da se poštujemo, hajde da probamo da tražimo kompromise. Pokušao sam to da uradim, pet kolega je došlo danas da vam pruži ruku, da kažemo hajde neka dođu ti ljudi da nam kažu šta misle o tome, ne o političkim razlikama, nego o tome što nam neko prijete, gospodine Subotiću, nego o tome što je neko prije tri dana izvrgao ruglu ministarku iz vaših redova, gospodine Subotiću. Mislim da su to

važne državne teme. To je ono što je bio fokus današnje sjednice. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (04.04.24 13:28:59)

Hvala, gospodine Vukoviću.

Riječ ima, Boris Mugoša. Izvolite, poslaniče Mugoša.

Ispravka navoda, Jovan Subotić.

JOVAN SUBOTIĆ (04.04.24 13:29:26)

Hvala.

Ostajem i dalje pri tome da pričamo o dnevno-političkim temama. U suštini treba da imamo pozornicu i da bismo kompromitovali rad Odbora za evropske integracije danas da smo održali sjednicu na način na koji smo je održali. Spoljna politika može da bude u domenu Odbora za međunarodne odnose i iseljenike, imamo taj odbor, imamo predsjednika ovdje prisutnog, apsolutno može da sazove tu sjednicu. Mislim da nismo ovu sjednicu za danas sazvali na pravi način, zbog toga se nisam ni pojavio. Mislim da to treba da ispravimo u budućoj komunikaciji. Ovo sam sve ponudio i htio i da vam kažem, lično za mene nije neophodna ova pozornica da vam saopštim takvo nešto, tako da definitivno mislim da smo uradili pravu stvar, ali eto nismo uspjeli da vas maknemo sa scene. Iskoristili ste i plenum, iskoristili ste 30 minuta u odboru koji nije imao kvorum. Sutrašnji dan je dva sata sa tri ministra koja ćemo iskoristiti na najbolji način koji znamo i koji možemo, svi mi, kao što i ovu salu koristimo na taj način. Evo ja kao nekakav novi poslanik mogu da kažem da mi nije baš drago sve ovo što sam vidio zadnjih tri, četiri mjeseca u ovoj sali, da prekoračujemo vrijeme, evo i ja sam 15 sekundi prekoračio, da izlazimo iz tema, da pričamo o nekoj istoriji i čudima kad su potpuno druge teme na dnevnom redu. Ne sviđa mi se to. Mislim da treba da se vratimo u okvire Poslovnika i samih tema, tako da danas nije bilo ništa strašno, biće bolje od sutra na šestoj sjednici pa ćemo sedmu zakazati onako kako Poslovnik nalaže, sedam dana unaprijed, dogovorićemo se o temi i konsultovati o temama za buduću sjednicu. To je sve.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (04.04.24 13:31:13)

Gospodine Subotiću, da vam odgovorim.

Kada sam bio mlad poslanik bio sam predsjednik Komisije za praćenje postupka privatizacije, to je jedino što je opozicija dobijala za predsjedavanje u tom vremenu. U svojoj želji da steknem bolju sliku o privatizaciji u Crnoj Gori, koja je bila katastrofalna, nekada sam želio mimo mog potpredsjednika i mimo većine na toj komisiji da stavim neku tačku dnevnog reda koja nije odgovarala većini. Dešavalo mi se izreda da ne dođe većina, nemam kvorum, pa onda sam razmislio, sjeo i svaki put sa svojim potpredsjednikom dogovorio o čemu ćemo da raspravljamo. Dakle, nije ovo nešto što se prvi put dešava u parlamentu. Morate prvo da se postarate da imate kvorum za tijelo kojim rukovodite, a kada imate kvorum onda možete da razmišljate dalje o tome šta će da bude na tom tijelu. Ja sam tu školu naučio davno, a mislim da je dobro da se svi koji predsjedavaju radinim tijelima prvo pobrinu da imaju kvorum za ono o čemu će da raspravljaju i da je to jedina ispravna procedura.

Izvolite, gospodine Mugoša.

BORIS MUGOŠA (04.04.24 13:32:36)

Odgovoriću proceduralno da niste u pravu, ali samo prvo kolegi Ibrahimoviću, iako je polemisao sa kolegicom Novaković Đurović. Protivnik sam da je neko dao ključni doprinos nečemu, svi smo dali doprinos podjednaki jer smo bili partneri u tom procesu. Kad je obnovljena crnogorska nezavisnost i kad smo ušli u članstvo u NATO-u, niste vi glasali za moj interes, nego vaš, jer ovo je vaša i moja država, odnosno i vi i ja smo glasali za naš interes. Nadam se da ćete me shvatiti, izbjegavam da je neko dao ključni doprinos, svi smo dali podjednaki doprinos jer i moj i vaš glas jednako važi, ali prije svega su kod obnove državnosti doprinos dali građanke i građani Crne Gore.

Što se tiče procedure i to ću da vas ispravim - nije se ovo dešavalo. Ako pogledate zahtjev za kontrolnim saslušanjem, jasno se u zahtjevu pet poslanika pozvalo na član 75 stav 7 Poslovnika, a taj 75. član stav 7 je ono čuveno kontrolno saslušanje dva puta u toku redovnog zasijedanja gdje Odbor donosi odluku na zahtjev pet članova iz opozicije.

Kolega Subotiću, nije ovo replika vama, nije ovdje nesporazum, nego je ovo ponovno gaženje Poslovnika, jer mi ponovno urušavamo kontrolnu funkciju Skupštine, koja zauzima značajan dio izvještaja Evropske komisije o napretku. Iz prostog razloga, što ga sad na drugi način urušavate, prvi način je kad dođete na sjednicu ne glasate za inicijativu pet članova što ne može po Poslovniku jer je to urušavanje Poslovnika, a sad ste izmislili i

drugi model, ne samo da dođete pa ne glasate, nego da uopšte ne dođete. Na taj način vi obesmišljavate Poslovnik i to je, iskreno da vam kažem, klasično urušavanje. Ja sam razgovarao sa jednim kolegom, politički se dobro ne slažemo, ali ga cijenim jer je principijelan, on danas nije tu, on je dio parlamentarne većine. Ja sam ga pitao - kolega, kad ste vi bili opozicija je li se ikad desilo kad vas pet potpiše zahtjev u skladu sa ovim članom, da se to ne desi. Rekao mi je - Borise, nikad se to nije desilo, uvijek su organizovana kontrolna saslušanja, čak i kad smo davali teme da bismo provocirali tadašnju vlast pa su teme bile klasična provokacija, predstavnici tadašnje većine su rekli da mi ne možemo da ulazimo u kvalitet teme, naša obaveza je po Poslovniku da zakažemo kontrolno saslušanje. Nisam član Odbora za evropske integracije, ovo nije moj stav u odnosu na konkretno, nego principijelno vas sve molim nemojmo da urušavamo kontrolnu funkciju Parlamenta, nemojmo da dva puta u toku redovnog zasijedanja ne dozvolimo opoziciji na njihov zahtjev i na njihovu temu da se raspravlja. Nije suština da vi birate teme opozicije, nego je Poslovnik dao samo dva puta u toku redovnog zasijedanja opoziciji pravo koje vi morate da prihvatite, da se saslušaju određeni članovi Vlade. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (04.04.24 13:35:58)

Hvala.

Gospodine Ibrahimoviću, Jelena Nedović je sad prijavljena. Hoćete li da odgovorite? Izvolite.

ERVIN IBRAHIMOVIĆ (04.04.24 13:36:11)

Uvaženi kolega Mugoša, kada je bilo pitanje nezavisnosti Crne Gore, rezultati u Rožajama mi daju pravo da ovako razmišljam. Podsjetiću sve da je Rožaje bila opština sa najvećim procentom podrške obnovi nezavisnosti Crne Gore. Možda mi to i daje za pravo, ali isto tako da podsjetim da smo na ovim izborima 11. juna osvojili nešto preko 7%, ako smo prema zadnjem popisu imali 8,6% ljudi koji su se izjašnjavali kao Bošnjaci daje mi za pravo kao lider Bošnjačke stranke da kažem da su Bošnjaci oni koji su dali jedan od zajedničkih doprinosa, tu se slažem sa vama, zajedničkih doprinosa obnovi nezavisnosti Crne Gore.

Hvala vam na tome, ali treba podsjetiti da predstavljam narod koji je treći po brojnosti u Crnoj Gori.

Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (04.04.24 13:37:06)

Hvala vam.

Gospođa Jelena Nedović. Izvolite.

JELENA NEDOVIĆ (04.04.24 13:37:11)

Hvala vam, predsjedniče.

Ja ću vrlo kratko. Pošto vidimo da se spočitava ovoj vladi od drugih klubova kakva je to politika ove vlade, pa da podvučem danas da je ova politika Vlade potpuno usklađena sa politikom Evropske unije. Da je ova većina izglasala sve one zakone koji su bitni upravo u tom procesu u kojem se mi nalazimo, da smo odblokirali poglavlja 23 i 24, a kakav je odnos prethodne Vlade bio u odnosu na Evropske integracije govori to da je tadašnja ministarka podnijela ostavku na čelu Ministarstva evropskih integracija i da smo mi, ako mogu reći žargonski, obezglavljeni bili, a da ne pričam o situaciji kakva je bila u samom Ministarstvu i šta se uradilo povodom evrpskih integracija.

Što se tiče svih prethodnih vlada, mi smo evo 12 godina država kandidat. Šta to govori - da smo mi toliko imali problema u odnosu na poglavlja 23 i 24 pogotovo kad govorimo o korupciji i organizovanom kriminalu i mi smo za skoro pola godine odradili nešto što se skoro 12 godina nije uradilo.

Hvala.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (04.04.24 13:38:31)

Hvala.

Poslanik Miloš Pižurica.

Izvinjavam se, Miloše, hoće da odgovori gospođa Novaković. Izvolite.

ANA NOVAKOVIĆ ĐUROVIĆ (04.04.24 13:38:43)

... prethodna vlada proces evropske integracije glave i obezglavljuvanje, ja ću samo oko činjenica.

Dakle, poglavlja 23 i 24. su mogla da se odblokiraju samo u Parlamentu, to bi trebalo dobro da znate, a ne u Vladi i imenovanja u pravosuđu su mogla da se obezbijede samo dvotrećinskom većinom u Parlamentu, što se i desilo, a opozicija je za ta imenovanja glasala, dakle opozicija koja je i vodila 43.Vladu, konkretno Građanski pokret URA, tako da poglavlja 23 i 24 nisu zavisila od Vlade, nego su zavisila od Parlamenta.

Što se tiče spoljne politike još jednom da naglasim da je i pored problema koji su postojali i dalje postoje u odnosu na poglavlja 23 i 24 spoljna politika Crne Gore i za vrijeme mandata 43.Vlade bila 100% usaglašena sa spoljnom politikom Evropske unije i u vezi sa tom temom postoje jasni navodi i od strane evropskih zvaničnika i u samom izvještaju Evropske komisije.

Zahvaljujem.

ANDRIJA MANDIĆ (04.04.24 13:39:54)

Hvala vam.

Gospodine Pižurica, izvinite još jednom. Izvolite.

MILOŠ PIŽURICA (04.04.24 13:39:59)

Uvaženi predsjedniče, kao član Odbora za evropske integracije želim samo kratko da dam osvrt na sve ovo što se desilo danas. Ja moram da kažem da sam iznenađen što naš predsjednik Odbora gospodin Vuković prije svega nije osudio govor mržnje ne samo prema ministarski Gorčević već i prema našoj uvaženoj kolegini Maji Vukićević. Napomenuo bih da smo svi jednodušno osudili govor mržnje koji je bio prema našoj kolegini Aleksandi Vuković Kuč, sa kojim stavovima se apsolutno ne slažem i vjerovatno se nikad neću složiti, ali nikad ne mogu pristati da prećutim govor mržnje koji je tada bio upućen njoj, tako da sam razočaran, kolega Vukoviću, što niste osudili osim govora mržnje prema našoj ministarki Gorčević i prema našoj kolegini Maji Vukićević.

Želim da kažem da ste potpuno u pravu kada kažete da je bio dobar rad i dobra atmosfera u Odboru do sada, ja se nadam da će tako nastaviti. Dalje, rekli ste da ste vi kao parlamentarna opozicija često hvalili rad Vlade i rad Parlamenta. Želim da kažem da smo i mi kao parlamentarna većina, evo i ja, više puta istakli doprinos opozicije u izglasavanju nekih

postavljena, tako da je, rekao bih, bilo obostrano. Ono što je bilo dobro urađeno sa strane vladajuće većine, istaknuto je, ono što je bio doprinos opozicije ja sam više puta istakao, tako da nije bilo da ste samo vi hvalili rad parlamentarne većine.

Želim da se osvrnem zbog javnosti na to da ministarka Gorčević već sutra drugi put dolazi da bude gost našeg odbora. Ona je jasno u sredstvima javnog informisanja dala svoj stav o pitanjima o kojima ste vi željeli da je saslušate. Mislim da je bila veoma jasna, a zbog javnosti kažem, ona je već sutra na odboru i vjerovatno će ponoviti ono isto što je rekla i u medijima. Bilo kakva neaktivnost ili bilo kakvo skrivanje ne može se reći da je takvo, ministarka Gorčević već sutra će da bude gost našeg odbora, možete joj postaviti pitanja. Vi ste problematizovali vrijeme koje je ostavljeno za to, meni ni to nije jasno, ne vjerujem da će gospođa Gorčević reći bilo šta drugo od onoga što je već izjavila u sredstvima javnog informisanja.

Hvala.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (04.04.24 13:42:54)

Ne može replika. Pa ovaj čovjek nije mogao ljepše nego što je pričao, čovjek nas je hvalio, digao u zvijezde.

Gospodine Nikoliću, vi ste sada.

ANDRIJA NIKOLIĆ (04.04.24 13:43:29)

Biće dovoljno da ja u ime kluba dam osvrt i na ovo što je kazao kolega koji je maločas govorio, a i u odnosu na ovo što smo mogli da čujemo danas u Parlamentu. Čini mi se da onaj ko ne zna puno o političkoj situaciji u Crnoj Gori je danas, na bazi sjednice, odnosno neodržane sjednice Odbora za evropske integracije i komentara koji su se tim povodom mogli čuti u plenumu, mogao da sazna sve o političkoj atmosferi koju živimo u Crnoj Gori. Ovo je novi vid destrukcije i onemogućavanja opozicije da vrši kontrolnu ulogu u Parlamentu. Znam da ste tu destrukciju dogovorili vi s predsjednikom Vlade gospodinom Milojkom Spajićem.

Nemojte da imate nikakvu dilemu. Vi ste koordinator parlamentarne većine i parlamentarna većina sluša ono što vi izdate kao naređenje. Tako da ste vi danas zaustavili parlamentarnu većinu da se pojavi na Odboru za evropske integracije, tu su stvari jasne. Ne treba vi nama da objašnjavate o tome da li vi međusobno kršite politički sporazum koji ste potpisali ili ne.

imamo dovoljno pameti da vidimo da ste taj sporazum prekršili. To nije naše osnovno interesovanje. Naše osnovno interesovanje je zašto antizapadne političke snage koje podržavaju Vladu i koje su dio parlamentarne većine pretenduju da budu dio Vlade, odnosno zašto premijer najavljuje da će te snage biti dio Vlade. Imamo opravdane razloge da budemo zbog toga zabrinuti jer ste u sporazumu koji ste potpisali kazali da ćete poštovati evroatlantski kurs zemlje i da ćete ostvarivati punu saradnju sa svim državama koje je Crna Gora priznala. To što vi odstupate od strateških smjernica spoljne politike Crne Gore za nas nije iznenađenje. Nemamo mi problem s tim. Mi imamo problem s tim što se najavljuje da će te snage useliti u Vladu Crne Gore pod parolom proevropske politike.

Dakle, nema za nas iznenađenja. Gospodin Mandić je ođe štrajkovao glađu zbog priznanja nezavisnosti Kosova. Danas ćuti kada mu ministarka evropskih integracija Crne Gore kaže da će Vlada podržati članstvo Kosova u Savjetu Evrope. Jasno je zašto vam ne odgovara da se o tome razgovara na Odboru za evropske integracije, jer želite nekako ispod žita da se dobacite što prije, ako je moguće, do rekonstrukcije Vlade. Zar mislite vi da mi to ne vidimo politički? Zar mislite vi da ćemo mi da povjerujemo u ova objašnjenja koja su toliko politički nesuvislja, makar za nas koji se malo duže bavimo politikom? To je toliko neozbiljno, kolege. Vi ste izbjegli kao parlamentarna većina da dođete na sjednicu đe ste mogli da porazgovarate na ovu temu s kolegama iz parlamentarne opozicije koje su predale ovu inicijativu.

Ne pamtim da se ovo dogodilo u parlamentarnoj praksi, ali vas podsjećam, ne možete pobjeći od ovih tema. Vi ste jednom zaustavili inicijativu za kontrolno saslušanje povodom programa Evropa sad 2 koji interesuje svakog građanina Crne Gore. Svi građani Crne Gore žele da vide taj dokument, žele da vide taj plan, žele da vide šta tamo piše. Vi zaustavljate inicijativu poslanika da se o tome razgovara u parlamentu. Znete li vi, ljudi, kakvu poruku šalžete? Znete li vi kakva je to poruka? Danas ste izmislili novi manevar. Danas ste izmislili da se kao parlamentarna većina ne pojavljujete na sjednicama Odbora. Vama stvarno treba s aspekta političke teorije čestitati. Vi ćete se izučavati u udžbenicima teorije političkih sistema jednoga dana, ovo vam ozbiljno kažem, jer ovo što vi radite nije viđeno do sada. Ovo je toliko neozbiljno, vjerujte mi, nema građanina u Crnoj Gori kojeg možete ubijediti da ste ozbiljna parlamentarna većina, jer i oni koji su vas glasali danas tvrde da je ovo do zla boga neozbiljno.

Prvo da obavijestim parlament, ostalo nam je još 20 minuta, tako da nećemo imati prilike da diskutujemo o drugim tačkama dnevnog reda, ali znam da je danas opozicija uspjela da nametne temu koja joj je bila posebno važna vezano za ovaj odbor i imali su prilike o tome da popričaju. Da dam dobronamjerni savjet poslanicima DPS-a, ne napadajte Spajića, napadajte mene, jer rušite politiku koju vodite godinu dana, približavanja Spajiću. Kada počnete da ga napadate onda vam to nanosi štetu. Ovo su sve dobronamjerni savjeti. Izvolite, napadajte mene, nemojte da napadate gospodina Spajića. Ne drži vam se kontinuitet.

Još jedna stvar. Vi dvije godine ne dolazite na Odbor za ljudska prava, ne pojavljujete se tamo. Je li vas ko kritikovao? Sada što neko od poslanika nije došao na jedan odbor gdje vi predsjedavate. Odboru za ljudska prava predsjedava Jovan Jole Vučurović i vi ne dolazite i evo ništa, to je vaše pravo. Vama nisu došli poslanici na jedan odbor i vi ste napravili danas ovakvu buku i viku. Nema problema, javnost će procjenjivati, čuo sam da nećete i dalje dolaziti na Odbor za ljudska prava, samo da konstatujem.

ANDRIJA NIKOLIĆ (04.04.24 13:50:23)

Zahvaljujem.

Izvinjavam se ministarki i ombudsmanu što predugo traje ova politička rasprava i što na neki način zloupotrebljavamo vaše prisustvo, ali vjerujte da smo prinuđeni zbog svih mogućih ograničenja koja nam se izmišljaju i smještaju u parlamentarnom radu i o ovome moramo da upoznamo javnost.

Gospodine Mandiću, ne znam kada da vam vjerujem, kada nam kažete da ne napadamo vas kao parlamentarnu većinu zbog vanjske politike koju vodi Vlada ili onda kada nam kažete da ne napadamo premijera Spajića, nego da napadamo vas zbog ovog o čemu vam prigovaram. Nesinhronizovani ste. Morate mi reći šta želite da bih znao šta da uradim suprotno od toga.

Saslušao sam vas pažljivo, ali nećemo pobjeći od osnovne teme. Činjenica je, gospodine Mandiću, da je ova farsa koja se događa u Parlamentu, moram da kažem farsa, i žao mi je što to moram da kažem jer ođe bi građani Crne Gore trebali da nađu ishodište u nekim svojim dnevnim problemima kojima treba da se bavi ovaj parlament i mi kao izabrani predstavnici građana. Nema pravo nijedan poslanik da se ljuti i da bude ličan zbog toga što je kritikovan neki njegov politički potez. To nema pravo niko da radi. Nema pravo posebno to da gleda kroz prizmu ženskih prava.

Jer, ono za šta glasamo za to politički odgovaramo. Vama niko ne nameće obavezu da vi morate da glasate za neke stvari. Nećemo mi to da radimo. Ali, morate da znate da vaša glasanja, posebno na međunarodnom planu imaju za posledice rušenje međunarodnog kredibiliteta.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (04.04.24 13:52:52)

Molim vas, danas ste posebno gospodin Vuković i vi dobro iskoristili ovo vrijeme, predstavili politiku vaše stranke. Hajde da odradimo ovaj dnevni red, bili smo vrlo tolerantni u vođenju sjednice, tako da bi bilo dobro da privedete ovo kraju pa da pređemo i da završimo. Gospodin Bjeković čeka čitav dan ovdje.

ANDRIJA NIKOLIĆ (04.04.24 13:53:13)

Završavam jednom rečenicom.

Ponavljam, nije nam to iznenađenje. Ne možete vi nas iznenaditi vašo političkom strategijom koja je aktuelna dugi niz godina. Iznenađenje nam je zašto ste pristali uprkos vašim političkim svjetonazorima da budete dio većine sa kojom ste u strateškom, ideološkom i vrijednosnom sukobu. Vi to objasnite građanima, ne morate meni. Hvala.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (04.04.24 13:53:53)

Hvala.

Hoćete li vi gospodine Pižurica? Molim vas, kratko, i gospodin Zogović je još prijavljen. Da završimo, imamo još desetak minuta i glasanje.

MILOŠ PIŽURICA (04.04.24 13:54:04)

Ja bih samo krenuo od posledneg što je gospodin Nikolić rekao, možemo da razgovaramo kako je neko glasao, ali bi trebalo da osudimo govor mržnje koji je prema jednoj ženi bio svih ovih dana.

Gospodine predsjedniče, dobro je što je ova rasprava ovoliko trajala, jer je na kraju gospodin Nikolić je potvrdio da nije intencija sjednice bila evropske integracije, već dnevna politika i nastupajuća rekonstrukcija

Vlade. Čekali smo ovoliko vremena da nama gospodin Nikolić potvrdi sve ono što smo mi znali da je intencija ove sjednice. Vrlo teško da je moglo da bude evropske integracije, koje su nikad bolje u Crnoj Gori, nikad bolje napreduju i mi ćemo već u junu vjerovatno zatvoriti deset pregovaračkih poglavlja koja nisu mogla da se zatvore deset godina i to je ono što je glavni zaključak svega ovoga. Hvala.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (04.04.24 13:55:19)

Hvala vam, gospodine Pižurica.

Riječ ima gospodin Milun Zogović i sve završavamo, pošto želi riječ još jednom gospodin Nikolić i onda ćemo se gospodinu Bjekoviću obratiti. Izvolite, gospodine Zogoviću.

MILUN ZOGOVIĆ (04.04.24 13:55:43)

Uvaženi predsjedniče Skupštine,

Današnja rasprava je potvrda da na ovom našem evropskom putu koji je proklamovala ova parlamentarna većina isporučujući imponantne rezultate iz oblasti pravosuđa i imenovanjima u pravosuđu, suočavaćemo se na svakodnevnom nivou sa opstrukcijama, kako to vidimo i danas, ali se nadam da sve te opstrukcije koje dolaze od parlamentarne opozicije neće moćiu da ugroze naš evropski put. Ne znam, predsjedniče Skupštine, koliko je upitno ovakvo kreativno tumačenje Poslovnika koje se otvara kroz proceduralnu raspravu, čak i traženje replika na proceduralna reagovanja. Ali da se vratim na temu s obzirom da smo danas slušali jednu klasičnu zemjenu teza, pokušavajući da zamjenom teza dođemo do toga da izjašnjavanje i slobodan stav poslanika ovog doma može uticati na proces evropskih integracija što apsolutno nema nikakve logičke veze, jer mi smo probleme u evropskim integracijama imali zbog toga što smo imali spoj i srastanje državne vlasti, kriminalnih grupa, a sve je to pratila korupcija na visokom nivou i to je bio glavni razlog koji je usporavao naš evropski put i to je glavni razlog zbog čega čekamo na ova privremena mjerila i na tzv. IBAR.

Još želim, predsjedniče Skupštine, da ne bih otvarao dalju raspravu, da istaknem jednu stvar koja je bitna i krucijalna. Jedno je komentarisati nečije političke stavove, mišljenja i to je potpuno primjereno i mislim da je svrha ovog parlamenta da mi vršimo razmjenu mišljenja, a drugo je svojim kolegincama podmuklo crtati mete i izlagati ih da budu meta napada

nekog polusvijeta i da ne koristim termine koje su koristili neki kada su se dopisivali, isti oni iz udara. To je tek posebna tema kojoj treba da se posvetimo kada je u pitanju to udbaško smeće koje je pokušavalo da degradira časne političare u Crnoj Gori kroz raznorazne podmetačine. Meni je žao kada kroz zamjenu teza počnu da nam dijele moralne savjete oni koji zastupaju politiku koja je upropastila sve što se dalo upropastiti u Crnoj Gori u prethodne tri decenije i sa pozicija srastanja kriminalnih klanova, političke moći, finansijske moći koji su držali zarobljenu Crnu Goru prethodne tri decenije pokušavaju sada zamjenom teza crtati mete onim ljudima koji samo žele dobro državi Crnoj Gori i koji su ostali dosledni u svojim političkim stavovima. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (04.04.24 13:58:49)

Završavamo sa gospodinom Nikolićem.
Izvolite.

ANDRIJA NIKOLIĆ (04.04.24 13:59:19)

Skratiću.

Možete da se javite, gospodine Kneževiću, ako želite da razmijenimo nije nikakav problem, ja ću uzeti učešće. Dakle, nekoliko komentara.

Ne dajemo prigovor parlamentarnoj većini za nesinhronizovanu vanjsku politiku, odnosno za vanjsku politiku koja odstupa od strateških principa na kojima počiva vanjska politika Crne Gore, mi kao opozicija. To rade naši međunarodni partneri. Nedavno je specijalni izaslanik Sjedinjenih Američkih Država za zapadni Balkan kazao da imate strateški problem, jer dio parlamentarne većine kojeg predstavlja između ostalog predsjednik Skupštine ne radi na afirmaciji evropskih integracija, to je jedan naslov. Drugi naslov, kažete, kolega koji je u međuvremenu napustio salu iz Pokreta Evropa sad, da mi nijesmo osudili napad na Majdu Gorčević. Slušajte sad ovaj paradoks. Dakle, mi iniciramo kontrolno saslušanje Majde Gorčević i ministra vanjskih poslova Filipa Ivanovića na Odboru za evropske integracije da bismo između ostalog ministra Ivanovića pitali zašto, gospodine Ivanoviću, Ministarstvo vanjskih poslova u kojem ste vi ministar nije pozvalo ambasadora Republike Srbije na konsultacije i uputilo protestnu notu Republici Srbiji zbog toga što je predsjednik Republike Srbije Aleksandar Vučić uvredljivo govorio o ministarki evropskih integracija Crne Gore i Crnoj Gori. Vi nama postavljate

pitanje zašto nijesmo se stavili u funkciju zaštite gospođe Gorčević. Ovo vi objasnite sad što sam rekao vašim biračima, završavam jednu rečenicu. Moram da odgovorim, ljudi su komentarisali moje izlaganje. Jedna rečenica. Što se vas, kolega, tiče ne morate nama ništa da objašnjavate, vjerujte mi ja ne znam šta vi dalje tražite u parlamentarnoj većini. Vi ste četiri - pet puta se zalijetali i busali se u prsa i prijetili da ćete je napustiti ako se dogodi ovo i desilo se na kraju ... Prema tome, razgovarajte sa parlamentarnom većinom, nas ne morate da ubjeđujete.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (04.04.24 14:02:02)

Molim vas, kolege iz koalicije Za budućnost Crne Gore, mislim da se strategija sada vraća na normalni kolosjek, da treba napadati nas i dalje biti dobar sa kolegama iz Pokreta Evropa sad.

Pošto smo potrošili vrijeme za raspravu o ovim tačkama dnevnoga reda, prelazimo na sledeću tačku - **Predlog za imenovanje zamjenice zaštite ljudskih prava i sloboda.**

Potrošili smo sve vrijeme. Evo, gospodin Ervin Ibrahimović koji je jedini bio prijavljen je odustao. Koleginice, moraćete malo u klubu da popričate. Ja kažem potrošili smo vrijeme, a onda ćemo sledeći put da vodimo računa da se ovo ne dešava.

Da nastavim. Podsjećam da je zaštitnik ljudskih prava i sloboda na osnovu člana deset stav 1 Zakona o zaštitniku ljudskih prava i sloboda Crne Gore i odluke o broju zamjenika zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore predložio da se za zamjenicu zaštitnika ljudskih prava i sloboda imenuje Tatjana Radović Todorović.

Otvaram pretres. Da li Siniša Bjeković, zaštitnik ljudskih prava i sloboda, želi dati dopunsko obrazloženje?

Izvolite, gospodine Bjekoviću.

SINIŠA BJEKOVIĆ (04.04.24 14:03:11)

Poštovani predsjedniče, uvaženi potpredsjedniče, uvažene poslanice i poslanici najvišeg predstavničkog doma u Crnoj Gori,

Danas je pred vama predlog za izbor zamjenice zaštitnika ljudskih prava i sloboda, kome je prethodila široka kampanja konsultacija koje sam obavio na različitim nivoima pokušavajući da nađem najbolje rješenje. Ono što se izdvaja čini mi se u čitavoj ovoj priči jeste da neka rješenja na koja sam ja mislio ili trebao računati, a prvenstveno da to bude rješenje koje će

doći iz pravosudnih institucija, jednostavno nisu pretrpjela teret, tako da kažem, događanja u Crnoj Gori, jer Institucija zaštitnika, kao i brojne institucije u Crnoj Gori ovih dana imaju dosta opterećenja u svom radu i to više nije tako atraktivna uloga generalno, u društvu. Nakon iscrpljivanja svih rješenja na koja sam računao, gospođa Radović - Todorović je bila osoba koja zbog svojih stručnih referenci primarno, ali i ljudskih kvaliteta i integriteta koji posjeduje, naročito iskustva koje je imala ne samo radom u aktuelnoj Instituciji zaštitnika nego i u Ministarstvu pravde, tokom pregovora sa Evropskom unijom kao koordinator pregovaračkog poglavlja koje se tiče pravosuđa i nekih drugih aktivnosti, primarno onih koje se tiču edukacije u oblasti zaštite ljudskih prava i sloboda koja je rađena u saradnji sa ... centrom i drugim međunarodnim organizacijama, rekao bih da je to jedno od rješenja koje pored svega ovoga što sam rekao ima još jedan dodatni kvalitet, a to je da, ako to tako mogu reći, nije potrebno da je dodatno uvodimo u posao pošto odlično zna šta je na tom putu očekuje. Ne bih dalje koristio priliku i uzimao više vašeg vremena. Sve što ima da se kaže rečeno je u samom predlogu, koje je apsolutno onako kako stoji, nema ništa ni manje ni više od toga. Vama ostavljam, naravno, da procijenite i da u raspravi kažete sve ono što govori u prilog ovom predlogu ili protiv njega.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (04.04.24 14:05:36)

Kolege, po našem dogovoru mi smo potrošili vrijeme. Imali smo jedinu prijavu prije početka ove rasprave, gospodina Ibrahimovića. Bio je samo prijavljen gospodin Ibrahimović, ne znam, ja sam imao tu evidenciju pred sobom, u međuvremenu prijavila se koleginica Aleksandra Vuković Kuč, čujem da je i gospodin Mugoša bio prijavljen, ali ga nismo imali registrovanog. Sad treba da pronađemo način kako da to realizujemo, po dva minuta, evo tri, ali da bude retorika takva da ne izaziva replike, ako može tako. Ako mene budete napadali, ja neću. Hoćemo li po tri minuta? Ima li još neko iz velikih klubova, iz malih klubova, koleginice Posebnog kluba? Da se ne uvrijede, nisam mislio da kažem malih klubova, nego Posebnog kluba.

Hoćete li vi, gospodine Ibrahimoviću? Izvolite prvi, prvi ste bili prijavljeni.

ERVIN IBRAHIMOVIĆ (04.04.24 14:06:47)

Ja ću se držati onoga što sam i rekao, odustajem od diskusije. To ne umanjuje značaj rada ombudsmana i njegovih saradnika, Bošnjačka stranka će podržati predlog. Kada bude izvještaj zaštitnika, tada ću dobiti priliku da govorim. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (04.04.24 14:06:58)

Gospodine Mugoša, vi ćete da podržite?

BORIS MUGOŠA (04.04.24 14:07:07)

Uvaženi zaštitniče ljudskih prava i sloboda, poštovane građanke i građani,

Iz poštovanja prije svega prema instituciji i zbog toga što kolega nije kriv zbog svega danas što se dešavalo, zaista imam obavezu da dam kratko izlaganje, jer smatram da se radi o vrlo kvalitetnoj kandidatkinji iz prostog razloga što je kandidatkinja 18 godina provela u organima državne uprave, 10 godina u Ministarstvu pravde, zatim u samoj Instituciji zaštitnika ljudskih prava i sloboda u Komisiji za žalbe i u Ministarstvu javne uprave. Ima mnogo iskustva iz oblasti državne uprave, jer upravo to mjesto zamjenice će se baviti ljudskim pravima sa aspekta efikasnosti i efektivnosti državne uprave i na ovaj način je popunjen taj tim zamjenica u ombudsmanu što je takođe veoma bitno zbog efikasnosti rada same institucije. Vjerujem da će imati mnogo posla, vjerujem da se ljudska prava, i to su pokazali brojni primjeri, krše u domenu odluka državnih organa, vidimo što se dešava i sa ćutanjima administracije, vidimo šta se dešava i u diskriminatornom ponašanju kad su u pitanju odluke državnih organa, tako da uvaženoj kandidatkinji želim puno sreće u budućem radu. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (04.04.24 14:08:44)

Hvala, gospodine Mugoša.
Gospođo Vuković Kuč, izvolite.

ALEKSANDRA VUKOVIĆ KUČ (04.04.24 14:08:52)

Zahvaljujem, gospodine Mandiću, na datoj riječi.

Pozdravljam našeg ombudsmana i kažem da dođe ovdje više puta i traži više zamjenika i zamjenica, trebalo bi vas podržati u tome, jer zaista mislim da su ljudska prava u Crnoj Gori na svim nivoima veoma ugrožena, te da jedan čovjek ili pet ljudi ne mogu obaviti taj složeni proces. Samo danas, tu je u pravu gospodin Mandić kada kaže da nije bilo moga imena među prijavljenima, ad hoc sam se javila, jer mi je ova sjednica upravo i dala motiv da govorim o ugroženosti ljudskih prava samo tako što ću citirati današnje izjave poslanika i predsjednika Skupštine, pa da vidimo u kojoj mjeri su ugrožena osnovna ljudska prava. Naime, predsjednik Skupštine Crne Gore kaže na sve ovo što ste čuli od opozicije, a opozicija je kazala da je parlament na neki način ućutkan i uhapšen, da se onemogućavaju sjednice odbora, da se onemogućava kворum, to je naša stvar. Da, rekli ste istinu, to i jeste vaša stvar. Upravo je u tome stvar što ste privatizovali Skupštinu i sa ovom većinom ste učinili da ono što je zaista ne dnevno politička tema, kako kaže kolega iz PES-a, nego vrlo važna tema za interese građana i građanki Crne Gore, učinite svojom stvari. S obzirom na to da znamo kako bi se evropske integracije odvijale da je to bila vaša stvar onda to moramo znati, ne bismo bili ni članica NATO-a, a možda bismo bili i ličili na neku od država trećeg svijeta gdje je demokratija u potpunosti ukinuta.

Poslanik PES-a, član Odbora za evropske integracije kaže - nijesam namjeravao, nijesam htio da dođem na sjednicu Odbora. Dakle i ova izjava govori u prilog tome da je vladajuća većina namjerena da ukine smisao parlamenta, jer smisao parlamenta je vođenje dijaloga, smisao parlamenta je poštovanje opozicionih zahtjeva, smisao parlamenta je njegova kontrolna uloga. Dakle, gospodo, da kontrolišemo članove i članice Vlade, a ne da ućutkamo opoziciju u namjeri da ispita kakve to okolnosti nas vode ili ne vode Evropskoj uniji.

Nevjerovatno je, ali isti poslanik izjavljuje odnoseći se prema predsjedniku Odbora za evropske integracije - Vukoviću, nijesmo uspjeli da vas maknemo sa scene tamo, pa smo vam sada omogućili ovu scenu, plenum. Dakle, građani i građanke Crne Gore oni zamišljaju parlament i naše odbore kao scenu. Pošto nijesu došli da daju kворum da se o toj inicijativi uopšte raspravlja, oni su time htjeli da oduzmu scenu Ivanu Vukoviću, scenu opoziciji, scenu kao mogućnost da se čuje šta to ne valja i šta je to trulo, a mnogo toga je trulo u državi Crnoj Gori. Nevjerovatno. Zašto bi nas to čudilo ukoliko mi na jutarnjem programu jedne televizije juče čujemo od ljudi koji dolaze iz redova vladajuće koalicije u Šavniku sledeće, odbornik u Šavniku kaže - nećemo dozvoliti da se održe izbori na ta dva biračka mjesta, mi to nećemo dozvoliti. Nakon toga taj čovjek je na slobodi. Dakle, čovjek koji direktno prijeti i ruši pravni i politički poredak u

Crnoj Gori je danas na slobodi, nakon izjave na televiziji da on neće dozvoliti da se održe izbori. Mi sada vodimo polemiku o tome šta je Vlada donijela, je li prinudnu upravu, je li predsjednik države Jakov Milatović raspisao ili nije raspisao izbore. Šta god da uradi Vlada ili šta god da uradi predsjednik države to nema nikakvog smisla, jer postoji tamo neki čovjek iz vladajuće koalicije u Šavniku koji kaže da on i njegovi drugari neće dozvoliti da se održe izbori na dva biračka mjesta. Ponavljam, građani i građanke Crne Gore, u Šavniku čovjek javno na televiziji - to vam je vladajuća većina, i to vam je demokratija u Crnoj Gori, i to vam je sloboda govora u Crnoj Gori, i to vam je sve u Crnoj Gori - kaže: "Neću dozvoliti da se održe izbori na ta dva biračka mjesta". To je krivično djelo, taj čovjek treba da bude lišen slobode, jer da Aleksandra Vuković Kuč izjavi da neće dozvoliti da se održe izbori bilo gdje u njenom Kličevu ili u njenom Nikšiću ili u cijeloj Crnoj Gori bila bi uhapšena.

Gospodine Mandiću, za kraj, jer mislim da gospodin Bjeković ima pune ruke posla i zbog toga ćemo mi kao klub podržati svaku inicijativu koja dolazi iz ove institucije a koja je poradi poboljšanja rada te institucije, ovdje imamo jedno opšte hapšenje slobodne riječi. Vi ste izjavili da je vaš najperspektivniji političar čovjek u čiju mladost i visprenost i bonomiju najviše vjerujete, Marko Kovačević, predsjednik Opštine Nikšić. Dakle, vaša desna ruka poslao je policiju na moja vrata, poslao je policiju na vrata Sonje Milatović, poslao je policiju na vrata Ivana Vukovića, poslao je policiju na vrata Nikole Zirojevića i drugih ljudi iz medija i iz nevladinog sektora. Kuc, kuc, dobar dan, došli smo da vas privedemo da date izjavu povodom tužbe koju je Marko Kovačević podnio protiv vas. Zna li zašto nam je podnio prijavu? Gospodine Bjekoviću, prijava je podnesena zato što ugrožavamo bezbjednost i sigurnost Marka Kovačevića i njegove porodice. To bi ovako rekli žargonski, jer baš tako treba govoriti sa tim ljudima, u argou, bez stila, by the way. Član porodice toga predsjednika opštine je sprovodio hajku na mene, dakle poslao je policiju da nas učutka, znate zbog čega - zbog naših stavova na tviteru, na fejsbuku i stavova iznesenih u ovom parlamentu, koji nikada nijesu bili lični, nikad se nijesu odnosili na njegovu ličnost, nego na njegov politički rad, na njegov nacionalizam, na njegov šovinizam, na to što je kolegu Oskara Hutera ... (Prekid)

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (04.04.24 14:15:41)

Gospođo Vuković, ja vas molim, evo ste prekoračili vrijeme. Sve ste obuhvatili, niste pričali o ombudsmanu, pričali ste o drugim političarima. Ja

vas molim. Gospođo Vuković, ja nisam vjerovao, računao sam da ste živjeli u vrijeme Drugog svjetskog rata da bi ste iz rata izašli najmanje kao major, kao Jovanka Broz, a vi se uplašili što vam je policija kucnula i uručila vam neki poziv. Glavu gore, hrabro. Nije lako biti dio opozicije, morate da budete hrabri.

(Prekid)

ALEKSANDRA VUKOVIĆ KUČ (04.04.24 14:16:37)

... ja sam bili u Austriji, zamislite, vrlo neobično, u Austriji, posebno u svjetlu ovih događaja i imenovanja naših poslanika i poslanica švabama. Moja majka je otvorila ta vrata i vjerujte nimalo se ne plaši ni vas niti Marka Kovačevića, o tome je izlišno govoriti, nećemo valjda na taj način razgovarati, gospodine Mandiću. Vi i ja smo navikli da kulturnije razgovaramo u crnogorskom parlamentu. Za razliku od čovjeka koji sjedi pored vas i koji me prekida neprestano dok govorim i nikad mi ne da progovoriti u ovoj skupštini, vi to niste radili. Omogućavate mi makar da ovdje kažem što imam.

Ovdje nije riječ o strahu. Hoćete li dozvoliti da ja u jednoj rečenici završim? Zato što znam da će se sigurno gospođa koju želite vidjeti kao svoju zamjenicu pozabaviti i ovim što je najveći problem parlamenta, jer ministarka Majda Gorčević nije uvrijeđena kao žena, nego kao ministarka, kao članica Vlade, to što mi koristimo rodno osjetljivi jezik koji patrijah Srpske pravoslavne crkve smatra najvećim ugrožavajućim elementom za porodicu...

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (04.04.24 14:18:02)

Gospođo Vuković, sad ste stvarno ušli u tešku zloupotrebu i vremena i svega. Ja vas molim, još jednu rečenicu ako nećete da vam ponovo isključujem mikrofona. Evo još jednu rečenicu i završite.

ALEKSANDRA VUKOVIĆ KUČ (04.04.24 14:18:14)

Mi ne štitimo, gospodine Bjekoviću, Majdu Gorčević, mi štitimo državu Crnu Goru, njen suverenizam je napadnut od strane predsjednika druge države načinom na koji se obratio ministarki naše države, bio to Andrija Mandić sutra i da mu se na taj način obrati, on je ministar Vlade Crne

Gore, ljudi. Dakle, ne brani se ovdje Maja Vukićević, Majda Gorčević, Aleksandra Vuković Kuč, brane se institucije, brani se Vlada i brani se Skupština. Na taj način mi moramo ovu stvar razumjeti, udareno je na suverenitet države Crne Gore, a PES ćuti. Zapamćeno će biti u istoriji Crne Gore da je PES ćutao kad je trebalo da najglasnije progovori.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (04.04.24 14:19:01)

Hvala vam, gospođo Vuković.

Ja sam mislio da ću se oraspoločiti, ja sam se isjekirao.

Da li vi želite završnu riječ?

JELENKA ANDRIĆ (04.04.24 14:19:45)

Upravo ću, predsjedniče, sa tom mišlju i krenuti. Svakog zasijedanja slušamo iste poruke, na toleranciju, na dijalog. Danas je ovdje dijalog izostao. Zaista sam iznenađena da vi kao predsjednik Skupštine niste reagovali na izlaganje uvaženog kolege Nikolića kada je napade na uvaženu koleginicu Vukićević pravdao političkim stavovima i da političarke ne teba posmatrati kao žene, već kao političara koji je iznio stav i zbog toga mora da snosi odgovornost. Ako je ono snositi odgovornost, sad se vama obraćam, uvažena kolegнице, zaista ne želim ni jednoj ženi Crne Gore da se ikada upusti u politiku. Dakle, kao predsjednica Odbora za rodnu ravnopravnost vrlo jasno želim da pošaljem poruku nulte tolerancije na mizoginiju, seksizam, nasilje prema ženama, posebno ženama u javnom prostoru Crne Gore. Isto sam to kazala i kada je u pitanju naša ministarka koja je napadnuta od strane predsjednika države Srbije Aleksandra Vučića. Vrlo jasno sam rekla svoj stav, vrlo jasno. Moliću da ubuduće ne dobacijete koleginicama sa mjesta dok govore, da raspravljate na način na koji činite, već da se javite za riječ i kažete svoj stav.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (04.04.24 14:21:28)

Hvala vam.

Izvolite, gospodine.

ANDRIJA NIKOLIĆ (04.04.24 14:22:09)

Hvala, kolega Borise.

Nijesam ovo očekivao od vas, kolegkinice Andrić, jer u najmanju ruku ne smatram da je ovo bilo korektno. Nikada kolegkinicu Vukićević, ni danas niti u bilo kojoj diskusiji nijesam uvrijedio, nikada. Ja politički reagujem na ono što kolegkinica Vukićević politički radi ili politički glasa. Ja sam na tom principu i na temelju tog standarda komentarisao, da se to ne bi zloupotrebilo u neke druge svrhe, jer nikome nije bila namjera, daleko bilo, da kolegkinicu koju poštujem na taj način omalovažim, naprotiv, ali ne možete da spriječite opoziciju da komentariše ono što je ishodište nekog glasanja uključujući i bilo koje poslanice. Mi smo to komentarisali politički i ostajemo na političkim komentarima. Ono što su izlivi nevaspitanja na društvenim mrežama, to uvijek osuđujemo, ali nemojte da zamjenjujete teze.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (04.04.24 14:23:22)

Molim vas, čuli smo vas kao predsjednicu odbora. Zaključujem. Izvolite završnu riječ.

SINIŠA BJEKOVIĆ (04.04.24 14:23:37)

Uvaženi predsjedniče, poštovane dame poslanice i gospodo poslanici,

Prije svega želim da dam podršku da se ovdje otvara debata o svim pitanjima od društvenog interesa. Što se tiče mene lično, ja sam spreman biti tu dan i noć ako je potrebno da sačekam da, na kraju krajeva, narod čuje i ono što vi mislite. Pri tome vas pozivam da pazite drugoga od sebe jednako kao što pazite sebe od drugoga.

Institucija zaštitnika je u jednom trenutku, čini mi se, i to više puta, reagovala na ovakve stvari. Ako hoćete da mi vjerujete na riječ, u posljednje vrijeme sam imao razgovore, uključujući i razgovor sa predsjednikom Parlamenta, da bih skrenuo pažnju između ostalog i na pojedina pitanja koja ste vi otvorili, uključujući uvredljiv govor prema pojedinim poslanicima. Da li mi neko vjeruje ili ne vjeruje, ja to ne mogu nikoga ubijediti niti mi pada na pamet. Znam odlično gdje sam, šta sam i šta treba da radim.

Još jedna stvar je važna i molim vas da to prihvatite. Pomenuli ste pitanje izbora u Šavniku i na drugim mjestima, ne znam da li vam je poznato da teku određeni sudski postupci, tužilački postupci u vezi sa

ostvarenjem prava na slobodu izbora koji je bio. Što se tiče Institucije zaštitnika ima isti stav kao što je imao prošli, mi štitimo prava svakog čovjeka na aktivno biračko pravo i na pasivno biračko pravo i od toga nećemo odustati.

U odnosu na koleginicu koju sam predložio zaključicu samo nešto što možda treba da znate. Gospođu Radović Todorović poznajem dosta godina i vjerujte mi ni u jednoj prilici nisam kod nje osjetio bilo kakvo ustezanje kada treba primijeniti pravo i pravdu. To je jedan od čvrstih razloga zbog čega sam se opredijelio da je predložim za zamjenicu u uvjerenju da će zadovoljiti ne samo kriterijume da bude izabarana nego i zahtjeve koji se pred nju predstavljaju ukoliko bude izabrana. Hvala.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (04.04.24 14:25:46)

Konstatujem da je pretres završen.

Prelazimo na sledeću tačku dnevnog reda, a pozivam poslanike da svi uđu u salu jer ćemo nakon ovoga imati glasanje.

Predlog odluke o imenovanju jedne članice Komisije za zaštitu prava u postupcima javnih nabavki. Podsjećam da je Administrativni odbor utvrdio predlog odluke o imenovanju jedne članice Komisije za zaštitu prava u postupcima javnih nabavki. Za članicu Komisije imenuje se Marina Mitrović. Izvjestilac Administrativnog odbora je Mihailo Anđušić.

Otvaram pretres. Da li izvjestilac odbora želi dati dopunsko obrazloženje? Ne.

Nemamo nikoga prijavljenog za diskusiju, a potrošili smo i vrijeme koje imamo, ali niko se nije prijavio.

Da li izvjestilac Odbora želi dati završnu riječ?

Mogu da konstatujem da smo pretres završili. Ovo je bila jedna veoma efikasna tačka dnevnog reda, jer su prethodne tačke obuhvatile mnogo čega.

Dajem pauzu deset minuta.

-Pauza-

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (04.04.24 14:51:03)

Kolege poslanici, stekli su se uslovi da pređemo na izjašnjavanje o predlozima akata o kojima smo obavili pretres.

Prvo je Predlog zakona o izmjenama Zakona o visokom obrazovanju. Odlučuje se većinom glasova svih poslanika.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u načelu.

Glasalo je 46 poslanika. Zaustavljam glasanje, samo trenutak.

Glasalo je ukupno 50 poslanika, svih 50 poslanika za. Konstatujem da smo prihvatili Predlog zakona u načelu.

Sastavni dio Predloga zakona čini amandman poslanika Vasa Obradovića koji je izmijenjen na Odboru za prosvjetu, kulturu, nauku i sport.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u cjelini. Izvolite, kolege, izjasnite se.

Da li mogu da zaključim glasanje? Zaključujem glasanje.

Glasalo je 49 poslanika, svih 49 za, nije bilo nikog protiv, nije bilo uzdržanih, pa objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o izmjenama Zakona o visokom obrazovanju.

Prelazimo na sledeću tačku, Predlog zakona o međunarodnoj razvojnoj saradnji i međunarodnoj humanitarnoj pomoći. Odlučuje se većinom glasova prisutnih poslanika.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u načelu. Izvolite.

Da li mogu da zaključim glasanje, kolege koji ste sada ušli?

Zaključujem glasanje.

Glasalo je 55 poslanika, 55 za, niko nije bio protiv, nije bilo uzdržanih, pa objavljujem da je prihvaćen Predlog zakona u načelu.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u cjelini. Izvolite, kolege, glasajte.

Zaključujem glasanje.

Glasalo je 56 poslanika, svih 56 za, nema protiv, nema uzdržanih, pa objavljujem da je Skupština usvojila Predlog Zakona o međunarodnoj razvojnoj saradnji i međunarodnoj humanitarnoj pomoći.

Prelazimo na sledeći zakon, Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o osiguranju. Odlučuje se većinom glasova svih poslanika.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u načelu. Izvolite, kolege, glasajte.

Da li mogu da zaključim glasanje?

Zaključujem glasanje. Glasalo je 47 poslanika, 42 za, nijedan poslanik nije glasao protiv i pet uzdržanih, pa objavljujem da je prihvaćen Predlog zakona u načelu.

Na Predlog zakona podnijeto je pet amandmana i to Zakonodavni odbor tri amandmana koji su sastavni dio Predloga zakona, Odbor za ekonomiju finansije i budžet jedan amandman koji je sastavni dio Predloga

zakona i poslanica Slađana Kaluđerović jedan amandman koji je povukla iz procedure na sjednici Odbora za ekonomiju, finansije i budžet.

Stavljam na glasanje Predlog zakona.

Izvinjavam se, koleginica Kaluđerović se javlja za proceduru. Izvolite.

SLAĐANA KALUĐEROVIĆ (04.04.24 14:55:33)

Neću dugo, želim da obavijestim poslanike i javnost da sam trenutno odustala od amandmana na Zakon o osiguranju koji sam podnijela upravo zato što se Elektroprivreda dovela u poziciju da u jednom momentu je mogla da ostane bez osiguranja i da se na tendere javlja konkretno jedna osiguravajuća kuća nekad u konzorcijumu, a nekad samostalno, što dovodi u pitanje i sam proces budući da se povećavaju cijene osiguranja, a da uslovi osiguranja budu gori. Neću sada pominjati o kojoj se osiguravajućoj kući radi u suštini, u pitanju je Oligopol i dogovorna konkurencija. Stoga ću ja i te kako pažljivo posmatrati šta će se dešavati u narednom periodu, a u tom pravcu smo obavili razgovor sa predstavnicima Ministarstva finansija i Agencije za osiguranje i naravno Agencije za zaštitu konkurencije i na tom sastanku sam dobila potvrdu od Ministarstva finansija da treba da imamo dodatni oprez i predlog da organizujemo radnu grupu koju će činiti predstavnici Ministarstva finansija, Agencije za osiguranje, Agencije za zaštitu konkurencije, Elektroprivrede i mene kao predlagača. Ta radna grupa će biti oročena na 15. jun ove godine i do 15. juna ja neću ništa raditi po tom pitanju, nego se nadam da ćemo doći do nekog konkretnog rješenja, da li će to biti izlazak na međunarodno tržište ili nešto drugo što će sigurno obezbijediti veću konkurenciju i gdje neće biti dozvoljene zloupotrebe na tržištu ili će biti neki drugi način. Svakako, nakon 15. juna ću donijeti zaključak i nadam se na neko opšte zadovoljstvo da ćemo naći neko rješenje, ako ne vратиće se u proceduru. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK ANDRIJA MANDIĆ (04.04.24 14:57:18)

Hvala vam, koleginice Kaluđerović.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u cjelini.

Da li mogu da zaključim glasanje?

Zaključujem glasanje. Glasalo je 47 poslanika, 42 za, nema protiv, pet uzdržanih, pa objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o osiguranju.

Prelazimo na sledeću tačku dnevnog reda, Predlog zakona o upravljanju otpadom, odlučuje se većinom glasova prisutnih poslanika.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u načelu. Izvolite, kolege, glasajte.

Da li mogu da zaključim glasanje? Mogu. Hvala vam.

Glasalo je 50 poslanika svih 50 za, nema protiv, nema uzdržanih, pa objavljujem da je prihvaćen Predlog zakona u načelu.

Na Predlog zakona podnijeta su 22 amandmana i to Zakonodavni odbor 18 amandmana koji su sastavni dio Predloga zakona, poslanik Nikola Rovčanin četiri amandmana koji su pravnotehnički korigovani na Odboru za turizam poljoprivredu, ekologiju i prostorno planiranje, amandmani jedan, dva i četiri čine sastavni dio Predloga zakona, a od amandmana tri odustao je na sjednici Zakonodavnog odbora.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u cjelini. Izvolite, glasajte.

Zaključujem glasanje. Glasalo je 50 poslanika, svih 50 za, nema protiv, nema uzdržanih, pa objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o upravljanju otpadom.

Prelazimo na sledeću tačku dnevnog reda, Predlog zakona o dopuni Zakona o industrijskim emisijama. Odlučuje se većinom glasova prisutnih poslanika.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u načelu. Izvolite, glasajte.

Zaključujem glasanje. Glasalo je 49 poslanika, 49 za, nema protiv, nema uzdržanih, pa objavljujem da je prihvaćen Predlog zakona u načelu.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u cjelini. Izvolite, kolege, glasajte.

Zaključujem glasanje. Glasalo je 50 poslanika, svih 50 za, nema protiv, nema uzdržanih, pa objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o dopuni Zakona o industrijskim emisijama.

Sledeći je Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o biocidnim proizvodima. Odlučuje se većinom glasova.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u načelu. Izvolite, glasajte.

Zaključujem glasanje. Glasalo je 49 poslanika, svih 49 za, nema protiv, nema uzdržanih, pa objavljujem da je prihvaćen Predlog zakona u načelu.

Sastavni dio Predloga zakona su osam amandmana Zakonodavnog odbora.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u cjelini. Izvolite, kolege, glasajte.

Zaključujem glasanje. Glasalo je 49 poslanika, svih 49 za, nema protiv, nema uzdržanih, pa objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o biocidnim proizvodima.

Sljedeći je Predlog zakona o potvrđivanju Protokola o izmjenama i dopunama Sporazuma iz Marakeša o osnivanju Svjetske trgovinske organizacije - Sporazuma o subvencijama u ribarstvu. Odlučuje se većinom glasova prisutnih poslanika.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u cjelini. Izvolite.

Zaključujem glasanje. Glasalo je 51 poslanik, 51 za, nema protiv, nema uzdržanih, pa objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o potvrđivanju Protokola o izmjenama i dopunama Sporazuma iz Marakeša o osnivanju Svjetske trgovinske organizacije - Sporazuma o subvencijama u ribarstvu.

Prelazimo na Predlog zakona o izmjenama i dopunama o povraćaju oduzetih imovinskih prava i obeštećenju. Odlučuje se većinom glasova svih poslanika.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u načelu. Izvolite, glasajte.

Zaljučujem glasanje. Glasala su 53 poslanika, 53 za, nema protiv, nema uzdržanog nijednog poslanika, pa objavljujem da je prihvaćen Predlog zakona u načelu.

Sastavni dio Predloga zakona su četiri amandmana Zakonodavnog odbora.

Zakonodvni odbor je odlučio da predloži Skupštini da utvrdi postojanje razloga da ovaj zakon stupi na snagu danom objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore". Razlozi za predloženu odluku uslovljeni su razlozima hitnosti odnosno potrebom da se u najkraćem roku implementiraju predložene odredbe.

Stavljam na glasanje postojanje razloga da ovaj zakon stupi na snagu danom objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore". Molim vas, izjasnite se.

Zaključujem glasanje. Glasalo je 50 poslanika, svih 50 za, nema protiv, nema uzdržanih, pa objavljujem da je Skupština utvrdila postojanje razloga da ovaj zakon stupi na snagu danom objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Stavljam na glasanje Predlog zakona u cjelini. Izvolite, kolege, glasajte.

Zaključujem glasanje. Glasao je 51 poslanik, svih 50 za, nema protiv, nema uzdržanih, pa objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o izmjeni i dopuni Zakona o povraćaju oduzetih imovinskih prava i obeštećenju.

Predlog zakona o izmjeni i dopuni Zakona o eksproprijaciji. Odlučuje se većinom glasova svih poslanika.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u načelu. Izvolite, glasajte.

Da li mogu da zaključim glasanje?

Glasao je 51 poslanik, svi za, nema protiv, nema uzdržanih, pa objavljujem da je prihvaćen Predlog zakona u načelu.

Sastavni dio Predloga zakona su dva amandmana Zakonodavnog odbora. Zakonodavni odbor je odlučio da predloži Skupštini da utvrdi postojanje razloga da ovaj zakon stupi na snagu danom objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore". Razlozi za predloženu odluku uslovljeni su razlozima hitnosti odnosno potrebe da se u najkraćem roku implementiraju predložene odredbe.

Stavljam na glasanje postojanje razloga da ovaj zakon stupi na snagu danom objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore". Izvolite, kolege, glasajte.

Zaključujem glasanje. Glasalo je 49 poslanika, svih 49 za, nema protiv, nema uzdržanih, pa objavljujem da je Skupština utvrdila postojanje razloga da ovaj zakon stupi na snagu danom objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Stavljam na glasanje Predlog zakona u cjelini. Izvolite, glasajte.

Zaključujem glasanje. Glasalo je 49 poslanika, svih 49 za, nema protiv, nema uzdržanih, pa objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o izmjeni i dopuni Zakona o eksproprijaciji.

Prelazimo na izbor i imenovanja.

Predlog za imenovanja Savjeta za visoko obrazovanje. Odlučuje se većinom glasova prisutnih poslanika.

Stavljam na glasanje predlog za imenovanje Savjeta za visoko obrazovanje. Izvolite, kolege, glasajte.

Zaključujem glasanje. Glasao je 51 poslanik, svih 51 za, nema protiv, nema uzdržanih, pa konstatujem da je predlog usvojen i u Savjet za visoko obrazovanje imenovani su: predsjednik profesor doktor Srđan Stanković, članovi: profesor doktor Nataša Raičević, profesor doktor Tatjana Novović, profesor doktor Ilija Vujačić, magistar Dragica Anđelić, Dragan Kujović i Dušan Stamatović.

Prelazimo na sledeću tačku - Predlog za imenovanje zamjenice zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore, prisustvuje glasanju i ombudsman. Hvala vam. Odlučuje se većinom glasova prisutnih poslanika.

Stavljam na glasanje predlog zaštitnika ljudskih prava i sloboda da se za zamejenicu zaštitnika ljudskih prava i sloboda imenuje Tatjana Radović Todorović. Izvolite, kolege, glasajte.

Zaključujem glasanje. Glasalo je 59 poslanika, svih 59 su za, nema protiv, nema uzdržanih, pa objavljujem da je Skupština usvojila predlog i za zamjenicu zaštitnika ljudskih prava i sloboda imenovala je Tatjanu Radović Todorović. Čestitam gospođi Todorović, čestitam ombudsmanu,

kao što naravno čestitam i prethodno imenovanom Savjetu za visoko obrazovanje.

Predlog odluke o imenovanju jedne članice Komisije za zaštitu prava u postupcima javnih nabavki. Odlučuje se većinom glasova prisutnih poslanika.

Stavljam na glasanje Predlog odluke o imenovanju jedne članice Komisije za zaštitu prava u postupcima javnih nabavki. Izvolite, kolege, glasajte.

Zaključujem glasanje. Glasalo je 47 poslanika, svih 47 poslanika za, nema protiv, nema uzdržanih, pa objavljujem da je Skupština usvojila Predlog odluke i za članicu Komisije imenovana je Marina Mitrović.

Ovim je druga sjednica Prvog redovnog (proljećnjeg) zasijedanja u 2024. godni završena.

Za deset minuta u bijelom salonu kolegijum.